Sultanın Aslanı

Halil Delice

halildelice.com

Arkakapak:

Koca Yusuf'u yalnızca o yendi

Kavalalı Mümin Pehlivan

Galibiyette Mağlubiyeti Aradı

Kırık bileği ve cılız vücuduyla er meydanlarını Koca Yusuf, Adalı Halil ve Kurtdereli Mehmet pehlivanlara dar getiren Kavalalı Mümin Pehlivan'ın (1865-1900) galibiyette mağlubiyeti arayışı, nefsini dize getirişi ve Pomak kızı Aslıgül'e boyun eğişinin destansı romanı...

Koca Yusuf'u Yalnızca O Yendi!

Kavalalı Mümin Pehlivan

Galibiyette Mağlubiyeti Aradı

Birinci Bölüm

"Haydi be Mustafa'm! Haydi koç yiğidim!"
"Devir be Mustafa Ağam."
"Yetiştir çengeli be aslanım."

Toparlamış, sürüyordu... Sürüsünü kıskanan azgın boğanın sürdüğü gibi. Sürüklenen yalnızca çaresiz pehlivan değildi. Onunla birlikte binlerce kişi de sürükleniyordu, heyecandan heyecana. Şenlik vardı... Osmanlı'nın Ege Denizi'ndeki önemli limanlarından Kavala'ya bağlı Zigoş köyünde... Düğün vardı, 1873 yılının Ağustos ayında. Düğün olur da güreş olmaz mı? Akıncılar diyarında, serhat boyunda güreşsiz düğüne düğün denir mi? Selanik Vilayeti'ne bağlı Kavala ve köylerinde güreşsiz düğün mümkün mü?

Herkes heyecan içindeydi, ama iki kişi vardı ki onların heyecanı anlatılır değildi. Yerlerinden hop oturup hop kalkıyorlardı. Birisi sekiz yaşlarından ince kuru bir erkek çocuk, diğeri 60 yaşlarında ak sakallı iri yarı bir ihtiyardı.

İnce kuru çocuk hem zıplıyor hem de ak sakallı ihtiyara bakıyor, "Abim gibi ben de pelvan olacağım, herkesi yeneceğim. O zaman babam beni daha çok sevecek" diye düşünüyordu. Çok iri yarı olan, diğer çocukları da kendisine benzeyen ak sakallı ihtiyar, son evladı olmasına rağmen ince kuru çocukla ilgilenmez... "Pelvan adamın pelvan evladı olur, bu kimlere benzemiş?"diyerek kendisinden bir sıcak tebessüm bekleyen cılız çocuğa hiç yüz vermezdi. Onun bütün ilgisi, sevgisi pehlivan evlatlarınaydı.

Ve Mustafa çengeli yetiştirdi, rakibini meydanın ortasına sırt üstü düşürdü. Baş altının birincisi belli oldu. Mustafa doğrulup galibiyet temennasını çaktı. Alkışlar göğü tuttu:

"Aferin Mustafa!"

"Gösterdin Sadık Ağa'nın evladı olduğunu."

Alkışları ve takdir sözlerini duyan Sadık Ağa, dünyalar kendisine verilmiş gibi sevindi. Mustafa Pehlivan, alkışlar arasında babasının yanına geldi. Elini öptü, Sadık Ağa da "Aferin sana, beni sevindirdiğin gibi Yüce Mevlam da seni sevindirsin" diyerek alnından öptü.

Cılız çocuk, sevinçten kendini kaybetmiş bir vaziyette bir babasına bir de en büyük ağabeyine bakıyordu. O da ağabeyisi gibi pehlivan olarak babasını sevindirmek ateşiyle yanıyordu. Bu gönül yangısını babasıyla paylaşmak istedi:

"Baba be!"

Eski bir başpehlivan olan Sadık Ağa, galibiyet sevinciyle o kadar kendinden geçmişti ki küçük çocuğunu duymadı. Cılız çocuk, birkaç defa daha seslendi, ama babasına duyuramadı; çareyi, poturundan çekmekte buldu. Sadık ağa merakla döndü, çekiştirenin kendi çocuğu olduğunu görünce kızdı:

"Ne var breh?"

Babasının kızgın sesiyle cılız çocuğun kolu kanadı kırıldı; coşkusu, sabun köpüğü gibi söndü, boynunu büktü:

"Şeyy... Ben de pelvan olacağım, hep galip gelip seni sevindireceğim tıpkı Mustafa Ağam gibi.

Sadık Ağa, çocuğun sözleriyle şaşırdı, şöyle bir çocuğun cılız vücuduna baktı; şaşkınlığı, kızgınlığını arttırdı:

"Ne dedin ne dedin? Pelvan olacağım mı dedin?"

Babasının top gibi patlayan sesiyle çocuk iyice sindi, duyulur duyulmaz bir sesle cevap verdi:

"Evet baba."

Çocuğun boyun bükmesi, babanın kızgınlığını götüreceği yerde "Büle cılız, sünepe bir çocuk mu pelvan olacak, bu ne haddini bilmez bir evlat!" düşüncesiyle daha da arttırdı. "Pelvan olacağım sözünü bir daha ağzından duymayacağım" diyerek tokadı patlattı yüzüne; yüzü acıtır, kalbi kırar mı diye düşünmeden?

Sadık Ağa, tokadıyla yere yuvarlanan çocuğa hiç bakmadı, acaba

bir şey oldu mu diye merak edip... Kendi ismini taşıyan diğer oğlu Sadık'a seslendi:

"Hemen eve götür, bu haddini bilmez edepsizi. Gözüm görmesin."

Ve... hiçbir şey olmamış gibi devam etti baş altı birincisi oğlu Mustafa ile güreş hakkında konuşmaya.

Çocuk, tam manasıyla şok olmuştu, ağlayamıyordu bile... Baba elinin beş parmak izi çıkmış kıpkırmızı yüz ve donuk gözlerle babasına bakıyordu. Ama babasının ne bakışları ne de gönlü ondan yana değildi. Sadık Ağabeyisi hemen davrandı. Yerde şaşkın şakın duran, ağlamak isteyip de ağlayamayan çocuğu, "Üzülme be Mümin. Seni sevdiği için büle yaptı" diyerek kucakladı ve güreş meydanına yakın çeşmenin başına götürdü. Bol su ile elini yüzünü yıkadı. Mümin'in hâlâ kendine gelemediğini, yaşadıklarına inanamaz gözlerle baktığını görünce başını çeşmenin yalağına daldırdı. Yüzünden sular süzülen Mümin'in gözlerinden de yaşlar akmaya başlamıştı. Sadık, gözyaşlarını görmekle sevindi. Gözyaşı hayat, gözyaşı dönüş işaretiydi. Ümitleri, neşeyi, sevinci, babayla paylaşma isteği tuz buz olan Mümin, gerçeğe döndü, çok sevdiği ağabeyi Sadık'ın boynuna sarıldı, sarsıla sarsıla ağlamaya başladı. Hem ağlıyor hem de kesik kesik konuşuyordu:

"Babam... niçin vurdu? Ben... ona... ne yaptım?

Sadık ne desin bilemedi, ama bir şeyler söylemeli, cevapsız bırakmamalıydı:

"Seni sevdiği için be Mümin'im. Güreşe meraklanmanı istemez. Vücutça zayıf olduğun için okumanı, büyük adam, Paşa olmanı ister.

Mümin tatmin olmamıştı:

"Bunu... sözle... niçin sülemedi?"

"Babamı bilirsin bre Mümin! Söz yerine kuvveti seçer. Bildiği o. Herhâlde bir daha aklından çıkmasın diye yaptı. Üzülme bunda da bir hayır vardır."

Mümin, baba tokadındaki hayrı anlayamamıştı. Ağabeysine de

soramadı. Küçük gönlünde güreş sevgisinin hemen yanına baba tokadının acısı yer aldı. Baba tokadının güreş sevgisini azaltmak yerine daha da fazlalaştırdığını fark etti:

"Ben de... hem okurum... hem de pelvan olurum."

Sadık, sekiz yaşındaki çocuğun gayet yerinde sözleri karşısında şaşırdı kaldı; öyle ya hem okur hem de pehlivan olurdu. Bunu babası Sadık Ağa'ya anlatmak imkansızdı. Fakat Mümin'e anlatabilirdi bu şekilde ilgisini çok sevdiği konuya çekmiş, baba tokadının hançer yarasından çok daha şiddetli üzüntüsünü, bir nebze olsun unutturmuş olurdu:

"Bak kardeşim! Zayıfsın. Ama çok çalışarak kuvvetlenebilir, iyi bir pelvan olabilirsin."

Ağabeysinin pehlivan olabilirsin sözü, bir anda Mümin'in üzüntüsü aldı, baba tokadının doğurduğu müthiş hayal kırıklığını unutturur gibi oldu, hıçkırığı kesildi, heyecanla sordu:

"Hakikaten de pelvan olabilir miyim Sadık Ağabey?"

Ağabey, Mümin'in dikkatini baba tokadından güreşe çekmekten memnundu:

"Olabilirsin tabii. Hem de çok iyi bir pehlivan. Yeter ki çok iste. Yeter ki çok çalış."

Sadık Ağabeysinin hem de çok iyi bir pehlivan olabilirsin lafı, Mümin'i iyice kanatlandırdı, baba tokadını acısını, hayal kırıklığını ve üzüntüsünü aldı götürdü. Heyecanla ağabeysinin kucağından indi. O iyi pehlivan adayıydı, kucakta gitmek ona yakışır mıydı? Sadık pehlivan, Mümin'deki değişikliğin farkındaydı. Sevindi, Mümin'e baba tokadını unutturduğuna, küçük gönlü kanatlandırdığına... Şu Mümin'deki güreş sevgisi nasıl bir şeydi ki hayatın en büyük acısını bile hemen unutturmuştu.

Sadık Pehlivan, küçük kardeşinin minik eli avucunda eve doğru yürüyor, gönlüyse o diyardan bu diyara geziyordu... Eli avucunda titreyen ve pehlivan olmak hayalleriyle yanan kardeşiyse yürümüyor, kanatlanmış uçuyordu. Sadık, Mümin'in dikkatini canlı

tutmak çabasında konuştu:

"Olabilirsin ama çok ağır şartlar var."
Mümin merakla sordu:
"Çok ekmek yemek mi lazım?"
Mümin'in sualine ağabeysi güldü:
"Bu da var ama şartların en sonuncusu olarak."

Mümin yediği baba tokadını tamamen unutmuştu. O, iyi bir pehlivan olmak için lüzumlu şartları öğrenme telaşındaydı:

"Diğer şartlar neler, Sadık Ağabey? Ne olur söyle! Hemen yapayım."

Mümin'in şartları hemen yapılacak şeyler olarak görmesi ağabeysinin yüreğini sızlattı:

"Aslanım, bunlar hemen yapılacak şeyler değil. Yıllarca bıkmadan yapmak gerek. Birinci şart; iyi, bilgili, ahlaklı, dinine bağlı bir Müslüman olmak."

Mümin sevinçle konuştu:
"Birinci şart kolaymış."
Mümin'in en zor şartı en kolay görmesi ağabeysini güldürdü:

"Aslında bu en zor şart ama senin gibi akıllı, iyi huylu, çalışkan bir pelvan adayı için tabii ki kolay..." Gelelim ikinci şarta... Çok çalışıp, iyi yiyip, güçlü kuvvetli olman; ellerini, belini, kollarını, güçlendirmen gerek."

"Ellerimi, kollarımı nasıl güçlendireceğim?"

Sadık Pehlivan, Mümin'in kolundan tuttu, yakınlarda kimse var mı diye baktıktan sonra sesini iyice kıstı:

"Bu bir sırdır, ölsen bile kimseye, özellikle de babama söylemeyeceksin tamam mı?"

Mümin iyice heyecanlanmış, ağabeysinin konuşmasına tam manasıyla kendini kaptırmıştı. Bütün hücreleriyle "Tamam" dedi.

"Ellerini kuvvetlendirmek için devamlı bal mumu yoğuracaksın.

Kum içine sokup çıkaracak; mermere tokat atacaksın. Kollarını kuvvetlendirmek için ağaç dallarına asılıp kendini yukarı çekecek, daldan dala atlayacaksın. Belini kuvvetlendirmeye gelince... Şimdilik erkek bir kuzu yeter. Annem seni kırmaz. Hediye bir erkek kuzu isteyeceksin. Bu kuzu, senin en samimi arkadaşın olacak. Her zaman onunla olacaksın. Hep taşıyacaksın, o büyüdükçe senin kuvvetin artacak. O koç olduğunda hâlâ kolayca kaldırıyorsan, erkek buzağı isteyeceksin, aynı şeyleri onunla yapacaksın. Tabii en önemlisi de yol gösterici bir ustan olacak..."

Canı gibi sevdiği ağabeysinin anlattıkları, Mümin'i bulundukları mekândan aldı; bilinmez diyarlara götürdü, hayal ile gerçeği karıştırır oldu.

* * *

Ana yüreği günlerce sızladı durdu. Oğlunun yüzünde gördüğü beş parmak izi, yüreğine kazınmıştı, hem de bir daha silinmemek üzere. Ağa; eşim, evimin direği, eski bir başpehlivan dememiş, sormuştu yüreği yırtılırcasına "Ne istedin el kadar çocuktan?" diye.

Sadık Ağa, güreşe meraklanmaması için böyle yaptığını söylemiş, Mümin'in bedenen güçlü olmadığı için okumasını istediğini açıklamaya çalışmıştı. Acılı ana "Demek ki zayıf olursa okuyacak, güçlü olursa pehlivan olacak, okumak zayıfların işi üle mi?" diye haykırmış, o koca Sadık Ağa, bu haklı sözler karşısında bir şey diyememişti.

Sadık Ağa'nın eşi Fatma Hanım, güçlü kuvvetli, sözünü esirgemez biriydi. Sadık Ağa, Osmanlı'nın Avrupa topraklarından yalnızca Fatma Hanım'dan çekinirdi. O, tam bir pehlivan anasıydı. Her ana gibi bütün oğullarını severdi, ama Mümin'in yeri ayrıydı. Onu devamlı kanatları altında tutmaya gayret eder, babasının göstermediği sevgiyi de vermeye çalışırdı. Mümin'in o cılız vücudu içinde nasıl bir yürek taşıdığını, güreşe nasıl sevdalı olduğunu iyi biliyor, o küçük yüreğin hangi sevgiyle çırpındığını çok iyi hissediyordu. Tokat hadisesinden sonra gizli gizli nasıl çalıştığının farkındaydı. Engellemek yerine destekliyordu. Niçin mâni olsundu; güçlü kuvvetli, pehlivan olmak için çalışmasına. Pehlivanlık, yürek ve bilekte güçlü olmak değil miydi?

Mümin, güreşe meraklı olduğu kadar okumayı da seviyordu. Mahalle mektebinin en başarılı talebesiydi. Daha şimdiden Kur'ân-ı Kerim'in 30. cüzünü ezberlemişti. Verilen derslerini hemen yapıyor, ondan sonra da kuvvet çalışması yapmaya koşuyordu. Kendisinin zorlamasıyla hediye edilen bir yaşındaki kuzuyla boğuşup duruyor, onu kucağından indirmiyor, ağılın bir köşesine yığdığı kumlara ellerini sokup duruyor, mermerlere tokat atıyordu.

Fatma Hanım'ı, en fazla ağaçlardan daldan dala atlaması korkutuyordu. Mümin, Fatma Hanım'ın "Oğlum düşersin!" ikazların dinlemeyip daldan dala bir maymun gibi atlıyor, dallara asılıp kendini yukarı çekerek çalışıyordu. Fatma Hanım, oğlu Sadık'ın; Mümin'i gizli gizli güreş çalıştırdığının da farkındaydı. Bütün bunları görünce hiçbir şeyin farkında olmayan kocası Sadık Ağa'ya bakıp için için gülüyordu... Fırsat buldukça kocasına "Efendi. Bu işler zorlamakla olmaz. İş olacağına varır. Sen engellemek istedikçe Mümin'in içindeki güreş ateşini daha da körükledin. Attığın tokatla güreş ateşini iyice alevlendirdin!" diyordu. Sadık Ağa "Ben onun güreş ateşini söndürmesini bilirim" diye üst perdeden cevap veriyordu.

Takvimler 1873 yılının harman zamanını gösteriyordu. Eylül'ün son günleriydi. Vakit ikindi sonrası, güneş akşam yolculuğundaydı. Fatma Hanım'ın ana yüreği bilemediği çırpınmalarda, öğleden beri isimlendiremediği bir heyecan içindeydi. Her an istemediği bir şey olacakmış gibisine geliyordu.

"Ana, yetiş!" feryadıyla ocak başındaki yerinden fırladı. Dışarı koştu. Hayattan çıkmasıyla birlikte gözleri kara dut ağacının altına gitti. Kızı Gülderen, bir şeyin üzerine kapanmış ağlıyordu. Fatma Hanım, "Gitti Mümin'im" feryadıyla yavrusu vurulan anne ceylan gibi bir anda dut ağacının altına geldi. Gülderen'i yana itti. Evet, ana yüreğine doğmuştu, yerde acılar içinde yatan oğlu Mümin'di. Yaralı ana "Ne oldu kınalı kuzuma?" diyerek evladının üzerine kapandı.

* * *

"Demek sakat kalacak ha?"

"Evet Sadık Ağa. Tam bileğinden kırılmış! Bileğe hareket sağlayan kemikler parçalanmış. Kemikler kaynayacak ama bileği artık hareket edemeyecek."

"Yaa öyle mi? Çok iyi..."

Serez'den gelen sıhhiye memuru, Sadık Ağa'nın sözlerine şaşırdı, bir baba evladının bileğinin kırılmasına nasıl çok iyi derdi:

"Çok iyi mi? Nasıl... anlayamadım?

Sadık Ağa, kurbanlık koyun gibi kendisine bakan Mümin'e baktı "Gördün mü gününü?" der gibilerden gülümsedi, memura döndü:

"Evet, iyi oldu dedim memur bey. Bu benim haddini bilmez oğlum, cılız vücuduna bakmadan pelvan olmaya kalkıştı. Ona güleşi yasakladım. Buna rağmen benden gizli gizli güleş çalışır, sözüm ona kollarını kuvvetlendirmek için ağaç tepelerinde daldan dala maymun gibi uçuyormuş. Bileğinin kırılmasıyla onun için güleş rüyası tamamen bitti. Bunun için iyi oldu dedim. Artık ağaçlarda maymun gibi uçmayı bırakacak, vaktinin tamamını derslerine verecek. Bizim ailede yeteri kadar pelvan var, bir tane de hoca olsun."

Sadık Ağa, Mümin'e sertçe sordu:

"Güleş bitti değil mi Mümin?"

Mümin'in gözlerine yaş bürümüştü, konuşamadı, yalnızca başını salladı.

Sadık Ağa, memura sordu:
"Memur bey, yemeğe geçelim mi? Yapılacak başka şey var mı?"
"Yapılması gerekeni yaptık? Kemiğin kaynaması iki ayı bulur."

"Mühim değil. Onu bekleyen pelvanlar yok ya... Okumaya zararı olmasın da... Üç ay sonra da beş ay sonra da kaynasa olur."

Sadık Ağa, sıhhiye memuruyla birlikte konağın selamlık kısmına geçti. Onların çıkmasıyla birlikte Fatma Hanım içeri girdi. Merakla Mümin'in başına koştu. Gözlerini sımsıkı kapatmış, ağlamamak için kendini zorluyordu. Ana yüreği yandı. Mümin'in baş ucunda gözleri yaşlı oturan oğlu Sadık'a durumu sordu. O da sıhhiye ile babasının

konuşmalarını anlattı.

Fatma Hanım, çöktü, kocasıyla ilgili bir şey söyleyecekti ki Mümin'in kendine baktığını görünce vazgeçti. Kolu tahtalarla sarılmış oğlunun başını elleri arasına aldı, sevdi:

"Üzülme evladım. Okuyacaksın... Kavala'ya kaymakam olacaksın. Babana da kızma. Belli etmez, biraz terstir ama o da seni çok sever. 'Bir aileden altı pehlivan yeter' der. Güleşmene karşı çıkması bundandır.

Babasının yanında ağlamamak için kendini zorlayan Mümin, daha fazla kendini tutamadı. Annesinin göğsüne yaslandı, hüngür hüngür ağlamaya başladı. Annesi "Üzülme evladım, bunda da bir hayır vardır. Okuyup Kavala'nın iftiharı olacaksın" diyerek teselli etmeye çalışıyordu. Mümin'in çocuk gönlü, kolunun kırılmasında nasıl bir hayır olduğunu anlamaya çalışıyor, annesinin "Üzülme evladım, bunda da bir hayır vardır" tesellisindeki esrarı çözmeye gayret ediyor, babasının "çok iyi oldu!" sözünü hatırladıkça ağlaması fazlalaşıyordu. Kırık koluna bakıp "Ya Rabbim, niçin kolum kırıldı? Ben pelvan olacaktım" diye gönlünden geçiriyor, çocukça isyan ediyordu.

Kolu kırıldıktan sonra bir an Mümin'in başından ayrılmayan Sadık Ağabeysi, kırılan koluna dokundu:

"Çok mu ağrıyor!"
Mümin gözyaşları içinde cevap verdi:
"Hayır ağrımıyor."
Sadık Ağabeysi şaşırdı:
"Peki o zaman niçin ağlıyorsun?

Çok sevdiği ağabeysinin suali, ilgisi, Mümin'i daha da mahzunlaştırdı. Konuşmak istedi, hıçkırıklar arasında boğuldu. Fatma Hanım, Mümin'in zorlandığı cevabın ne olduğunu tahmin etti, onun daha fazla üzülmemesi için oğluna "Evladım, bırak kardeşini sıkıştırma, görmez misin çok üzüntülü" dedi.

Sadık Ağabeysi de niçin ağladığını biliyordu, ancak Mümin'in

daha fazla üzülmemesi için cevabı alması gerektiğine inanıyordu. Mümin'in saçlarını okşadı, onu konuşmaya cesaretlendirdi:

"Süle, bre pelvan kardeşim. Seni ağlatan ne?"

Ağabeysinin "Pelvan kardeşim" sözleri Mümin'in iyice vurdu. Göz pınarları, gönlünün habercisi oldu, derdini anlatmaya çalıştı:

"Artık her şey bitti."
"Biten ne?"
Mümin, idam mahkûmu gibi konuştu:

"Güleş... Artık çok çalışsam da güleşemem. Bu bilekle nasıl güleş yapılır?"

Ana yüreği, güreş aşkıyla ağlayan oğlunu seyretmeye dayanamadı, göz yaşlarını saklamaya çalışarak odadan çıktı.

Ağabey, odadan çıkan annesinin arkasından bakakalan Mümin'in hafifçe omzunu sıktı:

"Kim demiş güleşemezsin diye?"

Mümin şaşırdı, gözlerinde kış güneşi gibi bir ümit doğdu, sönmekle parlamak arasında bocalayan:

"Güleşebilir miyim, nasıl... ya kolum?"

Sadık Pehlivan gülümsedi, hayat kaynağı havaya kavuşma ümidinde kendisine bakan kardeşini kucakladı:

"Güleşebilirsin tabii... Belki de bu sakatlık daha iyi güleşçi olmana da sebep olabilir.

Mümin kulaklarına inanamadı, ağabeysinin söyledikleri masal gibi geliyordu:

"Daha iyi güleşçi olmak mı? Ağabey, ne olur benimle dalga geçme!"

Ağabey, açıklamayı biraz daha uzatırsa Mümin'in kalpten gideceğini fark etti. Karşısına oturdu:

"Şimdi anlatacağım masal falan değil. Buralardan çok uzaklardaki bir ülkede, Japonya'da yaşanmış. Orada senin güleşe

sevdalı olduğun gibi onların güleşi sayılan Judoya sevdalı bir çocuk varmış. Bir gün üzerine bir kaya yuvarlanmış. Sağ kolu çok kötü biçimde yaralanmış ve kolunu kesmişler. Çocuk, intihar etmek üzereyken hocası yetişmiş. Çalışırsa noksanlık gibi gözüken sağ kolunun olmamasının, rakipleri karşısında üstünlüğe dönüşebileceğini sülemiş. Çalışmaya başlamışlar. Bütün çalışma, sol kol üzerinedir. Yıllar yılları kovalar. Çocuk genç bir delikanlı olur. Sol kolunu kullanmayı müthiş bir şekilde geliştirmiş. Ve birincilik maçları başlamış, herkes hayretler içindeymiş. Tek kollu genç karşısında bütün rakipleri çaresizdir. Çünkü bütün savunma oyunları iki kola göre geliştirilmiş. Tek kolla savunan, tek kolla hücum eden karşısında çift kollular şaşırıp kalır. Tek kollu genç, bütün rakiplerini tek koluyla devirir ve birinciliğe ulaşır..."

Mümin, yutarcasına ağabeysinin sözlerini dinlemişti. Gözlerindeki ümit ışığı; güneş gibi parlamak, kararan gönlünü aydınlatmak için hareketlenir.

* * *

"Olamaz, yine yendi."

"A be nasıl becerir bu işi?"

Arka arkaya üçüncü rakibini de yenmişti. Ellerini kaldırdı. Daha var mı gibilerdin baktı.

"Benimle de güleşebilir misin?"

Dokuz on bir yaş grubunda Zigoş köyünün birincisi Sarı Hüseyin, kendisinden güreş isteyene şöyle bir baktı:

"Te be Mümin! Bu sakat kol, bu cılız vücutla benimle nasıl güleşirsin?"

Mümin boynunu büktü:
"Merak etme, bir şey olmaz. Ne olur ben de güleşeyim."
Sarı Hüseyin, ikinci darbeyi vurdu:
"Peki baban ne der, kızmasın?"

Cılızlığından sonra şimdi de sakat kolu ve babası güreşmesine engel olarak çıkmaya başlamıştı.

Mümin'in kolunun kırılmasından bu yana üç buçuk yıl geçmiş, on bir yaşına ulaşmıştı. Kırılan bileği iyice kaynamış, iyileşmişti,

ancak oynamıyordu, sabitleşmişti. Mümin, babasından gizli gizi güreş çalışmaya devam etmiş, fırsat buldukça yine ağaçlara tırmanıp kollarını kuvvetlendirmiş, demir pençeli olmak için bal mumu ve kum çalışmasını hiç bırakmamıştı. Artık koç hâline gelen eski kuzusuyla boğuşmaya, onu taşımaya devam ediyordu. Koç, ona çok hafif gelmeye başlamıştı. Sadık ağabeysi de fırsat buldukça güreş göstermişti. Mümin'in en büyük sıkıntısı, boğuşacak akran bulamamasıydı. Kolu sakat ve zayıf olduğu için hiçbir çocuk onunla güreşmiyordu. Bunda babasının rolü de büyüktü. Sadık Ağa, köyün çocuklarına Mümin'le güreş tutmamaları konusunda sıkı sıkıya tembihte bulunmuştu. Köydeki herkes, ondan çekinirdi.

Mümin güreşmek için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Fırsat buldukça gizli gizli gece gündüz demeden çalışmış, ağabeysinden oyunlar öğrenmişti. Öğrenmişti ama bunları kimsede gösteremiyordu, kucağında büyüyen koçtan başka. O da artık Mümin'i görünce kaçar olmuştu.

1877'nin Mayıs ayında Zigoş Köyü'nün harmanlıklar mevkiinde, bir ikindi sonrası... çimenler üstündeki Mümin, güreş yaparak çimenlerle boyanmak, toprağa karışmak için dayanılmaz bir istek içindeydi, güreşme aşkıyla o kadar yanıyordu ki her şeyi göze almıştı:

"Ne olur güreşelim... Babam görmez."

"Benimle de güleşebilir misin?"

Mümin buz gibi dondu. Ses, en son duymak istediği sesti. Hiç bakmadan, sese dönmeden kaçmak istedi. Ama yapamadı, ayakları kendine itaat etmedi. Dönmesine de lüzum kalmadı. Sağ kulağına yapışan bir el, Mümin'i kendisine doğru çevirdi. Kulağı mengeneye kısılmış gibi acıyordu. Ele itaat etti. Babası Sadık Ağa, bütün haşmetiyle karşısındaydı. Gözleri çakmak çakmaktı. Mümin'in yüreciği, şahin pençesinde yavru kuş gibi çırpınıyordu. Yüzü korkudan bembeyaz kesilmişti. Mümin'e bakan Sadık Ağa'nın kızgınlığı geçeceğine daha da arttı. Kulağını sıktı:

"Bir daha güreş yok demedim mi ben sana? Kolun kırıldı, hâlâ akıllanmadın mı, ha?"

Kulağının sıkılmasından gözlerinden yaş gelen Mümin cevap

veremedi. Konuşmak istedi, nefesi yetmedi. Suskunluk Sadık Ağa'yı daha da kızdırdı:

"Konuşsana bre, baba sözü dinlemez hayırsız evlat. Konuş!"

Sadık Ağa'nın gelmesiyle harman yerini dolduran bütün çocuklar çil yavrusu gibi dağılmışlardı. Çocuklar, ondan çok korkarlardı. Mümin'in cevap vermemesine sinirlenen Sadık Ağa, tokadı kaldırdı. Mümin gözlerini kapattı. Dört yıl önce yediği tokadı hatırlamıştı. Sadık Ağa'nın bakışı, Mümin'in göz pınarlarından dökülen gözyaşlarıyla buluştu. Kalkan eli indi. Mümin'i itti:

"Yıkıl karşımdan, elimden bir kaza çıkmasın. Doğru eve!"

Mümin boynunu büktü, eve doğru yürüdü. Tokattan kurtulduğuna sevinemedi. Güreşme arzusunu yerine getirememesi, taş gibi yüreğine oturmuştu.

* * *

"Hanım, Mümin'in bavulunu hazır et!"
Fatma Hanım'ın lokmalar boğazına dizildi:
"Ne bavulu efendi?"

"Ne bavulu olacak? Sefer bavulu. Mümin, yarın Serez'e gider, medreseye..."

Mümin'in kaşık elinden düştü. Kurbanlık koyun gibi annesine baktı... Fatma Hanım kızdı:

"Efendi, bu şimdi mi sülenir?"

Sadık Ağa, gülerek konuştu:

"Ne yapalım hanım. Bu Mümin güleş delisi. Sözümü dinlemez. O kadar sülememe rağmen yine güleş peşinde koşar. Medreseye göndermesinler diye kaçar maçar... Bunun için daha önce sülemedim."

Fatma Hanım, bembeyaz olmuş Mümin'e, can yavrusuna baktı, ellerini iki yanına açtı:

"Ne diyeyim efendi... Allah iyiliğini versin."

"Âmin hanım âmin..."

Fatma Hanım şaşırdı. En ufak bir itiraza kızan Sadık Ağa, bu akşam kızmıyor, üstüne üstlük gülüyordu, gayet neşeliydi.

"Efendi, hayır olsun... Bu akşam pek neşelisin. Mümin'i başından savdığın için mi?"

Sadık Ağa yine kızmadı, dolu dolu güldü:

"Hah şunu iyi bileydin. Neşem, tekrar bir yerini kırmadan Mümin'i medrese'ye göndermekten... Bu kadar da değil. Te be ailemizden bu kadar pelvan çıktı, bir tane de âlim çıksın."

Fatma Hanım, eşinin söylediklerinde samimi olduğunu biliyordu. Bunu kaç gece sabahlara kadar konuşmuşlardı, Fatma Hanım da sonunda kocasına hak vermişti. İyi güzel de daha şimdiden Mümin'in ayrılık ateşi gönlünü yakmaya başlamıştı.

Anneyi yakmaya başlayan ateş, Mümin'in kavuruyordu. Duyduklarına inanamıyor, kulakları uğulduyordu. Babası, güreşmek için rakip ararken yakaladıktan sonra evden çıkmasını yasaklamıştı, bahçeye dahi çıkamamıştı. On beş gündür evde kapalı kalmak Mümin'i çıldıracak hâle getirmişti. Annesinin yalvarması bile Sadık Ağa'yı yumuşatmamıştı. Bu on beş gün, Mümin'e çok zor gelmişti... İyi bir güreşçi olmak için çalışamamak, daldan dala atlayamamak, dallara asılarak kendini yukarı çekememek, koçuyla akranlarıyla gizli gizli boğuşamamak... En önemlisi de ağabeyi Sadık'tan güreş dersleri alamamak. On beş günün bunalmışlığındayken, şimdi de Serez'e gönderilmesi çıkmıştı. Güreşemeden, güreş için çalışamadan ne yapardı?

Mümin, kırılıp da kaynayan sol bileğinin iğne batırılmış gibi sancıdığını hissetti. "Baba, ne olur beni Serez'e gönderme! Ne istersen yaparım" demek için ağzını açtı ama konuşamadı. Ağzından laf çıkmadı. Bu sözlerle babasının çok daha kızacağı aklına geldi, konuşmak için kendini zorlamadı.

Sadık Ağa çok neşeliydi, Mümin'i yanına çağırdı:

"Gel bakalım, benim akıllı oğlum."

Mümin, çekinerek babasının yanına geldi. Sadık Ağa, Mümin'i kollarının arasına aldı "Benim oğlum, okuyacak, büyük adam olacak. İnşallah hem dünyada hem de ahirette yüz akımız olacak" diyerek saçlarından okşadı. Başta Mümin ve annesi olmak üzere sofradaki herkes hayretler içindeydi. Sadık Ağa, ilk defa Mümin'i saçlarından okşamış, sevmişti.

Mümin sıcak sıcak terliyordu, baba elinin şefkatini hisseti ama onun için bedel ağırdı... Bedel, canı gibi sevdiği güreşten, güreş çalışmaktan, sevdiklerinden ayrılma, onların hasretiyle yanmaydı.

* * *

"Uyuyor musun oğlum?"

Anasıydı, uyumadığını bile bile yine soruyordu. Hayır diyemedi, ağzından yaralı bir söz çıktı. Anası geldi. Yatağının üzerine oturdu:

"Üzülme oğlum. Serez çok güzel yer. Orada yeni yeni arkadaşların olacak."

Mümin'den ses çıkmayınca yüreği evlat hâline dönen ana, ciğerparesinin yüzünü avuçladı, parmakları ıslandı. Ana yüreğine sanki hançer saplandı. Evladını göğsüne bastırdı:

"Sen ağlamışsın oğlum."

Mümin'den yine ses çıkmadı. Anne ne yapsın, ne söylesin bilemedi, çareyi onu konuşturmakta gördü:

"Bütün gece uyumamışsın galiba?"

Mümin, anasına "Nasıl uyuyayım ana, senden, güleşten ayrılık haberini aldıktan sonra..." diye dert yanmak istedi ama konuşamadı.

Dertli ana, Mümin'i konuşmaya zorlamanın faydasızlığını anladı:

"Hadi, benim güzel evladım. Üzme kendini bu kadar... Bizim şer gibi gördüğümüzde nice hayırlar vardır. Sana Hızır Aleyhisselam ile Musa Aleyhisselam'ın kıssasını anlatmıştım, onu hatırla!

Hazırlanasın... Sabah namazını kıldıktan sonra yemek yiyip çıkacaksınız."

Mümin, anası odadan çıkınca hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Ağlıyordu; anasından, Sadık ağabeyinden, arkadaşlarından ayrılacağı için... Gözyaşlarına asıl sebebin; gizli gizli yaptığı güreşten ve güreş çalışmalarından kopması olduğunu kendi kendine bile söyleyemiyordu Mümin.

Sabah kahvaltısından sonra bütün aile avluda toplandı... Mümin'in hepsi de pehlivan ağabeyleri ve üç ablası oradaydı. Mümin, ağabeylerinin ve ablalarının elini öptü, helallik aldı. Sıra anasıyla helalleşmeye gelmişti. Mümin, anasının elini öptü, gözyaşlarına mâni olmak için kendini zorluyordu. Yavrusundan ayrı düşen ana, can kuzusunu bağrına bastırdı, içine alıp bir daha bırakmamak için. Ama çare yoktu, hayat ayrılıklar üzerine kuruluydu. En çok sevdiği evladını gözlerinden öptü, kulağına eğildi:

"Üzülme oğlum! Başa gelende hayır vardır. Bakarsın bu yolculuk isteklerine kavuşmana, güleşçi olmana vesile olur."

Mümin, anasının söylediklerine inanamadı. Medreseye gitme haberini alalı beri, kolu kanadı kırılmış vaziyette duran Mümin, anasının son sözleriyle canlanır gibi oldu, "Doğru mu sülersin anam" diyen gözlerle anasına baktı. Anası yine kulağına söyledi:

"Evladım. Güleş ile aranda en büyük engel baban değil mi? O engel kalkıyor. Derslerini aksatmaman şartıyla güleşmene rızam vardır bilesin."

Mümin, gözleri yaşlı "Anam!" dedi, başka bir şey diyemedi. Ana evlat arasındaki fısıldaşma Sadık Ağa'nın dikkatini çekti, gülerek lafa karıştı:

"Ne o? Ana oğul beni mi çekiştirirsiniz? Çekiştirin bakalım bu son çekiştirmeniz olacak."

Mümin kızardı, Fatma Hanım şakaya vurdu:

"Çekiştirmekle kalsak iyi, bizi ayırdığın için derini nasıl yüzeriz,

bunun hesabını yaparız."

Sadık Ağa güldü:

"Hanım, derimiz yüzüldü desene. Senin olduğun taraf mutlaka kazanır."

Fatma Hanım, kocasının neşeli hâlini nasıl yorumlasın bilemedi. Mümin, annesinin işaretiyle babasını yanına gitti, korkarak eline öptü. Sadık Ağa, Mümin'in göğsüne bastırdı. Mümin, ilk olarak baba göğsünün genişliğini, bütün dertlerini alıp götürdüğünü hissetti. Sadık Ağa, Mümin'i omuzlarından tuttu, gözlerine baktı:

"Haydi, bakalım Mümin oğlum... âlim bir kimse olacak, göğsümüzü kabartacaksın. Duam seninle. Yalnız... Güleş yok... tamam mı?"

Mümin, güreşi çok sevdiğini, ondan başka hiçbir şey düşünemediğini, hem güreşip hem de okuyabileceğini nasıl söylesin? Karşısındaki sözü kanun olan babasıydı. Yalnızca "Tamam" diyebildi. Sadık Ağa, ortaya yıldırım gibi düşen son tembihini yaptı:

"Dilin tamam, gözlerinse hayır der. Evladım, bilirim güleş için yanarsın. Ama bilesin şakam yok. Eğer güleştiğini duyarsam evlatlıktan ret ederim."

Fatma Hanım, sözün gittiği yerle vuruldu, isyan etti:
"Efendi sen ne dediğini, sözün nereye gittiğini bilir misin?"
Sadık Ağa, hanımına döndü:

"Hem de çok iyi bilirim. Sen de, buradaki herkes ve Kavala da duysun! Kararım kesindir."

Sadık Ağa, Mümin'e eliyle dokundu:

"Haydi evlat, arabaya!"

"Mümin, iki at tarafından çekilen yaylı faytonda, kâhyanın yanına oturdu. Bavulu daha önceden yerleştirilmişti. Sadık Ağa, faytonun yanına geldi, kanadından tuttu:

"Bak Kâhya! Söylediklerimi sakın unutma! Baş Müderrise, medresenin en yetkilisine süle; Mümin'in güleşmesine katiyen rızam yoktur! Güreşirse evlatlıktan ret ederim. Haydi yolunuz açık olsun!"

Kâhya, besmele çekerek atları dehledi; araba, Serez'e ulaşmak üzere Kavala'ya doğru hareket etti.

* * *

"Eee... Mümin Hoca geldik. Sağ salim menzilimize ulaştık elhamdü lillah."

Mümin, faytonun perdesini araladı. Kavala'daki büyük camiyi andıran ama minaresi olmayan büyük bir binanın önündeydiler. "Medrese dedikleri bu olsa gerek" diye düşündü. Kâhya Hasan Efendi, daha şimdiden Mümin Hoca demeye başlamıştı. Mümin, isminin yanındaki hocaya ısınmıştı ama o, pehlivanı daha fazla yakıştırıyor ve "Mümin Pelvan" ismini zihninden tekrar ediyordu.

Hemen hemen hiç konuşmamıştı Mümin, Kavala'dan Drama'ya oradan da Serez'e iki gün süren yolculuk boyunca... Kâhya, zaman zaman sürücü yerine çağırmıştı Mümin'i, canı sıkılmasın, karşılıklı konuşuruz diye. Mümin, çok sevdiği kâhyayı kırmamak için bir müddet onun yanında durduktan sonra yine hemen faytonun içindeki köşesine çekilmişti. Bir gece Drama'da handa kaldıktan sonra yola devam etmişler ve 1877'nin 21 Mayıs'ının akşam üstünde Serez'e ulaşmışlardı.

Yol boyu annesini, kendisine gizli gizli güreş öğreten Sadık Ağabeyi'ni düşünmüştü. Güreşe gittiğinden Sadık Ağabeysine "Allah'a ısmarladık" diyememişti. Mümin; annesinden, köyünden, alıştığı çevreden ayrıldığı için üzgün, babasından uzakta güreşme imkânına kavuşma ihtimaliyle sevinçliydi. Güreşebilmek çok ufak ihtimal de olsa bütün dertlerini unutturuyor, onu sevince boğuyordu. Ama bu sevinci sanki kelebek kanadındaydı, babasının "Eğer güleştiğini duyarsam evlatlıktan ret ederim" sözünü unutamıyordu.

Mümin, faytondan indi. Kâhya, atları çözmekle meşguldü.

Mümin, etrafında sarıklı cüppeli medrese talebeleri arıyordu, ancak görmek istedikleri yoktu. Mümin'in sağına soluna baktığını gören Kâhya Hasan Efendi takıldı:

"Hayır olsun Mümin Hoca! Kavala'ya dönüş yolunu mu merak edersin?"

Mümin, bakınırken yakalanmaktan utandı:

"Yok be Hasan amca. Etrafta talebe göremedim de onu merak ettim."

Hasan Efendi güldü:

"Tabii göremezsin. Burası medrese değil, han... Araba ve atları burada bırakacağız. Medreseye yürüyerek gideceğiz."

Mümin, medrese ile hanı karıştırmanın utancıyla bavula sarıldı. Kâhya "Sen daha küçüksün, taşıyamazsın" diyerek izin vermedi. Mümin, bileği sakat olduğu için vermediğini düşündü, yüreği sancılı, Hasan Efendi'nin arkasından yürüdü.

Mümin, yürüyordu ama rüyada gibi. Küçücük adımlarıyla Osmanlı'nın Selanik Vilayeti'ne bağlı en güzel şehirlerden biri olan Serez'in sokaklarından geçiyordu ama hiçbir şeyin farkında olmadan. O sokaklarda neler olmuştu neler... Akıncıların piri Evranos Gazi'den nice bin hatıra taşıyordu. Şeyh Bedrettin, yargılandıktan sonra burada asılmıştı. Mümin, Serez'in taşıdığı nice hatıradan habersizdi. O, geride bıraktıklarının ayrılığı, gittiği yerde karşılaşacağı bilinmezlerin endişesiyle gözlerini başka şeylere kapamıştı.

On dakikalık bir yürüyüşten sonra kâhyanın "Geldik" sesiyle durdular. Mümin, handan sonraki yolculuğunda başını ilk defa yerden kaldırdı. Geniş ve büyükçe bir kapının önüne gelmişlerdi. Kapıda iki kanatlı bir zincir asılıydı, bu sebeple kâhya eğilerek girdi; Mümin, çocuk olduğundan eğilmesine gerek kalmadı. Mümin'in medreseden aklında ilk yer eden yüksek, heybetli bir kapı ve eğilme mecburiyeti doğuran bir zincir oldu.

Kapıdan içeri girmesiyle birlikte Mümin şaşırdı. Gözlerine

inanamadı gördükleri karşısında... O, karanlık duvarların üst üste bindiği bir mekân bekliyordu. Ortada güller içinde bir şadırvan, şadırvanın üzerinde bir mescit, çevresinde de bahçe verdi. Bahçenin etrafından da odalar sıralanmıştı. Sanki başka bir dünyaya girmişti. Bütün dertlerinin dışarıda kaldığını hissetti.

Kâhya, Mümin yaşlarındaki bir talebeye, medresenin sorumlusu baş müderrisin odasını sordu. Kapıyı vurdular, gir sesiyle birlikte giriş kapısı çok dar olan odaya girdiler. Tam köşede, yer minderinde elli beş yaşlarında sert görünüşlü kavuklu bir kişi oturuyordu. Kâhya selam verdi. Selam alındı, gösterilen mindere oturdular. Kâhya ile konuşan baş müderris göz ucuyla Mümin'e bakıyordu. Mümin ise gözlerini yerden kaldırmaya cesaret edemiyordu.

Kâhya, Mümin ile ilgili her şeyi anlattı... Sadık Ağa'nın selamını iletti ve "Hoca Efendi! Sadık Ağam, kati surette Mümin'in güleşmesine karşı olduğunu, eğer güleşirse onu evlatlıktan ret edeceğini ve bu sözlerini de size iletmemi süledi" dedi. Baş Müderris, kâhyanın sözlerine gülümsedi... "Anlaşıldı Hasan Efendi! Sen de Sadık Ağa'ya selamlarımızı süle... Mümin'i merak etmesin! Bize emanettir, maddi manevi terbiyesiyle ilgili gereken yapılacaktır. Bu akşam misafirimiz olursan seviniriz" sözleriyle emaneti kabul ettiğini açık eyledi.

Kâhya, handa yerini ayırttığını söyleyerek kabul etmedi. Baş Müderris, Medresenin küçük talebelerin okuduğu Birinci Kısım Sorumlusunu çağırdı:

"Hoca Efendi! Mümin, bundan sonra burada okuyacak. Öksüz Mehmet'in bulunduğu odaya yerleştir!"

Baş Müderris, Mümin'e döndü:

"Evladım! Sen, hoca efendiyle git. Haydi, hayırlı olsun. Çok iyi bir medrese talebesi olacağa benzersin."

Mümin, hemen müderris efendinin elini öptü, bu hareketi, baş müderrisin çok hoşuna gitti ve "iki cihanda aziz olasın evladım" dedi.

Kâhya, Mümin'i kucakladı. Mümin'i çok sever; çiftlikte,

Mümin'in güreş çalışmalarını gizli gizli desteklerdi. Saçlarını okşadı, "Evladım, hayırlı mübarek olsun. Çok güzel bir ilim yuvasına geldin. Sakın üzülme. Yüce Mevlam, kara sevdan için de bir kapı kapar bin kapı açar. Haydi, yolun açık olsun" sözleriyle Mümin'i teselli etti.

Mümin, kâhyanın yanında biraz daha kalırsa gözyaşlarına mâni olamayacağını anladı. Birinci Kısım Sorumlusuyla birlikte çıktı. Dar-ül Kurra denilen ve hoca, müftü gibi din adamı yetiştiren medreselere ilk gelen Birinci Kısma alınırdı. Bu kısımda 12-15 yaş arası çocuklar okurdu.

Kısım Sorumlusu, Mümin'i hemen şadırvanın karşısındaki bir odaya götürdü. İçeri küçücük bir kapıdan giriliyordu. Köşede boş bir yer vardı, "Burada yatarsın, Allah rahatlık versin" diyerek dışarı çıktı. Sorumlunun çıkmasıyla beraber Mümin, daha fazla kendini tutamadı. Çöktü, başını iki eli arasına aldı, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Köyüyle, sevdikleriyle son bağı kâhyadan ayrılmakla gönlü taşmıştı.

"Ağlama be kardeş! Bunlar da geçer..."

Mümin sese döndü. Karşısında kendi yaşlarında bir çocuk vardı. Gülümseyen gözlerinde hüznün derin izleri vardı.

"Geçer mi dersin?"

Gülümseyen çocuk elini uzattı:

"Geçer tabii. Birkaç gün sonra bir şeyin kalmaz. Hoş geldin, sefalar getirdin. Ben Mehmet, öksüz Mehmet derler. Kısım Sorumlusu haber verdi geldiğini, bana oda arkadaşı olduğunu."

Mümin, uzatılan eli tuttu:

"Hoş bulduk Mehmet kardeş. Benim adım da Mümin... Hakkını helal et! Seni de üzdük. Ne yaparsın, köyden ilk ayrılışım."

"Helal olsun be ahretlik. Senin hiç olmazsa dönünce kavuşacağın bir anan var. Babam öldükten sonra köye gitmek, bana ayrı bir ızdırap verir.

Mümin kendi derdini unuttu, Öksüz Mehmet'e teselli verme

gayretine düştü:

"Üzülme be Mehmet. Veren Allah... Alan Allah...

* * *

"Haydi, davranasın bre Mümin, gideriz."
"Ne bu telaş be Mehmet? Nereye gideriz?"
"Te be nereye olacak, güleşe."

Güleş lafını duyan Mümin'in yerinden fırladı, sanki aklı başından gitmişti:

"Güleş mi dedin, nerede? Hemen gidelim."
Öksüz Mehmet, Mümin'in heyecanına güldü:
"A be nerde olacak, medresenin arka bahçesinde."
Mümin'in şaşkınlığı arttı:
"Medresenin arka bahçesinde güleş mi yapılır?"
Öksüz Mehmet, şaplağı Mümin'in sırtına yapıştırdı:

"Te be sen, hep büle sualle mi konuşursun? Ne yapılacak tabii ki güleş yapılır."

Mümin heyecanla sordu:

"Burada kimler güleşir?"

"Hayda! Mümin kardeş, sen hepten de afallamışsın. Kim güleşecek, bizler, medrese talebeleri..."

Mümin, hem zıplıyor hem de "Talebeler güleşirmiş, talebeler güleşirmiş, medresede güleş varmış?" diye bağırıyordu.

Çok sakin, çok az konuşan Mümin'in sıçrayarak bağırması Mehmet'i şaşırttı:

"Te be Mümin delirdin mi? Ne sülersin, ne tepinirsin bre?"
Mümin, büyük bir neşe içinde Mehmet'i elinden tuttu, çekti:
"Delirdim be Mehmet, delirdim... Hadi gidelim."

Öksüz Mehmet, Mümin'deki değişikliğin şaşkınlığında, koparacak gibi elinden çeken Mümin'in peşinden yürüdü, güreşlerin yapılacağı arka bahçeye. Arka bahçeye ulaştıklarında

güreşler başlamıştı. Mümin, kendinden geçmiş, ipnotize edilmiş gibiydi, sanki çok kuvvetli bir mıknatıs tarafından çekiliyordu. Kendini kaybetmiş, çevresini unutmuş, doğrudan güreşenlerin üzerine gidiyor, giderken de sağa sola çarpıyordu. Rüyada gibi yürüyen Mümin'e bakan Mollalar, lâ havle ve yâ sabır çekiyorlardı.

Mümin tarafından sürüklenilip götürülen Öksüz Mehmet de hayretler içindeydi. Kendisini de güreşlerin ortasına sürükleyen Mümin'e bağırdı:

"Bre Mümin! Dur, nereye gidersin?"

Mümin, arkadaşının bağırmasıyla kendine geldi. Rüyadan uyanır gibi çevresine baktı. Herkesin şaşkınlıkla kendisine baktığını, güreş sahasına girmek üzere olduklarını gördü. Eli ayağına dolaştı, kıpkırmızı bir yüzle, aceleyle saha kenarındaki seyircilerin arasına karıştı. Kendi yaşındaki öğrenciler ona bakıp bakıp gülüşüyorlardı. Mümin, çok istemesine, meydanda kispetlerini giymiş hâlde dolaşan medrese talebelerini görme isteğiyle yanmasına rağmen bakışlarını yerden kaldıramıyordu. Omuzuna bir el dokundu. Baktı, can yoldaşı öksüz Mehmet'ti. Mümin boncuk boncuk terlemişti:

"Hakkını helal et Mehmet kardeş. Seni de zor durumda bıraktım."

Mehmet, çok kısa zamanda can ciğer olduğu, kardeş gibi sevdiği Mümin'e baktı, sakat kolunu, cılız vücudunu görünce yüreği sancıdı. Kolu sakat, vücutça zayıftı ama güreşe tutkusu anlatılır gibi değildi. Güreş deyince birdenbire bütün dünyayı unutmuş, her şey gözünden silinmişti.

Mehmet'le Mümin birbirlerine çok çabuk ısınmışlardı. Mümin, o sakin görünüşüne karşılık çok zeki, çok çalışkandı. Verilen dersleri hemen yapıyor, hocaları tarafından çok seviliyordu. Medreseye geleli yalnızca on beş gün olmasına rağmen çalışkanlığı, edebi, terbiyesi ve tevazusuyla hem hocalarının hem de talebelerin gönlünde taht kurmuştu.

Öksüz Mehmet, kendisini zorda bıraktığı için her hücresiyle özür dileyen, boncuk boncuk terleyen arkadaşı Mümin'i seyretti.

Nasıl da sevinmiş, kendinden geçmişti, Medresenin arka bahçesinde medrese talebelerinin güreştiğini görünce... Her hâlinden güreşe kara sevdalı olduğu belliydi. Mehmet, geldiği ilk günden beri Mümin'in elinden bal mumunu hiç düşürmediğini görmüş, buna o zaman bir anlam verememişti, ama şimdi çok iyi anlamıştı. Mehmet "Sakat kol, cılız vücutla güreşemeyince, güreşmeye imkân olmayınca garibin güreş sevgisi kara sevdaya dönmüş olmalı? Pehlivanlar gibi eliyle balmumu yoğurarak pençelerini kuvvetlendirmeye çalışıyor. Böylelikle kendi kendini tatmin ediyor" diye düşündü. Mehmet, Mümin'i daha fazla sevdiğini, ona daha fazla bağlandığını hissetti.

İki öksüz, güreşleri birlikte seyrettiler... Mehmet öksüzdü; babasını kara toprak bağrına saklamıştı. Mümin de öksüzdü; babası hayattaydı ama onu çok sevdiği güreşten ayırmıştı? Öksüzlüğü, sevgi, ortak ilgi öksüzlüğüydü... Mümin, sahadaki her güreşçiyle birlikte güreşti, onlarla, eğildi, künde yedi, künde attı, elense çekti, çimleri yoldu, terledi yoruldu toprağa karıştı, toprağın ve çimin dayanılmaz kokusunu duydu.

Öksüz Mehmet, elinde olmadan meydanda güreşenler gibi eğilip bükülen Mümin'e bakıp iç çekti; sevginin, tutkunun bu kadarını anlamayamıyordu. Mümin'in hâlini gören küçük medrese talebeleri, onu birbirlerine göstererek kıkır kıkır güldüler, büyükleri bağırınca da seslerini kestiler. Mümin, çevresindeki hiçbir şeyin farkında değildi. O, on tane Mümin olmuş, sahadaki bütün güreşçilerle ayrı ayrı güreşiyordu.

Mümin'in kendinden geçerek güreş seyretmesi, hemen yakınında oturan birinin dikkatini çekti. Bu kişi medresede Sarı Hoca diye tanınıyordu. Baş Müderris'in yardımcılarındandı. Mümin'in, Öksüz Mehmet'le konuşmasını da duymuştu.

Medrese talebelerinin kendi aralarındaki idman güreşi iki saat kadar sürdü. Mümin, bu iki saatte bir an olsun gözlerini idman için güreşenlerden ayırmadı. Çalışmalar bittikten sonra Mümin, bir müddet yerinden ayrılamadı. Sanki rüyada gibiydi. Bütün herkes gitmiş, Mümin'in gözleri bakışları çayıra çevrili kala kalmıştı. Medrese talebeleri gitmiş, ancak onun için güreş hâlâ devam ediyor... Çayır onun için Kırkpınar Ermeydanı olmuş, Aliço ile

Arnavutoğlu'nun güreşini seyrediyordu.

Bir el omuzuna dokundu. Mümin, Kırkpınar çayırını gören göz ve gönülle baktı. Sarı Hoca'yı tanıdı. Hemen ayağa fırladı. Sarı Hoca kolundan tuttu ve Mümin'i çimlerin üzerine oturttu, kendi de yanına ilişti:

"Güleşi çok mu seversin?"

Mümin, suçlu suçlu başını eğdi, suçüstü yakalanmışçasına cevap veremedi. Sarı Hoca, Mümin'in sol bileğindeki sakatlığı gördü, yüreği yandı, konuşturabilmek için üsteledi:

"Çok seversin değil mi?"

Mümin, yine cevap veremedi, yalnızca evet manasında başını salladı.

"Medresede güleş yapıldığını duyunca çok sevindiğini gördüm. Niçin bu kadar sevindin?"

Sarı Hoca'nın güreşle ilgili sözleri, sonunda Mümin'in dilini çözdü:

"Efendim, ben medresede güleş yapmak yasak biliyordum. Yalnızca ders çalışılır zannederdim?"

Sarı Hoca, Mümin'i saçlarından sevdi:
"İsmin, Mümin değil mi?"
"Evet efendim."

"Bak Mümin. Medreselerde eğitim, talebelerin beden, ruh, akıl ve bilgi bakımdan güçlü yetişmeleri içindir. Bunun için de başta güleş olmak üzere ok atma, kılıç kullanma dersleri verilir. Her talebenin bedenen güçlü olması, zorluklarla baş edebilmesi için gayret edilir. Güleşe gelince; güleş, medreselerin baş idman aracıdır. Bizim dinimizde güleş sünnettir. Peygamberimiz (sallallahü aleyhi ve selem) güleşmiştir. Güleş, kendimizi düşmana karşı savunma ve bedenen güçlü olma vasıtasıdır. Bundan da öte kişinin nefsi, şeytan ve kötü çevresiyle mücadeleyi temsil eder. Bu sebepten güleş, medresedeki eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Bunu sakın unutma,

tamam mı?”

* * *

Ağlıyordu, medresenin arka bahçesinde güreşen talebelere bakıp içli içli... “Bana kim güleş öğretecek, kim oyun gösterecek? Ben niçin güleşemiyorum?” düşünceleri içinde... Kimse görmesin diye bir ağacın arkasına saklanmış, hem ağlıyor hem de güreşenlere bakıyordu. Onların arasında olmak, güreş çalışmak için her şeyini vermeye hazırdı.

Güreş öğrenmeyi o kadar istiyordu ki anlatılır gibi değil? Bu istek bazen o kadar dayanılmaz oluyordu ki yanmaya başlıyordu, yanağında babasının tokat attığı yer. İşte yine yanıyordu, kızgın demir değdirilmiş gibi.

“Selamün aleyküm evladım.”

Sıçradı, döndü, gülen gözler, siyahtan beyaza dönmekte olan sakalla çevrelenmiş bir nurlu yüz gördü. Acele gözyaşlarını sildi, ağladığını gizlemeye çalıştı:

“Aleyküm selam efendim.”

Altmış yaşlarında gösteren heybetli, pehlivan yapılı kişi yanına çöktü, omuzundan okşadı:

“Adın ne senin?”

“Mümin efendim.”

“Ne güzel ismin varmış. Ağlamana şaşırmamak lazım. Mümin’i ağlatan ne çok şey var şu dünyada... Seni ağlatan ne?”

Mümin cevap veremedi. Meçhul kişi, anlatılmaz bir şekilde ikna etti ve Mümin anlattı... Yediği baba tokadını, medreseye gönderilişini, güreşe olan sevgisini, bileğinin kırılışını, güreşemediği, güreş öğretecek hocasının olmadığı için çok üzüldüğünü, çimen toprak kokusunu nasıl özlediğini...

Meçhul kişi, Mümin’i omuzundan tuttu.
“Evladım! Sana güleş öğretmemi ister misin?”

Küçük Mümin, duyduklarına inanamadı:
"Güleş öğretmek mi?"
"Evet..."
Mümin, hemen meçhul şahsın ellerine sarıldı:
"İsterim efendim, hem de pek çok..."
"Amma bir bedeli var?"
Mümin, tereddütsüz cevap verdi:
"Kabul efendim."
Meçhul kişi şaşırdı:
"Evladım, bedelin ne diye sormayacak mısın?"
Mümin, şöyle bir düşünür gibi yaptı:

"Efendim, siz bana güleşi öğretin, bedeli ne olursa olsun kabul ederim."

"Evladım iyi düşün, bedeli öğren, bunun geri dönüşü yok."
Güreşmek, güreş öğrenmek Mümin'in aklını başında almıştı:
"Öğrenmem şart değil efendim."
Mümin'in güreş sevgisi, meçhul şahsı hayretlere düşürdü:

"Tamam o zaman. Bedeli, güleşte zirveye çıktığın zaman öğreneceksin ama dönüşü olmayacak. Peki, güleş oyunlarını mı yoksa güreşin ne için yapıldığını mı öğrenmek istersin?"

Mümin, beklemeden cevap verdi:
"Güleş oyunlarını."
Esrarengiz kişi, Mümin'in hâline gülümsedi:

"Evladım iyi düşün. Güleşin niçin yapıldığını bilmeden oyunları öğrenmek zararına sebep olabilir."

Mümin, güreş oyunlarından başka bir şey düşünmüyordu:

"Olsun, ben güleş oyunlarını öğrenmek istiyorum."

"Peki evladım. Sana kırk ders vereceğim. İlk dersimiz bugün. Derslerin yeri ve zamanını ben seçeceğim. Ummadığın zamanda ummadığın yerde karşına çıkacağım. Vermiş olduğum derslerden birini uygulamadın mı, iyice belleyemedin mi ders vermek biter. Anlaştık mı?"

Esrarengiz kişinin sözleri Mümin'i heyecanlandırdı:

“Anlaştık efendim...”

“Şimdi gelelim ilk dersimize... Güreşi, gücünle değil, aklınla yapacaksın. Güreşi ilk önce beyninde kazanacaksın, rakibini gördüğün an ona karşı nasıl bir güreş tarzı tutturacağını kararlaştıracaksın. Kimi pehlivan gücü, kimisiyse zekâsıyla güleşir. Güreş, bir denge işidir. Eğer bunu bilirsen rakibini ‘Bir dirhem, bir çekirdek yerinden’ tutarak yenebilirsin. Rakibinin gücünü onun aleyhine kullanacaksın. Diyelim ki rakibin çapraz almış seni sürüyor. Ne yapılır, sürmemesi için direnilir. Sen ne yapacaksın, direnir gibi yapıp rakibinin seni sürmesine izin verecek, hatta fark ettirmeden hızına hız katacaksın. Onun tırpan için ayağını kaldırdığı anda kolunu kaparak veya kapmadan önüne çökecek, sonra da havada nasıl uçtuğunu seyredeceksin. Öğrettiğim her oyunu binlerce defa tekrar edeceksin. İşe yağlı güreşin elif bası elense ile başlayalım...”

* * *

Müderrisin izin vermesiyle talebelerin kimisi bağdaş kurdu kimisi de sağ dizini dikip sol ayağı üzerine oturdu. Müderris, akı karasından fazla sakalını sıvazladı. Üzgün görünüyordu. Gözlerini yumdu, ne konuşacağını tasarlıyor gibiydi. Bir müddet yumulu tuttuğu gözlerini açtı. Evladı gibi sevdiği elli öğrenciye tek tek baktı. Öksürdü, boğazını temizlemeye çalıştı, 1877 Eylülünün son cumasının ikindi sonrası. Talebeler merak içindeydi. Hocaları konuşmakta zorlanıyordu. Baş Müderrisi konuşmakta bu kadar zorlayan neydi?

Sözler, alev olup Baş Müderrisin ağzından çıktı, dinleyenlerin gönlünü yaktı:

“Evlatlarım! Bugünkü konuşmamı yapmak zorunda kalmamak için canımı seve seve verirdim. Hepimizin bildiği gibi 2,5 aydır Rus keferesi ile savaş hâlindeyiz. Plevne’de Gazi Osman Paşamızın kazandığı üç büyük zafere rağmen Balkanlarda durumumuz hiç de iyi değil.

Bulgar ve Ruslar, Osmanlı Türkünü bu topraklardan göçürmek için korkunç zulüm yapıyor. Kesiyorlar, öldürüyorlar, ırza geçiyorlar, cami, türbe mezar demeden bize ait ne varsa yıkıyorlar. Müslümanlar tam bir panik hâlinde... Niğbolu'dan, Silistre'den Gabrova'dan, Yeni Zağra'dan... Balkanların dört bir yanından büyük göç var. Analarımız, bacılarımız, çocuklarımız Edirne'ye, İstanbul, Gümülcine ve Kavala'ya doğru akıyorlar. Bir kısmı ise Rodop Dağlarına sığınmış durumda. Dün ilk göçmen kafilesi Kavala'ya ulaşmış. Buradan gemilerle başta İstanbul olmak üzere devletimizin dört bir yanına gönderilecekler. Bu zor günlerde yediden yetmişe hepimize görev düşüyor karınca kararınca... Bizim Medresenin talebelerinin de gerek Kavala'da gerekse Rodop Dağlarında göçmenlere yardımcı olması istendi. Bir müddet medresede ders yapılmayacak. Derslerin ne zaman başlayacağını zaman zaman medreseye uğrayarak öğrenebilirsiniz. On dört yaşından küçükler, anne babalarının yanına dönecek. Rodop Dağlarında göçmenlere yardım edecekler, Kırcaali'deki medreseye uğrayacaklar. Buradan alacakları emirle hareket edecekler. Ben hakkımı helal ettim. Siz de helal edin!"

Bütün talebelerden "Helal olsun!" nidaları yükseldi. Baş Müderris, gözleri yaşlı, evladı gibi sevdiği talebelerine baktı, çok şeyler gördü ama söyleyemedi...

* * *

"Hadi bre Mehmet. Davranasın, daha çok işimiz var?"

Mehmet, soğuğa, yağan kara bakmadan koşturan Mümin'e baktı. Ondaki enerjiye, kuvvete hayran oldu. Mümin'de cılız vücudundan beklenmeyen bir kuvvet vardı. On üç yaşındaydı ama on beş yaşındakilerin yapamayacağı şeyleri yapıyordu. Kollarında inanılmaz bir kuvvet vardı. Özellikle de çolak olan sol kolu tam bir kaldıraç, manivela gibiydi. Sol elini bir şeyin altına soktuğu zaman bükülmeyen bileği yerinden kıpırdatıyordu.

Bitmez tükenmez enerjisiyle her tarafa koşturup duruyordu. İşte şimdi de gariplere yakacak yetirme telaşındaydı.

Mümin, Kırcaali'ye geleli dört ay olmuştu. Medrese dağılmazdan önce esrarengiz şahıs üç defa daha gelmiş, yağlı güreşten üç tane oyunu göstermiş, çeşitli nasihatlerde bulunmuştu. Mümin, her gösterdiği oyunu defalarca tekrar etmişti. Esrarengiz şahısta, Mümin'in anlamadığı bir hâl vardı, kimseye de soramıyordu? Tutup

tutmadığı belli dahi olmuyordu ama nasıl olduğu anlaşılmaz şekilde oyunları tatbik ediyordu. Medreseden ayrıldıktan sonra Öksüz Mehmet, Mümin'in çok ısrar etmesi sonrası Zigoş Köyü'ne gelmişti. Müminlerin çiftliğinde de Rus ve Bulgar zulmünden kaçan göçmenler kalıyordu.

Öksüz Mehmet, Müminler'in çiftliğinde bir müddet kaldıktan sonra köyüne dönmek hasretiyle yanıp buna izin demiş... Mümin de Rodop dağlarından mahsur kalan göçmenlere yardım etmek için kendisiyle gelmek istemiş... Babası Sadık Ağa da "Maşallah deyin aslanıma. Büyümüş de darda kalanlara yardım etmek istiyor" diyerek severek izin vermiş, bir de at hediye etmişti. Mümin ile Öksüz Mehmet, günler süren yolculuktan sonra İskeçe, Eğridere, Koşukavak üzerinden Kırcaali'ye ulaşmışlardı. Buradaki medreseye uğrayıp kendilerini tanıtmışlar. Medresedeki yetkililer de onlara, Öksüz Mehmet'in köyü Sadıklardaki göçmenlere yardım görevi vermişlerdi.

Mümin ve Öksüz Mehmet, dört aydır göçmenlere yardımcı olmak için oradan oraya koşturup duruyorlardı. Yetkililer, her ikisini de daha çok haberleşmede kullanıyorlardı. İkisi de ayaklarına çok çevikti. Mümin, atına atladığında tutulmaz oluyordu. Rodopların o kasabasından bu kasabasına, bir köyünden diğerine koşturup duruyordu. Boş kaldığında da muhtaçların, kimsesizlerin yardımına koşuyordu. Fırsat buldukça da kendinden büyük göçmen çocuklarıyla boğuşuyordu. Güreş yaparken bütün acıları, her şeyi unutuyor, bu an, hayatının en güzel anı oluyordu. Bu güreşlerini Öksüz Mehmet'in görmemesi için kendini yırtıyordu.

"Davranasın!" diyerek Öksüz Mehmet'i çabuk olmaya çağıran Mümin, kucakladığı odunlarla en yakın barakaya girdi. İçerisi kadın ve çocuklarla doluydu. Mümin, odunları ocağın yanına bıraktı. İçi sızlayarak 1878 yılının Ocak ayının dondurucu soğuğunda ocak başında ısınmaya çalışan üstü başı dökülmüş çocuklara baktı. Dört aydır yaşadıkları, şahit olduğu acılar, Mümin'i yaşından önce olgunlaştırmıştı. Hareketleri, konuşmaları yetişkin insanlar gibiydi.

Rus ve Bulgar önünden kaçan on binler, Rodoplara sığınmıştı.

Rodopların köy ve kasabalarındaki her ev mutlaka bir göçmen aileyi yanına kabul etmiş medreseler, camiler, kışlalar, göçmenlere açılmıştı. Ama bütün bunlara rağmen on binler açıkta kalmıştı. Bu on binler için barakalar inşa edilmiş, çadırlar temin edilmişti. Ancak ısınma buralarda çok büyük dertti. Her gün onlarca kişi, soğuk, hastalık ve gıdasızlıktan ölüyordu.

Mümin, gördüklerine ilk anda inanamamış "Bu insanlar yurtlarından, yuvalarından nasıl koparılmış. Bizim askerimiz niçin mâni olmamış?" diye kendine sormuş, cevaplayamayınca Öksüz Mehmet'e, o da cevaplayamayınca büyüklerine sormuştu. Ama ne yazık ki onlar da cevap bulamamışlar, çaresiz kalmışlardı.

Mümin, zaman içinde ölenlere, ağlayan bebelere, soğukta titreyenlere alışır gibi olmuştu. Ama yaşadıkları, gönlünde binlerce hançer yarası olmuş, bir daha kapanmamış... Çocukların ağlamaları beyninden gitmez olmuştu.

Göçmenlerin ağzından Osman Paşa'yı, Plevne Zaferlerini anlatan "Tuna nehri akmam diyor/Etrafımı yıkmam diyor" diyen Tuna Marşı düşmez olmuş, sanki bu marşla Osman Paşa ile teselli arıyorlardı.

Aliş ile Zeynep'in destansı aşklarını ve Zeynep'in Aliş'ini Tuna boyunda arayışını anlatan "Görmedin mi Alişimi Tuna boyunda" türküsü, göçmenlerin ağıtı olmuş, göçmenlerin ağzından ve gönlünden düşmüyordu.

Osmanlı'nın Edirne ve Tuna vilayetlerinin her köşesinde, Rodoplarda "Görmedin mi Alişi Tuna boyunda" feryadı vardı. Yüzlerce yıllık ata yurtlarından sürülen, sevdikleri acımasızca öldürülenler, Alişlerini arıyor, Alişlerini soruyorlardı. "Görmedin Alişimi?" feryatları yürekleri dağlıyordu.

Alişlerinin imdatlarına gelmediğine inanamıyorlar "Aliş ile aramızda engeller var, yoksa Aliş mutlaka gelirdi?" deyip Aliş'in oturduğu İstanbul'a doğru bakıp ağlıyorlardı.

Mümin, çok merak ediyordu, herkesin gözyaşıyla aradığı, yolunu gözlediği Aliş'i... Aliş kim diye sordukları Mümin'e acı acı bakıp boyunlarını büküyorlar, bir şey demiyorlardı.

Gördükleri ve yaşadıkları, ezilmemek için çok güçlü olmak gerektiğini öğretmiş, güreşe daha fazla bağlanmıştı Mümin'i.

Ruslar, birkaç defa Rodoplara hücum etmişler, fakat başaramamışlardı. Tımrışlı Ahmet Bey ve gönüllüleri, Rusları geri püskürtmüşlerdi.

Odunları barakada bırakan Mümin, tekrar odun toplamaya giderken, kara saplanmış, un taşıyan bir kağnı gördü. Barakalarda bebekler ekmek beklerken, un taşıyan arabanın beklemesi Mümin'i gayrete getirdi. Büyük bir insan gibi arabaya omuz verdi, çamurdan çıkarabilmek için... Çevreden yetişenlerin de çabasıyla araba saplandığı çamurdan çıkarılmıştı, ancak Mümin'in üstü başı çamur içinde kalmış ve terlemişti.

"Evladım, çok mu yoruldun?"

Mümin sese döndü. Al bir atın üzerinde, başında kalpağı, göğsünde çapraz mermiler bulunan, siyah bıyıklı, kartal bakışlı, çok heybetli biri vardı. İlk görüşte hayran oldu. Atlıyı görenler hemen "Hoş gelmişsiniz beyim" diye koştular. Mümin heyecandan titredi, herkesin gözyaşları içinde beklediği Aliş bu olmalıydı. Aceleyle cevap verdi:

"Hayır, yorulmadım efendim."
Meçhul kişi, atından indi, Mümin'i omuzlarından tutarak sevdi:
"İsmin ne, nerelisin?"
"Mümin efendim. Kavalalıyım."
Meçhul kişinin yüzünde şaşkınlık emaresi belirdi:
"Ooo... Kavala ha? Uzakmış, buralara yolun nasıl düştü?
Meçhul kişinin ilgisiyle Mümin'in eli ayağına dolaşmıştı:

"Serez Medresesi'nde talebeydim. Buradaki göçmenlere yardıma geldim."

Meçhul şahsın, çatık kaşları açıldı, yüzüne gülümseme yayıldı:
"Talebesin ha? Maşallah, yaşın küçük ama gayretin büyük."
Mümin, çocuksu bir merakla sordu:
"Efendim, siz Aliş misiniz?"

Meçhul şahıs şaşırdı:

"Yoo, adım Ahmet. Sen hangi Aliş'i sorarsın. Osmanlı'nın Alişi çoktur."

"Türküdeki Alişi. Herkesin ağlayarak aradığı, gelmesini beklediği Alişi..."

Aliş ismini duyan Ahmet Bey'in hüzünle karışık gülümsemesi daha da genişledi:

"Yaaa... Tuna boyunda aranan Alişi sorarsın ha? Senin ismin Mümin'di değil mi?

Mümin, Ahmet Bey'in ikinci defa ismini sormasına hayret etti:
"Evet efendim, Mümin..."
"Hem Müslüman hem de Türksün, öyle mi?

Mümin sualle iyice şaşırdı, şaşkınlığı çocuksu bir kızgınlığa döndü, sertçe cevap verdi:

Beyim, Müslümanlığımızdan ve Türklüğümüzden şüpheye düşürecek bir hareketimizi mi gördün? Elhamdü lillah hem Müslüman hem de Türk'üm.

Mümin'in sertçe cevabı, Ahmet Bey'i güldürdü:

"Evladım hemen kızma! Hem Müslümansın hem de Türk. Üstüne üstlük bir de medrese talebesisin. O zaman Aliş sensin?"

Mümin duyduğuna inanamadı:

"Aliş ben miyim? Ama nasıl olur, benim ismim Mümin."

"Evladım, ismin Mümin, kendin Mümin olduğun için Aliş sensin. Bu topraklarda yaşayan her Müslüman Türk, bu toprakların Aliş'idir. Bizler hayatta oldukça bu topraklara düşman girmemeli, namusumuz kirletilmemeli."

Mümin'in kulakları zonklamaya başladı. Kendisinin de Aliş olduğunu işitmek Mümin'i hem sevindirmiş hem de ürkütmüştü... Yurtlarından kovulanların, hunharca öldürülenlerin, ırzına geçilen ana ve bacıların yükünün küçücük omuzlarına bindiğini hissetti,

ayakta duramadı, olduğu yere çöktü kaldı.

* * *

Sanki kendisi güreşecek gibi heyecanlıydı. Esrarengiz şahsın ders için gelişi beşi bulmuştu. Her gelişinde Mümin'e yeni yeni oyunlar öğretiyor, Mümin'in suallerine cevap veriyordu. Mümin, her oyunu yüzlerce defa kendi kendine tekrar ediyordu. Mümin, oyunları öğreniyor ama onları uygulama şansı yoktu, çünkü güreşemiyordu. Öğrendiklerini er meydanında gösterememek Mümin'e ıstırap veriyor fakat derdine bir çare bulamıyordu.

1879 yılı Mayısının Hıdrellez günüydü. Medrese'nin bahçesinde güreşler yapılacaktı. İlk güreş Mümin'in can yoldaşı Öksüz Mehmet ile Serezli zengin bir ailenin çocuğu Sarı Ali arasındaydı. Güreş baklavasınaydı. Baklavayı, yenilen getirmiyor; tam tersi galip gelendendi baklava. Daha doğrusu Sarı Ali galip gelirse Serez'deki evlerinden annesi kocaman bir tepsi baklava gönderiyordu. Baklavanın sarı sarı dilimleri hatırına özellikle küçük talebeler Sarı Ali'yi destekliyordu.

Mümin, 1,5 yıl önce Tımrışlı Ahmet Bey'le tanışmasını ve onun kendisine "Aliş sensin?" demesini bir türlü unutamıyordu.

Tımrışlı Ahmet Bey'in Rodop Dağlarında Rus ve Bulgarlara karşı direnişi örgütlemesi, onları Rodoplara sokmaması, Rus zulmünden kaçan yüzbinlere sahip çıkması masal gibi anlatılıyordu... Yaşarken efsane olmuş, hayatı destanlaşmıştı. Mümin, 1878 Haziran ayına kadar Rodoplarda Ahmet Beyle birlikte çalışmış, onun habercisi olarak vazife görmüştü. Haziran ayında medresenin açılmasıyla da Serez'e dönmüştü. Bir yıla yakın zamandır Medresede derslere devam ediyordu. Hafızlığını tamamlamış, Kur'ân-ı Kerim'i ezberlemişti. Edebi, terbiyesi, efendiliğiyle hocaları ve arkadaşları tarafından çok seviliyordu. Mümin'in küçük yaşta gönüllü olarak Rodop Dağlarına gitmesi, çok zor şartlarda göçmenlere yardım etmesi ve Tımrışlı Ahmet Bey'in habercisi olması Serez de bile anlatılır olmuş, medresedekilerin ona bakışını değiştirmişti. Mümin'in bütün bunlara aldırdığı yoktu. Onun gönlünü yakan tek

bir ateş vardı; güreş... Ama kimseye güreşmek istediğini söylemiyordu.

Tanışalı iki yıl olmasına rağmen canı gibi sevdiği arkadaşı Öksüz Mehmet'e bile açılamamıştı. Babasının kulağına gitmesinden, zayıf ve kolu sakat olduğundan kendisiyle alay edilmesinden çekiniyordu.

Çok sevdiği ağabeysi Sadık ziyarete geldiğinde onunla birlikte Serez'in kırlarına çıkıyorlardı. Ağabeyi ona güreş gösteriyor bazen de kıran kırana güreşiyorlardı. Sadık pehlivan, kardeşindeki hem kuvvet hem de oyun olarak görülen gelişmeden hayretler içinde kalıyordu. Oyunları nereden öğrendiğini anlamamıştı. Mümin, ağabeysine esrarengiz şahıstan bahsetmemişti. Ağabeysi gördüğü gelişmeyi Mümin'e söylememişti, onun "güreşme zamanım geldi?" diye köy yollarına düşmemesi, babasıyla başının derde girmemesi için. Ağabeysinin geldiği günler, Mümin'in en mutlu anıydı. Onunla güreş çalışırken her şeyi unutuyordu.

Ağabeysinin ayrılmasıyla birlikte Mümin'in güreş hasreti başlıyordu, hem de bütün yakıcılığıyla... Esrarengiz şahıs geldiğinde biraz teselli buluyordu ama bu, susayanın tuzlu su içmesi gibi güreşe olan tutkusunu daha da fazlalaştırıyordu.

Gece yarısı ağaçlara tırmanıyor, dallara asılarak kollarını güçlendiriyordu. Kimsenin görmemesi için çok dikkat ediyordu. Altı ay kadar önce olanlar olmuş, gece gizlice ağaca tırmanmaya çalışırken düşmüş ve sol bileği daha önce kırılan yerden tekrar kırılmıştı. Bileğini "ne yaparken kırdığı anlaşılır da babasına haber gider?" diye kimseye söylememiş... kendince sarmış, sarmalamıştı. Ancak oda arkadaşı Öksüz Mehmet'e; düştüğünü ve yaralandığını söylemişti... Beş ay sancılar içinde kıvranmış, dayanılmaz acılar sebebiyle gizli gizli ağlamış, gerekli tedavi yapılmadığı için kırılan yer yanlış kaynamış, bileğinin sol tarafında armut büyüklüğünde bir şişkinlik meydana gelmişti. Şişkin yeri, devamlı gömlek ve hırkasının yeniyle gizliyordu.

Mümin, Öksüz Mehmet'in yelken bezinden pırpıtını giymesine yardım etti, kendisi güreşecek gibi heyecanlıydı. Sarı Ali ile güreşmek, esrarengiz kişiden öğrendiği oyunları tatbik etmek için

her şeyini vermeye razıydı.

Güreş, medresenin başpehlivanı Mustafa'nın işaretiyle başladı. Sarı Ali, Öksüz Mehmet'ten biraz daha iriydi. Daha önce defalarca karşılaşmışlardı. Aralarındaki güreşler çok iddialı olurdu. Güreşin başlamasıyla beraber Sarı Ali çift daldı. Birdenbire dalmıştı. Mehmet, boyunduruk yetiştiremedi, can havliyle ancak kendini yüzü koyun yere atabildi. Ali, kaçmasına fırsat vermeden bastırıp yerde zapt etti. Mümin, tam manasıyla kendini güreşe kaptırmıştı. Sanki o güreşiyormuş gibi eğiliyor, bükülüyor, yerinde duramıyordu. Küçük talebeler, kendinden geçmiş vaziyette güreşi seyreden Mümin'e bakıp gülüşüyorlar, büyükler ise cılız ve kolu sakat Mümin'deki güreş sevgisine bakıp üzülüyorlardı. Mümin, çevresinde olan bitenin farkında değildi.

Mümin, Mehmet'in alta düştüğünü görünce bağırdı:
"Mehmet, sağ elinin üzerinde dön!"
Bütün gözler Mümin çevrildi. Yeni yetme talebeler takıldılar:
"Ooo! Bizim Öksüz'ün güleş hocası Mümin'miş?"
"Kendi güleşemez ama güleş hocalığı yapar."

Takılmaları duyunca kıpkırmızı kesildi. Onu en fazla yaralayan, akranlarının "Kendi güleşemez ama güleş hocalığı yapar" sözleri oldu. Her kelime hançer olup bağrına saplandı. Yerinden kalktı, medreseye koştu, sağa sola bakmadan odasına sığındı. Kendini yatağının üzerine cansız bıraktı, yüzüstü kapandı. Ağlamamak için zorladı ama o kadar dolmuştu ki daha fazla dayanamadı, sarsıla sarsıla ağlamaya başladı. Uğruna her şeyini vermeye hazır olduğu biricik sevdiği güreş sebebiyle alay ediliyordu, buna nasıl dayanırdı?

Mümin'in kıpkırmızı kesilip uzaklaşmasını seyreden büyük talebeler, küçüklere çıkıştılar:

"Te be, siz, Allah'tan korkmaz mısınız? Arkadaşınızla nasıl alay edersiniz?"

Küçük talebeler, başlarını eğdiler, biraz sonra yaptıklarını unuttular.

Öksüz Mehmet, Mümin'in kendisine seslendiğini daha sonra da yerinden kalkıp gözyaşları içinde güreş sahasını terk ettiğini görmüştü. Mümin'i üzdüklerini anladı, yüreği cız etti. Onun güreş sevgisini biraz olsun anlamaktan ne kadar uzaktılar. Sarı Ali, dikkatinin dağılmasını fırsat bildi. Bir anda paçalara indi, iki paçasını da kaptı. Mehmet, cansız olarak kendini yüzü koyun yere attı. Sarı Ali'nin rakibini bastırması, medrese talebelerinin neşesini yerine getirdi, baklavanın kokusu gelmeye başlamıştı.

Sarı Ali, hemen bel kündesi için zorlamaya başladı. Fazla çabalamadan bel kündesini aldı, Mehmet'i yerden kesti, şöyle bir tartarak çevirip attı, her iki omuzu da çimlerle kucaklaştı. Baklava kokusunun dayanılmaz ağırlığını iyice hisseden küçük talebeler sevinçle ayağa fırladılar.

Mehmet, eşyalarını toplayıp Medrese'ye doğru yürüdü, oradan da hemen Mümin ile paylaştıkları odasına geçti. Kapıyı açtı, yatağın üzerine oturmuş, sırtını duvara vermiş, başını elleri arasına almış, hıçkırarak ağlayan Mümin'i gördü. Yüreği yandı. Yavaşça dokundu:

"Üzülme be Mümin. Çocukluktan yeni çıkıyorlar. Ne bilsinler içinde yanan güreş sevgisini?"

Mümin, başını kaldırdı, küçük odanın küçük penceresinden giren ışık huzmeleri gül yüzündeki gözyaşlarını inci eylemişti. "Çocukluktan yeni çıkıyorlar" diye kendisini teselli edene baktı, o da dertlerle yoğrulup çabuk olgunlaşmasına rağmen çocukluktan çıkma sevdasında yeni yetmeydi. Öksüz Mehmet'e nasıl dert yansın bilemedi. O, güreşle ilgisini yalnızca sevgi olarak biliyordu. Güreşmek, er meydanlarında akranlarıyla hatta kendisinden yaşça çok çok büyüklerle alt alta üst üste boğuşma isteğinden, kara sevdasından haberdar değildi.

* * *

İkinci Bölüm

Sol bileği aynı yerden ikinci defa kırıldıktan sonra Mümin, ağaçlarda idman yapmayı bırakmak zorunda kalmıştı. Dalları tutmakta zorlanıyordu. Avucunda bal mumu ve killi toprak yoğurmaya sürdürüyordu. Ama içinde ağırlık kaldıramamanın; kollarını, belini kuvvetlendirememenin sıkıntısı vardı.

Öksüz Mehmet ile Sarı Ali'nin güreşinden üç gün sonra gece yarısıydı. Mümin, herkes uyuduktan sonra, Medresenin bahçesine çıkmış, hem yürüyor hem de idmanlarıma nasıl devam ederim diye derin derin düşünüyordu.

Bir şeye çarptı. Sol dizinin dayanılmaz acısıyla durdu. Korktu, önünde yuvarlak bir şey vardı. Cinlerin gece yarısından sonra medrese bahçesinde dolaştıkları söylentisini hatırladı. Soğuk soğuk terledi, eli ayağına dolaştı. Daha önce hiç cinle karşılaşmamıştı. Hemen "İrci' biiznillah"/(Allah'ın izniyle uzaklaş!) diye korkuyla bağırdı. Ama yuvarlak şey hiç kıpırdamadı. Hemen sol elini kaldırdı vurmak için.

Hocaları "Cin'le karşılaştığınızda önce " 'İrci' biiznillah' deyin! Kaybolmazsa sol elinizle vurabilirsiniz" demişlerdi. Bismillah dedi var gücüyle yumruğunu patlattı. Patlatmasıyla da yumruğunun kırıldığını zannetti. Büyük bir acıyla feryat etti. Cin diye vurduğu cisim çok sertti. O cinlerin daha yumuşak olacağını zannediyordu. Şaşırdı, yumruğuna rağmen cin kıpırdamamıştı. Acıyan eliyle şişman şeye dokundu. Elinin acısına rağmen gülümsedi. Cin diye korktuğu, medresenin bahçesinde boş duran eski kocaman küptü. Yerini değiştirdikleri için küp olduğunu anlayamamıştı. Korkusu bir anda kanatlanan Mümin, neşelendi. Küpün boyun kısmından tutarak "Hay bre koca küp; beni korkuttun... Gel bakalım seninle kozumuzu paylaşalım!" diyerek el ense çekti. Gözlerine inanamadı. El ensesiyle kocaman küpü yerinden kıpırdatmıştı. Koca küp, bir

anda pehlivana dönmüştü Mümin'in karşısında. Güreşme isteğiyle yandı tutuştu, beyni sancılandı, elleri karıncalandı. Sağ yanağı yandı. Mümin'de ne zaman ki güreş isteği dayanılmaz olurdu, işte bu zaman sağ yanağında, güreş sebebiyle yediği baba tokadının beş parmak iz bıraktığı yer yanardı; hem yüzünü hem yüreğini kavuracak şekilde... Sağ yanağı yanmaya başladı; zaman her şeyi unutur, güreşten başka bir şey düşünemez olurdu.

Güreşi kara sevda derecesinde sev, her boş vakitte güreş çalış, ağabeysinden ve meçhul kişiden nice oyunlar öğren, her oyunu zihninde yüzlerce defa uygula, sonra da güreşememe?.. İşte bu, Mümin'i yiyip bitiriyordu... Yalnızca rüyalarında ve hayallerinde güreşmek susuzluğu gidermiyor, tam tersi daha da arttırıyordu.

Mümin, rakibiyle ense bağlar gibi küpü boğaz kısmından yakaladı, karşısında hakikaten de bir rakip varmış gibi heyecanlandı. "Hayda bre pelvan" diyerek küpü sağa sola oynatmak için zorladı. Küp yerinden kıpırdayınca da iyice isteği arttı.

Yüklendi, 40 kilo kadar gelen küpü yan yatırdı. Telaşlandı, ya gören olursa diye hemen yerine oturttu. Küple çok rahat oynadığını fark edince küpü kucaklamak istedi, tıpkı bir pehlivanın rakibini kucakta üç adım taşıyarak yenmesi gibi. Kollarını açtı ama küpü kucaklayamadı, elleri birbirine kavuşamadı. Çaresizce ne yapayım diye etrafına bakınırken eli başındaki fesi çevreleyen sarığına gitti. Aceleyle çözdü. Sarığının bir ucunu sağ eline aldı, diğer ucunu küpün ön tarafına doğru fırlatarak sol eliyle yakaladı, iyice gerdi, böylece tam manasıyla kucaklamış oldu. Kaldırmak için hareketlendi. Küpün yerden kalktığını hissetti. Rakibini yerden kesmiş gibi sevindi. İyice dengeleyip yürüdü, biraz zorlanmasına rağmen beş adım götürdü.

On dört yaşında ve 45 kilo ağırlığındaki Mümin, hemen hemen ağırlığına eşit 40 kiloluk küpü taşımıştı. Sevincine diyecek yoktu. Kırkpınar er meydanında Aliço devini yenmiş gibi coşkuluydu. Daha da gayretlendi. Dinlene dinlene koca küple bir saatte medrese bahçesinde bir tur yaptı bin bir korkuyla... En ufak bir gürültüyle duruyor küpü bırakıp saklanıyordu. Bir turu bitirdiğinde kollarının kopacak gibi ağrıdığını, ter su içinde kaldığını gördü. Sabah namazı

vakti yaklaşıyordu. Talebelerin nöbetçi hoca tarafından kaldırılmasına az bir zaman kalmıştı. Acele odasına döndü, Öksüz Mehmet'i uyandırmamaya gayret ederek yatağına uzandı. Ama uyumak ne mümkün? Kendini, Kırkpınar er meydanında başpehlivanlıkta birinci olmuş görüyordu...

* * *

Gizli gizli küp ile idmana başlaması yaklaşık bir sene olmuş, takvimler 1880 yılının Mayısını gösteriyordu. Mümin, bir sene önce ilk bir hafta küpü boş taşımış, sonra 10 litre kadar su koyarak bir on beş gün böyle devam etmişti. Bütün bir yıl boyunca küp idmanını sürdürmüş, bir sene sonunda küpü yarı yarıya dolu hâlde taşıyacak hale gelmişti. 55 kiloluk Mümin, yarıya kadar dolduğunda 100 kiloyu bulan küpü bana mısın demeden taşıyordu. Geçen bir sene içinde Mümin on kilo almış, bütün cılızlığına rağmen kemikleri gelişmiş, boyu uzamış, delikanlılık dağının eteklerini tırmanmaya başlamıştı. Esrarengiz şahıs zaman zaman uğramış, oyun göstermeye devam etmişti.

Bazen esrarengiz şahsın "Bunun bedeli var?" sözleri Mümin'in aklına takılıyor ama üzerinde durmuyordu. O güreş için her şeyi fedaya hazırdı. Kimi zamanda acaba "İlk önce güreşin ne için yapıldığını öğrenseydim" diye düşünüyordu. Beş ay önce köye gitmiş, başta annesi olmak üzere sevdikleriyle hasret gidermişti. Son zamanlarda güreşme isteği dayanılmaz hâle gelmişti. Yedi yıl önce babasının sağ yanağına patlattığı tokadın yeri sık sık yanıyordu.

Vakit gece yarısı, Mümin yine arkadaş gibi dertleştiği küpün başındaydı. Bu sefer bir kova su daha ilave ederek 110 kiloyu taşımayı deneyecekti. Medresenin çeşmesinden yedi kova su doldurdu. Küp, kendi ağırlığıyla birlikte 110 kiloya ulaşmıştı.

Küpün başına geçti, gözlerini yumdu. Sarığının yardımıyla küpü kucakladı. İçinden besmele çekti, "Ya Allah" diyerek küpü kaldırmak için hareketlendi. Küp kalktı ama taşıyamadı. Az da olsa, küpü kaldırmayı başarmak, dünyayı kaldırmış gibi sevindirdi, cesaretlendirdi. Bir müddet dinlendi. Tekrar kucakladı, zorlanarak

da olsa küpü kaldırdı, ayakları titriyordu, pes etmedi ve üç adım kadar taşıdı, kollarım koptu dediği anda yere bıraktı.

Taşıyıp bırakıp dinlenerek bir müddet devam ettikten sonra nöbetçi müderris muavininin kaldığı odanın önüne geldi. Burada uzun müddet dinlendi. Bu odanın önünden hızlı geçmek zorundaydı. Nöbetçi müderris her an odasından çıkabilirdi.

Mümin, yeteri kadar dinlendiğine kani olunca küpü tekrar kucakladı ve taşımaya başladı. Bütün dikkatini küpü taşımaya vermişti. Kucaklayınca küpün arkasında kayboluyordu, önden bakan kimsenin küpün arkasındaki Mümin'i görmesine imkân yoktu. Yolunu, sağ taraftaki direklere bakarak tayin ediyordu. Medresesinin iç bahçesini boydan boya çeviren malta taşlı yolu santim santim bildiği için gözünü de kapasa küpü taşırken zorlanmıyordu. Yeter ki yükü sebebiyle ayakları titremesin, yere sağlam bassındı.

Mümin, bir an önce nöbetçi müderris muavininin odası önünden geçmek çabasındayken kapı açıldı. Nöbetçi muavin gözlerini ovuşturа ovuşturа çıktı, tuvalet gitmek, sonra da medreseyi kontrol etmek niyetiyle... Sağ adımını attı, sonra sol, arkasından tekrar sağı atamadı. Olduğu yerde dondu kaldı. Bağırmak istedi, bağıramadı. İçinden "Ayet-el kürsi"yi okumaya başladı. Gözlerini kuvvetlice bastırdı, tekrar baktı, yanlış görmemişti. Küp ona doğru geliyordu. Bağırmayı denedi, Ayet-el kürsi okuması, biraz olsun korkusunu götürmüştü. Bütün gücüyle feryat etti:

"Yetişin cinler! Medreseyi cinler bastı!"

Muavin, bağırmasıyla beraber odasına döndü kaçmak için... Ancak ayakları ona itaat etmedi.

Mümin, "Yetişin!" sesini duydu ama sahibini göremedi. Hemen küpü bıraktı. Sesin geldiği yere baktı. Odasına doğru kaçmaya çalışan ama beceremeyen sadece ayaklarını sürükleyebilen muavini gördü. Korktuğu başına gelmiş, küpü taşırken yakalanmıştı.

Yiğitliğin onda dokuzu kaçmak, biri de hiç görünmemek diyerek hemen odasına çıktı. Öksüz Mehmet uyuyordu. Heyecanla yatağına atıldı.

Ertesi sabah, Muavini dinleyen Baş Müderris, merakla küpün yanına gitti. Bütün talebeler bahçeye toplanmıştı. Hakikaten küp, eski yerinde değildi. "Muzip iki talebe, küpü buraya getirmiştir. Akşam ve sabah cinden, kötülüklerden korunmakla ilgili ayet ve duaların okunduğu yere cin gelemez" açıklamasını getirdi. İki talebeden küpü eski yerine götürmelerini istedi. O kadar uğraşmalarına rağmen götüremediler.

Herkes şaşkınlık içindeydi. Küpün hakikaten de cinli olduğuna inanmaya başlamışlardı. Mümin, kızarıp bozarıyor, bütün gözler üzerindeymiş gibi terliyordu. Baktı ki küpü kaldıramazlarsa iş daha da dallanıp budaklanacak, medresenin başpehlivanı, Mustafa'ya "Ağabey, küpün içinde su olmasın?" dedi. Küpün içine baktılar, yarıya kadar su dolu olduğunu gördüler. Hemen yana yatırarak suyu boşalttılar. Bundan sonra da kolaylıkla eski yerine götürdüler. Mümin'in tek başına taşıdığı yarı yarıya dolu küpü iki kişi taşıyamamıştı.

Medresede günlerce küp meselesi konuşuldu. Herkes cinli olduğu konusunda aynı fikirdeydi. Bazısı küpü kırmak istediler, ancak bir zarar gelir diye düşünenler mâni oldular. Küp hadisesinden sonra özellikle de gece yarısından sonra hiç kimse mecbur olmadıkça küpün bulunduğu medrese bahçesine çıkmaz oldu. Cinlerin ortalığa gece yarısından sonra çıktığına inanılıyordu. Bu korku en çok Mümin'in işine yaradı. Küp ile yaptığı idmanlara rahatça devam etti. Koyduğu suyu arttırarak 130 kiloya kadar ulaştı. Çalışmaya devam etti, küpü her kucaklayışta güreşmek isteği dayanılmaz bir hâl aldı. Babasının "Güleşirsen seni evlatlıktan ret ederim" sözü aklına bile gelmiyordu.

Güreşecekti ama neyle, en önemlisi de kiminle? Güreşebilmesi için yelken bezinden yapılmış bir pırpıt temin etmesi lazımdı. Pırpıtı kime nasıl diktireceğini bilmiyordu. En garibi de kimseye soramıyordu. Alay edilmekten korkuyordu. En yakın arkadaşı

Öksüz Mehmet bile söyleyemiyordu içini yakanları... Günlerce ne yapacağını nasıl hareket edeceğini düşünen Mümin, çareyi Serez çarşısını dolaşmakta gördü.

Küpün cin sanılmasından üç ay kadar sonra bir ağustos gününde, cuma sonrası Mümin, Serez çarşısına indi. Terzilerin bulunduğu sokağa geçti. Ama bir türlü cesaret edip de çok sayıdaki dükkânlardan birine giremedi. Fark ettirmeden terzilerin yüzüne bakıp, yumuşak, anlayışlı olanı seçmeye çalışıyordu. Mümin'in çekingen bir şekilde baktığını fark eden güleç yüzlü, altmış yaşlarında bir terzi seslendi:

"Buyur evladım. Bir şeye mi bakmıştın?"
Mümin, suçüstü yakalanmış gibi kızarıp bozardı:
"Şeyy... efendim."
"Süle be evladım, ne sıkılırsın bu kadar."
"Şeyy... Pırpıt..."
"Evladım, pırpıt mı diktirmek istersin?"
"E... Evet..."

Terzi, şöyle bir Mümin'in cılız vücuduna, bileğinden kırık sol koluna baktı. Bakışı, Mümin'in yüreğini hançer saplanmış gibi acıttı. İşte güreş için ilk adımında yine cılız vücudu, yine kırık kolu çıkmıştı karşısına. Başını eğdi, terlemişti. Terzi, ölçtü, biçti ve Mümin için ölüm demek olan sual sordu:

"Kimin için, kendine mi?"
Mümin, çok büyük bir suçla itham edilmiş gibi hemen cevapladı:
"Hayır hayır... Kendime değil. Amcamın oğluna."

Kendime değil cevabıyla Mümin, ateşlere atılmış gibi oldu. On beş yıllık hayatının ilk yalanını söylemişti. Doğruyu söylemek, "Kendim için istiyorum. Bana pelvanlığı niçin yakıştıramazsınız?" diye bağırma isteğiyle yandı. Ama yapamadı...

"Gel hele içeri oğlum. İçeride konuşalım. Hangi kalitede maldan, kaç paralık işçilik istersin?" diyerek terzi, Mümin'i içeri çağırdı.

Mümin, hâlâ nasıl söylediğini anlamadığı hayatının ilk yalanının etkisindeydi, sanki vücudu testere ile kesiliyordu. Ayaklarını

sürüyerek terzi dükkânına girdi. Terzi, Mümin'i zorla bir tabure üzerine oturttu:

"Eee evladım süle bakalım. Pırpıtın hangi bezden olsun, Selanik mi yoksa Napoli dokuması mı?"

Mümin, başını yerden kaldırmadan cevap verdi:

"En iyisinden olsun, para mühim değil."

"Peki... Amca oğlunun vücut ölçüsünü nasıl bileceğiz? İç donu falan getirdin mi?"

Mümin şaşırdı, her şeyi hesaplamış ama bunu düşünmemişti. Doğru ya ölçü nasıl verecekti?

Mümin'in mazlum hâli terziye dokundu; yardım etmek istedi:
"Evladım. Amcan oğlu nasıl birisi? Senden iri mi küçük mü?"
Terzinin son sözleri, Mümin'e ümit ışığı oldu:

"Tam benim boyumda, benim kilomda, vücut ölçülerimiz birbirinin aynısı sayılır."

Terzi güldü:

"Evladım, bu pırpıt sipariş işine benim pek aklım ermedi. Başkasına ait bir sipariş için niçin sıkılırsın?" Kendin içinse niçin gizlersin? Zayıf ve sakat olmak pelvanlığa mâni değil. Pelvanlık, kuru güçle değil; yürek, akıl ve çok çalışmakla olur. Neyse... pırpıtın kimin için olduğu beni ilgilendirmez. On beş gün sonra elli mecidiyeyi getirir pırpıtı alırsın. Şöyle ayağa kalk bakalım da ölçünü alalım.

* * *

On beş gün geçmek bilmemişti. Yalan söylemesi hep gönlünü tırmalamış, "Başka çarem yoktu" diye kendi kendini sakinleştirmeye çalışmıştı, fakat pek başardığı söylenemezdi. Hayatının ilk yalanını güreş için söylemişti. Pırpıta kavuşma ümidi, suçluluk duygusunu bir nebze olsun bastırdı.

Beklediği gün geldi. Cuma günü namaz sonrası terzinin kapısına geldi. Terzi, Mümin'i görünce takıldı:

"Ooo hoş gelmişsin Mümin Hoca. Pırpıt hazır. Giyip üzerinde denemek ister misin? Nasıl olsa amca oğluyla ölçüleriniz aynı."

Terzinin sözlerindeki dokundurmayı anladı, kızarıp bozardı, aceleyle paketlenmiş pırpıtı aldı, "İstemez, teşekkür ederim, Allah razı olsun" diyerek arkasına bakmadan terziden ayrıldı.

Serez'in hemen dışında, Drama yolu üzerinde bulunan Gaziler Çayırı'na doğru koşarcasına yürüdü. Korkmuştu, terzinin "Mümin Hoca" demesiyle... İsmini nereden öğrenmişi? Ya pırpıt yaptırdığı Medresede duyulursa ne yapardı?

Koltuk altındaki pırpıt sanki kor olmuştu, sıcaklığı bütün bedenini yakıyordu. Endişe ve sevinçle karışık ruh hâli içinde çayıra nasıl geldiğini anlamadı. Bu çayırda zaman zaman büyük güreşler yapılırdı. Pırpıtı bir an önce giymek için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Çayırın hemen yanındaki dereye indi. Hırkasıyla belden aşağısını örterek pırpıtı acele giydi. Bedenine tam manasıyla oturmuştu. Giymesiyle birlikte de Mümin, kendini başpehlivan gibi hissetti, bir anda Kırkpınar'a kanatlandı, efsanevi pehlivan Aliço ile güreş tuttu. Çayıra fırlayıp küheylan bir tay gibi koşmamak, elleri yıldızlara değercesine peşrev çıkarmamak için kendini zor tutuyordu. Daha fazla kendini zapt edemedi. Ok gibi fırladı çayıra çıktı. Etrafına baktı, kimseyi göremeyince peşreve başladı, ama nasıl peşrev... Bütün hücreleri pehlivan olmuş ayrı ayrı peşrev çıkarıyorlardı. Bu kadar içten bu kadar candan hiçbir pehlivan peşrev çıkaramamıştır. Çünkü hiç kimse güreşi onun kadar sevmemiştir... Mümin, kendinden geçmiş, peşrev çıkarıyordu. Mümin'e kimse peşrevin manasını, neye işaret ettiğini öğretmemişti ama o peşrevdeki her hareketi öyle candan yapıyordu ki... anlatılır değil. Mümin kanatlandı, gönül kuşuna binip uçtu ve uçtu... nice bilinmez güzelliklere...

* * *

Mümin pırpıtını giyip çayırda peşrev çıkardıktan sonra yataklara düştü. Pırpıtını kuşanıp biriyle güreşme isteğiyle yanıyordu. Rüyalarında Kırkpınar er meydanında güreştiği gibi

uyanıkken hayalinde de güreşmeye başlamış, tam bir uyur gezer olmuştu. Oda arkadaşı Öksüz Mehmet, Mümin'in hâlinden endişelendi. "Rahatsız mısın?" diye sordu. Mümin "Rahatsız değilim" dedi. Ama durumu günden güne kötüye gidiyordu. Mehmet, durumu müderris yardımcısına haber verdi. Mümin'i perşembe günü Medreseye uğrayan hekimin karşısına çıkardılar. Hekim, uzun uzun muayene etti, sualler sordu, kesin bir neticeye varamadı. Hekim, rahatsızlığının ne olduğunu soran Baş Müderris'e "Görünürde bir rahatsızlığı yok. Ruhi bir gerilim içinde. Sanki bir şeye kavuşma isteğiyle yanıyor gibi. Yetişkin olsa kara sevda diyeceğim. Belki de ailesini çok özlemiştir" cevabını verdi.

Baş Müderris, Mümin'i çağırdı, bir derdinin, isteğinin olup olmadığını sordu, Mümin "Yok" deyince "Hele bir hafta geçsin, sende bir değişiklik olmazsa memleketine göndeririz" dedi.

Mümin telaşlandı. Köye dönmek istemiyordu. Onun ilacı belliydi, güreşmek... Ama bunu nasıl söylesindi. Güreşmesi; medreseden uzaklaştırılması, babası tarafından evlatlıktan reddedilmesi demekti.

Mümin'in şifası da rahatsızlığı da güreşti. Babasından tokadı yediği o günden beri güreşmek isteğiyle yanıyor, kavruluyordu. Tam yedi yıl geçmişti o günden bugüne... O günden bugüne gizli gizli kuvvet çalışmış, pehlivanları yutarcasına seyretmişti... Esrarengiz şahıs ile Sadık Ağabeysinden seyrederek öğrendiği her oyunu yüzlerce defa uygulamıştı, ama zihninde...

Mümin'in güreşme arzusu, pırpıtı yaptırdıktan, onu gözlerden ırakta bir defa giydikten sonra dayanılmaz hâle gelmişti. Güreşmezse çıldıracakmış gibisine geliyordu. Sağ yanağında, babasının yedi yıl önce tokat vurduğu yer devamlı yanıyordu.

Güreşmek için her şeyi göze almıştı, medreseden atılmayı, evlatlıktan reddedilmeyi... aklı başından gitmiş gibiydi. Hocası, rahatsızlığı sebebiyle köyüne göndermezden önce mutlaka güreşmeliydi. Cuma günleri Serez'e yakın yerlerde güreşler yapılıyordu. Mümin, bu köylerdeki güreşlerden birine katılmaya karar verdi. Köylerde kimse tanımayacağı için yenilse de utanmaz, çolak kolu ve cılız vücudu sebebiyle duyacağı sözler gönlünde derin yara açmazdı. Güreşe gitmezden önce kendini denemek istiyordu.

Cuma namazından sonra can kardeşi Öksüz Mehmet'i yakaladı, boyun büktü:

"Mehmet kardeş! Seninle Gaziler Çayırına gidebilir miyiz?"
"Gideriz tabii niçin gitmeyelim. Güleş haberi mi aldın?"
"Gidince anlatırım. Yanına pırpıtını da almayı unutma!"
Mehmet şaşırdı:
"Hayır olsun Mümin kardeş? Beni biriyle mi güleştireceksin?"

Mümin'in yüreği cız etti. En yakın arkadaşının bile kendisini güreşe layık görmemiş, "Seninle mi güleşeceğiz?" dememiş, "Beni biriyle mi güleştireceksin?" demişti. Gözyaşlarına zor mâni oldu:

"Merak etme, biriyle güleştirmeyeceğim, oraya gidince anlarsın."

Bütün ısrara rağmen söylemedi. İki arkadaş başka mevzulardan bahsederek Gaziler Çayırındaki koca çınarın altına geldiler. Öksüz Mehmet büyük bir merak içindeydi:

"Yahu Mümin kardeş! Ne işimiz var burada? Tamam, güleşe çok meraklısın. Ama beni niçin getirdin? Pırpıtımı da yanıma aldırdın? Bir şey de söylemezsin. Yoksa biriyle mi güleştireceksin beni?"

Yüreği yine yandı, arkadaşı kendisiyle güreşeceği ihtimalini aklının ucundan bile geçirmiyordu.

"Sabret be Mehmet kardeş! Az kaldı..." diyen Mümin, çınar ağacına tırmanmaya başladı. Hem de Mehmet'in hayret dolu bakışları arasında... Mehmet, arkadaşının tırmanma hızı ve başarısı karşısında şaşırdı. Tırmandığı gibi çok çabuk bir şekilde indi. Koltuğunun altında bir paket vardı. Mehmet'in şaşkınlığı büyüdü:

"Hayır olsun Mümin kardeş! Çınarın tepesine hazine mi sakladın?"

Mümin gülümsedi:

"Benim için dünyanın bütün hazinelerinden çok daha kıymetli bir şey..."

Mümin paketi açtı. Mehmet, Mümin için dünyanın bütün hazinelerinden daha kıymetli şeye büyük bir merakla baktı. Gözlerine inanamadı:

"Kardeş, bu bir pırpıt hem de yeni."
"Evet pırpıt."
"Kimin pırpıtı? Burada ne arıyor?"
Kabahat işlemiş gibi boyun büktü:
"Benim... Medreseye götürmeye cesaret edemedim... buraya sakladım."

"Benim" sözünü duyan Mehmet, bir yerine iğne batırılmış gibi sıçradı:

"Ne, senin mi?"

Mümin'in kalbi sancıdı, Rodop Dağlarında göçmenlere yardım ederken acı kuvvetini gören arkadaşı hâlâ kendisine güreşi yakıştıramıyordu.

"Evet, benim."

"Ne yapacaksın bu pırpıtı?

Yüzüne vurulsa ses çıkarmayan, çok sakin yaratılışlı, bugüne kadar kızgınlığını hiç belli etmeyen Mümin, çıldırmış gibi Mehmet'in yakasına yapıştı:

"Ben giyeceğim be ben! Pırpıtı bana yakıştıramadın mı? Ben giyemem değil mi? Çünkü benden pelvan olmaz. Benim kolum sakat, ben cılızım. Benim güleşmeye hakkım yok, öyle mi?"

Ayakta duramadı, çöktü, iki elini başının arasına aldı, sesli sesli ağlamaya başladı.

Öksüz Mehmet ne yapacağını şaşırdı. Böyle bir yanlışı nasıl yapmıştı? Mümin'in güreşe kara sevdalı olduğunu bile bile nasıl böyle konuşmuştu? Hem de öksüz, sevdiklerinden ayrı olmanın acısını defalarca tatmış olmasına rağmen... Arkadaşının yanına ilişti. Elini omuzuna attı:

"Hakkını helal et Mümin kardeş. Nasıl böyle bir eşeklik yaptım. Ne olur beni affet... "

Cevap vermeden ağlamaya devam etti. Yedi yıldır biriken gözyaşları pınar olmuş akıyordu. Mehmet, büyük bir pişmanlık içinde yalvardı:

"Ne olur kardeşim, affettiğini süle. Bağır çağır, vur, ama büle sessiz durma!"

Mümin'in cevabı, yalnızca gözyaşıydı. Mehmet, Mümin'e sarıldı:

"Ne olur cevap ver. Ne istersen yapmaya hazırım."

Mümin, gözyaşları yağmur taneleri gibi süzülen yüzünü elleri arasından kurtardı, göz bebeklerinde pehlivanlar kıran kırana güreş tutuyorlardı. Çocuk masumluğuyla sordu:

"Söz mü?"

Dünyalar verilmiş gibi sevinen Mehmet'in kurumuş ağzından kelimeler ateş topu gibi çıktı:

"Söz! Söz! Ne istersen yapacağım."

"Benimle güleşir misin?"

Akla gelmeyecek bir istek bekleyen Mehmet, Mümin'in sualiyle bir daha vuruldu. Mümin için yerine getirilmesi imkânsız görülen istek güreşmekti. Güreşebilmek için kendisini çayıra getirmişti. Öksüz Mehmet, Mümin'deki güreş aşkıyla çarpıldı. Güreşe bu kadar aşkla bağlı Mümin'i sıkıca kucakladı:

"Güleşirim tabii. Güleşi bu kadar seven birisiyle güleşmek benim için en büyük şeref."

Mümin bir anda ağlamayı kesti, yüzü aydınlandı, heyecandan kızardı:

"Ülese hemen pırpıtlarımızı giyelim."

Öksüz Mehmet, Mümin'in barışmasıyla neşelendi, şaplağı yapıştırdı:

"Haydi bakalım Mümin Pelvan! Kim önce giyinecek."

Sanki az önce ağlayan Mümin değildi. Güreşecek olması ona her şeyi unutturmuştu. İki arkadaş büyük bir neşeyle dereye doğru koştular ve kayboldular. Biraz sonra dereden ilk Mümin çıktı, hemen arkasında da Mehmet... Mümin koşmuyor, âdeta uçuyordu...

Mehmet, nefes nefese yanına geldi:

“Maşallah Mümin kardeş! Çok hızlısın. Ne zaman giyindin, ne zaman yukarı çıktın?”

“Ne giyindiğimin ne de çıktığımın farkındayım. Mehmet kardeş, senden bir bir ricada bulunabilir miyim?”

“Rica ne demek, her isteğin benim için bir emir?”

Mümin sıkılarak söyledi:

“Şeyy... Benimle ciddi güleşceksin, sakatım, güleşi bilmiyorum diye gevşek tutmayacaksın tamam mı?” Yoksa çok darılırım. Boyumun ölçüsünü tam olarak almak isterim.”

Mehmet’in yüreği cız etti. Zoraki gülümsedi:

“Tabii ki ciddi tutacağım. Güleşle oyun olur mu? Ya ciddi tutarsın ya tutmazsın? Güleş şakaya gelmez. O bize Peygamber Efendimizin emaneti...”

Rüya âleminde gibiydi. Köydeki çocuklarla yaptığı güreşler sayılmasa bu Mümin’in ilk güreşiydi... hem de pırpıtlı olarak...

Gözleri ışıldadı, Mehmet’i ensesinden tuttu:

“Allah razı olsun Mehmet. Öyleyse hadi başlayalım.”

Mehmet daha “Tamam” derken kendini sırtüstü yerde buldu. Şaşkın bir hâlde üstündeki Mümin’e bakıyordu. Mümin sitem etti:

“Ciddi tutmadın değil mi?”

Öksüz Mehmet kızdı:

“Sen ne dersin be? Ne ciddi tutmaması? Ne zaman daldın ne zaman paçaları kaptın farkında olmadım. Sen fena kaşındın, ayaklarını kırayım da gör.”

Mehmet’in kızması Mümin’i sevindirdi, bu onun ciddi tutacağına işaretti. Daha da kızdırmak için sataştı:

“Şuna bak... Ayaklarını koruyamaz, benim ayaklarımı kıracakmış...”

Öksüz Mehmet hakikaten de kızmıştı. Hırsla yerinden kalktı, ensesine yapıştı:

"Hadi şimdi de dal göreyim."

Sözünü bitirir bitirmez yine kendini yerde buldu hem de yine sırtüstü. Yüzü kıpkırmızı kesildi, ağlamamak için dudaklarını ısırdı, gözyaşına mâni olmak için de gözlerini sıktı. Güreş bilmeyen, bir kolu sakat olan biri tarafından iki defadır anlamadığı bir şekilde sırtüstü yeniliyordu.

Boynunu bükmüş, suç işlemiş hâlde duran Mümin'e bir de kendine baktı. Bu Mümin mutlaka cinliydi, iki defa yenilişinin izahı başka nasıl olabilirdi. Mümin kızgınca konuştu:

"Yine ciddi tutmadın değil mi, beni adam yerine koymazsın?"

Ayağa kalktı, kızgınlığı korkuya dönmüştü:

"Sen benimle dalga mı geçersin? Cinli misin nesin? Bana ne yaptığını anlamış değilim. Bu kadar oyun yeter, bana ne olduğunu anlatmadan şuradan şuraya gitmem!"

Mümin, hâlâ arkadaşının ciddi tutmadığını düşünüyordu:

"Ne olur bir daha tutalım. Bu sefer ciddi tut tamam mı?"

Ne desin bilemedi. Konuşmadan Mümin'in ensesini yakaladı. Önceki iki seferde konuşurken gafil avlandığını düşünüyordu. Bütün dikkatini topladı. El ense çekip haddini bildirmek isteğiyle harekete geçerken olanlar oldu. Yalnızca eğildiğini fark etti. Daha boyunduruk için davranamadan Mümin, yine çift dalıp paçalarını ele geçirmiş ve yüklenerek yıkmıştı, hem de yine sırtüstü. İnanılmazdı. Bu nasıl hızdı?

Yine suçlu suçlu kendine bakıyordu. Mehmet yerden kalktı. Elini Mümin'in omzuna attı. Birlikte bağdaş kurarak çimenlerin üzerine oturdular. Mümin'in gözlerine baktı ama göremedi, mahcup bir şekilde kapanmıştı.

"Mümin kardeş! Ben boyumun ölçüsünü tam olarak aldım. Sana pırpıtı bile yakıştıramazken üç defadır da nasıl yenildiğimi anlayamadım, cin çarpmışa döndüm. Cinler mi yardım etti sana? Hele şu kardeşine anlat!" dedi.

Öksüz Mehmet'in ciddi güreştiğine inanamıyordu. Arkadaşının, kırılan gönlünü onarmak için kendisine bilerek yenildiği düşüncesindeydi.

Mümin, kendisiyle ciddi güreşmediğini zannedip çok kızmasına rağmen arkadaşının "anlat!" isteğine uydu. Anlatmaya, dertleşmeye ihtiyacı vardı. İçindeki güreş aşkını anlatmaz, birisiyle dertleşmezse çatlayacakmış gibisine geliyordu. Kendisi gibi garip gönlü berrak Öksüz Mehmet'ten daha iyi dert ortağı nereden bulacaktı?

Anlattı can arkadaşına, sekiz yaşında güreş sebebiyle yediği ve hâlâ yüzünü yakan baba tokadını, güreş sevdasıyla kolunu iki defa nasıl kırdığını, kuvvetlenmek için kuzuyu, daha sonra küpü nasıl taşıdığını, Sadık Ağabeyinin gösterdiği ve seyrederek öğrendiği her oyunu binlerce defa nasıl çalıştığını, ağaçların karşısında on binlerce kere çift dalma hareketi yaptığını, bunları gerçekleştirirken yüzlerce gece uykusuz kaldığını... Ama çift dalmanın, güreş oyunlarının en ince noktalarını kendisine gösteren esrarengiz şahıstan bahsetmedi. Daha doğrusu bahsedemedi, dilinin ucuna geldi ama söylemedi, sanki görünmez bir kuvvet onu tuttu.

* * *

Serez Medresesinde cuma namazı ve öğle yemeği öncesi yoklama vardı. Cuma günleri öğrenciler yemeklerini yedikten ve cuma namazını kıldıktan sonra akşama kadar serbest kalırlardı.

1880 yılı Haziran'ın ilk cuma gününde, Medrese başpehlivanı Mustafa Pehlivan yana yakıla Mümin'i arıyordu. Öksüz Mehmet'e sordu. O da sabah namazından sonra görmediğini söyleyince baş müderrise gidip durumu bildirdi. Müderris, Mümin'in gelince mutlaka kendisini görmesine söyledi.

Kimse Mümin'in niçin kaybolduğunu tahmin edemiyordu. Baş Müderris, Serez'de araştırma yapılmasını, durumun zaptiyeden sorulmasını istedi.

Mümin'in nereye gittiğini tahmin eden biri vardı ama o da sesini çıkarmadı.

* * *

Üçüncü Bölüm

Yürüyordu, beyninde bin bir düşünce... Gönlünde nice umut, ayakları çimenlere bastıkça dönüyordu sevince...

1880 yılının Haziranının ilk cumasında, yürüyordu kara sevdalısına, ona kavuştuktan sonra başına geleceklerin endişesinde. Kavuşma sevinci endişelerini alıp götürüyor; zihninde, gönlünde yalnızca kara sevdalısı kalıyordu.

Akıncı Beyi Evranos Gazi'nin yadigârı Serez'den Üç Kavaklar Köyü'nün dört saat uzaklıkta olduğunu söylemişlerdi. Sabah namazından hemen sonra yola çıkmış, yaklaşık dört saattir yürüyordu. Kendini Evranos Gazi'yle sefere çıkan akıncılar gibi hissediyordu. Tepeyi aşınca davul sesleri gelmeye başladı. Kalp atışları davul sesine uydu. Sanki davulun her güm sesine kalbi de güm diyerek karşılık veriyordu. Heyecandan ne bastığı yeri görüyordu ne de sağını solunu... Hedefe kilitlenmiş gidiyordu... Etrafında olan hiçbir şeyin farkında değildi. Tek bir şeyi, güreşlerin yapıldığı yere kavuşmağı düşünüyordu, güreşten sonra başına gelecekler aklının ucuna bile gelmiyordu. Kimselerin olmadığı yerlerde bağırıyordu "Güleşe gidiyorum güleşe! Bugün er meydanında güleşeceğim" diye... Sesine ses veren yalnızca pırr diye uçan kuşlar oluyordu.

Hızlı yürümekten ter su içinde kalmıştı. Yolda güreş seyretmeye giden bir ihtiyarla tanıştı. Köye yaklaştıkça davulların sesi daha güçlü gelmeye başladı. Davul seslerinin güçlenmesiyle yeni yetme yerinde duramaz oldu.

Cuma namazından sonra Üç Kavaklar Köyü harmanlık meydanında güreşler başladı. Güreşler düğün güreşi değildi. Üç Kavaklarda her yıl hızır günlerinin otuzunda; 5 Haziran'da, fetih yıldönümünde güreşler tertiplenirdi. Buradaki güreşlere Serez'den başka Drama ve Kavala çevresinden güreşçiler de gelirdi. Bugün de

güreşlerin yapılacağı yer, pehlivan ve güreş severlerle dolup taşmıştı.

Cazgır'ın "Deste boy pelvanlar hazır olsun" seslenmesiyle garip pehlivan hareketlendi.

Pehlivanlara ayrılan çayırda, yelken bezinden pırpıtını giydi. Elindeki elbiseleri emanet edecek birini aradı. Bakışları, yolda tanıştığı ihtiyarla karşılaştı; ihtiyar onu pırpıt giymiş hâlde görünce şaşırdı:

"Demek güleşmeye geldin ha? Pek zayıfmışsın, sakatlarla bunlar seni be evlat! Zaten bir kolun da sakatmış. Sakat sakat nasıl güleşeçeksin be kızanım?"

Boyun büktü:
"Kısmet ne ise o olur be amcam."
İhtiyar amca kızar gibi yaptı:

"Doğru sülersin be evladım da... kısmetini de doğru yerde aramalı. Sen güleşmekte kararlısın. İnşallah sakatlamazlar seni. Elbiselerini emanet edecek birini ararsın galiba. Bana bırakabilirsin."

"Allahü teâlâ razı olsun efendim."

"Senden de evladım. Allah yardımcın olsun. Görülen o ki sen güleş denilen sihirli güzele fena tutulmuşsun."

İhtiyar "âmin" diyerek er meydanına uçarcasına yürüyen, ismini bile bilmediği yeni yetmenin arkasından bakakaldı, yüreciği yandı, dualarına dua ekledi.

Cazgırın "Deste pelvanları meydana" çağırmasıyla kanatlandı. Kalbi yerinden çıkacakmış gibi atıyordu. Er meydanlarında ilk güreşiydi. Çayıra çıkmasıyla birlikte sesler yükseldi:

"Te be kimdir bu kızan, çok da çelimsizmiş."

"A be bir kolu da sakat galiba... bu kendini ne sanır?"

Duyduğu sesler gönlünü yaraladı, boynunu büktü, kazan başına yürüdü. Selam verdi. Selamını alan diğer deste güreşçileri dudak

büktüler. Destenin iddialı ismi Sivri Orhan takıldı:

"Kardeş yanlış geldin galiba... buradakiler tozkoparan değil deste güleşçileri."

Mümin kızardı cevap vermedi, diğerleri "Sataşma elin garibine!" diyerek Sivri'nin daha fazla konuşmasına mâni oldular.

Cazgır, yağlanmakta olan pehlivanların yanına geldi, içlerinde tanımadığı yalnızca sakat kollu pehlivandı. İsmini ve köyünü sordu, "İsmim Mümin, Kavala'nın Zigoş Köyü'ndenim" cevabını verdi. Evet büyük bir heyecanla güreş saatini bekleyen, kendisiyle alay edilen Serez medresesinden Mümin'di.

Sivri Orhan, Mümin'i istedi. Ancak cazgır onu dinlemedi. Mümin'i deste pehlivanları içinde en zayıf gözüken Karaköylü Halil'e verdi.

Cazgır, dört çift pehlivanı eşleştirdikten sonra büyüklenmemeleri, gurur ve kibire yakalanmamaları konusunda uyarılarda bulunup güreşin nefis, şeytan ve kötü çevreyle mücadeleyi temsil ettiğini, yağlı güreşin bir vatan edinme destanı olduğunu hatırlattıktan sonra "Biz buralara gelmedik gezmeye/Bu yiğitler çıkacak desteye" diyerek salavat ve Allah Allah sesleri arasında çayıra saldı.

Mümin, heyecandan ayak bağlarının çözüldüğünü zannetti. Kendisini toparladı. Yavru kartal gibi kanatlandı, büyüme sevdasındaki taylar gibi şahlandı. Mümin'in peşrevi seyircilerin hoşuna gitti, alkışladılar.

Rakibiyle ense enseye geldiği anda Mümin şimşek gibi daldı, Halil'in her iki paçasını da ele geçirdi, omuzlarıyla yüklendi ve Halil sırtüstü gitti.

Yenen, yenilen, cazgır ve seyirciler herkes şaşkındı. Mümin, bu kadar kolay nasıl galip gelebildiğinin; Halil, cazgır ve seyirciler ise yenilginin şaşkınlığındaydı. Hakikaten de hiç kimse galibiyetin nasıl olduğunu anlayamamıştı.

Mümin, ilk güreşinde rakibini mağlup etmekten çok sevinçliydi ama belli edemiyordu, suç işlemiş gibi mahcup bir vaziyette elbiselerini teslim ettiği ihtiyarın yanına geldi. Baba tokadının izini taşıyan yanağı cayır cayır yanıyordu. İhtiyar sevinç içindeydi:

"Afferin be kızanım, o ne dalıştı üle, Allah nazardan saklasın."

Mümin, ihtiyarın elini öptü. Diğer seyirciler "Dede, senin torun çok hızlıymış maşallah" diye tebrik ettiler. İhtiyar da Mümin de "torun" yakıştırmasına itiraz etmediler, kabullendiler.

Mümin'in, rakibini bu kadar çabuk yenmesi Sivri Orhan'ı kızdırmış, bunu kendisine yapılmış bir hakaret olarak görmüştü. Ona rakip olabilmek için güreşini hızlandırdı. Fazla zorlu olmayan hasmını, iki elini belinde birleştirip çevirip atarak bel kündesiyle yendi. Köylüleri, Sivri Orhan'ı alkışladılar.

Cazgır, Sivri'nin galibiyetini ilan ettikten sonra Sivri'ye on dakika dinlenmesi için mühlet verdi. Bu Sivri'yi kızdırdı:

"Şu sakat, cılız çocukla güleşmek için dinlenmeye lüzum yok. Bizi hemen eşleştir!"

Sözleri cazgırı öfkelendirdi:

"Kibirlenme! Kibir, aklı ve gönlü kör eder... Ummadığın taş baş yarar. 'Rakibin karınca da olsa küçük görme!' diye size boşuna mı nasihat ederiz?"

Sivri, bir şeyler homurdandı ama ne dediği anlaşılmadı. Cazgır, Mümin'e seslendi:

"Mümin Pelvan, ikinci güleşi için hazır olsun."

Mümin ayağa kalktı; ihtiyar, arkasını sıvazladı, dua etti. Mümin'i öz torunu gibi sevmişti.

Cazgır, iki pehlivana el bağlattıktan sonra dua yaparak meydana saldı. Peşrevden sonra ense enseye geldiklerinde Sivri, yavaş sesle Mümin'e sataştı:

"Bir kişi yenmekle kendini pelvan mı sanırsın? Öteki kolunu da ben sakatlayayım da gör."

Mümin şaşırdı:

"Benden ne kötülük gördün de kolumu sakatlamak istersin?"

Sivri, kendisine hakaret olarak görüyordu; dalga geçtiği, ehemmiyet vermediği bir pehlivanın ilk güreşini kazanmasını:

"Daha ne yapacaksın? Bu hâlinle güleşe soyundun, haddini bilmedin..."

Mümin cevap vermedi, cevabını er meydanında verme hakkı doğması için... Sivri Orhan, ilk rakibine göre daha zorlu gözüküyordu. Rakibi, bir iki sağlı sollu elenseden sonra saldırdı, kollarını Mümin'in koltuk altından geçirip sırtında kilitleyerek çapraz oyununu aldı. Mümin'i geri sürmeye başladı. Bir taraftan da tırpan yetiştirmeye çalışıyordu. Mümin direnmek istedi, rakibi yüklendi, sürmeye devam etti. Sivri'nin oyun alması seyircileri heyecanlandırdı.

Sivri, süratini arttırdı; Mümin, karşı koyamıyor gibiydi. Sivri sürdü, bastırdı, zorladı, pehlivanların hızı yükseldi. Herkes merak içinde beklerken olanlar oldu, bir anda ortalık karıştı. Bir çift ayağın daire çizdiği görüldü.

Herkes garip pehlivan çok kötü yenildi derken gördüklerine inanamadılar. Yerde sırtüstü yatan Sivri'ydi. Mümin üzerine kapaklanmış duruyordu.

Mümin'in galibiyeti, o kadar beklenmedik ve er meydanlarında görülmedik tarzda olmuştu ki yine kimse nasıl olduğunu anlayamamıştı:

"A be bu sakat kollu yine yendi."

"Hem de üle yendi ki nasıl olduğunu anlayamadık."

Çapraza alınan pehlivan, rakibinin kolları arasından sıyrılarak yere çöker, rakibi de ona çarparak ya açık düşer ya da yan tarafına... Mümin'in gerçekleştirdiği bu değildi.

Güreş severlerin görmeye alışık olmadığı iki şeyi yapmıştı. Bilerek rakibinin hızlanmasını sağlamış, ikinci olarak çok zor bir

şeyi yapmış, çökerken rakibinin kolunu da kapmıştı. Esrarengiz şahıstan gördüğü oyunu çok iyi tatbik etmişti.

Cazgırın işaretiyle Sivri'nin üzerinden kalktı, galibiyet temennasını çaktı. Hâlâ nasıl yenildiğini anlamayan Sivri şaşkın şaşkın kendisine bakıyordu. Cazgır "Gördün mü kibirlenmenin cezasını?" dedi.

İkinci güreşinde de galip gelmekten çok sevinçliydi, sanki bütün dünya ona verilmişti. Bağırmak, zıplamak istiyordu ama yapamıyordu. Elbiselerinin yanına döndü. Mümin'i gören ihtiyar yerinden fırladı. "Aferin evladım. Meğer sende ne cevher varmış" diyerek bağrına bastı. Mümin de elini öptü. Mümin'i dedenin torunu bilen seyirciler her ikisini de tebrik ettiler.

Deste boyda son güreş, Sarı Nuri ile Mümin arasındaydı. Sarı Nuri, Mümin'in her iki rakibini de nasıl cin çarpar gibi yendiğini görmüştü. Bu sebepten çok dikkatli güreşiyor, kolu sakat ve cılız diye küçük görmüyordu. İki genç pehlivan hafif elenselerle birbirlerini yokladılar.

Sarı Nuri, Mümin'in elenselerinin hiç de yenilir yutulur olmadığını gördü. Daha da çekinken güreşmeye, Mümin'den uzak durmaya başladı. Mümin, rakibinin güreşe girmesini bekledi. Ondan bir hareket gelmeyince seyirciye haksızlık olmasın ve güreşin gereği yerine getirilsin diye düşündü, çapraz aldı, rakibini sürmeye başladı, arkasından da tırpanı yetiştirerek yere indirdi. Mümin'in bu kadar kolay rakibini alta almasıyla herkes şaşkınlık içindeydi. Sarı Nuri kalmak için davrandı. Mümin, kalkmaması için mücadele ediyor görünüyordu ama gevşek davranıyordu, çünkü planı başkaydı. Sarı Nuri, Mümin'in elinden kurtulmayı başardım diyerek ayağa fırladı. Bu anı, rakibinin belinin savunmasız kalmasını bekleyen Mümin, Nuri'yi belinden yakalayıp kollarıyla iyice sardı, bel hizasına kaldırıp beş adım taşıyıp bıraktı. Mümin, deste boyda birinci gelmişti. Herkes tam manasıyla şaşkındı:

"A be ne yaptı büle bu çolak. Deste birincisi oldu?"

"Te be boşuna dememişler, ummadığın taş baş yarar diye..."

Mümin, yüzü sapsarı olmuş kendisine bakan Sarı Nuri'ye elini uzattı, yerden kaldırdı, helalleştiler. Sarı Nuri, onun sırtını sıvazladı:

"Pelvan kardeş, tebrik ederim. Senin gibi oyun uygulayan bir pelvan görmedim, nerede yetiştin, hocan kim?"

Mümin teşekkür etti ama "Hocam şu kimsedir" diyemedi. Hakikaten de belli bir hocası yoktu. Sadık Ağabeysinden biraz ders almıştı. Bir de esrarengiz şahıs vardı. Onda Allah vergisi bir güreş kabiliyeti, güreş zekâsı vardı. Bir gördüğü oyunu bir daha unutmuyor, oyunları geliştirerek yeni yeni oyunlar çıkarıyordu. Her zaman zihninde güreşler yapıyordu. Yedi yıl önceki baba tokadı yapmıştı bütün bunları. O tokattan sonra güreşe ilgisi kara sevdaya dönmüştü. Baba, güreşten soğutayım derken kara sevdaya düşmesine sebep olmuştu.

Anlatılmaz duygular içindeydi. Er meydanındaki ilk güreşlerini kazanmış, destede birinci olmuştu. Bütün dünya ona verilmiş gibiydi. Medrese, babasının evlatlıktan atarım sözleri aklının ucundan bile geçmiyor, kendisini Kırkpınar'da baş birincisi olmuş gibi görüyordu.

Elbiselerinin yanına geldi. İhtiyar yerinden fırladı, ağlayarak iki gözlerinden öptü:

"Evladım! Yüce Mevlam nazarlardan korusun. Altmış senedir güleş seyrederim, senin gibi hızlı, zekice güreşeni görmedim. Nedir sendeki bu hâl?"

Mümin bir şey diyemedi, ihtiyarın eline öptü yanına oturdu. Seyircilerin Mümin'e bakışı değişmiş, birbirlerine gösteriyorlardı. Utancından kimsenin yüzüne bakamıyordu. Hemen kalkıp gitmek istiyordu ama onu yerinde tutan çok kuvvetli bir sebebi vardı. Bu sırada cazgır yanlarına geldi, bir kese uzattı:

"Oğlum! Bu ödülün, içinde beş akça var. Tebrik ederim. Nasıl güleş tutarsın anlamış değilim. Rakibini cin gibi çarparsın. Güleşe devam edersen üç dört yıla kalmaz bu meydanlarda baş pelvan

olarak fırtına gibi esersin."

Mümin ödülü almadı, başı yerde konuştu:
"Ustam. Hamd olsun param var. Ödülü Sarı Nuri'ye verin."
Mümin'in tokgözlülüğü, alçak gönüllüğü cazgırı duygulandırdı:

"Allah gönlüne göre versin evladım, bu alçak gönüllülüğün, cömertliğinle er meydanlarını çok şenlendirirsin inşallah."

Seyircilerden biri cazgırın sözleri üzerine dayanamadı:

"Bu kadarı fazla... Bu çolak kızancık hakikaten de üç dört yıl içinde başpehlivan olacak ha? Git işine be usta!"

Mümin'e hayran hayran bakan Cazgır başını salladı:

"Olacak hem de öyle bir pelvan olacak ki rakiplerini tıpkı bugünkü gibi cin gibi çarpacak. Ben, istikbal vaat eden güleşçiyi ilk güleşiyle anlarım. Mümin'in ise üç güleşini seyrettim. Her üç güleşinde de daha önce hiç görmediğim şekilde rakiplerini yendi."

Cazgırın sözlerinden sonra seyirciler, Mümin'e nasıl davranacaklarını şaşırdılar. Mümin ise utancından ne yapacağını bilemiyordu. Cazgırın kendisi hakkında dedikleri Mümin'i tam anlamıyla kanatlandırmıştı. Havalarda geziyor, yere inemiyordu.

Cazgır "Giyin evladım, üşemeyesin" diyerek yanlarından ayrıldı. Giyinmediğini gören ihtiyar, "Kızanım niçin giyinmezsin? Hadi şu çadırda temizlen ve giyin" dedi. Mümin "Biraz daha durayım giyinirim" diye cevapladı, yerinden ayrılmadı. İhtiyar, onun giyinmemesini heyecanına vererek bir şey demedi.

Az sonra cazgırın "Küçükorta pelvanlar hazırlansın" sesiyle doğruldu. Giyinmemesinden huylanan ihtiyar telaşlandı:

"Hayır olsun evladım, nereye?"

"Güleşmeye amcam... Zaten ben buraya küçükortada güleşmek için gelmiştim. Kendimi denemek için ilk önce destede güleştim."

"Evladım! Deli misin? Küçükorta pelvanları destedekilere benzemez. Sakatlarlar seni. Küçükortada güleşmeni kendilerine

hakaret kabul ederler."

Mümin boyun büktü:

"Dedem, kısmette ne varsa o olur."

"Doğru, kısmette ne varsa o olur ama doğru kısmeti aramak, belanın üzerine gitmemek lazım."

"Haklısın amca" deyip meydana yürüdü. Gözükmesiyle seyirciler arasında bir uğultu yükseldi:

"Bu desteyi kurtaran çolak değil mi?"
"Evet, o be, şimdi de küçükortaya çıkar."
"A be kendini hepten de pelvan görmeye başladı."
"Öteki kolunu da kırarlar, yazık ederler bu kızancağıza."
"Cazgır! Mâni ol şuna!"

Mümin, kazan başına gelince selam verdi. Selamını ağız ucuyla aldılar. Küçükortanın en kavgacı pehlivanı Üç Kavaklar Köyü'nden Gaddar Hamdi dudak büktü:

"Ooo yeni başpelvanımız gelmiş. Bana bak çolak, desteyi kurtardım diye kendini başpelvan mı sanırsın? Küçükorta güleşmen için daha kırk fırın ekmek yemen lazım."

Çolak sözüyle Mümin'in kan beynine sıçradı, onu en çok üzen ve kızdıran şey, kendisine çolak denilmesiydi. Önceden kızıyordu, şimdiyse çok çok kızıyordu, çünkü o artık pehlivandı. Gaddar Hamdi'yi bileğinden yakaladı:

"Terbiyeni bozma, bir daha da çolak deme!"

Gaddar Hamdi "Terbiyeyi senden mi öğreneceğim, çolak dersem ne olur?" diyerek bileğini kurtarmak için kolunu silkeledi. Ama kurtaramadı. Mümin, öyle sıkmıştı ki bileği kopuyor zannetti, gözünden yaş geldi. Yedi yıldır, balçık ve balmumu çalışmakla pençeleri, ağaçlara asılmakla da Mümin'in bilekleri sanki çelikleşmişti.

Hamdi şaşkınlık içinde "Bırak şu bileğimi, seninle çayırda görüşürüz" deyince Mümin "Görüşürüz bakalım" diyerek bileğini

bıraktı. Hamdi'nin gözü korkmuştu. Bileği kopacak zannetmişti. Şu cılız mollanın bileklerinde ne korkunç bir kuvvet vardı. Bu sırada cazgır yanlarına geldi. İnanamaz gözlerle Mümin'e baktı:

"Evladım, ne yaptığının farkında mısın? Desteyi kurtardın daha ne istersin?"

Mümin, başı yerde konuştu:
"Küçükortada güleşmek."
Cazgır kızdı:
"Evladım, bunlar deste pelvanlarına benzemez. Sakatlarlar seni."
"Kısmetimde ne varsa o olur?"
"Evladım kısmetimde ne varsa deyip insan kendini ateşe atar mı?"

Mümin cevap vermedi. Cazgır "Benden günah gitti, ne hâlin varsa gör!" dedi.

Cazgır, kızmasına rağmen Mümin'e en zayıf küçük orta pehlivanı Çakır Niyazi'yi verdi. Dua ve salavattan sonra er meydanı çayırına saldı.

Destede birinci olmak Mümin'in aklını başını alır gibi olmuş, kendisini başpehlivan gibi görmeye başlamıştı. Rakibine el ense çekmek için sağ ayağını kaldırdığı anda olanlar oldu. Çakır Niyazi, sol ayağına tırpanı yerleştirdi ve Mümin'i yere düşürdü. Yere düşmesiyle birlikte fırladı, rakibinin bastırmasına fırsat vermeden ayağa kalktı. Mümin kendini beğenir gibi olmanın aklını tırpanladığını, bundan sonra ayağına tırpanı yediğini fark etti. Toparlandı, hasmıyla ense enseye geldi. Çolak olan sol kolunu rakibinin boynuna dayadı. Dayamasıyla birlikte sol eli karıncalandı. İçine, rakibinin harekete geçeceği doğdu, hakikaten de elense çekti. Mümin heyecanlandı. Sakat kolu, rakibinin niyetini hissediyor muydu acaba? Kolu yine karıncalandı, Mümin tetik durdu, inanılmazdı, rakibi çift dalmıştı. Mümin, hasmının boynunu sağ koluyla kuşatarak boyunduruk vurdu. Çakır Niyazi yüklendi, Mümin, boyunduruğu sıktı. Niyazi, nefesinin kesildiğini zannetti. Mümin'in boyunduruğu çok zorluydu. Paçaları bıraktı, Mümin de boyunduruğu boşalttı. Güreş tekrar ayakta başladı. Ense enseye

gelir gelmez Mümin kollarını hasmının koltuk altlarından geçirerek çapraz aldı. Hasmını geri geri sürmeye başladı. Çakır Niyazi direnmek istedi ancak başaramadı. Cılız Mümin'de inanılmaz bir kuvvet vardı. Gittikçe daha hızlanarak rakibini; elbiselerini emanet ettiği ihtiyar amcanın yanına sürdü. Buraya geldiği an çengeli yetiştirdi ve sırtüstü düşürerek yendi. Galibiyet temennasını çaktı, kendisine şaşkın şaşkın bakan rakibini kaldırdı, birbirlerini kaldırarak helalleştiler. Seyirciler ne olduğunu anlayamadılar, gözlerine inanamıyorlardı...

Mümin gitti, inanamaz gözlerle kendine bakan ihtiyar amcanın elini öptü. İhtiyar çok duygulandı, gözyaşları içinde Mümin'i alnından öptü:

"Evladım sende ne cevher varmış, hepimizi mahcup ettin."

Kolay galibiyetin şaşkınlığındaki Mümin, bir şey demeden ihtiyarın yanına oturdu. Gaddar Hamdi'nin güreşini seyretmeye başladı. Mümin'in galip geldiğini gören Hamdi, rakibini çaprazla yere indirdikten sonra bel kündesiyle yendi.

Hamdi'nin galip geldiğini gören Mümin "Amcam bana müsaade" deyip kazan başına doğru yürüdü.

İhtiyar amca bir şeyler söylemeye çalıştı ama Mümin'e duyuramadı. Mümin, cazgırın yanına doğru uzaklaşmıştı. Cazgır, Hamdi'nin galibiyetini ilan etti, on dakika dinleneceğini söyledi. Bu ilan üzerine Hamdi kızgın bir vaziyette cazgırın yanına geldi, "Çolak bir pehlivan için dinlememe lüzum yok, hemen güleşelim" dedi. Cazgır durumu açıklayıp Mümin'i çayıra çağırdı.

Yağlanmasını bitiren Mümin çayıra doğru yürürken, Hamdi de yağlanmak için kazan başına geldi. Mümin'e çattı:

Elime düştün, öteki kolunu da kırayım da gör!"

"Elinden geleni ardına koma" diyen Mümin, ihtiyar ile konuşan cazgırın yanına yürüdü. İhtiyarın kendisine doğru baktığını görünce oraya gitmedi, bekledi. İhtiyar ayrılınca Cazgır yanına geldi:

"Evladım! Deden, Gaddar Hamdi ile güreşmeni istemez..."
Mümin gülümsedi:

"O gönlümün dedesi, beraber yolculuk yaptık. Kan bağımız yok."
Cazgır hayret etti:

"Ya üle mi? Ben de deden zannetmiştim. Beni dinlersen de Hamdi ile güleşme. Mertçe güleş yapmaz. Sana kızmış, sakatlamak için elinden geleni yapacaktır."

Mümin'in cevabı kısaydı:

"Kaderde ne varsa o olur."

Mümin'e kızgınca bakan Cazgır "Evladım, kaderde ne varsa deyip belanın üstüne gidilmez. Benden günah gitti, kendi düşen ağlamaz" deyip iki pehlivanı eşleştirdi, kıbleye karşı el bağlatıp dualarını yaptı ve çayıra saldı.

Mümin'in ayakları yere basmıyor, gözü güreşten başka bir şey görmüyordu. Kendini başpehlivan gibi görüyordu. İçten gelerek peşrev çıkarmaya başladı. Öyle ki bir anda kanatlandı, Kırkpınar'a kondu da Aliço ile başta birincilik güreşi yapmaya başladı. Ama biri onu bırakmadı, Kırkpınar'dan tekrar Üç Kavaklar çayırına getirdi. Gaddar Hamdi, kispet kasnağından tutmuş "Bu kadar çırpınmak yeter, güleşten kaçmak için büle yaparsın değil mi, gel de bir an önce öteki kolunu da ben kırayım" diyordu. Mümin, adam akıllı kızdı. Başlı başına bir destan olan, Türk oğlunun dünya görüşünü; Türkistan'dan Avrupa'ya akışını temsil eden "peşrev"e çırpınmak diyene, kol kırmaktan bahsedene hak ettiği dersi vermeliydi. Peşrevi yarıda bıraktı. Gaddar Hamdi'yi ensesinden tuttu. Tutmasıyla birlikte de ellerini koltuk altından geçirip sırtında birleştirerek çapraz oyununu aldı ve sürmeye başladı. 50 kilo kadar olan Mümin'den en az 10 kilo fazla olan Hamdi, çapraza ehemmiyet vermedi, şimdi söker, dağıtırım diye. Direnmek istedi ama ne mümkün? Mümin, zirvelerden kopan çığ gibiydi. Gittikçe hızlandılar. Mümin, sağ ayağını kullanarak çengeli yetiştirdi. Hamdi uçtu, uçtu ve kondu, hafif yan düştü ama göbeği tam manasıyla açılmıştı. Hamdi uçmasını becermişti ama konmasını beceremeyişti.

Mümin ayağa kalktı, galibiyet selamını, temennasını çaktı. Hamdi, perişan bir vaziyette Mümin'e baktı. Galibiyet selamını çaktığını görünce ayağa fırladı, kispetinden yakaladı:

"A be ne selamı çakarsın, yenilmedim, göbeğim açılmadı."

"Daha nasıl açılacak? Kabak çiçeği gibi mi? Yenildin itiraz etme!"

Hamdi'ye cevap veren cazgırdı. Cazgır, Mümin'in galibiyetini ilan edince Gaddar Hamdi, köylüsü olan seyircilere döndü:

"Te be siz de gördünüz, açık düşmedim. Bu cazgır taraf tutar. Bu kak kurusu, çolak koluyla beni nasıl yener?"

Seyirciler, köylüleri Gaddar'ı destekllediler:
"Doğru, göbeği tam yıldız görmedi."
"Bu cazgır, eskiden beri Hamdi'ye kızar."
"Yedirmeyiz Hamdi'nin hakkını."
Cazgır kızdı:

"Ne dersiniz siz be? İşimi bana mı öğreteceksiniz? Sizde hiç vicdan yok mu? Bal gibi yendi işte."

Mümin, cazgırın yanına gitti:
"Ustam... Ben tekrar güleşmeyi kabul ederim."
Cazgır şaşırdı:

"Evladım, deli misin? Hazır galip gelmiş, bu pelvanlıktan nasibini almamışa dersini vermişken..."

Cazgır, hâlâ Mümin'in pehlivanlık derecesini tam olarak anlamamış gibiydi. Mümin, Hamdi'ye sözleri sebebiyle çok kızmıştı. Güreşine hislerini karıştırmamak için normal güreşmişti. Hamdi'nin yaygara yapması üzerine iyi bir dersi hak ettiğine karar verdi. Mümin, bir günde on yaş birden olgunlaşmış gibiydi. Kazandığı galibiyetler kendisine güveni sağlamıştı:

"Ustam... Bak seyirciler de yenilmedi derler. Büle bir galibiyet bize yakışmaz..."

Mümin, güreşmekte ısrar edince cazgır, Mümin'in tekrar güreşmeyi kabul ettiğini söyledi ve güreş başladı. Daha doğrusu

kavga... Hamdi, elense yerine Mümin'e yumruk sallıyordu.

Mümin, yumruk gibi elenselere pehlivanca karşılık verdi, "Ne zaman istersem seni istediğim oyunla yenerim" dercesine yine çapraz aldı ve hızla sürdükten sonra çengeli yetiştirip uçurdu. Hamdi bu sefer açık düşmedi fakat kaçamadı da... Mümin yetişip bastırdı. Hemen üstüne abandı, bacaklarıyla sarmayı vurdu ve kıpırdayamaz hâle getirdi. Hasmının midesini sakat bileğinin şişkinliğiyle aşağıdan yukarı ezerek kemane oyununa geçti. Her kemane çekişte Gaddar Hamdi'nin midesi ağzına gelir gibi oluyordu. Mümin, kemaneden sonra iki elini rakibinin ensesinde birleştirerek kurt kapanı oyununa geçti. Aşağı doğru bastırdı, yüzünün çimenlere gelmesini sağlayarak iyice sürttü. Hamdi'nin gaddarlığı falan kalmamış, inleyip duruyordu. Mümin, en tesirli cezayı en sona bırakmıştı. Hasmının sol kolunu geriye doğru kıvırdı, Hamdi'yi bu kol üzerine çevirerek yüklenmeye başladı. Kolu kırılacak hâle gelen Hamdi, buzağı gibi bağırıyordu. Mümin, kulağına eğildi:

"Kol kırmak nasılmış gördün mü? Kırayım mı kolunu?"
Hamdi yalvardı:
"Ne olur yapma? Kolumu kırarsan benim için hayat biter."

Mümin, biraz daha yüklendi, Hamdi'nin feryadı meydanı doldurdu, seyirciler dalgalandı, bir kısmı meydana doğru yürüdü:

"Cazgır yetiş! Öldürür bu Çolak bizim kızanı."

"Kavga mı yoksa güleş mi seyrederiz?"

Mümin, Hamdi'nin gözlerinde korkuyu, cazgırınkilerde şaşkınlığı, seyircilerin yüzünde de öfkeyi görünce yüklenmeyi bıraktı. Hamdi, boncuk boncuk terlemişti. Bu sırada cazgır yanlarına geldi, Mümin'in kolu bıraktığını görünce bir şey demedi.

Mümin, cezayı yeterli görmüştü, yenici oyunu aramaya başladı. Sağ kolunu hasmının bacak arasından geçirmek için harekete geçti. Hamdi karşı koymaya çalıştı. Ancak mâni olamadı.

Mümin, sağ eliyle pırpıtın ön tarafından, kasnaktan tuttu, sol eliyle de başından bastırdı. Hamdi, bütün zorlamasına rağmen Mümin'in sağ elini kispet kasnağından koparmaya muvaffak olamadı. Eli sanki demir pençe, çelik bir kerpetendi. Mükemmel bir şak kündesi oyunu almıştı. Sağ eliyle kendine çekti, soluyla aşağı bastırdı. Hamdi, başı yerde, ayakları yukarda selvi gibi dikilmişti. Mümin, dersin tam olması için bir müddet bu vaziyette bekletti... Hamdi'nin köylülerine baktı, itirazınız var mı gibilerden. Bütün köylüler hortlak görmüş gibiydi, inanamaz gözlerle bakıyorlardı. Köylülerden itiraz gelmeyince kündeyi tamamladı. Gaddar Hamdi, çimenlerin üzerine kabak gibi sırt üstü yayılıp kaldı. Mümin, galibiyet temennasını çaktı. Seyircilerden tık yoktu. Herkes dilini yutmuştu. Rüya mı şaşkınlığında bakıyorlardı. İsimsiz, cılız, sol kolu sakat biri gelmiş, desteyi kurtarmış, arkasından da gaddarlığıyla meşhur pehlivanlarını eze eze yenmişti.

Gaddar'ın gaddarlığı falan kalmamış, hâlâ demirci körüğü gibi nefes alarak düştüğü yerde yatıyordu. Mümin, kalkması için elini uzattı. Uzatılan el tutulmadı. Mümin, elbiselerini emanet ettiği ihtiyarın yanına geldi. İhtiyar gözyaşları içinde Mümin'e sarıldı "Yüce Allah, iki cihanda aziz etsin" diye dua etti.

Seyirciler, Mümin'in etrafını sarmışlar, memleketini, kimin nesi olduğunu öğrenmeye, vücuduna bakarak inanılmaz güreşleri nasıl yaptığını anlamaya çalışıyorlardı. Birbirlerine, Mümin'in boynundaki muskayı gösteriyorlar, "Bu muskayla rakiplerinin elini ayağını bağlıyormuş" diyorlardı. Üzerindeki bakışlarla huzursuz olmuştu. Bereket bu sırada cazgır, küçükortanın birincilik güreşi için çağırdı da Mümin, kendisine ızdırap veren bu durumdan kurtuldu.

Mümin, son güreşini paça kasnak ile alarak desteden sonra küçükorta da birinci oldu. Ödül olarak verilen oğlağı ihtiyara hediye etti. İhtiyar, öz torunu birinci gelmiş gibi ağlıyordu. Güreşlerinin bitmesiyle birlikte Mümin, içi boşaltılmış gibi çöktü kaldı. Acı gerçek ile karşı karşıyaydı. Küçükortada birinci olmak acı gerçekleri değiştirmemişti. Medreseden kaçak gelmişti, nasıl dönecekti? Dönünce neler olacaktı? Babasının "Güreşirsen evlatlıktan ret ederim" tehdine rağmen güreşmişti. Bunlar, güreşmeye gelirken gözüne sinek gibi gözükmüştü ama şimdi dağ

gibi büyüdüklerini, tepesinde durduklarını, her an üzerine düşebileceklerini görüyordu. Sıkıntısını, bütün bunları unutmak için bir üst boy olan büyükortada güreşmek isteğiyle yandı. Sağ yanağı kavruluyordu. Ama bu boyda güreşler çoktan başlamıştı.

Yapacak bir şey yoktu. Çadıra gitti, temizlenip giyindi. İhtiyarla vedalaştı. Dönüş yoluna koyuldu. Hayatının, yepyeni bir yöne girdiğini hissediyor; bu, kendisine hem heyecan hem de korku veriyordu. İşte yedi senedir çok büyük hasretle beklediği gerçekleşmiş, güreşmiş... birinci gelmiş, herkes ona hayran kalmıştı. Sonuç? Mümin, sonuç şudur diyemiyor, hâline isim koyamıyordu. Boşluk içindeydi, oturup ağlamak isteğiyle kıvranıyordu, annesi ve Sadık Ağasının hasreti gönlünü yakmaya başlamıştı. Sevincini kimseyle paylaşamamıştı, üzüntüsünü kimle paylaşacaktı?

* * *

Mümin, gece yarısına doğru Serez'e ulaştı. Galibiyet heyecanı hâlâ dinmemişti. Sağ yanağında baba tokadının güllendiği yer hâlâ yanıyordu. İlk resmî güreşleri sonrası önce destede sonra da küçükortada birinci gelmişti. Güreşe olan aşırı sevgisi, on beş yaşın verdiği gözü karalılıkla hiçbir şeyi gözü görmüyor, her şey ona vız geliyordu. Yine de güreştiğinin duyulmasından sonra olabilecekler yüreğini acıtıyor, beynini kaynatıyordu.

Bir müddet Serez'in sokaklarında dolaştı. Medreseye gitmeye cesaret edemiyordu. Rahatlamak için her gördüğü çeşmede başını yıkadı ama faydasızdı. Devriye gezen kollukçular şüpheli şüpheli bakmaya başlayınca mecburen medreseye döndü. Gidecek başka yeri yoktu. Medrese kapısına geldi. Nöbetçi talebe "Ooo, Mümin kardeş, hoş gelmişsin. Hele otur, bekle... Baş Müderris seni merak etti. Ne zaman gelirse gelsin beni haberdar edin diye tembihledi" dedi. Müderrisin evi medreseye yakındı. Nöbetçi gitti, biraz sonra Baş Müderrisle birlikte geldi. Müderris, Mümin'in odasına gelmesini söyleyerek yürüdü. Mümin, kandil ışığında yüzü pek belli olmayan müderrisin karşısına oturdu. Müderris "Hoş gelmişsin evladım" dedikten ve bir müddet Mümin'i süzdükten sonra

"İnşallah kötü bir şey olmamıştır. Hele anlat, seni çok merak ettik, sizler bize emanetsiniz. Gözüme uyku girmedi" diye üzgün bir şekilde konuştu, Mümin'den cevap bekledi. Mümin'den hiç ses çıkmayınca sesini yükseltti:

"Evladım! Burası medrese. Kuralları var. Hakkında bir karar vereceğim. Gerçeği bilmezsem nasıl karar veririm. Bu vakitlere kadar neredeydin, izinsiz niçin ayrıldın?"

Mümin, duyulur duyulmaz bir sesle cevap vermeye çalıştı:
"Üç Kavaklar Köyü'ndeydim."
Müderris şaşırdı.

"Evladım! Orası, buraya dört beş saat uzaklıkta. Hayır olsun, ne işin vardı orada?"

Mümin'e güreşe gittim demek ölüm gibi geliyordu. Bir şey demedi, Mümin'in ısrarla susması Müderrisi kızdırdı:

"Oğlum, konuş! Susman cezanı artırır. Hocalık hakkım için cevap ver."

Hocalık hakkım deyince Mümin'in eli ayağına dolaştı, ateş dolu çukura düşmüş gibi oldu. Anacağı "Evladım, hoca hakkı, ana baba hakkından önce gelir. Hocalarını sakın üzme, sözlerinden çıkma!" demişti. Çaresiz konuştu:

"Güleşlere gittim efendim."

Müderris hayret etti:

"Evladım, güleş seyretmek için oraya kadar gitmeye, medreseden kaçmaya ne lüzum vardı... Serez'de her zaman güleş olur, sizleri de seyretmeye ve güleşmeye yolluyoruz."

Çok zor durumdaydı. Güleş için gittim dese bir sıkıntı, seyir için dese bin sıkıntı, zor ama doğru olana tercih etti:

"Şey... seyir için değil efendim... güleşmeye gittim."

Müderris, bir yerine iğne batırılmış gibi sıçradı:

"Ne güleşe mi gittin? Bu hâlinle; kırık kolun, cılız vücudunla mı? Hem de bizim haberimiz olmadan..."

Mümin'in yüreği hançer saplanmış gibi acıdı, Öksüz Mehmet gibi Baş Müderris de kendisine güleşmeyi yakıştıramamıştı. Mahzunlaştı, Öksüz Mehmet daha talebeydi, gönlün neyle yaralanacağını bilmeyebilirdi, ya koca Müderris?

Mümin cevap vermedi. Müderris, karşısında boyun bükmüş duran Mümin'e baktı:

"Evladım! Baban, seni medreseye gönderdiğinde "Güleşmesi kati surette yasak. Eğer güleşirse evlatlıktan ret ederim" demişti, bunu bilir misin?"

"Evet efendim, size büle süle diğinden haberdarım. Bana da 'Güleş yasak, güleştiğini duyarsam evlatlıktan ret ederim' diye sıkı sıkı tembihlemişti.

Müderris; evlatlıktan ret edilme, medreseden atılma tehdidine rağmen çolak kolu, cılız vücuduyla güreşlere katılan ve bunu yalana sapmadan söyleyen talebesini dikkatlice süzdü anlayabilmek için... Ama anlamakta zorlandı. Bu ne sırdı? Sevgi miydi yoksa...

"Peki... Evlatlıktan ret edilen kimsenin... çok önemli bir sebep olmazsa medresede kalamayacağını da bilir misin?"

"Evet efendim."

"Yaaa... Hem bilirsin hem de yine gidersin ha... Peki... babandan haber gelinceye kadar medreseden çıkmak yok. Hadi şimdi doğru odana!"

Kapıdan çıkar çıkmaz gözyaşlarını daha fazla tutamaz oldu. Bildiğince akmaya bıraktı. O esrarengiz şahsı özlemişti. Onu gördüğünde dertlerini unutuyordu. Müderris, güreşte ne yaptığını, galip gelip gelmediğini sormak ihtiyacını bile hissetmemişti. Öyle ya onun kolu sakattı, o galip gelebilir miydi, ancak rezil olurdu.

Yatağını açmadan karanlık köşeye çekildi. İçini çeke çeke ağlıyordu. Arkadaşı Öksüz Mehmet, uyanmasın diye kendini tutmaya çalışıyordu ama boşuna.

Bir el omzuna dokundu:
"Hoş geldin kardeşim. Ağlama, bunlar da geçer..."

Ses, Öksüz Mehmet'indi, demek ki uyandırmıştı, üzüldü:
"Hoş bulduk, seni de uyandırdım... Hakkını helal et."

Mümin'i omuzlarından tuttu, dayanacak güç vermek, derdini almak istercesine:

"Helal olsun... Uyumuyordum... Seni bekliyordum. Güleşe gittiğini düşündüm."

Mümin şaşırdı:

"Güleşe gittiğimi düşündün ha?"

"Evet... Sana, medreseden izinsiz çıkma deliliğini ancak güleş yaptırabilirdi."

Mümin, gönlünün yarısı gibi kendisini anlayan Öksüz Mehmet'e sarıldı:

"Bu medresede hâlimi anlayan yalnızca sensin.
"Müderrisle görüştün galiba."
"Evet görüştüm, nasıl haberin oldu?"

"Nasıl olacak? Müderris bana da sıkı sıkı tembihledi; Mümin, kimseye görünmeden odasına girmeyi başarırsa geldiğini bize bildir, isterse gece yarısı olsun, geldiğinde mutlaka haberim olsun diye... Ne söyledi müderris, ceza verdi mi?"

Mümin, tekrar ağlamaya başladı, hıçkırıklar içinde konuştu:

"Verdi... Babamdan haber gelinceye kadar medreseden çıkmamı yasakladı. Sonra da medreseden kovacakmış..."

Cevap, Öksüz Mehmet'in beynini zonklattı:

"Kovmak mı, neden?"

"Babam... güleşmemi sıkı sıkıya yasaklamıştı. Müderrise de söylemiş, güleşirse evlatlıktan ret ederim diye. Şimdi babama haber gönderecek, eğer babam evlatlıktan ret ederse beni medreseden kovacakmış. Evlatlıktan ret edileni medresede tutamazmış."

Mehmet, Mümin'e teselli etmeye çalıştı:

"Merak etme Mümin. Hiçbir baba, güleşti diye oğlunu

evlatlıktan ret etmez."

Mümin iç geçirdi:

"Ah be Mehmet kardeş... Sen babamı bilmezsin. Bir şeye karar vermişse kimse onu döndüremez."

"Üzülme Mümin! Hocalarımız hep 'Sizin şer gibi gördüklerinizde hayır olabilir' demezler mi? Hele sabret!"

"Güzel söylersin de be Mehmet... Çok çaresizim, ne yapacağımı bilemiyorum."

Mehmet, lafı değiştirmeye çalıştı:

"Güleşlere yetişebildin mi?"

Mehmet'in güreşten bahsetmesi, Mümin'e hüznünü unutturur gibi oldu:

"Yetiştim elhamdülillah... güleşmek kısmet oldu. Artık ölsem de gam yemem."

"Çok sevindim... Güleşlerinin hepsini kazandın değil mi?"
Mümin hayret etti:
"Nereden bildin?"
Mehmet, karanlıkta aydınlığa gülümsedi:
"Nereden bileceğim, sırtımdan!"
"Sırtından mı? Allah, Allah! Nasıl olurmuş bu?"

"Nasıl olacak... Sırtımı yıldırım hızıyla üç defa yere getirmenden. Ben, senin gibi dalan birini görmedim. Yüce Rabbimiz kısmet ederse çok büyük bir pelvan olacaksın."

Mümin dertli dertli iç çekti:

"Nasıl olacak be Mehmet kardeş. Evlatlıktan ret edildikten, medreseden kovulduktan sonra... Karnımı doyurmaya çalışmaktan güleşmeye nasıl vakit bulacağım?"

"Eğer güleşte başarılı olursan Baş Müderris seni kovmaz."
Mümin, yerinden sıçradı:
"Kovmaz mı? Niçin?"

"Baş Müderris güleşi çok sever. İyi bir pelvanı, babası ret etse bile o etmez."

Duyduklarına inanamadı, ona rüya gibi geliyordu:

"Ciddi mi sülersin?"

"Tabii ki ciddi sülerim. Görmez misin, Medresedeki pelvanları el üstünde tutar."

Mehmet'in söyledikleri doğruydu. Hakikaten de pehlivanlar el üstünde tutuluyordu. Bunları işitmek Mümin'i biraz olsun rahatlattı. Baş Müderrise iyi bir pehlivan olduğunu göstermeliydi ama nasıl?

* * *

Mümin'in Üçkavaklar Köyü'nde güreşe katılmasından bir hafta sonraydı. Mümin'le ilgili köyden henüz haber gelmemişti. Mümin'in Üçkavaklar Köyü'nde güreşe katıldığını Baş Müderris ve Öksüz Mehmet'ten başka kimse bilmiyordu. Mümin, öğle yemeğinde güreşçi talebelerin çorba içmediklerini görünce o da içmedi. Talebeler "Ne o Mümin sen de mi güleşlere katılacaksın?" diye dalga geçtiler.

Hiçbir şey demedi ama heyecandan yerinde duramıyor, güreşmek istediğini Medrese'nin başpehlivanı Mustafa'ya nasıl söylesin bilemiyordu.

Cuma namazını nasıl kıldığını bilemedi. Aklında hep Mustafa'ya güreşmek isteğini nasıl söyleyeceği ve kabul ettireceği vardı.

Cuma namazı sonrası güreşe gidecekler hazırlandılar. Mümin adamakıllı telaşlandı. Bu güreşlere gitmeliydi. Baş Müderrise güreşçi olduğunu gösterebilmesi için bu şarttı. Mustafa'nın tepkisinden çekiniyordu. Başka çaresi yoktu. Öksüz Mehmet'e sordu, ne yapayım diye? O da "Çekinme süle, babandan haber gelinceye kadar Baş Müderris senin pelvanlığını görmeli" deyince Mustafa'nın odasının kapısında beklemeye başladı.

Heyecandan ayakları titriyor, yüreciği yavru kuş gibi çırpınıyordu. Pırpıtının bulunduğu torbayı koltuk altına sıkıştırmış

bekliyordu, idam sehpasına çıkacak ölüm mahkûmu gibi. Yıl gibi gelen beş dakika sonra Mustafa elinde kispet zembili odasından çıktı. Yanından geçerken gülümsedi, Mümin bundan cesaret aldı:

"Mustafa Ağabey!"

Sesi o kadar yavaş çıkmıştı ki duyulmadı, biraz daha kuvvetlice seslendi:

"Mustafa Ağabey?"
Mustafa bu sefer duydu:
"Buyur Mümin!"
Mümin boyun büktü:
"Şey... ben de sizinle güleşlere gelmek istiyordum."

"Tabii ki gelebilirsin. Güleşleri seyretmek için gelen çok arkadaşın var."

"Seyretmek için değil... güleşmek için."

Mustafa, duyduğuna inanamamış gibi şaşırdı, sanki nefesi tutulmuştu, bir müddet sonra çok ağır bir hakarete uğramış gibi bağırdı:

"Ne dedin sen ne dedin? Güleşmek için mi geleceksin?"
Mümin kekeledi:
"E... Evet..
"Bu sakat kolunla üle mi?"

Mümin, kıpkırmızı kesildi, sakat kolu yine karşısına çıkmıştı. Bir şey demedi. Yakınlardaki küçük talebeler "Şuna bakın bu sakat kolla güleşecekmiş?" diyerek gülüştüler. Gülüşmeler, Mustafa'nın cinlerini tepesine çıkardı, seyircilerin Mümin'e gülüp medreseyi küçük düşüreceklerini hayal etti. "Bre sen ne sıkılmaz, haddini bilmez talebesin. Bütün herkesi bize güldürecek misin?" diyerek tokadı yapıştırdı, sol yanağına. Mümin'in sol yanağı yandı... onunla birlikte sekiz sene önce babasının tokat patlattığı sağ yanağı da yanmaya başladı. Sanki kaynar kazanlara atılmıştı. Mümin, tokatla sarsıldı ama düşmedi, duvara tutundu, dudağından kan sızmağa başladı. Öksüz Mehmet, tokadı kendisini yemiş gibi acıyla kıvrandı,

öksüz gönlü hepten yoksullaştı. Küçük talebeler, dehşetle irkildiler. Mustafa, tokadı vurduktan sonra ne yaptığını fark etti. O öfkeyle kendine hakim olamamıştı, Mümin'in kanayan dudağını görünce yüreği yaralandı, geri dönüş yapamadı. "Biraz acı oldu ama bu ona bir ders olsun, haddini bilsin" diye düşündü. Mümin'den helallik isteyecekti "Ben medresenin başpelvanıyım, terbiye için vurabilirim" kararıyla yürüdü ama gidemedi. Mümin, kuşağından tutmuş "Dur, gitme!" diyordu. İyice kızdı:

"Bela mısın be! Yediğin tokat yetmedi mi?"

Mümin donuk bakışlarla "Yetmedi, hele bekle!" dedi, başka bir şey söylemedi. Belindeki kuşağını çıkardı. Küpün başına gitti. Mustafa dahil herkes merakla bekliyordu, ne yapacaktı?

Mümin, kuşağının yardımıyla küpü kucakladı. Mustafa, yardımcısı Hasan'a döndü:

"Bu yeni yetme çıldırdı galiba. 60 kiloluk cüssesiyle 50 kiloluk küpü nasıl götürecek?"

"Haklısın, tokat aklını başından aldı galiba. Başına bir şey gelmez inşallah. Yoksa Baş Müderris canımıza okur."

Mustafa cevap veremedi. Gözleri yerinden çıkmış gibi Mümin'e bakıyordu. Mümin, koca küpü kaldırmış kendisine doğru geliyordu. Mustafa cin görmüş gibi geriledi. Mümin geldi ve küpü Mustafa'nın önüne bıraktı. Herkes donmuş gibiydi, gözlerine inanamıyorlardı. Mümin, Mustafa'ya döndü:

"Tokadın zorluymuş, kolların da zorlu mu bakalım, şu küpü taşı da görelim."

Mustafa, meydan okuyan Mümin'e bir şey diyemedi. Yardımcısına işaret etti:

"Hasan! Kaldır şunu be!"

Hasan, Mümin'in kuşağını aldı, küpü kucakladı. Şöyle bir gayretlendi, hafif yerinden oynattı ama küpü kaldıramadı. Mustafa kızdı:

"Çekil oradan be pamuk çuvalı."

Küpün başına geçti, kuşak yardımıyla kucakladı. İçinden besmele çekti, "Ya Allah" diyerek davrandı, küpü kaldırmıştı. Talebeler coştu:

"Hadi Mustafa ağabey. Götür şunu! Sana meydan okumak neymiş görsün."

"Aslan Mustafa ağabey. Senin karşında kim durabilir?"

Deli Mustafa, küpü kaldırmıştı ama daha fazlasını yapamadı. Bir adım bile taşıyamadan ter içinde kalmış olarak yere bıraktı.

Mümin "Bekle daha bitmedi" dedi. Mustafa, Mümin'in deli bakışlarına benzeyen bakışlarından korkmaya başlamıştı. Bir şey diyemedi. Endişeyle Mümin ne yapacak diye bekliyordu. Mümin, Öksüz Mehmet'e işaret etti. Orada bulunun 20 kiloluk iki kovayı aldılar. Medresenin havuzundan doldurup iki defa boşalttılar. Küp hemen hemen dolmuştu. Mümin, küpün başına geçti. Kuşağını kullanarak küpü kucakladı. Mustafa, şaşkın şaşkın konuştu:

"Bu çocuk delirmiş. Dört kova su seksen kilo eder, elli de küpün ağırlığı, yüz otuz kilo. Allah! Allah! Bu çocuk hakikaten delirmiş. Keşke tokadı vurmasaydım."

Hasan, Mümin'in bulunduğu yeri işaret etti. İnanılmazdı. Mümin, su dolu küpü kaldırmış yürüyordu, yürüdü... yürüdü... Mustafa'nın önüne geldi ve küpü bıraktı:

"Yeter mi daha götüreyim mi?"

Mustafa'nın aklı başından gidecek gibi oldu. Bu on beş yaşın heyheyli günlerindeki yeni yetme, cinli miydi yoksa? Cinli insanların çok güçlü olduğunu söylenirdi. Mümin'i omuzundan tuttu:

"Yeter Mümin kardeş. Maşallah çok kuvvetliymişsin. Ama küp taşımakla pelvan olmak çok ayrı şey. Sakat kolla güleşemezsin."

Mümin, Deli Mustafa'ya çift dalmak için hazırlanırken araya Öksüz Mehmet girdi:

"Mustafa ağabey. Mümin, beni tam üç defa yendi."
Mustafa inanamaz gözlerle baktı:

"Doğru mu sülersin be Öksüz?"
"Doğru sülerim. Hem de üle yendi ki cin çarpmışa döndüm."

Mustafa, gördüklerine ve duyduklarına bir türlü inanamıyordu. Tekrar Mümin'e baktı. Gözlerindeki donukluk, delilik gitmiş tekrar eski mahcup Mümin olmuştu. Mümin'in küpü taşıyarak meydan okumasına çok içerlemişti. Kızgınlığı geçmemişti. Mümin'e baktı, sol yanağı hâlâ kıpkırmızıydı. Başta gözleri olmak üzere her şeyiyle "Ne olur Mustafa ağabey beni de götürün" diyordu, yediği tokadın kırgınlığı, hüznü yoktu gözlerde. O bakışlar özür dilenmesini değil yalnızca güreşe götürülmeyi bekliyordu.

Mümin'de; kendisinin yıllar önceki hâlini, ilk güreşine gitmek için katlandığı zorlukları gördü. Beyni hatıralarla karıncalandı, yüreciği güzelliklere kanatlandı, Mümin'i omuzundan tuttu:

"Peki gel bakalım. Görelim bakalım nice pelvanmışsın. Pelvanlık, küp taşımaya benzemez ha..."

Mümin, duyduklarına inanamadı, gel denmişti. Davrandı, "Öpeyim ustam" diyerek karşı koymasına fırsat vermeden Mustafa'nın elini öptü. Ustam sözüyle vurulan, elinin öpülmesiyle mesuliyet omuzlarına binen Mustafa "En ufak bir hatanı görürsem güleştirmem" diye ikazda bulunarak yürüdü, Mümin de arkasından...

Öksüz Mehmet "Gözün aydın. Çok büyük bir engeli aştın?" diyerek Mümin'in boynuna sarıldı, tebrik etti. Öksüz Mehmet'in, Mümin'in güreşlerde başarılı olacağında zerre şüphesi yoktu. Az önce Mümin'e gülen küçük öğrenciler de mahcup bir şekilde özür dilediler. Mümin de gülerek "Mühim değil" dedi. Kendinden ne istense vermeye hazırdı, çünkü güreş iznini koparmıştı.

Beşpınar Köyü, Serez'e bir saatlik mesafedeydi. Heyecandan bastığı yeri görmeyen Mümin'in her iki yanağı da ateş gibi yanıyordu. Mustafa Pehlivana kırgın değildi, "Ben de olsam aynı şeyi yapardım; o, medresenin şanını korumak için büle yaptı" diyordu.

Yol boyunca Mustafa sordu, o başı yerde anlattı, güreş sevdasının nasıl başladığını, kolunun iki defa nasıl kırıldığını, küple çalışmasını... Yalnızca esrarengiz güreş hocasından hiç söz etmedi. Mümin anlattıkça Mustafa, gönlünün ısındığını, onu sevdiğini hissetti. Güreş için fedakârlığın bu kadarını, sevdanın bu derecesini kendisi de pehlivan olmasına rağmen anlayamıyordu. Anlayamadığı yalnızca bunlar değildi. Mümin'in korkunç kuvvetine de akıl sır erdirememişti... "Yoksa cinli mi? Onlardan mı yardım görüyor?" diye düşünüyor, Mümin'e ürkerek bakıyordu.

Beşpınarlar Köyü'ne geldiklerinde tam cuma namazı vaktiydi. Cuma namazını köy camisinde kıldılar. Beşpınar ismi, köyün üst başında akan ve sonra da dereye dönüşen beş pınardan geliyordu. Güreşler de bu pınarların hemen yanında uzanan çayırda yapılıyordu; Kırkpınar güreşlerinin, hararetten kavrulan ciğerleri serinleten pınarların yanında yapıldığı gibi. Türkoğlu binlerce yıldır pınarlara sevdalıydı, onları ebedi güzelliklerin habercisi kabul ediyordu.

Cumadan sonra güreş yerine gittiler; çayır, panayır yeri gibiydi. Mümin'in bu ikinci güreşiydi ama ilk güreşinden çok daha heyecanlıydı. İlk güreşinde kendisini tanıyan kimse yoktu, şimdiyse başta Mustafa Pehlivan olmak üzere medrese pehlivanlarının önünde güreşecekti. Burada yapacağı güreşler, bundan sonraki hayatına yol verecek, tamam veya elveda diyecekti. Mustafa, Mümin'in deste boyda güreşmesini istedi. Kendisini büyükortayı bile kurtaracak seviyede görmesine rağmen itiraz etmedi.

Mümin, sakat hâliyle seyircilerin ilgi odağı oldu. İlk rakibi kendisinden daha iri ama aynı yaşlarda bir delikanlıydı. Ense bağladıkları anda Mümin, yıldırım hızıyla çift daldı, hasmının iki paçasını ele geçirdi. Yüklendi ve yendi. Herkes hayretler içindeydi. Mümin hemen Mustafa Pehlivanın yanına gitti elini öptü. Mustafa neşelenmişti "Yahu Mümin, nasıl daldın üle, kimse göremedi. Sen de ne cevher varmış?" diyerek takıldı.

Mümin diğer iki güreşini de kolay kazandı, birini şak kündesi, diğeriniyse paça kasnak oyunuyla aldı ve deste boyda birinci oldu.

Mustafa Pehlivan, sevinç ve mahcubiyetle karışık bir hâlde

Mümin'i kucakladı:

"Mümin Pelvan hakkını helal et. Sen tam bir pelvan olmuşsun ama bizim haberimiz yokmuş."

Mustafa'nın kendisine "Pelvan" demesiyle dünyalar verilmiş gibi sevinmişti. Her galibiyetten sonra babasının vurduğu sağ yanağın yandığını fark etti. Mustafa'nın vurduğu sol yanak yanmazken, sağ yanağı dayanılmaz şekilde yanmıştı.

Mümin ödül olarak verilen yirmi mecidiyeyi Mustafa Pehlivana teslim etti. Ödüller, güreşlere katılan medrese pehlivanları arasında taksim edilirdi. "Ödülün tamamı arkadaşlara verilsin, bana sizinle birlikte güreşmek ödülü yeter" deyince arkadaşlarının gönlünü kazandı.

Mustafa Pehlivan, büyükortada güreşti ve birinci oldu. Mustafa Pehlivan güreşirken seyircilerden iki kişinin "Çengel Hüsmen'e yine rakip yok galiba. Güleşmeden tayı alıp gidecek. Bu adamın bedavadan ödülü alması çok zoruma gider. Şunun karşısına bir baba yiğit ne zaman çıkacak" şeklindeki sözleri Mümin'in dikkatini çekti. Güreşmeden ödül alınmasını, bir pehlivanın rakipsiz kalmasını yadırgadı. Akıncıların piri Evranos Gazi'nin yadigârı Serez'de; bu nasıl olurdu?

Medrese pehlivanları, deste, küçükorta ve büyükorta olmak üzere üç boyda birinci gelmişlerdi, neşeleri yerindeydi. Serez'e dönmek için hemen yola çıktılar. Mümin, Mustafa Pehlivandan utana sıkıla istekte bulundu:

"Mustafa Ağabey, ben biraz daha burada kalabilir miyim? Özel bir işim vardı?"

Mustafa pehlivan güldü:

"Ne o gönül işi mi? Bu köydeki güzellerden birine mi sevdalandın?"

Mümin kızardı:

"Bu sakat kol ile bize kim bakar be Mustafa Ağabey?"

Mümin'in sakat kolunu söylemesi, Mustafa'nın yüreğini acıttı, yine de takılmadan edemedi.

"Yoksa başa mı güleşeceksin? Fena da olmaz ha... Hüsmen Pelvan ortalıkta çalım sata sata gezmesin, görsün dünyanın kaç bucak olduğunu..."

Mümin kekeledi:
"Ne... ne haddimize ağabey."
Mustafa şaplağı yapıştırdı:
"Şakaydı be... Fazla gecikme. Sonra müderristen fırça yeriz!"
"Peki ağabey."
Giden arkadaşlarının arkasından baktı. Çok heyecanlıydı.
Bu sırada cazgır seslendi:
"Başpelvanlar hazır olsun."

Cazgırın seslenmesiyle Beşpınar Köyü'nün pehlivanı Hüsmen soyunmadan ortaya çıktı. Seyircinin tepkisi değişik oldu:

"A be yine güleşmeden tayı ve beş altını alacak."
"Te be yok mu şuna karşı güleşecek?"
"Kaç defadır güleşmeden ödülü alır gider."
"Köpeksiz köyü buldu, değneksiz gezer."

Hüsmen kurula kurula, etrafına gülücükler dağıta dağıta, ödül tayın ve beş altının bağlı bulunduğu çınar ağacının altına geldi. Eli, altının asılı bulunduğu dala uzandı. Ama alamadı.

"Altınlar, orada biraz daha asılı kalsın Hüsmen ağabey."

Hüsmen baktı, on beş yaşlarında, 60 kilo kadar gözüken bir yeni yetmeydi. Kızdı:

"Ne dersin sen be? Niçin asılı kalacakmış?"
"Hele güleş, galip gel de o zaman alırsın?"
"Ne güreşi be? Hani rakip nerede?"
"Karşında, rakibin benim?"
Hüsmen iyice köpürdü:

"Deli misin sen be? Dünkü çocuk bana rakip mi olacaksın?

Tokadı yemeden çek git buradan."

Seyirci, ağacın altındaki durumu merakla takip ediyordu:

"A be, kim bu çocuk, ne konuşur Hüsmen'le?"

"Kim olacak? Destede şimşek gibi dalıp birinci olan medrese talebesi."

"Te be ne konuşur Hüsmen'le üle?"

Hüsmen'in eli, tekrar altının bulunduğu dala yöneldi ama uzanamadı, eli bir mengeneye kısılmıştı. Silkeledi ama kurtaramadı:

"Bırak kolumu be, tokadı yiyeceksin ha!"

Hüsmen bileğini kurtarmak için çırpınıyor ama başaramıyordu, bu sırada cazgır yanlarına geldi:

"Hayır olsun be Hüsmen, ne ister bu delikanlı?"

"Te be ne olacak... Bu deli yakaladı kolumu 'Benimle güleşmeden ödülü alamazsın' der."

Cazgır, şaşkınlık içinde Mümin'e baktı:
"Oğlum, doğru mu?"
"Doğru efendim."
Cazgırın şaşkınlığı kızgınlığa döndü:

"Evladım sen deli misin? Deste boyda birinci olmakla kendini başpelvan oldum mu sanırsın?"

Mümin kızardı, boyun büktü:

"Ustam... Başpelvan olmadım ama güleşmek isterim. Bu kadar insan güleş seyretmek için gelmiş. Güleşmeden ödülü alıp gitmesi ayıp günah değil mi?

"Oğlum ne yapalım, rakip çıkmadı."

"İşte ben de bunun için başta güleşmek isterim. Burası er meydanı değil mi?"

"Evladım, er meydanı da senin desteden başa güleşmek istemen maskaralık. Hiçbir yerde görülmüş şey değil."

Mümin, cazgırın ağır sözlerine cevap vermedi. Seyirci, ağaç altında neler olduğunu merak ediyordu:

"Bre cazgır ne olur orada?"
"Bırakın oynaşmayı da verin ödülü."
Cazgır, seyircilere doğru yürüdü, Mümin'i işaret etti:

"Şu gördüğünüz çocuk, Hüsmen'le güleşmek ister. 'Bu kadar insan güleş seyretmeye gelmiş. Güleşmeden ödülü alması ayıptır' der. Ne yapacağımı şaşırdım."

Cazgırın söyledikleri seyircileri heyecanlandırdı:
"Afferin delikanlı ya be."
"Yürekliymiş. Bırakın güleşsin."

Cazgır durumu, güreşi tertip edenler ve tecrübeli ihtiyarlarla görüştü. İhtiyarlarından en yaşlısı "Destede güleşen birinin başta güleşmek istemesi yakışık almaz. Ama Hüsmen'in güleşmeden ödülü alıp gitmesinden utanır olduk. Bu delikanlı da anlayamadığım bir cevher var. Güleşsin derim. Onun bu hareketi seyircilerin de hoşuna gitti" şeklinde konuştu. Cazgıra da durumu ilan etmek düştü:

"Güreş tertip heyeti, Hüsmen Pelvan'ın Mümin Pelvan'la güleş yapmasına karar vermiştir. Her iki pelvan da güreş için hazırlansınlar!"

Bu karar seyirciyi coşturdu, Hüsmen'i ise çıldırttı, hemen güreş tertip heyetinin yanına koştu:

"A be bu hepten de maskaralık, siz nasıl büle karar verirsiniz? Deste pelvanının başa güleştiği nerede görülmüş, büle bir rezalet olmaz?"

İhtiyarların en yaşlısı ya sabır diyerek cevap verdi:

"Hüsmen Pelvan, edepsizleşme! Burası er meydanı. Eğer kendine güvenirse deste pelvanı da başta güleşmek isteyebilir. Biz, Mümin Pelvan'ın seninle başa baş güleşebileceğine inanırız. Bu sebepten bu güleşin yapılmasına karar verdik."

Hüsmen Pehlivan iyice çıldırdı:

"Te be siz ne dersiniz? Deste pelvanını benim dengim mi görürsünüz?"

İhtiyar gülümsedi:

"Biz büle düşünürüz. Sen dengin olmadığını göster, işte meydan."

Hüsmen, homurdanarak çadıra gitti. Mümin pırpıtını giymişti, yağlanmak üzere kazan başına yürüdü. Biraz sonra Hüsmen de geldi, kızgınlığı daha da artmıştı, selam vermeden "Kemiklerini kırayım da gör?" dedi. Mümin bir şey demedi, yağlanmasına devam etti. Yağlanma bittikten sonra cazgır, her iki pehlivanı kıbleye karşı el bağlattı, duasını yapıp "Nefsinize ve kör şeytana uymayın, burası er meydanıdır, mertliğe aykırı güleşmeyin" diye nasihatte bulunarak "Allah! Allah!" nidalarıyla er meydanına saldı.

Mümin, taylıktan yeni çıkan bir küheylan gibi er meydanında şahlandı. Türkistan ufkundan Anadolu'ya, vatan eylediğimiz Avrupa topraklarına, Estergon'a, Viyana'ya kanatlandı. Peşrevi seyircileri coşturdu:

"Te be maşallah deyin şu kızana. Pek de güzel peşrev çıkarırmış."

"Sakat kolla nasıl da becerir bu işi?"

Mümin heyecanlıydı. Peşreve başladığında ne yaptığının farkına vardı. Köy pehlivanı da olsa bir başpehlivana meydan okumuştu. Bu, kendine çok güvenmek, kendini beğenmek miydi? Mümin bunları düşünecek hâlde değildi. Güreşten başka bir güzel tanımayan gönlü, güreş yapılmadan baş güreşler için konulan ödülün alınıp gidilmesine razı gelmemişti.

Hüsmen, ellerini beline koymuş Mümin'in peşrevine bakıyor, her haliyle seninle görüşmek için peşreve gerek yok diyordu. Bu hareketi seyircileri kızdırdı, bağırarak protestolarını belli ettiler.

Mümin'in peşrevi bitince ense enseye geldiler ve güreş başladı. Hüsmen, güreşi sağlı sollu el enselerle açtı. Elenseleri tırpanla tamamlıyordu. Bu, seyircilerin dikkatinden kaçmadı:

"Hüsmen, bu garibi ezmek ister."

"Ama başaramayacak. Baksana nasıl da ustalıkla kurtuluyor."

Hakikaten de Mümin, ustaca vücut hareketleriyle elenseleri boşa çıkarıyordu. Esrarengiz şahıstan öğrendiği güreş taktiğini aynen uyguluyordu. Meçhul şahıs, yirmi birinci dersinde "Evladım, elense çekmek insanı yorar. Bunun için boşa, rast gele elense çekilmez. Güleşin yükünü rakibine çektir. Aklınla güleş, güleşi önce aklında kazan. Bırak güleşe rakibin girsin. O hücum etsin. Hücum edenin dikkati dağılır. Kendini koruyamaz. Rakibinin gücünü, onun aleyhine kullanabilmeli, onu bir dirhem bir çekirdek yerinden yenebilmelisin" demişti.

Hüsmen, kendisini güreşmek zorunda bıraktığı için Mümin'e çok kızmıştı, bu sebepten onu ezmek istiyordu. Ama beceremiyordu. Güreşin ilk on beş dakikası Hüsmen Pehlivanın neticesiz hücumlarıyla geçti. Hüsmen Pehlivan sık sık solumaya başlamıştı. Ahali, şaşkınlık içindeydi...

Mümin, rakibinin kıvama geldiğini, yumuşadığını, bir şey yapamamanın verdiği çaresizlikle sinirlendiğine kanaat getirdi. Kollarını rakibinin koltuk altından geçirip sırtında kilitleyerek çapraz oyununu aldı. Bir müddet sürdü.

Hüsmen Pehlivan, çapraza direnmek istedi direnemedi, vücudunu yana eğip yanbaş oyunu alıp Mümin'i yandan atarak kurtulmak istedi başaramadı. Mümin, ayağına basarak çengeli yetiştirdi ve rakibini altına aldı. Seyirciler heyecalandı:

"A be bu çocukta ne cevher varmış. O nasıl çaprazdı üle."

"Oraya bakma buraya bak! Hüsmen gitmek üzere."

Kimse gördüğüne inanamıyordu. Mümin, sağ elini bacak arasından geçirip Hüsmen'in kispet kasnağından tutmuş ve şak kündesi için gerekeni yapmıştı. Herkes çok heyecanlı, rüyada gibiydi.

Mümin, sol eliyle rakibinin kafasını aşağı bastırdı, sağ eliyle

kendine doğru çekti. Herkesin şaşkın bakışları arasında Hüsmen'in önce ayaklarını dikti, bir müddet bu vaziyette bekletti ve hasmını çevirip attı. Hüsmen tam manasıyla sırt üstü gitmişti. Yattığı yerden şaşkın şaşkın Mümin'e bakıyordu. Mümin, galibiyet selamını verdi, temennayı çaktı. Çok sevinçliydi. Yaşadıklarına inanamıyordu. Güreşmeye başlamasının ikinci haftasında bir başpehlivanı yenmişti. Kendisini Kırkpınar'da birinci olmuş gibi görüyordu. Babasının vurduğu sağ yanağı ateş gibi yanıyordu. Sebebini anlayamadı, heyecandandır diye düşündü.

Seyirci, çılgınca Mümin'i alkışlıyordu:
"Gözümle görmeseydim inanmazdım."
"Deste pehlivanı, bizim başpelvanı yendi!"
"Kimdir bu çocuk? Yoksa cin midir?"

Mümin elini uzattı. Hüsmen, uzatılan eli tutmadı, homurdana homurdana uzaklaştı. Seyirciler sahaya koştular. Mümin'i aralarına aldılar. Utangaç olan Mümin, hepten başını yerden kaldırmaz olmuş, ne yapacağını şaşırmıştı. Bereket cazgır, Mümin'in yardımına yetişti. "Rahat bırakın pelvanı" diyerek Mümin'i çadıra götürdü. Çadırda silinip yıkanan Mümin rüyada gibiydi. Sanki dünyaları ona vermişlerdi. Gönlüne önce annesi düştü, bu günkü başarılarını görse kim bilir nasıl sevinirdi. Babası aklına geldi, bu hâlini görseydi acaba ne derdi? Onunla sevinecek hiçbir yakını yanında değildi.

Başardıklarına inanamıyordu. Her şey çok birdenbire olmuştu. Yedi yıllık güreş hasreti, durmadan çalışma; esrarengiz kişinin hocalığı, güreş zekâsı, acı kuvveti, onu, karşısında durulmaz yapmıştı.

Mümin'in Hüsmen Pehlivanı yenip giyindiği saatlerde medrese pehlivanları menzillerine varmışlardı. Onları medresenin kapısında Baş Müderris karşıladı. Her zaman böyle yapar, güreşten gelen talebeleri kapıda karşılar, güreşlerin neticesini öğrenirdi. Talebeler, Baş Müderris'in elini öptüler. Mustafa Pehlivan, güreşlerle ilgili bilgi verdi. Üç boyda birinci olduklarını söyledi. Baş Müderris gelenlere baktı:

"Mümin'i göremedim. O da sizinle gitmiş. Ona medreseden

ayrılmak yok demiştim."

Mustafa telaşlandı, Müderris kendisinden habersiz iş yapılmasına çok kızardı. Dikkatini dağıtmak için hemen davrandı:

"Efendim. Verdiğiniz cezadan haberim yoktu. Beşpınarlar Köyü'nde bir işi varmış. Arkadan gelecek. Bugünkü birinciliklerden birini de o kazandı deste boyda.

Mümin'in derece yapması Müderris'i yerinden sıçrattı:

"Ne dedin ne dedin? Mümin birinci mi geldi dedin?"

Müderris'in ilgisini gören Mustafa'nın korkusu geçti, büyük bir coşkuyla cevap verdi:

"Evet efendim."

Müderris hâlâ söylenenlere inanamıyordu:

"Allah! Allah! Sakat koluyla cılız vücuduyla birinci oldu ha? Güleşi ne zaman kimden öğrendi? Akıl sır ermez... Anlat hele nasıl oldu bu iş?"

Mustafa, Mümin'e vurduğu tokattan başlayıp küp hadisesini ve Mümin'in güreşlerini anlattı. Tokat işini de aynen söyledi, gerçek tam manasıyla anlaşılsın diye. Müderris, merak içinde "Tokat işini seninle sonra görüşeceğiz. Hele güreşi nerede öğrenmiş onu söyle!" dedi. Mustafa "Efendim yalnızca ağabeysinden biraz güleş dersi aldığını süledi, başka bir şey anlatmadı" açıklamasında bulundu.

Müderris, Mustafa Pehlivanı dinlerken, soyunma çadırındaki Mümin, anlatılmaz bir heyecan ve tam bir şaşkınlık içindeydi. Yedi yıllık beklemeden sonra yaşadıkları rüya gibiydi. Ama ya sonrası? Babasına haber gittikten sonra ne olacaktı? Bu sualler bir an beynini tırmalıyor, sonra hemen çekip gidiyorlardı. Çünkü gözü güreşten başka hiçbir şey görmüyordu. Onun için yalnızca güreş vardı. Güreş, teneffüs ettiği hava gibi olmuş; çevresini, zihnini, beynini doldurmuştu.

Mümin, çadırdan çıktığında cazgırla yüz yüze geldi. Cazgır, yerinde duramayan ve Mümin'e bakarak kişneyen bir tayın

yularından tutmuştu. Elindeki keseyi Mümin'e verdi:

"Evladım, buyur. Bu baş ödül olan beş altın."

Mümin, cazgırın elini hafifçe kapattı:

"Efendim... Uygun görürseniz sizde kalsın. Çoluk çocuk sahibisiniz. Bizim bütün ihtiyaçlarımız medresede karşılanır. Babam da yeteri kadar harçlık verir."

Cazgır, gözleri yaşlı Mümin'e baktı:

"Allahü teâlâ razı olsun evladım, kimsin, nesin sen? Güreşine akıl sır ermez, hâlini kimse bilemez."

Cazgır, tayı işaret etti:

"Evladım, bu tayı beraberinde götür. Serez'de iyi parayla satarsın."

Mümin daha da mahcup oldu:

"Efendim, onu da Hüsmen Pelvan'a verin! Bugün bu ödüllere kavuşmasına mâni oldum."

Cazgır, on beş yaşındaki yeni yetmenin söz ve davranışlarıyla tekrar vuruldu:

"İyi düşünmüşsün evladım. Beşpınar eşrafından Tatlı Hüseyin Ağa 'Bu akşam misafirimiz olsun' diyerek seni akşam yemeğine davet etti."

Mümin telaşlıydı, Baş Müderrisin terk etme tembihine rağmen medreseden ayrılmış ve geç kalmıştı:

"Allah razı olsun efendim... Hemen dönmem lazım. İkindi namazını kılıp hemen yola çıkmalıyım. Geç kaldım. Baş Müderris kızar."

"Merak etme evladım. Baş Müderris kızmaz."

Mümin ve cazgır sese döndüler. Cazgır, konuşanı görünce neşelendi:

"Ooo Yandım Ali beyim. buradaydınız ha? Hoş geldiniz sefalar

getirdiniz."

"Hoş bulduk koca usta. Tütün işi için gelmiştim. Güleş olduğunu görünce kaldım. Kalmakla da iyi yapmışım. Mümin Pehlivan'ı tanıdım."

Yandım Ali Bey, Mümin'i omuzlarından tuttu:

"Baş Müderris çok yakın ahbabımdır. Senin için de uygunsa Serez'e beraber dönelim. Müderris efendiyle konuşurum. Ben çok pehlivanlar gördüm ama senin gibi istikbal vaat edeni görmedim. Yüce Mevlam nazarlardın saklasın. Seni çok sevdim, öz evladım gibi... Müsaade edersen bundan sonra ikinci baban da ben olayım."

Yandım Ali Bey'in sözleri, Mümin'i çok sevindirdi. Hemen eline sarıldı, öptü. Bu hareketi, Ali Bey'i duygulandırdı. O da Mümin'i alnından öptü. İşlerin bu şekilde gelişmesi Cazgır'ı sevindirdi:

"Hadi davranın bakalım. Akşam yemeğinde Tatlı Hüseyin Ağadayız."

* * *

"Söylediklerin inanılmaz şeyler Ali Bey... Çayıra yeni çıkan on beş yaşındaki bir yeni yetme nasıl olur da köy başpehlivanı da olsa bir başpehlivanı yener. Akıl, sır erer gibi değil?"

"Gözlerimle gördüm hocam. Nasıl güleştiğine şahit oldum. Çok zekice güleşir, öyle bir dalıyor ki görmek mümkün değil, çok hızlı... Anlaşılmaz bir acı kuvvete sahip. O cılız bedende öyle bir acı kuvvet..."

Baş Müderris başını salladı:

"Evet, acı kuvvete sahip. Bu sabah 130 kiloluk su dolu küpü taşımış. İnanılmaz. İşin en garibi de ne bilir misin Ali Bey?"

"Nedir hocam?"

"Babası... Güreşi yasaklamıştı. Güreş yaparsa kesinkes evlatlıktan ret edeceğini söylemişti. Biz de Mümin'in güleş yaptığı haberini kendisine gönderdik. Bakalım ne haber gelecek? Babasını yakından tanıyorum. Zigoş Köyü'nden Sadık Ağa... Tükürdüğünü yalamaz bir

tip. Korkarım ki evlatlıktan ret edecek."

Yandım Ali Bey şaşkınlıktan dilini yutuyordu:

"Allah! Allah! İnanılmaz şey... Ben, Mümin gibi bir evlat için bütün servetimi vermeye razıyım. Böyle bir evlat, evlatlıktan nasıl ret edilir?"

Baş Müderris gülümsedi:

"Mümin küçüklüğünde daha da cılızdı. Kolu da sakat olunca babası, güreşle ilgilenmesi yasakladı, okumasını istedi. Mümin'in gizli gizli güreştiğini duyunca da kesin tavrını koyarak 'Eğer güleştiğini işitirsem seni evlatlıktan ret ederim' dedi."

"Son derece ilginç. Eğer, böyle bir şey olursa Mümin'i severek evlatlığa kabul ediyorum. Olmazsa bile Mümin'e desteğim devam edecektir."

Ali Bey'in sözleri Baş Müderrisi sevindirdi:

"Allah razı olsun Ali Bey'im... Çok iyi düşünmüşsünüz. Ben de eğer babası evlatlıktan ret ederse ne yaparız diye endişeleniyordum. Yarın ikindiden sonra medresenin arka bahçesine seni de bekleriz. Mümin'in güreşini, küpü kaldırışını bir de gözlerimle görmek istiyorum."

Ali Bey neşelendi:

"Severek gelirim."

Yandım Ali Bey, Serez'in zengin tüccarlarındandı. Güreşi çok sevdiğinden her zaman pehlivanlara destek olurdu. Sözlerinin arasında sık sık "Canına yandığım" kelimesini kullandığından kendisine "Yandım Ali Bey" deniyordu. Tam bir beydi, fukarayı gözeten, zalime karşı çıkan, güçsüzün yanında yer alan... Ama kimse Ali Bey'in neye yandığını bilmezdi; gözleri ahuya mı, bakışları sonsuzlukları müjdeleyene mi... Beş pınarlar köyünden gelirken Mümin'i konuşturmayı başaramamıştı. Birlikte medreseye gelmişler. "Sen odana geç, ben durumu Baş Müderrise anlatırım" diyerek Mümin'i odasına yollamıştı. Ali Bey bu hareketi Mümin'i

çok memnun etmişti, Baş Müderrisle konuşacak hâlde değildi. Mümin, tam manasıyla başka bir dünyada yaşıyordu. İçinde bulunduğu şartları kabullenmişti. Sanki yıllardır başta güreşiyormuş gibi her şeyi tabii karşılıyordu. Köyden gelecek haberi düşününce üzülüyordu. Babasını çok iyi tanıyordu. Mutlaka kendisini evlatlıktan ret edecekti. Bundan sonra ne yapacaktı? "Medreseden atmazlarsa mesele yok. Hem okur hem güreşirim" diye düşünüyordu. Ya medreseden atarlarsa ne yapacaktı? Buna cevap bulamıyordu. Esrarengiz şahsı da merak ediyordu. 39. dersini vermiş sonra bir daha gözükmemişti.

Beşpınar güreşlerinin ertesi günü ikindi sonrasıydı. Bütün medrese talebeleri medresenin iç bahçesinde toplanmıştı. Mümin başını eğmiş, küpün başında bekliyordu Baş Müderris ve misafiri Yandım Ali Bey'i...

Biraz sonra beklenenler geldi. Müderris Mümin'e takıldı:

"Şu küpü nasıl taşırmışsın görelim bakalım Mümin. Haa! Baştan söyleyeyim. Bu işte cinlerden yardım alıyorsan işin bozuldu. Cin dualarını okuyup küpün üzerine üfledik. Ayrıca üzerimde cin mektubu da var. Bunları bil de küpün başına öyle geç! Haydi bakalım görelim... nice pehlivanmışsın. Şu küp denen baş pehlivanla nasıl baş edeceksin?"

Baş Müderrisin sözlerine talebeler güldüler. Mümin bir şey diyemedi, başını daha da eğdi. Kuşağıyla küpü iyice kavradı. İçinden bismillah çekti "Ya Allah" dedi, Baş Müderris ve Yandım Ali Bey'in şaşkın bakışları içinde kaldırdı, Baş Müderrise doğru yürümeğe başladı. Mümin'in yüzü kıpkırmızı olmuş, yanakları patlayacak gibi şişmişti. Baş Müderris, Yandım Ali Bey ve talebeler inanamaz gözlerle bakıyordu. Mümin beş adım attı. Baş Müderris yeterli gördü:

"Evladım, tamam... Allahü teâlâ gücünü Hak yolunda kullanmayı nasip etsin!"

Mümin küpü bıraktı. Baş Müderris, medresenin başpehlivanı Mustafa'ya döndü:

"Mustafa, evladım. Sen götürebilir misin?"

Mustafa boyun büktü:

"Hocam! Ben bunun boşunu çok zor kaldırdım, bir adım bile taşıyamadım."

"Öyle mi? Allah! Allah! Bu ne iştir? Akıl sır ermez. Cinli desek değil. Geriye tek açıklama kalıyor, Allah vergisi kuvvet ve çok çalışma."

Mümin'e seslendi:

"Evladım, bu güce nasıl ulaştın, anlat hele?"

Mümin utancından cevap veremeyince Öksüz Mehmet araya girdi, müsaade isteyerek Mümin'in yedi yaşından beri çamur, kuzu, ağaçlar ve küple, gece gündüz demeden nasıl ağırlık çalıştığını anlattı. Herkes, hocanın cin var diye kaçtığı gece küpü, Mümin'in taşıdığını anladı.

Mehmet'in anlattıkları Baş Müderris'in hoşuna gitti, talebelerin dikkatini çekti:

"Gördünüz mü? Allah çalışana veriyor. Mümin, kolu sakat olmasına rağmen çalışmakla güç kuvvet ve pehlivanlıkta bu seviyeye geldi. Neyi istediğinizi, neyin peşinde olduğunuza ve buna kavuşmak için nasıl çalıştığınıza dikkat edin. Haydi bakalım. Güreş yerine gidelim. Mümin'in pehlivanlıktaki derecesini de görelim."

Önde Baş Müderris ve Ali Bey, arkada talebeler, medresenin arka bahçesine geldiler. Güreşler burada yapılıyordu. Başta Mümin olmak üzere medrese pehlivanlarının hepsi hazırlıklı gelmişler, pırpıt ve kispetlerini giymişlerdi.

Güreş yerine gelince Baş Müderris, Mustafa'ya baktı, belanızı buldunuz gibi gülümsedi:

"Eee Mustafa Pehlivan! Hadi bakalım. Meydan ve Mümin burada... Çıkar bakalım kimi çıkaracaksan Mümin'in karşısına!"

Mustafa, karşısında bekleyen dokuz pehlivana baktı. Hepsi kurbanlık koyun gibi duruyorlardı. Mümin'in Beşpınarlar Köyü'nde yaptığı güreşleri işitmişler, acı kuvvetini gözleriyle görmüşlerdi. Hepsi tam bir şaşkınlık içindeydiler. Çocuk gördüklerin Mümin, rüyalarında görseler inanamayacakları işler yapıyordu. Yüreklerine

korku salmıştı.

Talebelerin büyük çoğunluğu Mümin'in cinli olduğuna inanıyorlar, yaptıklarına başka türlü izah getiremiyorlardı. İşin garibi, herkesin korktuğu Mümin ise boynunu bükmüş, idama götürülecek mahkûm gibi bekliyordu. Mustafa Pehlivan kendisine göre bir değerlendirme yaptı. En uygun Öksüz Mehmet'i gördü:

"Mehmet, sen güleş Mümin'le!"
Öksüz Mehmet hemen itiraz etti:
"Hocam! Ben daha önce Mümin'le güreştim. Beni üç defa yendi."
Baş Müderris güldü:
"Mustafa Pelvan. Başka rakip bul!"

Mustafa, Öksüz'ün zorlu rakibi Ali'yi çıkardı. İşaretiyle güreş başladı. Mümin, işaretle birlikte çift daldı. Paçaları ele geçirdi. Yüklendi ve rakibini sırtüstü yendi. Her şey otuz saniye içinde olmuş bitmişti. Kimse gözlerine inanamıyordu Öksüz Mehmet'ten başka... O, Mümin'in şimşek gibi dalışına şahit olmuştu. Yandım Ali Bey de fazla hayret etmemişti; o, Mümin'deki cevheri fark etmişti.

Baş Müderris, Ali Bey'e döndü:
"Yahu Ali Bey, ne zaman daldı, sen gördün mü?"
"Yok be hocam. Ben de göremedim."

Mustafa Pehlivan da şaşkınlık içindeydi. Beşpınar'da Mümin'in güreşine pek dikkat etmemişti. İkinci olarak medresenin başaltı pehlivanı Dalyan Hüseyin'i çıkardı. Hüseyin, Mümin'den çok okkalıydı. Baş Müderris, ağır gelir dedi. Bu sefer büyükorta pehlivanı Ahmet'i ileri sürdü. Mustafa, Ahmet'i "Aman çok hızlı dalıyor, uzak dur. Dikkatli güleşirsen sen onu götürürsün" diyerek ikaz etti.

Güreş başladı. Mümin'in başını geri çevirdiğini gören Ahmet, hemen çift daldı. Daldı ama Mümin de boyunduruğu yetiştirdi. Herkes hayret içindeydi, başka yere bakarken nasıl görmüş de boyunduruğu yerleştirmişti. Mümin, sol bileğindeki şişkinliği Ahmet'in boğazına dayadı. Ahmet'in nefesi kesildi, gözleri karardı.

Paçalara asıldı, Mümin'i devirmek ümidiyle, ama nerede... Mümin, boyunduruğu biraz sıktı, Ahmet, bayılmak üzereyken paçaları bıraktı, Mümin de hemen boyunduruğu boşalttı. Ahmet, yerinde doğrulamadı. Mümin, eliyle şöyle bir dokunsa sırt üstü gidecekti.

Ali Bey, Baş Müderrisin dikkatini çekti:

"Efendim, gördünüz mü boyunduruğunu. Çok kısa sürmesine rağmen iflahını kesti."

"Haklısın Ali Bey. İnanılmaz."
Mustafa, hemen Ahmet'in yanına koştu. Yüzüne su serpti:
"Ahmet kendine gel! Bir boyundurukla işin bitti mi?"
Ahmet güçlükle konuştu:
"Nasıl boyunduruk anlamadım. Az daha sürseydi bayılacaktım."

Ahmet, birkaç dakika yerde kaldıktan sonra güreş tekrar ayakta başladı. Mümin çapraz aldı, sürdü, çengeli yetiştirdi ve zaten yediği korkunç boyunduruktan sonra bitkin durumda olan Ahmet'i sırt üstü serdi.

Mümin ikinci güreşini de almıştı. Herkes şaşkınlık içindeydi, Mümin'in arka arkaya çok kısa sürede iki galibiyetiyle vurulmuşlardı.

Mustafa Pehlivan, üçüncü olarak Dalyan Hüseyin'i çıkardı. Müderris, Mümin'in biraz dinlenmesini istedi. Mümin yorgun olmadığını söyleyince güreş başladı. Hüseyin; Mümin'den dört yaş daha büyüktü, on dokuz yaşındaydı, kiloca ise yirmi kilo daha fazlaydı.

Mümin, esrarengiz ustasının "Güreşe girmeden önce rakibinin özelliklerini tanı! Buna göre bir güreş!" tavsiyesi üzere rakibini şöyle bir yokladı. Karşılaştığı rakipler içinde en zorlusu olduğunu anladı. Güçle zorlamadan önce yumuşatma kararına vardı. Dalyan Hüseyin kızgındı. "Daha dünkü çocuk, sakat kolla gelmiş hepimize meydan okur. Dersini vermezsek tepemize çıkar" düşüncesiyle güreşi sağlı sollu çok sert elenselerle açtı. Bora olup Mümin'in üzerine esti, yıkmasına, devirmesine. Esti, ama...

Müderris, Ali Bey'e döndü:

"Hüseyin'in niyeti Mümin'i ezmek... Mümin çok zayıf kaldı gibi... Bu güreşi müsaade etmekle iyi etmedik galiba?"

Ali Bey gülümsedi:

"Merak etmeyin hocam. Mümin, çok akıllıca hareket eder. İlk önce rakibini tanıyor, güreşini de buna göre yapıyor. Vücut hareketlerine dikkat et. Hüseyin'in çok sert elenselerini boşa çıkarıyor... Hüseyin'i yoruyor... Onu yetiştiren çok usta bir hoca olmalı. Hocası kim acaba?"

Baş Müderris güldü:

"Güreşle ilgilendiğinden haberimiz yoktu ki hocasından haberimiz olsun. Aklım almıyor. Birdenbire güreşe başlıyor. Cılız vücudu, sakat koluyla önüne kim gelirse yeniyor, hatta köy başpehlivanını bile... Benim bile cinli olduğuna inanasım gelir."

Bu sırada bir "Ooo" sesi yükseldi, müderris ve Ali Bey, bakışlarını tekrar güreşe çevirdiler ve gördüklerine inanamadılar. Mümin, Hüseyin'i çapraza almış fırtına gibi sürüyordu. Herkesin hayret dolu bakışları arasında çengeli yetiştirdi ve Hüseyin'i sırtüstü götürdü. Şaşıran yalnızca, baştan beri Mümin'in güreşini seyredenler değildi. Oraya yeni gelip de Mümin'in Hüseyin'i yenişini gören biri daha vardı. "Allah! Allah! Bu bizim Mümin değil mi?" Ta kendisi. A be bizim Mümin hepten de güleşçi olmuş" diye söyleniyordu.

Mümin, galibiyet temennasını çaktı. Elini uzatıp Hüseyin'in kalkmasına yardım etti, birbirlerinin sırtlarını sıvazlayarak helalleştiler. Mümin, Baş Müderrisin önüne geldi, boyun bükerek beklemeye başladı. İlk iki güreşte olduğu gibi bu güreşte de galip gelince sağ yanağında babasının tokat vurduğu yer kaynar yağ dökülmüş gibi yanmıştı.

Baş Müderris gülsün mü yoksa ağlasın mı bilemedi. On beş yaşındaki bir yeni yetme, medresesinin zorlu pehlivanlarını bir bir yeniyordu. Gerçi yenen de kendi medresesinin talebesiydi ama...

Kolu çolaktı, kilosu yoktu ve daha önce güreştiği görülmemiş, birdenbire pehlivan diye ortaya çıkmıştı.

Mustafa Pehlivan da kendisine bakıyordu, bitsin bu işkence gibilerden sordu:

"Hocam devam edelim mi?"

Mustafa'nın hâli, Baş Müderrisin hoşuna gitti. Mümin, neşesini yerine getirmişti:

"Devam oğlum, Mümin'in derecesi belli oluncaya kadar."

Mustafa Pehlivan, medrese pehlivanlarına baktı, hepsi boynunu eğmiş, kimsenin yüzü Mustafa'ya doğru değildi. İnanılmaz şeydi. Bir hafta önce er meydanında güreşmeye başlayan; sakat kollu, cılız bir yeni yetme, bütün medrese pehlivanlarının gözünü korkutmuştu. Herkes merakla bekliyordu. Mümin'le kim güreşecekti? Yoksa beklenen saat gelmiş miydi?

Evet beklenen saat gelmişti. On beş gün önce güreşmek için er meydanına çıkan sakat kollu, cılız bir yeni yetme, medresenin başpehlivanlığı için güreşecekti.

Mustafa Pehlivan ortaya yürüdü. Doğru olan da buydu. Dalyan Hüseyin, Mustafa Pehlivandan sonra geliyordu. Mümin, Dalyan'ı yendiğine göre, Mustafa ile güreşmeye hak kazanmıştı.

Mustafa Pehlivan, Baş Müderrisin önüne geldi:

"Hocam müsaade ederseniz ben güleşmek isterim."

Müderris şöyle bir Mustafa'ya ve diğer pehlivanlara baktı, hepsi boyun eğmişlerdi, gülümsedi:

"Eee Mustafa Pehlivan. Senden başka da güleşecek kimse kalmamış. Haydi bakalım hayırlısı, tahtın sallanır gibi."

Mustafa Pehlivan bir şey demedi, Mümin'in yanına yürüdü. Yanına gelmesiyle de Mümin, karşı koymasına fırsat vermeden elini öptü. Bu hareketiyle oradakilerin takdirini kazandı, Mustafa'yı duygulandırdı, Mümin'e takıldı:

“Hadi bakalım Mümin görelim nice pelvanmışsın. Yediğin tokadın intikamını alma fırsatı ayağına geldi.”

Mümin kızardı:

“İntikam ne demek Mustafa Ağabey! O tokadı hayatımın en güzel hatırası diye saklayacağım.”

Mustafa, birdenbire ortaya çıkıp tahtını sarsmasına kızmasına rağmen Mümin’i kardeşi gibi seviyordu. Mümin’le ense bağladı:

“Neyse laf pelvanlığını bırak... hadi bakalım güleşe... ak koyun kara koyun belli olsun.”

Mümin çok heyecanlıydı. Dile kolay onun gözünde bir efsane olan medresenin baş pehlivanıyla güreşiyordu. Güreşe başladı mı her şeyi unutuyor, bütün dünyası güreş oluyordu. Mustafa Pehlivan sağlı sollu elenselerle güreşe girdi. Mümin, yalnızca kendini korumaya çalışıyordu. Seyirciler “Mümin, Mustafa Pelvandan korktu galiba?” diye güreşin değerlendirmesini yaparken kimsenin beklemediği bir şey oldu. Mümin birden yıldırım gibi daldı. Paçalara nasıl ulaştığı ve yüklendiği görülemedi ama koca Mustafa Pehlivan’ın sırt ve yan karışık geriye doğru devrildiği görüldü. Herkes şaşkınlık içindeydi, ne zaman dalmış, ne zaman paçaları ele geçirip yüklenmişti. Mümin doğruldu, galibiyet temennasını çakıp çakmama arasında tereddüt etti, çakmadı, Baş Müderrise döndü, boyun eğdi bekledi. Mustafa, inanamaz gözlerle bir Mümin’e bir Müderrise bakıyordu.

Müderris “Tamam” diyemedi, Ali Bey’e sordu:

“Ali Bey! Mustafa açık düştü mü ne dersin?”

Ali Bey, Mümin’in gösterdiği görülmemiş çift dalma karşısında heyecan içindeydi:

“Hocam! Her şey o kadar çabuk oldu ki ben de fark edemedim. Bunu bilse bilse Mustafa Pehlivan’ın kendisi bilir.”

Müderris, Mustafa’ya seslendi:
“Mustafa oğlum, açık düştün mü?”

Mustafa ağlamaklı konuştu:
"Hocam, hiçbir şeyin farkında değilim."
Mümin'e sordu:
"Evladım, sen ne dersin?"
Mümin, yanlış bir iş yapmış gibi cevap verdi:
"Açık düşmedi hocam."
"Peki, o zaman devam edin!"

Mustafa perişan bir hâlde kalktı. Talebeler, hocaları ve misafirler arasında düştüğü durum, onu kızdırmıştı. Birisi de gördüklerinin şaşkınlığında "Te bu bizim Mümin'e ne olmuş büle. Koca koca pelvanları yerlerde süründürür. Eline, Hızır'ın eli mi değdi?" diye söyleniyordu.

Mustafa Pehlivan, ense enseye geldiklerinde hemen paçalara daldı, çünkü Mümin'in seyircilere doğru baktığını fark etmişti.

Mustafa Pehlivan dalmıştı ama inanılmaz bir şey olmuş, geriye doğru bakan Mümin boyunduruğu yetiştirmişti. Mustafa iyice çıldırdı, "Arkanda da gözlerin mi var?" diye homurdandı. Mustafa Pehlivan, Mümin'in sakat kolu vasıtasıyla rakibinin ne yapacağını hissettiğini ne bilsindi? Omuzlarıyla Mümin'in diz altlarından yüklendi. Yüklendi fakat nefesi kesildi. Mümin'in boyunduruğu demir mengene gibiydi. Sol bileğindeki şişkinliği, Mustafa'nın boğazına dayamış, nefesini tam manasıyla kesmişti. Mustafa, kulakları uğuldamaya, gözleri kararmaya başlayınca daha fazla yüklenemeyeceğini anladı. Paçaları bıraktı, Mümin de boyunduruğu çözdü ve doğruldu. Mümin doğruldu, ancak Mustafa doğrulamadı. Elleriyle geriye yaslanıp soluklanmaya çalıştı. Talebelerden biri su yetiştirdi. Ali Bey heyecanla konuştu:

"Gördün mü ne kadar zorlu bir boyunduruk çekti."
Müderris şaşkınlık içindeydi:
"Haklısın. Bu çocuğun güleşini anlamakta zorlanırım."

Mustafa yüzünü yıkadı, birkaç dakika nefeslendikten sonra ayağa kalktı. Mümin'den gözü korkmuştu. Artık daha ihtiyatlı güreşiyordu. Henüz ense enseye gelmeden olanlar oldu. Mustafa, Mümin'in şimşek gibi paçalara daldığını gördü fakat boyunduruğu

yetiştiremedi. Ancak zorlukla kendini yüzü koyun yere atabildi. Mümin de bir kaplan gibi üzerine uçarak kaçmasına fırsat bırakmadan bastırdı, hemen ayaklarıyla sarmayı vurdu. Mustafa'yı kıpırdayamaz hâle getirdi. Getirmesiyle beraber de oyun almak için harekete geçti. Oyun almak için zorluyor, Mustafa da aradığı oyunu vermemek için bacaklarını mümkün olduğunca bitişik tutmağa çalışıyordu. Mücadeleyi kazanan Mümin oldu, hem de kendisinden en az 30 kilo fazla rakibine karşı.

Sakat sol kolunu, Mustafa'nın bacak arasından sokup önden, kispet kasnağından yakaladı. Mustafa, bütün çabasına rağmen Mümin'in sakat sol kolunu kispetinden koparmayı başaramadı. Mümin'in sol kolu demir gibiydi, ne esniyor ne de bükülüyordu? Biraz nefeslendikten sonra sağ eliyle Mustafa'nın ensesini yere doğru bastırdı, sol eliyle de kasnağı kendisine doğru çekti. Kimse gözlerine inanamıyordu. Bütün gücüyle karşı koymasına rağmen Mustafa'nın ayakları havaya dikilmişti, iki ayağı kavak ağacı gibi aşağı yukarı gidiyordu, başı da yerdeydi. Mümin biraz bekledi, pes eder mi diye, medresenin başpehlivanını şak kündesiyle yenmek istemiyordu. Bir hareket gelmeyince silkindi ve kendisinden 30 kilo fazla olan Mustafa'yı fırlattı. Rakibi bir adım öteye sırt üstü düştü. Herkes, gördüklerimiz rüya mı diyordu. Medresenin koca başpehlivanı, kolu sakat diye güreşi yakıştıramadıkları, daha önce hiç güreşirken görmedikleri bir kimse tarafından yenilmişti!

Mümin, Baş Müderrise baktı, ondan tamam işaretini alınca galibiyet temennasını çaktı. Sağ yanağı yanmaya başlamıştı. Yerde bembeyaz kesilmiş Mustafa'ya elini uzattı kalkması için... Mustafa, uzatılan eli tuttu. Kalktı, kalkmasıyla birlikte Mümin, karşı koymasına fırsat vermeden elinden öptü, Mustafa da onu alnından:

"Mümin pelvan! Sen pelvanlık, güç ve insanlıkta bizi geçmişsin..."

Mümin'in gözlerini yaş bürüdü, ilk olarak bir pehlivan, hem de çok değer verdiği bir pehlivan, kendisini ve güreşini beğeniyordu:

"Estağfirullah Mustafa Ağabey! Sizi geçmek ne haddime?"

Mustafa, Mümin'in omuzunu sıktı:

"Geçmişsin aslanım geçmişsin hem de epey. Medrese başpelvanlığını kaybettiğim için üzgünüm... Ama senin gibi birisine kaybettiğim için de sevinçliyim."

Bu sırada "Hay benim aslanım" diyerek biri ortaya fırladı. Mümin'e sarıldı. Mümin'i, gözyaşları içinde "Vay aslanım sen ne olmuşsun?" diyerek öpüyordu.

Geleni tanıyan Mümin'in yüreği cız etti. Kahyanın gelmesi, hayatının değişmesi demekti. Bir anda annesinin, kardeşlerinin hasreti gönlüne düştü, babasının tokadını hatırladı, sağ yanağı yanmaya devam ediyordu. "Hoş gelmişsin Kâhya Efendi. Annemler nasıl?" diye sual etti. Kâhya "Nasıl olsun be Pelvanım hepsi iyiler. Selam süledi̇ler" dedi. Kâhya geriye çıktı "Dur bre, şüle doyasıya sana bakayım" diyerek coşkusunu belli etti. Mümin ise boynunu bükmüş, mahcup mahcup kurbanlık koyun gibi duruyordu. Mümin, Kâhyaya "Kâhya efendi! Üstüm başım toz toprak içinde yıkanıp giyineyim de görüşelim" dedi. Kâhyanın tamam sözüyle de Müderris ve Ali Bey'in ellerini öptükten sonra medreseye doğru yollandı. Her ikisi de şaşkınlık içinde Mümin'in arkasından bakıyorlardı. Kâhya "Görüşeceğiz ama ya sonrası?.." diye mırıldandı.

Mümin, medresenin hamamında üstünü başını temizledi. Öksüz Mehmet'in yardımıyla giyindi. Öksüz Mehmet, heyecandan ne söyleyeceğini bilemiyor "Mümin kardeş, çimdikle beni rüyada mıyım?" diyordu. Mümin, can kardeşinin sözlerine zorla gülümseyebildi. Kafası karmakarışıktı. Son on beş gündür yaşadıkları rüya gibiydi. Hiçbir şey düşünemiyordu. Üçkavaklar Köyü'nde izinsiz güreşmesi, Mustafa Pehlivandan tokat yemesi, küpü taşıması, Beşpınarlar Köyü'nde yaptığı güreşler ve bugün yaşadıkları...

Beyni durmuş gibiydi. Ne sevinebiliyor ne de hayret edebiliyordu... Sanki her şey normalmiş gibi davranıyordu. Hareketlerinde hiçbir şaşkınlık ifadesi yoktu. Medrese talebeleri Mümin'e cin görmüş gibi korkuyla bakıyorlardı. Birbirine Mümin'i gösterip cinli olduğunu, o esrarengiz güçte akıl almaz oyunlarda

cinlerden yardım aldığını söylüyorlardı.

Öksüz Mehmet de, üç yıllık oda arkadaşı olması rağmen Mümin'deki bu esrarengiz hâli anlamaktan acizdi.

Mümin, Öksüz Mehmet ile konuşurken kapı vuruldu, gelen medresenin küçük öğrencilerinden biriydi "Baş Müderris efendi seni çağırır" dedi.

Mümin'in yüreği cız etti, korku ve endişeyle beklediği an gelmişti herhâlde... Öksüz Mehmet merak etti:

"Hayır olsun Mümin kardeş, bir şey mi var?"

"Ne olsun be Mehmet kardeş. Kâhya gelmişti, herhâlde onun için çağırdı."

"Kâhya gelmiş" deyince Mehmet'in yüreğine de ateş düştü. Ak koyun kara koyun belli olacaktı ha:

"Hayırlısı olsun be Mümin kardeş! Bakarsın güzel haberlerle gelmiştir."

Mümin acıyla gülümsedi:

"Sen babamı bilmezsin, ölür de sözünden dönmez. Benim için dua et."

"Üzülme Mümin kardeş! Gün doğmadan neler doğar demişler. Bizim şer gibi gördüğümüzde nice hayırlar vardır."

Öksüz Mehmet'in yaşından büyük öksüz olmayan sözleri, Mümin'in yanan yüreğini biraz olsun ferahlattı. "Allah razı olsum Mehmedim" dedi, yürüdü; hakkında verilen fermanı dinlemeye...

Kapıyı vurdu, gir sesiyle Baş Müderrisin odasına girdi, selam verdi. Selamını aldılar, içeride Baş Müderris, Kâhya ve Yandım Ali Bey vardı. Baş Müderris, sıkıntıyla gerilmiş yüzüne gülümsemeyi yerleştirme gayretindeydi:

"Hoş gelmişsin Mümin evladım! Bugünkü güleşler için tebrik ederim. Bize unutulmaz dakikalar yaşattın. Artık medresemizin baş pelvanısın. Bunu bilip buna göre davranacaksın. Fakat

başpehlivanlıkta kalman çok zor gibi. Anka kuşu kondum derken uçuyor gibi...”

Mümin şaşırdı:
“Anlayamadım hocam.”
Baş Müderris, Kâhyaya döndü:
“Anlat Kâhya Efendi!”

Kâhya yerinde şöyle bir kıpırdadı, bağdaşını bozdu, sol bacağını kıvırıp üzerine oturdu, öksürdü, boğazını temizledi, belli ki söyleyecekleri onu zorluyordu, gözleri dizlerinde konuştu:

“Senin güleştiğin haberin gelince baban çok kızdı. ‘Evlatlıktan ret ettim, Mümin diye bir evladım yok!’ dedi. Annen çok üzüldü, babana bağırdı ‘Eğer Mümin’i evlatlıktan ret edersen bu evde durmam!’ dedi. Bunun üzerine baban ‘Süle ona, eğer evladım olarak kalmak isterse medreseyi ve güleşi bırakıp hemen köye gelsin. Bir daha da ona köyden çıkmak yasak. Bu şartları kabul ederse gelsin, etmezse gelmesin, işte o zaman Mümin diye bir evladım yok demektir’ dedi. Buraya gelirken annen, yolum üzerine çıktı, ‘Mümin’e süle, içinden nasıl gelirse üle yapsın. Babası ne derse desin, o benim her zaman evladım, her zaman onun yanındayım’ diye tembihte bulundu.”

Kâhyanın söyledikleri karşısında eli ayağı buz kesti. Anasının sözleri, bir parça olsun yüreğini ısıttı. Ne desin bilemedi. Ya evlatlıktan ret edilme ya da güreş... Hangisinden vazgeçsindi? Bir şey diyemedi. Çaresizdi. O, evlatlıktan ret edilme haberi bekliyordu. Tercih zorunda kalacağını hiç düşünmemişti. Aklı, gönlü, her şeyi güreş diyor, başka bir şey demiyordu. Mümin “Kâhya, babama süle! Güleşten vazgeçemem, babalık hakkını helal etsin!” dememek için kendini zor tuttu. Hocalarına danışmalıydı.

Mümin’in cevap vermekte zorlandığını gören Baş Müderris araya girdi:

“Kâhya Efendi! Mümin’e biraz mühlet var! Bu akşam düşünsün, kararını öyle versin. Kolay değil, bir tarafta çok sevdiği güreş, diğer tarafta ailesi... Bu gece bizim misafirimiz ol. Sabah ola hayır ola...”

Müderrisin söyledikleri Kâhyanın canına minnetti "Peki, hocam üle olsun!" dedi.

Kahyanın anlattıkları karşısında çok şaşıran Yandım Ali Bey yüreği yana yana lafa karıştı:

"Evladım Mümin! Bir baban da beni bil. Geçim sıkıntısı kararında etkili olmasın! Sen de bu zamana kadar kimsede görmediğim bir güleş yeteneği ve gücü var. Sana her zaman yardıma hazırım."

Mümin'in burun direği sızladı, Ali Bey'in söyledikleriyle yüreğinde çarpışan sevinç ve hüzün göz pınarlarına yürüdü:

"Allah razı olsun efendim."

Baş Müderris, Mümin'e tembihte bulundu:

"Evladım çıkabilirsin, yatsı namazından sonra odama gel görüşelim."

"Peki efendim" diyen Mümin, ayrıldı mengeneye sıkılmış bir hâlde, ne desin, ne cevap versindi Kâhyaya? Gönlü, aklı, her şeyi "Güleş" diyor başka bir şey demiyordu. Mümin, bunu kendi kendine itiraftan çekiniyor, "Güleş" derse sevdiklerine ihanet edecekmiş gibisine geliyordu.

Mümin yatsı namazını kadar kimse ile görüşmedi, Öksüz Mehmet'le bile... Düşündü... düşündü ve düşündü; dünü, bugünü, içinde bulunduğu şartları.

Namaz sonrası Baş Müderrisin odasına gitti, Müderris kendisini gülerek karşıladı:

"Gel evladım, hele otur şöyle!"

Mümin, Baş Müderrisin karşısındaki mindere dizleri üstüne oturdu, Müderris'in "Rahat otur" sözlerine rağmen oturuşunu değiştirmedi. Söze, Müderris başladı:

"Evladım, yol ayrımındasın. Güreşin senin için ne demek olduğunu biraz olsun anladım. Vereceği karar hiç de kolay değil. Baba hakkı çok büyüktür. Ama yüce Allah'ın üzerimizdeki hakkı

hepsinden daha büyüktür. Allah rızasını nerede görüyorsan onu tercih et. Eğer tercihini güreşten yana yaparsan medrese kalmaya devam edebilirsin."

Mümin, gözyaşları içinde hocasının ellerine sarıldı:

"Allah razı olsun efendim. Ne yapacağımı bilemiyorum. Siz nasıl emrederseniz öyle hareket edeceğim."

Baş Müderris, gülümseyen gözlerle boynunu bükmüş Mümin'e baktı. İçinde nasıl fırtınalar estiğini, güreşin, Mümin için her şey olduğunu biliyordu. Görülen o ki güreşi bırakmamak için her şeyi yapmaya hazırdı.

Baş Müderris çok zor durumdaydı. Bir tarafta baba, diğer tarafta güreşi kara sevda derecesinde seven, belki de Osmanlı topraklarının bir daha göremeyeceği güreş kabiliyet ve gücüne sahip bir evlat. Ne desin, ne söylesindi? "Güreşi bırak demek!" onu isyana zorlayacaktı. Öyle bir yol bulmalıydı ki Mümin'in hem dünyası hem de ahireti zarar görmesindi.

Önündeki toprak testiden bir bardak su doldurdu, Mümin'e uzattı:

"Evladım, şunu iç hele! Aklın başına gelsin..."

Mümin uzatılan bardağa baktı, şaşırdı, bardağı görünce ağzının kuruduğunu fark etti. "Allah razı olsun efendim" diyerek uzandı, besmeleyle üç yudum içti, elhamdü lillah sözüyle bardağı kenara koydu, suyla hayat bulmuştu.

Müderris, çaresizce sığınak arayan Mümin'e baktı:

"Söyleyeceklerimi iyi dinle! Hayat senin, karar verecek olan sensin. Her hareketinde Allah rızasını düşünmeli, işin ahiretine yarayanını tercih etmelisin? Osman Gazi'nin 'Yolumuz kuru cihangirli yolu değil.' dediği gibi hocalarımız da 'Güleş, güç gösterisi, rakibini yenerek ben deme işi değildir' demişlerdir. Güreş için baba sözünden çıkılabilir mi diye sual edersen... Çıkılabilir ama çok ince şartlar var. Şu anda bunları anlayacak hâlde değilsin. Baban, medreseyi bırak gel demiş. Medresede verdiğimiz bilgiler ilmihal bilgisi... İlmihal bilgisini öğrenmek kadın erkek her

Müslümanın üzerine farz. Baba da olsa bir farzın işlenmesine mâni olana itaat edilmez, sözü dinlenmez ama onu kırmadan... Söyleyeceklerim bu kadar. Karar senin evlat. Akıl ve baliğ oldun. Bizim işimiz sana yardımcı olmak. Kalmaya karar verirsen medresenin kapıları sana sonuna kadar açıktır. Medresemizin başpehlivanı olarak güreşmen iftiharımız olur. Yüce Mevlam, hakkında hayırlı olanı nasip eylesin... Söyleyeceklerim bu kadar, çıkabilirsin evladım.

Hocasının söyledikleriyle gönlünde nice çiçekler açan Mümin tam kapıdan çıkarken Baş Müderris seslendi:

"Mümin evladım."
Mümin edeple hocasına döndü:
"Buyurun efendim."
"Babanın yaptıklarına verecek en güzel cevap nedir bilir misin?"
Mümin boyun büktü:
"Hayır hocam."

"En güzel cevap; hem çok bilgili, ihlaslı bir âlim hem de Kırkpınar'da başpehlivan olman, beden ile ruhun ayrılmaz bir bütün olduğunu ona göstermendir."

* * *

"Babam öl desin öleyim! Ama 'Medreseyi bırak da gel emrine itaat edemeyeceğim. Hocam; ilmihal bilgilerinin öğrenmesine mâni olan baba da olsa itaat edilmez' dedi. Bu sebepten medresede kalacağım. O beni evlatlıktan ret etse bile o benim her zaman babamdır. Evlatlık vazifemi her zaman yerine getirmeye çalışacağım. Ne olur babam beni evlatlıktan ret etsin ama bana kötü dua etmesin' diye konuşmuş ve Kâhyadan, bunları aynen bana söylememi istemiş. Bu ne saygısızlık, bu ne edepsizlik?"

Mümin'in babası, 1880 yılının sıcak Haziran gecesinde deliler gibi odanın içinde geziniyor, her adım atışında koca konak sallanıyordu. Kâhyanın Mümin'le ilgili getirdiği habere müthiş kızmıştı. Başta Kâhya olmak üzere herkes etrafından kaçmış, yalnızca eşi Fatma Hanım kalmıştı.

Sadık Ağa'ya, Mümin'i evlatlıktan ret etmesi sebebiyle zaten çok kızgın olan Fatma Hanım kocasının önüne durdu:

"Herif herif, kendine gel! Hareketlerine ölçü koyamadın hiç olmazsa sözlerine koy! Koy da daha fazla beni yaralama!"

Nedendir bilinmez, Kavala yöresinde herkesin korktuğu Sadık Ağa, Fatma Hanım'dan çekinirdi. Lafına laf ancak Fatma Hanım çevirebilirdi. Sadık Ağa, eşinin geçilmez kale gibi önünde durması karşısında şaşırdı:

"Ne dersin bre kadın? Ne yaralaması?"

"Daha ne olsun? Beni evladımdan, ciğerparemden ayırdın. Onun yaptığı edepsizlikle senin yaptığına ne demeli?"

Sadık Ağa'nın cinleri tepesine çıktı:

"Bre kadın, sen ne sülersin? Ben ne yapmışım ki?"

"Daha ne yapacaksın? Medresede okuyan, derslerinde başarılı olan ve medresenin başpehlivanlığına ulaşan oğlumla iftihar edecek, sevinecek yerde medreseyi bırakmadı diye evlatlıktan ret edersin."

Hanımının sözleri Sadık Ağa'nın aklını karıştırdı:
"Ama emrimi dinlemedi, bana karşı geldi.
Fatma Hanım'ın her sözü tokat gibiydi:

"Senin emirlerin tartışılmamalı, adalet terazisine vurulmamalı, üle mi hem de emrin dinimize aykırı olsa bile?"

Sadık Ağa celallendi:

"Sen ne dersin bre kadın? Ben dinimize aykırı iş yapar mıyım?"

"Yapmazsın da medrese de dinini öğrenen oğluma 'Medreseyi bırak gel, gelmezsen evlatlık ret ederim' demek ne? Var mı dinimiz de yeri? Hocası, baba da olsa ilmihal bilgilerini öğrenmeye mâni olan emri dinlenmez demiş. O da gelmemiş. Buna kızmak niye?"

Sadık Ağa iyice şaşırmıştı:

"Şey... Ama kesim emrime, seni evlatlıktan atarım dememe rağmen gizli gizli güreşe devam etmiş. Beni dinlemedi, beni hiç yerine koydu..."

Fatma Hanım güldü.

"Mesele iyice anlaşıldı. Bütün derdin 'Benim emrin nasıl çiğnenir, beni nasıl dinlemez?' düşüncesi değil mi?"

Sadık Ağa, eşinin sözleriyle tam manasıyla vuruldu, bir şey diyemedi. Fatma Hanım ateşe devam etti:

"Mümin'e güleşi niçin yasakladın?"
"Güleşle meşgul olup okumaktan geri kalmasın diye."
"Peki, Mümin'in dersleri nasıl?"
"İyiymiş..."

"İyiymiş değil iyi... Oğlum, hem güleşe çalışmış hem de derslerine. Demek ki güleşmesi derslerine mâni olmamış. Güleşte de başarılı olmuş. Hem de üle başarılı ki medresenin başpelvanlığına yükselmiş. Peki... Be herif... büle bir evlat el üstünde tutulacakken sen evlatlıktan ret edersin. Bunu nasıl izah edersin? Tek sebep, senin yanlış emrini dinlememek değil mi? Kulaklarını iyice aç! Mümin'i evlatlıktan ret eden sensin ben değil. Onunla görüşeceğim bunu büle bil!"

Sadık Ağa, hanımının haklı sözleri karşısında tutuldu kaldı, bir şeyler söylemek istedi ama ağzından anlaşılmaz bir şeyler çıktı. Kapıyı hızla çarpıp odayı terk etti. Kocasının arkasından bakakalan Fatma Hanım daha fazla dayanamadı, olduğu yere çöktü. Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Sadık Ağa'yla çata çat kavga eden, onu meydandan kaçıran Fatma Hanım ağlıyordu. Ağlıyordu, çünkü o bir anaydı hem de kınalı kuzusundan ayrı düşmüş, koparılmış bir ana... Gönlünde "Yüce Rabbim, oğlumdan beni ayırma, onu yanlış işler yapmaktan koru!" diye dualara duran bir ana...

Dördüncü Bölüm (1. kısım)

Fayton tekerleklerinin her tıkırtısı onu bir düşünceden alıp diğerine götürüyordu. Yaşadıkları hayal gibiydi. Her şey üç yıl önce başlamıştı... ve her şey ne de çabuk gelişmişti. Sanki zaman içinde zamanı yaşamıştı.

Güreşmeye başlamasıyla birlikte bir ay içinde medresenin baş pehlivanı Mustafa Pehlivan'ı yenmiş, medresenin başpehlivanı olmuş... güreşi bırakıp köye dönmeyince babası tarafından evlatlıktan ret edilmişti. Bu hadiseden sonra annesiyle bir araya gelip anlaşmışlar, iki eli kanda da olsa üç ayda bir köye gidip çiftlik dışında annesiyle görüşmüştü. Evlatlıktan ret hadisesinden sonra babasıyla hiç yüz yüze gelmemişlerdi. Baş Müderris'in "Seni güleştiğin için evlatlıktan ret eden babana en güzel cevabı; hem çok iyi, çok bilgili bir âlim; hem de Kırkpınar'da başpehlivan olarak vermelisin" sözünü ve babasından on yıl önce güreş yüzünden yediği tokadı bir türlü unutamıyordu.

Mümin; iyi, bilgili bir âlim ve Kırkpınar başpehlivanı olmak için elinden gelen bütün gayreti gösteriyordu. Yirmi dört saati, dersleri ve güreşle doluydu.

Nedendir bilinmez, her galip gelişinden sonra baba tokadının patladığı sağ yanağı dayanılmaz şekilde yanıyordu.

Koca üç yıl geçmişti. Bu üç yılda medresede kalmaya devam etmişti. Tatillerde Yandım Ali Bey'in tütün mağazasında hesap ve kitabın tutulma işinde ona yardımcı olmuştu. Çevredeki hiçbir güreşi kaçırmamıştı. Ali Bey'in uygun görmemesi sebebiyle başaltından yukarı güreşe soyunmamış, Ali Bey "İyice pişmeden er meydanlarında üst boylarda güleşirsen güreş hayatını bitirirler" demişti. Mümin de kabul etmişti. Acelesi yoktu. Ali Bey ile bu konuşmayı yaptığında yaşı daha on beşti. O günden bugüne geçen üç yıl içinde Mümin, ilk önce büyük ortada sonra da başaltı

boyunda fırtına gibi esmişti.

Bu üç yıl zarfında güreşten ve derslerinden başka hiçbir şey düşünmemişti. Bütün dünyası güreşti. Güreşle yatmış güreşle kalkmıştı.

Drama'nın Aşağı Ali, Aşağı Pınarbaşı, Büyüksevindik; Serez'in Ada Çiftlik, Çalıkuşu, Çavdarlı, Çerkez; Kılkış'ın Aşıklar, Avrathisar, Beyler, Haydarlı; İskeçe'nin Ayvacık, Beyobası köylerinde ve Drama, Selanik, Sarışaban, Kavala, Kılkış ve Serez şehirlerinde yapılan güreşleri kaçırmamıştı.

Her gün o gelir mi diye beklemişti. Fakat gelmemişti esrarengiz şahıs. Mümin, kırkıncı dersin hasretiyle yanıp tutuşuyordu ama esrarengiz kişi ortada yoktu. Aradan geçen üç yıla rağmen kırkıncı dersi vermek için gelmemişti. Mümin kırkıncı dersi çok merak ediyordu.

İşte şimdi Kılkış'ın Avrathisar köyüne güreşe giderken yine aklında esrarengiz kişi vardı. Sabah namazından sonra hemen yola çıkmışlardı. Cumaya kadar köye ulaşmayı istiyorlardı. Avrathisar, Serez'e yakın bir köydü. Köyde, Rum ve Türkler karışık yaşıyordu. Yüzlerce yıl, Türklerle kavgasız gürültüsüz yaşayan Rumlar, son zamanlarda iyice şımarmışlardı.

1829 yılında Mora yarımadası ve Atina çevresinde Yunan devletinin kurulması onları iyice azdırmıştı. Güneyden gelen Rum çeteler, Türklerin huzurunu kaçırmıştı.

Mümin, Mustafa Pehlivan, Öksüz Mehmet, Sarı Ali, Dalyan Hüseyin, cuma namazına yakın köye ulaştılar. Mümin, yaşça küçükleri olmasına rağmen, kafile reisiydi. Her şey medresedeki güreşten sonra belli olmuştu. Bu güreşten sonra ermeydanı için ilk yola çıktıklarında Mustafa Pehlivan "Mümin Pelvan! Bu kafilenin reisi artık sensin. Çünkü beni yenerek medresenin başpehlivanı oldun" demişti. Mümin, kaynar suya atılmış gibi huzursuz olmuş "Mustafa Ağam! Bu kafilenin başkanı da Medresenin başpehlivanı da her zaman sensin" diye itiraz etmiştim ama dinletememişti.

Mustafa Pehlivan "Eğer kafile reisliğini kabul etmezsen güleşe gidemeyiz. Burada töre büledir" diyerek kesin tavrını koymuş, Mümin de çaresiz kabul etmişti. O günden sonra birlikte gittikleri bütün güreşlerde Mümin, kafile reisiydi ama görünüşte. Mustafa Pehlivan'a sormadan hiçbir iş yapmamış, gizli reis yine o olmuştu.

Cuma namazından sonra güreşlerin yapıldığı çayıra geldiler. Ortalık ana baba günüydü. Satıcılar, güreş meraklıları, güreşlerin yapılacağı çayırı da panayır yerine çevirmişlerdi. Güreş yerinin hemen bitişiğinde panayır yeri vardı. 1883'ün Eylül sonuydu. Avrathisar'da panayır telaşı ortalığı ana baba gününe çevirmişti. Hemen hemen harmanların tamamı kalkmış, mahsul tüccara verilmiş şimdi kış için alışveriş; sevenler, kavuşmayı bekleyen için düğün zamanıydı.

Panayır yerinde, kış için alışverişler bütün hızıyla devam ederken çayırda güreşler başlamıştı.

Öksüz Mehmet ve Sarı Ali, küçükortaya; Mustafa Pehlivan ve Dalyan Hüseyin, büyükortaya çıktılar. Mümin de başaltına soyundu. Öksüz Mehmet, Mustafa Pehlivan ve Mümin, boylarında birinci geldiler. Koyun, keçi gibi ödüllerini alıp orada hemen paraya çevirdiler, geri dönmek için hareketlendiler. Dönüş yolu faytonla dört saat tutuyordu. Yürüdüler faytonun yanına doğru... Seyirciler, pehlivanlara iltifat ediyordu. Cılız, ufak tefek birisi Mustafa Pehlivanın kuşağından tuttu:

"Dur bre pelvan!"
Mustafa şaşırdı:
"Hayır olsun efendi, bir isteğin mi var?"
Cılız kişi acı acı gülümsedi:
"Var ya... Ama siz yapar mısınız bilmem."
"Elimizden gelirse yaparız, niçin yapmayalım?"

Cılız kişi, eliyle er meydanında sırıta sırıta gezen iri yarı iki kişiyi gösterdi:

"Bunlarla güleşir misiniz?"

Mustafa, gösterilen kişilere baktı:

"Karşımıza çıksalardı güleşirdik, niçin güleşmeyelim? Hangi boyda güleşir bunlar?"

"Başta güleşirler. Birisi Rum diğeri de Bulgar... Buradaki güleşlerde kimse karşılarına çıkmaz. Kendi aralarında oynaş güleşi yaparlar. Bazen biri bazen de öteki diğerine pes eder. Ödülü paylaşırlar. Türklerle 'Nerede sizin başpelvanlarınız, niçin karşımıza çıkmazlar, korkudan mı?' diye konuşarak alay ederler. Ha ne dersiniz, bunlara karşı güleşebilir misiniz?"

Mustafa, bir er meydanında gezinen Bulgar ve Rum'a bir de Mümin'e baktı. Kafilenin başkanı oydu, söz ona düşerdi. Ona kalsa hemen çayıra gider, ölümüne de olsa o iki şımarık zorbayla güreşirdi. Mümin, Rum ve Bulgar'a bakmadan cevabı verdi:

"Ben güleşirim."
Cılız kişi, şaşkınlıkla Mümin'e baktı:
"Sen mi?"

"Evet, ben. Bugün başaltında birinci olduğuma göre başta güleşmek hakkım, üle değil mi?"

Cılız kişinin gözü Mümin'i hiç tutmamıştı. Mümin'e şöyle bir baktı. 75 kilo ya gelir ya gelmezdi. Gözü, sakat kolunda takılıp kaldı. Ümitleri iyice suya gömüldü. O, Mustafa Pehlivan'ın güreşmesini istiyordu. Mümin gülümsedi:

"Efendi, gözün bizi pek tutmadı galiba?"

"Doğru sülersin be pelvan... açıkçası pek değil hiç tutmadı. Hem kolun sakat hem de kilon fazla yok. O iki gâvur seni hepten sakatlarlar. Başaltını nasıl aldığını da anlamış değilim."

Cılız kişi Mustafa'yı işaret etti:
"Bu arkadaş niçin güleşmez, boyu posu onlara yakın."
Mustafa güldü:

"Güleş boy pos işi değildir efendi. Yürek, gönül, bilgi, güç ve çalışma işidir. Senin beğenmediğin bu pehlivan beni çok rahat yenmekte... Medresemizin başpelvanıdır."

Cılız kişi, inanmaz gözlerle Mümin'e baktı. Mümin, lafın uzamasından rahatsız olmuştu, Mustafa'ya döndü:

"Mustafa Pelvan siz gidin! Verilmiş sözümüz var, akşam Serez'de olmanız lazım. Ben başta güleşirim."

Mümin'den çok iri olan Bulgar ve Rum'a tekrar bakan Mustafa'nın endişesi fazlalaştı:

"Mümin Pelvan! Hiç olmazsa ben de kalsaydım. Bunlar zorlu pelvanlara benzerler. İki kişiler... Yalnız zorlanırsın. Ne olur ben de kalayım..."

Mümin kararlıydı:

"Kaderimizde ne varsa o olur. Siz daha fazla beklemeyin. Yola koyulun..."

Mustafa, Mümin'i yakından tanımıştı, verdiği karardan döndürmek imkânsız gibiydi. Boyun eğdi:

"Peki Mümin Pelvan. Üle olsun. Haydi, Allah yardımcın olsun. Akşam, Serez'de buluşuruz inşallah. Ne olur kendini fazla zorlama! Senin, Koca Yusuflarla güleşlerini seyretmek isteriz. Yol uzun... Sakın patikalarda oyalanma!"

Mustafa'nın sözleri, Mümin'i duygulandırdı:

"Merak etme Mustafa Ağam... Dikkatli oluruz... İnşallah, Serez'de buluşuruz. Hadi size hayırlı yolculuklar."

Mustafa ve beraberindekiler yola koyuldular. Cılız kişi, bir gidenlere bir de iki azılı gâvur pehlivanıyla güreşmek için geride kalan Mümin'e baktı, elini uzattı.

"Benim adım Recep... Kuru Recep derler... Büle... her işe burnumu soktuğum, her şeyi dert edindiğim için kuruyup kaldım. Kusura kalma Mümin Pelvan... hakkını helal et! Seni yolundan ettik. Başına öyle bir iş sardım ki sonu iyi olur inşallah. Bu iki gâvurda insaf, merhamet yoktur. Fırsatını buldular mı acımasızca rakibini sakatlarlar. Keşke o iri yarı arkadaşın, Mustafa Ağam dediğin, o da kalsaydı... İki kişi olunca daha kolay baş ederdiniz."

Mümin hafifçe gülümsedi, Kuru Recep'i omzundan tuttu:

"Üzülme be Recep Efendi. Çok iyi yaptın bizi yolumuzdan alı koymakla. Rum ve Bulgarın karşısına mutlaka birilerinin çıkması lazımdı. Merak etme, inşallah elimizden geleni yapmaya çalışacağız."

Kuru Recep tekrar iyice Mümin'e baktı:

"Te be Mümin Pelvan güzel sülersin de... bu iki kefere çok zalim, güleşmeğe başladıklarında kural mural dinlemezler."

Mümin, Kuru Recep'in bileğini şöyle bir sıktı:

"Merak etme Recep Efendi; biz, herkesin anlayacağı dilden konuşmasını da biliriz."

Kuru Recep, bileği kopuyor zannetti. Mümin'in parmaklarındaki kuvveti biraz olsun anladı, endişesi az da olsa gider gibi oldu.

Rum Hristo ve Bulgar Dimo "Hani sizin pehlivanlarınız nerede, yok mu karşımıza çıkaracağınız kimse?" der gibi Türk seyircilere bakarak sırıtıyorlardı. Osmanlı'nın bütün Avrupa topraklarında olduğu gibi Serez ve çevresinde de ayrı dine mensup insanlarla birlikte yaşıyorlardı. Avrathisar köyünde ve çevre bazı köylerde Türk, Bulgar ve Rumlar aynı havayı teneffüs ediyorlardı. Yalnızca Rumlardan ibaret köyler de vardı.

İki güreşçinin sırıtarak gezmesi Türklerin adamakıllı canını sıktı:

"Te be şu iki kefereye haddini bildirecek pelvan çıkmadı buralardan... "

"Yuh olsun bize... Bu kadar Türk köyünden bir başpelvan çıkaramadık."

"Buldular köpeksiz köyü değneksiz gezerler be!"

Rumlar ve Bulgarlar, Türklere sataşmaktan, alay etmekten geri durmuyorlardı. Türkler ise ya sabır çekmekten başka bir şey yapamıyorlardı.

Cazgırın "Başpelvanlar er meydanına" sesiyle ortalıkta bir heyecan dalgası esti. İlk önce ortaya Hristo ve Dimo çıktılar, yan

yana yürüyerek seyircileri selamladılar. Rum ve Bulgar seyirciler coştular.

Türk seyirciler merakla çayıra bakıyorlardı, kendilerinden pehlivan çıktı mı diye... Hayret nidaları yükseldi:

"Te be bu Hacı Alilerin İsmail değil mi?"

"Doğru görmüşsün, odur?"

"Ne işi var onun meydanda. Bu kefereler kemiklerini kırar onun be?"

"Nişanlı ya... Düğün telaşında, beş sarı liralık baş ödülü almak ister herhâlde."

"A be bu iki kefere o ödülü verirler mi ona? Mâni olun şuna. Düğün için yardım ederiz."

Evet, kendilerinden biri çıkmıştı ama acılarını, utançlarını daha da fazlalaştırmak için... Hemen köyün ileri gelenleri çayıra fırladılar. İsmail'i ikna ederek er meydanından çıkardılar. Bulgar ve Rumlara sataşma fırsatı doğdu:

"Vire bula bula bu süt kuzusunu buldunuz?"

"Türkler arasında hiç pelvan kalmamış mıdır?"

Cazgır, bir müddet daha bekledi. Başka pehlivan çıkacak mı diye... Rum pehlivan, cazgırın ilan etmesini beklemeden ödülün asılı bulunduğu ağaca gitti. Dimo ile anlaşmışlardı. Dimo kendisine pes edecek, o da iki altını ona verecekti. Hristo, Dimo'dan biraz daha güreşçiydi. Hristo, dala asılı para kesesine uzandı ama alamadı. Bileğini bir el yakalamıştı. Silkeledi kurtaramadı. Elin sahibine baktı, 75 kilo kadar gözüken bir medrese öğrencisi mollaydı... Kızdı:

"Vire ne tutarsın bileğimi bırakasın?"
Karşısındaki gayet sakin konuştu:
"Ödülü hak etmek için güreşmelisin."

"Vire hani rakip? Siz Türkler hepten ödlek çıktınız. Tek Dimo çıktı, o da pes etti!"

"Rakibin benim. Ödülü almanız için beni aradan çıkarmanız

lazım."

Hristo şaşırdı:
"Seninle mi, daha önce neredeydin?"
"Ancak yetiştim."
Ağacın altındaki çekişme seyircilerin de dikkatini çekmişti:
"A be ağacın altında ne olur üle?"
"Bilmem be, ödül kavgası mı var ne?"
"Hristo ile konuşan kim?"
"Bugün başaltında birinci olan Mümin Molla'ya benzer."

Hristo, birkaç sefer denemesine rağmen bileğini Mümin'in pençesinden kurtaramadı. Bu sırada cazgır geldi. Cazgırı gören Hristo, çareyi onda gördü:

"Te be cazgır efendi. Baksana şuncağıza? Tutmuş bileğimi bırakmaz, ödülü almama mâni olur."

Cazgır hayret etti, Hristo'nun kendisinden çok daha okkasız ve küçük birinin elinden bileğini kurtaramamasına? Mümin'i tanımıştı:

"Hayır olsun Mümin Pelvan. Ne istersin Hristo'nun bileğinden?"

Cazgırın gelmesi üzerine Mümin, Hristo'nun bileğini bıraktı:

"Ustam! Başta güleşmek isterim. Benimle güleşmeden ödülü almasına mâni oldum."

Cazgır gülümsedi, Mümin'in cesur tavrı hoşuna gitti:

"Ya üle mi? Hele bekleyin. Eşrafa bir danışayım."

Cazgır, güreşi organize eden ve hakem heyeti olan sözü dinlenenlerin yanına gitti. Durumu anlattı. Hristo, Mümin'e ben sana gösteririm gibi bakarken, Bulgar Dimo ve seyirciler ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı.

Cazgır sahanın ortasına geldi ve merakla beklenen açıklamayı yaptı:

"Hakem heyeti, başaltı birincisi Mümin Pelvan'ın güleşmek istemesi üzerine baş güreşlerin yapılmasına karar vermiştir. Baş

pelvanlar hazır olsunlar!"

Cazgırın seslenmesiyle birlikte ortalık hareketlendi, seyirciler arasından uğultu yükseldi; Rumlar, büle de rezalet olur mu derken Türkler fazla ümitli değildi:

"A be bu Mümin bir şey yapamaz bunlara."

"Te be Hristo, bunun öteki kolunu da sakatlar."

Çayıra ilk önce Hacı Alilerin İsmail çıktı. İleri gelenler hemen Ali'nin önüne geçtiler:

"İsmail nereye gidersin evladım? Bu iki keferenin ne kadar acımasız, ne kadar zalim olduğunu bilmez misin? Yakında evleneceksin sakatlarlar seni."

İsmail diklendi:

"Bilirim, bildiğim için de meydana çıktım. Mümin Pelvan, mertlik, yiğitlik gösterip ortaya çıktı. Onu iki zalim karşısında yalnız mı bırakayım?"

İsmail'in bu sözleri karşısında kimse bir şey diyemedi. İsmail, kazan başında yağlanan Mümin'in yanına gitti, selam verdi:

"Mümin Pelvan! Allah razı olsun... Ortaya çıkarak bu yörenin pelvanlarını, bizleri tekrar rezil olmaktan kurtardın!"

Mümin, sevgiyle İsmail'in kolundan tuttu:

"Sen de aynı şeyi yaptın. Tek başına onların karşısına çıktın, köylülerin mâni olmasaydı güleşecektin."

Onlar konuşup birbirlerinin yağlanmalarına yardım ederken, Bulgar Dimo ve Rum Hristo da geldiler. Bir taraftan yağlanırken diğer taraftan da sataşmayı sürdürdüler.

"Vire Dimo! Bugün kolu kırılacaklar iki oldu. Epey kemik sesi işiteceğiz desene!"

Dimo seslice güldü:

"Doğru sülersin more Hristo. Ama şu mollanın bir kolu zaten sakat. Öteki kolu da sakatlanınca nasıl geçimini sağlayacak garip?"

İsmail, sataşmalara cevap verecek oldu, Mümin "Bırak konuşma, biz cevabımızı sahada verelim" dedi.

Rum ve Bulgar seyirciler, Türklere sataşıyordu:

"More, mendillerinizi hazır ettiniz mi? Bugün size çok lazım olacak."

"Kaçış yollarınız belli mi?"

Türk seyircilerin büyük kısmı, güreş sonrası sataşmalara maruz kalmamak için çayırı terk ederken, Rum ve Bulgarlar "Ne o, pelvanlarınızın hâlini görmemek için mi kaçarsınız?" şeklinde dalga geçiyorlardı.

Yağlanma bitince cazgır, eşleştirmeyi yaptı; Mümin'le Bulgar Dimo'yu, Hristo ile de İsmail birbirlerine rakip oldular. Pelvanlar yan yana geldiklerinde Mümin ve İsmail pehlivanların Hristo ve Dimo'nun yanında çocuk gibi kaldıkları daha açık şekilde ortaya çıktı. Türk seyircilerin güreşler hakkında hiç ümitleri kalmadı.

Cazgır, pehlivanları kıbleye karşı durdurup el bağlattı, mertlikten ayrılmamaları, güreşin kuru güç gösterisi olmadığı, gurura kibre kapılmamaları konusunda nasihatlerde bulundu, salavat ve Allah Allah sesleri arasında er meydanına saldı.

Mümin ve İsmail, büyük bir şevkle peşrev çıkarırlarken Rum ve Bulgar pehlivanlar peşrev yapmadılar. Sırıtarak elleri bellerinde rakiplerinin peşrevlerini bitirmelerini beklediler... avlarını bekleyen çakallar gibi "Korkunuzdan peşrevi uzatırsanız ama elimizden kurtulamayacaksınız" diye sataştılar.

Peşrev bitip de ense enseye geldiklerinde Mümin, Dimo'yu şöyle bir yokladı, derecesini anladı. Dimo'nun kolları çok uzundu. Onun uzaktan uzağa elense çekmesine mâni olmak için yakın güreşe karar verdi. Bunu uygulayınca da Dimo'nun eli ayağına dolaştı. Uzun kollarından istifade ederek rakiplerini yanına yaklaştırmayan, uzaktan elenselerle onları perişan eden Dimo şaşkınlık içindeydi. Dimo "Hristo, bu sakat kollu cılız mollanın elinden bileğini nasıl kurtaramamış" diye düşünürken sol tarafından yediği elenseyle

fırtınaya tutulmuş kavak gibi sarsıldı. Boynu kopuyor zannetti. O cılız kollarda nasıl korkunç kuvvet olduğunu anladı. İlk elensenin şaşkınlığından henüz kurtulmadan bu sefer sağ yanından ilkinden daha şiddetli ikinci elenseyi, arkasından da tırpanı yiyip sendeleyerek dizleri yere değince iyice panikledi. Aceleyle doğruldu, Mümin'in içine işleyen korku bilmez bakışlarıyla karşılaştı, titredi. Mümin'in üzerine doğru geldiğini görünce geri doğru kaçmaya başladı.

Türk seyircilerin büyük kısmı, er meydanından ayrılmışlardı... Mümin'in Bulgar güreşçiye çok kolay yenilip sakatlanacağı, kendileriyle Bulgarların dalga geçeceği endişesiyle... Geride kalan bir avuç Türk gözlerine inanamıyordu:

"A be yanlış mı görürüm? Bu mollacık Bulgarı geri geri kaçırtır."

"Doğru görürsün be! Bulgar, yılan görmüş gibi geriler."
Bulgar seyircilerin şaşkınlığı Türklerden aşağı değildi:
"Dimo, bırak oynaşı, kır şu Türk'ün kollarını!"

"Ne oynaşından bahsedersin Jivkov? Baksana bizimkisi kuyruğunu kıstırmış gider."

Dimo, protestoların fazlalaşması üzerine kızarak daha ne yapayım gibilerden Bulgar seyircilere baktı. Bu da Mümin'e aradığı fırsatı verdi. Ellerini Bulgarın koltuk altlarından geçirip sırtında birleştirerek çapraz oyununu aldı.

Dimo, karşı koyarak çaprazı sökmek istedi. Dağdan kopan çığ gibi gelen Mümin'e karşı koymak ne mümkün? Rakibini, Türk seyircilerin tarafına doğru sürdü. Tam onların önüne geldiğinde Dimo'nun sol ayağına basarak çengel oyunu aldı ve yüz üstü çimlerin üzerine düşürdü.

Önlerine düşen Dimo'ya bakan Türkler ve uzaktan seyreden Bulgarlar gözlerine inanamıyorlardı. Hepsi, Dimo'nun bir anlık dalgınlıkla çapraza düştüğünü, hemen yerden kalkacağını düşünüyorlardı.

Mümin, bir panter gibi Dimo'nun üzerine atladı. Ayaklarıyla sarma vurarak yerde zapt etti. Dimo, kalkmak için bir iki zorladı ancak muvaffak olamadı. Bulgar ve Rum seyirciler şaşkındı:

"Vire bu bizim Dimo hastalanmış galiba."

"Doğru dersin... Yoksa bu Çolak Molla'yı çiğ çiğ yerdi bre."

Bu sırada Rum Hristo da, rakibi İsmail'i, elense ve tırpanla yere indirmişti. Hristo, yerde sarma vurarak İsmail'i iyice zapt etti. Hristo kendilerini güreşmek zorunda bırakan Mümin'e çok kızmıştı. İsmail'e kızgınlığı da az değildi. "Vire, sen ne cesaretle benim karşıma çıkarsın? A be daha dünkü pelvansın. Sana üle bir iş yapayım da bir daha Türklerden kimse karşıma çıkmaya cesaret edemesin" diye homurdanıyordu.

İsmail'i iyice yere yaydı. İkisi arasında çok fazla kilo farkı vardı. Hristo, İsmail'den en az 30 kilo daha fazlaydı. Sağlam bir şekilde sarmayı vurduktan sonra sağ elini İsmail'in sol koltuk altından geçirip tek kle aldı. Yüklenmeye başladı. İsmail, tam sağ yanı üzerine dönünce Hristo, kendine yakışanı yaptı. İsmail'in sağ kolunu, sol eliyle tutup garip delikanlının arkasına kıvırdı ve yüklendi. Er meydanı, canhıraş bir feryatla inledi. Hristo'nun yüklenmesi sonucu İsmail'in sağ kolu kırılmıştı, yakında yapacağı düğüne para kazanmak için ermeydanına çıkan delikanlı bayıldı.

Türk seyirciler "Zalim herif ne yaptın?" diyerek çayıra, İsmail'in yanına doğru koştular. Bu sırada diğer güreşçilerin yanında olan cazgır da gelmişti. Cazgırı gören Hristo sırıtarak "Görmedim, yüklendim, kolu alttaymış kırıldı" dedi. Cazgır, eli ayağı titreyerek "Ben senin görüp görmediğini çok iyi bilirim..." diye bağırdı.

Cazgır, bir taraftan su ile İsmail'i ayıltmak için çalışıyordu.

Türk seyircilerin bir kısmı Hristo'nun üzerine yürüdü. Hristo, Rum seyircilere doğru kaçarak "Yetişin, Türkler beni öldürüyor!" şeklinde feryat etti. Rumlar da çayıra yürüyünce ortalık karıştı.

Gürültünün geldiği yere bakmasını fırsat bilen Bulgar Dimo, yumruğunu Mümin'in suratına patlattı.

Mümin, gayriihtiyari elini yüzünü götürüp sarmayı gevşetince Dimo kurtuldu ve Bulgarların arasına kaçtı. Mümin de arkasından bakakaldı.

Bulgar ve Rumlar bir tarafta, Türkler diğer taraftaydı. Bir avuç Türk çıldırmış gibi bağırıyordu:

"Büle rezalet olmaz. Kasıtlı olarak İsmail'in kolunu kırdı!"

"A be bu Rum kopilleri kendilerini ne sanır? Güleşler iptal edilsin."

"Doğru sülersiniz be. Büle zalimlere pelvanımızın kolunu kırdın diye bir de ödül mü vereceğiz?"

"Kabahat, bunlara er meydanına çıkmaları için izin verenlerde... Gâvurdan hiç mertlik beklenir mi?" Fırsatını buldu mu dişlerini gösterirler.

"Te be bu Rumlar hepten de azıttı. Kimden alırlar bu cesareti?"
"Kimden olacak tabii ki Avrupalılardan..."
Rum ve Bulgarların yaygarasıysa gökleri tutuyordu:
"More niçin üle dersiniz? Güleşirken kırılmış..."
"Ödül, Hristo'nun hakkıdır."
"Hristo'nun hakkını yedirmeyiz."

Başka zaman Rumları bir kaşık suda boğan Bulgarlar, Rumları destekliyorlardı:

"Ödül, Hristo'nun hakkıdır, Mümin'le Dimo'nun güleşi yarı kaldı, Hristo'ysa rakibini yendi."

Bu sırada köye haber gitmiş, Türkler ve Rumlar hemen güreş yerine koşmuşlardı. Hatta Rum kadınlar bile gelmişti. Ortalık iyice gerginleşmiş, silahların konuşacağı büyük bir kavga çıkmak üzereydi. Rumlar, Türklerin çok kızdığını fark edince bir Rum gencini ata bindirip Serez'e yollamışlardı... Fransa konsolosuna haber versin diye...

Rum ve Bulgarların kendileriyle dalga geçer gibi konuşmaları, manalı manalı sırıtmaları Türkleri çıldırtacak hâle gelmişti. Rum ve Bulgar çetelerinin yaptıklarıyla zaten canları burnuna gelen Türklerin; İsmail'in kolunun kırılması, Mümin'e yumruk atılmasıyla akılları başından gidecek gibi olmuştu. Parlamak, ortalığı kana bulamak için ufak bir kıvılcım bekliyorlardı.

Rumlar ve Bulgarlar, 1875 Selanik olayları, 1876 Bulgar ayaklanması ve 1877-78 Osmanlı Rus Harbi'nden sonra iyice şımarmışlardı. Daha doğrusu şımartılmışlardı. 1876 Bulgar ayaklanmasında, Bulgarlara karşı kendilerini koruyan Türkleri teşkilatlandıran reisleri cezalandırılmıştı hem de idam ile... İngiltere'nin zorlamasıyla Osmanlı mahkemeleri bunlar hakkında ölüm cezası vermişti... Başta İngiltere, Fransa ve Rusya olmak üzere Avrupalı devletler, hiçbir fırsatı kaçırmıyorlardı. Osmanlı'nın Avrupa topraklarında yaşayan Hristiyanlarla ilgili en ufak bir hadisede, haklı haksız bakmadan Osmanlı Devletini sıkıştırıyorlardı. Avrupa devletlerinin İstanbul, Sofya, Selanik, Serez, Filibe, Edirne gibi Osmanlı şehirlerindeki konsoloslarının en önemli işi; Rum ve Bulgarlardan gelen şikâyetlerle ilgilenmekti...

Bunu bilen Rum ve Bulgarlar, en ufak bir hadisede yaygarayı basıp şikâyet için konsolosluklara koşuyorlardı.

İşte şimdi de Avrathisar'da ortalık karışır gibi olunca hemen güreşleri izlemek için gelen Fransız Konsolos Yardımcısının yanına koşmuşlar, onun işaretiyle Serez'deki Fransa Konsolosuna atlı göndermişlerdi.

Bir tarafta Türkler, diğer taraftaysa Rum ve Bulgarlar, herkesin eli kuşağındaydı. Ortalığı kan gölüne çevirecek yangın için çok ufak bir kıvılcım bekleniyordu.

Mümin, durumun vahametini fark etti. Bulgar ile Rumların olay çıkarmada ve sonra bunları Türklerin üzerine yıkmakta ne kadar usta olduklarını dinlemişti; 1876 Bulgar ayaklanmasını ve 1877-87 Osmanlı Rus Harbinin bütün acılarıyla yaşayan Tımrışlı Ahmet Ağa'dan... Kendisi de kaç defa şahit olmuştu, Bulgar ve Rumların çıkardığı olaylara... Hemen müdahale edilmezse olanlar olacak... güreş, mertlik, insanlık gösterisi için bir araya gelinilen Avrathisar er meydanında erliğe, insanlığa yakışmayan hadiseler yaşanacaktı.

Yürüdü, Bulgardan yediği yumruk sebebiyle burnundan kan akar, yüreciği endişeyle çarpar vaziyette... hemen, köyün muhtarını ve güreş tertip heyetini buldu. Durumun vahametini, olabilecekleri anlattı. Çaresizce kıvranan ne yapacaklarını şaşıran güreş tertip heyetindekiler, Mümin'in olgunluğu, hassasiyeti karşısında duygulandılar, dua ettiler, birlikte Türklerin yanına gittiler.

Köyden gelenlerle birlikte Türkler kalabalıklaşmış, sayıları Rum ve Bulgarlara yaklaşmıştı. Muhtar Topal Hasan Ağa kollarını kaldırdı "Kesin şu gürültüyü!" diye bağırdı, Türklerden gelen gürültü kesilince konuştu:

"Dinleyin bre! Mümin Pelvan'ın size süleyecekleri var!"

Mümin, kızardı bozardı, medrese eğitimi görmüş bir hoca olmasına, defalarca cemaat karşısına çıkıp konuşmasına rağmen topluluklar karşısında konuşmayı sevmezdi. Ama şimdi mecburdu, konuşmalı, kan akmasını önlemeliydi:

"Efendim... Yaşça çoğunuzdan küçüğüm... Konuşmak bana düşmez ama şimdi durum farklı. Yaptığım güleş sebebiyle insanlar karşı karşıya geldi. Hristo'nun kasten İsmail'in kolunu kırdığını görmedik. Kırdıysa bile bunun hesap sorma yeri burası değil mahkemedir. Ben güleşler devam etsin derim. Eğer kavga çıkarsa kan akacak, bundan yine hem devletimiz hem de bizler zarar göreceğiz. Rum ve Bulgarların aradığı fırsatı onlara sunmuş olacağız. Merak etmeyin yüce Rabbimizin izni ve yardımıyla İsmail'in intikamını alacağım, sizin yüzünüzü kara çıkarmayacağım. Fransa Konsolos yardımcısı, bir Rum'u Serez'e gönderdi; Konsolos'a ve diğer Avrupa ülkesinin yetkililerine haber vermesi için... Hele sabredelim. Büyüklerimiz "Sabır acı meyvesi tatlıdır" diye güzel buyurmuşlar.

Mümin'in konuşması Türkleri biraz olsun sakinleştirmişti, buna rağmen itirazlar sürüyordu:

"Mümin Pelvan! Güzel sülersin ama bu iki zalimle nasıl baş edeceksin!"

"Te be bunlara dersini vermezsek bundan sonra tepemize çıkarlar."

Mümin, kanayan burnunu mendiliyle sildi:

"Sözlerinizde haklısınız. Onlara cevap vermeliyiz ama nasıl? Bugün, onlara en güzel cevap er meydanında verilendir. Müsaade ederseniz, dualarınızla bu cevabı vermek isterim."

Muhtar ve güreş tertip heyeti, Türkleri ikna ettiler. Hep birlikte

Rum ve Bulgarların yanına gittiler... Hristo'nun İsmail'i bilerek sakatlamadığını kabul ettiklerini, güreşlere devam etmek istediklerini söylediler.

Ortalığı yangın yerine çevirmeye hazırlanan Rum ve Bulgarlar, bu teklif karşısında şaşırdılar. Ama çaresiz kabul ettiler. Bu işten Hristo hiç memnun olmadı. Mümin'in acı kuvvetini tatmış, Dimo ile yaptığı güreşi de görmüştü. Güreşler başlayacaktı, ancak Mümin'in rakibi Dimo ortalıkta yoktu. Uzun aramalardan sonra Dimo'yu, Avrathisar köyünden ayrılmak üzereyken buldular. Zar zor güreşe çıkmaya ikna ettiler. Dimo'nun Mümin'den gözü korkmuştu. Hristo'nun İsmail Pehlivan'ın kolunu kırdığını işitince iyice paniklemişti. Mümin'in intikam almasından korkuyordu.

Mümin ve Dimo, yağlarını tazeledikten sonar başladılar. Hristo da canı sıkkın bir hâlde onları izliyordu.

Güreşin başlamasıyla birlikte Dimo, sağlı sollu elenseleri ve tırpanları savurmaya başladı... daha doğrusu elense yerine yumruk atmaya... bir de bunlara, baldırlara vurulan tırpanları eklenince ortaya tam bir kavga görüntüsü çıktı. Dimo, yarım kalan güreşinde Mümin'in acı kuvvetini görmüştü. Hristo'nun İsmail'in kolunu kırmasından sonra iyice paniklemişti. Mümin'in kolunu kırması düşüncesi aklını başından alıyordu. Bu sebepten güreşmeyip kaçmak istemiş ama yakalanmış, mecburen güreşe çıkmıştı. Geriye tek çare, kavga çıkararak güreşi yarıda kalmasını sağlamak kalmıştı.

Dimo'nun işi çirkefliğe dökmesi Türk seyircileri kızdırdı, öfkeyle bağırdılar.

Mümin, Dimo'nun kavga çıkararak güreşi yarıda bırakmak niyetinde olduğunu anlamıştı. Onun yumruklarına karşılık vermedi. Vücut hareketleriyle yumruklardan kurtuldu. Bazı tırpanlar, baldırına gelip çok acı vermesine rağmen sesini çıkarmadı.

Türk seyircilerin galeyana gelip Dimo'ya saldırmak üzere harekete geçtiklerini fark eden Mümin, şimşek gibi çift daldı. Dalmasıyla birlikte de Dimo'nun iki paçasını eline geçirdi. Dimo, Mümin'in ne paçalara dalışını ne de ele geçirişini fark etmişti.

Boyunduruğu yetiştirememişti, can havliyle ancak kendini yüzü koyun yere atmayı başarabildi.

Mümin, paçaların ikisini birden yakaladıktan sonra yenmek üzere değil de yere indirmek için yüklenmişti.

Tıpkı bir kartal gibi Dimo'nun üzerine çöreklendi. Sarmayı vurarak kıpırdayamaz hâle getirdi. Mümin'in Dimo'yu yere indirmesi, sonra da kıpırdayamaz şekilde zapt etmesi, Türk seyircilerin neşesini yerine getirdi:

"Haydi Mümin Pelvan! Göster şuna pelvanlık ne demekmiş!"

"Kır kolunu, sakın acıma! O İsmail'e acıdı mı?"

Mümin, Dimo'yu kıpırdayamaz hâle getirdikten sonra harekete geçti. Sakat sol bileğindeki şişkinliği rakibinin midesi üzerinde bastırdı... sonra yukarı doğru sıvazlamaya, bu şekilde kemane oyununu uygulamaya, başladı. Mümin'in, acı kuvvetiyle sakat bileğini her aşağıdan yukarı doğru çekişinde dünya tersine dönüyor... Dimo'nun bağırsak ve midesinde ne varsa hepsi ağzına geliyordu. Kemaneyi her çekişinde Dimo inliyordu.

Türk seyirciler, hayatlarının en mutlu anlarını yaşıyorlar, acımasız Dimo'nun inleyişle kendilerinden geçiyorlardı.

Rum ve Bulgarlar ise tam bir şaşkınlık içindeydi. Dimo'ya ne olmuştu? Acaba hastalanmış mıydı? Hastaysa niçin güleşe çıkmıştı? Niçin çıkmayacaktı ki? Çolak, cılız Molla'dan mı korkacaktı?

Mümin, bir ara sarmayı gevşetir gibi oldu. Dimo, yerden kalmak için davrandı. Elleri ve ayakları üzerinde dört ayak üzere kalktı. Kaçmak için davrandı. Kurtuldum dediği anda ayakları yerden kesildi. Yeniliyorum "Benimle oynamaktan vazgeçti" diye düşünürken Mümin, Dimo'yu beline kadar kaldırdı ve hızla çimene yüz üstü vurdu. Dimo erken sevinmişti, görünen o ki çilesi daha bitmemişti. Evet, Dimo, bir an önce yenilmek için çırpınıyordu ama Mümin müsaade etmiyordu. Dimo, pes demeyi de gururuna yediremiyordu. Mümin tekrar Dimo'nun üzerine çullandı... Her iki elini Dimo'nun koltuk altlarından geçirip ensesinde birleştirerek

kurt kapanı oyununu aldı. İleri doğru yüklenerek Dimo'nun yüzünü çimlerin içinde sürtmeye başladı. Yüzü, ot ve toprak içinde kaybolan, çizilen Dimo, yenilmek, bu zor durumdan kurtulmak için can atıyordu ama Mümin yenici oyun almıyordu.

Türk seyirciler, gördükleriyle dünyalar kendilerine verilmiş gibi seviniyorlar, gözyaşlarını saklama ihtiyacı hissetmiyorlardı:

"Ya Rabbi bu günleri gördüm ya artık bir şey istemem."

Bulgarlara sataşmaktan da geri durmuyorlardı:

"Ne o çorbacı? Dimo'nun karnını doyurmadınız galiba? Baksanıza çayırın otlarını yiyor."

Bulgarlar çoğu sus pus olmuşlar bir şey diyemiyorlardı. Bir kısmı ise teselli arıyorlardı:

"Vire bizim Dimo hastalanmış olmasın?"

Hemen destek geldi:

"Doğru sülersin more... Herhâlde hastalanmış olmalı. Yoksa bu Mollacığı un ufak ederdi."

Bulgarların sözleri Türkleri neşelendirdi:

"Doğru... sizin Dimo hastalanmış olmalı. Ama merak etmeyin. İyi olacak hastanın tabip ayağına gelirmiş. Baksana Mümin, onu ot yedirerek şifalı otlarla tedavi eder."

Avrathisarlı Türkler kahkahalarla güldüler. Bu, yıllar sonra atılan ilk kahkahalardı... Avrathisar er meydanında.

Mümin, Dimo'nun çimene doyduğuna, yeteri kadar otladığına kanaat getirdikten sonra kurt kapanı oyununu bıraktı. Sağ kolunu, Dimo'nun sol koltuk altından geçirdi, ensesini buldu, tek kle oyununu aldı. Yüklenmeye başladı. Dimo, sağ omuzu üzerine gelince, sol eliyle Dimo'nun sağ kolunu tersten sırtına doğru kıvırdı ve yüklendi. Yüklenmesiyle birlikte de Dimo "Yandım anam" diye er meydanını inleten feryadını koyverdi. Dimo'nun kolu kırılmamış ancak canını ağzına getirmişti. Mümin, ilk acının biraz geçmesini bekledikten sonra tekrar abandı. Bu seferki abanması biraz daha

kuvvetliceydi. Dimo'nun bağırışı, Bulgarların ve Hristo'nun ciğerlerini dağladı. Bulgar seyirciler arasından bağrışmalar yükseldi:

"Hey bre cazgır. Dimo'yu öldürürler niçin davranmazsın?"
"Dimo, Bulgar olduğu için mi sesini çıkarmazsın?"
"Dimo'ya bir şey olursa burasını kana bularız."
Bu sırada Mümin, Dimo'nun kulağına eğildi:

"Dimo! Sağ kolumu kırarak beni iki kolu da sakat hâle getirmekte kararlı mısın?"

Dimo, acıdan gözyaşlarına boğulmuş, boncuk boncuk terle yıkanmış bir yüz, yalvaran gözlerle Mümin'e baktı:

"Mümin Pelvan, ben ettim, sen etme! Ne olur kolumu kırma! Güleşten başka geçim kaynağım yoktur."

Mümin kararlıydı:
"Bunu, İsmail'in kolunu kırmazdan önce düşünecektiniz?"
"Ben yapmadım. Hristo yaptı."

"Beraber kararlaştırmadınız mı? Fırsat bulsaydın sen de benim kolumu kırmayacak mıydın?"

Mümin'in haklı sözleri karşısında Dimo, yalvarmaktan başka bir şey yapamadı:

"Mümin Pelvan ne olur kolumu kırma?"

İsmail'in feryadı Mümin'in kulaklarından gitmiyordu. Kararlıydı. Bulgarlar, endişe içinde ve feryatlarla beklerlerken, Türkler "Kır kolunu Mümin Pelvan, acıma!" diye bağırıyorlardı.

Mümin Pehlivan bu sefer kırmak niyetiyle hareketlendi. Bütün kuvvetiyle yüklenmek üzereyken bir el omzuna dokundu:

"Yapma Mümin Pelvan! Buna hakkın yok."

Mümin sese döndü, dokunan cazgırdı. Mümin, kızgın bir şekilde cevap verdi:

"Onların, İsmail'in kolunu kırmaya hakkı var mıydı?"

"Bırak, ona mahkeme karar versin? Sen yargılama ve

cezalandırma yetkisini kimden aldın? Kadı mısın?"

Cazgırın haklı sözleri, Mümin'i tereddüde düşürdü. Ama İsmail'in feryadı, Bulgar ve Rum pehlivanların "Öteki kolunu da biz sakat bırakalım" sözleri kulağından ve beyninden gitmiyor; beynini, gönlünü kanatmaya devam ediyorlardı. Yüklendi ama fazla kuvvetlice değil; cazgırın sözleri, kararlığını götürmüştü. Dimo'nun feryadı yeri göğü tuttu. Bu feryat, Mümin'i merhamete getirmek yerine kızgınlığını daha da arttırdı.

Mümin, cazgıra döndü:

"Ben cezama razıyım. Ceza görecek ben değil miyim? Sana ne olur? Çekil aradan! Yaptıkları hep yanlarına kaldı, artık tepemize ... oldular."

Dimo, yalvaran gözlerle Mümin'e baktı. Onun gözlerine ulaşamayınca bakışlarını cazgıra çevirdi, ne olur yardım et der gibilerden. Mümin, kesin olarak kırmak için yüklenirken cazgır kolunu tuttu:

"Cezayı yalnız sen değil hepimiz görürüz."
Mümin şaşırdı:
"Hepimiz mi?"

"Evet. Bak Fransız Konsolos yardımcısı burada... Sabahtan beri kavga çıksın diye dört gözle bekler. Eğer kolunu kırarsan "Vahşi Türkler" diye ortalığı velveleye boğarak bize saldırmak için aradıkları fırsatı bulacaklar."

Mümin seyircilere baktı. Başındaki fötr şapka ile Bulgarların arasında duran konsolos yardımcısını gördü. Cazgırın haklı olduğunu anladı.

Yüklenmeyi bıraktı. Dimo'yu yere iyice yaydı. Hiç zorlanmadan sağ elini bacak arasından geçirip kispetinin önünden, kasnağından tutarak şak kündesine aldı. Sol eliyle başından bastırarak Dimo'yu tepe üstü dikti. Bir müddet bu şekilde tuttu, Bulgar seyircilere baktıktan sonra, savurdu. Dimo, üç metre ileri sırt üstü serildi.

Dimo'yu sırtüstü yenmesiyle sağ yanağı yanmaya başlayan Mümin, rakibinin yanına gitti, el uzatıp yerden kaldırmak için... Dimo'ya baktı, hareket yoktu, eliyle dokundu, tepki gelmedi. Cazgıra baktı:

"Ustam, bayılmış herhâlde..."

Cazgır su istedi, Dimo'nun yüzüne dökmek için. Bu sırada Türk seyirciler, Mümin'in etrafını sarmışlar; gözyaşları içinde tebrik etmek için yarışıyorlardı. Mümin, Rumları işaret etti:

"Hristo kaçıyor. Yakalayın onunla hesabımız var."

Gözler, Hristo'ya çevrildi. Hakikaten de kispeti ayaklarında yanında iki Rum delikanlısı, köye doğru uzaklaşıyordu. Türkler, hemen önünü kestiler. Herkes Hristo ile meşgulken cazgır, su ile Dimo'nun yüzünü yıkadı. Dimo, kendisine gelmesiyle birlikte "Ulu Mesih razı olsun ustam. Sen olmasaydın kolum kırılmış olacaktı" diyerek cazgırın eline sarıldı. Mümin "Hakkını helal et!" diyerek Dimo'nun sırtını sıvazladı. Dimo, Mümin'e hortlak görmüş gibi bakıyordu. Korkuyla "Helal olsun" dedi ve uzaklaştı; "Şuna bak, hem kolumu kırmak için uğraşır sonra da helallik ister" şeklinde söyleniyordu.

Dimo'nun yanından ayrılan Mümin, hızla Türklerle tartışan Hristo'nun yanına geldi. Kispet, kasnağından tuttu:

"Gel bre Hristo! Nereye gidersin? Beni yenmeden, ödülü almadan."

Hristo, kispetine yapışan Mümin'in elini silkeledi ama çözemedi, bu da onu telaşlandırdı:

"More, bırakasın kispetimi. Güleşmek istemem, ödül de senin olsun birincilik de."

Mümin, Hristo'yu bırakmamakta kararlıydı:

"İsmail Pehlivan'a yaptığın gibi benim kolumu da kırmadan nasıl gidersin? Senin gibi zorlu bir pelvana çayırdan kaçmak yakışır mı? Senin için özel ödülüm var."

Hristo, yardım için Rum seyircilere baktı ama onlar daha

yanlarına gelmemişlerdi. Hristo ve Mümin'in çevresini saran Türkler, Mümin'i destekliediler.

Hristo, kızarıp bozarıp bu sırada oraya gelen Rum seyircilere bakıyordu, ama onlardan ses çıkmıyordu. Yalvararak konuştu:

"More, ben kolumu kırdırmak istemem. Bırakın gideyim. Bu çolak pelvanın niyeti kötüdür."

Neşelerinden dört köşe olan Türkler cevabı yetiştirdiler:
"İsmail'in kolunu kırarken düşünecektin bunu?"
"A be bilerek kırmamışım, kaza olmuştur."

Türkler yaşadıklarına inanamıyor, gözyaşları içinde Hristo'yu sıkı sıkı yakalamış Mümin için dua ediyorlardı.

Kalabalığın yanına Fransa'nın Serez Başkonsolos yardımcısı geldi. Fransızca bilen bir Rum yardımcıyla Mümin'e sordu:

"Hristo'nun gitmesine niçin izin vermezsin?"

Mümin, kızgın bir şekilde cevap verdi:

"Biz güreş yapılan yere er meydanı deriz. Bizde şartlar ne olursa olsun er meydanından kaçmak yoktur." Çıkar güreşini yapar, pes etmek hakkıdır."

"İntikam için güreş istediğini söylerler. Sen de Hristo'nun kolunu kırmak istermişsin."

"Bizde intikam için güreş yoktur. İntikam için güreşseydim Dimo'nun kolunu kırardım."

"Güreşmek istemeyeni zorla güreştirmeye hakkınız yok. Hristo'yu bırak!"

Konsolos yardımcısının sözleri Türkleri kızdırdı:

"Bre Fransız kopili, sen bizim işimize ne karışırsın?"

"Hem İsmail Pelvanın kolunu kıracak hem de elini kolunu sallaya sallaya gidecek, öyle yağma var mı?"

"Doğru sülersin be. Çıksın çayıra da Mümin Pelvandan alsın boyunun ölçüsünü."

Fransız Konsolos yardımcısından cesaret alan Rum ve Bulgarlar da laf atmaya başladılar:

"More, sizin yaptığınız hepten zorbalıktır. "

"Güleşmek istemeyen zorla güleştirilir mi?"

"Maksat güleştirmek değil, Hristo'nun kolunu kırarak intikam almak."

"Buna izin vermeyiz."

"Hadi Hristo'yu alıp gidelim."

Rumlar, Mümin'in kispet kasnağından yakaladığı Hristo'yu kurtarmak için harekete geçtiler. Bir kısmı, Hristo'yu kendilerine doğru çekerken bir kısmı da Mümin'in kispet kasnağını tutan elini yerinden koparmak için hareketlendiler. Durumu gören Türkler de hareketlendiler:

"A be davranın? Bunlar hepten de edepsizliği ele aldılar."
"Madem ki çayıra çıkmaz, biz de kolunu burada kıralım."
"Doğru sülersiniz be! Gösterelim kol kırmak neymiş."

Her iki tarafta da eller, sopa ve silahlara uzandı. Havanın ısındığını gören Konsolos Yardımcısı telaşlandı, kaçmanın yollarını aramaya başladı. Mümin, durumun vahametini kavradı. Kendi başlattığı bir hareketle kan dökülmesine sebep olacaktı. Hristo'yu bırakmadan Türklere olanca sesiyle bağırdı:

"Durun bre! Süleyeceklerim var. Sesime kulak verin!"

Mümin'in şahi topu gibi patlayan sesiyle gürültü birden kesildi. Bütün bakışlar Mümin'e çevrildi. Bakışların kendisine çevrilmesiyle pehlivanlara meydanı dar getiren Mümin panikledi. Ne yaptığının, nelere sebep olduğunun farkına vardı. Ama yapacak bir şey yoktu. Ok yaydan çıkmıştı. Konuşmalıydı ve konuştu:

"Büyüklerimiz varken söz bana düşmez ama ortalık benim hareketimle kızıştı. Bu sebepten yatıştırmak da benim görevim. Hristo'nun güreşten kaçmasını bir şartla kabul edelim derim."

Türk, Rum ve Bulgarlar merakla şartın ne olduğunu sordular.

Mümin: "İsmail Pelvanın kolunun diyeti, bedeli verilmeli. Yeni evlenecek. En az iki ay kolunu kullanamayacak. Biz, hepimiz, güleşten anlayanlar, Hristo'nun, İsmail kolunu kasten kırdığına inanırız. O durumda hata ile kol kırılmaz, ancak kasten kırılır..."

Türkler, Mümin'e destek çıktılar:
"Mümin Pelvan doğru süler."
"Evet, İsmail'in kolunu kasten kırdı."
"Diyeti verilmeli."

Rumlar, ne diyeti diye itiraz ettiler. Hristo "Verelim, bela çıkmasın" deyince araya konsolos yardımcısı da girdiğinden Rumlar, otuz altın diyet vermeyi kabul ettiler. Ve "Vire, Hristo, bugün bizi hepten de kepaze ettin. Hepten de yüreksizmişsin. Hadi güleşmedin. Diyet parasını vermemizi niçin istedin?" şeklinde azarlıyorlardı. Rumların en çok zoruna gideniyse diyet için 30 altın ödemek zorunda kalmalarıydı. Her altını ciğerlerinden bir parça sökülmüş gibi Hristo'ya ve Mümin Pehlivana lanet okuyarak cazgırın avucuna koymuşlardı.

Dimo ve Hristo'yu aralarına alan Rumlar ve Bulgarlar çayırı terk ettiler, yürüdüler evlerine doğru... Pehlivanlarına bağıra çağıra... Dimo ve Hristo'ysa "Bu sakat Molla herhâlde cinli birisi... Anlatılmaz bir kuvveti var" demekten başka bir şey söyleyemediler...

Avrathisarlı Türkler ise anlatılmaz bir sevinç içindeydiler. Mümin'i aralarına almışlar, ona nasıl muamele edeceklerini şaşırmışlardı. Kimisi gözyaşları içinde Mümin'i sarılıp öpüyor, kimisi omuzlarına alıp taşımaya çalışıyor, kimisiyse hayranlık ve şaşkınlık içinde Mümin'e bakıyor... cılız vücudu, sakat koluyla azılı Bulgar ve Rumu er meydanından nasıl kaçırdığını anlamaya çalışıyordu. Bazısı "Gücünü, boynundaki muskadan alıyor" derken, bazısı da "Annesi cinmiş, gücü oradan geliyormuş" diye gücüne izahat getirmeye çalışıyordu.

Mümin'i boynundaki muska, güç kuvvetle ilgili bir muska

değildi. Bu muskada, kişiyi; büyü, cin, nazar gibi kötülüklerden koruyan Âyât-ı hırz (koruma ayetleri) bulunuyordu. Söylenilenler Mümin'i sıkıyordu ama gerçeği anlatmak için bir şey diyemiyordu. "Bu iş, cin ve muskayla değil geceyi gündüze katarak çalışmakla oldu" nasıl desindi?

Kalabalık içinde son derece sıkılan Mümin'in imdadına cazgır yetişti:

"Te be, Pelvanı o kadar sıkılamayın! Daha temizlenip giyinmedi."

Hayranlarının arasından kurtulan Mümin hemen çadıra gitti. On beş dakika sonra giyinip çadırdan çıktığında başta cazgır olmak üzere çoluk çocuk bütün Avrathisarlıların kendisini beklediğini gördü. Avrathisarlılar, Mümin'e mezarından kalkıp gelen Battal Gazi'ye bakar gibi bakıyorlardı. Mümin ne yapacağını şaşırdı. Cazgır, Mümin'in yanına gitti, bir kese uzattı:

"Buyur Mümin Pelvan. Bu senin."
Keseyi eline alınca kor tutmuş gibi olan Mümin şaşırdı:
"Hayır olsun ustam, bu nedir?"
Cazgır gülümsedi:

"Ne olacak Mümin Pelvan? Baş güleşler ödülü... Ananın ak sütü gibi helal olsun. Alın terin, pelvanlığın, cesaretin ve mertliğinle bu ödül senin hakkın."

Mümin, keseyi cazgıra geri verdi:

"Ustam... Sen bunu Hristo tarafından kolu kırılan İsmail Pelvana ver. Düğün yapacak, bizim de bir desteğimiz olsun."

Cazgırın gözlerini yaş bürüdü:

"Sen nasılsın bir insansın büle? Pelvanlığın ayrı güzel, insanlığın ayrı güzel. Ne diyeyim, yüce Mevlam iki cihanda aziz etsin."

"Âmin bre ustam amin. Al benden de o kadar dua..."

Mümin ve cazgır, bağırarak âmin diyene baktılar; Kuru Recep'ti. Kuru Recep "Hey bre Mümin Pelvan! Gel sana şüle bir sarılayım" diyerek büyük bir heyecan ve coşkuyla Mümin'i kucakladı. Doyasıya, sıkabildiğince sıktı. Ayrıldığında gözleri yaşlıydı.

Mümin'i omuzlarından tutarak hayran hayran seyretti:

"Seni yaradan Rabbime kurban olayım. Kuvvet, ustalık, cesaret, zekâ... Güleş için ne lazımsa yüce Mevlam ihsan etmiş."

Kuru Recep'in gönlü rahatlamamıştı, "Hakkını helal et! Seni Pelvana benzetememiştim" diyerek tekrar Mümin'in boynuna sarıldı.

Mümin "Helal olsun Recep agam! Beni pelvana benzetemeyen ilk sen değilsinki..." dedi.

"Demek ki gidersin Mehmet kardeş?"
"Evet, Mümin kardeş."
"Ayrılık günü geldi öyle mi?"

Öksüz Mehmet boynunu büktü, Mümin'den ayrılmak onu daha da öksüz kılmıştı:

"Ne yaparsın be aretlik. Başka çare yok. Anam hepten yalnız kaldı. Şu kısa ömrümüzde ana duasına kavuşalım; babamıza yetişip duasını alamadık, hiç olmazsa anamızın duasını alalım. Bize komşu köyde imamlık yapmayı düşünürüm."

Öksüz Mehmet'ten "aretlik" sözünü duyan Mümin'in yüreği cız etti. Altı senelik arkadaşı, can dostu Mehmet, ona "aretlik" demişti. Mümin'in defalarca niyetlendiği ama cesaret edip de söyleyemediğini Mehmet söylemişti işte ona "aretlik" diye sözlerin en anlamlısıyla hitap etmiş, onu gönlünden vurmuştu.

Osmanlı'nın Avrupa topraklarının her yerinde olduğu gibi Kavala ve çevresinde de erkek ve kızlar, çocukluk günlerinde veya gençliklerinde "Allah için", "ahiret için" kardeş tutarlardı. Kardeşten ileri bilinen bu dostlara erkekler ahretlik manasında "aretlik", kızlar da "ahret" anlamında "aret" derlerdi. Ahret kardeşlerinin ana babalarına da "aret ana", "aret baba" diye hitap ederlerdi.

İki çocuk birbirini ahiret kardeşi tuttuğunda hediyeleşirler, karşılıklı ziyafet verirlerdi. Bundan sonra birbirlerini kardeşten öte bilirler, "Önce kardeşim" derler, ahiret kardeşi için seve seve canını ortaya koyarlardı.

Ahiret kardeşliğinde Peygamberimiz (sallallahü aleyhi ve selemin) "Allah için ahiret kardeşliği yapan adam, ahiret gününde ana baba kardeşinden daha faideli yardımları, o ahiret kardeşinden görür. Bir kimse ahiret kardeşini ne kadar çok severse Allahü teâlâ da o kimseyi o kadar çok sever" hadis-i şerifiyle Hazreti Ali'nin (radıyallahü anhü) "Allah için, ahiret için kardeş olanların sevgisi;

sebep daim olduğu için devam eder, dünya için kardeş olanların sevgisi, sebep devam etmediği için kısa sürer, bir an gelip son bulur" sözü, Kavalalı akıncı torunlarının rehberi olmuştu.

Kavalılar arasında ahiret ve ahiretliğin çok yaygın olmasında bu diyarların Akıncı Beyi Gazi Evranos'un yadigârı olmasının tesiri fazlaydı. Serez'de Gazi Evranos Bey'e ait çok sayıda eser vardı. Türbesiyse Vardar Yenicesi'ndeydi.

Kavala ve köylerinde ahiret kardeşliği ziyafetinden önce "Kıyamet günü günahı fazla gelen kişi; anne baba, kardeş, eş ve evlatlarından biraz sevap ister, hiçbirisi yardımcı olamaz. Bu sırada ahiret kardeşine rastlar, durumunu ona anlatır, ahiret kardeşi 'Bütün sevaplarımı sana verdim' der, onların bu hâli Allahü tealanın hoşuna gider ve her ikisini de cennete sokar" menkıbesi anlatılır. Ahiret kardeşi olacaklara meclisin büyüğü "Bakın bu işin şakası yoktur. Hem dünya da hem de ahirette önce ben demeyeceksin... Önce kardeşim diyeceksin... Tamam mı, söz mü, yemin eder misin?" ikazında bulunur. Tamam, söz verdik deyip yemin ettiklerinde meclisin büyüğü de "Ben de sizi dünyada ve ahirette ahret kardeşi ilan ettim" der ve bu şekilde ahiret kardeşi olurlar.

Köyünde ahiret kardeşleri içinde büyüyen Mümin, tıpkı güreş gibi hep ahiret kardeşi özlemiyle yanmıştı. Ne yazık ki güreşi ona yakıştıramayanlar ahiret kardeşliğini de yakıştıramamışlardı. Her kime ahiret kardeşliği teklif ettiyse "Sakat kolunla bizi nasıl koruyacaksın?" sözleriyle karşılanmış, gönülceğizi yara üstüne yara almıştı.

Medreseye geldikten ve Öksüz Mehmet ile tanıştıktan sonra onunla ahiret kardeşi olma isteğiyle yanmış ama cesaret edip söyleyememişti... ya canım gibi sevdiğim arkadaşım tarafından da ret edilirsem endişesiyle...

O diyememişti ama işte şimdi Öksüz Mehmet "aretlik" diye seslenmişti. Mümin, yüreği pır pırlarda; Öksüz Mehmet'in binlerce arının şifalı balların en tatlısını yaptığı gözlerine baktı:

"Mehmet kardeş! Bana aretlik dedin üle mi?"
Mehmet şaşırdı:
"Evet, yanlış bir şey mi yaptım?"
Mümin telaşlandı:

"Yok be Mehmet kardeş, tam tersi çok güzel bir iş yaptın. Benim senelerdir sülemek isteyip de süleyemediğimi süledin. Sözlerin en anlamlısını söyledin, aretlik dedin. Beni aretlik olarak kabul eder misin?"

Mehmet'in şaşkınlığı büyüdü:
"Aretlik? Yani ahiret kardeşliğine mi?"
"Evet Mehmedim... ahiret kardeşliğine."

Öksüz Mehmet'in yüreği, babası mezardan kalkmış gibi genişledi, sevinç çırpınışları gönlünden gözlerine yürüdü, Mümin'i kucakladı:

"Mümin... Kardeşim... Sen istersin de ben nasıl hayır derim? Ben de ne zamandır sana teklif etmek istiyordum ama cesaret edemedim. Bugün ülesine ağzımdan kaçtı."

Mehmet'in genç göğsüne yaslanan Mümin, garipliğinin nice bin zenginliğe döndüğünü hissetti. Davrandı, bu unutulmaz, hayatının en anlamlı anını daha da anlamlı kılmak için. Uzun molla kaftanının ceplerini karıştırdı. Avucunu yakanı Mehmet'e uzattı:

"Lütfen bunu kabul et, bugünün hatırasına."

Mehmet, Mümin'in uzattığı doksan dokuzluk kehribara baktı. Uzanmakta tereddüt etti, tespihi ne kadar çok sevdiğini biliyordu. Almazsa Mümin'in kırılacağını, ahiret kardeşliği teklifini kabul etmediğini düşüneceğini fark etti. Aldı:

"Hayatım boyunca bunu yanımdan ayırmayacağım. Baktıkça aretliğimi hatırlayacak, onun için ne yapabilirim diye düşüneceğim."

Mehmet, cebinden bir çakı çıkarıp Mümin'e uzattı:

"Hayatın uzun yıllar yollarda geçecek gibi. Bu çakıyla ekmeğini dilimler, sofranı hazır ederken bu kardeşini, aretliğini hatırlarsın."

Mümin çakıyı aldı, öpüp başına götürdü, Öksüz Mehmet'in elinden tuttu, bir daha bırakmamacasına. Birlikte yürüdüler, Koca Hana doğru, Mehmet'i yolcu etmek için... Yük olarak Mehmet'in ufacık bir heybeye sığan eşyaları vardı. Heybenin bir gözünde kitapları diğer gözünde birkaç parça giyeceği vardı.

Medrese talebesinin giyeceği başka ne olacaktı ki... Hele Mehmet gibi öksüz olanlar için...

Hana geldiklerinde öğleye doğru İskeçe tarafından hareket edecek bir talika arabası buldular. Yolculuk başlayıncaya kadar iki can dostu dertleştiler, birbirlerinin gönül yüklerini azalttılar. Arabacının "Yolcular arabaya" sesiyle ulu çınarın altından kalktılar. Arabaya doğru yürüdüler, önüne geldiler. İşte hiç istemedikleri an gelmişti.

Babadan öksüz Mehmet, şimdi de en sevdiği arkadaşından ahiretliğinden öksüz kalıyordu. Gözleri yaşlı Mümin'e sarıldı:

"Aretlik... Hakkını helal et."

Mümin, Mehmet'i pehlivanca kucakladı:

"Helal olsun be aretlik... bugüne kadar olanlar ve bundan sonrakiler de. En kısa zamanda ziyaretine geleceğim inşallah."

"İnşallah aretlik. 'Gelmezsen darılırım' diyemem, buna hakkım yok ama bilesin yüreğim hasretinle yanar. Hadi Allah'a ısmarladık... Kal sağlıcakla aretliğim..."

Mehmet arabaya bindi. Arabacı atları dehledi, atlar harekete geçti, araba onları takip etti, içindeki yolcularla, sevilenlerle, bir menzilden diğerine doğru...

Mümin, sokağın köşesinde kaybolan arabanın arkasından bakakaldı, 1884 Mayıs'ının son gününde...

Mümin, handan ayrıldı. Giden arabayla sanki yarısı gitmiş gibiydi... Medreseye doğru giden yola koyuldu... Bundan sonra Mehmetsiz geçecek günleri düşünüyordu. Rum ve Bulgar pehlivanlarla yaşadığı maceradan sonra Mümin, kışı medresede geçirmişti. Medresede kalfa vazifesiyle öğrencilere yardımcı oluyor, bir taraftan da eğitimini daha mükemmel hâle getirmeye

çalışıyordu. Ramazan ayında, Vardar Yenicesi'nde Evranos Gazi Camisi'nde Ramazan Hocalığı yapmıştı.

Mümin çok beklemişti ama gelmemişti esrarengiz şahıs; Mümin'e kırkıncı oyunu öğretmek için... Mümin, zaman zaman köyünü, annesini özlüyor ancak güreş sevgisi hepsine üstün geliyordu. Gecesi gündüzü her an güreşlerle doluydu.

Yine bir Mayıs sonuydu... Türk ordularının sefere çıktığı, yazın başlangıcı olan bu ayda... Rumeli Türk'ünün gönlü yine çayırlara, er meydanına doğru akıyordu. Alperenler geleneğini, Türk'ün Avrupa'yı vatan tutunuşunu misallendiren yağlı güreşleri yaşatan pehlivanlar, ellerinde kispet zembili yollara dökülmüşlerdi.

Birisi vardı ki o yollara dökülmemişti. Çünkü o meydanlar tarafından çekiliyordu. Bu can kardeşi, ahretliğini yolcu eden Mümin'di. Arkadaşını yolcu edişinin hemen ertesi günü Müderristen izin aldı. Güreş yollarına düştü, Dimetoka'ya doğru... Medrese pehlivanları yalnızca cuma günü Serez'e yakın yerlere güreşlere giderken Mümin, artık bütün yaz güreş kovalıyordu. Genellikle de yalnız başına yetişebildiği bütün güreşlere gitmeye, hiçbir güreşi kaçırmama çalışıyordu. Güreş onun için teneffüs ettiği hava, ılgıt ılgıt içtiği su gibiydi. Varı yoğu her şeyi, bütün düşüncesi güreşti.

Pehlivanların yalnız başına güreş kovalaması pek iyi karşılanmazdı... Alperenler hatırasını yaşatan pehlivanlar, genelde gruplar hâlinde dolaşırlar, bu şekilde hem birbirlerine destek olurlar hem de bir sünneti yaşatırlardı. Yolculuğa en az üç kişi çıkmak ve içlerinden birini reis seçmek Peygamber Efendimizin emriydi.

Mümin, arkadaşlarının bütün ısrarına rağmen genelde güreşlere yalnız başına gitmeyi tercih ediyordu. Bu da Mümin hakkındaki söylentilerin efsaneye dönüşmesine sebep oluyordu. "Bizi niçin yanına alasın? Sana kırklar, erenler yoldaşlık ediyor" diye diğer pehlivanlar Mümin'e takılıyorlardı. Bazısı da cinlerden arkadaşı olduğunu, kimisi de Hızır ile birlikte seyahat ettiğini söylüyordu.

Mümin'in sakat kolu, cılız vücudu ile kazandığı başarılar, Serez ve çevresinde bütün güreşseverlerin dilindeydi. Mümin'in başarısını duyanlar, onu görünce tam manasıyla çarpılıyorlar "Bu vücutla bu başarı nasıl kazanılır? Muhakkak cinlidir, cinlerden yardım alıyor" diye söyleniyorlardı. Kimisi de başarıyı, Mümin'in boynundaki muskaya bağlıyordu. Bazısı da Hızır Aleyhisselam'dan el aldığını söylüyorlardı. Söylentileri duyan Yandım Ali Bey ve Serez Medresesi'nin Baş Müderrisi ise kıs kıs gülüyorlardı. Onlar, Mümin'in başarısının kaynağını çok iyi biliyorlardı. Bu, Allah vergisi zekâ ve güç sonrası aşk derecesindeki tutku ve çalışmaktı...

Mümin Pehlivanın Rum ve Bulgar güreşçileri sahadan kaçırması, onu tam manasıyla efsaneleştirmişti. Serez sokaklarında Mümin'i görenler, hemen yanındakine gösterip "Şu gördüğün kolu çolak molla, bütün pelvanlara meydanları dar getiriyor" diyorlardı. Zaten yaratılıştan utangaç olan Mümin, Serez sokaklarında gezemez olmuştu. Kendisine gösterilen ilgiden çok rahatsız olan Mümin, güreş için tanınmadığı uzak diyarları seçiyordu.

Dimetoka'da cuma günü güreşlerin olduğu haberini alan Mümin, Mehmet'i yolcu edişinin hemen ertesi günü Dimetoka yollarına düştü. Mümin, güreş edeceği yere yürüyerek gitmeği tercih ediyordu; eğer çok uzak değilse...

Serez'den Dimetoka'ya üç günlük bir yolculuk sonunda ulaşmıştı Mümin, kimi yaya kimi de arabayla giderek.

Dimetoka'ya yaklaştıkça Mümin'i anlatılmaz bir heyecan kaplamıştı. Çünkü Edirne'ye, Kırkpınar'ın doğduğu diyara yaklaşmıştı. Mümin'in en büyük hayali Kırkpınar'da güreş tutmaktı. Edirne ve Kırkpınar'ı görmüştü ama yalnızca rüyalarında. Rüyaları, hep Edirne, Selimiye ve Kırkpınar ile doluydu. Bugüne kadar Edirne ve Kırkpınar'a gitmek nasip olmamıştı.

Dimetoka'ya geldiğinde esrarengiz bir kuvvetin, kendisini Edirne'ye çektiğini hissetmişti. Mümin, nazlı nazlı akan Meriç'e yakın Dimetoka şehrini çok sevmiş, onda Edirne'nin kokusunu duymuştu.

Dimetoka, Rumeli'nde Osmanlı'nın en önemli merkezlerinden

biriydi. Burası, Orhan Gazi'nin oğlu Şehzade Süleyman'ın can arkadaşı, alperen gazilerden Hacı İlbey tarafından 1359 yılında fethedildi. Uzun yıllar Rumeli beylerbeyliği görevinde bulunan Lala Şahin Paşa, Dimetoka'yı yıllarca akın üssü olarak kullanmıştır.

Lala Şahin Paşa, Rodop yöresinin, Rodop Dağlarında yaşayanların Türkleştirilmesi ve İslamlaştırılması çalışmalarına bütün hızıyla devam etti. 1361'te Edirne'nin fethedildiği yıl, İskeçe'nin kuzeyinde, Pomak-Türk boylarından bazılarını burada iskân ederek bu beldeye Şahin ismini verdi. Bu Pomaklar, akınlarda Türk akıncı beylerine yardım ettiklerinden kendilerine yardımcı manasında Pomaçi denildi, bu söz zaman içinde Pomak'a dönüştü.

Osmanlı padişahı I. Murat, Edirne Eski Sarayı inşa edilirken 5 yıl Dimetoka'da kalmış, oğlu Yıldırım Beyazıt burada doğmuştur. Önemli bir Osmanlı mimari eseri olan Çelebi Sultan Mehmet Camii bu dönemde inşa edilmiştir. Dimetoka, Osmanlı Devleti'nin Bursa'dan sonraki Edirne'den önceki olmuştur.

Bütün bunları, pehlivanlar kahvesinde rastladığı Dimetokalı bir ihtiyardan, Şaban amcadan dinleyen Mümin, Dimetoka'yı daha fazla sevmiş, onda akıncı cetlerinin hatırasını bütün sıcaklığıyla hissetmişti. Şaban amca, isterse Dimetoka'yı gezdirebileceğini söyleyince Mümin, canıma minnet diyerek kabul etti.

Şaban amca "Bir beldeye, diyara gelince ilk önce oradaki ağzı duada, gönlü sefada büyükler ziyaret edilir, hayır duası alınır. Eğer hayatta olan böyle bir zat bilinmiyorsa toprak altındaki büyükler, evliyalar ziyaret edilir. Ben hayatta gönül ehli bir zat bilmiyorum. Gel seni vefat etmiş evliyaların kabirlerini gezdireyim" dedi.

Ulu Cami'nin yanına geldiler. Şaban Amca, yanına geldikleri taşı belli belirsiz bir kabri işaret etti:

"Evladım bu caminin avlusu içinde çok evliyalar yatar. Bunlardan biri de şu anda kabri başında bulunduğumuz Ali Efendidir. Ali Efendi, 1596 yılında vefat etmiştir. Talebelerini gazaya teşvik eder, onları serhat boylarına gönderirdi. Hadi bakalım beni takip et, diğer büyük zatların kabirlerine uğrayalım."

"Peki" deyen Mümin Pehlivan, Şaban Amca'yı takip etti.

Şaban Amca, kabir ve türbeleri gezdirdikten, Dimetoka içindeki bulunan evliyaları anlattıktan sonra akşamüstü kahveye döndüler. Şaban Amca, Mümin'e, Kırkpınar'ın doğmasına sebep olan gazi erenlerden birinin kabrinin Dimetoka'da bulunduğunu söyleyince Mümin heyecanlandı:

"Benimle maytap geçmezsin değil mi Şaban Amca?"

Şaban Amca gülümsedi:

"Te be evladım! Kırkpınar'la, gazi erenlerle şaka olur mu? Dimetoka'ya gelirken büyük bir dere üzerinden geçtin. Bu derenin İsmi Deli Kızıl Sultan Deresi'dir. İsmini Kırkpınar'ın doğmasına, burasının Türk vatanı olmasına vesile olan Şehzade Süleyman'ın arkadaşı Deli Kızıl Sultan'dan alır. Deli Kızıl Sultan'ın kabri, Dimetoka'ya yakın Ruşanlar köyündedir. Burada hem kabri hem de dergâhı vardır."

Şaban Amca, kendisini büyük merakla dinleyen Mümin'e döndü:

"Deli Kızıl Sultan'ın, Orhan Gazi'nin oğlu Şehzade Süleyman'ın alperenleri arasına nasıl katıldığını bilir misin?"

"Bilmem bre Şaban Amcam. Anlatırsan öğreniriz."
Şaban Amca, Mümin'in sırtına hafif bir şaplak patlattı:
"Ülese iyi dinle yiğidim!"

Şehzade Süleyman ve kırk alpereni Çardak'ta sala bindiler... Çanakkale Boğazı'nı geçip Rumeli'ye ulaşmak için yola çıkarlarken saçı sakalına karışmış meczup bir kişi "Beni de alın!" dedi, kabul etmediler. Bir müddet sonra duydukları gürültüyle arkaya baktıklarında dehşete düşerler. Sala almadıkları kişi, eteğindeki kumu saçmakta, saçtığı yer de Kara Deniz'e doğru ilerlemektedir. Bakarlar ki Boğaz'ı kapatacak hemen dururlar, "Gel baba, seni almazsak korkarız ki Boğaz'ı yürüyerek geçilir kılacaksın" dediler. Meçhul şahıs, sala alınmanın sevinciyle kucağındaki bütün kumları saçar ve Çanakkale Boğazı'nda, Çardak kasabasının hemen

karşısında hilal şeklindeki kara parçası meydana gelir.

Meçhul şahıs sala biner, Şehzade Süleyman ve arkadaşlarıyla birlikte Rumeli'ye çıkar. Onların yanından ayrılmaz. Bu şahıs, Hacı Bektaşi Veli hazretlerinin talebesidir. Gazi alperenlerle birlikte fetihlere devam eder. Şehzade Süleyman ve arkadaşları, savaşa hazır olmak için aralarında güleş yaparlar. Selim ve Ali hariç diğerleri yenişirler. Bu iki alperen o kadar güreşmelerine rağmen bir türlü yenişemezler. Fetihlere devam ede ede bugün Kırkpınar güreşlerinin yapıldığı yere, Simovina Köyü'nün yanına gelirler. Burada yine güreş tutarlar. Akşama kadar güreşirler, yalnızca namazlarını kılmak için ara verirler. Ama yine güreşlerini ayıramazlar. Ay ışığında güreşlerine devam ederler. Gönülleri ve bedenleri, yükün bu kadarını kaldıramaz. Vefat ederler, şehit olurlar... Evet, şehit olurlar dedik... Çünkü güreşmekten maksatları, savaşa hazırlıktı. Arkadaşları, iki alpereni şehit düştükleri yere defneder ve yollarına devam ederler. Dimetoka'ya doğru yaban diyarları bizim eller kılmayı, şenlendirmeyi sürdürürler. Deli Kızıl Sultan, Dimetoka'ya yerleşir. Buradaki gâvurcukları Osmanlı'yı hazırlamaya başlar. Dergâhını buraya kurar.

Gaziler, aylar sonra geri geldiklerinde bir de bakarlar ki iki alp erenin, Selim ile Ali'nin kabirleri başından kırk pınar fışkırmış. Buraya Kırklar pınarı derler. Zaman içinde söylene söylene Kırkpınar'a dönüşür. Edirne fethedikten sonra burada Selim ve Ali'nin hatırasına güleşler yapmaya başlarnır ve bu şekilde Kırkpınar güreşleri doğar. Deli Kızıl Sultan da Dimetoka'da, Kırkpınar'da, er meydanlarında fırtına gibi esecek alperenler yetiştirmeye ve onları serhat boylarına yollamaya devam eder."

Şaban Amca, Mümin'e sordu:

"Yiğidim, anlattıklarımla seni sıkmıyorum ya?"

Şaban amcanın anlattıklarıyla bir anda altı yüz yıl öncesine giden Mümin rüyadan uyanır gibi konuştu:

"Yok be Şaban Amca. Ne sıkılması... Destan dinler gibi oldum.

Kırkpınar'ın doğuşunu daha önce yarım yamalak dinlemiştim. Senin ağzından dinleyince bir anda o günlere gittim. Selim ve Ali'yi görür gibi oldum."

Mümin'in sözleri, Şaban Amca'nın hoşuna gitti, neşelendi:

"Peki ülese... O zaman devam edelim... Nasıl Ali ile Selim'in şehit olduğu yerde her yıl Kırkpınar güreşleri yapılırsa Çardak'ta, 26 Ağustos'ta şenlik yapılır... Deli Kızıl Sultan tarafından meydana getirildiğine inanılan hilal şeklindeki yarım adada... Kum Günü düzenlenir. Çeşitli şifasız hastalıklardan ıstırap çekenler, başka yerde çare bulamayanlar buraya gelip kuma gömülürler ve giderken iyileştiklerin söylerler."

Mümin, Kırkpınar'dan Çardak'a kanatlandığını hissetti. Şaban Amca, vakit geç oldu diyerek müsaade istedi ve hayırlı geceler diyerek ayrıldı. Mümin şöyle bir çevresine baktı. Kahvede kendisinden başka kimsenin kalmadığını fark etti.

"Kardeşim geç oldu, kapatırız."
Mümin'in eli ayağına dolaştı:
"Ya üle mi? Fark etmemişim."

Mümin kalktı, çıkmak için davrandı fakat ayakları geri geri gidiyordu. Kahveci, Mümin'in hâlini anladı:

"Evladım. Misafirsin galiba, seni buralarda daha önce görmedim."
Mümin boyun büktü:
"Misafirim efendim. Serez'den geldim."
"Hayır olsun. Serez, buraya epey uzak."
Mümin "Pelvanım, güleşmeye geldim" diyemedi:
"Hayırdır efendim, yolumuz düştü, geldik."

Kahvecinin gözü Mümin'in hemen yanındaki kispet zembiline gitti, bir zembile bir de sakat koluna baktı:

"Kispet zembili senin mi?"

Mümin'in yüreciği, hançer saplanmış gibi sancıdı. Sakat kolu yine karşısına çıkmıştı. Kahveci, pehlivanlığı kendisine yakıştıramamıştı. Kelimeler, ağzından yaralanmış hâlde çıktı:

"Benimdir efendim."
Kahveci hâlâ emin olmamıştı:
"Güleş için mi taşırsın zembili?"
Mümin kızar gibi oldu:

"Efendi, zembil başka ne için taşınır? Su taşıyacak hâlimiz yok ya..."

Kahveci, Mümin'in kızmasına gülümsedi:

"Oğlum kızmayasın. Zembil bu, içine ne koyarsan onu taşır. Kolunu sakat görünce güleşemezsin diye düşünmüştüm. Demek pelvansın ha?"

Mümin sertçe cevap verdi:
"Pelvan olup olmadığımı bilemem ama güleşmeye çalışırım."
Mümin'in oturaklı cevabı, gün görmüş kahveciyi sarstı:
"Cevabın pelvanca... Hangi boyda güleşirsin küçükorta mı?"

Mümin, kendisine yağlı güreşin en küçük boylarından birini yakıştıran kahveciye nasıl cevap versin bilemedi:

"Ona yakın bir şey... Hadi hoşça kalın, hayırlı geceler."
Kahveci, kapıya doğru giden Mümin'i kolundan tuttu:
"Dur bre Pelvan! Nereye gidersin?"
Nereye sualiyle Mümin şaşaladı:
"Başımın çaresine bakmaya..."
"Nerede kalacaksın?"
"Buluruz kalacak bir yer. Rabbim kimseyi aç ve açıkta komaz."
Kahveci, Mümin'i omuzundan okşadı:

"Seni pelvana benzetemeyerek üzdük. Bu gece misafirimiz ol! Bize, misafirle bereketlenme güzelliğini yaşatırsan dua ederiz."

Mümin; kendisinin hana verecek parası olmadığını anlayan, bunu yüzüne vurmayan, misafirlikle şereflendiren kahveciye gönlünün aktığını hissetti. Kızgınlığı, bu incelik karşısında hayranlığa döndü:

"Efendim, yük olmayalım..."

Kahveci gülümsedi:

"Ne yükü pelvan? Tam tersi, gelmekle misafirim olmakla gönül yükümü hafifletirsin."

* * *

Deli Kızıl Sultan çayının hemen kenarındaki güreş meydanı ana baba günü gibiydi. Çayırın dört bir yanı insan ve davarla dolup taşmıştı. Rumeli'nin diğer yerlerinde olduğu gibi burada da güreş günleri, aynı zamanda panayırdı, alışveriş için bir fırsattı. Cuma sonrası Mümin, kahveciyle birlikte çayıra gelmişti. Mümin'in gözleri, Yandım Ali Beyi arıyordu. Buradaki güreşlere Yandım Ali Bey davet etmişti. Ama dün Ali Bey ile buluşamamıştı. Mümin de, nasıl olsa Ali Bey'de misafir olacağım diye cebindeki son akçeleri de yolda rastladığı; İstanbul'a ulaşmaya çalışan bir göçmen ailesine vermişti. Dimetoka'da Ali Beyle buluşamayınca beş parasız ortada kala kalmıştı. Niyeti, molla kaftanını örtü, kispetini yastık ederek kahvede, hanlarda kalamayan garip misafirler için hazırlanmış tahta sedir olan peyke üzerinde gecelemekti. Pehlivanları çok seven kahveci, onun garipliğini yüzüne vurmadan evinde misafir etmişti. Mümin, sabahleyin tarhana çorbasıyla hafif bir kahvaltı yapmış, öğlenleyin bir şey yememişti. Esrarengiz şahıs, "Tok karınla güleş olmaz. Güleşten beş altı saat önce hafif bir kahvaltı yapabilirsin" demişti. Mümin, esrarengiz şahsın bütün nasihatlerini tuttuğu gibi bu tavsiyesine de titizlikle uyuyordu.

Osmanlı'nın Rumeli topraklarında güreşler genelde harman sonu yapılırdı. Harman sonu, düğün ve hasat mevsimiydi. Ürünler satılır, düğün yapacak gelir elde edilirdi. Güreşler harman sonu yapılarak, bereket bolluk er meydanına da yağardı. Düğünler, at yarışları ve güreşlerle şenlendirilirdi; hem evlenenler, hem pehlivanlar hem de seyirciler sevindirilirdi. Harman sonu panayır ve güreşler birlikte yapılırdı. Panayırda hayvan pazarı kurulur, alım satım yapılır, kış hazırlığı görülürdü.

Bazı yerlerde özellikle mayısta, Türk ordularının sefere çıktığı ayda gerçekleştirilirdi. Kırkpınar güreşleri Hıdrellez günü yapılırdı. Mümin, çok istemesine rağmen 1884'ün Kırkpınar güreşlerine

katılamamıştı.

Dimetoka, Dedeağaç, Gümülcine, İskeçe, Kırcaali, Haskova, Harmanlı gibi yerleşim alanlarında, genelde ilk yaz denilen mayıs, haziran günlerinde er meydanları, alperenler yadigârları şenlenirdi. Çünkü buraları, bu diyarlar, Osmanlı'nın Avrupa topraklarında vatan eyledikleri ilk yerlerdi. Buralarda yapılan güreşlerle Avrupa'yı Türkoğlu'na vatan kılan alperenlerin hatırası yaşatılıyordu.

Edirne'den önce Türk oğluna kucak açan Dimetoka'da güreşler, Haziran'ın ilk haftasında yapılıyordu. Güreşlerden bir gün önce Dimetoka'nın, Osmanlı'nın Avrupa topraklarının manevi fatihlerinden Deli Kızıl Sultan'ın Ruşanlardaki türbe ve dergâhında etli pilav verilip dua edilirdi. Her sene olduğu gibi dün de Deli Kızıl Sultan'ın türbesi ziyaret edilmiş, etli pilav verilmişti. Bunu, kahveciden işiten Mümin, böyle bir güzelliği kaçırdığı için çok üzülmüştü. Deli Kızıl Sultan, Hacı Bektaşi Veli hazretlerinin talebelerindendi. Dergâhında yüz yıllar boyu Hacı Bektaşi Velilerin, Yunus Emrelerin, Hacı Bayramların yolu anlatıldıktan, gönülden gönüle yol bulunduktan sonra birçok dergâhta olduğu gibi burada da dini, dünyasına alet edenler çıkmıştı. 1826 yılında Yeniçeriliğin kaldırılmasıyla birlikte Deli Kızıl Sultan Dergâhı da kapatılmıştı. Yalnızca türbe ziyaretine izin veriliyordu.

Kahveciden bu bilgileri alan Mümin, Allah aşkının gönüllere nakşedildiği dergâhların, nefsin isteklerine nasıl vasıta edildiğini düşünüyordu.

Kahveci, hemen yanında başını eğmiş hâlde oturan Mümin'i, fark ettirmeden süzüyordu. 80 kilo kadar ve 17 yaşında gösteren Mümin'i kendi ölçüsüne göre değerlendiriyor, "Bu vücut, bu sakat kol ve kilo ile olsa olsa deste boyda güleşir. Hadi en fazla küçükorta olsun..." diye düşünüyordu.

Cazgır, deste boylar hazır olsun diye seslenmiş ama Mümin'de hiçbir hareket olmamıştı. Kahveci, herhâlde küçük ortaya güreşecek diye düşündü. Cazgır "Küçükorta pelvanları hazırlansın!" diye bağırıp da Mümin de yine hareket gözükmeyince dayanamadı:

"Mümin, kızanım. Bak küçükorta pelvanları hazırlanırlar. Hadi sen de kispetini giy."

Mümin, başını kaldırmadan cevap verdi:

"Efendim... Bunlarla güleşmeyi düşünmüyorum."

Kahveci şaşırdı, "Sen bilirsin oğlum..." dedi. "Küçükorta güreşçilerini görünce korktu, güreşmekten vazgeçti" diye düşündü.

Büyükorta ve başaltı güreşleri bitmiş, cazgır "Baş pehlivanlar hazır olsun" diye seslenmişti. Herkesin gözü er meydanındaydı:

"A be başa kimler çıkacak?"

"Te be kimse görmedim baş pelvanlardan."

"Yaa, bu nasıl iştir. Edirne'nin dibindeki Dimetoka'ya baş pelvan gelmez."

Ortalık birden hareketlendi, gözler aynı yöne çevrildi.
"Bu Yarıcı değil mi?"
"Ta kendisi..."
"A be giyinmemiş bu... Niçin büle yapmış? Hasta mı acaba?
"Yok be ne hastası... Rakip çıkmayınca giyinmeye zahmet etmemiş."

"Bu kadarı fazla! İnsan seyirciye hürmeten kispetini giyer de üle meydana çıkar."

Kahveci, Mümin'in hareketlendiğini, zembilini eline aldığını gördü:

"Hayır olsun kızanım? Yola mı çıkarsın?"
"Yok be ağam. Yapılacak işim var. Ona hazırlanacağım."
Kahveci iyice meraklanmıştı:
"Yardım edebileceğim bir şeyse... severek yaparım."
"Allah razı olsun ağam. Benim yapmam gereken bir iş."

Kahvecinin aklı başından gidecek gibi oldu. Mümin, soyunma çadırına doğru gidiyordu. Yoksa tahmin ettiği şeyi mi yapacaktı? Bu kadarı da fazlaydı, Mümin'e seslendi:

"Evladım, başa güleşmeyi düşünmezsin değil mi?"

Mümin, korktuğu sualle karşılaşmıştı. Vereceği cevabın; ekmeğini yediği kahveciyi üzeceği endişesinde konuştu:

"Başa güleşmeme bir mâni mi var?"

Kahveci kızdı:

"Evladım. Ben sana küçükortayı fazla görürken sen başta güleşmekten bahsedersin. Bir değil çok mâni var. Çok gençsin, kilon yok, kolun sakat. En önemlisi de Yarıcı... Senin, karşısına rakip olarak çıkmanı hakaret kabul eder be evladım... Sakatlar seni..."

Mümin boyun büktü:
"Kader de ne varsa o olur."
Kahveci daha da kızdı:

"Evladım... Kaderimde ne varsa o olur deyip insan uçurumdan aşağı kendini atar mı?"

Mümin, derdini anlatamamanın çaresizliğindeydi:

"Haklısın, atmaz. Ama büyüklerimiz 'Görünüşe bakarak hüküm vermeyin!' demişler."

"Oğlum, nasıl hüküm vermeyeyim? Görünen köy kılavuz istemez. Yarıcının ancak yarı kilosundasın. Kolların sakat. Ateş olsan cürmün kadar yer yakarsın. Yarıcı, çiğ çiğ yer seni."

Mümin cevap vermedi. Çadıra doğru hareketlendi ama yürüyemedi. Kahveci, kuşağından tutmuştu:

"Evladım, deli misin nesin? Güleşme! Kıracak bir yerini."

"Efendim, ben ne yaptığını bilirim."

"Ne yaptığını bilirsin ama haddini bilmezsin. Delinin delilik yapmasına mâni olma hakkı vardır. Güleşmene izin veremem."

Mümin ile kahvecinin çekişmesi etrafındakilerin de dikkatini çekmeye başlamıştı. Mümin, kahvecinin anlayacağı dilden konuşmaya karar verdi. Kahvecinin, kuşağından tutan elini sağ eliyle bileğinden tuttu, kuvvetlice sıktı:

“Efendi baba. Seni kırmak istemem. Ne olur bana müsaade et. Duanı esirgeme.”

Kahveci şaşkınlıktan dilini yutuyordu. Bileği kopacak zannetti, acıdan gözlerinden yaş geldi.

Mümin’in gözlerinde anlayamadığı bir kararlılık ve ışık gördü, çekindi:

“Peki evladım... Sen bilirsin... Bildiğin gibi yap... Benden günah gitti... Kendi düşen ağlamaz...”

Mümin “Allah razı olsun efendi baba” diyerek kahvecinin bileğini bıraktı, çadıra girdi. Kahveci, eline bakıyordu yerinde mi diye. Eli bileğinden kesilmiş gibiydi bir şey hissetmiyordu. Yüzü bembeyaz kesilmiş, hayretten aklı başından gitmiş hâlde çadıra giren Mümin’in arkasından bakakaldı.

Bu sırada Yarıcı çalım sata sata “Var mı benim karşıma çıkmaya cesaret eden?” havalarından bir müddet er meydanında gezdi. Sonra ödülünü almak üzere cazgırın yanına doğru yollandı. Onun bu halini gören güreşseverler kızdılar:

“Şu sıkılmaza bakın, bir şey yapmış gibi kasıla kasıla çayırda gezer.”

“A be şunun karşısına biri çıksa bütün malımı mülkümü ona veririm.”

Yarıcı, tam cazgırın yanına geldiğinde ortalığı hayret, şaşkınlık nidaları kapladı:

“Aaa! Te be kimdi bu?”

“A be kim olacak, kispet giydiğine göre pelvan olmalı?”

“A be susak ağızlı! O kadar aptal değilim... kispet giyenin pelvan olduğunu bilmeyecek kadar. Bu cılız hâliyle Yarıcı’ya karşı çıkan deli kim demek isterim?”

“Te be ben ne biliyim kimdir bu şaşkın? Bugüne kadar hiç görmemişim.”

“Ooo! Gördünüz mü, sol kolu da sakat?”

“Delinin, meczubun biri olmalı... bu sakat kol, bu cılız vücutla... Yarıcı’nın karşısına çıktığına göre...”

“A be üle demeyin. Garip yeni gelmiştir, belki deste güleşlerinin bittiğinden haberi yoktur.”

Seyirciler, Mümin’e seslendiler:
“Kızanım! Deste güleşleri bitti.”
“Delikanlı! Sıra baş güleşlerinde.”

Cazgır ve Yarıcı, uğultuya döndüklerinde yanlarına ulaşan Mümin’le yüz yüze geldiler. Mümin selam verdi. Şaşkın bakışlar içinde selamını aldılar. Yarıcı, alay eden bir bakışla Mümin’e söyle bir baktı:

“Aslanım! Geç kaldın. Deste güreşleri biteli çok oldu.”

Mümin, sakin bir şekilde cevap verdi:

“Ne yapalım, kısmetimiz baş güleşleriymiş deyip biz de başta güleşiriz.”

Yarıcı’nın cinleri başına çıktı:

“Sen ne dersin be! Burasını panayır yeri mi zannettin? Tokadı yemeden çek git buradan!”

Yarıcı’nın kızması üzerine cazgır araya girdi:

“Evladım. Yarıcı doğru süler. Her önüne gelen başta güleşemez. Herhâlde küçük boydaki güleşleri kaçırdın. Maksat ödül almaksa... sülerim ağalar üç beş kuruş verirler sana.”

“Ustam. Maksadım ödül değildir. Başta güleşmek isterim. Buna hakkım var.”

Yarıcı, Mümin’i kolundan tuttu:

“Aslanım deli misin nesin? Sakat koluna, şu kilona bakmadan başta güleşmek istersin. Fazla uzatmadan meydandan çekil. Sabrım taşmak üzere, tokadı yiyeceksin ha!”

Mümin, Yarıcı’nın kolunu tutan elini şöyle bir silkeledi ve kurtardı:

"Biz pelvanlığı, tokatla değil bilek, yürek ve gönülle yapılır bilirdik."

Mümin'in kolunu nasıl kurtardığını anlayamayanYarıcı, sinirli sinirli güldü:

"Ooo! Senin ağzın laf da yaparmış. Ama lafla pelvanlık olmaz bilesin. Hadi uzatma da elimden bir kaza çıkmadan git buradan!"

Mümin'in yerinden kıpırdamadığını gören cazgır ikna ümidiyle konuştu:

"Evladım. Her isteyen başta güleşemez. Başta güleşmek için daha önce başta güleşmiş, hiç olmazsa başaltına çıkmış olmak gerekir. Seni buralarda hiçbir güleşte görmedik. Kimsin, nesin?"

"İsmim Mümin, Kavalalıyım. Serez çevresinde güleşirim."
"Evladım, anladım, güleşçisin... Oralarda başa güleştin mi?"
"Güleştim efendim."
Yarıcı, dayanamayıp yine lafa karıştı:

"Şuna bak, şu sakat, şu cılız hâliyle başa güleşmiş. Sakın sen Serezli çocukların harman yerinde yaptığı güleşlerde başa güleşmiş olmayasın."

Hakaretin bu kadarı da dayanılmazdı ama Mümin'in "Ya sabır!" çekmekten başka yapacağı bir şey yoktu. Cazgır, Yarıcı'ya "Yarıcı, yaşından utan. Hiçbir hareket sana hakaret hakkını vermez. Çeneni tut, işi bana bırak!" dedi ve Mümin'e döndü:

"Evladım. Her isteyen başta güleşemez! Biz başta güleştiğini görmedik. Seni tanımayız. Başta güleştiğine şahitlik edecek kimse var mı?"

"Var cazgır efendi var."

Sese döndüler, üçünün ağzından da "Ali Bey" sözü çıktı. Gelen, belinde piştovu, başında fesi, ayağında ceylan derisi çizmeleriyle Serezli Yandım Ali Bey'di. Ali Bey ilk önce Mümin'in yanına gitti:

"Mümin Pelvan. Hakkını helal et! Dün söz verdiğim şekilde seni karşılayamadım? Hesapta olmayan şeyler çıktı. Acele Edirne'ye gitmem gerekti. Ancak döndüm. Gördüğüm kadarıyla da tam

zamanında dönmüşüm herhâlde..."

Mümin, Yandım Ali Bey'i görmekle ferahladı, yüzü aydınlandı:

"Helal olsun beyim, bizim ne hakkımız olur ki..."

Cazgır ve Yarıcı, her ikisi de Ali Bey'i çok iyi tanıyorlardı. Serez, Kavala, Dedeağaç ve Dimetoka'da Yandım Ali Bey, efsane gibi söylenirdi. Yandım Ali Bey deyince yürekler, ya korkudan titrer ya da hayranlıktan yanardı. Ali Bey, Cazgır ve Yarıcı'ya döndü:

"Efendiler! Çolak ve zayıf oluşu sebebiyle hakir gördüğünüz bu yiğidin kim olduğundan haberdar mısınız? Serez ve çevresindeki pehlivanlara meydanı dar getirdiğini, ona adıyla sanıyla Çolak Pelvan Mümin Hoca dendiğini bilir misiniz?"

Mümin Hoca'nın yaptığı güreşler Dimetoka ve çevresinde de duyulmuştu. Cazgır elinde olmayarak bağırdı:

"Mümin Hoca ha? İnanılmaz şey..."

Ali Bey gülümsedi:

"Evet inanılmaz. Hele güleşsin daha nice inanılmaz şeyler göreceksin."

Ali Bey, Yarıcı'ya sordu:

"Yarıcı, Mümin Hoca'ya bir itirazın var mı?"

Yandım Ali Bey'in kefil olduğuna kim itiraz edebilirdi? Yarıcı, hafif bir sesle cevap verdi:

"Siz söyledikten sonra ne itirazım olsun."
Ali Bey, Cazgır'a seslendi:
"Usta! Seyirciye durumu anlat da güreş bir an öncesi başlasın."

Cazgır, er meydanının ortasında cereyan edenleri merak içinde izleyen ve çeşitli yorumlar yapan seyircilere seslendi:

"Bu gördüğünüz pelvan, adını çok duyduğunuz, görmek için can attığınız Çolak Pelvan Mümin Hoca'dır. Kendisi Serez Medresesi'nde müderris kalfası olarak vazife yapmaktadır. Bugüne kadar yaptığı bütün güreşleri kazanmış, sırtı hiç yere gelmemiştir."

Seyirciler arasında büyük bir uğultu yükseldi:
"Çolak Pelvan Mümin Hoca buymuş ha?"
"Allah! Allah! Biz kendisine deste boyu bile yakıştıramamıştık."

"Rüyamda görsem bile inanmazdım; bu boy, bu kilo ve sakat kol ile bu işleri nasıl becermiş?"

"A be cinliymiş... Kendisine cinler yardım edermiş."

"Yok, yok... Cinli minli değilmiş. Bütün iş, boynundaki muskadaymış."

Seyircilerin içinde biri vardı ki herkesten fazla şaşkındı. "Tühh! Ben ne yapmışım. Koca Mümin Pelvana deste boyunu münasip görmüşüm. Bileğimi sıkmasından anlamalıydım" diye pişmanlıklar içinde dövünüyordu.

Mümin, yağlanmış bekliyordu... rakibi zayıf pehlivanları ezerek güreş hayatlarını yarıya yarıya bitirdiği için kendisine yarıcı denilen Mustafa Pehlivan'ı...

Yarıcı da yağlanıp geldikten sonra cazgır iki pehlivana el bağlattı. Mümin'le Yarıcı yan yana geldiklerinde Yarıcı'ya rakip çıktı diye sevinen güreş severler hayal kırıklığına uğradılar:

"Te be bu Mümin Hoca, Yarıcı'nın yanında çok ufak kaldı."

"Doğru sülersin be. Yarıcı'nın ancak yarısı kadar. Yarıcı'yı kızdırdı, garibi sakatlamasa bari..."

Sağ eliyle Mümin'in sağ elini, sol eliyle de sol elini tutan, onunla birlikte kıbleye karşı duran Yarıcı'nın içinden geçenler hiç de iyi değildi. Mümin'e hiç de pehlivanca bakmıyor, dişlerini gıcırdatıyordu. "Serez'de pelvanlık yapmak kolay. Diğer kolunu da ben kırayım da gör" diye düşünüyordu. Mümin ise başını eğmiş, hiçbir şeyin farkında değil gibiydi.

Cazgır, dua ve nasihatlerine başladı. İlk önce Yarıcı'ya seslendi:

"Ey yarıcı! Yarıcı!
Sanma dünya kalıcı,
Gelir bir gün can alıcı,

Herkes Hakk'a varıcı.
Deme benim gibi güçte yoktur?
Güce, mala, ilme hesap çoktur,
Rakibin Mümin Hoca, görünüşüne aldanma!
Cin gibi çarpar seni, sonra ateşlerde yanma!"

Cazgırın sözleri, Yarıcı'nın hoşuna gitmemişti. "Büle boş sözlere karnım tok, lafı uzatmadan bir an önce güleşi başlat, işim acele" dedi. Cazgır, "Ya sabır" çekti. Bir şey demedi, "Kibirlinin hasmı sensin. Pelvanlıktan nasibini almamış şu kişinin burnunun sürttüğünü bana göster!" diye sessiz dualara durdu. Yarıcı'nın, yağlı güreşin ruhu olan sözlere boş sözler demesi, Mümin'in yüreğini acıttı, kızdırdı. Cazgırdan ses çıkmayınca o da bir şey demedi. Cazgır, Mümin'e seslendi:

"Çolak Pehlivan Mümin Hoca!
Mevla'ya dua et bolca,
İşine devam et Hak yolca,
Gönülleri bil, açılmamış gonca.
Deme, bende var, acı güç; karşı durulmaz,
Bin bir oyunum vardır, akıl sır almaz,
İnsana en büyük düşmandır kendini beğenmek,
Rakibin Yarıcı'dır, sonra fayda vermez dövünmek.
Pelvan, vur sarmayı kündeden at,
Getir Hazret-i Mustafa'ya salavat.
Ben çekiliyorum aradan,
Doğrulara yardımcıdır Hazret-i Yaradan.
Allah, Allah İllallah!
Hep birlikte diyelim şu iki aslana maşallah.
Haydi, Allah derman vere!"

Cazgırın Allah Allah sesiyle birlikte davullar vurmaya, davulların vurmasıyla da gönüller yiğitlik aşkıyla yanmaya; Kosova'ya, Malazgirt'e Mohaç'a doğru kanat açmaya başladı. Mümin, zincirinden boşanmış bir küheylan gibiydi. Türkistan'dan dört nala kalkmış bir anda Anadolu'yu boydan boya geçmiş, Kosova'ya Mohaç'a ulaşmıştı.

Mümin'i çıkardığı çok kıvrak peşrev seyirciyi coşturdu:
"Maşallah deyin şu Mollaya be! Ne de güzel peşrev çıkarır.
"A be sanki kartal, kanatlanmış da uçar."
Seyirciler arasında Yarıcı taraftarları fazlaydı:

"Yalnız peşrevle pelvanlık olmaz... Merak etmeyin... Yarıcı, kartalınızın kanatlarını yolacak."

Mümin, aşkıyla yandığı Kırkpınar er meydanında peşrev çıkardığı hayaliyle kendinden geçmiş peşrevine devam ediyordu... beline yapışan bir el, bir anda onu, gönül gülünü solduran gerçeğe döndürdü.

Yarıcı, kispet kasnağından yapışmış "Gel bakalım Çolak Molla! İki dakikalık güleş için iki saat peşrev çıkarılmaz. Şu işi bitirelim. Öteki kolunu da ben sakatlayayım" diyordu.

Mümin'in başından aşağı kaynar kazan dökülmüş gibi oldu. En çok kızdığı şeylerden biri de hakaret için kendisine molla, çolak denilmesiydi. Sağ kolunu içten dışa hızla savurdu. Yarıcı'nın kispet kasnağını tutan elini yerinden söküp kopardı. Yarıcı, kolu kopuyor zannetti, bağırmamak için kendini zor tuttu. Mümin, sol koluyla Yarıcı'nın ensesini şöyle bir yokladı. Yarıcı bugüne kadar karşılaştığı en zorlu pehlivandı. Kırkpınar'da başta güreşmiş bir baş pehlivanla ilk güreşiydi.

Mümin Pehlivan, Yarıcı'ya dersini vermek, kendini beğenmiş uzun burnunu çimenler içinde sürtmek için hareket geçti. Çok kızmıştı... Çapraz almak için kollarını kaldırdığında olanlar oldu. Esrarengiz şahsın, "Kızgınlıkla hiçbir işe kalkışma! Kızgınlık her zaman zararlıdır, güleşte ise felaket demektir, aklı giderir. Kızgınlık içindeyken sakın ola oyun uygulamaya kalkma!" nasihatindeki hikmet, esrar ortaya çıktı.

Kollarını kaldırmasını fırsat bilen Yarıcı, kollarını Mümin'in koltuk altından geçirip sırtından birleştirmiş çapraz oyunun almıştı. Almasıyla birlikte de iri cüssesinden istifadeyle Mümin'i kuvvetli poyraza tutulmuş yaprak gibi sürüklemeye başladı. Yarıcı'nın kolları arasında kaybolmuştu. Yarıcı'nın Mümin'i çaprazda uçurur

gibi sürmesi taraflarını coşturdu.

Yarıcı'ya kızdıkları için Mümin'i destekleyenlerin ümitleri hemen sönmüştü:

"Bu Mollacık, Yarıcı'ya çok hafif geldi."

"Baştan belliydi. Arada bu kadar kilo ve cüsse farkı var."

Mümin, Yarıcı'nın çaprazına direnmek istedi, baktı ki çok zorlu, o da hızına hız kattı. Yarıcı şaşırdı, daha önce böyle bir durumla karşılaşmamıştı... Mümin, Yarıcı'nın bir anlık şaşkınlığından faydalanarak yılan gibi kucağından sıyrıldı. Kendini yere bıraktı. Yarıcı, yerde kar topu olmuş Mümin'e çarptı ve uçtu. Yarıcı, iri vücudundan bekleyen bir çeviklik göstererek açık düşmedi, konmasını becerdi, dört ayak üzerine düştü. Yarıcı'nın çevikliği bununla da kalmadı. Mümin, kendisini yakalamadan ayağa kalkmaya muvaffak oldu.

Herkes şaşkınlık içindeydi:
"A be Molla, kollarının arasından nasıl sıyrıldı üle?"
"Te be göremedim, yılan gibi kayıverdi herhâlde."

Mümin, Yarıcı'yla karşı karşıya gelince meşhur narasını koyverdi:

"Aşk olsun bre Pelvan!"

Mümin'in narası, kollarının arasından kaçırdığı, kendisini dört ayak üstünde yürümek zorunda bıraktığı için kızgın olan Yarıcı'yı daha da kızdırdı:

"Bre Çolak Molla! Pelvan olmuş da aşk olsun diye nara atar, bana meydan okursun ha! Aşk kim sen kim?"

Mümin, Yarıcı'nın tepkisine şaşırdı, Çolak Molla diye hakaret etmesine de kızdı.

Çok sakin yaradılışlı olan ve çok zor kızan Mümin'i en fazla kızdıran şeylerden biri kendisine Çolak Molla denilmesiydi. O, bu sözlerde, şahsında medreseye, medresenin şahsında da İslamiyet'e hakareti görürdü.

Mümin, sol eliyle Yarıcı'nın nasıl olduğunu anlamadığı bir elense çekti, dengesini bozdu, bunu sol ayağıyla vurduğu bir tırpanla tamamladı. Yarıcı bir anda kendini kaba etlerini üzerinde yerde buldu. Eğer elleriyle geriye doğru destek yapmasaydı açık dahi düşebilirdi. Seyirciler arasından bir şaşkınlık uğultusu yükseldi.

Mümin, Yarıcı'nın üzerine yine gitmedi. Yarıcı'ya "Kalk bre pelvan bozuntusu, çolak molla diye hakaret etmek neymiş göreceksin" dedi ve ayağa kalkmasını bekledi. Yarıcı, iyice köpürmüştü. Çolak ve Molla diye aşağı gördüğü, hakaret ettiği kimse tarafından iki seferdir zor duruma düşürülüyordu. Rakibi, önemsemez bir şekilde üzerine de gelmiyor, "Senin hesabını hemen görmeyeceğim, seni seni eze eze yeneceğim" diyerek tehdit ediyordu.

Yarıcı iyice kızmıştı. Hırsla kalktı. Kalkmasıyla birlikte tersten bir elense, arkasından da tırpan yedi, tekrar yere düştü.

Kimse gördüğüne inanamıyordu. Yarıcı'nın yarısı kadar gözüken Mümin, koca Yarıcı'yla kedinin fare ile oynadığı gibi oynuyordu.

Yarıcı, tam manasıyla şaşırmıştı. Elense ve tırpanları nasıl yediğini anlamamıştı, ilk defa rakibini küçük görmekten vazgeçti, ihtiyatla yerinden kalktı, bu sefer Mümin'e yaklaşmadı. Gözlerine korku yerleşmişti. Bakışları, Mümin'in boynundaki muskadaydı. Büyülenmiş gibi muskaya bakıyordu.

Yarıcı, daha ne olduğunu anlamadan kendini Mümin'in kolları arasında buldu. Mümin, nasıl olduğu anlaşılmaz şekilde koca Yarıcı'ya çapraz oyununu uygulamıştı. Yarıcı, aklı başına gelir gelmez direnmek istedi. Ama başaramadı. Cılız dediği, sakat, molla diye hakaret ettiği, aşağı gördüğü kimse kendisini sürükleyip götürüyordu, hem de fırtına önündeki tüy gibi. Yaşadıklarına inanamıyordu. Kendisinin yarı cüssesinde biri tarafından rüzgârın önündeki yaprak gibi uçuruluyordu. Rakibinin kollarını koltuk altında sıkıştırıp sağa doğru savurarak yanbaş oyununu uygulamak istedi ama başaramadı. Son çare diye, Mümin'den çengel yiyerek yenilmemek için kendini yere attı. Çimenlere karışmasıyla birlikte

de ayağa kalkmak için davrandı. Fakat Mümin Pehlivan müsaade etmedi. Bir panter gibi uçarak Yarıcı'nın üzerine kondu. Güreş başlayalı on beş dakika olmuştu. Seyirciler bu zaman içinde şahit olduklarına inanamıyorlardı:

"A be çimdikle beni? Gördüklerim rüya mı?"

"Dur be çimdikle dedikse etimi kopar demedik ya. Tamam, anladım, rüya değilmiş."

"Yarıcı, hasta mıdır nedir?"

"Doğru sülersin herhâlde hasta olmalı? Başka türlü yarısı kadar molla karşısında bu hâllere düşer miydi?"

Yarıcı, yere düşmesiyle birlikte ayağa kalkmak için hareketlendi, Mümin de kaldırmamak için... Yarıcı zorladıkça kalkmasına mâni oluyordu. Yerdeki kıyasıya mücadele on dakika kadar sürdü. İri yarı ve şişman olan Yarıcı, kalkmak için devamlı güç sarf etmesi sebebiyle nefes nefese kaldı, zorlamayı bıraktı. Yarıcı'nın koca göbeği demirci körüğü gibi inip kalkıyor, sesli nefesi tâ seyircilerin arasından duyuluyordu. İyice yere yapıştı, biraz olsun nefeslenebilmek, dinlenebilmek için... Ama Mümin bu fırsatı vermedi. Rakibini güzelce yere yaydıktan, ayaklarıyla sarma vurup zapt ettikten sonra harekete geçti. Sağ eliyle rakibinin başını yerden havaya doğru kaldırdı, sol eliyle midesini aşağıdan yukarı doğru sıvamaya, kemane oyununu uygulamaya başladı. Mümin, sol bileğindeki şişkinliği olanca gücüyle Yarıcı'nın midesine bastırıyor, sonra yukarı doğru çekiyordu. Koca Yarıcı, danalar gibi bağırıyordu.

Mümin, Yarıcı'yı yeteri kadar bağırttığına kanaat getirdikten sonra kemaneyi bıraktı. Künde aramaya başladı. Yarıcı'nın bütün karşı koymasına rağmen iki eliyle rakibini belinden kuşatarak bel kündesine aldı. Herkes heyecan içindeydi. Koca Yarıcı, yarısı kadar bir pehlivanın karşısında gidiyor muydu? Yediği korkunç kemane yüzünden içi dışına çıkan hemen hemen de bayılmak üzere olan Yarıcı, son bir hamleyle kendini ileri doğru attı. İnanılmaz bir şey oldu. Yarıcı, bel kündesinden kurtuldu. Kurtulmakla kalmayıp el ve ayakları üzerinden bir bebek gibi emekleyip Mümin'den uzaklaşıp ayağa kalkmaya muvaffak oldu. Yarıcı, taraftarları rahat bir nefes

aldılar, pehlivanlarını alkışladılar.

Dimetoka beylerinden İdris Bey, Yandım Ali Bey'e baktı:
"Ali Beyim, gördün mü Yarıcı nasıl kurtuldu?"
Ali Bey gülümsedi:

"İdris Beyim! Yarıcı kurtulmadı, Mümin, üzerine gitmedi, kurtuldum sansın istedi. Mümin, kimsenin itiraz edemeyeceği şekilde eze eze yenmek istiyor Yarıcı'yı. Yarıcı'nın, güleşin başında söylediği sözleri ona yutturmak niyetinde."

İdris Bey, inanamaz gözlerle baktı:

"Bu Molla, dediğin kadar varmış?"

"Dediğimden de fazla. Onda anlatılmaz bir güç, anlaşılmaz bir güreş zekâsı var. Bunca yıldır güleş seyrederim, onun gibisini görmedim. Yarıcı'yı öyle yenecek ki ayağa kalkacak hâli kalmayacak."

Mümin'in üzerine doğru geldiğini gören Yarıcı, yağcıya işaret etti. Yağcı, elinde su ibriğiyle koştu. İbriği alan yarıcı başından aşağı suyu boşalttı. Yağlı güreşte pehlivan, rakibinden izin almadan suya gidemez. Yarıcı'nın niyetinin nefeslenmek, biraz olsun dinlenmek olduğu açıkça belliydi. Buna rağmen Mümin ses çıkarmadı. Yarıcı, yüzünü, sağını solunu yıkayarak beş dakika kadar oyalandı. Seyirciler tepki gösterdi:

"Ne o yarıcı, kendini Serez hamamında göbek taşında mı zannettin?"

"Yoksa Molla'dan korkuyor musun?"

Seyircilerin ıslıklaması ve cazgırın seslenmesi Yarıcı'yı harekete geçirdi, Mümin'in yanına geldi. Gözü korkmuş, sataşmaktan vazgeçmişti. Mümin'den uzak duruyordu. Mümin, üzerine geldikçe o geri geri gidiyordu. Yarıcı'nın bu hâlini gören güreşseverler, hayretten hayrete düşüyorlardı. Mümin, fırsat buldukça elense çekmeğe çalışıyordu. Ama Yarıcı geri geri gittiği için bu pek mümkün olmuyordu. Seyirci, Yarıcı'ya bağırdı:

"Yarıcı! Geri geri nereye gitmeye çalışırsın? Niyetin eve gitmek mi?"

"A be bu hâlinle hanımın seni eve kabul etmez."

Yarıcı'nın bütün bu sataşmalara aldırdığı yoktu. Mümin, güreşin tatsız tuzsuz bir hâle geldiğini fark etmesiyle birlikte şimşek gibi daldı. İki paçayı birden ele geçirdi. Yarıcı, boyunduruk yetiştiremedi, ancak kendini yere atabildi. Mümin de hemen yerde bastırdı. Bacaklarıyla sarma vurarak kıpırdayamaz hâle getirdi.

Ali Bey, İdris Bey'e döndü:
"Mümin, iki paçayı birden kapmışken isteseydi hemen yenerdi?"
"Peki fırsat eline geçmişken niçin yenmedi?"

"Niyeti hemen yenmek değil. Kibirlenen, kendisine hakaret eden Yarıcı'ya iyi bir ders vermek ister."

İdris Bey, Ali Bey'in sözlerine inanamıyordu ama güreşin cereyan ediş tarzı onun haklı olduğunu gösteriyordu.

Mümin, rakibini yerde iyice zapt etti sonra da sağ ve sol ellerini Yarıcı'nın koltuk altlarından geçirip ensesinde birleştirdi, böylelikle kolayca kurt kapanı oyununu aldı. Daha sonra bastırarak alnına çimlere dayadı, sürtmeye başladı. Koca Yarıcı karşı koyamıyordu, kurt kapanı oyununu almasına mâni olamadığı gibi, yüzünü çimlerin arasında sürtmesine de engel olamıyordu. Mümin, uzun müddet Yarıcı'yı çimler arasında, çift sürer gibi gezdirdi. Dersini aldığını inandığında da kurt kapanı oyununu bıraktı. Sol elini bacak arasından sokarak kasnağından, kispetin ön tarafından tuttu. Sağ eliyle de Yarıcı'nın ensesinden bastırarak şak kündesini aldı. Herkes nefesini tutmuş bekliyordu. Mümin, kendisinden çok çok okkalı bir pehlivanı, şak kündesiyle çevirip atabilecek miydi? Mümin, bileğinden kaynamış sol koluyla Yarıcı'yı kispet kasnağından kendine doğru çekti. Sağ eliyle ensesinden bastırdı. Yarıcı'nın ayakları yukarıda, başı yerdeydi. Mümin şöyle bir nefeslendi. "Ya Allah, bismillah" diyerek Yarıcı'nın vücuduna bir daire çizdirdi. Kimse gözlerine inanamadı. Dev gibi Yarıcı fırıldak gibi havada döndü, sonra da boylu boyunca çimene uzandı hem de

sırtüstü.

Mümin yerinden doğruldu. Galibiyet temennasını çaktı, seyircileri selamladı. Az sayıdaki taraftarı coşkuyla Mümin'i alkışlarken, Yarıcı'yı destekleyenler tam bir şaşkınlık içindeydi, gördüklerine inanamıyorlardı.

Mümin, yerden kaldırmak için Yarıcı'nın yanına gitti. Elini uzattı, Yarıcı'dan hiçbir hareket yoktu.

Dikkatlice bakınca, Yarıcı'nın gözlerinin kapalı olduğunu gördü. Eliyle dokundu, "Koca Pelvan!" şeklinde seslendi. Yarıcı'dan hiçbir ses gelmedi. Mümin, cazgırı yardıma çağırdı:

"Ustam, Yarıcı Pelvan bayılmış galiba..."

Mümin, öldü mü diye endişelendi. Dikkat edince nefes aldığını gördü, rahatladı. Bu sırada elinde su dolu ibrikle cazgır geldi. Yarıcı'nın yüzünü yıkadılar. Boynunu, omuzunu ovaladılar. Üç dakikalık bir uğraşmadan sonra Yarıcı kendisine geldi. Bu arada Yarıcı'nın taraftarları da pehlivanlarının başına koştular. Tepki gösterdiler:

"A be Mümin, baygın Yarıcı'yı yenmiş, bu galibiyet sayılmaz."

"Doğru sülersin be! Yarıcı'nın hasta hasta güleştiği zaten belliydi. Yoksa bu ufak tefek Molla onunla baş edebilir miydi?"

"Haklısınız, bu galibiyet kabul edilemez."

Söylenenlere kızan cazgır lafa karıştı:

"Siz ne dersiniz be! Güleş gözümün önünde cereyan etti. Mümin, künde atarken kendindeydi. Güleş esnasında bayılsaydı güreş yarıda kalmaz yine yenik sayılırdı. Kural büle... Güleşi bana mı öğretirsiniz."

Cazgır'ın sözleri, Yarıcı taraftarlarını iyice çıldırttı:
"Büle de kural olur mu?"
"Cazgır, belanı mı ararsın?"

Bu sırada kendine gelen Yarıcı, "Hasta hasta güleştim. Nasıl

yenildiğimi hatırlamıyorum. Herhâlde bayılmışım. Mümin'le bir güleş daha istiyorum" açıklamasında bulununca ortalık iyice karıştı. Güleş tekrar yapılır yapılmaz, ödül verilir verilmez tartışmaları, iki pehlivanın taraftarlarını kavganın eşiğine getirdi.

İdris Bey ve Yandım Ali Bey de kalabalığın yanına geldiler. Cazgırdan durumu öğrendikten sonra Mümin'i aralarına aldılar; saldırı falan olmaması için...

Yarıcı taraftarları, cazgırın etrafını sarmışlar, mâni oluyorlardı; on altınlık ödülü Mümin'e vermesine... Bu davranış İdris Bey'i çileden çıkardı:

"Te be büle saygısızlık olur mu? Güleş bitmiş, Mümin ödülü hak etmiştir. Çekilin şüle kenara!"

İdris Bey'in sözleri kalabalığı iyice kızdırdı "Beysen beyliğini bil!" diyerek İdris Bey'in üzerine yürüdüler.

İdris Bey'in adamları da kabalığa doğru gidince ortalık iyice ısındı. Mümin, Yandım Ali Bey'le konuştuktan sonra İdris Bey'e döndü:

"Beyim! Yarıcı ile istediği zamanda istediği yerde, istediği şartlarda tekrar güleşmeyi kabul ederim. Ne olur, benim yüzümden kavga çıkmasın."

İdris Bey sakinleşecek gibi değildi:

"Bunlar bu memleketi hepten de sahipsiz mi sanırlar? Bulunduğumuz yerde mazlumun hakkını yediririz mi bilirler? Eğer büle bilirlerse yuh olsun bizim beyliğimize..."

Mümin, İdris Bey'i sakinleştirmeye çalıştı:
"Mühim değil İdris Bey'im."
Mümin'in sözleri İdris Bey'i daha da kızdırdı:

"Evladım nasıl mühim değil. Bey, bulunduğu yerde zulme, haksızlığa mâni olamazsa beyliği niye?"

İdris Bey, adamlarına bağırdı:

"Davranın bre! Ödül, Mümin'indir. Engel olmak isteyenin göz

yaşına bakmayın!"

İdris Bey'in adamları mavzerlerini doğrulttular, kalabalığı dağıttılar, cazgırın elinden içinde ödül altınlar bulunan keseyi aldılar ve Mümin'e uzattılar. Mümin keseyi almadı. İdris Bey'e "Beyim... Allah razı olsun. Siz beyliğinizi, bey olduğunuzu, mazlumun yanında yer aldığınızı, zorbalıktan korkmadığınızı gösterdiniz. Ama ölsem de almam... bir kısım insanların hak etmediğime inandığı büle bir ödülü. Yarıcı'nın istediği gün ve şartta onunla tekrar güleşmeye hazırım" dedi. Sözleriyle yüzü ve gönlü allak bullak olmuş İdris Bey, Mümin'i kucakladı:

"Sen ne kadar tok gözlü, ne kadar mertmişsin. Tam Pelvanca hareket edersin."

Mümin kızardı, Ali Bey gülümsedi:

"İdris Bey'im... Mümin'de daha nice marifetler var... Mümin de kabul etti. Yarıcı ile görüşüp güreş yer ve gününü kararlaştırsak da ortalık yatışsa. İki taraf birbirine girmek üzere."

İdris Bey'in yapılan haksızlık sebebiyle kızgınlığı hâlâ geçmemişti:

"Bana sorarsanız güleş bitmiştir. Cazgır ve hakem heyeti Mümin'i galip ilan ettiler. Kuru kalabalıktan korkup karar değiştirilmesine karşıyım. Ama son sözü ihtiyarlar ve eşraf söyler. Onlarla bir görüşelim, istişare edelim, karara varalım."

Yandım Ali Bey, İdris Bey, Mümin ve Cazgır, ihtiyar heyetinin yanına gittiler. Heyet, Yarıcı'yı da yanlarına çağırdı. Mümin ve Ali Bey'in ısrar etmesiyle güreşin üç gün sonra tekrar yapılmasına karar verildi. Bu karara varılırken, Yarıcı'nın hastalandım iddiaları dikkate alınmıştı.

Cazgır, üç gün sonra ikindiye bir saat kala Yarıcı ile Mümin Hoca arasında güreşin tekrar edileceğini duyurdu. Bu haber, Yarıcı taraftarlarını sevindirirken, Mümin taraftarlarını kızdırdı,,. Aslından Mümin taraftarları demek de gerçekçi olmaz. Bunlar Dimetokalı olup Yarıcı'nın huyunu, güreş tarzını beğenmeyenlerdi.

Bu karardan sonra kalabalık dağıldı. İdris Bey, Yandım Ali Bey ve Mümin'i bırakmadı. Birlikte giderlerken "Mümin Pelvan" diye seslenildi. Mümin sese döndü. Gece misafir olduğu, ekmeğini yediği, ekmek tuz hakkının geçtiği kahveciydi. Kahveci, Mümin'in yanına geldi, çok mahcuptu, gözleri yaşlıydı, elini tuttu:

"Hakkını helal et Mümin Pelvan!"

Mümin şaşırdı:

"Benim ne hakkım olur efendi baba. Asıl sen hakkını helal et. Hakların en büyüğü ekmek tuz hakkı geçti. Tanrı misafiri deyip gönlünü ve evini açtın."

Kahveci, gözyaşlarına mâni olmak için kendini sıktığından zor konuşuyordu:

"Sana karşı... çok mahcubum... Ben seni deste pelvanlığına yakıştıramazken Yarıcı'ya meydanı dar getirdin?"

Mümin gülümsedi, elini kahvecinin omzuna attı:

"Geçmiş ve gelecek bütün haklarımı helal ettim efendi baba. Üzülme! Sen hiç olmazsa deste pelvanlığını yakıştırdın. Başkalarıysa pelvanlığı hiç yakıştıramadı."

Mümin'in sözüne güldüler. İdris Bey, kahveciyi de konağına davet etti.

Mümin ve Yandım Ali Bey, üç gün boyunca İdris Bey'in misafiri oldular. İdris Bey, onlara ilk önce Dimetoka'yı gezdirdi. Mümin'in isteği üzerine Ruşanlar Köyü yakınındaki Kızıl Deli Sultan türbesine gittiler. Türbenin etrafında, aşevi ve misafirhane vardı. Mümin, Kırkpınar güreşlerinin ve Çanakkale Boğazı içinde kum yolunun doğmasına vesile olan Deli Kızıl Sultan'ı ziyaret etmekten çok memnundu. İdris Bey, türbeye; Dimetoka ve çevresindeki Bektaşilerin aşırı derecede ilgi gösterdiğini söyledi. Deli Kızıl Sultan'ın da tıpkı Hacı Bektaşi Veli gibi Bektaşiler tarafından sahiplenildiğini anlattı.

Güreşe kadar geçen üç gün içinde Dimetoka, dedikodularla çalkalandı. En fazla ses getiren de Yarıcı'nın "Geçen güleşte hastaydım. Bu sefer o mollaya dünyanın kaç bucak olduğunu göstereceğim. Bir daha çayıra çıkmaya cesaret edemeyecek. Onun güleş hayatını bitireceğim" sözleriydi. Mümin, güreşle ilgili tek kelime söylemediği hâlde Mümin'in ağzından "Kiloyla pelvan olunmaz. Pelvan olmak için kilo yetseydi en iyi pelvan mandalar olurdu" gibi sözler ortalıkta dolaşıyordu. İş dedikoduyla da kalmadı. Yarıcı ve Mümin taraftarları, tam manasıyla iki guruba ayrıldılar. Bazı yerlerde tartışma kavgaya dönüşünce zaptiye devreye girdi. Şehirde tedbirler fazlalaştırıldı.

Beklenen gün geldi. Sabahın erken saatlerinde güreş yeri dolmaya başladı. Öğle namazından sonra Mümin, Yandım Ali ve

İdris beylerle birlikte Kızıl Deli Sultan çayının hemen yanındaki çayıra gitti. Gözlerine inanamadı. Güreş yapılacak alanın etrafını seyirciler tıklım tıklım doldurmuştu. Zaptiyeler kol geziyordu. Yarıcı gelmiş, kispetini giyinmiş, yağ kazanının başında duruyordu. Mümin'i gördü, hareketlendi... ağzına aldığı suyu Mümin'e doğru fırlattı. Mümin, soyunmak için hazırlanan çadıra geçti.

Mümin'in kispeti giyip yağ kazanına doğru yürümesiyle ortalık hareketlendi. Taraftarları alkışladılar.

Mümin'in alkışlanması Yarıcı destekçilerini çıldırttı:
"Molla! Son duanı yaptın mı? Yarıcı, bugün kemiklerini kıracak."
"Bugün karşında hasta bir Yarıcı yok."
"Aklın varsa çayıra çıkma!"

Mümin, alkış ve sataşmalara aldırmadan kazanının yanına yürüdü. Selam verdi. Yarıcı, dil ucuyla selamını aldı:

"Ooo Molla, geldin ha! Gelmezsin diyordum. Desene seyirciler bugün epey kemik sesi dinleyecek, feryatlarınla yürekler dağlanacak.

Mümin, Yarıcı'nın sözlerine hem hayret etti hem de kızdı. Hayret etti, bayıltarak yendiği bir pehlivan, nasıl sakatlamaktan bahsederdi. Yoksa güreş esnasında hakikaten de hastalanmış mıydı? Kızdı... alay edilerek molla denilmesi, Mümin Pehlivan'ın en çok kızdığı şeylerin başında geliyordu. Yarıcı'nın kispetinin önünden tuttu ve şöyle bir silkeledi:

"Sakın bir daha Molla diyerek benimle alay etme!"
Yarıcı diklendi:
"Edersem ne olacak? Ateş olsan cürmün kadar yer yakarsın."
Mümin, Yarıcı'nın sağ elini avuçladı ve sıktı:

"Ne olacak? Eğer terbiyesizliğe devam edersen bu sefer bayılarak da kurtulamazsın. Çayırdan cenazen çıkar."

Mümin'in avucunda parmakları kırılacak gibi olan Yarıcı, bu korkunç kuvvet karşısında şaşırdı, hızla elini çekti ama kurtaramadı. Korkuyla karışık "Kimin cenazesi çıkacak az sonra belli olacak" dedi. Sesi, titreyerek çıkmıştı. Mümin, cazgırın

geldiğini görünce Yarıcı'nın elini bıraktı. Yarıcı merakla eline baktı, parmaklarım yerinde mi diye. Parmaklarını hissetmiyordu, sanki kopmuşlardı.

Cazgır, iki pehlivanı kıbleye karşı yan yana el bağlatarak durdurdu. Güç kuvvet ve ustalıkla gurura kapılmamalarını, bunların Yüce Mevla'nın bir emaneti olduğunu, güreşin; nefis, şeytan ve kötü çevreyle mücadeleyi temsil ettiğini, nimet büyüdükçe hesabın daha da çetin olacağını öğütleyerek duasını yaptı. Allah Allah sesleriyle pehlivanları er meydanı kabul edilen çayıra saldı.

Mümin, peşreve başlamasıyla birlikte Yarıcı'nın sözlerini unuttu, kendini bir anda Avrupa'ya akın eden akıncı cetlerinin arasında buldu. Onlarla huduttan hududa koştu, kırmızı güle kavuşmak için kılıç salladı, ok attı.

Mümin, çevresini unutmuş bir hâlde Türkoğlu'nun Türkistan'dan Avrupa'ya akışını, Avrupa'yı vatan tutuşunun anlatan peşrevi yaparken Yarıcı, eli belinde, peşrev çıkarmadan onu bekliyordu... Bu sefer Mümin'e peşrevi yarıda kestirmeye cesaret edemedi, çaresiz peşrevi bitirmesini bekledi.

Mümin, peşrevi bitirip ense enseye geldiği anda Yarıcı'nın niçin bu kadar üst perdeden konuştuğunu anladı. Niyeti güreşmek değil kavgaydı. Ense bağlamasıyla birlikte elense yerine yumruk atmaya başlamıştı.

Mümin, çevik hareketlerle yumruklardan kurtuluyordu. Ama bütün gayretine rağmen yumruğun birisi boynunda patladı. Tam Mümin de aynı şekilde karşılık verirken cazgır araya girdi. "Yarıcı! Kavga değil güreş yapıyorsunuz. Pelvanca güreş!" ikazını yaptı. Yarıcı bir şeyler homurdandı ama ne dediği anlaşılmadı. Cazgır aradan çıkanca Yarıcı bildiğini okumaya, elense niyetine yumruk savurmaya devam etti. Bu seyircilerin dikkatinden kaçmadı:

"Yarıcı'nın niyeti güleş değil."
"Doğru sülersin be. Kavgaya gelmiş."
"Mümin'in güleşle yenemeyeceğini anladı herhâlde..."

Yarıcı taraftarları ise "Göster Mollaya gününü" diyerek yangına körükle gidiyorlardı. Mümin, Yarıcı'nın güreşmeye niyeti olmadığına iyice emin olunca Yarıcı'yı eliyle itti, cazgırın yanına gitti ve "Ben buraya kavga etmeye gelmedim. Yumruk atmasına mâni olmazsanız güleşten çekilirim" dedi. Cazgır, Mümin'e hak verdi. Hakem heyetinin yanına gidip Mümin'in sözlerini anlattı. Hakem heyeti, gerekli talimatı cazgıra verdi. Herkes hakem heyetinin ne dediğini merak ediyordu. Cazgır, ortaya gelip kararı duyurdu:

"Hakem heyeti, Yarıcı'ya son olarak ikaz etmektedir. Eğer aynı şekilde güleşmeye devam ederse yenik sayılacaktır."

Karar, Yarıcı taraftarlarını kızdırdı:
"A be büle şey olur mu? Güleş erkek işidir be!"
"Mollayı korumaya daha ne kadar devam edeceksiniz?"

"Madem elenselerden şikâyet eder. Burada işi ne? Gitsin medresesine."

Mümin'i tutanlar "Yarıcı, güleşmeye cesarete edemeyince kavga çıkarır. Yaptığı pelvanlığa yakışır mı?" şeklinde laf atınca ortalık birden gerginleşti. Zaptiyeler hemen devreye girdi.

İdris Bey de adamlarına hazırlıklı olmalarını, kavga durumunda hemen Mümin'in etrafını sarmalarını söyledi. Hakem heyetinin kararını Yarıcı'ya söyleyen cazgır, güreşi tekrar başlattı.

Yarıcı'nın morali bozuldu. Kavga çıkarma planları bozulmuştu. Cazgırın yanlarından çekilmesiyle birlikte Mümin, tersten bir elense çekti, Yarıcı sarsıldı; Mümin, elenseyi tırpanla tamamladı. Yarıcı, kocaman bir meşe ağacı gibi yere devrildi. Herkes hayretler içindeydi:

"A be bu Molla cin gibi. Yarıcı'yı nasıl çarptı üle. Ne elense çektiğini ne de tırpan attığını gördük?"

"Cinli herhâlde bu Molla. Yarıcı'nın yarısı kadar, nasıl da elense ve tırpanla yere düşürdü?"

Yere düşen Yarıcı tam bir şaşkınlık içindeydi. Korku yerleşmiş gözlerle Mümin'e bakıyordu. Elenseyi ve tırpanı nasıl yemişti bir türlü anlamamıştı. İlk güreşte başına gelenler yine geliyordu. "Bu

Molla mutlaka cinli olmalı. Yaptıklarının başka izahı yok" diye düşünüyordu. Hemşerilerinin önünde, bir kolu sakat, yarısı büyüklüğünde medrese hocasına rezil oluyordu. Kavga çıkarmak planları da tutmamıştı. Çekinerek kalktı. Mümin'e çok ihtiyatla yaklaştı. Yaklaşmasıyla beraber de olanlar oldu. Bütün seyircilerin hayret nidaları altında yeniden kendini yerde buldu.

Mümin'in yedi yaşından beri güreşe nasıl çalıştığını bilmeyen Dimetokalılar, yaptıklarını muska ve cinle açıklamaya çalışıyorlardı.

Yarıcı ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Bunca seyircinin karşısında ne hâllere düşürülmüştü? Molla deyip de dalga geçtiği, bir yerini kıracağım diye küçük gördüğü bir kimse tarafından... Elinden gelse Mümin'i parça parça edecekti. Ama gelmiyordu. Parçalamak için Mümin'e yaklaşmak gerekiyordu. Ona yaklaşmak da yeri öpmek demekti. Yarıcı, köpekler gibi pişmandı, Mümin'den ikinci güreş istediğine. Olan olmuştu. Şimdi en az hasarla bu durumdan kurtulmalıydı, ama nasıl?

Yarıcı ayağa kalktı fakat Mümin ile ense enseye gelmedi. Korkmuştu. Mümin ile arasında en az iki metre vardı. Mümin, Yarıcı'nın yaklaşmasını bekledi ancak rakibi, cin görmüş gibiydi. Dehşetle açılmış gözlerle Mümin'e bakıyor, aradaki mesafeyi koruyordu.

Mümin "Dervişlikte benlik olmaz, dağ sana gelmezse sen dağa git!" deyip Yarıcı'ya doğru yürüdü. Yürüdü fakat hasmı, aradaki mesafeyi muhafaza etmekte kararlıydı. Mümin üzerine gidiyor, Yarıcı geriliyordu.

Herkes hayret içindeydi. Kocaman Yarıcı geri geri kaçıyordu. Manzara, bir kedinin aslanı kaçırması gibi bir şeydi. Seyirciler tepki gösterdi:

"Bre Yarıcı, geri geri nereye gidersin?"
"A be nereye gidecek, saklanacak delik arar."
"Sıkılmaz mısın, yarın kadar molladan kaçmaktan?"

Yarıcı bu sesleri duyuyor ama kızmaktan başka bir şey yapamıyordu. Aramış ve bulmuştu belasını, hem de tam manasıyla.

Atalar boşuna dememişlerdi "Arayan bulur belasını da Mevla'sını da..." diye.

Seyircilerin tepkisinin artması üzerine cazgır güreşi durdurdu. Yarıcı'ya güreşe girmesini söyledi. Yarıcı bir şeyler söyledi ancak ne söylediği anlaşılmadı.

İhtarını yapan cazgır, pehlivanların arasından çekildi. Ve Yarıcı'nın güreşin başından beri beklediği fırsat doğdu. Mümin'in, yanlarından çekilmekte olan cazgıra bakmasını fırsat bilip şimşek gibi daldı. Dalmasıyla birlikte de Mümin'in iki paçasını da ele geçirdi.

Yarıcı'nın paçası ele geçirmesiyle ortalık dalgalandı, Yarıcı taraftarları sevindi:

"Maşallah deyin be Yarıcı'ya."
"O ne dalıştı üle be. Anlaşılan Yarıcı intikamını alacak."
İdris Bey merak içinde Ali Bey'e sordu:
"Ali Bey! Ne oldu, Mümin gafil mi avlandı?"
Ali Bey gülümsedi:

"Mümin kolay kolay gafil avlanmaz. Gafil gibi davranıp rakiplerini gafil avlar."

İdris Bey şaşırdı:
"Rakiplerini gafil mi avlar, nasıl yani?"
"Bakarsan görürsün."

İdris Bey bakışlarını güreşe çevirdi, gözlerine inanamadı. Mümin, Yarıcı'nın boynunu sağ koluyla kuşatarak boyunduruğu yetiştirmişti. Bunu nasıl başarmıştı? Mümin'i son gördüğünde geri doğru bakıyordu. Ali Bey hariç başta Yarıcı olmak üzere herkes şaşkınlık içindeydi. Geriye doğru bakarken nasıl olup da boyunduruğu vurmuştu? Mümin'in sakat kolu boynuna dayalı iken rakibinin ne yapmak istediğini sezdiğini bilmediklerinden şaşırmaları gayet normaldi.

Çok büyük bir fırsat yakaladığına inananYarıcı, omuzlarıyla sırt üstü devirmek için olanca gücüyle yüklendi, paçaları son kuvvetiyle

çekti. "Yarım kadar olan Molla'nın boyunduruğundan ne olacak? Sakat koluyla bana ne yapabilir?" diye düşündü ve yüklenmeye devam etmek istedi ama yapamadı. Nefesi kesilmiş, kulakları uğuldamaya başlamış, gözleri kararmıştı. Çıldıracak gibiydi Molla, çolak deyip de küçümsediği biri karşısında düştüğü durum gururuna çok dokunuyordu. Seyircisi önünde üç gün önceki gibi kötü durumlara düşmek düşüncesi aklını başından aldı. Nefesinin falan kesilmesine aldırmayıp tekrar bütün gücüyle yüklendi.

Mümin, Yarıcı'nın yüklenmesi karşısında sırtüstü gitmemek için boyunduruğu biraz daha sıktı. Sol elinin baş parmağıyla köprücük kemiği boşluğunu bastırdı. Yarıcı'nın yüzü kıpkırmızı kesildi. Mümin "Mustafa Pelvan! Paçaları bırak ki boyunduruğu çözeyim" diye seslendi. Yarıcı ne cevap verdi ne de paçaları çözdü.

Yarıcı, Mümin'i yenmek hırsı ve "Bir daha böyle bir fırsat elime geçmez" düşüncesiyle yüklenmeye devam etti. Daha doğrusu yüklenmeye çalıştı. Fakat başaramadı. Mümin'in biraz daha sıkmasıyla nefesi tamamen kesilmiş, şuuru gitmişti. Mümin, Yarıcı'nın ellerinin gevşediğini hissetti. Boyunduruğu boşalttı. Yarıcı'dan hiçbir hareket yoktu. Elinin ucuyla dokundu. Yarıcı, sağ yanına devrildi. Mümin "Ustam, bayıldı galiba?" diye cazgıra seslendi, kendisi de hemen Yarıcı'nın yanına çöktü, hafifçe yüzüne vurdu, omuzlarından tutarak sarstı:

"Mustafa Pelvan. Kendine gel!"

Yarıcı diye şöhret bulan Mustafa Pehlivan, kendisi yarılanmış, sesi çıkmıyordu. Yarıcı'nın bayıldığını haber alan taraftarları bağırarak çayıra daldılar:

"Haddini bildirin şu Molla'ya! Güreş mi yapar yoksa kavga mı?"

"Doğru sülersin, iyi bir marizi hak etti. İki seferdir koca Yarıcı bayılır. Demek ki kalleşçesine bir şeyler yapar."

İdris Bey hemen adamlarına emir verdi:

"Çabuk çayıra! Mümin'i etrafını sarın! Onun kılına zarar gelirse derinizi yüzerim..."

Tetikte bekleyen zaptiyeler de seyircilerin çayıra girmesiyle

birlikte koşmuşlar, silah dipçiğiyle çıldırmış gibi hücum edenlere mâni olmaya çalışıyorlardı.

İdris Bey'in adamlarının ve zaptiyelerin bütün gayretlerine rağmen Mümin, Yarıcı ve cazgırın etrafı seyircilerle kuşatılmıştı. Zaptiye ve İdris Bey'in adamları silahlarına çekmişler, Mümin'in etrafını sarmışlar, tüfek dipçiklerini kullanarak kimseyi yaklaştırmıyorlardı. Ortalık tam manasıyla ana baba günüydü. Bağrışmalar, küfürler birbirini takip ediyordu.

Mümin'in yüreği sancıdı. Yarıcı taraftarlarının tepkisini anlamakta zorlanıyordu. Karşılarındaki Rus keferesi olsa böyle yapılmazdı. Hani güreş mertlikti, yiğitliğin, insanlığın yaşatılmasıydı.

Bu sırada, yüzü suyla yıkanan Yarıcı Mustafa Pehlivan kendine geldi, şaşkınlıkla etrafını sarmış olan kalabalığa baktı:

"Ne olur bre, bu gürültü ne?"
Cazgır, kızgın kızgın cevap verdi:
"Senin destekçilerin Mümin Pelvanı dövmek isterler."
"A be niçin dövmek istesinler, delirmiş mi bunlar?"

"Hırsları vicdanlarını örtmüş. Mümin Pelvan'ın, kavgayla seni bayılttığını düşünürler?"

Yarıcı ayağa fırladı. Bunu gören cazgır telaşlandı, önüne geçti:

"Yarıcı Pelvan. Mümin Pelvan çok mertçe güleşti. Bir delilik yapmayasın."

Yarıcı acı acı gülümsedi:

"Ustam... Mümin'in ne kadar mertçe güleştiğini en iyi ben bilirim."

Taraftarlarına döndü, bağırdı:

"A be siz ne utanmaz insanlarsanız? Mümin Pelvan, beni mertçe yendi."

Yarıcı'nın sözleri, gülle gibi çayırın ortasın düştü. Gürültü, bıçak gibi kesildi. Yarıcı, herkesin şaşkın bakışları içinde Mümin'in

yanına gitti. Mahcubiyet içinde Mümin'in boynuna sarıldı:

"Hakkını helal et Mümin Pelvan! Hem güleşte hem de insanlıkta benden çok üstünsün. On defa güleşsek onunda da beni yenersin. Pes ederim, güleşten çekilirim."

Yarıcı'nın mertçe davranışı Mümin'i duygulandırdı:

"Ne hakkım olsun be Mustafa Pelvan. Üzülme güleşte olur büle şeyler. Geçmiş gelecek bütün haklarım helal olsun."

Mümin'in sözleri Yarıcı'nın gönlünü taşırdı:
"Sen ne biçim insansın, melek misin, nesin?"
Bu sırada cazgır, Mümin'in elini kaldırdı, durumu ilan etti:
"Yarıcı Pelvan pes etmiştir. Ödül, Mümin'indir."

Çayırdaki kavga, yerini tam manasıyla şaşkınlığa bırakmıştı. Yandım Ali Bey ve İdris Bey geldiler, Mümin'i kalabalığın arasından çıkardılar. Soyunma çadırına götürdüler. Mümin, giyindikten sonra ödülünü aldı. Yere basmıyor, bulutlar üzerinde uçuyordu. Bin bir düşünce arasında kanatlanmış, yüreği pır pır ediyordu. Kendisini Kırkpınar'da başpehlivanlığı kazanmış gibi görüyordu. Anlatılmaz bir sevinç ve coşku içindeydi. Nasıl coşku içinde olmasındı? Meşhur bir Osmanlı başpehlivanını yenmişti, hem de iki defa, her iki güreşinde de bayıltarak. Gözünün ve gönlünün hiçbir şeyi gördüğü yoktu; güreşten, özellikle de galibiyetten başka. Yaşı daha on dokuzdu. Bu genç yaşında, meşhur bir başpehlivana meydanı dar getirmişti. O sevinmesin o coşmasın da kim coşsundu?

Mümin, kazandığı galibiyetin verdiği sarhoşlukla talikaya bindi iki beyin, kendisini sevenlerin arasında Dimetoka'ya doğru yola koyuldu. Ama gönlü onu beklemedi. Gönül atı Dimotaka'yı aştı, yoluna devam etti. Bir anda Kırkpınar er meydanına ulaştı. Kendini, Kırkpınar'da başpehlivan olup talika içinde Edirne'ye doğru ilerlerken gördü. Ona ilk hoş geldin diyen gökyüzüyle kucaklaşan kubbesiyle Selimiye Camisi olmuştu.

"Ne o Mümin Pelvan, daldın gittin? Sevdalın falan mı var? Varsa Allah'ın emriyle isteyelim. Vermezlerse kaçıralım bre. Yeter ki sen

iste."

Yandım Ali Bey'in takılması karşısında kızardı. Söyleyemedi Ali Bey'e, gönül atına binip bir anda Kırkpınar'a gittiğini, orada başpehlivan birincisi olduğunu. Boyun büktü:

"Bizim güleşten başka sevdalımız olmaz Ali Beyim..."
Ali Bey güldü:
"Üle deme Mümin Pelvan. Gönül bu, pelvan falan dinlemez."
Galibiyetin havalandırdığı Mümin'in ayakları yere basmıyordu:

"Beyim. Pelvanım diye ortaya çıkan gönlüne de ferman geçirmeli değil mi?"

Mümin'in sözleri ne hatırlattı bilinmez, Yandım Ali Bey acı acı gülümsedi ve iç geçirdi:

"Gönül bu Mümin Pelvan. Ferman, pelvan falan dinlemez. Bize niçin Yandım Ali Bey dediklerini duymadın mı?"

"Duymadım beyim?"

Ali Bey, Mümin'in içini ısıtan bir gülümsemeyle gülümsedi:

"Duysaydın 'Pelvanım diyen gönlüne ferman geçirmeli' demezdin. İnşallah gönlün sana 'Yandım' dedirtmez."

Mümin, Ali Bey gibi yiğit, mert, tuttuğunu koparan, gözünü budaktan sakınmaz kişiye "Yandım" dedirteni merak etti. Kendisine de "Yandım" diye güreşten başka feryat ettiren çıkacak mıydı? Bugüne kadar yalnız güreş için yanmış, "Güreşten başka güzel tanımam, tek sevdam güleş!" demişti.

Ali Bey'e "Yandım!" dedirtenin ne olduğunu bilmiyordu ama sağ yanağını ve yüreğini yakanı iyi biliyordu. Gönlünde silinmez izler bırakan yüreciğini yakan baba tokadıydı.

Her galibiyetten sonra yüreği ve yanağı yanmaya devam ediyordu. İşte yine yanmıştı hem de cayır cayır, sağ yanağında baba tokadının silinmez izini taşıyan yer. O tokadın yanağı ve yüreği yakmasından bu yana tam on bir sene geçmişti. Ne hikmettir bilinmez her galibiyetinden sonra sağ yanağı ve yüreği dayanılmaz

şekilde yanıyordu.

* * *

"Selamün aleyküm Mümin Pelvan!"

Mümin, selam vereni görünce selamı alamadı, hem de karşısındaki selamı alınmaya en layık kimse olduğu hâlde... Dili tutulmuş "Aleyküm selam" demek istediği halde diyemiyordu. Mümin, konuşamayınca hemen önündeki gülen gözler, ay misali yüz konuştu:

"Ne o Mümin Pelvan, dargın mıyız? Artık selamımıza cevap vermez mi oldun?"

Dimetoka'nın ecdat yadigârı Ulu Camisinden çıkan Mümin, cin görmüş gibiydi. Güreşten sonra İdris ve Ali Bey'le birlikte İdris Bey'in konağında misafir olmuştu. Her iki bey, Mümin'i nereye koyacaklarını, ona nasıl muamele edeceklerini bilemiyorlardı. Öteden beri kalabalıkları sevmeyen Mümin, iki beyin arasında galibiyetini doyasıya yaşayamayınca müsaade istemiş, Dimetoka'nın en eski ve en büyük camisi Ulu Cami'ye gelmişti. Yatsı namazını burada kılmıştı. Daha doğrusu kılar gibi olmuştu. Ne kıldığının ne de okuduğunun farkındaydı. Aklı fikri, yaptığı son güreşle doluydu. Ne imamın ne de kendisinin namazda okuduğu sureleri hatırlıyordu.

Zihni ve gönlü güreşle dolu, güreş dışındaki her şeyi unutmuşken, dilini bağlayan kişiyle karşılaşmıştı. Yıllarca onu görememenin ateşiyle yanmış, her gittiği yerde onu aramıştı. Senelerce onu göremediği için üzülmüştü. Ama bugün, Yarıcı galibiyetinden sonra onu bile unutmuştu. Senelerdir ilk defa aklından çıkmış, aklından çıktığı anda da onu karşısında görmüştü.

Gülen gözler, ay yüzlü çehre, Mümin'in dilini çözdü, ayağına koluna hareket getirdi, selamı aldı. "Estağfirullah efendim. Size dargın olmak ne haddimize" diyerek yerinden fırladı. Aklını başından alan kişinin ellerine sarıldı, öpmek için... Ama başaramadı. Eller, anlaşılmaz bir hızla Mümin'in ellerinden

kurtulmuş, omuzlarını bulmuştu. Mümin göğse çekildiğini, o göğüste kaybolduğunu hissetti. Çok garipti, çekildiği göğüs sanki bir bulut gibiydi, varlığı belli değildi. İçinde kaybolmuştu.

Birdenbire karşısına çıkan oydu... Aklını başında alan, söyleyen dilini söylemez kılan, yıllardır yolunu gözlediği, güreşle ilgili otuz dokuz ders aldığı ama ismini alamadığı, öğrenemediği, kırkıncı dersi vermesi için beklediği esrarengiz şahıstı.

Tam yedi sene önceydi. Güreş aşkıyla ağladığı, bana kim güreş öğretecek diye yandığı bir sırada birdenbire ortaya çıkmıştı... şimdi karşısında olan bu esrarengiz şahıs... "Sana güleş, güleşte kırk oyun öğretirim ama bir bedeli var" demişti. Mümin de bedelin ne olduğunu sormadan "Kabul ettim, bedel her ne olursa olsun... Yeter ki siz bana güreş öğretin" cevabını vermişti.

Zaman zaman "bedel" sözü Mümin'in aklını kurcalamıştı ama fazla üzerinde durmamıştı. O, güreş için her türlü bedele, her şeyini, canını bile vermeye hazırdı. Esrarengiz şahıs, ona otuz dokuz oyunu gösterip sıra kırkıncıya geldiğinde gelmez olmuştu. Yıllarca gözükmeyerek yüreğini yaktıktan sonra hiç beklemediği ve galibiyet sevinciyle onu unuttuğu bir anda ortaya çıkmıştı.

Omuzlarını tutan eller, Mümin'i, şadırvanın abdest alma oturağına oturttu. Kendisi de karşısına geçti. Ayın on dördü hem gökte hem de Mümin'in karşısındaydı.

Gönüller yakan bir sesle "Sana söz verdiğim kırkıncı oyunu söyleyeceğim. Bu, bildiğin bütün oyunları uygulamada, güleş esnasında devamlı göz önünde tutacağın temel kuraldır" dedi.

Esrarengiz şahıs böyleydi. Birdenbire gelirdi. Hâl hatır sormayla vakit geçirmeden hemen konuya girer, anlattıktan ve gösterdikten sonra geldiği gibi nasıl olduğu anlaşılmaz bir şekilde ortalıktan kaybolurdu.

Esrarengiz şahıs konuşmasına devam etti:

"Oyun uygularken ve rakibin sana oyun yaparken, onun gücünü aleyhine kullanmalısın. Rakibine kendini zayıf göstermeli, onun

gaflete düşürmelisin... hasmın, niyetini bilmemelidir. Bütün iyilikleri, güzellikleri, gücünü, kuvvetini, zekânı, Allahü telâlânın ihsanı görmelisin. Bu şekilde sana söz verdiğim kırk oyunu anlatmış oldum. Bütün bu öğrettiklerimin bir bedeli var, unutmadın değil mi?"

Esrarengiz şahsa kavuşmanın şaşkınlığındaki Mümin, yedi yıl önce verdiği sözü hatırladı:

"Unutmadım efendim."

Esrarengiz şahıs, bedelin ne olduğunu bir defa bile sormayan Mümin'e baktı:

"Gün gelince bedeli ödeyeceksin."

Mümin'i, yalnızca güreşteki başarıları ilgilendiriyordu. Başarı ile muvaffakiyet arasındaki farkı bilmiyordu... Başarıda başa ermek, nefsin isteğine boyun eğmek, muvaffakiyetteyse ilahî hakikatin rehberliğinde yol almak olduğunu kimse ona söylememişti.

Esrarengiz şahıs, bedelin ne olduğunu merak etmeyen, güreş sevgisiyle gönlünü ve aklını başka şeylere kapamış Mümin'e gülümsedi:

"Güleşin yalnızca yapılışı, oyunlarıyla ilgili kısmını öğrenmeyi istemiştin, öğrettim... güleşin ne için yapıldığını, güleşten maksadın ne olduğunu merak etmemiştin. Güleşten aldığın ödülleri, gariplere verdin, çok dua aldın. Bu dualar sebebiyle aklını ve gönlünü, güreşin esaretinden kurtarmak... güleşin maksat değil vasıta olduğuna göstermek isterim... tabii muvaffak olabilirsem. Sana öğretmek istediğim hakiki kırkıncı oyun da bu?"

"Hakiki kırkıncı oyun mu? Oyunun da hakikisi ve sahtesi mi var?"

"Olmaz olur mu evladım. Her şeyin hem hakikisi hem de sahtesi, bir aslı bir de sureti olur." Efendim, gönlün ve aklın güleşe esir düşmesi nasıl oluyor?

Meçhul şahıs, gözlerini Mümin'in gözlerine dikti:

"Merak etme şimdi göreceksin. Eee, Mümin söyle bakalım,

bugün önemli, hem de çok önemli bir şey unuttun mu?"

Mümin, unuttuğu çok önemli bir şeyi hatırlamaya çalıştı. Onun için çok önemli şey güreşti, güreşle ilgili unuttuğu bir şeyi uzun uzun düşündü ancak çıkaramadı:

"Hatırlayamadım efendim..."

Meçhul şahıs acı acı gülümsedi:

"Hatırlayamadın ha? Peki hatırlayacağın şekilde süleyeyim. Unuttuğun şey dinimizin direğidir, dünya ve ahiret saadetine sebep olan şeylerin birincisidir. Şimdi hatırlayabildin mi?"

Mümin, böyle bir sualle karşı karşıya kalmaktan huzursuz oldu, düşündü... dünya ve ahiret saadetine sebeplerin birincisi... iman, doğru bir itikat olmalıydı:

"İmandır efendim."

Esrarengiz şahıs kızar gibi oldu:

"Doğru söyledin. Ama benim sualimin cevabını değil. İman, unutulur mu?"

Mümin kıpkırmızı kesildi. Doğru, unutulan şey iman olur muydu? Düşündü, düşündükçe kafası daha da karıştı, sonunda teslim oldu:

"Hatırlayamadım efendim."

Meçhul şahsın gözleri çakmak çakmak oldu. Mümin titredi. Meçhul şahıstan gelen anlayamadığı bir ağla kuşatılmıştı, sanki canı çıkıyordu. Onu önce hiç böyle görmemişti. O konuştu, her sözüyle Mümin çarpıldı:

"Hatırlayamazsın tabii. Güreş, mabudun... ilahın olursa; aklını, gönlünü örterse... hatırlamazsın tabii ikindi namazını kılmadığını...

Mümin vuruldu hem de iki defa. Hakikaten de ikindi namazını kılmamış, ondan acısı da kılmadığını bile hatırlamamıştı... Namazı kılmadığını nasıl bilmişti? "Güreş mabudun, ilahın olursa hatırlamazsın tabii, ikindi namazını kılmadığını" sözleri, gönlüne

kor gibi düştü, koru söndürme gayretiyle sordu:

"Efendim, güleş nasıl ilahım olur?"

Meçhul şahsın her sözü kızgın hançer gibiydi:

"Eğer namazı unutturur, unutturduğunu da hatırlatmazsa ilahın olur. İmam-ı Rabbani hazretlerinin ismini duydun mu?"

Haklı sözler Mümin'in yüreğini sancıttı:

"Duydum efendim."

"İyi... Bu camide var, gördüm... İmam-ı Rabbani hazretlerinin üç ciltlik mektubât kitabı. Oku da gör; kişinin maksudu, ulaşmak için çalıştığı şeyin ilahı nasıl olduğunu... İmam-ı Rabbani hazretleri, mektubatının birinci cildinin 110. ve üçüncü cildinin 3. mektubuplarında bunu anlatmış... Sana asıl göstermek istediğim kırkıncı oyun buydu, tabii bilebilirsen. Niçin kırkıncı oyun? Üzerinde düşün? Kırk bize neyi hatırlatır, iyi araştır?"

Yediği beklenilmeyen darbelerle sarsılan Mümin boyun büktü:
"Tamam efendim."
Tam bu sırada Dimetoka Eski Camisi'nin imamı, Mümin'e seslendi:

"Mümin Pelvan! Yardım eder misin? Şu pencereyi kapatalım. Hava bozacak gibi."

Meçhul şahsın söyledikleriyle iyice bunalan Mümin, ondan müsaade falan istemeden "Peki hocam" diyerek yardıma koştu. Birkaç dakika içinde pencereyi kapattılar. Mümin'in beyni, meçhul şahsın söylediği "Güreş mabudun, ilahın olursa; aklını, gönlünü örterse hatırlamazsın tabii ikindi namazını kılmadığını... Niçin kırkıncı oyun? Üzerinde düşün? Kırk bize neyi hatırlatır, iyi araştır!" sözleriyle zonkluyor, bir türlü güreşin; mabudu, ilahı olduğunu kabullenemiyordu. Meçhul şahsı, bıraktığı yere baktı, gözlerine inanamadı. Esrarengiz şahıs yoktu, gitmiş miydi? Mümin, ortada gözükmemesine sevindi. Çünkü söyledikleri onu çok yaralamıştı. Kimdi bu esrarengiz şahıs? İkindi namazını kaçırdığını

nasıl bilmişti? Yoksa o da güreşlere gelip kendisini izlemiş miydi? İzlemediyse... acaba...

"Güreş, mabudun, ilahın olmuş" sözü Mümin'e çok zor gelmişti. Böyle bir şey nasıl olur diyor ama namazı kaçırıp da nasıl hatırlayamadığına cevap veremiyordu. Cevap, esrarengiz şahsın söylediği kitaplarda mıydı acaba?

Mümin, imamdan; İmam-ı Rabbani hazretlerinin üç ciltlik "Mektubat" kitabını, ertesi gün teslim etmek üzere istedi. Bu arzu, imamı şaşırttı ama hayır demedi. Kitapların çok kıymetli ve kendisine zimmetli olduğunu söyleyerek verdi.

Kitapları kucaklayan Mümin, akkor hâldeki korları tutmuş gibi irkildi, bütün vücuduna anlamadığı bir sıcaklık yayıldı, dizlerinin bağı çözülür gibi oldu. Hemen İdris Bey'in konağına koştu, kimseye gözükmeden kendisi için ayrılmış odaya geçti. Kandili yaktı.

Mümin Pehlivan, hemen ikindi namazının farzını kaza etti. Cesaret edemedi bakmaya... esrarengiz şahsın, güreşin mabudu olduğunu gösterdiğini söylediği mektuplara... En son Yarıcı'yı yenmişti ama şu anda "gerçek, hakikat" denen zorlu pehlivanla karşılaşmaya gücü yoktu.

"İlk önce... kazaya bırakıp da hatırlamadığım namaz hakkında neler söylemiş İmam-ı Rabbani hazretleri, hele bakayım" düşüncesiyle Mektubatın birinci cildini eline aldı. 85. mektubu buldu, okumaya başladı:

"İnsana önce itikadını, imanını düzeltmek lazımdır. Bundan sonra, salih, yarar işleri yapmak gerekir. İbadetlerin hepsini kendinde toplayan ve insanı Allahü teâlâya en çok yaklaştıran yarar şey namazdır..."

Mümin'in yüreği yandı, ibadetlerin hepsini kendinde toplayan ve insanı Allahü teâlâya en çok yaklaştıran namazı unutmuş ve o kadar zorlamasına rağmen hatırlayamamıştı.

137. mektuba geçti:

"İyi biliniz ki dünyada namazın rütbesi, derecesi; ahirette,

Allahü teâlâyı görmenin yüksekliği gibidir... Dünyadaki bütün ibadetler, insanı namaz kılabilecek bir hâle getirmek içindir. Asıl maksat namaz kılmaktır..."

Mümin, hâlinden utandı. Beş vakit namaz kılıyordu ama öylesine. Namazdan sonra kıyamda ne okudun diye sorsalar hatırlamazdı. Çünkü namazda güreşten başka bir şey düşünmüyordu. Asıl maksat namaz kılmakmış ha...

Mümin, namaz hakkında okuduklarıyla ter su içinde kalmış, utançtan elleri karıncalanmaya başlamıştı. Gönlünü alevler sarmıştı, yanıyordu.

Namaz, müminin miracıymış, o ise hiç farkında olmamış, öylesine namaz kılmıştı, medreseyi bitirmişti. Bunlar kendisine anlatılmamış mıydı? Mutlaka anlatılmıştı... Çünkü medresenin temel kitapları arasında mektubat kitapları vardı. Evet anlatılmıştı ama onun bir kulağından girmiş diğerinden çıkmıştı. Çünkü aklı fikri güreşteydi, güreşten başka bir şey onun ilgisini çekmiyordu.

Diğer mektupları okuyacak gücü kalmamıştı. Ama okumalıydı. Esrarengiz kişi okumasını söylemişti. Kendisini zorlayarak, elleri titreyerek 261. mektubu buldu, kan ter içinde okumaya devam etti.

Namazla ilgili mektupları okudukça Mümin, esrarengiz şahsa hak verir olmuştu... Evet güreş; gözünü, gönlünü, aklını bağlamıştı. Ama hâlâ güreşin; mabudu, ilahı olduğunu kabul edemiyordu.

Hâlâ cesareti yoktu Mümin Pehlivan'ın, meçhul şahsın okumasını söylediği güreşin kendisi için mabut, ilah olduğunu yazan mektupları okumaya... Okumalıydı. Güç ve cesaret bulmak için odada bir aşağı bir yukarı dolaştı. Söz konusu mektupların bulunduğu sayfalara dokunduğunda bütün vücudunu bir alev saracakmış gibisine geliyordu. Kendi kendine "Eee... pelvan geçinen ama namazdan bi haber olan Mümin. Sen nasıl müminsin? Nasıl pelvansın? Gerçekle yüz yüze gelmekten kaçıyorsun. Hani senin cesaretin, nerede pelvanlığın?" diye söyleniyordu. Sonunda cesaret buldu. İmam-ı Rabbani hazretlerinin "Mektubat"ının birinci cildindeki yüz onuncu mektubu buldu. Mektubun yazılı bulunduğu

sayfaya parmaklarının dokunmasıyla birlikte bütün vücuduna bir sıcaklık yayıldığını hissetti. Ve ilk cümlesiyle birlikte gönlünü yakan, vücudunu tepeden tırnağa titreten değişmez gerçekle göz göze geldi:

"İnsan, kulluk vazifelerini yapmak ve hep Hakk teâlâ ile olmak için yaratıldı. Buna da her hâlini, her anını geçmişlerin ve geleceklerin efendisine uydurmadıkça kavuşulamaz.

Allah'tan başka her neye tapınsa hepsi hiçtir.

Yazıklar olsun ol kimseye ki bir hiç iledir.

Hakk teâlâdan başka olarak özenilen her şey; mabat, ilah olur. Hakk teâlâdan başkasına ibadet etmekten kurtulmak için Ondan başka hiçbir şeye özenmemek, hiçbir şeyin arkasına düşmemek lazımdır."

"Yazıklar olsun ol kimseye ki bir hiç iledir" sözleri Mümin'in beyninde dönmeye, yüreğini hançerlemeye başladı. Bugüne kadar bir hiç ile mi olmuş, bir hiç için mi çalışmıştı?

Daha fazla dayanacak hâli kalmamıştı. Birinci cildi bıraktı. "Mektubat"ın üçüncü cildini aldı. Elleri birbirine dolaşarak sayfaları açmaya çalıştı. Büyük gayretten sonra üçüncü mektubu bulmaya muvaffak oldu.

Üçüncü mektuba heyecan içinde göz gezdirdi. İkinci sual dikkatini çekti. Sual şöyleydi:

"Tasavvuf büyükleri (Arzu ettiklerin; mabudun, ilahın, taptığın olur) buyurmuştur. Bunun manası nedir ve doğrusu nasıldır?"

Mümin şaşırdı, esrarengiz şahsın dediği gibi yazıyordu... İnsanın arzu ettiği mabudu, taptığı nasıl olurdu? Hemen cevap kısmını okumaya çalıştı:

"Bir insanın maksudu, kast ettiği, maksadı, arzusu, teveccüh ettiği, özendiği, sağ kaldıkça ele geçirmek istediği ve ele geçirmek için her zillete, alçalmaya katlandığı, hiç vazgeçmediği şeyse bu maksudu, arzusu, mabudu, ilahı, taptığı olur ve bu hâli ibadet olur."

Allahü teâlâdan başka mabut tanımamak için Ondan başka

maksut olmamak, Ondan başka murat, dilenen, kavuşmak için çalışılan olmamak lazımdır."

Okudukları Mümin'in yüreğini yaktı, beynini kaynattı. Kendisinin sağ kaldıkça ele geçirmek için çalıştığı tek şey vardı o da güreşti. Beyni karıncalanıyordu, yüreğindeki yangın bütün vücudunu sardı. Beyni, sanki alevler içine atılmıştı. Daha fazla dayanamadı. "Yandım anam!" diye feryat etti, odadan fırladı.

* * *

Beşinci Bölüm

Serez Medresesi Baş Müderrisi boyun bükmüş, yaşlı gözlerle "Ne olur bu dertten beni kurtar hocam" diye yalvaran, saçı sakalına karışmış kişiye baktı.

Kendini tanıtmasa dünyada bilemezdi, bu saçı sakalına karışmış kişinin Mümin Pehlivan olduğunu. Yarım saat önce aklı başından gitmiş vaziyette, "Yandım anam" diyerek medreseye gelmişti. Hemen içeri alıp sakinleştirmeye, yemek yedirmeye ve banyoya götürmeye çalışmışlardı ama başaramamışlardı. Çırpınarak kendini odaya sokmaya çalışanları sağ sola fırlatmış "Baş Müderrisi göreceğim" diye feryat etmişti. Durum kendisine bildirilince çok şaşırmış, Mümin'i görmek için odasından dışarı çıkmış, görünce de şok olmuştu. Mümin, Baş Müderrisi görmesiyle birlikte "Hocam medet!" diyerek kendisini ayaklarına atmış ve sarılmıştı. Uzun uğraşmalardan sonra zor koparabilmişler ve odasına getirmişlerdi.

Rakiplerine, er meydanını dar getiren Mümin Pehlivan; gözleri yaşlı, bağrı başı açılmış, saç sakal birbirine karışmış, ayakları kan revan içinde işte şimdi karşısında duruyor "Hocam medet!" diyordu.

Baş Müderris, Mümin'i yanına çöktü, sağ eliyle başını okşadı, içeri çökmüş, hüzün damlaları dökülen gözlere, yüzünde bir anda on yaş ihtiyarlamış gibi izler taşıyan on dokuz yaşındaki delikanlıya baktı:

"Mümin... oğlum... Anlat bakalım, nedir seni bu hâllere koyan?"

Mümin, hocasının sualiyle tekrar hıçkırıklara boğuldu, gönül yarası sancımıştı, bir müddet hıçkırıktan konuşamadı, konuştuğunda ağzından çıkan alev oldu, odayı kavurdu:

"Yandım hocam yandım!"

"Hayır olsun oğlum, ne oldu, seni yakan ne?"

Mümin "İnşallah hayır olur hocam" deyip anlattı... İkindi namazını kazaya bıraktığını nasıl hatırlamadığını... esrarengiz şahsın kendisini "Güreş, mabudun, ilahın olursa aklını, gönlünü örterse hatırlamazsın tabii ikindi namazını kılmadığını" diye nasıl azarladığını, "Oku da gör, kişinin maksudu, ulaşmak için çalıştığı şeyin ilahı nasıl olduğunu, İmam-ı Rabbani hazretlerinin 'Mektubat'ının birinci cildi 110. ve üçüncü cildinin 3. mektubunda" diyerek iki mektubu okumasını söylediğini...

Üçüncü cilt üçüncü mektubu okuduğunu, burada "Bir insanın maksudu; kastettiği, maksadı, arzusu, teveccüh ettiği, özendiği, sağ kaldıkça ele geçirmek istediği ve ele geçirmek için her zillete, alçalmaya katlandığı, hiç vazgeçmediği şey ise bu maksudu, arzusu, mabudu, ilahı olur ve bu hâli ibadet olur!" yazdığını... Bu satırları okumasıyla birliktede beyninin kaynamaya, yüreğinin yanmaya başladığını, alevin bütün vücudunu sardığını, "Yandım anam!" feryadıyla yollara düştüğünü...

Anlattı... gönlünün gizli köşesinde kalanları; dertleşmenin, halleşmenin, içini dökmenin, çare bulmanın ihtiyacında...

Yaşlı gözlerle yaralı ceylan gibi bakıyordu hocasına Mümin Pehlivan, derdime çare ol yalvarışında. Baş Müderris, duyduklarıyla tam manasıyla vuruldu. Böyle şeyler yalnızca efsanelerde ve destanlarda yaşanır sanıyordu. Mümin'in hâli, idare kabilinden söz ve işle çözülebilecek gibi değildi. Hastalığı çok ciddiydi. Kurşun çok derindeydi, hem gönülden hem de yürekten vurmuştu... Eğer dayanılmaz acı verdiğine aldırmayıp tedavi uygulanmaz, şimdi merhem olunmazsa yara kangren olacak gibiydi. Hasta, hastalık ve ilacı belliydi ama tedavi edecek hekim neredeydi? Baş Müderris, hekimin kendisi olmadığını hissediyordu. Mesele onu aşıyordu. Fakat asıl tedaviye hazırlık için bir şeyler yapmak kaçınılmazdı. İlk neşteri vurdu:

"Evladım! Sen... güleşi ne için yaparsın?"

Mümin şaşırdı, böyle bir sual beklemiyordu. O, hocasından "Evladım, senin derdin şudur, çaresi de budur" şeklinde bir cevap umuyordu. Düşündü; evet, güreşi ne için yapıyordu? Bu suali daha

önce kendisine hiç sormamış, buna cevap aramamıştı. Güreş ne için yapılırdı? Cevap bulamadı, bunaldı. Bir şey diyemedi, ama hocası, dedi ve üsteledi:

"Evladım sana derim... Ne için güleşirsin, para, makam, şöhret için mi? Kadın mı? Yoksa başka bir şey mi?"

Mümin iyice şaşırdı. Para, makam, şöhret ve kadın... Bunlardan hiçbiri için güreşmiyordu, peki ne için güreşiyordu? Mümin sıkıldı, terledi, bir cevabı olmalıydı. Bugüne kadar ne için güreştiğini hiç düşünmemişti. Hakikaten ne için güreşiyordu? Zorladı kendini cevabı bulabilmek için ama bulamadı... uzun bir sessizlik oldu. Baş Müderris müdahale etmedi ve sonunda Mümin cevabı verdi:

"Efendim, güleşi yalnız güleş için yaparım."

"Ya üle mi? Bizim geleneğimizde güleş, Allah rızası için yapılır. Güleş, Allahü teâlânın emrettiği şekilde, maddi manevi güçlü olmak için yapılır. Bunun için medreselerde güleşe izin vardır. Mümin kişi, yaptığı her işte Yüce Mevlamızın rızasını arar. Güleş, nefsimize, şeytana ve kötü çevreye karşı yaptığımız mücadeleyi temsil eder. Güleş, gaye değildir... Allahü teâlânın rızasını kazanmakta, Ona kul olmakta vasıtadır. Gaye olursa mabudumuz olur. Üle mi?"

Mümin, esrarengiz şahıs gibi konuşan Baş Müderrise cevap veremedi.

Müderris, ikinci kurşunu hem de tam yüreğine sıktı:

"Peki oğlum, hayatında en çok düşündüğün, sevdiğin, kavuşmak için her türlü fedakârlığı göze aldığın şey ne?"

Mümin'in bu suale düşünme ihtiyacı hissetmedi. Dilinin ucuna hemen "Güleş" geldi. Ama söyleyemedi. Diyemedi, "Hayatımda en çok düşündüğüm, kavuşmak için her türlü fedakârlığı göze aldığım, baba ocağını terk ettiğim, bileğimi iki defa kırdığım, gece gündüz daha iyi olmak için çalıştım şey güleştir" diye... Korktu, gerçekle yüzleşmekten, esrarengiz şahsın söylediğini ifade etmekten.

Baş Müderris, Mümin'i Mümin'e bırakmadı:
"Evet evladım, cevabını beklerim."

Mümin boyun büktü çaresizce, gözyaşları gözlerinden süzüldü:

"Güleş efendim... güleş... Esrarengiz şahsın sülediği doğru. Gecem gündüzüm güleşle dolu... Kalbimde yalnızca güleş sevgisi var. Kalbimi ne zaman yoklasam onun sevgisini buldum. Yardım et hocam... ne olur yardım et... Bu sevgiden, güleşin mabudum olmasından kurtulmam için bir çare?"

Baş Müderris, gözyaşları içinde kendisine yalvaran Mümin'e baktı. Yanındaki raftan bir kitap aldı. Mızraklı İlmihâl'di... Karıştırdı, aradığını bulduktan sonra kitabı Mümin'e uzattı:

"Oku bakalım oğlum! Çare, bu satırlarda..."

Mümin okumaya başladı:

"Dünya ve ahiret saadetlerinin başı, en iyisi; Allahü teâlânın rızasına, sevmesine kavuşmaktır. Allahü teâlâya yakın olmak, Onun sevmesine kavuşmak demektir. Bu saadete kavuşana (Veli) ve (Ârif) denir. Veli olmak için farzları yapmak lazımdır. Farzlar, sırayla evvela Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi iman etmek, sonra haramlardan sakınmak, farz olan ibadetleri yapmak ve salih müminleri sevmektir. İhlas ile yapılmayan ibadetin faydası olmaz, sevabı olmaz. (İhlas), her şeyi yalnız Allah rızası için yapmaktır. İhlas, Allahü teâlâdan başka hiçbir şeyi sevmemekle, yalnız Onu sevmekle kendiliğinden hasıl olur. Kalbin yalnız Onu sevmesine (kalbin tasfiyesi), (kalbin itminanı) veya (fena fillah) denir. Kalbin itminana kavuşması, ancak Onu çok hatırlamakla, büyüklüğünü, nimetlerini düşünmekle olacağını, Râd suresinin yirmi sekizinci ayeti bildirmektedir.

Kalbin kendinde hiç düşünce yoktur. Aklın, nefsin, his uzuvlarından beyne ve beyinden kalbe ulaşan haram şeylerin düşünceleri gelerek kalbi hasta yapar. Kalbi bunlardan kurtarmak güçtür. Bu düşüncelerden kurtulursa Allahü teâlâyı hatırlar, düşünür. Yanu kalp, hiç düşüncesiz kalmaz. Kalbin zararlı düşüncelerden kurtulması, Allahü teâlânın ismini çok söylemekle veya bir veliyi severek görmek ile olur."

Mümin, kalbindeki güreş sevgisini atacak bir veliye kavuşma isteğiyle yandı, dalıp gitti. Baş Müderrisin işaretiyle okumaya devam etti:

"Bir veli bulamazsa ismini işittiği bir velinin hayatını okuyup öğrenir. Onu çok sever. Hep onu düşünür. Bir veliyi görmenin, Allahü teâlâyı hatırlamaya sebep olacağı, (onlar görüldükleri zaman Allahü teâlâ, zikredilmiş olur) hadis-i şerifiyle bildirilmiştir. Bir insan, kendisine İslamiyet'i doğru olarak öğreten, kendisini dünya ve ahirette felaketlerden kurtaran, ebedî saadete kavuşturan vesileyi görerek veya kitaplarından tanıyarak onu canı gibi sever. Onu görünce göremezse, severek düşündükçe Resulullah'tan ona gelen feyizler bunun kalbine de akar."

"Yeter oğlum!"

Mümin, Baş Müderris'in sözleriyle okumayı kesti. Okudukları yarasını daha da derinleştirmişti. Müderris gözlerini, Mümin'in gözlerine dikti:

"Evladım okudun. Çare, gönlünü Allah sevgisiyle doldurmakta, her işi Onun rızası için yapmakta, ihlasa kavuşmakta. Mızraklı İlmihâl'de yazdığı gibi, ihlâs her şeyi yalnız Allah rızası için yapmaktır. İhlas, Allahü teâlâdan başka hiçbir şeyi sevmemekle, yalnız Onu sevmekle kendiliğinden hasıl olur."

Mümin hıçkırdı:

"Hocam denedim olmadı... O kadar uğraştığım hâlde... Ne olur bana bir çare..."

Müderris irkildi:

"Evladım, neyi denedin?"

"Kalbimden güleş sevgisini atmayı, oraya Allah sevgisini yerleştirmeyi... Ama olmadı. Ne olur bana yardımcı olun!"

Müderrisin yüreği cız etti "Yardım hocam" diyen Mümin karşısında... Mümin'in elini avucuna aldı:

"Evladım... Sevgi zorlamakla olmaz. Kalbe zorla sevgi sokulamaz. Kalpten başka şeylerin sevgisi çıkınca hemen Allah sevgisi gelir.

Bizim gibilerinin işi, beden ve akılla... Gönle girmek, Allah adamlarının, evliyaların işi..."

Mümin, karşı koymasına fırsat vermeden Baş Müderrisin ellerini öptü, sıcacık gözyaşlarıyla ıslattı. Müderris, yüreği yananı bağrına bastırdı:

"Oğlum... Kalbe, Allah sevgisi; Onun ismini çok zikretmekle ve bir evliya kulunu sevmek, ona talebe olmak, onun kalplere şifa bakışlarına kavuşmakla olur."

"Hocam... Dimetoka'dan ayrılalı beri Allah ismini dilimden düşürmedim. Ama gönlümden güleş sevgisini atmayı, Allah sevgisini yerleştirmeyi beceremedim."

"Allah! Allah! Üle ha?"
"Evet hocam."
"O zaman tek çare bir Allah dostuna, evliya kula kavuşmakta."
Mümin, tekrar Baş Müderrisin ellerine sarıldı:

"Ne olur hocam. Söyleyin, böyle bir Allah dostunu nerede bulabilirim?"

Baş Müderris, Mümin'i kucakladı:

"Evladım... Böyle bir Allah dostunu bulsam her şeyi bırakıp kendisine talebe olurum. Aramak lazım. Dünya, özellikle de Osmanlı diyarı onlardan boş değil. Yüce Mevlamız, Şûra suresinin on üçüncü ayetinde mealen (Allahü teâlâ kullarından dilediğini kendisine seçer. Başkasından yüz çevirip yalnız onu isteyenlere, kendine kavuşturan yolu gösterir) buyurdu. Yani Allahü teâlâ, dilediklerine doğru yolu ihsan eder. İsteyenleri de adaleti ile arzularına kavuşturur. Adaleti herkese şamildir."

* * *

Yürümüştü "O diyar senin bu diyarım benim... o diyarda bulamazsam bu diyarda bulurum, gönlümün ilacını, derdime çareyi..." diye...

Poyraz önündeki yaprak misali savrulmuştu bir o memlekete bir

bu memlekete... Üsküp, Filibe, Sofya, Sarayova... Koşmuştu her duyduğuna... Çare, demişti derdime, ne olur bir çare... Ama çare diye koştukları "Çare bizde değil" demişlerdi.

Ve o koşturmuştu, çare çare diye diye...

Osmanlı'nın Rumeli topraklarında, bir gönül dostu var diye işittiği her yere koşmuştu ama... İstanbul ve Edirne'ye gitmeye cesaret edememişti. "Osmanlı'nın kalbi İstanbul'a, Kırkpınar'ın doğduğu kırklar diyarı Edirne'ye, gönlüm bulanık nasıl giderim" diyerek gidememişti.

Dile kolay kocaman üç sene geçmişti, her senesi bir asır gibi olan... esrarengiz şahıs ile Dimetoka'da karşılaşmasından, onun "Güreş, mabudun, ilahın olursa; aklını, gönlünü örterse..." sözleriyle vurulmasından, çare diye koştuğu Baş Müderrisin "Çare; Allah dostlarında, gönül sultanlarındadır" demesinden; Allah dostunu bulmak için yollara düşmesinden bu yana...

Yandım Ali Bey'in bütün ısrarlarına rağmen güreşi tamamen bırakmıştı. Üç yıldır bir defa olsun er meydanına çıkmamıştı. Baş Müderris, Ali Bey'e "Israr etmeyelim. Gönlündeki bu düğüm çözülmeli. Hayatta herkesin bir imtihanı vardır. Mümin'inki de bu olsa gerek. Görünen o ki bu imtihan çetin olacak. Pelvanlık iddiasında bulunanın imtihanı da zorlu geçiyor" demişti... Ali Bey de daha fazla ısrar etmemiş, ama Mümin'i yakından takip etmeye devam etmişti. Mümin'i öz evladı gibi seviyordu, böyle bir değerin hem dünyasının hem de ahiretinin kararmasına gönlü razı gelmiyordu.

Mümin, üç sene içinde annesiyle yalnızca üç defa görüşmüş, her defasında, anam, ne olur dua et demişti, şu gönül yangınım sönmesi için...

Oğul hasretiyle ciğerleri dağlanan garip ana "Ey yüce Allah'ım! Ne olur oğlumun derdine bir çare... Ya onu derdinden kurtar, ya benim canımı al! Onun bu hâline dayanamıyorum" diye duaların en içten gelenini yapmış, gözyaşı dökmüş ve dökmeye devam ediyordu. Elinden gelse o da oğluyla diyar diyar dolaşacak, onu bir

an olsun yalnız bırakmayacak, derdine derman olabilmek için canını seve seve verecekti. Bütün oğullarını seviyordu ama Mümin'in yeri bir başkaydı. Mümin'in güreş yüzünden, çocukken yediği baba tokadını bir türlü unutamamıştı. Sanki o tokat kendisine vurulmuştu, senelerdir ana yüreğini acıtıp durmuştu. Bu acının üzerine bir de oğlunu yollara düşüren gönül sancısı binmişti. Mümin, evlatlıktan ret edildikten sonra geçen yedi sene içinde babasıyla bir defa olsun yüz yüze gelmemiş "Madem ki güleş yüzünden evlatlıktan ret edildim, evlatlığa ancak Kırkpınar'da başpehlivan olarak kabul edilirim" demişti.

Mümin "Nerede akşam, orada sabah" diyerek yaşıyor, "Ya nasip ya kısmet" deyip rızkı için zerre endişelenmeden, hanlardan medreselere, aşevlerinden garip sofralarına bulduğuyla karnını doyuruyordu.

Mümin'in hikâyesi, Osmanlı'nın Edirne ve Selanik vilayetlerinde destan gibi söyleniyor, Mümin'e bütün kapılar açılıyordu. Fakat açılan kapılar, gönül kapısını açamadı, gönül yangınını söndüremedi.

İşte şimdi yolu Vardar Yenicesi'ne, nazlı nazlı akan Vardar nehrinin iki yanında gelin gibi süzülen akıncılar ocağına düşmüştü. Düşmüştü ama Mümin, ne salına salına akan Vardar Nehri'nin ne de akıncıların piri Evranos Gazi'den bin bir hatıra taşıyan şehrin farkındaydı. O çare diyordu çare, gönül yarama bir çare... Ulaştığı her menzilden, evliya türbesinden, burada yaptığı dualardan... ve kavuştuğu her duadan sonra gönlünü yokluyordu, neyin sevgisi vardı diye... Üç yıldır netice değişmemiş, gönlünü ne zaman yoklasa güreş sevgisini bulmuştu. Her buluştan sonra çare diye yine kendini yollara vurmuştu. Güreşmek için dayanılmaz bir istek duyuyordu, tekrar çayıra çıkma arzusuyla yanıyordu.

Mümin Pehlivan'ın güreşe olan aşkı yangına dönmüş, onu daha da yakıyor, utançlara boğuyor, boynunu daha da büküyordu. Allah aşkının bulunması gereken gönüldeki güreş aşkı, aklını başından alıyordu. Ve koşuyordu, saç sakal birbirine karışmış hâlde, çare... çare... diye diye...

1887 Mayısının bir ikindi sonrası kendini Vardar nehrinin akışına bırakan Mümin, tıpkı bir akıncı atı gibi şaha kalkmış

heybetli bir türbenin önünde buldu. Ve hemen duaya durdu, bu türbede yatan kimdir, demeden, orada yatanı vesile ederek "Ya Rabbi! Ey çaresizlerin çaresi yüce Allah'ım! Senden başka sığınacak, gidecek kapım yok. Burada yatan şahıs yüzü suyu hürmetine gönlümden güleş sevgisini çıkar. Sevginle doldur. Kendine kul eyle, başka şeylere kul olmaktan kurtar" diye başlayan, gözyaşları içinde uzun süre devam eden ve "Sana sığındım ya Rabbi! Hakkımda hayırlı olanı nasip eyle" şeklinde biten duasını yaptı.

"Allahü teâlâ duanı kabul etsin evladım. Maksadına, muradına kavuştursun. Derdin büyük olmalı. Çok yana yakıla dua ettin..."

Konuşan, yetmiş yaşlarında, ak sakalla süslenmiş, gül yüzlü bir ihtiyardı... Giyimin ve başındaki sarığından medrese hocası olduğu anlaşılıyordu. Mümin hemen yerinden fırladı, ellerini yakaladı "Dua efendim, ne olur bana dua edin" diye yalvardı. Mümin'in elini öpmesine müsaade etmedi, omuzlarından şefkatle tutup türbenin yanındaki taburelerden birine oturttu, kendi de bir tabure çekerek yanına ilişiverdi:

"Dua istedin. Biz de dua edecek ağız ve gönül yoksa da emanettir yerine getirelim. Yüce Mevlam maksadına kavuştursun... Hakkında hayırlı olanı nasip etsin. Hele bir tanışalım. Derdini dinleyelim. İnşallah çare olacaklara işarette faydamız olur. İsmim Halil, Molla Halil diye bilirler, layık olmadığımız halde. Evranos Gazi torunu Ahmet Bey'in yadigârı medrese görevlisiyim. Tarih dersleri vermekteyim. Sen kimsin? Seni buralara, bu hâllere düşüren dert nedir?"

Üç yıldır oturup kimseyle dertleşmemişti. İnsanlardan hep kaçmıştı. Gönlü, dert yükünü taşıyamaz hâle gelmişti. Anlattı, Molla Halil'e kim olduğunu, hangi derdin kendisini yollara düşürdüğünü, gönlünü ateşlerde yaktığını...

Mümin'in anlattıkları, Molla Halil'in yüreğini kavurdu. Mümin'i hatırlamıştı. Onun güreşlerini efsane dinler gibi dinlemişti. Boyun bükmüş, çare diyen Mümin'e baktı. Gönlünün evladı, en sevdiği talebesi gibi ona ısındığını hissetti. Rakiplerine er meydanını dar getiren Mümin Pehlivan tanınmayacak hâldeydi. Dert, yalnızca

Mümin'e değil bütün insanlığın derdiydi. Mümin'in derdini fark etmiş, çare aramak üzere yollara düşmüş, derdine teşhis koymuş "Derdime çare olacak tabip?" diyordu. Ya hasta olduğunun farkında dahi olmayanlar?

Molla Halil; bir talebesine çare olmak isteyen bir hoca, ondan da öte oğluna yardımcı olmak gayretinde bir baba gibi Mümin'i ellerinden tuttu. Ona, Vardar Yenicesi'ni vatan tutan akıncıları, akıncıların gönül ehli zatlarla nasıl birlikte çalıştığını anlattı.

"Ya Mümin işte büle. Osmanlı, Avrupa'yı vatan tuttu ama nasıl? Padişahı, akıncısı, beyi, evliyası, çobanı el ve gönül birliği ederek... Şimdi bütün Avrupa devletleri güçlerini birleştirerek bu topraklardan bizi tamamen atmak isterler; Bosna, Belgrat, Sofya, Niğbolu, Silistre, Plevne, Bükreş, Girit ve Mora'dan attıkları gibi... Sen derdine, gönül ehli bir zatta çare ararsın? İhtiyar ve yorgun aslan Osmanlı'nın derdine çare nerede? Anlattıklarımla seni sıkmadım değil mi?"

Mümin, telaşla cevap verdi:

"Hayır hocam. Ne sıkılması? Tam tersi... Çok lezzet aldım. Gönül yükümü biraz olsun azalttılar. Daha önce hiç işitmediğim şeylerdi."

Halil Hoca gülümsedi, Mümin'in elinden tuttu ve çekti:

"Öyleyse devam... İlk önce Abdullah-ı İlahi hazretlerinin ve Evranos oğlu Ahmet Bey'in kabrinin bulunduğu yere gidelim. Sohbetimizi orada sürdürürüz."

Mümin Pehlivan bir şey demeden Halil Hoca'yı takip etti. Üsküp'ten selam getiren Vardar Nehri boyunca on dakika kadar yürüdüler. Halil Hoca, göz ucuyla Mümin Pehlivana baktı. Mümin'in yürüyüşü kendi içindeydi. Bastığı yerin farkında değildi. Halil Hoca "İşte burası" dedi. Mümin başını kaldırdı. Omuz omuza iki türbe gördü. Biri diğerinden oldukça küçüktü, büyük olanın güneydoğusuna denk düşüyordu.

Mümin Pehlivan'ın merakla iki türbeye baktığını gören Halil Hoca açıkladı:

"Büyük türbe, Abdullah-ı İlahi hazretlerinindir. Küçük olan ise

akıncı beyi Evranos oğlu Ahmet Bey'indir... Yalvararak, gözyaşı dökerek büyük evliyayı Vardar Yenicesi'ne getiren Ahmet Bey'in... Hocasına saygısından onun ayak ucuna gömülmeyi vasiyet etmiş, türbesini onun türbesinden küçük inşa ettirmiştir."

Mümin, kalbi yavru kuş çırpınmalarında türbelerine baktı. Akıncı beyiyle gönül hekimi evliya arasında esrarlı hâli düşündü. Hangi gönül yarasıydı ki bir akıncı beyini, çare diye derviş peşinde koşturmuştu? Yoksa Ahmet Bey de kendisiyle aynı dertten mi mustaripti? O da işini ilahı mı bilmişti? Bu dertle çare diye yollara mı düşmüştü?

Halil Hoca, gülümseyerek Mümin'e baktı:

"Evladım, dert yalnız senin değil bütün insanların... Her doğan, nefsini ilah bilme derdiyle doğar. Kişi; güleşi, kadını, parayı, makamı, hatta evladını, hepsini kendisi, nefsi için sever. Kavuşmak için her türlü fedakârlığı yaptığı şeylerin hepsi; güleş, para, mal... hepsi nefsi içindir, Allah rızası için yapılanlar hariç... Nefis, iman etmediği müddetçe Allah için yaptım dediklerimizde de nefse pay büyüktür. Ama Allahü teala merhamet ederek görünüşte kulluğu, görünüşte kendisi için yapılanları da kabul etmektedir. Nefis, iman etmedikçe yani evliyalığa kavuşmadıkça herkes aynı dertten mustariptir. Fakat insanlar dertlerinin farkında değildir. Senin gibi farkında olanlar da çare diye yollara düşer, bir diyardan diğer diyara tabip ararlar..."

Mümin, Halil Hoca'nın söyledikleriyle vuruldu. İçinden geçenleri mi okumuştu yoksa? Mümin'in şaşkınlığını gören Halil Hoca güldü:

"Yok be evladım, içinden geçenleri okudum falan yok. Okusam da Hakk nazarında bunun hiç kıymeti yok. İçinden geçenleri, çalışmakla Müslüman olmayanlar da bilebilir. Allahü teâlâ yanında kıymetli olan; istikamet üzere, emredildiğin şekilde yaşamaktır. Benimkisi kırk yıllık hocalığın verdiği bir tecrübe... Neyse bırakalım şimdi bunları... Ne dersin, biraz Abdullah-ı İlahi hazretlerinden bahsedelim mi?

Mümin, konuşacak hâlde değildi, anlatılanlarla gönül yarası derinleşmiş, daha da sancır olmuştu, yalnızca "Siz bilirsiniz efendim" diyebildi.

Halil Hoca, boyun büken Mümin'e baktı "Yüce Rabbim, seni maksadına kavuştursun, hakkında hayırlı olanı nasip etsin, gönül derdine çare ihsan etsin" dualarına durdu; Abdullah'ı İlahi hazretlerini anlatarak sözlerini "Abdullah-ı İlahi hazretleri, Osmanlı'nın en büyük evliyalarındandır. Şah-ı Nakşibendi hazretlerinin yolunu, Nakşibendiliği, ata yurdu Türkistan'ın Buhara şehrinden Ubeydullah-i Ahrar'dan alarak Anadolu'ya, oradan da Rumeli'ye getirmiştir. Kütahya'nın Simav kasabası civarında bir köyde doğmuş, 1491 yılında Vardar Yenicesi'nde vefat edince şehrin yüksek yerindeki türbesine defnedildi. Evranos oğlu Ahmet Bey, Abdullah-ı İlahi hazretlerinin Vardar Yenicesi'ne gelmesi aşkına mescit, türbe, medrese, tekke ve dar-ül hadisten ibaret bir külliye inşa etmişti. Daha sonra Ahmet Bey de buraya defnedildi" diyerek anlatmayı bitirdi.

Halil Hoca başını göğsüne eğmiş, gözlerini yummuş vaziyette kendisini dinleyen Mümin Pehlivan'a sordu:

"Ne dersin Mümin Pelvan, duamızı yapalım mı?"
Mümin, rüyadan uyanır gibi gözlerini açtı:
"Siz nasıl uygun görürseniz."

Mümin Pehlivan, on bir ihlas, bir fatiha okuyarak sevabını, Peygamber Efendimizden başlayarak Abdullah-ı İlahi hazretlerine gelen bir silsile içinde gönül dostlarına gönderdi. "Ya Rabbi, burayı şereflendirmiş Abdullah-ı İlahi hazretleri yüzü suyu hürmetine maksadıma kavuştur, gönlümden güleş sevgisini çıkarıp sevgini ve sevdiklerinin sevgisini yerleştir. Razı olduğun işlerde razı olduğun şekilde bulundur" diye dua etti.

Halil Hoca'da "Ey dertlilerin dermanı, çaresizlerin çaresi olan Allah'ım! Bu delikanlıyı maksadına kavuştur, iki cihan saadeti ihsan eyle!" şeklinde başlayan yürek yangınlarında devam eden gözyaşlarıyla takviye edilen uzun dualara durdu. Mümin de her

Müslümanı kendinden yüksek, duası makbul bilerek "Ya Rabbi bu hoca efendi her ne için dua ediyorsa ona sonsuz defa âmin, istediklerini benim için de nasip et!" diye yalvardı. Halil Hoca duası sonrası Mümin'e döndü:

"Evladım! Serez'de, Maksut Dede var. Onun kabrini ziyaret ettin mi?"

Mümin mahcup bir şekilde "Hayır efendim" dedi.

Halil Hoca kızar gibi yaptı:

"Hem kavuşmak için her şeyini ortaya koymaya hazır olduğu bir maksadın, istediğin var hem de Maksut Dede'ye yolun düşmesin olur mu? Onun huzurunda nice çare diyenler maksatlarına kavuşmuşlar. Hele bugün misafirimiz ol. Görelim Mevlam neyler neylerse güzel eyler."

* * *

İçi yanıyordu Mümin'in. Yıllarca Serez'de yaşamıştı hem de medrese talebesi olarak. Ama habersiz yaşamıştı, gönül sultanlarından, çevresindeki güzelliklerden, gerçeklerden...

Güreşten başka bir güzel düşünmemişti. Gecesi gündüzü hep güreşle dolu olmuştu. Namazını kılmış, orucunu tutmuş, derslerine çalışmıştı ama ne yaptığını fark etmeden. Yemeğini yemiş, suyunu içmiş fakat nimet sahibini hatırlamadan. Yeryüzünde yürümüş, her an havasını teneffüs etmişti, bin bir nimetten faydalanmış, kıymetini bilmeden, şükretme ihtiyacı hissetmeden.

Ve her an kendisini gören, niyetinden haberdar olan bütün bu nimetlerin sahibi Yaradanına isyan etmişti, bir nebze olsun utanmadan, gördüğünü bir an bile hatırına getirmeden.

Mümin Pehlivan'ın aklına "Yeni Müslüman olan bir Sahabenin, Peygamber Efendimize 'Bugüne kadar yaptığım bütün bu kötülükleri, çirkinlikleri gerçekleştirirken Allahü teâlâ beni görüyor muydu?' diye sorması ve 'Evet' cevabı alınca utancından 'Allah' diyerek şehit olması" gelince ne yapacağını bilemiyordu. Yüzü, mahşer meydanında Allahü teâlânın huzuruna çıkıp da hesap veriyormuş gibi kızarıyor, utancından "Yer yarılsa da içine girsem"

diyordu. Yüce Allah'a karşı mahcubiyetinden başını yerden kaldıramıyordu.

Esrarengiz şahsın; kırkıncı dersi çok müthiş olmuş, aklını başından almıştı. Esrarengiz şahsın "Niçin kırkıncı ders, kırk sayısı ne söyler?" ikazı bir türlü aklından çıkmıyordu. "Kırk"ın esrarını tam manasıyla çözememişti. Kırk deyince aklına hemen Kırkpınar, kırklar denilen evliyalar geliyordu ama bunlarla çaresiz derdi arasında irtibat kuramıyordu. Çare çare diye koştururken muhakeme gücünü kaybetmiş gibiydi.

Mümin'in gözlerinden bir perde kalkmıştı sanki meçhul şahsın sözlerinden, İmam-ı Rabbani hazretlerinin Mektubat'nı okuduktan, "çare" diye yollara düştükten sonra...

Şimdi her şeyde, çiçekte, ağaçlarda, gökyüzündeki yıldızlarda, bütün canlılarda, Yüce Mevlanın sonsuz kudretini, kendisinin aczini, birhiç olduğunu görüyor, "Benim gücüm, benim zekâm, benim aklım" dediği her şeyin Allahü teâlânın bir emaneti olduğunu fark ediyordu. Bu fark edişler kor olup gönlüne düşmüş, yangını dayanılmaz hâle getirmiş, kâinatın sahibi karşısında mahcubiyetini arttırmıştı. Buna rağmen bütün bunlar, gönlündeki "güreş sevgisini" alıp götürmemişti. Kalbini her yokladığında o sevgiyi bütün yakıcılığıyla yerinde buluyordu. Bu da onu çıldıracak hâle getiriyor, "çare çare" diye o diyardan bu diyara deliler gibi koşturuyordu.

Halil Hoca'nın sözlerinden sonra hemen Serez'e koşmuş, yıllarca okuduğu medreseye uğramadan Maksut Dede'nin türbesini bulmak için çırpınmıştı. Senelerce Serez'de yaşayıp da böyle bir Allah dostundan habersiz olmanın utancıyla kahrolmuştu. İşte şimdi, perişan bir hâlde türbe penceresinin demir parmaklıklarına yapışmış, "Ya Rabbi! Burada yatan evliya kulun Maksut Dede yüzü suyu hürmetine beni maksadıma kavuştur. Gönlümden güleş sevgisini, başka şeylerin sevgisini al, senin sevgini yerleştir" diye gözyaşları içinde dua ediyor, yalvarıyordu.

Hem ağladı hem de uzun uzun dua etti, "Çare sendendir ya Rabbi. Ben senin aciz bir kulunum, sana karşı çok mahcubum"

diye... Takatsiz kaldı, boynu, başını taşımaz oldu. Bir el dokundu omuzuna... Omuzuna dokunan ve akşamın alaca karanlığında yüzü pek seçilmeyen kişi "Evladım! Yüce Mevlam, maksadına kavuştursun, hakkında hayırlı olanı nasip etsin. Bırakma kendini. Bak akşam ezanı okunur. Gel namaza gidelim. Huzur, gönül rahatlığı, kulluk, çare namazdadır" diye su akışında konuştu. Sözleri, merhametle bakan gözleriyle derdini paylaşma çırpınışlarından olduğu belliydi.

Mümin, kendisini davet edene itaat etti. Birlikte türbenin hemen yanındaki mescide yürüdüler, hadlerini, kâinat içindeki yerlerini, kulluklarını bilmek için...

Namaz sonrasıydı... mescitten çıktıktan sonra gözleri ve gönlü; kendisini namaza getirenin, ismini dahi bilmediği şahsı aradı ama bulamadı. Sağa baktı göremedi sola baktı yine göremedi. Geriye bakmak istedi bakamadı. Bir anda dünyası karardı. İnsanoğlunun binlerce yıllık hayat yolu mücadelesini anlatan "Mevla'nı mı yoksa belanı mı ararsın?" sözleriyle birlikte iki el gözlerini kapadı.

Mümin, pehlivanlıktan gelen alışkanlıkla hiç beklemedi. Hemen harekete geçti. Gözlerini kapatan sağ eli, demir pençe olan sol eliyle, sol elin kolunu da sağ eliyle yakaladı. Yakalamasıyla da "Görelim bakalım belasını arayan kimmiş?" diyerek öne doğra eğildi. İki kolunu da aşağı doğru hızla çekti. Çekmesiyle de başının üzerinden bir gövde havalanıp gürültüyle tam önüne düştü. Mümin de avını pençeleri arasına alan kartal gibi üzerine kondu. Gırtlağına sarıldı. Sarıldı ancak gırtlağın sahibini görünce tutar elleri tutmaz oldu. Ağzından yalnızca "Mehmet, aretlik... sen ha?" oldu.

Can dostuna kavuşmaktan ışıl ışıl yanan yüzden cevap geldi:

"Benim ya... Sen aretliğini büle mi karşılarsın? Görmeyeli hepten de vahşi olmuşsun. Ne bu hâlin, saç sakal birbirine karışmış?"

Mümin çok mahcuptu. Doğruldu, elini uzattı, cemaatin şaşkın bakışları arasında ahiret kardeşi öksüz Mehmet'in kalkmasına yardım etti:

"Hakkını helal et aretlik. Son zamanlarda eşkıya saldırısı çoğaldı da...

"Aşk olsun aretlik. Öksüzdük, şimdi de eşkıya mı olduk?"

Mümin, üç yıl sonra ilk defa tebessüm etti:

"Yok be Mehmedim, sana bunu nasıl sülerim. Gözlerim aniden kapatılınca aklım başımdan gitti. Üç yıldır 'çare' diye oradan oraya koştururken kendimi kaybettim. En ufak bir şeyde parlar oldum. Sinir falan kalmadı. Hayır olsun, hangi rüzgâr attı seni buralara?"

Mehmet; zayıflamış, gözleri içine kaçmış Mümin'i omuzlarından tuttu. Özlemini bir nebze olsun dindirmek için uzun uzun baktı:

"Hayırdır be aretlik. Başına gelenleri duydum, düştüm yollara. Bir aydır peşinde koştururum ama bir türlü yetişemedim sana. Hiçbir yerde duramazsın. Geldiğinle gitmen bir olur. Bir şehirde olduğunu işitirim. Koşarak oraya giderim. Bir de bakarım ki oradan ayrılmışsın."

Öksüz'ün sözleri, üç yıldır öksüzlüklerin en acısını yaşayan Mümin'in gönlünü serinletti, Mehmet'e sarıldı, göğsüne bastırdı, çare bulamadığı derdini unutmak istercesine:

"Hay benim aretliğim. Benim peşimdeydi ha? Hakkını nasıl öderim? Nasıl durayım? Bir ateş yakar göğsümü... Bu ateşi söndürmek için su ararım."

Öksüz Mehmet, bir işaretiyle canını vermeye hazır olduğu, kendisiyle Allah için arkadaşlık yaptığı için ahretlik dediği can kardeşini kolundan tuttu çekti:

"Gel hele... Eski Cami'ye gidelim. Orada, bizim medresede mezun olmuş bir büyüğümüz vazife yapıyor... Ahmet Hasip Efendi. O, zaman zaman İstanbul'a gider gelir. İstanbul'da bütün dertlerin çaresi bulunur. Bakarsın sana yardımcı olur."

Öksüz Mehmet, aç olup olmadığını sordu. Mümin "Aç değilim" deyince "Ne zaman yedin?" diye sordu. Mümin cevap veremedi. Çünkü ne zaman yemek yediğini hatırlamıyordu... Mehmet, Mümin'e birlikte eğitim gördükleri medreseye gitmeyi, çorbayı orada içmeyi teklif etti; "Hâlâ tadı damağımızdan gitmeyen

çorbamızı içelim, hocalarımızı ve arkadaşlarımızı da görmüş oluruz" dedi. Bu söz, Mümin'i yerinden sıçrattı. "Katiyen olmaz. Medreseye hangi yüzle giderim?" diyerek itiraz etti. Mümin'in içinde bulunduğu hâli yakından gören Mehmet de fazla üstelemedi. Mehmet'in bir hanın aşevine gidip sıcak çorba içme teklifine hayır demedi, çorbalarını içtiler. Yatsı ezanına yakın beraberce Eski Cami'ye gittiler. Namaz sonrası Ahmet Hasip hocayı gördüler. Hoca, medrese arkadaşlarıyla karşılaşmaktan çok memnun oldu. İtiraz etmelerini falan dinlemeden onları evine götürdü. Kahveler geldi. Mehmet'in zorlamasıyla Mümin, gündüzünü gece kılan derdini anlattı... Üç yıldır çare diye memleket memleket dolaştığını söyledi. Ama Ahmet Hasip hocadan ne beklediğini açıklamadı. Mehmet araya girdi:

"Hocam, kusurumuza bakma! Mümin, çare diyerek diyar diyar deli gibi gezer ama kimseye şu konuda bana yardım edin diyemez. Mümin'i dinledin. Aklımıza siz geldiniz. Siz sık sık İstanbul'a gider gelirsiniz. Orası, Osmanlı'nın kalbidir, gönül dostlarından boş değildir. Mümin'i gönderebileceğiniz bir gönül dostu bilir misiniz?

Ahmet Hasip hoca gülümsedi:

"Gönül dostunu tanımak için gönül gözü açık olmak gerek. Biz kim, gönül dostlarını; Allah'ın evliya kullarını tanımak kim... Mümin'in başına gelenleri işitmiştik. Yardımcı olabilirsek seviniriz. İstanbul hakkındaki düşüncelerinizde haklısınız. Dert de İstanbul'da çare de... İstanbul/Beyazıt'da Nuri Osmaniye Camisi'nin hemen yanındaki medresede çok sevdiğim bir hocam var... Ziyaettin Gümüşhanevi Efendi... Ona bir ulaşsanız, o size bir yol gösterir..."

Mümin, çılgın gibi yerinden fırladı. Öpmek için Hocanın eline sarıldı. Hasip Hoca ellerini çekti; öpmesine mâni oldu. Mümin ise ellerini bırakmadı:

"Allah razı olsun, ne muradınız varsa versin hocam... Hakkınızı helal edin, ben hemen çıkmak zorundayım."

Hasip Hoca şaşırdı:
"Hayır olsun Mümin, nereye?
"İstanbul'a..."
Hasip Hoca'nın şaşkınlığı arttı:
"Birdenbire bu nereden icap etti?"

Mümin, ayağa kalkmıştı bile:

"Ziyaettin Gümüşhanevi Efendi'yi görmeye... Derdime çare bulmaya..."

* * *

"Buyurun kardeşlerim, oturun! Okumaya dün kaldığımız yerden devam edelim. Gönlümüzün ışığı İmam-ı Rabbani (kuddise sirruh) hazretlerinin "Mektubat"ının üçüncü cildinden 3. mektubu okuyorum... burada kalmıştık herhâlde..."

Bu sözler karşısında dondu kaldı. Üç yıl önce bu mektubu okurken gönlüne ateş düşmüş, beyni kaynamaya başlamış, "Yandım anam!" diyerek kaldığı odadan fırlamıştı.

Ve üç yıl boyunca o diyardan bu diyara "çare" diyerek koşturup durmuştu. Yolu en son olarak Serez Eski Camisi İmamı Ahmet Hasip hocanın yanına düşmüştü. Ondan, Ziyaettin Gümüşhanevi Efendi'nin ismini duyunca da hemen İstanbul'a doğru yola koyulmuştu. Ahmet Hasip Hoca ve ahiret kardeşi Öksüz Mehmet'in "Geceleyin yola çıkılır mı? Hele sabah olsun" şeklinde itirazlarına rağmen yola çıkmıştı, hem de yürüyerek...

Yol boyu "günah işlerken", Allahü teâlânın her an kendini gördüğünü öğrenen yeni Müslüman sahabenin "Allah" diyerek şehit olması, meydanda onlarca kırbaç yemesine rağmen gık demeyen gence, Bişri Hafi hazretleri sebebini sorunca gencin "Sevdiğim kız seyrediyordu, sevdiğinin yanında feryat etmek erkekliğe yakışmaz" demesi, büyük velinin "Ey sevdiceği karşısında feryat etmeyi mertliğe sığdıramayan delikanlı!.. Seni yaradan, üzerindeki bütün nimetleri veren Rabbin her an seni görürken ona isyan etmeyi kulluğa, mertliğe, delikanlılığa nasıl sığdırıyorsun?" sualiyle "Allah" feryadıyla Rabbine kavuşması bir türlü aklından çıkmamıştı.

Yıllarca Allahü teâlânın her an kendisini gördüğünden habersiz geçen günlerine yanıyor, bunun verdiği mahcubiyetle ağlıyor... ağlıyordu...

Kimi yaya kimi trenle on beş günde İstanbul'a ulaşmıştı. İstanbul'un gönülleri kanatlandıran, akılları baştan alan güzelliğine dönüp bakmamıştı. Daha doğrusu fark etmemişti. Onu tek hedefi vardı; bir an önce Gümüşhanevi Ziyaettin efendiye ulaşmaktı. Medreseye gece ulaşmış, bahçenin bir kenarına sığınmış, sabahleyin kapılar açılır açılmaz da içeri girmişti.

Hiç kimse "Nereden geldin, niçin buradasın?" dememişti. Sabah namazı, medresenin mescidinde kılınmış, sonra bir halka olup beklemişlerdi. Beyaz sakallı, kandil ışığında yüzü fazla belli olmayan yetmiş yaşlarında biri kitabı eline almış, Mümin'i donduran kelimelerle söze başlamıştı. Hemen yanındaki talebeye ak sakallı zatın kim olduğunu sordu. Talebe "Gümüşhanevi Ziyaettin Efendi" deyince her yanını ateş bastı, "Çare efendim!" diyerek kendisini onun ayalarına atmamak için zor tuttu.

Ziyaettin Efendi kitabı açtı, okumaya başladı:

" Allahü teâlâdan başka mabut tanımamak için Ondan başka maksudu olmamak, Ondan başka muradı olmamak lazımdır. "

Daha ilk cümleyle Mümin ateşlerde yandı. Onun maksadı, onun muradı hep güreş olmuştu. Ziyaettin Efendi kendisine bakıyor gibisine geldi.

Hoca Efendi, gönüle işleyen bir sesle okuyordu:

"Bunun için de (La ilahe illallah) derken; Ondan başka maksut olmadığını bilmek lazımdır. Bu mana ile bu kelimeyi o kadar çok tekrar ederler ki hiçbir maksutları kalmaz. Ondan başka bir şey arzu edilmez. Böylece başka mabudumuz yoktur sözleri doğru olur ve çeşitli ilahlardan kurtulmuş olurlar."

Mümin'in kendi hâli aklına geldi. Kelime-i tevhidi dilinden düşürmemesine rağmen güreşi bir türlü aklından ve gönlünden çıkaramamıştı. Şu anda bile gönlü ve beyni güreşle doluydu. Bunu bilmek, Mümin'in gönül yarasını daha da dayanılmaz kıldı. Kelime-i tevhidi dilinden düşürmemesine rağmen gönlünden güreş sevgisini niçin atamıyordu?"

Ziyaettin Efendi, İmam-ı Rabbani hazretlerinin dilinden cevap

verdi:

"Ondan başka maksut bırakmamak suretiyle Ondan başka mabut bırakmamaya kavuşmak, imanın kâmil olması için şarttır ve evliyaya mahsustur. İnsanın, kendinde bulunan mabutlarından kurtulmasına bağlıdır. Nefis, itminana kavuşmadıkça bu derece ele geçmez!.. Nefsin itminan bulmasıysa 'fenâ' ve 'bekâ'nın tamamlanmasından sonradır."

Mümin, üç yıldır aradığı cevabı bulmuştu.

Hastalığı, kalbinin Allah'tan başkasına tutulmasıydı. Çaresi ise evliya, salih mümin olmakta, "Benim" diyen her şeyi kendisi için isteyen, Allah'a ortak koşan hain, kâfir nefsinin itminana kavuşmasında, iman etmesindeydi. Cevabı öğrenmesi Mümin'in yürek sanıcısını daha da dayanılmaz kıldı. "İnsan olmak ne zormuş, bu yükün altından nasıl kalkacağım?" diye düşündü.

Ziyaettin Efendi şöyle bir Mümin'e baktı, sanki aklından geçenleri anlamış gibi, bu bakışla tepeden tırnağa titredi. Ziyaettin Efendi gülümsedi ve okumasını sürdürdü:

"Parlak olan İslamiyet'in, ışıklı saadet-i ebediye yolunun esası, temeli; kolaylık, hafîflik ve kulları zahmetten, yorulmaktan kurtarmaktır. Çünkü insanlar, zayıf, nazik yaratılmıştır. Bunun için İslamiyet diyor ki: Bir kimse, maksadına kavuşmak için (Allah göstermesin!) dinin emirleri dışına çıkarsa farzlardan birini bırakır, bir haram işlerse mesela namazı, orucu bırakır veya içki içer, çıplak gezerse bu maksudu, onun mabudu olur, ilehı olur. Maksudu için İslamiyet'in dışına çıkmazsa, onu ele geçirmek için haram işlemezse İslamiyet, o maksudu ret etmez, men etmez ve onu maksut bilmez, 'Onun maksudu yalnız Allahü teâlâdır ve Onun dinini gözetmektir' der. O maksuda karşı o kimsede, yaratılış icabı bir arzu hasıl olmuştur. Fakat bu arzusu, İslamiyet'e olan arzusunun miktarına yetişememiştir."

Mümin'in hayretten aklı başından gitmişti. Ziyaettin Efendi, daha onu dinlemeden hastalığını teşhis etmiş, tedavisini de

vermişti. Hastalığı, Allahü teâlâdan başkasını, güreşi; murat, maksut bilmek, nefsine tâbi olmak; çaresi de evliya olmaktı...

Okudukça Mümin, kendinden geçti. Ziyaettin Gümüşhanevi efendi kitabı kapattı, başlarını kalplerine eğmiş, gözlerini kapatmış vaziyetten kendisini dinleyenlere baktı:

"Kardeşlerim, bu sabah bu kadar yeter! Aramızda uzak diyarlardan gelenler, derdime çare diye feryat edenler olabilir. Bir mümini ferahlandırmak, gönül sıkıntısını almak, iki cihanın serveri Peygamber Efendimizin en çok sevdiği işlerdendir. Efendimiz 'Mümini sevindireni, Allahü teâlâ sevindirir' buyurmuştur. İçimizde derdi olanlar varsa çekinmeden lütfen söylesinler. Hep birlikte bir Mümin'e yardım etme şerefine kavuşalım."

Mümin, Ziyaettin Efendi'nin alçak gönüllülüğüne, sözlerindeki edep ölçüsüne vuruldu. Hemen derdini söylemek için hareketlendi ama cesaret edip konuşamadı. Mümin'in hâli, Ziyaettin Efendi'nin dikkatini çekti:

"Buyur evladım, çekinme! Hâlimiz, sizde çekinme duygusu uyandırıyorsa üzülürüz."

Mümin, telaşlandı "Yoo efendim, huzurunuzda bulunmak bizi rahatlattı. Ama..." dedi ve çevresindekilere baktı. Ziyaettin Efendi, güneş ışıklarının yeryüzüne merhaba demesi gibi gülümsedi:

"Evladım... Çekinme... Buradakilerden gizlimiz saklımız yok, burada söylenen burada kalır."

Mümin Pehlivan gözlerini yumdu, anlattı, çok sevdiği, hasretiyle yandığı annesine içini dökercesine... Güreşe nasıl başladığını, her güreşten sonra sağ yanağının nasıl yandığını, güreşin gönlünü, beynini, her anını nasıl doldurduğunu; güreşten başka bir şey düşünemez hâle nasıl geldiğini, esrarengiz şahısla son buluşmasını, namazı kaçırmasını, "Mektubat"ı okuyuşunu, okumasıyla birlikte içinin nasıl yandığını, çare diye yollara nasıl düştüğünü, Ahmet Hasip hocayla tanışmasını, İstanbul'a gelişini...

Hâlini arz etmeyi "Efendim, derdimin çaresini, okuduğunuz

mektupla söylediniz... Çare; evliya, salih Mümin olmakmış. Salih Mümin nasıl olurum?" sözleriyle bitirdi.

Mümin'in sözleri, Ziyaettin Efendi'yi tebessüm ettirdi:

"Evladım, ismin Mümin... Her hâlin, konuşman, sözlerin salih olduğunu gösterir. Demek ki zaten salih müminsin."

Mümin boyun büktü:

"Efendim, nasıl mümin olduğumu bilemem ama bildiğim bir şey var, gönlüme bakarım; güleş sevgisi aynen yerinde durur."

Mümin'in sözleri, Ziyaettin Efendi'nin tebessümünün bütün yüzüne yayılmasına sebep oldu:

"Demek aynen yerinde duruyor ha? Eee, pehlivanın mücadelesi kolay olmuyor. Evliya, salih mümin olmak, gönlünden Allah sevgisinden başka bütün sevgileri atmak için... 'ehli sünnet itikadında olmalı, haramlardan kaçıp farzları yapmalı, salih Müslümanları sevmeli, bir mürşid-i kâmile talebeliğe kavuşmalı' demiş büyüklerimiz."

Mümin Pehlivan yerinden fırladı, çekmesine fırsat vermeden Ziyaettin Efendi'nin ellerine sarıldı:

"Ne olur efendim. Beni talebeliğe kabul edin."

Ziyaettin Efendi, Mümin'in ellerini öpmesine müsaade etmedi, omuzlarından tutarak yanına oturttu:

"Evladım, biz kim talebe kabul etmek kim? Büyüklerimize bir danışalım, derdini bir söyleyelim, bakalım onlar ne diyecek. Hele birkaç gün misafirimiz ol! Verilecek cevabı sana iletiriz..."

* * *

"Ziyaettin Hoca, seni bekler!" sözüyle Mümin'in aklı başından gidecek gibi oldu. Üç gündür medresede kalıyordu. Heyecan içinde her an Ziyaettin Hoca'dan gelecek haberi beklemişti idama gidecek bir mahkûm gibi. Medresedeki öğrenciler "Sakın Ziyaettin Efendi'nin elini bırakma! O, zamanımızın büyük evliyalarındandır. Edep ve tevazusunun çokluğundan kendini gizler. Derdinin çaresi

ondadır. Bizim derdimize derman olduğu gibi sana derman olacaktır" diye tembihlemişlerdi.

Mümin, iki gün deli gibi İstanbul'da gezmişti, bastığı yeri bilmeden, İstanbul'un güzelliklerini görmeden... "Ya kabul edilmezsem, ya derdime çare bulamazsam" endişesi beynini kemirip gönlünü dar eylemişti. Aklı, "Niçin endişelenirsin? Arayan bulur mevlasını da belası da..." diyor, gönlü ise küsmüş bir vaziyette "Üç yıldır koşturup durdun, ne buldun ki?" cevabını veriyordu. Aklı "Hakkı hakikati, kendisine ulaştıran doğru yolu; başkalarından, nefsi isteklerinden vazgeçerek arayanı kavuşturacağını âlemlerin Rabbi yüce Mevlamız söylemiş. Endişe etmek, ümitsizliğe düşmek niye? Yoksa bu vaade inanmaz mısın?" açıklamasına gönlü büyük bir telaşla "İnanırım, nasıl inanmam? Ama artık dayanacak halim kalmadı" feryadıyla inliyor, aklı; "Sabır, sabreden kavuşur..." diyerek dayanmasını söylüyordu.

İstanbul'daki iki gün, Mümin'e asırlar gibi gelmişti. İşte şimdi haber gelmişti "Mümin gelsin görüşelim" diye.. . Gidecekti ama nasıl? Dayanabilecek miydi yüreciği, verilecek haberi duymaya takat getirebilecek miydi ayakta kalmaya?

Yürüdü, ayaklarını sürüyerek gecenin seher vakti Ziyaettin Efendi'nin odasına doğru... Gecenin bu vakti çağrılması Mümin'in endişesini iyice arttırmıştı. Herhâlde "Evladım, senin işin bizimle değil, derdine derman başka yerde ara!" denilerek acı haber verilecekti. Tersi olsa sabah beklenirdi. İyi haberde niçin acele edilsindi? Kafasında bin bir düşünceyle kapı önüne geldi.

Kapıyı vurdu, her tık tık sesi yüreğine hançer gibi saplandı. İçeriden, çok uzak diyarlardan bir ses geldi:

"Giriniz lütfen."

Kapıyı hafifçe açtı, ayaklarını yürümeye zorlayarak yüreği yavru kuş pırpırlanmasında girdi, idam fermanını bekleyen bir mahkûm gibi... Kandil ışığında eğilmiş, önündeki kitaba bakan birini gördü. Girmesiyle baş doğruldu, güneşin yüce dağların arkasından

doğması gibi ışıyan; bütün iç sıkıntısını, endişesini alan gül çehreyi gördü. Son üç yılını dayanılmaz kılan derdini unuttu. Şimdi aklında ve gönlünde yalnızca tek şey vardı; güneş gibi hayatı aydınlatan bir yüz...

Gül yüzün sahibi hemen yanını işaret etti:

"Buyur evladım, hele şöyle yanıma otur."

Mümin selam verdi ve gösterilen yere oturdu. Ziyaettin Efendi gülümsedi ve selamı aldı:

"Hoş geldin sefalar getirdin. Hakkını helal et. Gecenin bu vakti çağırdık. Peygamber Efendimizin 'Helekel müsevvifün'; bugünün işini yarına bırakanlar helak oldu hadis-i şerifinde bildirdiği hâle düşmemek için böyle hareket ettik. Beklediğimiz cevap geldi, biz de hemen size bildirelim istedik."

Mümin, idamla yargılanan ve kararı bekleyen zanlı gibi Ziyaettin Efendi'nin gözlerine baktı. Bakmasıyla da baştan ayağa titredi, gönlünün yandığını hissetti, hemen başını eğdi. O gözlerde ne varsa, Mümin'in tepeden tırnağa titretmiş, bütün vücudunu bir sıcaklık kaplamıştı. İçini delen bakışlar, müjdeye mi yoksa korktuğuna mı anlayamadı?

Ziyaettin Efendi, hararetten kavrulan gönülleri ferahlatan bir su şırıltısında devam etti:

"Evladım! Derdine çare olmak için biz görevlendirildik."

Mümin "Allah razı olsun efendim" diyerek Ziyaettin Efendi'nin elini öpmek için atıldı. Güreşte şimşek gibi dalan, rakiplerinin ne olduğuna anlamasına fırsat bırakmadan paçaları kapan Mümin Pehlivan, bu sefer başarılı olamadı. Ziyaettin Efendi, nasıl olduğu anlaşılamayan bir hareketle ellerinin öpülmesine mâni oldu, Mümin'i yerine oturttu:

"Evladım, öpülesi elleri öpersin inşallah. İşimiz zor. Yara çok derin. Üzerinden çok yıllar geçmiş. Gönlünden güreş sevgisinin çıkarmak, güreşin mabudun olmasından kurtulmak için çok çalışmalısın... Çok hem de pek çok gayret etmen, söylenenleri eksiksiz yapman gerek."

Kabul edilmenin coşkusundaki Mümin; nerede, kimin huzurunda olduğunu unuttu:

"Ne isterseniz yaparım efendim."

Sözler ağzından çıktığı an yaptığı gafı anladı. Bir büyük konuşurken söze karışmıştı. Utandı ama bir şey yapamadı, ok yaydan çıkmıştı bir defa, geri dönüşü yoktu.

Ziyaettin Efendi, Mümin'in hâline gülümsedi:

"Göreceğiz bakalım. Evladım... Haramlardan sakınıp farzları yapacak, Allahü teâlânın salih kullarını, evliyaları sevecek, dilinden ve gönlünden onun zikrini düşürmeyeceksin. Yaptığın her işte Yüce Mevlamızın rızasını arayacaksın. Bir de işin güreş cephesi var. Güreşi bırakmışsın öyle mi?"

Mümin, güreşle ilgili suale şaşırdı:

"Evet efendim."

"Güreşi bırakmak yok. Güreş eğitim sistemimizin bir parçasıdır. Bizim geleneğimizde pehlivanlık, insanın nefsine, şeytana ve kötü çevresine karşı yaptığı mücadeleyi temsil eder. İki cihanın serveri Peygamber Efendimiz güreşmiş, cennetten gelen elmayı hak edeni bulmak için torunları Hazret-i Hasan ve Hüseyin'e güreş tutturmuştur. Güreş yüzünden bu hâle düştün. Kurtuluşun da güreşle olacak..."

Mümin, dom dom kurşunuyla vurulmuş gibi oldu:
"Kurtuluşum da güreşle mi olacak?"
Ziyaettin Efendi başını salladı:

"Evet evladım, güreşe devam... Çünkü güreş, nefisle en fazla mücadele edilmesi gereken uğraştır. Güçlü, usta, tecrübeli, zeki olacaksın, rakiplerini yeneceksin ama gururlanmayacak, bütün bu nimetleri Allahü teâlâdan bileceksin. Bu çok zor iş... Kişinin hakiki sevgiye kavuşmasına mani nefsidir. Nefis iman ettiğinde gerçek insan evliya olunur. Güreşle neyi arayacağını anladın mı evladım?"

Mümin şaşırdı, ne desin bilemedi. Kurtuluşunun güreşle nasıl

olacağını anlayamamıştı. Ama anlayamadım demek edebe aykırı geldi, bir şey demedi, boynunu büktü.

Ziyaettin Efendi hafifçe güldü:

"Anlamaman normal. Neyi aramamız gerektiğini bir bilebilsek... Atalarımız arayan kavuşur demişler. Evladım, güreşte/galibiyette mağlubiyeti arayacaksın!"

Mümin iyice şaşırdı:

"Galibiyette mağlubiyeti aramak mı?"

Evet oğlum... Galibiyette mağlubiyeti arayacaksın. Güreşini kazanmak için meşru şartlar içinde elinden geleni yapacaksın. Karşına baban çıksa güreşin gereği ne ise yerine getireceksin! Galip gelecek, galip geldiğin için "Yüküm, mesuliyetim fazlalaştı" düşüncesiyle üzüleceksin, "Ya Rabbi! Senin verdiğin güç, irade, akıl ve zekâ ile galip geldim. Omuzlarıma galibiyet yükü bindi. Buna şükredebilmemi nasip et!" diye dua edecek ve galibiyetle havalara uçmak isteyen nefsini mağlup etmeğe çalışacaksın. Ne zaman ki galip geldiğinde gönlünde hakikaten bir üzüntü doğacak, nefsin ağlayacak, işte bu zaman galibiyette mağlubiyeti ulaşmış, gerçek insanlığa, pehlivanlığa kavuşmuş olacaksın. Bunun, güreşin mabudun olmaktan çıktığına işaret olduğu bildirildi."

Mümin, galip geldiğinde üzülmeyi anlayamamıştı:

"Efendim... Galip geldiğinde insan nasıl üzülür? Güleşi galip gelmek için yaparız. Yendiğimizde de çok seviniriz."

"Evladım işin sırrı burada... Galip gelince sevinen, kişinin kâfir olan, her şeyi kendisi için isteyen, her şey benim olmalı diyen nefsidir. Eğer pehlivan, gücü, kuvveti, aklı, zekâyı; Allahü teâlânın vermiş olduğu bir nimet bilirse bu nimetlerle kazanılan galibiyete sevinmek yerine nimet yükü fazlalaştığı için üzülmesi gerektiğini bilir. Ama elinde olmadan sevinir. Bu sevince üzülürse kişi salih Müslüman demektir. Pehlivan, galip gelip de gönlüne baktığında üzüldüğünü görürse galibiyette mağlubiyeti bulmuş, gerçek galibiyete kavuşmuş olur. Yani artık nefsi iman etmiştir. Hakiki

pehlivanlığa kavuşmuş olur."

Söylenenleri, Mümin'in aklı bir türlü almıyordu:

"Efendim, bunu nasıl anlayacağım?"

"Evladım, gönlüne bakacaksın! Gönlünde üzüntü varsa, galibiyette mağlubiyeti bulmuş, gerçek pehlivanlığa kavuşmuşsun demektir."

Yüreği yaralı Mümin'e bu işaret yeterli gelmedi. "Hocam, gönüldür bu; neye sevindiği, neye üzüldüğü pek anlaşılmaz. Daha elle tutulur bir işaret söyleseniz" demek istedi. Ama diyemedi "Hocam... Şeyy..." dedi kaldı. Mümin'in tereddüdü Ziyaettin Efendi'nin dikkatini çekti:

"Evladım... Çekinme, söyle!.. Şimdi söyle ki hem sana hem de bize gönül yükü olmasın, işimizi zorlaştırmasın!"

Mümin, derdini nasıl söylesin bilemedi? Eli ayağına dolaştı ama söylemeliydi:

"Hocam... Garip gönlümün hâlini anlamam çok zor. Ne zaman sevindiği ne zaman üzüldüğü pek belli olmaz. Şüle elle dokunulur bir işaret..."

Mümin'in sözleri Ziyaettin Hoca'yı güldürdü, onunla birlikte sanki çevresindeki her şey güldü:

"Elle dokunulur bir işaret ha? Derdine çare sorduklarımız bize söylemişlerdi. Unutmuşum. Sen deyince hatırladım. 'Galibiyetle mağlubiyete ulaştığında sağ yanağının yanması duracak. Her galibiyetten sonra sağ eliyle yanağına dokunarak bunu anlayacak' demişlerdi. Hani babanın vurduğu ve her galibiyetten sonra yanan sağ yanağın..."

Mümin'in eli, farkında olmadan sağ yanağına gitti. On dört yıl öncesini, baba tokadı yediği günü hatırladı. O gün ne kadar da çok üzülmüştü. Sadık ağabeyi, sonra da annesi onu teselli etmek için nasıl da çırpınmışlardı. O tokat, soğutmak yerine güreş sevgisini kara sevda hâline getirmiş, o tokadın sonucu yolu işte İstanbullara

kadar düşmüştü. Yanağı kızgın sularla haşlanmış gibi yanmaya başlamıştı. Ziyaettin Efendi'nin gülümseyerek kendine baktığını görünce utandı, aceleyle elini yanağından çekti. Mümin'in telaşı, Ziyaettin Efendi'nin hoşuna gitti:

"Ne o evladım! Yanağın yanmaya mı başladı?"

"Evet efendim."

"Yanmak, olmanın işaretidir. Yanağın gibi inşallah gönlün de tam yanar. Hacı Bayram Veli hazretleri ne güzel buyurmuş 'Yandı bu gönlüm, yandı bu gönlüm/Yanmada derman buldu bu gönlüm.' Diye... Eee... Mümin Pehlivan... Pehlivan olmak kolay değil. Gönlünden Allah sevgisinden başka sevgileri atmak için mücadeleden de pehlivanca olacak. Galip gelmek için bütün sebeplere sarılacak, karşına baban da çıksa ciddi güreşecek, galip geldiğinde de gönlüne bakacak, sağ yanağına dokunacaksın. Madem ki pehlivanlığı iş edindin, onu en güzel şekilde yapacaksın. Hedefin, Kırkpınar'da birinci olmak, bütün pehlivanları yenmek olmalı. Yenecek ve yendiğin için de üzüleceksin. Anladın mı pehlivan oğlum?"

Mümin, her sözün mengene gibi kendisini sıktığını hissetti. Aklı almıyordu, hem galip gelecek hem de galip geldiği için üzülecekti. İşi çok zordu...

* * *

Altıncı Bölüm (1. kısım)

Yürümüyor, sanki uçuyordu. Kanatlanmıştı... Anlatılmaz duygular içindeydi. Çok sevdiği, onun için her türlü fedakârlığa katlandığı, evlatlıktan ret edildiği kara sevdalısına tekrar dönmüştü.

Ziyaettin Efendi'nin "Güreş yüzünden bu hâle düştün? Kurtuluşun da güreşle olacak. Güreş, nefisle en fazla mücadele edilmesi gereken uğraştır. Güçlü, usta, tecrübeli, zeki olacaksın, rakiplerini yeneceksin ama gururlanmayacak, bütün bu nimetleri Allahü tealadan bileceksin. Bu çok zor iştir. Hayatta en zor şey; güçlüyken adil olmak, güçlüyken nefsine söz geçirmektir. Kısacası galibiyetle nefsini mağlup etmeye çalışacaksın" sözleri hiç aklından çıkmıyordu. Ziyaettin Efendi'nin, gönlünden güreş sevgisinin çıkıp Allah sevgisinin yerleşmesinde vasıta olarak güreşi işaret etmesi Mümin'i sevindirmişti. Mümin, hâlâ deli gibi güreşe âşıktı. Buna üzülüyordu ama güreşe dönmesine de elinde olmadan seviniyordu.

Ziyaettin Efendi'den; derdinin çaresini öğrenmesinden bu yana üç ay geçmişti. Gönlünün yarısı Ziyaettin Efendi'nin yanında kalmasına rağmen İstanbul'dan kanatlanarak ayrılmıştı. Memleketi, sevdikleri, daha doğrusu güreş onu mıknatıs gibi çekmiş; trenle, trenin olmadığı yerlerde koşarak Serez'e, hayatının en güzel günlerinin geçtiği medreseye gelmişti.

Mümin'i gören arkadaşları çok sevinmişler, güreşe devam edeceğini duyunca da sevinçleri coşkuya dönmüştü. Önce Baş Müderrise uğramış, daha sonra da Yandım Ali Bey'in yanına... Her ikisine de derdinin çaresini bulduğunu, çarenin güreşte olduğunu, İstanbul'da yaşadıklarını, Ziyaettin Efendi'nin sözlerini anlatmıştı. Çok memnun olmuşlardı, özellikle de Ali bey... yıllardır kayıp öz oğluna kavuşmuş gibi neşelenmiş, Mümin'i nereye oturtacağını, ona nasıl iltifat edeceğini şaşırmıştı.

Baş Müderris ve Ali Bey, hemen güreş çalışması için harekete

geçmişler, medresenin bir odasını eski günlerde olduğu gibi hazır etmişlerdi. Mümin geceli gündüzlü tekrar çalışmaya başlamış, şaşılacak kadar kısa bir zamanda eski güç ve hızına kavuşmuştu.

Mümin'in gecesi ve gündüzü, her anı yine güreş olmuştu. Ancak durum eskisinden çok farklıydı. Güreşi düşünürken, unutmaması gerekenleri unutmamaya çalışıyordu. Her şeyden önce dünyaya Allah'a kulluk yapmak için geldiğini unutmuyor, yaptığı her işte Onun rızasını arıyor, zikrini bir an olsun dilinden düşürmemeye çalışıyordu. Güreşin bir gaye değil Yüce Mevla'ya kullukta bir araç, vasıta olduğunu aklından çıkarmamaya gayret ediyordu. Yaptığı her işte kâinatın sahibinin rızasını arıyor, bulamıyorsa yapmıyordu. Özellikle namaz konusunda çok titizdi. Namazdan lezzet almaya başlamıştı. Hocası "Namazın hakikatine ancak nefis iman ettikten, evliya olduktan sonra kavuşulabilir" demişti.

Mümin, on beş günlük çalışmadan sonra güreşlere gitmek istemişti. Yandım Ali Bey "Mümin Pelvan, üç yıl güleşe ara vermek az değil. Güleş devamlılık ister. Farkında değilsindir ama vücudun hamlaşmıştır. Üç aydan önce güleş yapmamalısın" diyerek karşı çıkmıştı. Mümin'e kalsa bir kış ahırda kapalı kalmış tayların çayıra sevdalanması gibi hemen er meydanına koşacaktı; çimen ve yağ kokusunu anlatılmaz şekilde özlemişti. Yandım Ali Bey'in sözünden çıkmadı. Üç ay çılgınlar gibi çalıştı, Ali Bey de tam manasıyla Mümin'i besiye çekmişti.

İşte şimdi, Sarı Şaban ovasına gelin gibi kurulmuş Sarı Şaban kasabasına girmek üzereydi. Babasıyla karşılaşmaktan çekinmesine rağmen köyüne uğramadan edememişti. Hasret, korkudan baskın çıkmıştı. Gizlice köye giren Mümin, çiftlik yakınında saklanmış, bir çocukla haber göndererek aylar sonra annesiyle gözyaşları içinde buluşmuş, hasret gidermiş, ana duası almıştı. Annesinin bütün ısrarına rağmen ancak yarım saat kalabilmişti... Anasının "Evladım; ne olurdu, babadan af dilesen, elini öpsen, barışsan?" sözüne, "Anam, hocam 'Güreş yüzünden seni evlatlıktan ret eden babanın huzuruna ancak Osmanlı'nın baş pehlivanı olarak çıkabilirsin' dedi.

Ne zaman baş pehlivan olursam babamın huzuruna o zaman çıkarım. Ama babam çağırırsa her zaman gelir, elini öperim" özrünü söylemiş, anası da Mümin'in haklı sözleri karşısında daha fazla ısrar etmemişti. Mümin, güreşe yetişmem gerek diyerek gönlünün yarısını orada bırakarak anacığından ayrılmıştı.

Mümin, çoğu zaman olduğu gibi yine tek başınaydı... Hocalarının "Evladım, yalnız yolculuk yapmak uygun değil. Dinimize göre yola en az üç kişiyle çıkmalı" ikazlarına rağmen yolda arkadaş bulurum diyerek yola tek başına koyulmuştu. Yalnızlığı seviyordu.

Cumayı kıldıktan sonra ıssız bir köşede istirahat edip yorgunluk atmıştı. Tanınmamak için elinden gelen gayreti gösteriyordu. Zaten onu buralarda fazla tanıyan yoktu. Mümin, mümkün olduğu kadar memleketi Kavala'ya yakın yerlerde güreş tutmazdı. Ama bu sefer üç yıl üç aydır devam eden güreş hasreti ağır basmış, hemen Kavala'nın ve köyleri Zigoş'un yakınındaki Sarı Şaban'a güreş için gelmişti.

Baş güreşlerin başlayacağı saate yakın güreşlerin yapıldığı çayıra gitti. Kispetinin üzerine bir bez örterek kimsenin dikkatini çekmeyecek şekilde bir köşeye oturdu. İlk defa çayıra çıkacak yeni yetme bir pehlivan gibi heyecanlıydı. Dile kolay tamı tamamına güreşe üç yıl üç ay ara vermişti.

Mümin, gönlüne baktığında güreş sevgisinin bütün yakıcılığı, kara sevda hâliyle yerinde durduğunu görüyor, buna çok üzülüyordu. Tekrar güreşe başlayacağı için elinde olmadan çok seviniyordu. Güreşmekten, çok çalışarak karşısına babası bile çıksa elinden geleni yapmaktan başka çaresi yoktu. Babası aklına gelince hüzünlendi. "Baba, Kırkpınar baş pelvanı oldum, ver elini öpeyim, beni tekrar evlatlığa kabul et" ne zaman diyebilecekti acaba?

Cazgırın "Baş pelvanlar hazır olsun" nidasıyla besmele çekerek soyunma çadırına doğru yürüdü. "Maşallah deyin Mustafa Pelvana" alkışlarıyla ayakları titredi, yüreği sancıdı. Korktuğuna uğramış mıydı? Mümin, Sarı Şaban'a güreşmek için gelirken hep korkmuştu, başta güreşen Mustafa Ağabeyiyle karşılaşmaktan. Ağabeyiyle

karşılaşması babasıyla karşılaşması demekti. Böyle bir ihtimali düşünmemeye çalışmıştı. Ama "Maşallah deyin Mustafa Pelvana" alkışları, bir anda tepeden tırnağa titremesine sebep oldu. Babası tarafından evlatlıktan ret edildikten sonra ağabeyiyle hiç karşı karşıya gelmemişti, tam yedi yıldır görüşmemişlerdi hem babası hem de ağabeyiyle...

"İnşallah o değildir" ümidiyle alkışlanan pehlivana baktı. Yüreciği yandı, alkışlayanları selamlayarak ermeydanına çıkan, ağabeyi Mustafa'ydı. Epey kilo almış ve göbeklenmişti. "Acaba babam da burada mı?" endişesine düştü. Ağabeyi burada olduğuna göre babası da mutlaka burada olmalıydı. Gönülceğizi "Ya Rabbim, babam burada olmasın!" diye dualara durdu. Merakla ağabeyisinin seyircilerin arasından çıktığı tarafa baktı. Dizlerinin bağı çözüldü. Oradaydı, bütün haşmetiyle seyircilerin arasında bağdaş kurmuş, er meydanına çıkan pehlivanın babası olmanın verdiği hakla tebrikleri kabul ediyordu.

Ne yapsın bilemedi. Kaderin cilvesine bak, üç yıl üç ay sonra güreşe çıkmaya niyetlen, babası ve ağabeyiyle karşı karşıya kal! Hem babası hem de ağabeyi en son karşılaşmak istediği kişilerdi.

Babasını görmesiyle on dört yıl baba tokadıyla tanışan sağ yanağı müthiş şekilde yanmaya başlamıştı. Yanan yalnızca sağ yanağı değildi. Yüreği de yanıyordu. Ne yapacak, nasıl hareket edecekti? Güreşe çıkmayıp ortalıkta hiç gözükmese miydi? Cesareti yoktu... babası ve ağabeyinin karşısına çıkmaya, kabuk bağlar gibi olan yarayı tekrar kanatmaya...

Ne aramış ne bulmuştu? Üç yıl üç ay sonra güreşeceği için ne kadar da heyecanlıydı. Ama olmamıştı işte. Her şey kısmet, nasip işiydi. Demek ki nasibinde bugün Sarı Şaban'da güreşmek yokmuş.

Kispetini koltuk altına sıkıştırdı. Öz evladını kaybetmiş bir babanın üzüntüsü ve yıkılmışlığında çayıra arkasını döndü, kimseye fark ettirmeden uzaklaşma gayretine düştü.

"Ne o evlat! Mustafa Pelvanı görünce güleşmekten vazgeçtin mi?"

Duyduğu sesle irkildi, geri döndü, ak sakallı nur yüzlü bir

ihtiyardı. Ne desin, nasıl cevap versindi? "Çayıra çıkan ağabeyimdir, babam da burada... Güleşmemi yıllardır istemediler, onların karşısına çıkmamak için içim kan ağlaya ağlaya giderim. Yoksa korktuğumdan değil. Bu çayırda güleşmek için canımı vermeye razıyım. Ama ağabeyin karşısına çıkmaya, babamla yüz yüze gelmeye cesaretim yok" nasıl derdi? Gözyaşlarını içine akıtarak cevap vermeye çalıştı:

"Efendim! Mustafa Pelvanla aramızda başka bir mesele var. Bu sebepten güleşmek istemem."

İhtiyar, Mümin'in pek rahat bırakmak niyetinde değildi:

"Evladım burası er meydanı... Karşındaki can düşmanın, baban bile olsa güleşmen lazım. Er meydanından şu veya bu sebepten kaçmak olmaz."

Mümin irkildi:
"Amca 'Baban bile olsa güleşmen lazım' dedin üle mi?"
"Evet üle dedim, bir hata mı işledim?"
"Yok be amcam, tam tersi büyük bir hata işlememe mâni oldun?"

Mümin, ihtiyar amcanın "Allahü teâlâ razı olsun" diyerek elini öptü ve geri döndü, çayıra doğru yürüdü. İhtiyar amca, Mümin'in hareketiyle şaşırmış "Allah Allah! Ne oldu bu delikanlıya büle?" şeklinde hayretini dile getiriyordu.

Mümin, ihtiyarın "Baban bile olsa güleşmen lazım" sözüyle Hocası Ziyaettin efendinin "Galibiyette mağlubiyeti arayacaksın! Güreşini kazanmak için meşru şartlar içinde elinden geleni yapacaksın. Karşına baban bile çıksa güreşin gereği ne ise yerine getireceksin. Galip gelecek, galip geldiğin için 'Yüküm, mesuliyetim fazlalaştı' düşüncesiyle üzüleceksin, "Ya Rabbi! Senin verdiğin güç, irade, akıl ve zekâyla galip geldim. Omuzlarıma galibiyet yükü bindi. Buna şükredebilmemi nasip et!" diye dua edecek, galibiyetle havalara uçmak isteyen nefsini mağlup etmeye çalışacaksın... Ne zaman ki galip geldiğinde gönlünde hakikaten bir üzüntü doğacak, nefsin ağlayacak, işte bu zaman galibiyette mağlubiyeti ulaşmış, gerçek insanlığa, pehlivanlığa kavuşmuş olacaksın" nasihatini hatırlamıştı.

Mümin, soyunma çadırına yürüdü. Bu sırada Mustafa kispetini giymiş hâlde yağ kazanının başına gitmişti. Yağlandı, cazgırın yanına gitti. Herkes merak içinde sağa sola bakıyordu. Görünürde başka baş pehlivan yoktu. Seyircinin can sıkkındı:

"Te be ortalıkta başka pelvan gözükmez. Bugün yine baş güleş seyredemeyecek miyiz?"

"Üle gözükür be... Bu Rumeli'nde pelvan kalmadı artık."

"Doğru sülersin. Rumeli'nde pelvan olsaydı ülkemiz, bugün bu hâlde mi olurdu?"

Mustafa Pehlivan, cazgıra döndü:
"Ustam, bugün bana rakip yok galiba?"
"Selamün aleyküm. Mustafa Ağabey, ver elini öpeyim."

Cazgır ve Mustafa Pehlivan sese döndüler. Mustafa Pehlivanın eline öpmesine mâni olamadığı ve şaşkınlık içinde "Kim bu?" gibilerden baktığı, kispet giymiş, sol kolu çolak, zayıf bir kişiydi.

Mustafa Pehlivan, dikkatle gelene bakıyor; gözlerini, çolak sol kolundan ayıramıyor, dilini ucuna geleni "Ya o ise?" düşüncesiyle söylemeye cesaret edemiyordu. Cazgır da şaşkınlık içindeydi:

"Evladım bir yanlışlık yok değil mi? Bu güreş baş güreşidir."

Yüreği cız etti, işte burada da ona baş pehlivanlığı yakıştıramamışlardı:

"Bilirim ustam. Uygun görürseniz başta güleşmek isterim."
Cazgırın pek gözü tutmamıştı:
"Pelvan ismini bağışlar mısın?"
"Mümin efendim. Mümin Hoca derler."

Mustafa Pehlivan, en hassas yerine iğne batırılmış gibi sıçradı. Cazgır, tanır gibi oldu, emin olmak için sordu:

"Serez Medresesinde okuyan, Zigoş Köyü'nden olan Mümin Hoca mı?"
Mümin, kabahat işlemiş gibi mahcuptu:
"Evet efendim."
Cazgır, inanamaz gözlerle Mümin'e bakıyordu:

"Güleşi bıraktığını duymuştuk."
"Evet üleydi, icap etti tekrar başladık."
Mustafa Pehlivan'ın dili tutulmuş gibiydi, zor konuştu:
"Mümin sensin ha?"
"Evet ağabey, benim."

Mustafa Pehlivan nasıl hareket etsin bilemedi. Şu kaderin cilvesine bak. Pehlivan olmasın diye medreseye gönderdikleri, izinsiz güreş yaptığı için babasının evlatlıktan ret ettiği en küçük kardeşi şimdi karşına rakip olarak çıkmıştı. Hâlâ yaşadıklarına inanamıyordu:

"Şimdi sen benimle, ağabeyinle güleş tutacaksın ha?"

Mümin cevap vermedi, bu da Mustafa'yı kızdırdı:

"Te be sen ne haddini bilmezsin? Boyuna posuna bakmadan, haddini bilmeden, çolak kolunla bana karşı güleş tutacaksın ha?"

Mümin alttan almaya çalıştı, ne de olsa karşısında ağabeyi vardı:

"Ağabey... Senin burada olduğunu bilmiyordum. Bir defa gelmiş oldum. Güleşten kaçamam, hocamın vasiyeti var. Güleşmek zorundayım."

Başta, Mümin'in babası olmak üzere seyirci merak içindeydi. Kim di bu bir kolu sakat, cılız pehlivan? Sadık Ağa'ya, yüz biraz tanıdık geliyordu ama Mümin olabileceği aklının ucuna dahi gelmiyordu. Seyirci tepki gösterdi:

"Te be cazgır! Kimdir bu haddini bilmez? Er meydanını panayır yeri mi zan etti?"

"A be doğru sülersin. Bundan, olsa olsa en fazla küçük orta pelvanı olur."

Cazgır, kalabalığa doğru yürüdü, elini kaldırdı, gürültü kesildi, güreş severlere bilgi verdi:

"Efendiler! Kimdir bu haddini bilmez dediğiniz kişi, Zigoş Köyü'nden Mümin Hoca... Serez Medresesinin pelvanı... Kendisi Yarıcı Pelvan'ı iki defa çok acı bir şekilde yenmiştir. Üç yıldır güleşmiyordu. Güleşe tekrar başlamış."

Cazgırın sözleri, top güllesi gibi ortalığa düştü:
"Allah Allah! Meşhur Mümin Pelvan buymuş ha!"
"Te be yazıklar olsun bize. Köylümüzü tanıyamadık!"

"A be bu kilo, bu kolla Yarıcı'yı nasıl yenmiş, hem de iki defa?"

Herkes şaşırmıştı ama biri vardı ki onun dili tutulmuştu. Bu, Mümin'in babası Sadık Ağa'ydı. Evlatlıktan ret ettiği, yedi yıldır yüzünü görmediği oğlu birdenbire karşısına çıkmıştı, hem de güreş meydanında; her şeyim dediği oğlu Mustafa Pehlivana karşı... "Yaptığı büyük terbiyesizlik, bu bana meydana okumaktır?" düşüncesiyle Sadık Ağa yerinden fırladı. İhtiyar hâlinden beklenilmeyen bir hızla tökezlene tökezlene Mümin'in yanına doğru koştu.

Mümin, kendisine doğru gelen babasını gördü. Ne yapsın, nasıl davransın bilemedi. Arkasını dönüp gitse miydi? Gidemezdi... Ziyaettin Hoca "Karşına baban çıksak güreşin gereğini yapacaksın!" demişti. Baba tokadının izi olan sağ yanağı dayanılmaz şekilde yanmaya başlamıştı. Gözlerini yumdu. Ayak seslerinden babasının geldiğini anladı. Sadık Ağa nefes nefese kalmıştı. Kolay değil yaşı seksene ulaşmış, bunun üzerine bir de Mümin'e kızgınlığı binince nefesi tıkanmış, kalp çarpıntısı fazlalaşmıştı.

Bakalım sonrası ne olacaktı? Bekledi, babasından gelecek olan acı sözleri... Ama önce gelen söz olmadı, on dört yıl önce gelenin ikizi geldi, hem aynı yere... "Bre terbiyesiz... Bana haddimi bildirmeye mi geldin? Utanmaz!" diyerek babası tokadı Mümin'in sağ yanağına yapıştırdı. Sadık Ağa, ihtiyar yaşına rağmen sağlam vurmuş, Mümin'i sarsmıştı. Mümin ve Mustafa Pehlivan hariç herkes şaşkınlık içindeydi. Sadık Ağa çıldırmış mıydı? İnsan baş pehlivan oğluna nasıl vururdu?

Mümin, taş kesilmiş öyle duruyordu. Mustafa hemen araya girdi:

"Dur baba, ne yapıyorsun? O bir baş pelvan... Yedi yaşında çocuk değil. Bir baş pelvana nasıl vurursun?"

Mustafa Pehlivan'ın sözleriyle Sadık Ağa'nın aklı başına gelir

gibi oldu ama hâlâ kızgınlığı geçmemişti:

"İsterse Kırkpınar'da Koca Yusuf'u yenmiş olsun gözümde değil. Utanmadan, benim gözüm önünde sana rakip diye meydana çıkar. Bu bana küfür etmek değil de nedir?"

Sadık Ağa, Mümin'e vurmak için tekrar hareketlendi. Mustafa Pehlivan araya girdi:

"Bu kadar rezil olduğumuz yeter baba! Bırak da ona gerekli cevabı meydanda vereyim."

Kardeşinin tokatla kızaran yüzü ve yaşlı gözleri, Mustafa Pehlivan'ın kardeşlik duygularını ve mertlik damarını harekete geçirmişti. Mümin, boyun bükmüş sessizce babasının karşısında duruyordu. Kızgın babaya cevabı, göz pınarları vermişti; acılı yüze inci gibi dökülen gözyaşlarıyla...

"Cevabı meydanda vereyim" sözü Sadık Ağa'yı iyice çıldırttı:

"Sen ne dersin Mustafa? Güleş sebebiyle evlatlıktan ret ettiğim bu hayırsız, sıkılmadan karşına çıkıp güleş mi tutacak?"

Babasının tepkisine Mustafa Pehlivan şaşırdı:

"Baba, burası er meydanı... Niçin güleşmesin? Mümin bir baş pelvan... İstediğin zaman tokatlayacağın bir çocuk değil..."

Mustafa'nın tokadı hatırlatması Sadık Ağa'yı da daha da kızdırdı, sesini yükseltti:

"Hayır, benim karşımda seninle güleşemez. Bunu kabul edemem!"

Lafa cazgır karıştı:

"Sadık Ağam! Mümin'e mâni olmaya hakkın yok. İsterse güleşir buna kimse mâni olamaz!"

Cazgırın sözleriyle bakışlar Mümin'e döndü.

Cazgır, Mümin'e sordu:

"Evladım! Burada güleşmek en tabii hakkın. Er meydanının yüzlerce yıllık geleneğine göre karşına çıkan ağabeyin değil baban

da olsa ciddi güreşmek zorundasın. Eğer güleşmek istersen baban dahil kimse buna mâni olamaz. Güleşmezsen de kimse seni ayıplayamaz. Senin nice pelvan olduğunu hepimiz biliriz. Karar senin..."

Sadık Ağa atıldı:

"Bre cazgır sen ne dersin? Burada güleşmesine katiyen rızam yoktur!"

Cazgır kızdı, eliyle Sadık Ağa'yı itti:

"Sadık Ağa Sadık Ağa... Haddini bil! Burası er meydanıdır, burada kabadayılık sökmez. Babalık hakkını burada ileri süremezsin. Güleş sebebiyle oğlunu evlatlıktan ret ettiğini herkes bilir. Şimdi hangi babalık hakkınla güleşmesin dersin? Mümin'i tokatlayarak büyük bir ayıp işledin, alnına kara sürdün. Haydi, daha fazla rezil olma!"

Sadık Ağa, cazgırın haklı sözleriyle kıpkırmızı kesildi, diklenecek oldu, araya oğlu Mustafa girdi:

"Baba, ustamız haklı. Yeteri kadar rezil olduk, lütfen çayırdan çekil! Bırak, eğer güleşmek isterse Mümin'le kozumuzu mertçe, er meydanına yakışır şekilde paylaşalım!"

Sadık Ağa, hem cazgırın hem de oğlu Mustafa'nın yerden göğe kadar haklı olduğunu biliyordu ama kör olası nefsi onu bırakmıyordu. Bu sırada Mümin'in toprağa bakan, gözyaşları akan yüzünü gördü, yüreği yandı. Ne yapmıştı, Yarıcı'ya meydanı dar getiren oğluna nasıl vurmuştu, hem de herkesin arasında? Gidip sarılma isteğiyle yandı ama yapamadı. Pancar gibi kızarmış bir yüzle seyircilerin arasına döndü, orada da duramadı Sarı Şabanlı ağaların bütün ısrarına rağmen onların yanında da kalmadı. Kalabalığın arasında kayboldu.

Mümin, 14 yıl sonra yediği ikinci baba tokadıyla tam manasıyla şok olmuştu. Yediği tokattan ziyade "Nerede hata yaptım ki Yüce Mevlam, baba tokadını bu kadar yıl sonra tekrar bana gönderdi... Allahü teala, bununla neyi ikaz etti?" düşüncesi Mümin'i yıkmıştı. Mümin, iyi kötü her şeyi yaratanın Allahü teâlâ olduğunu iyi

biliyor... uğranılan felaketlerin günahlar sebebiyle geldiğine, eğer günahlar sebebiyle gelmemişse günahların af olunmasına, günah yoksa derecelerin yükselmesine sebep olduğuna inanıyor... başa bir felaket gelmişse "Bu felaketin gelmesine benim iradem karıştı mı?" endişesiyle hemen tövbe, iyilikler gelince de şükür etmeye gayret ediyordu.

Allahü teâlânın, baba tokadını niçin gönderdiğini merak etti, günahlarım sebebiyle gelmiştir endişesiyle hemen tövbe etti. Tokadın niçin geldiğini fark eder gibi olmuştu. Üç yıl üç aylık hasretten sonra güreşe tekrar dönmenin verdiği coşku, güreşi yine gaye hâline getirir gibi olmuş, araçlıktan çıkarmıştı.

Mustafa Pehlivan, taş kesilmiş gibi duran kardeşi Mümin'in omuzundan tuttu:

"Mümin pelvan. Sen babamın kusuruna bakma. Seni hepimizden fazla sever. Kaç defa gizli gizli bir köşede ağladığını gördüm. Ama bir defa 'Güleşirsen seni evlatlıktan ret ederim' lafı ağzından çıktı, şimdi de bu sözünden dönemez. Bize belli etmek istemez ama galibiyetlerinle sevinir. Güreşi bıraktığını işitince üzüldü. İçinden nasıl gelirse üle hareket et. Severek, şeref duyarak seninle güleşmeye hazırım."

Mustafa Ağabeyinin sözleri Mümin'i daha da duygulandırdı, gözyaşlarına mâni olamadı:

"Allah razı olsun Mustafa Ağabey! Burada olduğunuzu bilseydim gelmezdim. Bir defa gelmiş bulundum. Güleşmeye mecburum, hocamın vasiyeti büle..."

Mustafa, Mümin'in kucakladı:
"Tamam kardeşim. Üzme kendini!"
Cazgıra döndü:

"Ustam! Hadi bakalım güleşi başlat. Görelim bakalım kardeş elinden yenilgi tatmak nasılmış? Yenildimse de kardeşime yenildim diye teselli bulurum."

Mümin, ağabeysinin sözleri karşısında bir şey diyemedi. Cazgır iki kardeşe el bağlatıp kıbleye karşı durdurdu. Dua yaptı,

mertlikten, Kırkpınar geleneklerinden ayrılmamaları konusunda nasihatlerde bulundu "Burası er meydanıdır, rakibin kardeşin de olsa mertçe güleş!" diye ikaz etti, sonra da iki cihanın efendisine salavat ve "Allah Allah!" sesleri arasında meydana saldı.

Mümin, biraz kanadı kırık gibi de olsa kartal gibi kanat çırpıyordu. Peşrevindeki gençlik her hâlinden belli oluyordu.

Mümin ile karşılaştırıldığında Mustafa Pehlivan epey ağır kalıyordu. Bunda yaşın da tesiri vardı. Kolay değil arada on beş yaş vardı. Mümin, yirmi iki yaşın bütün delikanlılığını her hâliyle belli ederken, ağabeysinin üzerinde yılların ağır yükü vardı.

Birbirleriyle güreş tutacak kardeşin peşrevi seyircileri coşturmuştu:

"Te be maşallah deyin şu aslanlara."
"Şu Mümin'in peşrevine bakın! Çayıra çıkmış küheylan gibi."
"A be Mümin, ağabeyine güleşi bırakmaz değil mi?"

"Hiç üle şey olur mu? İkisi de er kişilerdir. Er meydanına çıktı mı ağabeylik falan kalmaz."

"İnşallah dediğin gibi olur da şüle ağız tadıyla bir güleş seyrederiz."

Peşrev bitip de ense enseye geldiklerinde Mustafa Pehlivan, Mümin'in heyecan içinde olduğunu gördü:

"Mümin, bırak heyecanı. Elinden gelen gayreti göster. Burası er meydanı. Beni yenmen benim için en büyür şereftir."

Ağabeysinin sözleri, Mümin'i dünyalar verilmiş gibi sevindirdi, baba tokadının verdiği üzüntüyü bir nebze olsun unutturdu:

"Allahü razı olsun Mustafa Ağabey! Beni rahatlattın, en güzel teselliyi verdin..."

Mustafa Pehlivan güldü:

"Ama sana karşı gevşek davranacağımı zan etme! Elime fırsat geçerse gözünün yaşına bakmam ha, kardeşim olmana aldırmadan çimenleri yoldururum!"

Mümin de ağabeyini takıldı:

"Göreceğiz bakalım çimenleri kim kime yolduracak? Hele elime bir fırsat geçsin bakalım, ağabey falan dinleyecek miyim?"

Mustafa Pehlivan narayı patlattı:
"Maşallah bre Mümin Pelvan! Haydi davranasın!"
Mümin Pehlivan'ın narası da yabana atılır gibi değildi:
"Haydi bre Mustafa Ağam! Hep birlikte gidelim kızıl elmaya!"

Seyirciler iki kardeşin naralarıyla coştular ama Mümin'in "Haydi kızıl elmaya!" narasını anlamamışlardı. Çünkü daha önce böyle bir nara duymamışlardı. Daha önceki güreşçilerin "Haydi Kızılelma'ya, Aşk olsun bre" şeklinde nara attıkları unutulmuştu. Bunlar unutulunca da Koca Osmanlı'nın çöküşü hızlanmış, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi gibi büyük felaketler yaşanmaya başlamıştı. Güreşin, Mümin için nasıl bir kızıl elmaya işaret ettiğini Mustafa Pehlivan da merak etti:

"Hayırdır Mümin kardeş? Nedir bu kızıl elma? Ahu gözlü bir dilber mi?"

Mümin kızardı:

"Ahu gözlü dilberle ne işimiz olur be ağabey? Kızıl elma, bizi güleşten üç yıl koparan ve hakiki yâre kavuşmamıza vesile olacak bir elma..."

İki kardeşin ense enseye gelip konuşması seyircilerin kızdırdı:

"Bu kadar hasretlik giderdiğiniz yeter, haydi güleşinizi görelim."

"Te bu burası er meydanı, çarşı hamamı değil."
"Oynaş güleş istemeyiz ha, mertçesine güleşin."
Mustafa Pehlivan seyircisinin tepkisine güldü:
"Seyirci büledir Mümin kardeş. Koyun can, kasapsa et derdinde."
Ve Mustafa Pehlivan, gök gürler gibi narayı patlattı:
"Hayda breh Mümin kardeş! Sıkı dur!"

Narayla birlikte Mustafa Pehlivan, sağlı sollu el enselerle yağmaya başladı. Ağabeyinin sert el enseleri Mümin'in bütün

heyecanını aldı götürdü. O da "Hay Maşallah bre ağam!" diyerek narayı ve arkasından da el enseyi patlattı. Mümin, üç yıl üç ay sonra da yeniden er meydanına dönmesinin heyecanını yaşıyordu. Kaderin cilvesi, üç yıl üç ay sonraki ilk güreşinde karşısına ağabeyini çıkarmış, on dört yıl sonra baba tokadını tekrar tattırmıştı.

Mümin "Ey ya Rabbel âlemin. Senin her işinde bin bir hikmet vardır. İşlerin bu şekilde meydana gelmesinde kusurum varsa sonsuz tövbeler ettim" içlenişindeydi. İki kardeşin sağlı sollu el enselerle birbirlerine saldırmaları seyircileri coşturdu:

"Maşallah deyin bre şu yiğitlere."

"A be görür müsün, Mümin'in el enseleri nasıl da zorlu. Koca Mustafa Pelvanı sarsar."

İki pehlivan bir on dakika kadar karşılıklı el ense ve tırpanlarla birbirlerini yokladılar. Mustafa Pehlivan, kardeşinin çok zorlu bir pehlivan olduğunu görmekle hem sevindi hem de üzülür gibi oldu. Sevindi, kardeşiydi; elinde olmadan üzüldü, kıskandı, aileden ona bir rakip çıkmıştı. Çıkmakla kalmayıp güreşte onu zorluyordu.

Mümin Pehlivan, ağabeysinin ayaklarını pek kollamadığını fark etti. Dalıp dalmamakta tereddüt etti. Ağabeysine karşı ayıp edecekmiş gibisine geliyordu. Er meydanına çıktığında, karşısındaki babası dahi olsa mertçe, alp erenler geleneğinin icap ettirdiği gibi güreşmek lüzumunu ve Ziyaettin Gümüşhanevi hazretlerinin "Karşına baban dahi çıksa güreşin gereğini yapacaksın!" sözlerini hatırladı. Hatırlamasıyla da şimşek gibi daldı. Dalmasıyla da ağabeysinin iki paçasını birden ele geçirdi. Mustafa Pehlivan, Mümin'in dalışını ancak paçaları ele geçirdiği zaman fark etti. Boyunduruk yetiştirecek zaman yoktu. Can havliyle kendini yüzü koyun yere attı. Atmasıyla birlikte kaçmak için davrandı, fakat başaramadı. Mümin, bir kartal gibi üzerine konmuş, belinden tutarak zapt etmişti. Mümin'in dalışı seyircileri heyecanlandırdı:

"A be nasıl dalıştı üle, ne daldığını ne de paçaları ele geçirmesini görebildim."

"Doğru sülersin be. Cüssesine bakınca pek gözüm tutmamıştı

ama dalışını gördükten sonra kanaatim değişti."

Mustafa pehlivan, sağa sola silkeleyerek Mümin'den kurtulmak istedi ama beceremedi. Beceremeyince de kızmaya başladı. "Te be dünkü çocuk ayağa kalkmama nasıl mâni olur?" diyordu. Mustafa Pehlivan, alta düşmesini Mümin'in başarısına değil kendi gafletine veriyordu. Mümin'in belini kavrayan ellerini yakaladı, birbirinden ayırıp kurtulmak için çalıştı. Ama ne mümkün... Eller sanki demir mengene gibiydi, birbirinden zerre ayrılmamışlardı. Mümin'i çok rahat yeneceğini düşünen Mustafa'nın yüreğine ilk defa korku düştü. O, Mümin'in başarılarını, rakiplerinin çolak koluna, zayıf vücuduna bakarak ona ehemmiyet vermeyişlerine yormuştu. Şimdi Mümin'deki korkunç kuvvetinin farkına varmıştı.

Mümin güzelce yere yaydıktan sonra ayaklarını, ağabeyinin ayaklarının arasından geçirerek sarma oyununu aldı, onu hareket edemez hâle getirdi. Mustafa Pehlivan, bir müddet sarmayı çözmek için zorladı, ancak başarılı olamadı. Hızlı hızlı nefes alıp vermeye başlayınca da vazgeçti. Herkes hayretler içindeydi:

"A be bu Mümin, ağabeysini adamakıllı zapt etti."

"Üle be. Mustafa sarmayı sökemedi."

Mümin, bir müddet nefeslendikten sonra künde aramaya başladı. İlk önce sakat sol elini bacaklarının arasından sokarak kispeti önden, kasnaktan yakalamak için harekete geçti. Ağabey kardeş arasında kıyasıya bir mücadele oldu. Mustafa Pehlivan gözlerine inanamıyordu. Mümin, sakat sol eliyle kispetinin ön kasnağından yakalamıştı. Mümin'in sol bileği kırıldığı ve daha sonra kaynadığı için kıvrılmıyordu, bu sebepten onun kuvvetine kuvvet katıyordu. Tıpkı bir demir manivela gibi kullanıyordu.

Mümin, biraz bekledikten sonra ağabeyinin sağ tarafına geçti, sağ eliyle ağabeyini ensesinden yere doğru bastırdı, sol eliyle kispetinden kendine doğru çekmeye başladı. Mümin, ağabeysinin bütün karşı koyma gayretine rağmen meşhur oyunu şak kündesini, tam manasıyla almış ve çevirmeye başlamıştı. Seyirciler şaşkındı:

"Te be bu Mümin hepten de zorlu çıktı, baksanıza şak kündesine aldı."

"Aldı ama atabilecek mi? Ağabeysiyle aralarından en az otuz kilo far var."

"Atar be, ben duymuştum, bu Mümin'de anlatılmaz bir kuvvet varmış. Cinli diyorlar."

"Yok yok, cin falan değil. Gücünü boynundaki muskadan alıyormuş."

Mustafa Pehlivan herkesten fazla şaşkındı. O kadar gayrete rağmen Mümin'in şak kündesini almasına mâni olamamıştı. Rüyada gibiydi. Pehlivanlığı yakıştıramadıkları, cılız, sakat kollu kardeşi tarafından şak kündesine alınmıştı. Mustafa Pehlivan, Mümin'in şak kündesini atacağına ihtimal vermiyordu. Aralarında çok kilo farkı vardı. Şak kündesiyle rakibini çevirmek için hem çok usta hem de çok kuvvetli olmak gerekiyordu.

Mümin, sağ eliyle bastırıp sol eliyle yukarı doğru çekerek ağabeysinin kalçalarını dizlerine kadar kaldırdı. Mustafa Pehlivan kurtulmak istiyor kurtulamıyor, Mümin'in topuklarından yakalamak istiyor yakalayamıyordu. Ortada inanılması güç bir manzara vardı. Mustafa Pehlivanın ayakları havaya doğru dikilmiş, başı ise yerdeydi. Mümin biraz daha dikip tam çevirecek hâle getirdikten sonra bekledi. Bütün gayretine, çırpınmasına, bunca yıllık pehlivanlığına, ağır kilosuna rağmen kurtulamayan ağabeysi kızdı:

"A be ne beklersin? Kalçalarım havada durmak çok mu hoşuma gider zan edersin?"

Mümin, niçin beklediğini nasıl söylesin bilemedi. Ama söylemeliydi:

"Ağam ne olur sözlerime kızma! Seninle bu şartlar altında karşılaşmak istemezdim. Şak kündesiyle yenmek istemem. Pes eder misin diye beklerim?"

Mümin'in sözleri, Mustafa Pehlivan'ı önce çok kızdırdı... "Bu

kadar da haddini bilmezlik olur mu? Dünkü çocuk pes etmemi ister. Ona pes etmektense ölürüm" diye düşündü. Ancak Mümin'in yüzüne bakınca bunları söylerken parça parça ediliyormuş gibi zorlandığını gördü. Mümin'in bu sözlerinde haklılığını kabul etti. Vicdanı sızladı. Tam "Pes ediyorum" derken insanların bunu yanlış anlayacaklarını, Mümin'e güreşi bilerek bıraktığını düşünecekleri aklına geldi. "At bre kardeş şak kündeni. Senin şak kündenle yenilmek benim için şereftir" diye feryat etti.

Ağabeysinin sözleri Mümin'in gönlünde çiçek gibi açtı, rahatladı. "Ya Allah, Bismillah" diyerek sağ eliyle ağabeyinin başını aşağı doğru bastırdı, sol elini hızla kendine doğru çekti. Kocaman Mustafa Pehlivan havada bir daire çizerek hemen Mümin'in önüne sırt üstü düştü. Seyirciler arasında bir uğultu yükseldi:

"A be çimdikle beni, rüya mı görürüm? Koca Pelvanı şak kündesiyle yendi."

"Yok be, rüya falan görmezsin gerçek."

"Te be nasıl yaptı bunu? Kendisinin iki misli ağabeyini nasıl attı?"

"Ben de anlamamışım. Bu Molla için cinlidir derlerdi, doğru galiba."

Ağabeysini yenen Mümin gönlünü yokladı "İnşallah üzgündür" ümidiyle... Bunca seyircinin huzurunda ağabeyini yenmişti, üzgün olmalıydı. Hocası, "Galibiyette mağlubiyeti bulduğunda, galip geldiğin için üzüldüğünde, güreş sonrası sağ yanağın yanmaz, gönlün yanar olunca gerçek pehlivan, gerçek insan olacak, güreş ilahın olmaktan çıkacak" demişti.

Mümin gönlünü yokladı, gönlünde, galibiyeti sebebiyle üzüntü değil sevinç buldu. Eli sağ yanağına gitti. Cayır cayır yanıyordu, galibiyette mağlubiyeti bulamamıştı. Üzüntüyle ağabeysinin yanına gitti. "Hakkını helal et ağabey!" diyerek elini uzattı. Mustafa Pehlivan "Helal olsun be Mümin Pelvan. Hepten de zorlu bir güleşçi olmuşsun" şeklinde takılarak kendisine uzatılan kardeş elini tuttu. Mümin, ağabeysinin yerden kalkmasına yardım etti. Kalkmasıyla birlikte de elini öptü. Mustafa Pehlivan da onu

alnından öptü. Mümin, gözlerinin; seyircilerin arasında babasını aramasına mâni olamadı. Baktı ama göremedi. Yüreği acı acı sancıdı.

Cazgır "Mümin Pelvan maşallahın var, çok usta bir pelvan olmuşsun. Çok acı kuvvetin var" sözleriyle Mümin'i tebrik etti. Neticeyi ilan etti:

"Mümin Pelvan, şak kündesiyle ağabeyi Mustafa Pelvanı yenmiştir."

Ortalık alkış sesleriyle inledi:
"Bravo Mümin Pelvan! Nasıl zorlu bir pelvan olduğunu gösterdin."
"A be nasıl da attı üle yüz kiloluk Mustafa Pelvanı?"
"Gücünü boynundaki muskadan alırmış."
"Yok yok, cinliymiş. Cinler yardım edermiş."

Seyircilerden ak sakallı bir ihtiyar söylenenlere tepki gösterdi:

"Bırakın zevzekliği bre! Allah vergisi bir gücü var. Çok çalışarak bunu ilerletmiş. Medresede küp ile nasıl çalıştığını işitmediniz mi? Yüce Rabbimiz çalışana, çok isteyene, gayret edene verir. Boşuna dememişler 'Arayan kavuşur' diye..."

Ağabeysinin gösterdiği nezaketle gözlerini yaş bürüyen ve bunu göstermeme gayretindeki Mümin, soyunma çadırına doğru yürüdü ama gidemedi. Ağabeyi kispetinden tutmuştu:

"Mümin, kardeşim... Bir şey unutmadın mı?"

Mümin, ağabeyinin bir şey unutmadın mı sözüyle üç yıl öncesini, Dimetoka'yı hatırladı. O gün meçhul şahıs da "Bir şey unutmadın mı?" diye sormuş; Mümin, ikindi namazını kılmadığını hatırlayamamış ve hayatının akışı değişmiş, tam üç yıl üç ay güreşten kopmuştu. Yine aynı suallerle karşılaşınca Mümin'in eli ayağına dolaştı. Neyi unuttuğunu düşündü ama bulamadı. Tedirginlik içinde ağabeyine baktı:

"Hatırlayamadım..."

Mümin'in tedirginliğine ağabeyi güldü:

"Te be Mümin'im korkacak bir şey yok, babamın eline öpmeye

gitmedin, bunu sülemek istedim. Artık barışma zamanı gelmedi mi?"

Mümin'in eli ayağı buz kesti. Ağabeyine içinde bulunduğu durumu, şartları nasıl anlatırdı? Ama anlatmalıydı, yanlış anlaşılmaya meydana vermemek, çok sevdiği ağabeyini kötü zanna düşürmemek, onun ve kendisinin günaha düşmesine sebep olmamak için:

"Ağabey, eğer babam 'Gelsin elimi öpsün' derse severek giderim. Evlatlıktan o ret etti, ret etmek hakkı olduğu gibi tekrar kabul etmek de onun hakkı... Ama 'Beni evlatlığa kabul et!' diye ben gidemem. Gitmeye hakkım yok. Hocam 'Ne zaman Kırkpınar'da birinci olursan ancak o zaman babana, beni tekrar evlatlığa kabul et diye gidebilirsin. Güleş yüzünden evlatlıktan ret edilen ancak Kırkpınar'da birinci olarak evlatlığa kabul edilmesini isteyebilir' demişti. Bunun için bunu benden isteme! Babam haber gönderirse severek gelirim, yoksa kendiliğimden gidemem, çünkü buna hakkım yok."

Mümin'in sözleri ağabeyini duygulandırdı, onu kucakladı:

"Aslanım... Sözlerinde yerden göğe kadar haklısın. Ama babamı bilirsin. Gelip elini öpmeni çok istemesine rağmen ölür de 'Mümin gelsin de elimi öpsün' demez. Senin galibiyetlerini duydukça bize belli etmek istemese de çocuklar gibi sevindi. Hasretin, sana karşı duyduğu suçluluk duygusu onu iyice çökertti. Yaşı sekseni aştı. Bazen bir köşeye çekilir, gizli gizli gözyaşı döker. Seninle helalleşmeden ölmek korkusu onu yiyip bitirir. Ölümlü dünya, kim öle kim kala... Birbirinize dargın kalmayın. Sonra çok yanarız ama iş işten geçmiş olur. Gel, kırma beni! Seni babamın eline öpmeye götüreyim. Sen gitmemiş ben götürmüş olacağım. Tamam mı?"

Mümin ne yapsın, nasıl hareket etsin bilemedi. Ağabeysinin "Bazen bir köşeye çekilir, gizli gizli gözyaşı döker. Seninle helalleşmeden ölmek korkusu onu yiyip bitirir. Kim öle kim kala" sözleri elini kolunu bağladı.

Dargın iken, helalleşmeden ölüm ihtimali yüreğini dağladı.

Ölüm bu, belli mi olurdu, belki de seksen yaşındaki babasından önce kendisini bulurdu. Şu günler, baba duasına en fazla muhtaç olduğu günlerdi. Gönlündeki güreş denen sevgiden kurtulmaya, oraya Allah aşkını yerleştirmeye çalışırken baba duası almalı, yüklerinin üzerine bir de babayla dargınlık yükünü koymamalıydı.

Mümin'in haklı sözlerinden sonra ümidi kırılan Mustafa son bir umutla sordu:

"Tamam mı Mümin Pelvan, gider miyiz? Haydi, he de!"

Mümin, hem kendisinin hem babasının hem de kardeşinin iyiliği, ahreti için "Tamam ağabey, madem ki sen uygun gördün, gidelim" dedi.

Mustafa Pehlivan "Allah razı olsun Mümin Pelvan. İşte şimdi gerçek bir pelvan olduğunu gösterdin" diyerek Mümin'i kucakladı. Daha sonra elinden tuttu, iki kardeş babalarının oturduğu yere doğru ilerlediler. Mümin, büyük bir heyecan içindeydi. Az önce kendisini tokatlayan babası ne yapacaktı? Elini öpmesine izin verecek, hakkını helal edecek miydi? Sadık Ağaydı bu, ne zaman ne yapacağı belli olmazdı?

Seyirciler çayıra koşmuşlar, iki kardeşin etrafını sarmışlardı. Mümin'i daha yakından görmek, ona dokunmak için çırpınıyorlardı. Bin bir güçlükle Sadık Ağa'nın oturduğu yere vardılar. Ama Sadık Ağa yerinde yoktu. Seyirciler, Mümin'e tokat attıktan sonra güreşi beklemeyip gittiğini söylediler. Mümin, hem sevindi hem de üzüldü. Sevindi, üzüntüye sebep olacak karşılaşmadan kurtulmuştu; üzüldü, babasıyla helalleşme, onun hayır duasını alma fırsatı kaçmıştı.

Giyindikten sonra Mümin, ödül doru kısrağı aldı. Allah'a ısmarladık demek için ağabeysinin yanına gitti. Mustafa Pehlivan, Mümin'i iki omuzundan tuttu, yaşlı gözlerle doya doya baktı:

"Eee baba oğlu! Maşallah çok iyi pelvan olmuşsun. En önemlisi de güleşinle birlikte insanlığın da gelişmiş. Gel birlikte köye dönelim. Hem anamı görür hem de babamla barışırsın. Başlamış işi bitirelim. Hayırlı işte acele etmek lazımmış..."

1887'nin Ağustosu'nun son gününde ikindi sonrasıydı. Mümin boyun büktü, ağabeysine sıkı sıkı sarıldı, gözyaşları içinde derdini anlatmaya çalıştı:

"Burada, en büyük tesellim; senin yanımda olduğunu, beni bir ağabey, kardeş gibi sevdiğini görmek oldu. Buraya gelmezden önce anamı gördüm. Hayır duasını aldım. Babamla görüşmeye gelince... kısmet değilmiş. Çok isterdim elini öpüp hayır duasını almak. Ama olmadı. Her şey nasip meselesi. Fazla da zorlamaya gelmez. Bu şartlarda köye gitmeye cesaretim yok. Sana söz veriyorum, ne zaman 'Baban seni çağırır, gel elini öp, helallik dile!' diye haber gönderirsen koşarak gelirim. Babama, hakkımı helal ettim, o da helal ederse her iki cihanda en büyük gücüm olur. Kusuruma bakmazsan, kabul edersen burada ayrılalım derim. Hocam, derdime çarenin güleşte olduğunu söyledi. Bu sebepten hiçbir güleşi kaçırmamaya gayret ederim. Nerede güleş olduğunu duyarsam oraya koşarım."

* * *

Yürüyordu, aklında bin bir düşünce Rodopların eteklerinde, güneşle birlikte o da yükseliyordu. Sabah erkenden çıkmıştı Kırcaali'deki medreseden, akşam güneş batmadan Öksüz Mehmet'in köyü Sadıklar'a varabilmek için.

Havalar serinlemiş, güreş mevsimi sona ermişti. Sarı Şaban'da babası ve ağabeysiyle karşılaşmasından bu yana iki ay geçmişti. Bu iki ay içinde o güreşten bu güreşe koşturup durmuş, önemli önemsiz dememişti. Her galibiyetten sonra büyük bir heyecanla kalbine, sonra da sağ yanağına bakmıştı ama her defasında da kalbini güreş sevgisiyle dolu, yanağını da yanarken bulmuştu.

Kasım'ın ilk günleriydi... Tabiatta ve insanlarda kışa hazırlık telaşı vardı; zaman, gün dönüm zamanıydı. Ahiret kardeşi Öksüz Mehmet haber göndermişti "Aretliğimi çok özledim. Annemin hastalığı sebebiyle ben buralardan ayrılamıyorum. Ne olur o ziyaretime gelsin, bir müddet misafirim olsun" diye...

Bir haftadır yollardaydı. Sarı Şaban'da ödül olarak kazandığı

doru kısrağın sırtında seyahat ediyordu. Serez'den Drama'ya, oradan da İskeçe'ye geçmiş, İskeçe'den de kendisini Rodopların serin eteklerine vermiş; Eğridere, Koşuvak üzerinden Kırcaali'ye ulaşmıştı.

Rodop Dağlarına tırmanmaya başlamasıyla birlikte Mümin on yıl öncesini hatırladı. 1877'nin sonunda, 1878 yılının başında Rodoplarda, vatanlarından göçmek, ata yadigârı diyarları terk etmek zorunda kalanlara yardım için koşturup durmuşlardı.

Mümin, o günlerde gördüklerini bir türlü unutamıyordu. Çocuk ve kadınların yüzlerindeki dehşet ifadesini, erkeklerin çehrelerinde çaresizlikten, bir şey yapamamanın utancından doğan derin çizgileri nasıl unutulurdu?

Kar altında, dondurucu soğukta yalın ayak dolaşan çocuklar, açlıktan sütü kesilmiş analar, kızlarının gözleri önünde kirletildiğine şahit olmaktan bir gecede saçları bembeyaz olan babalar, nasıl akıldan çıkardı?

Mümin, 1886 yılında Doğu Rumeli Vilayetinin, Bulgar Prensliği'ne katıldığında kahrolmuştu. Daha sonra Kırcaali'nin, çevresindeki çok sayıda köyle birlikte Edirne'ye bağlandığını duyunca çok sevinmişti. Bunda Rodoplardaki direnişi örgütleyen Tımrışlı Ahmet Bey'in büyük rolü vardı.

Mümin, "Siz Aliş misiniz?" sualine, "Hem Müslümansın hem de Türk... Üstüne üstlük bir de medrese talebesisin. O zaman Aliş sensin" cevabını veren Tımrışlı yiğit insan Ahmet Bey'i çok merak ediyordu. Ne yapıyordu, ne işle meşguldü?

Mümin, Osmanlı'nın Avrupa topraklarında yaşananları anlamakta güçlük çekiyordu.

Mümin, aklını başından alan güreş sevgisinin farkında olduktan, bundan kurtulmak için çalışmağa başladıktan sonra çevresinde neler olup bittiğine dikkat etmeye başlamış, o güne kadar görmediği birçok şeyi görür olmuştu. Bunlar içinde kendisini en fazla üzen şey; Türk ve Müslüman olan kişilerin Abdülhamit Han'ı devirmek için çalışmaları, bunun için İngilizlerle iş birliği

yapmalarıydı. Devlet ekmeğiyle büyüyen bazı Osmanlı subaylarının da bunlarla beraber olduğunu işitince aklı başından gidecek gibi olmuştu. Bir Osmanlı subayı; devletin, milletin birliğinin temsilcisi hükümdarı, halifeyi devirmek için yabancılarla, özellikle de İngilizlerle nasıl iş birliği yapardı? İngilizler, İslamiyet'in, Osmanlı'nın, Türk dünyasının en büyük düşmanı değil miydi?

Mümin'in düşünceleri bir uçtan bir uca gidip geliyordu. İngilizler, yabancılarla iş birliği derken gönlüne annesi düştü. Annesiyle birlikte de anne gönlünün bir isteği...

Ağabeyiyle güreşmezden önce köye uğramış, gizlice annesini görmüştü. Dertli ana, doya doya oğlunu kokladıktan sonra "Oğlum, hâlâ evlenme vaktin gelmedi mi? Yaşın yirmi ikiyi buldu. Senin akranlarından, arkadaşlarından bekâr kimse kalmadı. Çevremizde temiz süt emmiş, huriler gibi güzel, bir melek kadar temiz gül yüzlü kızlar var. Birini sana alalım. Baban da buna sıcak bakar. Hem babanla barışmana vesile olur" demiş ve Mümin'i en hassas yerine iğne batırılmış gibi zıplatmış, kendisine itiraf etmek istememesine rağmen heyecanlandırmış, bütün vücudunu tatlı bir duygu kaplamıştı.

Telaşla annesinin elini öpüp "Güzel anam. İsteğin başım gözüm üzere... Ama benim için ölüm kalım meselesi olan bir işim var. Gönlümdeki güreş sevgisini yerli yerine oturtmak için gayret eder, hocamın dediği şekilde galibiyette mağlubiyeti ararım. Kalbimde şu anda söylediğin güllere yer yok" demiş, sanki kendisini hemen evlendirecekmiş gibi kaçarcasına annesinin yanından ayrılmıştı.

Mümin, annesinin "Seni evlendirelim" sözünün aklına gelmesiyle tepeden tırnağa tekrar heyecanlandığını hissetti.

"Bre Pelvan geçinen adam! Evlenmenin düşüncesi bile seni heyecanlandırır oldu. Hani sen güleş güzelinden başka güzel tanımazdın. Ayağını denk al. Bir gönül bağından kurtulmadan ikincisine yakalanmayasın?" şeklinde kendini azarladı.

Mümin'in, annesini düşündüğü sırada, annesiyle birlikte biri daha onu düşünüyordu hem de yüreği yana yana... Yanıyordu pişmanlık ateşiyle, on dört yıl sonra evladının sağ yanağına tokadı

patlatan Sadık Ağa. Büyük oğlu Mustafa, Mümin'in kendisini nasıl su götürmez şekilde yendiğini anlatmış, "Mümin, çok büyük bir pehlivan olmuş. Beni çok kolay yendi. İnanılmaz bir kuvveti ve güreş zekâsı var. 'Ancak Kırkpınar'da baş pehlivan olduğumda babamın eline öpmeğe, benim tekrar evlatlığa kabul et demeğe hak kazanmış olurum. Çünkü güleş yüzünden evlatlıktan ret edildim' diyor. Görünen o ki Kırkpınar baş pehlivanlığını da kazanacak. O çolak kolunda anlatılmaz bir kuvvet var. Onun gibi güleşçiye rastlamadım. Senin elini öpmeye gelmeyi onu razı ettim ama sen güleş meydanını terk etmiştin" demişti.

Sadık Ağa'nın attığı tokat aklına geldikçe gönlü daralıyor, gizli gizli ağlıyor, Mümin'in güreşini görmek ateşiyle yanıyordu. Onu evlatlıktan ret ettiği için pişmanlık ateşleri içinde kavruluyordu.

Onun güreşini seyredebilmek için kalan ömrünü vermeye razıydı. Ama gidemezdi, giderse başkaları ne derdi? Sadık Ağa "Başkaları ne derse desin? Mühim olan Allahü teâlânın ne dediği..." düşüncesiyle kendi kendine kızıyor, "Gizli gizli seyrederim" fikriyle de bir nebze olsun teselli buluyordu.

Sadık Ağa'nın, Mümin'i düşünerek içlendiği saatlerde o atını yedeklemiş, bir atın zor geçtiği patika yolda yürüyerek Rodoplara tırmanıyordu. Ayaklarının altında sihirli bir halı vardı. Sağ yanını zaman zaman derin uçurumlar kesiyordu. Yere basmıyor, bu sihirli... sarı, güneş rengindeki halının üzerinde uçuyordu. Sararıp yere düşen yapraklardan meydana gelen sihirli halı, dört bir yanındaki kuş sesleri, çağlayarak akan dere, Mümin'i alıp götürüyordu... hayal adlı bineğe bindirerek nice bilinmez diyarlara... Üç yıldır yaşadıklarını, babasından yediği ikinci tokadı bir an olsun unutmuş; tabiatın, tabii, insan elinin bozmadığı rüya aleminde, o da tabii hâline, yaradılıştaki berraklığa dönmüştü.

Keskin bir kişneme sesi, dört nal ile düşen taşların meydana getirdiği gürültüyle daldığı hayal âleminden gerçeklere döndü. Gerçekler dünyasında bir çığ gibi üzerine gelen siyah bir at vardı. Mümin, büyük bir güçlükle kendini ve yedeğindeki atı kenara ancak çekebildi.

Siyah at, yanlarında durmak istedi fakat yokuş aşağı çok hızlı geldiği için duramadı. Durmak için kendini o kadar çok zorladı ki

Mümin, yüz üstü düşüp parçalanacağından korktu. At, yirmi metre kadar ileride yere kapaklanmadan durmayı başardı, durmasıyla birlikte geri döndü, hem de koşarak ve acı acı kişneyerek.

Mümin, hayatında ilk olarak korktu, korkuyu tattı... At çıldırmış mıydı? Hızla üzerine doğru geliyordu. Mümin, aceleyle kendini bir kayanın arkasına attı. At koşarak kayaya ulaştı. Mümin, yerden bir sopa alarak ata doğru salladı, yanındaki at da huysuzlaşmıştı. Mümin ne yapacağını şaşırdı. Sopa yüzüne gelmesine rağmen at yanında uzaklaşmıyor, kişneyerek ön toynakları toprağı eşerek acı acı kişniyordu. Bakışları atın gözlerini yakalayınca Mümin dondu kaldı. At ağlıyordu. Atın niyetinin kendisine saldırmak değil, bir şeyi haber vermek olduğunu anladı. Yedeğindeki atı bağladı. Siyah at bir kısraktı, elini alnına doğru uzattı ve ata seslendi:

"Sakin ol güzelim. Bir şey mi oldu?"

Kısrak, "Evet" der gibi kişnedi. Mümin'in eli, atın alnına ulaşmıştı, alnı ateş gibi yanıyordu, ter su içindeydi. Mümin'in alnına dokunmasıyla birlikte at, binmesini ister gibi yan dönmüştü.

Mümin hayret içindeydi. "Allah! Allah! Bu hayvanın bir sıkıntısı var ama hayırdır inşallah" diyerek ata bindi. Binmesiyle birlikte at dört nala yokuş yukarı koşmaya başladı. Mümin az kalsın düşüyordu! At, kan ter içinde ve inanılmaz bir gayretle dik yukarı beş yüz metre kadar koştu, bir uçurumun başında kişneyerek durdu. Ayaklarıyla yeri kazıyarak Mümin'e bir şeyler göstermeye çalışıyordu. Uçurumdan bir feryat duyar gibi olmuştu.

Mümin, aceleyle uçurumun başına geldi. Aşağıya baktı. Gözlerine inanamadı. Üç metre kadar aşağıda bir kadın vardı, bir ağacın dalına yapışmış, çok hafif bir sesle "Yetişin" diye feryat etmeye çalışıyordu. Sesi belli belirsizdi. Mümin dikkatlice baktığında dalın kırılmak üzere olduğunu gördü. Kadının ayakları altında metrelerce derinlikte bir uçurum vardı. Eğer dal kırılır veya kadın yorulup da dalı bırakırsa uçurum dibine düştüğünde parça parça olurdu.

Mümin, taşlara tutunarak olabildiğince kadının yanına ulaştı.

Kendisine yalvaran bir çift yeşil göz gördü, eli ayağına dolaştı, "Ne olur beni bırakma!" feryadını duydu. Çatırtıyla birlikte Mümin, gözlerin esaretinden kurtuldu. Gövdeden kopmakta olan dalı can havliyle tuttu. Eğer birkaç saniye daha gecikseydi kadın uçurumun dibini boylayacaktı. Can derdindeki zor duyulur bir sesle yardım istedi:

"Ne olur acele edin. Gücüm tükendi."
Mümin iyice telaşlandı:
"Ne olur bacım bırakma kendini!"

Mümin, 'bırakma kendini' demişti ama işi çok zordu. Ucunda çaresiz kadının asılı olduğu ve sağ eliyle tuttuğu dal parçasını bırakamıyordu. Bıraksa dal kopacak. Bir an önce dalın ucundaki çaresiz kadını elinden yakalamazsa o dalı bırakacak, uçurumun dibine düşecekti. Ne yapsın, nasıl hareket etsin bilemiyordu. Kadın, belli belirsiz 'lütfen' diyor, başka bir şey diyemiyordu.

Gücünün tükendiği belliydi, her an dala tutan elini bırakabilirdi. Mümin, çaresizlikten çıldıracak gibiydi. "Zorda kaldığınızda Allah'ın evliya kullarını hatırlayınız" sözü aklına geldi. İstanbul'daki hocası Ziyaettin Efendi'yi hatırladı. Hatırlamasıyla birlikte de beyninde bir şimşek çaktı.

Sol eliyle ağacın en yakınındaki dalını yakaladı. Bacaklarıyla kadının tutunduğu ve kopmak üzere olan dalı iyice sıkıştırdı. Sonra da sağ eliyle tuttuğu dalı bıraktı. Bırakmasıyla birlikte dalın ağaçla olan son bağlantısı koptu. Mümin'in bacakları arasında kaymaya başladı. Sıkabildiğince bacaklarını sıktı. Boşta kalan sağ eliyle kadını bileğinden yakalayabilmek için olabildiğince eğildi. Dal, bacaklarının arasından kurtulmak üzereydi. Bütün çabaları boşa mı gidecekti? "Allah" nidasıyla son bir gayretle tekrar eğildi. Ve... gözleri yeşili sağ bileğinden yakaladı. Yakalamasıyla birlikte dal bacaklarının arasından kurtuldu. Mümin'in bütün vücudu titredi. Bu, elinin yabancı nikâh düşen bir kadına ilk dokunuşuydu. Yabancı bir kadınla ilk defa göz göze gelişiydi, ilk defa bu kadar yakın oluşuydu. Mümin, seslendi:

"Bacım, dalı bırak, kolumu tut!"

Yeşil gözlü dalı bıraktı, dal süzüle süzele uçuruma düştü. Mümin, kolunu tutmaya çalışan ancak hâlsizlik sebebiyle bunu beceremeyen yeşil gözlüye biraz daha dikkatlice baktı. Güllü yaşmağının üzerine bir kalpak giymiş, kalpağı yan yatmış kadının on yedi on sekiz yaşlarından bir genç kız olduğunu anladı. Gözlerine inanamadı. Kızın göğsünde çaprazlama fişekler, kuşağındaysa hançer vardı. Yaşmağındaki oyalar, yaşmağın bağlanış şekli onun bekâr olduğunu gösteriyordu. Kız, boştaki eliyle Mümin'e tutunmaya çalıştı ama başaramadı. İyice güçten düşmüştü.

Mümin, sol eliyle tutunduğu dalın esnemeye başladığını gördü. Dala, iki kişinin ağırlığı binmişti. Mümin, ne yapacağını şaşırdı. Sol eliyle dala yapışmış, sağ eliyle de kızı tutuyordu. Çok çabuk davranmak zorundaydı. Dalın üzerinde ellerine yer değiştirerek gövdeye doğru geri gidebilmesi için ellerinden birinin serbest olması lazımdı. Ama iki eli de doluydu. İki kişinin yükü binen sol kolu, dirseğinden ve vücuduna bitişik yerinden dayanılmaz şekilde sancımaya başlamıştı. Parmak ve bileklerinde pek sancılanma yoktu. Parmakları demir bir mengene gibi dal parçasını kavramış esnemiyordu. İnsan kolunun en hassas yeri olan sol bileğinde de sızı yoktu. Çünkü sol bileği iki defa kırılmış, el ile kaynayarak esnemez olmuştu. Mümin "Hey Allah'ım! Senin işlerinin hikmetinden sual olunmaz. Bileğimin kırılması şimdi bir canın kurtulmasına vesile oluyor. Bileğim büle olmasaydı iki kişiyi taşıyabilir miydi" diye düşündü. Mümin, bir canın kurtulduğunu düşünürken acele etmişti. Bırak bir kişiyi kurtarmayı şimdi kendi canı da tehlikeye girmişti. Daldan kırılma belirtileri iyice fazlalaşmıştı. İki kişiyi taşıyamayacağı iyice belli olmuştur. Ne yapacağını bilemiyordu.

Mümin, iki elini kullanarak ağaç gövdesine doğru ilerleyecekti ama buna imkân yoktu. Sağ eliyle kızı tutuyordu. Ya da kızı, aşağıya ölüme bırakacaktı... Bu ikisinden birini yapmazsa dal yapacağını yapacak, kırılıp kızla birlikte Mümin'i de uçurumun dibine ölüme yollayacaktı.

Durumun farkında olan yalnızca Mümin değildi. Kız da dalın esnemeye başladığını, kırılmak üzere olduğunu, iki kişiyi daha fazla taşıyamayacağını fark etti. Kendisiyle birlikte bir kişiyi daha ölüme

sürüklemekle yüreği yandı, bağırabildiğince bağırdı:

"Yiğidim. Dal kırılıyor. Ne olur beni bırak. Hiç olmazsa sen kurtul!"

Mümin sesi duydu, dal çatırdamaya başlamıştı, kız doğru söylüyordu ama bile bile birini ölüme gönderemezdi, son ana kadar direnmeli, bütün kâinatın Yaratıcısından ümidini kesmemeliydi:

"Hayır bacım. Uçuruma düşersek birlikte düşeceğiz. Sizi bile bile ölüme gönderemem. Allah'tan ümit kesilmez."

Kızın gözünden iki damla yaş düştü. Kendisiyle birlikte ölüme koşan, ölüme "Merhaba" demeye hazırlanan yüze baktı. Yüzün nice acılar, nice umutsuzluklarla yanmış olduğunu gördü.

Mümin, yukarıdan gelen kişneme sesiyle irkildi, başını kaldırdı. Kızın atı uçurumun önüne gelmiş, gözleri yaşlı onlara bakıyordu, evet yanlış görmemişti, ağlıyordu. İki dizini toprağa dayamış, birbirine bitiştirmiş, inanılmazdı ama ağlıyordu... Atın birbirine bitişik iki ön ayağını gören Mümin'in aklı başına geldi. Hemen davrandı. Serbest iki ayağıyla koltuk altlarından kızı kavradı. Kızın elini sağ elinden bıraktı. Mümin'in elini bırakmasıyla birlikte kız "Beni ölüme yolladı, kendi hayatı seçti" diye düşündü, yüreği yandı; kendisini kurtarmaya çalışanın hayatı seçmesine sevinmiş, kendisiyle birlikte ölüme gelmeyişine, ölümü seçmeyişine üzülmüştü. Çünkü onu ilk görüşte sevmişti, ondan, birlikte ölüme gitmeyi beklemişti. Gönlü ve beyni bu kadar heyecan, yorgunluk ve düş kırıklığını kaldıramadı. Gözleri karardı, bundan sonrası onun için zifiri karanlıktı!

Mümin, çok hızlı bir şekilde sağ eliyle dalı gövdesine yakın yerden kavradı. Dalın çatırdaması iyice artmıştı. Sol eliyle geri doğru bir hamle yaptı ve dalı sağlam yerinde kavradı.

Kurtulmuşlardı. İkinci bir hamleyle hemen yanındaki kalın dalı iyice kavradı. Mümin gözyaşları içinde "Ya Rabbim, sana şükürler olsun. Bir canı bize bağışladın..." diye dualara durdu. Gözleri, elinde olmayarak ilk önce kıza gitti. Başı göğsünün üzerine düşmüştü "Bu

kadar heyecanı kaldıramadı" şeklinde düşündü. Gözleri yukarı göndü... At, başını ön ayakları arasına almış, kendilerine bakıyor, tatlı tatlı kişniyordu. Sahibinin kurtulduğunu anlamıştı, sanki teşekkür ediyordu. Mümin gülümsedi, "Teşekküre değmez, insanlık vazifemizi yaptık ama illa teşekkür edeceksen sol bileğime teşekkür et!" dedi. Gözleri sol bileğindeki şişkinliğe gitti. "Hey yüce Allah'ım! Hikmetinden sual olunmaz. Sol kolumun bileğimden kırılması; hem güleşteki gücüm oldu hem de bir canın kurtulmasını sağladı" diye gözyaşları içinde gönlü dillendi.

Mümin, kalın dalı iki koluyla sıkıca kavradı, ayaklarıyla sıkıştırdığı çok kıymetli yüküyle birlikte kendini yukarı çekti. Uzun bir uğraşmadan sonra hem kendini hem de baygın vaziyetteki kızı dalın üzerine yerleştirmeye muvaffak oldu. Bu işi yapmak ona kızı kurtarmaktan çok daha zor gelmiş, kızın vücudu vücuduna değdikçe ateş içine düşmüş gibi olmuş... o güne kadar tatmadığı duygu ve kokuyla tanışmış... Kasımın serin gününde ter su içinde kalmıştı.

Üzerine konakladıkları, uçurumun üstüne doğru uzanmış ağaçtan yukarı baktı. Üç metrelik bir mesafe vardı. Kızı kucaklayıp nasıl çıkarırdı? Kucağında dünyalar güzeli, yeşil gözlü bir dilber ile yukarı nasıl ulaşırdı? Çare... Çare, kızı ayıltmaktaydı. Eliyle hafifçe omuzuna dokundu:

"Bacım, uyan!"

Göğsünde çapraz fişeklikler asılı, belinde hançer takılı kızdan hiçbir hareket olmadı. Mümin, gözlerini ay misali parlayan kızdan alamıyordu. Kızdı, "Bre pelvanım diye geçinen molla, kendine gel! Namahreme, nikâh düşen kadına nasıl bakarsın?" diye söylendi. Bakışlarını kaçırmakta zorlanıyordu. İkinci sefer, biraz daha sertçe sarstı:

"Bacım kendine gel."

Kızdan yine bir hareket olmadı. Mümin, beş dakika kadar uğraştıktan sonra kız gözlerini açtı, şaşkın gözlerle Mümin'e baktı, yaprak esintisinde fısıldadı:

"Sende mi öldün?"

Mümin, yeşil gözlerle vuruldu:
"Hayır, ikimiz de kurtulduk Rabbimizin yardımıyla..."

Yeşil gözlü dilber inanamaz gözlerle çevresine baktı. Dalda, Mümin'in kolundan tutmasıyla durduğunu fark edince kıpkırmızı kesildi. Telaşla kalkmak için davrandı, az kalsın düşüyordu, hem de Mümin'i de kendisiyle sürükleyerek. Mümin, son anda sırtını verdiği gövdeye tutundu, sağ eliyle de kızı sıkıca belinden yakalayarak ikisini de düşmekten, ölüme kanatlanmaktan kurtardı, büyük bir telaşla feryat etti:

"Bacım ne edersin, ikimizi de ölüme mi sürüklemek istersin? Tamam, elimi belinden çekerim. Sen şu dala tutun!"

Kız büyük bir mahcubiyet içinde kıpkırmızı kesilerek "Efendi hakkını helal et. Eli bedenime değen ilk yabancı erkeksin" diyerek yanındaki dala tutundu, yabancı bir erkekle bir ağaç dalının üzerinde bulunmaktan çok rahatsız olduğu belliydi:

"Efendi, hayatımı kurtardın, Allah razı olsun. Ne olur müsaade etsen de ben yukarı çıksam."

Yeşil gözlü dilber, kendisiyle korkmadan ölüme gelen Mümin'e bakmamak, "Bu hayat bundan sonra yoluna kurban" dememek için kendini zor tutuyor, utancından ne yapacağını şaşırıyordu. Mümin'in utanması, sıkılması yeşil gözlü dilberden az değildi. Kız çok yorgundu, dalın üzerinde zor duruyordu.

"Bacım çok yorgunsunuz, kendi başınıza çıkamazsınız?"

Bu sırada yukarıdan bir kişneme geldi. Bakışlarını yukarı çevirdi, kızın atı kişneyerek sevincini belli ediyordu. Atı görmek, Mümin'in aklına bir fikir getirdi:

"Bacım, atınızda urgan var mı acaba?"

"Var efendi."

Mümin, "Bacım lütfen burada bekle! Sağlam dur. Yukardan ip sarkıtacağım, beline bağlarsın. Bu şekilde yukarı çıkarsın inşallah" dedi ve hemen davrandı. Göz açıp kapayıncaya kadar yukarı

tırmandı, atın yanına ulaştı.

Ayağa kalkmasıyla birlikte at, kişneyerek yüzünü gözünü Mümin'in yüzüne, göğsüne sürmeye başladı.

Atın yüzünü kendisine sürmesi Mümin'i duygulandırdı:

"Tamam tamam, bu kadar teşekkür yeter. İnsanlık vazifemizi yaptık."

Mümin, insanlık vazifemizi yaptık sözüne kendi kendine güldü "Sen insanlık vazifesini yaptınsa bu at hangi vazifeyle senin yanına geldi? Seni, sahibini kurtarmak için buraya hangi görevle getirdi?" diye söylendi.

Eğere iliştirilmiş urganı aldı. Aceleyle uçurumun başına geldi ve ipi aşağı sarkıttı:

"Bacım, belinden bağlar mısın? Çekeceğim."

Yeşil gözlü dilber, yukarı, ipin ucundaki adama baktı. Kimdi bu kara yağız adam? Canını tehlikeye atarak hayatını kurtarmış... Eli eline, bedenine değmişti! Hiçbir yabancı erkeğin dokunmadığı bedenine... Ne olacaktı şimdi? O bir Pomak kızıydı. Pomak geleneğine göre bir yabancının eli bir kıza değerse ya onunla evlenir ya da cezasını görürdü, hem de ölümle... Şimdi ne olacaktı? Eli eline değmişti ama hayatını kurtarmak için... Gönlünün ona doğru kaydığını hissetti. Kendisine doğru kayan ipi yakaladı, beline bağladı:

"Efendi çekebilirsin, tamam."

Mümin'in bütün bedenini bir heyecan dalgası kapladı. O yeşil gözlerle karşı karşıya kalmaya nasıl dayanacaktı? Gözlerini yumdu çekmeye başladı. İpin ucundaki adam tarafından yukarı, zirveye, ışığa çekilen yeşil gözlü dilber, ne kadar hâlsiz düştüğünü anladı. Çekilmeseydi yukarı çıkmaya katiyen muvaffak olamazdı.

Dur, yavaş, tamam, acele etme sözleri arasında on beş dakika uğraştılar. Yeşil gözlünün atı kişneyip durdu. Sonunda sağ salim uçurumdan çıktı. Çimenlerin üzerine yığılıp kaldı. Çok yorulmuştu. En az onun kadar yorulan iki can daha vardı. Mümin Pehlivan ve kısrak... At, başıyla yeşil gözlünün boynuna boynuna dokunuyor, tatlı tatlı kişniyordu. Yeşil gözlü eliyle kısrağı sevdi:

"Çok mu korktun beni kaybetmekten?"
"Evet, bacım, çok korktu, hem de çıldırasıya."

Mümin'in cevabıyla şaşırdı:
"Nasıl, sen nereden bilebilirsin ki?"

Mümin anlattı, kısrağın çıldırmış gibi nasıl üzerine geldiğini, onu uçurumun başına nasıl getirdiğini.

Yeşil gözlü, gözyaşları içinde yüzünü kısrağın yüzüne dayarak "Ceylanım benim" diye sevdi. Mümin, bir kenara oturmuş, at ile sahibi arasındaki anlatılmaz sahneyi kaçamak bakışlarla izliyordu. Önünde yaşananları, yeşil gözlü kızın mahremiyeti bilip bakmak istemiyordu ama kaçamak bakışlarla bakmaktan kendini alamıyordu.

Bir an önce yeşil gözlünün yanından uzaklaşmak istiyordu. Gönlü "Bir kadın yalnız başına dağ başında bırakılır mı?" diye itiraz etti... Aklı "O herhangi bir kadın değil. Baksana, atının eğerine martin tüfeği asılı. Göğsünde çapraz fişeklikler, kemerinde hançer ve tabanca var. Anlaşılan o ki buralarda da yalnız geziyordu. Nikâh düşen yabancı bir kadınla... hem de böylesine güzel, insanın aklını başından alan bir kadınla dağ başında baş başa kalman, ne dinimize ne de örfümüze uygun... Ateşle barut yan yana olur mu? Biri görürse fitne çıkmaz mı?" haklı delillerini getirdi. Gönlü bir şey diyemedi, boyun büktü. Çünkü akıl doğru söylüyordu. Dünya ve ahiret selameti için bir an önce uzaklaşmalıydı ahu dilberin yanından...

Mümin korkuyordu yaşadıklarından, yeşil gözlü dilberle karşılaşmasından, onunla yalnız kalmaktan, birileri tarafından görülmekten... İsim veremediği anlatılmaz duygular içindeydi. Bir yanlışın gönlünde açtığı yarayı tedavi etmeden yeni bir yanlış yapmaktan korkuyordu. "Ya Rabbim, senin işlerinden sual olunmaz, bu başıma gelenlerdeki hikmet nedir? Hakkımda hayırlı olanı nasip eyle! Bana hakkı hak olarak gösterip uymayı ihsan eyle! Beni bana, nefsime bırakma!" diye içten içe dua ediyordu.

Yeşil gözlü kızın bakışını yakaladığında kurbanlık koç gibi konuştu:

"Bacım, sana geçmiş olsun, bana müsaade... Yolum uzun."
Kızın gül yüzü bulutlandı:
"Gitmek mi istersin?"
"Evet bacım."
Gözleri ahunun sözleri aslancaydı:
"Gidemezsin, daha işimiz bitmedi."
Mümin duyduğuna inanamadı:

"Bacım sen ne dersin? Uçurumdan kurtuldun, atın yanında. Burada işim bitti, yapabileceğimi yaptım."

Kız çok üzgün ve çaresizdi:
"Bir uçurumdan kurtuldum ama başka uçuruma düşmek üzereyim."
Mümin, dom dom kurşunuyla vurulmuş gibi oldu:
"Bacım sen ne dersin? Ne uçurumu?"

"Bre efendi, çaresizlik uçurumu. Beni bir uçurumdan kurtarıp diğerinin başına bırakarak bir yere gidemezsin."

Mümin, kızmaya başladı:
"Bacım, hangi uçurumdan bahsedersin, anlamış değilim?"
Ahu gözlü acı acı güldü:

"Anlamazsın tabi... Ben bir Pomak kızıyım. Türkçem zayıftır. Yine de anlatmaya çalışayım. Bizde karşı durulmaz bir gelenektir. Bir genç kızın eli, ancak evleneceği erkeğin eline değebilir. Yanlışlıkla bile yabancı bir erkeğe eli değerse onunla evlendirilir. Üstüne üstlük ben bir de yemin etmiştim, ancak evleneceğim erkeğin eli elime değecek diye... Görülen o ki çok büyük konuşmuşum. Elin elime bedenin bedenime değdi. Şimdi ben ne yapacağım? Nasıl hareket edeceğim? Bunu konuşmadan nereye gidersin?"

Mümin, yeşil gözlü kızın saf, temiz duyguları karşısında ne yapsın bilemedi:

"Bacım, benim de yabancı bir kadına elim ilk defa değdi. Bunda ikimizin de suçu yok. Kader, elimizden ne gelir?"

Mümin, yeşil gözlü kızın yanında kaldıkça, yolunun

bağlanacağını hissetti.. “Bacım hakkını helal et!” diyerek atını bıraktığı yere doğru yürüdü. Onunla birlikte yeşil gözlü kızın feryadı da yürüdü, kulağına ve gönlüne ulaştı:

“Efendi! Dur! Söyleyeceklerim bitmedi.”

Mümin, durursa bundan sonraki hayatında yürümekte zorlanacağını hissetti ve durmadı yürüdü. Arkasındaki ses de durmadı:

“Efendi sana sülerim. Ya durursun ya da vururum. Bana Deli Kız derler, şakam yoktur.”

Mümin elinde olmadan gülümsedi “Ey yüce Allah’ım! Bu ne iştir? Az önce hayatını kurtardığım biri tarafından tehdit ediliyorum” içlenmesiyle yürüdü.

Arkasından gelen ses de yürüdü:

“Efendi! Dur! Şakam yoktur.”

Mümin durmadı, arkasına bakmadı. Kulağına çok yakın geçen martini mermisi sesiyle birlikte sol omuzuna düşen sarığının ucu sallandı. Elinde olmadan titredi. Sarığına baktı, delinmişti. “Hakikaten de hem deli hem iyi nişancıymış” diye düşündü. Deli kızın sesi yine geldi:

“Efendi, şakamın olmadığını anladın herhâlde... Dur! Konuşalım.”

Mümin yürüdü, onunla birlikte adres sormaz da yürüdü... ikinci kurşun molla kaftanını delerek sağından önüne saplandı, toz kalktı. Aldırmadı yoluna devam etti. Üçüncü kurşun solundan geldi, sol kolunun yenini sıyırarak önündeki kayaya çarptı ve düştü. Yine aldırmadı... Doğru, hak bildiğince yürüdü, üç kurşunun ve gözleri ahunun yükü omuzlarında... Yaklaşan bir atın dört nal sesiyle kenara çekildi. Deli Kız, hızla yanından geçti, inanılmaz bir şekilde atını durdurdu, atından indi. Mümin’in önünde durdu, gözleri yaşlı konuştu:

“Efendi, kimsin sen? Yoksa cin misin? Yoluna canım kurban...

hayatımı kurtaran bir kişiye ateş etmek mecburiyetinde bıraktın. Bildiğimce seni durdurayım dedim, başaramadım. Kurşunlara bana mısın demedin, dönüp bakmadın. İki sözüm vardı, tamamlamaya fırsat vermedin. Kimsin, ismini bağışla bana. Can yükü altında bırakma beni."

Mümin'in yeşil gözlere tekrar yakalanmaya cesareti yoktu, gözleri yerde cevap verdi:

"Bacım! İsmimin, kim olduğumun ne önemi var? Bir garip yolcuyum hayat yolunda, omuzlarımda varlık yükü. Ne olur bu omuzlarıma, gönlüme bir bacının gönül kırıklığını yükleme! Hâlim yok, taşıyamam, yüküm ağır... Ne olur beni yolumdan koma, bırak geçeyim."

Deli Kız, Mümin Pehlivanın her sözüyle tâ yüreğinden vuruldu, her kelimenin gönlüne kement olduğunu hissetti:

"Tamam, yolundan çekileceğim. Sana yük olmayacağım. Bir sualim var. Ne olur, Allah'ını seversen buna saklamadan cevap ver?"

Allah adıyla istenene nasıl hayır derdi? Düşünmeden "Peki" dedi ahu gözlünün tehlike alanından bir an önce kurtulmak için... Ahu gözlüye yakın geçen her saniye kement olup boynuna ve gönlüne dolanıyor, yolunu dönülmez kılıyordu. Ve hiç beklemediği bir sual geldi:

"Bekâr mısın?"

Mümin, sualle şaşırdı; ne deseydi, bu kız tam manasıyla deliydi, bir erkeğe bu kadar rahatlıkla nasıl "Bekâr mısın?" diye sual sorardı, madem sorulmuştu cevap vermeliydi, bir genç kız gibi kızardı:

"Bekârım."

Mümin'in "Bekârım" sözüyle Deli Kız şenlendi:

"Ne olur yiğidim, sualimden dolayı benin hor görme! Sormaktan başka çarem yoktu. Müsaade edersen artık sana "Yiğidim, efendim" diyeyim. Artık sen gönlümün efendisisin. Seni sevdim... Mertliğin, başkasının hayatı için kendi canını hiçe saymanla korkusuzluğun, kurşunlarla bile yolundan dönmemenle... vurdun ki beni nasıl vurdun. Sevdiğim kişinin, eli elime değen ilk kişi olmasından çok

sevinçliyim. Rabbime bunun için şükrederim. Kabul edersen eşin olmak isterim. Kabul etmezsen bilesin ki senden başkasına varmam. O zaman dünyaya bekar geldiğim gibi bekâr giderim, seninle ahirette, cennette buluşmak ümidiyle... Bu Pomak kızı Deli Kızın sözüdür."

Mümin, dizlerinin bağının çözüldüğünü hissetti. Gönlünden vuran bu son kurşunun yanında önceki üç kurşun çok hafif kalmıştı. Yeşil gözleriyle aklını başından alan Deli Kızın sözleri de hareketleri de deliceydi. Ne cevap versindi? "Ben de sana sevdalandım, yeşil gözlerine tutuldum" nasıl desindi? Galibiyette mağlubiyeti bulmadan ahu gözlüye nasıl he derdi? Güreş denen kara sevdalısının sevgisini gönlünden söküp atamamışken bir de Deli Kız yükünü nasıl çekerdi?

"Bacım... Ben..."

Devam edemedi; ne söylesindi, olur da diyemedi olmaz da... Her şey o kadar ani gelişmişti ki... Deli Kız, onu ona bırakmadı:

"Yiğidim... Sakın ola darlanma... Üzme kendini. Hatır için konuşma. Ben gönlümün efendisini buldum ya... O beni sevmiş, sevmemiş hiç önemli değil. Kabul etsen de etmesen de sen... benim, yolunu gözlediğim yiğidim, gönlümün efendisisin. Elime elinden başka yabancı erkek eli değmedi, bundan sonra da değmeyecek, gönlüme de girmeyecek. Eğer gönlüne düşersem beni babamdan isteyebilirsin. Köyümüz Filibe'ye bağlı Tımrış Köyü'dür. Babama Tımrışlı Ahmet Ağa derler. Bu yörede, Rodoplarda herkes tanır onu.

Mümin Pehlivan, Tımrışlı Ahmet Ağa sözüyle irkildi:

"Tımrışlı Ahmet Ağa mı, şu Rodop kahramanı?"

Mümin'in Rodop kahramanı demesiyle Deli Kız'ın yüzü ve gönlü ışıdı:

"Evet, o... Tanır mısın?"

Mümin'in bütün vücudunu yeni bir heyecan dalgası katladı. Bu Deli Kız oydu ha... bundan tam on sene önce Rodop Dağlarında karşılaştığı efsanevi kahramanın kızıydı ha? Gözünü budaktan esirgemez bir kahramanın kızı da ancak böyle olurdu... attığını

vuran, silahla konuşan, yemini için her şeyi göze alan...

Kendisine "Evladım, ismin Mümin, kendin Mümin olduğun için Aliş sensin. Bu topraklarda yaşayan her Müslüman Türk, bu toprakların Aliş'idir. Bizler hayatta oldukça bu topraklara düşman girmemeli, namusumuz kirletilmemeli" diyen Ahmet Ağa'nın kızı ha...

Tımrışlı Ahmet Bey, Osmanlı'nın Avrupa topraklarında efsane, bir masal kahramanıydı. Rodop Dağlarında Rus ve Bulgarlara karşı direnişi örgütlemesi, onları Rodoplara sokmaması, Rus zulmünden kaçan yüz binlere sahip çıkması hâlâ masal gibi anlatılıyordu... yaşarken efsane olmuş, hayatı destanlaşmıştı. Mümin, 1878 Haziran ayına kadar Rodoplarda Ahmet Bey'le birlikte çalışmış, onun habercisi olarak vazife görmüştü.

Şu kaderin garip cilvesine bakın! O yiğidin kızıyla bu şartlarda, uçurumun kenarında, ölümün hemen yanında, namlunun ucunda karşılaşmıştı...

"Tanırım bacım. Bu dünyada en çok sevdiğim şahısların başında gelir."

Mümin'in babasını tanıması Deli Kızı kanatlandırmıştı:

"Yiğidim, babamı nereden tanırsın?"

Mümin, havanın ısındığını fark etti. "Rodoplardan tanışırız bacım. Hadi bana müsaade" diyerek atına doğru yola koyuldu.

Mümin'den çok şey dinlemek isteyen Deli Kız bir şey diyemedi. O diyeceğini demişti. Omuzlarını eğip bir garip derviş gibi uzaklaşan, ismini dahi bilmediği kişinin arkasından bakakaldı. Bu ne garip bir insandı. Kendisine, uçuruma nasıl düştüğünü bile sormamış, babasını nasıl tanıdığını söylememişti.

"Dur, gitme, adını bağışla" bile diyememişti. Her sözünün fazlalık olacağını hissetmişti. Söylenmesi gerekeni genç kızlık edebini çok çok zorlayarak söylemişti. Daha ne diyecekti?

Mümin'in arkasından bakakalan Deli Kız, "Üzülme" der gibi

kişneyerek başını omuzlarına sürten atı Ceylan'ı yüzünden okşadı:

"Kendisine can borcumuz var ama ismini bile öğrenemedik. Can borcumuza nasıl teşekkür edeceğiz? Gönlümüzü kaptırdık, nasıl bekleyeceğiz? İşimiz zor bre Ceylanım hem de çok zor."

Ceylan, ön ayağını yere sertçe vurdu. Ceylan'ın sanki "Üzülme, başa gelende hayır vardır" dediği içine doğdu. "İnşallah Ceylanım bu yaşadıklarımız ikimizin de hayrına olur" diyerek atını sevdi.

* * *

Çıldıracak gibiydi? Gönlündeki güreş tutkusuyla baş edemezken, şimdi onu silip süpürenle karşı karşıya kalmıştı? Nasıl anlatacaktı Ziyaettin Gümüşhanevi hazretlerine, içinde bulunduğu durumu? Nasıl söyleyecekti, "Efendim, güleşi gönlümden atamadan yeni bir derde düştüm. Bir gözleri ahuya tutuldum. Bu sevgi, gecemi gündüzümü kapladı. Ne yapacağımı şaşırdım" diye.

Ziyaettin Efendi'nin kapısına gelen Mümin, kapıyı vurup içeriden "Gel" sesini duymaya cesaret edemiyordu.

Yaşadıkları bir masal gibiydi. Her şey o kadar ani gelişmişti ki... "Başıma gelenler yoksa yalnızca bir rüya mıydı?" diye düşünmekten kendini alamıyordu. Duyulan bir feryat ve sonrası yaşadıkları... Bir çift ahu göz, gönlünü yakan, aklını başından alan. Öyle gözler ki iki kor parçası gibi gönlüne düşmüştüler, o günden bugüne sıcaklıkları artmış, bütün vücudunu yakar, beynini kaynatır hâle gelmişti. Güreş mabudum, ilahim oldu diye üç yıl çare aramış, oradan oraya koşturmuştu... tâ ki aslı gül, nesli gül ile karşılaşıncaya kadar. Ondan sonra olanlar olmuş, gönlünde ahu gözlüden başka bir şeye yer kalmamıştı. Güreş yangının üzerine gelen bu ateş bütün benliğini sarmıştı.

Tımrışlı Ahmet Ağa'nın kızı Deli Kızla karşılaşmasından bu yana üç ay geçmişti. Ama nasıl bir üç ay, gelin bunu bir de Mümin'e sorun... her saati bir asır gibi geçmişti. Mümin, ismini öğrenmediği Deli Kızla karşılaşmasının akşamında köye ulaşmıştı, ahiret kardeşi Öksüz Mehmet'in köyü Sadıklar'a... Öksüz Mehmet nasıl da çok

sevinmişti can kardeşi Mümin'i karşısında görünce... Aynı coşkuyu Mümin'de göremeyince sormuş hem de ısrarla... Mümin de anlatmıştı, Deli Kızla yaşadıklarını... Ahiret kardeşine anlatmayıp da kime anlatacaktı gönül yarasını... Anlatmıştı ki "İstişare etmiş olayım bir çare öğreneyim" ümidiyle.

Öksüz Mehmet "İşte şimdi tamam. Rodopların Deli Kızı'na sevdalandın ha. Seninle evlenmek istedi ha" diyerek havalara zıplamış, Mümin'in boynuna sarılmış, onu yerlere yatırmış "A be hemen istemeye gidelim Allah'ın emri Peygamber'in kavliyle..." demişti. Mümin, Öksüz Mehmet'i "Hele bekle bre deli oğlan... Sakın kimseye söyleme!" diyerek zor sakinleştirmişti.

Mümin, Sadıklar Köyü'ne, günlerce kalmak niyetiyle gelmesine rağmen ertesi gün müsaade istemişti. Öksüz Mehmet'in bütün karşı koymasına rağmen duramamış, kaçar gibi köyü terk etmişti.

Mümin nasıl dursundu, gönlünde suyla sönmez bir yangın başlamıştı? Yine kendini yollara vurmuştu. Üç ay boyunca o diyar senin bu diyar benim koşturup durmuştu yangın söner, gözleri ahuyu unuturum ümidiyle. Ama olmamıştı, tam tersi gün geçtikçe yangın dayanılmaz bir hâl almıştı. Öyle ki güreş tutkusunu bile örter hâle gelmişti.

Yangının birini söndürememişken ikincisiyle kavrulmuştu. Yangın dayanılmaz hâle gelince de İstanbul'a, hocası Ziyaettin Efendi'ye koşmuştu.

Altı ay sonra yine Ziyaettin Gümüşhanevi efendinin kapısındaydı. "Mümin, gelsin görüşelim" haberi gelmişti. Kapının önündeydi ama çalmaya cesaret edemiyordu. Utanıyordu, bir gönül meselesiyle hocasının karşısına çıkmaktan... Fakat başka çaresi yoktu. Çare; ilmi, irfanıyla hakkı hakikati gören hocasındaydı. Ona koşmayıp da kime koşacaktı?

Öle dirile kapıyı vurdu, "Buyurunuz" sesiyle birlikte içeri girdi. Gözleri yerde, adımlarındaydı. İçeride tatlı bir meltem esti, "Hoş geldin sefalar getirdin Mümin evladım. İnşallah dönüşün de hoşa, sefalara olur" seslerinde. Gözlerini kaldırdı, gülümseyen, gönlüne ay gibi doğan bir yüz gördü. Bütün dertlerinin gittiğini, kuş gibi

hafiflediğini hissetti.

"Hele yakın gel evladım. Şöyle karşıma otur. Anlat bakalım bu sefer hangi rüzgârlar attı seni buralara? Yoksa sevda rüzgârları mı?"

Mümin, hocasının gülerek söylediği sözleriyle titredi. "Sevda rüzgârları mı?" demişti. Her şeyi bildiğince anlatmaya karar verdi. Ve anlattı, Deli Kızı nasıl kurtardığını, aralarından geçen konuşmaları. Hocası tatlı tatlı biraz da muzipçe Mümin'e baktı:

"Evladım bunda telaşlanacak ne var ki? Tam Mümin Pehlivana yakışır bir eş imiş, attığını vuran, kimseden korkmayan... Hem yemini varmış hem de dinimize aykırı olmayan gelenekleri büle emredermiş. Üstüne üstlük bir de sana sevdalıymış. Anladığım kadarıyla sen de ona sevdalanmışsın. Gidin, Allah'ın emriyle isteyin."

Ziyaettin Efendi'nin sözleriyle Mümin iyice şaşırdı:

"Ama hocam nasıl olur? Kalbimde güleş sevgisini atamamış, onunla baş edememişken bir de bu sevgi..."

Ziyaettin Efendi seslice güldü:

"Sen iki cihanda aziz olasın e mi evladım. Sabah sabah beni güldürdün. Oğlum, sende sapla saman karışmış gibi. Kadını, güleşi sevmek yasak değil. Yasak olan, bu sevgilerin Allahü teâlâyı unutturması, o sevginin üzerine çıkması. Sendeki güleş sevgisi, tutku haline gelmiş, Allah sevgisini örtmüştü."

Mümin'in tereddüdü hâlâ gitmemişti:

"Efendim, bu sevgi, güleş sevgisinin üzerine çıktı. Ondan başka bir şey düşünemez oldum."

Mümin'in endişe dolu sözleri, Ziyaettin Efendi'yi tebessüm ettirdi:

"Evladım. Güleş sevgisiyle evleneceği kadına olan sevgi kıyas götürmez. Birbirinden çok farklı. Allahü teâlâyı unutturmayan, Allah için olan sevgiler caiz, lazım. Buna hubbu fillah; Allah için sevmek denmiş. Bir insan bir kıza âşık olsa, harama düşmeden bu

sevgisini gönlünde muhafaza etse şehit olur buyrulmuş. Helal sınırları içindeki kadına olan sevgi, insanı Mevla'ya, hakiki sevgiye götürür demişler. Buna Leyla'dan Mevla'ya yol bulmak derler."

Ziyaettin Efendi'nin açıklaması Mümin Pehlivanı bir nebze olsun rahatlatmıştı ancak gönlü yine de çırpınıyordu:

"Efendim, biz kim Leyla'dan Mevla'ya yol bulmak kim?

"Öyle deme evladım! Allahü teâlâ isteyene verir. Bak sana çok hoş bir şey anlatayım da gönlün rahat etsin!

Resulullah (sallallahü aleyhi ve selem) Hazretleri; bir gün damatları Hazret-i Ali'ye "Ya Ali! Allahü teâlâyı sever misin?" diye sual eylediler. Hazret-i Ali "Evet, ya Resulallah" cevabını verdi. "Beni sever misin?" deyince Hazret-i Ali "Evet ya Resulallah" dedi. Efendimizin "Fatıma'yı ve Hasan ile Hüseyin'i sever misin?" suallerinde de cevabı "Evet, ya Resulallah!" oldu. Efendimiz buyurdu ki: "Ya Ali! Bu kadar muhabbeti bir gönüle nasıl sığdırırsın?" Hazret-i Ali (kerremellahü veche) cevap veremedi. Durumdan Hazret-i Fatıma (radıyallahü teâlâ anha) haberdar olunca buyurdular ki: "Bunda üzülecek ne var? Allahü teâlâyı sevmek; imandan ve akıldandır. Muhammed Aleyhisselam'ı sevmek imandandır. Beni ve Hasan ile Hüseyin'i sevmek tabiatındandır." Hazret-i Ali, acele Resulullah Efendimizin huzurlarına gelip o cevabı söyledi. Resulullah Efendimiz "Bu yemiş, nübüvvet ağacının yemişidir" buyurdular.

Üzülme, demek ki bir gönülde birden çok sevgi bulunabiliyormuş.

Ziyaettin Efendi'nin son sözleriyle Mümin iyice rahatlamış, kendisine itiraf etmekten çekinse bile ahu gözlüyü düşünerek sevinmişti. Hocasına son bir suali vardı:

'Efendim bu konuda nasıl hareket etmemi emredersiniz?'
Ziyaettin Efendi muzipçe gülümsedi:
'Hangi konuda evladım?'
Mümin, kızardı, eli ayağına dolaştı:

‘Şeyy... Efendim... Deli Kız konusunda...’
Hoca Efendi güldü:

‘Hımm... Deli Kız ha? Evladım, ne yapacaksın Allahü teâlânın emri Peygamber Efendimizin kavliyle isteyeceksiniz! Anlattıklarından anladığım kadarıyla işin zor gibi... (Beni babamdan iste!) demiş ama... buna rağmen bu Deli Kız hemen he diyecek birine benzemiyor’.”

* * *

“Efendi, ne olacak bu Aslıgül’ün hâli?”

Koca Rus ordusu karşısında bana mısın demeyen, onları Rodoplara sokmayan Tımrışlı Ahmet Ağa, kızı karşısında çaresizdi:

“Ah bre hanım, ne yapacağımı bir bilebilsem, severek canımı vermeye hazırım... Deli Kız işte, benden iyi tanırsın kızını. ‘Kızım... Bulalım bu delikanlıyı, yeter ki sen iste!’ dedim ama ‘Bu iş gönül işidir zorla olmaz’ cevabını verdi, kabul etmedi.

“İçim dayanmaz bre Efendi. Bakmaya doyamadığımız kızım, sarardı soldu. Her cuma akşam aynı şey... Artık gönlüm kaldırmaz oldu.”

“Benim de içim dayanmaz... bana da çok zor gelir. Ama duadan başka yapacak bir şeyimiz yok. Deli Kız bu... laf dinlemez. Yüce Rabbim hakkında hayırlısını nasip eylesin.”

Rodopların efsanevi kahramanı Tımrışlı Ahmet Ağa ve hanımı, gözleri ufukta bekleyen kızlarına bakıp dertleniyorlardı.

Deli Kız Aslıgül, gözlerini Eğridere’den gelen yola dikmiş “Gelecek gelmeli” diyor, başka bir şey demiyordu diliyle, bütün hücreleriyle ve kalbiyle... Üç ay önce olanlar olmuştu... kendisini ölümden kurtaran, eli eline değen, kara yağız kişiyi bir türlü unutamıyordu. Onun için ölümü göze almış... ölümle karşı karşıya geldiği hâlde elini bırakıp onu ölüme yollamamış... kurşunlarla durmamış, ismini söylememişti.

Aslıgül, Mümin Hoca ile karşılaştıklarında onu gizli gizli

Sadıklar'a kadar takip etmiş. Öksüz Mehmet'in yakınlarından kimliğini, çolak kollu Molla Mümin Pehlivan olduğunu öğrenmişti. Öğrenmesiyle birlikte de sevgisi kara sevda hâlini almıştı. Mümin'in yaptığı güreşler, özellikle de Bulgar ve Rum pehlivanları karşısındaki güreşleri Rodoplarda destan gibi anlatılırdı. Öksüz Mehmet'in kız kardeşinden; Mümin'in güreş yüzünden nasıl evlatlıktan ret edildiğini, gönlündeki güreş sevgisi sebebiyle üç yıl çare çare deyip diyar diyar nasıl dolaştığını dinlemiş; dinledikleri, Mümin'i gözünde destan kişiliğine büründürmüştü.

O günden bugüne her cuma akşamları pencere önünde oturuyor... Eğridere yollarını gözlüyordu. Üç ay olmuştu, gönlünün yiğidiyle karşılaşalı. Deli Kız, Mümin'i yakından takip ettiriyor, ne yaptığından haberdar olmaya çalışıyordu. On beş gün önce Mümin'in İstanbul'a gittiğini haber almıştı.

Şimdi içi içini yiyordu, ya Mümin İstanbul'dan dönmezse diye... Kendi kendine kızıyor, "Daha sevip sevmediğini bile bilmiyor, oturmuş pencere önünde seni istemeye gelmesini bekliyorsun, bu hâlin ne?" diye söyleniyordu. Söyleniyor, kızıyordu ama gönlüne hüküm geçiremiyordu. Haftanın altı günü, dağlar benim mekânım diyerek atı ceylanın sırtında gezdikten sonra perşembe günü tıpış tıpış Tımrış'a, baba evine dönüyordu, Mümin'in kendisini cuma akşamı istemeye gelir ümidiyle...

İşte yine güneş batmak, karanlık çökmek üzereydi ümitlerinin üzerine... Davarlar çan sesleriyle birlikte köye giriyorlardı. Buzağı, köpek, inek ve çan sesleri birbirleriyle karışmış... ayrı düşenler birbirlerine kavuşmuştu ama Deli Kızın beklediği görünürlerde yoktu. En acısı da beklediğinin gönlünde yerinin olup olmadığını bilmemekti.

"Kurşunları sıkarsın ha, şimdi büle yollarını çok gözlersin" yazıklanmalarında deli gönlü çırpınıyordu.

Çoğalan köpek sesleri dikkatini yola çekti. Heyecanlandı, Eğridere'den gelen yolda üç atlı gözükmüştü. Gönlü anlatılmaz şekilde kanatlandı. O muydu yolunu gözlediği, uğruna düşünmeden canını vereceği miydi? Dualara durdu "Ya Rabbi, ne olur gelenler, beklediklerim olsun? diye..."

Bakalım yoldan sapacaklar mıydı Ahmet Ağa'nın konağına doğru... Yolcular yol sapağına yaklaştıkça Aslıgül'ün heyecanı da artıyordu. Atlar, adımlarını yüreğinde atıyorlardı. Ve sapağa geldiler. Sapıp sapmadıklarını görmeye gücü yetmedi. Gözlerini yumdu "Bahtıma" diyerek üçleri, yedileri vesile ederek dua etti, yediye kadar saydı. Korkuyla gözlerini açtı. Yerinden fırladı. Yanı başında duran martiniye davranıp kurşunları boşaltmamak için kendini zor tuttu.

Yolcular konağa yönelmişlerdi, daha doğrusu Deli Kız'ın yüreğine. Konağa doğru geliyorlardı ama acaba bekledikleri miydi? En arkadan geleni hayatını kurtaran yiğide benzetti. Heyecanı arttı. Biraz daha yaklaştılar. Evet oydu, omuzuna düşen sarığa, molla hırkasıyla gelen oydu. Yerinden fırladı "Anne! Geliyorlar" feryadıyla konağın içine koştu. Deli Kız'ın feryadıyla yüreği yerinden çıkan anne, üst kattaki havuzlu salonda kızıyla karşılaştı:

"Hayır olsun kızım, bu ne telaş?"

Deli Kız "Anne, o geliyor" diyerek annesinin boynuna coşkuyla sarıldı. Annesi dağdan gelen sel gibi akan kızına karşı duramadı, kızıyla birlikte yere yuvarlandı.

Şaşkınlık içinde yerden kalkan anne nefes nefese kalan kızını sedire oturttu:

"Sakin ol bre deli kız, kim gelir?"

Annesiyle birlikte yere düştüğünün bile farkında olmayan Deli Kız "O, hayatımı kurtaran..." derken ne yaptığını anladı. Bir genç kız, yabancı bir erkek geliyor diye havalara zıplıyordu. Kıpkırmızı kesildi, sözlerine devam edemedi. Annesi, azarladı:

"Bre Deli Kız! Tamam delisin, diğer kızlardan farklısın. Dağda bayırda, at sırtında yetiştin. Ama bu kadarı fazla. Nerede görülmüş bir kızın yabancı erkek için havalara zıpladığı?"

Deli Kız tekrar annesinin boynuna sarıldı:

"Ne yapayım anne... elimde değil."

Anne, göğsüne yaslanan kızını gücün yettiğince bastırdı. Deli Kızı bu hâlde rüyada görse inanmazdı. Sevda dedikleri Deli Kız falan dinlemiyor, aklı başından alıyor, söyleyen dilleri söylemez,

gülen yüzleri gülmez kılıyordu. Deli Kız, altı çocuğundan en küçüğüydü, en çok onu severdi. Kolundan tutup çekti:

"Hadi biz odamıza çekilelim. Hizmetçiler seni bu vaziyette görmesin. Yoksa herkesin diline düşeriz."

Ana kız harem tarafına geçerken, üç atlı, konağın bahçesine girmişti. Gelenleri, Tımrışlı Ahmet Ağa'nın kâhyası karşıladı. Selamlığa aldı. Saatlerdir at sırtında gelen yolcular, kendilerini cansız bir vaziyette sedirlere serilmiş şiltelerin üzerine attılar. Gelişlerinde on dakika kadar sonra kapı çalındı, bütün heybetiyle ev sahibi gözüktü ve doğruca Yandım Ali Bey'e gitti:

"Breh, Yandım Ali Beyim gelmiş, hem de hoşluklar sefalar getirmiş" diyerek bir dağın bir dağa kavuşması gibi Ali Bey'i kucakladı. Ali Bey, yanındakileri tanıttı. İri yarı pehlivan yapılı birini işaret etti:

"Mustafa Pehlivan. Tanırsın. Kavala'nın Zigoş Köyü'nden Sadık Ağa'nın oğlu. Kendisi baş pehlivandır."

Ahmet Ağa, Mustafa Pehlivanı, "Hoş gelmiş, sefalar getirmiş, evimizi şereflendirmişsin" diyerek kucakladı.

Ali Bey, Mümin'in tanıttı:

"Bu da Mümin Pehlivan. Mustafa Pehlivan'ın kardeşi. İsmini işitmişsindir. Mümin Hoca diye bilinir. Yarıcı Pehlivanı yendi."

On yıl sonra Tımrışlı Ahmet Ağa'yı görmekle yüreciği yavru kuş gibi çarpmaya başlayan Yandım Ali Bey'in sözleriyle Mümin, iyice ezildi, büzüldü, "Öpeyim efendim" diyerek Ahmet Ağa'nın eline sarıldı. Mümin'in sakat sol kolu Ahmet Ağa'nın dikkatini çekti. Biraz daha dikkatlice baktı Mümin'e:

"Delikanlı! Sen on yıl kadar önce Rodop Dağlarında, Kıcaali'de bulundun mu, göçmenlere yardım için?"

Mümin, utandı:

"Bulundum efendim."

Rodopların destan kahramanı Tımrışlı Ahmet Ağa, Mümin'in iki

omuzundan tuttu, dikkatlice tekrar baktı, sonra "Sen osun... Rodoplarda tanıdığım can parçası, haberciliğimi yapan o fırtına çocuksun. Demek şu Mümin Pelvan, o korkunç kuvvetli çocukmuş ha!" diyerek bağrına bastı.

Yandım Ali Bey gülerek araya girdi:
"Ne o Ahmet Ağa, Mümin'le tanış çıktınız galiba?"
Ahmet Ağa'nın neşesi iyice yerine gelmişti:
"Tanışırız bre Ali Bey. Hem de Rodoplardan."

Ahmet Ağa, Mümin'in Rodoplarda evsiz yurtsuz göçmenlere yardım etmek için nasıl koşturduğunu, nasıl şimşek gibi hareket ettiğini anlattı. O anlattıkça Mümin kızardı, bozardı, bir köşeye büzüldü kaldı.

Yandım Ali Bey ve Tımrışlı Ahmet Ağa; Rodoplar, Selanik'te Osmanlı'nın aleyhine gelişmeler, dönmeler, masonlar derken sohbet iyice koyulaştı. Şerbetler, arkadan da kahveler geldi. Yandım Ali Bey şöyle bir öksürdü, Ahmet Ağa'ya döndü:

"Eee... Ahmet Ağa... Şerbetleri içtik, kahveler de geldi. Buraya hayırlı bir iş için geldik. Kızınız Aslıgül'ü, Allah'ın emri, Peygamberin sünnetiyle oğlumuz Mümin'e isteriz."

Ahmet Ağa şöyle bir yerinden kıpırdadı, dudaklarına gülümseme yerleşti, Mümin'e baktı:

"Mümin Pelvan, iyi düşündün mü?"
Böyle bir sual beklemeyen Mümin şaşırdı:
"Neyi efendim?"
Ahmet Ağa güldü:

"Neyi olacak be evladım? Bizim Deli Kızla evlenmeyi... Sen çok yumuşak tabiatlı bir kimsesin. Bağıramazsın, dur, hayır denilmesi gereken yerde hayır diyemezsin. Bizimkisiyle baş edebilir misin?"

Mümin, kıpkırmızı kesildi, bir şey diyemedi. "Ondan başka bir şeyi gözüm görmez, ondan başka bir şeyi düşünemem" nasıl desindi? Yıllar önce gözleri ahunun sevdasıyla yanan ve "Yandım" lakabını alan Ali Bey, Mümin'i zor durumdan kurtarmak için araya girdi:

"Ahmet Ağam merak etme! Mümin çok iyi düşündü. Üstüne yağan kurşunları da hesaba kattı."

Şaşırmak sırası Ahmet Ağa'daydı:

"Kurşunlar mı anlayamadım."

Yandım Ali Bey; Mümin, durmayınca Aslıgül'ün üç kurşunu nasıl yolladığını ve daha sonra yaşananları anlattı. Mümin, yanlış bir şey yapmamak için babası yerine koyduğu Ali Bey'e Deli Kız'la arasında geçen her şeyi söylemiş, Ali Bey de "Hayatın boyunca benim gibi yanmak istemiyorsan bir an önce Aslıgül kıza dünürcü gönder" demişti ve işte Aslıgül'ü istemeye gelmişlerdi. Ahmet Ağa, Ali Bey'in anlattıklarıyla daha da şaşırdı, kızının kendisini kurtarana kurşun sıkmasıyla utandı:

"Ali Bey, bizim kız işte büle. Bunun için Mümin'e iyice düşündün mü dedim? Mümin, kızım artık başkasıyla evlenmez diye kendisini evliliğe mecbur hissetmesin. Hatır için evlilik olmaz."

Ahmet Ağa'nın sözleri Yandım Ali Bey'i duygulandırdı, gönlünü kanatlandırdı:

"Ahmet Ağam... Bizi daha fazla hâlimizi açıklamaya zorlama! Anlayın lütfen... Eğer kızınızı vermezseniz Mümin'in ismi değişecek... Mümin Pelvan olmaktan çıkacak... İsminin başına benimki gibi "Yandım" kelimesini getirecekler. Yandım Mümin Pelvan olacak."

Yandım Ali Bey'in anlamlı şakası odadakileri güldürdü, tabii ki Mümin hariç... O, imkân olsa köşesinde kaybolacaktı.

Ahmet Ağa yerinde hareketlendi:

"Mümin'i, bundan on sene önce evladım gibi sevmiştim. Pelvanlığına, insanlığına hayranım. Kızıma talip olması benim için şereflerin en büyüğüdür. Endişem kızımdandır. Çok serbest büyüdü. Kadınlara ait işlerden ziyade silahı, avcılığı bilir. Attığını vurur, gözünü budaktan sakınmaz. Ama eline iğne almamış, mutfağa girmemiştir. Mümin'i üzerse yanarım."

Yandım Ali Bey, araya girme ihtiyacını hissetti:

"Ağam, kızından yana endişelenme! Evlilik sözü geçtiği an ev işlerine sevdalanacaktır. Büyüklerimiz, 'nikâhta keramet vardır' demişler. Sonra Mümin oğlumuz 'Günde üç defa dayak yesem de Aslıgül ile evlenmek isterim' der başka bir şey demez."

Ali Bey'in son sözleri ortalığı kahkahaya boğdu. Ahmet Ağa "Mümin madem bu kadar kararlı bize daha fazla söz düşmez. Kendi düşen ağlamaz. Hele gidip bir de bizimkilere soralım, bakalım ne diyecekler?" diyerek yerinden kalktı. Harem bölümüne doğru yürüdü.

Erkekler tarafında bunlar olurken harem kısmında Deli Kız heyecanından yerinden duramıyor, Deli Kızlıktan yuva kuracak Aslıgül kıza geçmenin ilk adımında şaşkın şaşkın dolaşıyordu. Daha önce hiç tatmadığı duygular içindeydi. Bir erkek için böylesine yanacağını rüyasından görse inanmazdı. Bunlar, üç ay öncesine kadar Deli Kız'ın hiç tanışmadığı, aklına bile getirmediği şeylerdi. Annesi dayanamadı:

"Yeter be kızım, deli tay gibi dolaşıp durma! Başımı döndürdün..."

Deli Kızlığın sancısını yaşayan Aslıgül, annesinin boynuna sarıldı:

"Analaın en tatlısı. Ben şimdi ne yapacağım? İçeri kahve nasıl götüreceğim? Evlendiğimizde yemek nasıl yapacağım?"

Anne, kızının sözlerine gülsün mü yoksa ağlasın mı bilemedi:

"A benim deli kızım. Bunu, bütün zamanını dağlarda, at sırtında geçirmezden önce düşünecektin. Sonra dur bakalım. Seni istemeye geldiklerini nereden bilirsin? Seni gibi deli kızı isteyecek akılsız kişi varmış mı buralarda?"

Deli Kız, annesinin "Seni istemeye geldiklerini nereden bilirsin?" sözüyle domuz kurşunuyla vurulmuş ceylan gibi olduğu yere çöktü. Ağlamaya hazır gözlerle annesine baktı:

"Güzel annem sen ne dersin? Ağzından çıkanları kulağın duyar mı? Başka şey için gelmiş olabilirler mi?"

Annesi, dağların dişi panteri kızının böyle kurbanlık koyun gibi boyun bükeceğini düşünde görse "Hayırdır inşallah" der inanmazdı. Ama olmuştu işte. Yüce Mevla nelere kâdir değildi ki... Evliliğin e'sini ağzına almayan kızı, sevdayla kınalı ceylanlara dönmüştü."

Dertli anne kızını bağrına bastı:

"Şaka süledim bre. Başka ne için gelecekler? Gelenler daha önce hiç evimize gelmeyen kişiler. Özellikle de hayatını kurtaran o kişi evimize niçin uğrasın? Belli ki seni istemeye gelmişler."

Deli Kız "Anacağım, çok utanıyorum" diyerek anasına iyice sarıldı. Anne, hayretler içinde kaldı, üç yaşından beri ağladığını görmediği kızı ağlıyordu.

Harem dairesinin kapısı açıldı. Evin reisi, Rodopluların sevgilisi Tımrışlı Ahmet Ağa, o koca vücudundan beklenmeyen bir yumuşaklıkla odaya süzüldü. Kızının ağladığını görünce yüreciği sancıdı. Evlatlarının içinde en küçükleri olan Aslıgül'ün yeri ayrıydı. Kollarını açtı,"Gel bakayım, benim deli kızım. Dinleyelim bakalım niçin ağlarmış" diyerek kızını sardı.

Harem tarafından bunlar olurken Yandım Ali Bey, Mümin'e takılmayı sürdürüyordu:

"Eee Mümin Pelvan. Anlayacaksın, bakalım evlilik çayırlarda güleşe benzer mi? Evlilik, çayırda üç pelvanla ayna anda güleşmekten çok daha zordur ha bilesin..."

Ağabeysi Mustafa Pehlivan da "Haklısın Ali Bey'im... Bizim Mümin'in işi çok zor. Kız zaten bulaşık, çamaşır yıkamayı, yemek yapmayı bilmiyormuş. Ama silah kullanmayı iyi biliyor. Ne yapacak, çekecek silahını, hadi 'Mümin yıka, yemek yap' diyecek. Mümin de çaresiz hem yıkayacak hem de yapacak' diyerek Yandım Ali Bey'e destek veriyordu. Onlar katıla katıla gülerken, Mümin köşesinde "Vay Mümin Pelvan sen bu hâllere düşecek miydin?" düşüncesiyle köşesinde kaybolup gitmenin çaresini arıyordu. Yanlış

anlaşılmayacağına inansa hemen konağı terk edecekti.

Kapı açılma sesiyle sataşmalar kesildi. Gelen Ahmet Ağa'ydı. Ahmet Ağa'nın yüzü, gidişine göre daha ciddi, hatta biraz da sıkkın gözüküyordu. Mümin'in yüreği pır pır etmeye başladı. Gerçi Deli Kız 'Seviyorsan gel beni babamdan iste!' demişti. Ama Mümin'in gönlü yine de rahat edemiyordu. İsmi üstünde Deli Kız'dı, her an bir delilik yapabilirdi.

Ahmet Ağa yerine oturdu. Kimseden tık çıkmıyordu. Konuşması gereken Ahmet Ağa da sessiz ve hem süt dökmüş kedi gibi. Herkes bir şeyler söylesin diye Ahmet Ağa'ya bakıyordu ama bakışların farkında değil gibiydi, gözlerini ayaklarına dikmişti. Gözleri, Ahmet Ağa'nın dudaklarında olan Mümin, heyecandan gidecek gibiydi. Bu hâline de çok kızıyordu ancak gönlüne ve sinirlerine söz geçiremiyordu. Sessizliğin uzaması üzerine Yandım Ali Bey daha dayanamadı:

"Te be Ahmet Ağam! Bizi meraktan çatlatmak mı istersin? Kızınızı Allah'ın emriyle istedik. Siz de soralım dediniz. Hele deyiver cevabınızı..."

Ahmet Ağa şöyle bir yerinde kıpırdadı, üzgün bir sesle konuştu:

"Kızım 'Olmaz!' dedi."

Ahmet Ağa'nın sözüyle odanın ortasına sanki şahi topu güllesi düştü. Mümin'in gözleri karardı, yüzü bembeyaz kesildi. Mustafa Pehlivan bir şeyler söylemek istedi söyleyemedi. İlk kendini toparlayan Yandım Ali Bey oldu:

"Ahmet Ağam siz ne dersiniz? Kerimeniz, Mümin Pelvan'la karşılaştığında 'Beni babamdan iste!" demiş."

"O zaman üle demiş ama şimdi de 'Olmaz' der! Deli kız işte, ne zaman ne yapacağı ne söyleyeceği belli olmaz."

Mümin nefes alamaz hâle geldiğini hissetti, kulakları zonkluyordu. Odadan çıkmazsa patlayacağını hissetti. Ali Bey'e seslendi:

"Ali Bey'im, müsaade istesek..."

Yandım Ali Bey'in bir şey demesine fırsat vermeden Ahmet Ağa konuştu:

"Evladım Mümin hele sabret. Daha sözüm bitmedi. Kızım 'Olmaz' dedi ama neye dedi, bir sorsana? Düğünün hemen yapılmasına olmaz dedi. Çeyiz yapacak, yemek pişirmesini, çamaşır yıkamasını, sökük dikmesini öğrenecekmiş."

Mümin'in bembeyaz yüzü kıpkırmızı oldu. Ne yapsın bilemedi, gülsün mü yoksa ağlasın mıydı? Zıplamamak için kendini zor tuttu. Yerine oturdu.

Yandım Ali Bey güldü:

"Hay sen çok yaşasın Ahmet Ağam. Mümin'i az kalsın kalpten götürüyordun. Seven insanla şaka olur mu bre? Gerçi biz de kalpten gidiyorduk ya neyse..."

Yandım Ali Bey'in sözleri, Ahmet Ağa'yı güldürdü:
"Sen de çok yaşayasın Ali Beyim. Yalnız bir şey daha var."
"Aman Ahmet Ağa, yeni şart sürme, dayanacak hâlimiz kalmadı!"

"Yok be Ali Bey'im, benim şartım değil, bizim kızın... Onun da şart sürme hakkı var."

"Neymiş kızımızın şartı?"

"Kızım 'Ben bir deli kızım. Rodoplarda deli kızlıkta üstüme yoktur. Mümin, madem ki pelvandır, o da pelvanlıkta tek olmalı. Osmanlı'nın baş pelvanı olduktan, herkes Mümin Pelvan'ın bir numara olduğunu kabul ettikten sonra razı gelirim düğünümüzün yapılmasına... Bu isteğimi mehr-i muaccelim olarak kabul etsin' der. Eğer bu şartını kabul edersen, bu akşam misafirimiz olursun. Yarın nikâhınızı kıyarız. Ne dersin?"

Deli Kız'ın güreşte tek olması şartı Mümin'in hoşuna gitti. Deli Kız'a böyle bir şart yakışırdı. Yandım Ali Bey'e baktı, ondan tamam işareti alınca "Kerimeniz hanımefendinin şartlarını kabul ediyorum. Bütün rakiplerimi Allah'ın izniyle yenmedikçe düğünün

yapılmasını istemeyeceğim" dedi.

* * *

Yedinci Bölüm (1. kısım)

Selanik'i pek sevememişti. Bu Selanik'e ikinci gelişiydi. Beş yıl önce, çare çare diye diyar diyar gezdiği zaman yolu bu şehre düşmüştü. Şehri görmesiyle birlikte "Bu şehir derdime çare olmaz. Olsa olsa derdimi fazlalaştırır" diyerek hemen kaçmıştı. Selanik bir yönüyle ona batmış, gönlüne oturmuştu ama ne olduğunu tam olarak çıkaramamıştı. Osmanlı şehrinden çok bir Avrupa şehrine geldiğini zannetmişti. Koşturup duran insanlar arasında Müslüman olmayanların çokluğu dikkatini çekmişti. Selanik'e peşin hükümle mi bakıyorum diye düşündüğünde, biraz öyle olduğunu fark etmişti.

Selanik deyince aklına Yandım Ali Bey'in ve Serez'deki medrese hocasının söyledikleri geliyordu. Onlar "Selanik'teki gelişmeler önünde sonunda Osmanlı'nın başına çok iş açacak gibi! Ne yazık ki bazı zabitler, dönmelerle işbirliği yaparak Padişahımız Sultan Abdülhamit Han'ı tahttan indirmek isterler. En acısı da zabitlerimizin bunu vatanseverlik adına yapmaları... En kötüsü de Filistin'den Yahudilere yer vermediği için intikam peşinde olan Mason, Yahudi ve dönmelere alet olmaları" demişlerdi.

Selanik ve yöresi Osmanlı için ayrı bir ehemmiyete sahipti. Selanik'te bir tarafta 60 bine yakın Yahudi, onbinlerce Sabatay Sevi'nin yolunda giden Yahudi asıllı dönme, diğer tarafta da Selanik'in kuzeyinde, Güney Makedonya ve Teselya'da en kalabalık Yörük grubu olan Selanik Yörükleri vardı. Selanik, 1430 yılında Osmanlı topraklarına katılmıştı.

Beş yıl sonraki ikinci gelişinde Selanik'i çok daha değişmiş, Osmanlı kimliğinden uzaklaşmış bulmuştu. Mecbur olmasa bu şehirde bir dakika dahi durmayacaktı... ama mecbur değil mahkûmdu Selanik'te bulunmağa. Güreş vardı... Güreş onu iki yönden bağlamıştı. Gönlünde hak sevgisine yer açmak için "Galibiyette mağlubiyeti bulmaya" mecburdu, ne zamanki galip

geldiğinde, galibiyeti sebebiyle üzülecek işte o zaman hakiki sevgiye; Hakk sevgisine kavuşmuş, gönlü güreşin esaretinden kurtulmak olacaktı.

Güreşmeye mahkumdu, gönlünün sultanına, Deli Kız'a, Aslıgül'e kavuşması için... düğünlerinin yapılması, bütün rakiplerini yenmesine bağlıydı. Bu iki sebepten bu diyar benim o diyar da benim diyerek güreş peşinde koşturup duruyordu.

Deli Kız'la tanışıp onu babasından Allah'ın emri Peygamberin kavliyle istemesinden bu yana iki buçuk seneye yakın bir zaman geçmişti.

O gece yaşadıklarını, Aslı'nın düğün için güreşte tek olma şartını koşmasını bir türlü unutamıyordu. Ertesi gün nikâhları kıyılmış, velime denilen nikâh yemeği verilmişti. Deli Kız Aslıgül, eşi olmuştu... Ama ne zaman kavuşacakları belli değildi. Bunun için Mümin'in aşması gereken çok büyük engeller vardı. Koca Yusuf, Hergeleci İbrahim, Bursalı Rüstem, Adalı Halil gibi aşılmaz dağları aşmak zorundaydı.

Mümin, Tımrışlı Ahmet Ağa'nın "Artık helalindir, görüşebilirsin" iznini, "Pelvanlıkta tek oluncaya kadar bu hakkı kendimde göremem! Duvağını inşallah kendi evimde açmak kısmet olur" diyerek kabul etmemişti. Sözleri, Tımrışlı Ahmet Ağa'nın gönlünü sancıtmış, "A be kızım, niçin büle yaptın, hem kendini hem de Mümin'i yaktın" şeklinde söylenmişti.

Zaman su gibi akıyordu hem de dağlardan boşanan sel gibi, önüne geleni toparlayıp deryaya sürüklüyordu. Mümin de bu sel önünde bir oraya bir buraya sürüklenip duruyordu. Ve bu sel onu, Selanik'e atmıştı.

Selanik'te denize bakan pehlivanlar kahvesindeydi. Kahvenin ıssız bir köşesine oturmuş, Ege Denizi'ne bakıyordu. Ege Denizi'ni görünce Vardar Nehri'ni hatırladı. Hâlini sakin sakin Ege Denizi'ne akan Vardar Nehri'ne benzetiyordu. Vardar Nehri'yle Vardar Yenicesi'nde, akıncılar diyarında tanışmış, o günden sonra Vardar, gönlünde akmaya başlamıştı. Üsküp'te Şar Dağlarında doğan, başını

taştan taşa vurarak ovaya ulaşan sonra da Ege Denizi'ne kavuşan Vardar'da kendini bulmuştu. O da Vardar gibi senelerdir başını taştan taşa vurmuştu. Vardar, Ege'ye ulaşıp huzura kavuşmuştu, ya kendisi?

Ne zaman huzura kavuşacaktı? Bu dünyada bu mümkün olacak mıydı? Sağ yanağının yanmasının durması, Deli Kız'la düğünü yapmasıyla huzuru bulabilecek miydi?

Deli Kız aklına gelince Mümin'in yüreği pır pırlandı, bütün vücuduna tatlı bir sıcaklık yayıldı. "Deli Kız, kurşunla durduramamanın intikamını çok asil bir şekilde aldı; düğün için güleşte bir numara olma şartını getirerek bana verilebilecek en anlamlı cezayı verdi" düşüncesi Mümin'i gülümsetti, gülümseme gönlüne yayıldı, bir an olsun onu rahatlattı.

1890 yılının Ağustos ayının sıcak bir perşembe günü, Mümin Pehlivan, vuran her dalgayla gidip geliyordu dünden bugüne. Her dalgayla Aslıgül geliyor, her dalgayla Aslıgül gidiyordu.

"Ooo Adalı Pelvan, hoş gelmiş sefalar getirmişsin."

"Hoj bulduk, hoj bulduk. Nasılsınız bakalım ağalar."

Mümin seslere döndü. İçeri giren 140 kilo kadar ağırlıkta, onun yaşlarında, yirmi üç yirmi dört yaşlarında gösteren 1,90 boyunda pala bıyıklı bir devdi. Heyecanlandı, demek ki efsane pehlivan Aliço'nun çırağı bu koca devdi ha, son zamanlarda er meydanlarında fırtına gibi esen... Karşı karşıya gelip yeryüzünü er meydanı kılmak için mücadele edecekleri gün gelmişti ha. Mümin, gözlerini Adalı'dan alamıyordu. Koca dev, sağa sola selam vererek baş köşeye kuruldu. Selamları aldı. Sağdan soldan sualler gelmeye başladı:

"Halil Pelvan, nasıl idman üzere misin?"

Adalı seslice güldü:

"Te be hâlimden belli değil mi? Azgın boğa gibiyim. Bugünlerde karşıma çıkanı ezer geçerim."

"Maşallah, maşallah. Desene karşına çıkan yandı?"

Adalı'nın neşesi iyice geldi:
"Yandı ki nasıl yandı, dumanı tâ Edirne'den görülür."

Adalı'nın bu sözlerine kahvedekiler seslice güldüler. Adalı, dikkatle çevresine baktı, bir şeyler arıyor gibiydi:

"Te be burası nasıl pelvan kahvesi, ortalıkta hiç pelvan falan gözükmez?"

Adalı'nın bu sözleriyle ortalıkta buz gibi bir hava esti. Kahvedekilerden bazıları Mümin Pehlivan'ı tanıyorlar, onun şeref ve haysiyetine ne kadar düşkün olduğunu biliyorlardı. Mümin'e baktılar, hiç aldırmadığını görünce rahatladılar. Ancak Adalı rahat duracak gibi değildi. Bir defa coşmuştu. Kuşağından bir ip parçası çıkardı "Görelim bakalım burada hangi boyda güleşecek pelvanlar varmış?" diyerek ayağa kalktı. Herkes merak içinde Adalı Halil'in ne yapacağını bekliyordu. Adalı Halil en yakınındaki iri yarı bir delikanlının yanına gitti. Pelvan mısın diye sordu. Pelvanım cevabıyla izin almadan boynunun kalınlığını ölçtü, şöyle bir baktı "Aslanım senin ensen fena değil, büyük ortada güleşebilirsin" dedi. Adalı Halil'in boyun ölçüsüne bakarak kimin nerede güreşeceğini söylemesi bazısını güldürürken bazısı da kızdı. Özellikle boyun ölçüsü alınan pehlivanlar kızdılar ama Adalı'ya bir şey demeye cesaret edemediler.

Adalı'nın hareketleri, Mümin'i yüreğine hançer saplanmış gibi rahatsız etti. Yakıştıramadı, alperenler hatırası yağlı güreşle meşgul bir baş pehlivana böyle bir hareketi... Müdahale etmeyi düşündü. Boyun ölçüsünü verenlerin koca koca adamlar olduğunu görünce vazgeçti. İri yarı pehlivanları savunmak ona düşmezdi. Pehlivanım diyen, pehlivanım diye ortalıkta gezinen, haysiyet ve şerefini korumalıydı. Koruyamıyorsa "er"im diye er meydanına çıkmamalıydı...

Ve Adalı Halil, Mümin'in yanına geldi, şöyle bir baktı, pek gözü tutmamıştı, dudak büktü:

"Sen Pelvan mısın?"

Mümin, Adalı'nın "Pehlivan mısın?" sualine içinden ya sabır diyerek hiç sesini çıkarmadı. Adalı tekrar sual edince Mümin cevap vermemezlik edemedi:

"Benim pelvan olup olmadığımdan sana ne?"

Adalı bozuldu:

"A be şuna bak, iyilikten de anlamaz! Boynunun ölçüsünü alırım. Bülece, güleşe çıkınca rezil olmayasın diye hangi boyda güleşeceğini sülerim."

Mümin'in cevabı gülle gibi kahveye düştü:

"Pelvanlık ense kalınlığıyla olsaydı boğaların hepsi başpelvan olurdu."

Kahvede kahkaha sesleri yükseldi. Kahvedekiler, Adalı'nın "Boğa gibiyim!" sözlerini hatırlamıştı. Adalı bozuldu ama bozuntuya vermedi.

Mümin'in sakat kolu ve molla hırkası, Adalı'nın dikkatini çekti. Mümin'den pelvan olup olmadığıyla ilgili cevap gelmeyince kızdı, cevabı kendisi verdi:

"Benimki de soru mu yani? Hem kolun sakat, hem mollasın hem de cılız. Belli ki uzaktan yakından pelvanlıkla ilgin yok. Kusura bakma çolak molla seni rahatsız ettim!"

Çolak Molla sözüyle birlikte Mümin yerinden fırladı, Adalı'nın karşına dikildi:

"Yaptığın hepten de ayıp! Aliço Pelvan'ın çırağına yaptıkların ve süledikleri yakışır mı? Bir de pelvanım diye ortalıkta dolaşırsın? Pelvan olmak için önce adam, insan olmak lazım."

Mümin'in haklı, yenilir yutulmaz sözleri, Adalı'nın yüreğine taş gibi oturdu. Kıpkırmızı kesildi. Vurmak için Mümin'in üzerine yürüdü:

"Sen ne dersin be, belanı mı ararsın?"

Kahvedekiler araya girdi. Adalı Halil'i tuttular. Mümin gayet sakin cevap verdi:

"Ne dediğim gayet açık. Pelvanlığa yakışır hareket et! Süslediklerin alperenleri temsil edene yakışır mı?"

Mümin'in sözleri Adalı Halil'i iyice çıldırttı:

"A be pelvanlığı senden mi öğreneceğim? Sen kimsin de bana akıl verirsin?"

Cevabı Mümin değil, Selanik'in zengin tüccarlarından ve pehlivanlara desteğiyle tanınan Doyranlı Selim Ağa verdi:

"Adalı Halil kendine gel! Burada sana cevap vermeye en fazla hakkı olan kişidir o... dövmek için üzerine yürüdüğün kişi..."

Adalı Halil şaşırdı, Selim Ağa'yı yakından tanır ve severdi, Selim Ağa'nın çok yardımını görmüştü:

"Ağam ne dersin? Bu kim ki bana akıl verir?"

Selim Ağa acı acı güldü:

"Kim olacak? Çolak kollu, molla diye hakir gördüğün bu kişi, bugüne kadar hiç mağlup olmayan Kavalalı Mümin Pelvan'dır. Medrese bitirmiş, âlim olmuş, aynı zamanda hafızdır. Bu özellikleri sana cevap vermesi için yeterli midir?"

Adalı Halil duyduklarına inanamamış gibiydi:

"Yarıcı'yı yenen Mümin Pelvan mı?"

"Yalnız Yarıcı'yı değil bugüne kadar önüne çıkan herkesi yenen Mümin Pelvan..."

Adalı'nın kızgınlıktan kıpkırmızı olan yüzü, iyice morardı, sonra da bembeyaz oldu, ne yapacağını şaşırdı. Elleri kararsızlığını gösteriyordu. Eliyle elini tuttu olmadı, kuşağı arasına soktu rahat edemedi, masaya dayadı sıkıntısı fazlalaştı.

Adalı, Mümin'e döndü, üzüntü ve mahcubiyetten tel tel dökülen bir sesle konuştu:

"Mümin Pelvan, bilemedim. Hakkını helal et! Bir baş pelvana sülenmeyecek sözler süledim. Ne olur beni affet."

Mümin, Adalı Halil'deki değişiklik karşısında şaşırdı. Anlaşılan o

ki ustası Aliço ona pehlivanlığın, özellikle de baş pehlivanlığın ne demek olduğunu iyi öğretmişti. Mümin gerçeği söylemeye gayret etti:

"Halil Pelvan. Benden yana helal olsun. Hakkımı helal ettim. İzin verirsen bir şey daha sülemek isterim. Gördüğüm kadarıyla aynı yaştayız. Ben de hocalık da var. Bu bakımdan sülemeye hakkım var. Tamam, ben hakkımı helal ettim. Ya az önce ezip geçtiğin, boyun ölçüsü aldığın şu delikanlıların hakkı ne olacak?"

Mümin'in son sözleriyle mahcup Adalı gitti, yerine aslan gibi kükreyen biri geldi:

"Bre sen onların sözcüsü müsün? Bırak haklarını kendileri arasınlar!"

"Boyundan posundan korkmasalardı ararlardı herhâlde..."
Mümin'in sakin sakin konuşması Adalı'yı iyice zıvanadan çıkardı:
"Hakkını aradığına göre sen benden korkmuyorsun öyle mi?"

"Allah'tan başka kimseden korkmam. İşini kaba kuvvetle yapmaya çalışan karşısında sessiz kalmayı en büyük şerefsizlik bilirim."

"Madem ki korkmuyorsun, yarınki güleşe beklerim. Görelim bakalım kim korkar kim korkmazmış?"

Adalı bunları söyledikten sonra yanındaki iki çırağıyla birlikte homurdana homurdana kahveden ayrıldı.

* * *

Mümin ile Adalı'nın ağız kavgası yaptıklarının ertesi günü, cuma namazı sonrası... Selanik'in Beş Çınarlar mevkisi insan kaynıyordu. Yerden su yerine insan fışkırıyordu. Selanik'in panayırıydı. Ağustos sonunda yapılan panayırda, yöre insanı satacağını satıp alacağını alıyordu. Panayırın bir yanı hayvan pazarıydı. Hayvan yetiştiricileri, zorlu pazarlıklarla emeklerinin karşılığını alma derdindeydiler. Hayvanlarını satıp para kazanacaklar, sonra şekerden tuza kışlık ihtiyaçlarını alacaklardı.

Panayır yerinin her tarafı ana baba günü gibiydi. Ama asıl ilgi

güreşlerin yapıldığı çayırlığaydı. Çayırın etrafı hınca hınç dolmuştu. Mümin bir ağaç altına oturmuş, baş güreşler için çağrı yapılmasını bekliyordu. Baş güreşlerin başlamasını bekleyen yalnızca Mümin değildi. Seyirciler arasına karışmış, fesinin altına koyduğu mendiliyle yüzünü gizleyen, seksen yaşlarında biri de bekliyordu her hâlinden çok heyecanlı olduğu belliydi.

Başını göğsünün üzerine eğmiş meşgul olmaya çalışan Mümin'in gözü sakat sol eline gitti. Elinde olmadan gülümsedi. Anacığının kolu kırıldığında "Üzülme be evladım, bunda da bir hayır vardır" sözlerini hatırladı. Annesinin bu sözleri o zaman çok tuhafına gitmiş, "İnsanın kolunun kırılmasında nasıl bir hayır olur?" diye düşünmüş, kolunun kırılmasındaki hayrı bir türlü anlayamamıştı. Şimdi aradan geçen on yedi yıl sonra daha iyi anlıyordu şer gibi gözüken şeylerde hayır olabileceğini... Dilinden ve gönlünden Erzurumlu İbrahim Hakkı hazretlerinin "Hak şerleri hayır eyler/ Zannetme ki gayreyler/Ârif anı seyreyler/Mevla görelim neyler/ Neylerse güzel eyler" sözleri düşmüyor, ârif kişilerin meydana gelenleri nasıl seyrettiğini anlamaya çalışıyordu.

Anacığı bir bakıma haklı çıkmıştı. Kırık sol kolu nelere vesile olmuştu nelere... Bu bileğinden kırılmış sol kolu, güreşte en büyük silahı olmuştu. Aslıgül'ü ölümden yine bu kol vasıtasıyla kurtarmıştı. Ama bunların, hakkında hayra mı yoksa şerre mi vesile olduğunu henüz bilmiyordu. Aslıgül'ü kurtarmasının hayra vesile olduğuna inanıyordu fakat güreş konusunda emin değildi. Güreş tutkusu, güreşteki başarısı bir ara aklını başından almış, Ziyaettin Efendi sayesinde uçurumun kenarından dönmüştü. Hâlâ da uçurumun kenarındaydı, her galibiyetinden sonra yüzü yanmaya devam ediyordu.

Sol koluna bakarak dalıp giden Mümin, cazgırın "Baş pelvanlar hazır olsun!" seslenmesiyle soyunma çadırını doğru yürüdü. Onunla birlikte ihtiyar da meydana yakın bir yere geçti.

Bir müddet sonra cazgırın "Baş pelvanlar er meydanına!" çağrısıyla ortaya ilk önce dev gibi cüssesiyle Adalı çıktı. Çıkmasıyla da çayır hareketlendi:

"Maşallah deyin be aslana."
"Bugün senin karşına çıkanın vay hâline!"
"Aliço'nun çırağı büle olur."

Adalı Halil, alkışlayanları eliyle selamlayarak yağ kazanına doğru yürüdü. Her zaman olduğu gibi en son Mümin çayıra çıktı. Mümin, daha önce Selanik'te hiç güreş yapmamıştı. Seyircinin tepkisi değişik oldu:

"A be kimdir bu başa çıkan cılız pelvan?"
"Te be burasını sirk meydanı mı sandı?"
"A be Mümin Pelvandır."

"Üle mi? A be hepten de kilosuzmuş. Bu kiloyla Yarıcı'yı nasıl yenmiş?"

"A be susak ağızlı iş kiloda olsa en iyi pelvan filler olurdu. Arnavutoğlu'nun da kilosu yoktu ama bütün pelvanlara kök söktürdü."

Mümin'in çayıra çıkmasıyla birlikte esrarengiz ihtiyar dualara durdu. Mümin, kazan başına gelerek selam verdi. Pehlivanlar selamı aldılar. Adalı Halil, Mümin'e takıldı:

"Molla geldin ha? Ben gelmezsin sanıyordum."
Mümin sakince sordu:
"Niçin gelmeyecekmişim?"

"Dünkü hadiseden sonra benimle karşılaşmak istemezsin diye düşünmüştüm."

Mümin gülümsedi:

"Bizde er meydanından kaçmak yoktur. Er meydanında ölmeyi şeref biliriz."

Adalı seslice güldü:

"Merak etme, eğer karşılaşırsak öldürmeyeceğim, yalnızca sakatlayacağım! Sağlam kolunu da ben kıracağım. Bülece bir daha çayıra çıkamayacaksın."

"Elinden geleni ardına koma!"

Diğer pehlivanlar, Adalı Halil ile Mümin arasındaki konuşmayı merakla dinliyorlardı. Hepsi Adalı'ya korkmadan cevap yetiştiren Mümin'e hayretler içersinde bakıyorlardı. Mümin ile Adalı arasında en az 40 kilo fark vardı.

Cazgırın seslenmesiyle pehlivanlar çayırda dizildiler. Toplam sekiz pehlivan vardı. Cazgır, Mümin ve Adalı Halil'i başka pehlivanlarla eşleştirdi. Buna kimse itiraz etmeyince baş güreşleri başladı. Mümin ve Adalı Halil, rakiplerini çok çabuk yendiler. Mümin'in rakibini çok çabuk yenmesi Selaniklileri şaşırmıştı.

Cazgır, ikinci elde de birbiriyle eşleştirmedi. Her iki pehlivan da asıl güçlerini birbirine saklamak ister gibi rakiplerini kısa sürede yendiler ve sona kaldılar. Mümin'in ikinci rakibini de şak kündesiyle havaya dikerek yenmesi Selaniklileri fazlasıyla memnun etmişti:

"Te be bu Mümin zorlu pelvanmış. Ne kadar kolaylıkla yendi rakiplerini!"

"Doğru sülersin be. O cılız vücutta anlatılmaz bir kuvvet var."

Esrarengiz ihtiyar, "Ya Rabbi bana bugünleri gösterdiğin için sana sonsuz şükürler olsun" diyerek kimseye fark ettirmeden ağlıyordu.

Cazgır "Adalı Halil ve Mümin Pelvan rakiplerini yenerek sona kalmışlardır. Son güreş yarım saat sonra ikisi arasında yapılacaktır" diye ilanda bulundu.

Mümin yağ kazanının başına gitti. Adalı daha önce gelmişti. Selam verdi, selamını alan Adalı Halil sataştı:

"Eee Molla! Göreceğiz bakalım meydanda nasılsın? Bileğin de çenen gibi kuvvetli mi?"

Mümin'in en çok kızdığı şeydi, aşağılamak maksadıyla "Molla" denilmesi... Kendini tuttu, güreş öncesi sinirlerine hâkim olması gerekliydi:

"O sahada belli olur."

"Şimdi doğru süledin. Evet sahada belli olacak, bakalım

Molladan pehlivan olur muymuş?"

Mümin tam cevap verecekken cazgır her iki pehlivanı davet etti. Kıbleye karşı el bağlatıp durdurdu. Bu hareketle "Güreşimiz Hak içindir, kuru gösteriş değildir; bu güreşle kişinin nefsi, şeytan ve çevresiyle yaptığı mücadeleyi canlandırıyoruz" demek istiyorlardı. El ele tutuşmaları da "Güreşin temsil ettiği manayı canlandırmak için el ele gönül gönüle mertçesine güleşeğiz" anlamındaydı.

İki pehlivan yan yana gelince Adalı Halil ile Mümin arasındaki fark açık şekilde ortaya çıkmıştı. Adalı'nın yanında Mümin çocuk gibi kalıyordu. Adalı'nın 1,90 boyuna 140 kilo ağırlığına karşılık Mümin, 1,85 boyunda 90 kilo ağırlığındaydı. Seyircilerin tepkisi değişik oldu:

"A be bu Mümin hepten de çocuk kaldı Adalı'nın yanında."

"Hem kolu sakat hem de kilosu az, nasıl baş edecek boğa gibi Adalı'yla?"

"Mümin'in güleşini seyredenler rakiplerini cin gibi çarptığını sülerler."

"Adalı karşısında ateş olsa ne yapar? Cürmü kadar yer yakar."

"Üle demeyin! Yarıcı da çok kiloluydu, onu tam manasıyla rezil etmiş. Bu Mümin'de anlaşılmayan bir hal var."

Seyircilerin arasındaki esrarengiz ihtiyar ellerini açmış "Ya Rabbi! Bana bugünü de gösterdin, artık ölsem de gam yemem. Mümin'in Adalı ile Selanik'te birincilik için güleştiğini gördüm ya bu bana yeter. Sen ona yardımcı ol!" diye dua ediyordu.

Cazgır iki pehlivanı yan yana durdurduktan sonra duaya başladı.

Cazgır, pehlivanlara çeşitli nasihatlerde bulunduktan sonra Adalı'ya seslendi:

Ey Adalı Adalı!
Cihana nam salalı,
Mümin'i küçük görme,
Bilesin güleşi çok belalı.

Sonra da Mümin'e ikazlarda bulundu:
Çok ustasın, karşında durulmaz,
Pelvanlığından sual olunmaz,
Dikkatli ol! Adalı, Aliço çırağı,
Boğa gibidir, önünden kaçılmaz.
Allah Allah! İllallah,
Hayırlar gele inşallah.
Pirimiz Hazret-i Hazma,
Aslımız neslimiz pehlivan.
İki yiğit çıkmış meydane,
İkisi de birbirinden merdane,
Alta geldim diye yerinme,
Üstü çıktım diye sevinme,
Alta gelirsen apış,
Üste çıkarsan paça kasnaktan yapış,
Vur sarmayı kündeden at,
Gönder Hazret-i Muhammed Mustafa'ya salavat,
Allah Allah! İllallah!
Muhammedür rasülüllah!
Dualarla her iki pelvana diyelim maşallah.

Cazgırın duasıyla birlikte iki pehlivan peşreve başladı. Adalı Halil'in peşrevi gözleri dolduruyordu. Peşrevi bir dağın bir dağa koşması gibiydi. Mümin'in peşreviyse tıpkı bir küheylanın Mohaç'ta düşman içine uçmasını hatırlatıyordu. Ama çolak koluna takılan gözler, zirveleri mesken tutan kartalın kırık kanadını görür gibi oluyorlardı. Mümin'in peşrevini gören seyirciler heyecanlandı:

"Te be bu Mümin ne güzel peşrev çıkarır büle. Mübarek evlat uçar sanki."

"Doğru sülersin be, sanki ayakları yere basmaz."

Adalı nereye giderse peşinde giden Edirneliler; Selanikli, Serezli ve Kavalalı seyircilere "Sizin Molla hepten de kızan gibi kaldı Adalı'nın yanında" diyerek sataşıyorlardı.

Edirnelilerin bu sataşmalarına karşı Mümin'in taraftarlarının pek sesi çıkmıyordu. Onlar da Adalı karşısında Mümin'den hiç ümitli değillerdi. Adalı, hem Aliço'nun çırağıydı hem de Mümin'den çok okkalıydı.

Peşrevin bitmesinden sonra iki pehlivan karşı karşıya geldiler. Ense bağladılar. Mümin, Adalı'yı şöyle bir yokladı. Tonlarca ağırlığındaki mermer kaya gibiydi. Yerinden oynamıyordu. Adalı demek elense tırpan demekti. Aliço da güreşini elense ağırlıklı yapar, rakibini elense ve tırpanla iyice bunaltır, yumuşatır, ezer, ondan sonra yenerdi. Adalı Halil de ustasının güreş tarzını aynen almıştı. Adalı, Mümin'i alnından şöyle bir itti. Ense enseye gelince elense çekmeye imkân olmuyordu. Adalı, Mümin'den açılır açılmaz ilk elensesini patlattı. Mümin, boynunun koptuğunu zannetti. Adalı Halil, bugüne kadar karşılaştığı hiçbir pehlivana benzemiyordu. Mümin'in bu kadar karşılaştığı en iyi pehlivan Yarıcı'ydı. Adalı Halil, Yarıcı'dan çok çok zorluydu.

Adalı Halil, elenseleri arka arkaya aynı adrese Mümin'in ensesine gönderiyor, zaman zaman bunlara tırpanı da ekliyordu. Adalı'nın elenseleri Edirnelileri coşturmuştu:

"Maşallah deyin Adalı'ya. Gösterdi Aliço'nun çırağı olduğunu."

"Te be bizim Adalı, bu Molla'yı un ufak edecek gibi."

Mümin, vücut hareketleriyle Adalı'nın elenselerinden kurtulmaya çalışıyordu. Bir müddet Adalı'nın elenselerden vazgeçmesini bekledi. Adalı bildiğinden şaşmıyordu. Bunun üzerine Mümin, taktik değiştirdi. Adalı'ya iyice yaklaştı. Adalı elense çekemez oldu, şaşaladı. Tam nasıl hareket edeceğini düşünürken Mümin'in geriye seyircilere doğru baktığını fark etti. Fark etmesiyle kollarını Mümin'in koltuk altından geçirip sırtında birleştirerek çapraz oyununu aldı ve seyircilere doğru sürmeye başladı. Adalı'nın çapraz alması Edirnelileri neşelendirmiş, Mümin taraftarlarını üzüntüye boğmuştu:

"A be bu Molla Adalı'ya çok hafif geldi."

"Desenize bu Edirneliler bizimle yine dalga geçecekler."

Adalı, Mümin'i toparlamış kuş gibi uçuruyordu. Adalı, bir taraftan Mümin'i sürerken diğer taraftan da çengel yetiştirmeye çalışıyordu.

Mümin'in hiç karşı koymaması, direnmemesi sebebiyle şaşırdı. Bunu korkunç gücüne verdi. Mümin'i tam seyircilerin ortasına doğru sürüyordu. Kahvedeki tartışmadan sonra Mümin'i,

seyircilerin tam ortasına kabak gibi düşürme isteğiyle yanıyordu. Hisleriyle işini tam manasıyla karıştırmıştı. Yüce dağlardan kopan bir çığ, önüne gelen her şeyi yıkıp götüren bir sel gibiydi... Mümin'le birlikte üzerlerine geldiğini gören seyirciler sağa sola kaçıştı. İnsanlar bu çığdan kendilerini kurtarmaya çalışırken bir anda ortalık karıştı. Havada kocaman bir şeyin uçtuğunu ve büyük bir gürültüyle yere düştüğünü gördüler. İşte Adalı, Mümin'i yenmişti, seyirciler şöyle ağız tadıyla bir güreş seyredemedikleri için üzgündü. "Şu Mümin'de hepten boşmuş. Dişli bir rakibe çatınca foyası meydana çıktı!" diye düşünüyorlardı.

O ne, yanlış mı görmüşlerdi? Yoksa rüyada mıydılar? Herkes büyük bir şaşkınlık içindeydi. Gözlerine inanamıyorlardı. Açık düşmekten son anda akıl almaz bir dönüş yaparak kurtulan ve şu anda dört ayak üzerinde kaçmaya çalışan Adalı Halil'di. Seyirciler ne olduğunu birbirine sorarak anlamaya çalışıyorlardı:

"A be ne oldu büle, sen anladın mı?"

"Te be ne olacak? Mümin, Adalı'nın kolları arasından sıyrılıp önüne çöktü, o da hızla ona çarptı ve uçtu."

"Yok yok, Adalı'yı cin çarptı, bu Mümin'in başarabileceği bir iş değil."

"Hadi be susak ağızlı. Mümin çok zeki bir pelvan. Güleşi istediği gibi yönlendirir, Adalı'yı oyuna getirdi."

Seyirciler gibi, şu anda dört ayak üzere kaçıp ayağa kalkmaya çalışan Adalı da ne olduğunu, mengene gibi olup tuttuğunu bırakmayan kolları arasından Mümin'in nasıl sıyrıldığını anlamamıştı. Mümin, ayağa kalkmak için dört ayak üzerinde koşan Adalı'nın üzerine gitmedi. Adalı gibi bir pehlivanı dört ayak üzerinde koşar görmek ona yetmişti. Adalı'yı yenmek için hemen teşebbüse geçmek istemiyordu. Eğer yenebilirse onu uzun bir güreş sonucunda yenmek istiyordu. Kimsenin Adalı'yı tesadüfen yendi diye düşünmesini arzu etmiyordu. Ama Adalı'yı yenebileceğinden pek emin de değildi. Adalı bugüne kadar karşılaştığı en zorlu pehlivandı. Tıpkı bir kaya gibiydi, korkunç kuvveti vardı. Adalı'yı şimdi yenemezse bile başka zaman mutlaka yenmek mecburiyetindeydi; Deli Kıza, Aslıgül'üne kavuşması için bu şarttı.

Aslıgül aklına gelince Mümin'in bütün vücudunu tatlı bir sıcaklık kapladı.

Evet, ne olmuştu da seyirciler Adalı'yı dört ayak üzerinde kaçmaya çalışırken görmüşlerdi? Ne olacak, Adalı tam manasıyla Mümin'in tuzağına düşmüştü. Adalı, Mümin'in geri doğru baktığını görünce çaprazı almıştı. Daha doğrusu Mümin, "Savaş hiledir" hükmüne uyarak bilerek çaprazı vermişti. Mümin, sakat sol kolunu rakibinin vücuduna dayadığında onun ne yapacağını gözle görür gibi hissediyordu. Adalı'yı şaşırtmak için seyircilere bakarken sol kolu vasıtasıyla Adalı'nın çapraz almak istediğini hissetmiş, sol kolunu kıvırarak çaprazı tam olarak almasına mani olmuştu. Adalı, çaprazı alıp kendisini hızlı sürmeye başlayınca da hiç karşı koymamış, hatta Adalı'nın kontrolü kaybetmesi için fark ettirmeden onun hızına hız katmıştı.

Mümin, adamakıllı hızlandıklarında da Adalı çaprazı tam olarak alamadığı için kolaylıkla kollarının arasından sıyrılıp Adalı'nın önüne çökmüş, çok hızlı giden Adalı da ona çarparak uçmuştu.

Adalı Halil ayağa kalktıktan sonra neşelendi. "Hayda bre Molla" diyerek narayı patlattı. "Mümin de aşk olsun bre Adalı" diyerek naraya karşılık verdi.

Seyirciler, Mümin'in "Aşk olsun!" şeklindeki narasından bir şey anlamamışlardı. Aşkın, kâinatın yaratılış sebebi olduğu Osmanlı mülkünde unutulmuş, bu unutulmakla birlikte maddi manevi çöküş başlamıştı.

Adalı yine sağlı sollu elenselerle saldırdı. Mümin ile Adalı arasında büyük kilo farkı vardı. Mümin'in Adalı'ya kuvvet uygulayarak oyun alması çok zordu. Mümin yapabileceği en akıllı şeyi yapıyordu. Rakibini saldırmaya teşvik ediyordu. Bu şekilde hem karşısındakinin açık vermesine sebep oluyor, onu yoruyor, hem de rakibinin kuvvetini onun aleyhine kullanıyor, hasmını kendi silahıyla vuruyordu.

Adalı Halil, az önce düştüğü durumu kendi gafletine bağlamıştı; Mümin'in kendisini böyle bir oyun oynadığını aklının ucuna bile

getirmemişti.

Adalı Halil bir müddet elense ve tırpanlarla saldırdıktan ve Mümin'i yeteri kadar yumuşattığına inandıktan sonra tekrar çapraz aldı. Daha doğrusu Mümin yine bilerek çaprazı verdi. Ve Adalı azgın bir boğa gibi sürmeye başladı. Adalı taraftarı Edirneliler ayağa kalktı:

"Haydi Adalı! Haydi Aliço'nun çırağı! Bu sefer bitir şu Molla'nın işini!"

Mümin taraftarlarının ümidi iyice sönmüştü:

"A be bu bizim Mümin, Adalı karşısında barınamayacak gibi. Çok zayıf kaldı Adalı karşısında."

Adalı, Mümin'i toparlamış yine seyircilere doğru sürüyordu. Bu sefer Mümin'i seyircilerin içinde yenmekte kararlıydı. Görülen o ki Adalı, Mümin'in güreş tarzı konusunda bir şey bilmiyordu. Bir pehlivan için rakibini tanımamak, rakibini küçük görmek, affedilmez bir kusurdu. Adalı, hem Mümin'i hiç tanımıyor hem de pehlivan olarak görmüyordu.

Mümin, Adalı'nın yeteri kadar hızlandığını anlayınca harekete geçti. Adalı'nın sırtında birleşen kollarını koltuk altlarında kuvvetlice sıkıştırdı. Adalı, hâlâ bir şeyin farkında değildi. Mümin, Adalı'nın kollarını iyice sıkıştırdığına ve onun kontrolsüz bir şekilde kendini sürdüğüne emin olduktan sonra vücudunu sağa doğru verdi. Sağ eliyle Adalı'yı belinden yakaladı ve "Ya Allah, bismillah" diyerek koca Adalı'yı bütün kuvvetiyle başta kalçası olmak üzere bütün bedeniyle sağa doğru silkeleyerek attı, yanbaş oyununu uyguladı. Adalı'nın kolları Mümin'in sırtından koptu. Koca Adalı savrularak öne doğru düştü, olağan üstü çeviklik göstererek göbeğinin yıldız görmesini önlemiş, mağlubiyetten kurtulmuştu. Devamlı saldırmasına rağmen Adalı, Mümin'e karşı üstünlük sağlayamamıştı. Üstüne üstlük Mümin tarafından iki seferdir zor durumla karşı karşıya bırakılmıştı. Herkes hayretler içindeydi:

"Te be bu Mümin hepten zorlu çıktı."

"Üle ba, koca Adalı'ya karşı koyar. Adalı bir defa olsun Mümin'in dizlerini yere değdiremedi."

Seyircilerin içinde biri vardı ki gözyaşlarını kimseye göstermemeye gayret ederek "Sana şükürler olsun ya Rabbi! Bugünleri gördüm" diyerek sessizce ağlıyordu.

Mümin, Adalı'nın üzerine gitmedi, ayağa kalkmasını bekledi. Adalı, güreş başlayalı ilk defa Mümin'e değişik gözle bakmaya, onu da pehlivan olarak görmeye başlamıştı.

Adalı burnundan soluyordu. Mümin'e el ense çekmekten başka bir şey yapamamasına rağmen onun kendisini iki defa zor duruma düşürmesi Adalı'yı kızdırmıştı. Ayağa kalkmasıyla birlikte yine sağlı sollu elenselerle sağanak olup esmeye başladı. Mümin pek oyuna girmiyor, Adalı'nın oyun almasını bekliyordu. Çünkü aralarında çok büyük kilo ve cüsse farkı vardı. Adalı'yı ancak kendi oyunuyla yenebileceğini düşünüyordu.

Güreş başlayalı iki saati bulmuştu. Herkes hayretler içindeydi. Adalı'nın hemen güreşi alacağını düşünen Edirnelilerin canı sıkılmıştı:

"Te be Adalı! Yeter bu kadar oynaş, bitir şu işi!"

"Adalı, hasta galiba? Yoksa bu kadar uzatmazdı."

"Doğru sülersin be... Herhâlde hasta olmalı. Yoksa bu Molla'yı tek koluyla yenerdi."

Edirneliler hâlâ Mümin'i pehlivan olarak görmüyordu. Selaniklilere gelince, onlar biraz biraz ümitlenmişlerdi:

"Bu bizim Mümin zorlu çıktı. İki seferdir Adalı'yı zor duruma düşürür."

Hemşerilerinin sözleri Adalı'yı kızdırdı. "Elimden gelse uzatır mıyım bre? Şu Molla nasıl güleş tutar bir türlü anlayamadım?" diye söylendi. Tekrar en iyi bildiği usule başvurdu. Üçüncü defa çapraz aldı. Mümin'i ürmek için davrandı. Ama süremedi. Mümin, sağ

elinin ayasını Adalı'nın gırtlağına dayadı. Kocaman Adalı, Mümin Pehlivanı milim süremedi. Yüklendikçe boğulacak gibi oldu. Çaresiz çaprazı boşalttı. Bununla beraber de olanlar oldu. Bir anda Mümin çift daldı. Adalı'nın iki paçasını birden eline geçirdi. Mümin'in dalışı o kadar ani ve beklenmedik olmuştu ki Adalı, boyunduruk yetiştiremedi. Ancak can havliyle o iri vücudundan beklenmeyen bir çeviklikle kendini yere atabildi. Atmasıyla birlikte de emekleyerek kaçmaya çalıştı. Ama daha önce Adalı'nın üzerine gitmeyen, ayağa kalkmasına fırsat veren Mümin bu sefer davrandı. Adalı'yı ayağa kalkmadan bastırdı. Herkes büyük bir şaşkınlık içindeydi, gördüklerine inanamıyorlardı. Hemen yenilir diye düşündükleri Mümin Pehlivan, üç sefer Adalı'yı yere düşürmüş, üçüncüsünde yerde bastırmayı başarmıştı. Kimse, Mümin'in paçalara nasıl daldığını görememişti.

"Te be Mümin, paçalara nasıl daldı görebildin mi?"

"Yok be göremedim, sen gördün mü?"

"Ben de göremedim be... Bu Mümin anlaşılmaz bir pelvan. Cinli midir nedir? Cin çarpar gibi Adalı'yı çarpar. Güreşi Adalı yapar ama yere çarpan Mümin?"

Mümin, Adalı'yı kispet kasnağından yakalayıp yanına doğru çekti. Adalı direndi. Mümin'in kispetini yakalayan elini budadı ama koparamadı. İki pehlivan arasında müthiş bir mücadele başladı. Adalı kalkmak, Mümin de kaldırmamak için elinden gelen gayreti gösteriyor, iki pehlivan bütün hünerlerini ortaya koyuyor, güçlerini sonuna kadar kullanıyorlardı. Bütün seyirciler hayret içinde yerdeki mücadeleyi seyrediyordu. Adalı, kalkmak istedikçe Mümin, sağa sola savurarak Adalı'nın kalkmasına müsaade etmiyordu.

Herkes hayret içindeydi:

"Te bu Mümin'de anlaşılmaz bir kuvvet var. Adalı'yı altından kaldırmaz?"

"Yok be... Adalı hasta herhâlde? Yoksa Mümin, bu cüsseyle dev gibi Adalı'yı ayakta tutabilir mi?"

Edirneliler, Adalı'nın hasta olduğuna kesin inanmışlardı. Mümin'i tutan Selanikliler de hâlâ Mümin'in kuvvetiyle, ustalığıyla Adalı ile başa baş güreş çıkardığına inanmakta güçlükle çekiyorlar,

onlar da "Herhâlde Adalı hasta olmalı" diyorlardı.

Yerdeki kıyasıya mücadele on dakika sürdü. Sonunda pes eden Adalı Halil oldu. Yerden kalkmak için zorlamayı bıraktı. Nefes nefeseydi. Kocaman göbeği demirci körüğü gibi inip kalkıyordu. Kilolu olduğu için yerdeki çetin mücadele yormuştu.

Mümin, Adalı'yı iyice yere yaydı, ayaklarıyla onun ayaklarını kuşatarak sarmayı vurdu. Kıpırdayamaz hâle getirdi. Zaten Adalı'nın da kıpırdamaya niyeti yoktu. Yorulmuştu, biraz nefeslenmek istiyordu. Ancak Mümin'in pek buna müsaade etmeye niyeti yok gibiydi. Adalı'yı iyice zapt ettikten sonra hareke geçti. Adalı'nın ölçüsüz, hakarete varan sözlerini ona yedirmek istiyordu. Sakat sol bileğini, Adalı'nın midesi üzerinde aşağıdan yukarıya bastırarak çekmeye, kemane oyununu uygulamaya başladı. Adalı, bütün gayretine rağmen, Mümin'e mani olamadı. Midesi sanki ağzına geliyordu.

Mümin, Adalı'nın kemaneyle dersini aldığına kanaat getirdikten sonra stratejisini değiştirdi. Sol elini, Adalı'nın bacak arasından sokmak için çabalamaya başladı. Adalı, Mümin'in niyetini anlamıştı. Eliyle karşı koydu. Mümin, bileğinden kaynamış sakat sol eliyle zorlamayı sürdürdü. İnanılmaz bir şey oldu. Mümin, Adalı'nın bütün karşı koymasına rağmen sol elini bacak arasından geçirip Adalı'nın kispet kasnağını önden yakalamaya muvaffak oldu. Adalı, kasnağını yakalayan eli sökmek istedi ama sökemedi. Mümin'in sakat sol kolu mengene gibiydi. Seyirciler, yerdeki mücadeleyi şaşkınlık içinde izliyorlardı. Esrarengiz ihtiyar ise "Ben ne yaptım ben ne yaptım?" diye gözyaşları içinde ağlıyor, gönül terini başkasına göstermemek için çırpınıyordu.

Mümin, Adalı'nın mâni olma çabalarını boşa çıkardı. Kasnağı tutan sol elini yavaş yavaş kendine doğru çekmeye, boştaki sağ eliyle Adalı'yı boynundan aşağı bastırmaya başladı. Mümin, bel kündesiyle Adalı'yı atmakta zorlanacağını biliyordu. Adalı hemen hemen 140 kiloydu. Bu ağırlıktaki bir pehlivanı, belinde tutup, yukarı kaldırmak, sonra ileri doğru atıp sırt üstü çevirmek çok

güçtü. Bu işi yapmaya çalışan pehlivan sakatlanabilirdi.

Ama şak yani yarma künde böyle değildi. Bu oyunu uygulamak için rakibini tam olarak kaldırmak şart değildi. Tam tersi rakibinin kilosunu onun aleyhine kullanmak vardır. Şak kündesi uygulanırken, rakip kasnağından tutulup çekilir, boynundan da aşağı bastırılır, bu şekilde rakip üçyüzaltmış derece çevrilir.

Mümin, sol koluyla kasnaktan çekip sağ eliyle boynundan bastırarak Adalı'ya baş aşağı dikmeye başladı. Seyirciler gözlerine inanamıyordu:

"A be bu Molla, Adalı'yı şak kündesiyle yenmek ister."

"Te be kör değiliz görürüz. Bu Molla çok zorlu çıktı. Hiç beklemediğimiz şeyler yapar."

"Yok, be, Molla zorlu falan değil, muhakkak ki Adalı hastalandı."

"Haklısın galiba. Yoksa Adalı, bu Molla'yı çiğ çiğ yerdi."

İnanılmaz bir şeydi ama Adalı yavaş yavaş dönüyordu. Mümin çok zorlandığını hissediyordu. Adalı'nın ayak topuğunu yakalayarak topuk kesmesi oyununu almasına mâni olmak için mümkün olduğunca ayaklarını arkada tutuyordu. Bu da Adalı'yı çevirmek için daha fazla güç sarf etmesi demekti. Mümin, nefeslenmek için durdu ve çayırlarda çok az rastlanan bir şey oldu. Adalı Halil, panter gibi fırlayıp şak kündesinden kurtuldu. Adalı taraftarları sevinçle ayağa fırladılar...

Nasıl olmuştu da Adalı, Mümin'in elinden kurtulmuştu? Rakibinin nefeslenmek için bir an duraklamasını, dikkatinin dağılmasını fırsat bilerek iki elini yere koyarak korkunç kuvvetini kullanıp bütün gücüyle kendini ileri doğru fırlatmış ve bu şekilde Mümin'in demir pençe sol elinden kaçmıştı.

Adalı Halil kurtulmanın şevkiyle "Haydi bre Molla!" narasını patlattı ve yine sağlı sollu elenselerle saldırdı. Mümin bir şeyden emin olmuştu. Adalı'yı; güce, kuvvete dayalı oyun kullanarak yenmek zordu. Çare, Adalı'nın güç ve oyununu onun aleyhine

kullanmaktaydı. Adalı bir müddet elense ve tırpanlara devam ettikten sonra Mümin'i tekrar çapraza aldı. Fazla sürmedi, bükerek altına almak için zorlamaya başladı. Kimsenin beklemediği bir şey oldu. Adalı Halil, sağa doğru bükerek Mümin'i yere indirdi, indirmesiyle birlikte yerde zapt etti, arkasından da hemen sarmayı vurdu. Güreş başlayalı yaklaşık üç saat olmuş ve Adalı ilk olarak Mümin'i yerde bastırmaya muvaffak olmuştu. Şak kündesinden kurtulmasının hemen ardından Mümin'i bastırması taraftarlarını coşturdu:

"İşte gerçek Adalı bu. Görün bakalım Adalı kimmiş?"

"Molla adamakıllı yandı, Adalı kemiklerini kırmazsa iyidir."

Mümin'in üç saat Adalı'ya karşı koyması, onu iki defa zor duruma düşürmesiyle ümitlenen Selaniklilerin şimdi kolu kanadı kırılmıştı:

"A be Adalı, bu bizim Molla'yı bu sefer götürecek galiba."

"Üle gözükür. Molla yine de iyi dayandı. İkisi arasında çok büyük güç ve kilo farkı var."

Adalı, biraz nefeslendi. Sonra elini yumruk yapıp Mümin'in midesi üstünden yukarı doğru çekerek kemane oyununu uygulamak için hareketlendi. Ama istediğini gerçekleştiremedi. Mümin, çelik gibi pençeleriyle Adalı'nın elini tutarak buna fırsat vermemişti. Bunun üzerine Adalı, Mümin'in üzerine iyice abandı. Kollarını Mümin'in koltuk altlarından geçirerek ensesinde birleştirmek ve bu şekilde Kurt Kapanı oyununu almak için teşebbüse geçti. Fazla zorlanmadan da sağ kolunu Mümin'in sağ, sol kolunu da sol koltuk altından geçirerek oyunu aldı.

Mümin, Adalı bu oyunu almaya uğraşırken altta toplanma, Adalı'nın koltuk altlarından geçen kollarını iyice sıkıştırmak için harekete geçti. Bu arada Adalı da Mümin'i ensesinden bastırarak ezmeye başlamıştı. Adalı taraftarları bunu görünce coştular:

"Bravo Adalı, bitir artık Molla'nın işini!"

Mümin'i destekleyen Selanikliler ise iyice ümidin kesmiş "Mümin'in Adalı'ya bu kadar dayanması da büyük başarı" diyorlardı... Esrarengiz ihtiyar ise Adalı'nın altına düşen kendisi

gibi üzülüyor "Ha evladım, gayret; sen Adalı'nın altından da kurtulursun" sözleriyle uzaktan destek oluyordu. Selanikli seyirci, Adalı'nın yenici değil de ezici oyun kurt kapanı oyununu almasına tepki gösterdi:

"Adalı, ayıptır yaptığın. Doğru dürüst güleş!"

"Cazgır, görmesin mi kurt kapanı aldığını..."

Cazgır, müdahale etmek için harekete geçtiğinde, inanılmaz bir şey oldu! Kocaman Adalı'nın Mümin'in üzerinden uçarak sırt üstü çayıra düştüğü görüldü. Kimse gördüğüne inanamıyordu. Mümin, cazgıra baktı, "Tamam mı ustam, yeniş oldu mu?" dedi. Cazgır hayretten küçük dilini yutmuş gibiydi. Konuşmak istedi konuşamadı. Zorlukla "Tamam" diyebildi. Mümin doğruldu, galibiyet temennasını, selamını çaktı. Adalı taraftarları tam bir şaşkınlık içindeydi:

"A be bu Molla Adalı'yı nasıl yendi büle?"

"Te be ben de anlamış değilim."

Selanikliler ise büyük bir coşkunluk ve gözyaşları içinde Mümin'i alkışlıyorlardı:

"Allah senden razı olsun Mümin! Şu Edirnelilerin sesini kestin ya."

"Maşallah deyin be şu yiğide. Koca Adalı'yı nasıl da attı."

Esrarengiz ihtiyar ise oturmuş "Ya Rabbim, sana şükürler olsun" diyerek gözyaşları içinde ağlıyordu.

Ne olmuştu da Adalı kurt kapanı gibi bir oyunu aldığında havada uçarak sırt üstü düşmüştü? Ne olacak, Mümin'in, Adalı'yı güç kuvvet kullanarak yenemeyeceğini anlayınca taktik değiştirmiş, bilerek Adalı'ya kurt kapanı oyununu vermişti. Adalı, kurt kapanı oyunuyla Mümin'i ezmek için uğraşırken o yapacağını yapmış, Adalı'nın altındaki vücudunu kamburlaştırmış, rakibinin vücuduna iyice yapıştırmıştı. Sonra da Adalı'nın kollarını, koltuk altında sağlam bir şekilde sıkıştırarak başta kalçasını kullanarak bütün vücuduyla Adalı'yı yukarı doğru fırlatarak kılçık oyununu

uygulamıştı. Kolları Mümin'in koltuk altında sıkıştırılmış olduğu için Adalı üçyüzaltmış derece havada dönerek çayıra sırt üstü düşmüştü.

Mümin, büyük bir merak ve heyecanla elini sağ yanağına götürdü. Cayır cayır yanıyordu. Gönlünü yokladı, Adalı'yı yenmesi sebebiyle bayram yapıyordu. Üzüldü, demek ki hâlâ "galibiyette mağlubiyeti" bulamamıştı.

Mümin bembeyaz kesilmiş bir yüzle yere oturmuş, şaşkın şaşkın kendisine bakan Adalı'ya elini uzattı yerden kalkması için... Adalı kendisine uzatılan eli "Git işine be Molla" diyerek tutmadı.

Mümin bozuldu ama belli etmedi. "Üzülme bre Halil Pehlivan, bir dahaki sefere de sen yenersin" diyerek soyunma çadırına doğru yürüdü. Adalı, arkasından "Bir daha karşıma çıkmağa cesaret edebilir misin ki?" diye kızgın kızgın söylendi. Mümin "Merak etme Adalı Pelvan? Biz ölsek de er meydanından kaçmayız. İstediğin zaman, istediğin yerde karşılaşırız" cevabıyla uzaklaştı, Adalı da arkasından baka kaldı.

Aklı ancak başına gelen cazgır "Mümin Pelvan, Adalı'yı kılçık oyunuyla yenmiştir" diyerek sonucu ilan etti.

Mümin, çadıra doğru yürürken gözyaşları içinde kendisine bakan bir ihtiyar dikkatini çekti. Yüzünü sarığıyla kapatmıştı. Gözler çok tanıdık geldi. Yardımcı olabilir miyim diye o tarafa yöneldi. Mümin'in kendine doğru geldiğini görünce o ihtiyar, hâlinden beklenmeyen bir çeviklikle yerinden fırladı. Arkasını dönerek hızla uzaklaştı. Mümin, hafif sağ tarafa aksayarak giden, yüzü kapalı ihtiyarın arkasından bakakaldı. Aksayarak yürüyüş, ona birisini hatırlattı. Bu hatırlamayla sağ yanağı yandı, yüreği sancıdı. Acaba o muydu; sağ yanağının yanmasına sebep olan mıydı?

"Aslıgül'üme;

Aslı gül, gönlü gül, yüzü gül, sözü gül yeşil gözlü sevdiceğim deli kız!

Seni nasıl özlediğimi bir bilebilsen, gül yüzün tekrar görebilmek için neler vermezdim neler... Bu satırları, benim gibi medrese eğitimi almış bir hocanın nasıl yazdığına şaşarsın değil mi?

Yazana değil yazdırana bak demişler. Diyeceksin ki nikâhlı eşim değil misin, gel gör. Nasıl gelirim bre Deli Kız? Öyle bir delilik yaptın ki aramıza aşılması çok güç engeller koydun. Düğün için güreşte tek olma şartını getirdin.

Başıma gelenleri rüyada görsem inanmazdım. Yüce Mevlam'ın işlerine akıl sır ermez. Küçük çocuk iken sol bileğim kırıldığında pelvan olamayacağım diye çok üzülmüştüm. Kulakları çınlasın anacığım 'Üzülme oğlum, bunda da bir hayır vardır' demişti. O zaman bileğimin kırılmasında nasıl bir hayır olabilir diye isyan etmiştim.

Ama gün geldi, kırık bileğim güleşteki en büyük silahım oldu. Ve sen Aslıgül'ümü bu kırık bileğim vasıtasıyla ölümden kurtarmak, sana eş olmak şerefi nasip oldu.

Gül yüzünü, yeşil gözlerini görmek için aşmam gereken yüce dağlar var Koca Yusuf, Kurtdereli Mehmet, Bursalı Rüstem gibi...

Tanışalı üç yılı geçti, bu sana üçüncü mektubum. Mektup yazınca sanki hakkım olmayan bir şeyi yapmışım gibime gelir. Ama sizden gelen ısrarlı mektuplar karşısında üçüncüsünü de yazmak zorunda kaldım.

Sana 'Galibiyette mağlubiyeti aramaktan' bahsettim mi? Hatırladığım kadarıyla bahsetmedim. Gönlümde, güreş sevgisi öyle hâl almıştı ki namazı bile unutturuyordu, çare diye diye diyar diyar dolaştım. En sonunda çareyi bir Allah dostunda, evliya kulda, Ziyaettin Gümüşhanevi hazretlerinde buldum. Bu büyük zat 'Allah

sevgisinin gönüle yerleşmesi için salih Müslüman olmak, ihlası elde etmek şarttır. Diğer sevgiler gönülden silinince Allah sevgisi kendiliğinden gönüle dolar. Bunun için, ihlası elde etmek için haramlardan sakınacak, farzları yapacak, Allahü teâlânın evliya kullarını seveceksin, bununla birlikte de galibiyette mağlubiyeti arayacaksın' dedi.

Ziyaettin Efendi, galibiyette mağlubiyeti de 'Güreşte galip gelmek için elinden gelen her şeyi yapacak, çalışacak, galip geldiğinde üzüleceksin! Galip geldiğinde gerçekten de üzüldüğünde galibiyette mağlubiyete ulaşmış, gönlünden güreş sevgisini çıkarıp hakiki sevgiye, Allah sevgisine kavuşmuş olacaksın' şeklinde açıkladı.

Aslıgül'üm!

Kısacası duana muhtacım, sana kavuşabilmek için aşmam gereken çok yüce dağ var. Dert bir değil ki hangisine yanayım? En büyük derdim de 'Ben, her şey benim için diyen nefsim?' Nefsimle olan kavgamda; galibiyette mağlubiyeti tadacağım günü sabırsızlıkla bekliyorum.

Güreşlerimi seyretmek için izin istiyorsun. Verilen izni yasaklamak ve yasak olana uygun demek ne haddime? Buna büyüklerinle birlikte karar verecek olan sensin.

Kavuşacağımız, düğünümüzün yapılacağı günü sabırsızlıkla bekliyorum.

Dua eder, dualarını ümit ederim.

Yoluna kurban Mümin..."

Onuncu defadır okuyordu mektubu, aslında okumasına da gerek yoktu, ezberlemişti. Bu hâllere düşeceğini, bir erkekten gelen mektubu ezberleyeceğini, onu göğsünün üzerinden bir an olsun ayırmayacağını rüyada görse inanmazdı ama olmuştu işte. Mümin'le tanışalı üç seneyi geçmişti. Bir daha yüz yüze gelmemişlerdi. Mümin, nikâhlısı olmasına rağmen "Baba evinde sizi görmeye hakkım yoktur" diyerek gelmiyordu. Aslıgül, Mümin'i görme isteğiyle yanıyordu. Ama bu bir türlü gerçekleşmiyordu.

Mümin'in sağlık ve güreş haberleriyle avunmaya çalışıyordu. En son Adalı Halil'e karşı galibiyetini duyunca çok sevinmişti. Aslıgül'e çok zor gelmişti yemek yapmak, çeyiz için iğneyi eline almak. Ama annesinin zorlamasıyla geçen üç sene içinde "Çemberimde gül oya" deyip çeyiz yapmaya, yemek pişirmeye gayret etmişti, biraz biraz da öğrenmişti. Babası, beğenmediği yemek olduğunda "Deli Kız'ım, bunu sen mi pişirdin?" diye takılmıştı. Babası, Deli Kız'ın; Mümin'in güreşlerine gitmesine kesin olarak karşı çıkmış, müsaade etmemişti. Deli Kız, sevdiceğinin hasretiyle bunaldığında atı ceylana binip kendini Rodop Dağlarına vurmuştu.

Aslıgül, mektubu bir daha okuduktan sonra cevap yazmak için rahlenin başına oturdu. Kamışı, mürekkep hokkasını batırdı, hatıra gelmesiyle vücudunu, ateşlere düşmüş hâle getiren ilk kelimeyi yazdı:

"Pehlivan yiğidim...

* * *

Yürüyordu Kırkpınar yollarında, 1891 yılının Hıdrellez öncesi; 530 yıl önce Orhan Gazi oğlu Şeyhzade Süleyman ve kırk akıncısının geçtiği yolları takip ederek yürüyordu. Dedeağaç'a kadar trenle gelmişlerdi. Mümin "Bundan sonra trenle gitmek istemiyorum. Akıncı cetlerimin at sırtında kat ettiği bu yolları yürüyerek, onların kabirlerini ziyaret ederek gideceğim" demişti.

Yandım Ali Bey "Mümin Pehlivan, bu kararına saygı duyuyorum. Ben de aynı şeyi yapmak isterdim. Ama malum, yaşımız altmışı çoktan geçti" diyerek Mümin'in kayınpederi Tımrışlı Ahmet Ağa ile birlikte trenle Edirne'ye doğru devam etmişti.

Ahmet Ağa'nın yanında bir genç, Mümin'e çok dikkatli bakmıştı. Mümin bu genci hatırlar gibi olmuş ama bir türlü nereden tanıdığını çıkaramamış, gence de soramamıştı. İşin garibi Mümin'e çok iyi tanıdığı, çok sevdiği, kardeşi gibi yakın bildiği bir kişi gibi gelmişti. Gencin kim olduğunu çıkaramamak Mümin'i rahatsız etmişti.

Mümin ile birlikte çok sayıda Selanik, Serez, Drama ve Kavalalı

güreşsever Kırkpınar'a geliyordu. Mümin, Adalı Halil'i yendikten sonra bütün Osmanlı mülkünde meşhur olmuştu. Başta Selanik, Serez, Kavala olmak üzere bu yörenin güreşseverleri Mümin'i destekliyorlardı. Mümin'le yola çıkmazdan önce ağabeysi Sadık yanına gelmiş "Babam da Kırkpınar'a gelecek" demişti. Mümin'in heyecanı büyüktü. Kırkpınar'a ve Edirne'ye ilk gidişiydi, babası ve kayınpederi Tımrışlı Ahmet Ağa da orada olacaktı.

Yol boyu; Kırkpınar'ı, Edirne'yi, babasını ve muhtemel rakipleri Koca Yusuf, Adalı Halil, Hergeleci İbrahim, Bursalı Kuru Rüstem'i düşündü. En çok da Aliço'dan Kırkpınar Baş Pehlivanlığını alan Koca Yusuf'u merak ediyordu.

Mümin, bir kimseyi daha çok merak ediyordu; daha doğrusu bu kişi hiç aklından çıkmıyordu. İlk görüşü son görüşü olmuştu. Tekrar görebilmesi için arada yüce dağlar vardı. Rüyaları; yeşil gözler, ayaklarına kurşun sıkan kınalı ellerle Deli Kız'la doluydu...

Dedeağaç'tan sonra Mümin'e Kırkpınar'da başaltında güreşmiş Serezli Sarı Hüseyin Pehlivan eşlik etti. Hüseyin Pehlivan, artık güreşi bırakmış, şimdi mahalli güreşlerde ihtiyaca göre cazgırlık ve hakemlik yapıyordu... Sarı Hüseyin defalarca Kırkpınar'a gelmiş, Edirne'yi çok iyi biliyordu.

Mümin ve Sarı Hüseyin Pehlivan, Sofulu, Dimetoka güzergâhında ilerleyerek Kırkpınar'a doğru yürüdüler. Dimetoka'ya gelmezden önce yolu üzerindeki Deli Kızıl Sultan'ın türbe ve dergâhını ziyaret ettiler. Dimetoka'ya ulaştıklarında Mümin, yedi sene önce on dokuz yaşında bir delikanlıyken Yarıcı ile yaptığı zorlu güreşi hatırladı. Buradaki evliya kabirlerini ziyarette bulundular. Mümin'i evinde misafir eden kahveciye uğradılar. Kahveci, Mümin'i görünce üç sene önce vefat eden babası, kabirden kalkmış gibi sevindi. Adalı ile yaptığı güreşi en ince ayrıntısına kadar biliyordu. Kahveci, Mümin'in Adalı'yı kılçıkla yenmesinin efsane gibi anlatıldığını söyledi. Bir gece kahveciye misafir olduktan sonra ertesi gün yola devam ettiler. Ortaköy yolu üzerinden Kırkpınar'a her adımda yaklaştıklarında Mümin'in heyecanı artıyordu.

Dimetoka'dan gelen yolun Ortaköy'e giden yolla kesiştiği yere geldiklerinde Sarı Hüseyin, Mümin'i bir çeşme başına götürdü, nazlı nazlı akarak Arda nehrine akan suyu işaret etti:

"Mümin Pelvan, bu efsanevi Kırkpınar suyudur. Ali ile Selim'in gömüldüğü yerden çıkan Kırkpınar'ın suyu burada akıtılarak bu çeşme yapılmıştır. Buraya gelince hiçbir şey yemeden içmeden önce Kırkpınar çeşmesinin suyundan içilir. Eğer böyle davranılırsa bir sene boyunca hastalıklardan, sıkıntılardan uzak olunacağına inanılır."

Mümin çeşmeye, gökten inmiş gibi baktı. Mütevazi, kendi hâlinde bir çeşmeydi. Kurnasından bilek kalınlığında su akıyordu. Üç tane büyükçe yalağı vardı. Kurnanın başına gitti. Kalaylı bakır tası aldı. Doldurdu, Kıble'ye karşı durdu, zemzem suyu içer gibi saygıyla içti. Buz gibi suyun, bütün hücrelerine ulaştığını hissetti.

Bu çeşme, bilmek anlamak isteyen neler anlatmıyordu ki...

Bu çeşme herhangi bir çeşme değildi. Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan, şehit iki alperenin gönül nurlarından, şehit kanlarından doğan kırk pınarın suyuyla meydana gelen çeşmeydi.

Allah dostlarına, alperenlere, şehitlere ve kırklar diye bilinen evliyalara işaretti. Yaratılış, yalnızca Hakk'a kul oluş gerçeğini, hayatın suyla başladığını, su ile devam ettiğini, hakiki suyun bulunduğu, Allahü teâlânın razı olduğu diyar cenneti hatırlatıyordu.

Mümin ve Sarı Hüseyin, güreşlerin yapıldığı çayıra geldiler. Mümin, cennetten bir köşeyi, Kosova muharebelerinin yapıldığı ovayı, Malazgirt Meydanını seyrediyor gibi heyecanlanmıştı.

Çayırın etrafına daha şimdiden çadırlar kurulmuştu.

Meydan, Arda Nehrine çok yakındı. Güney tarafı tatlı bir meyille yükseliyordu. Böylelikle daha fazla seyirci meydanın her tarafını rahatlıkla görebiliyordu.

Mümin şöyle bir güreş meydanını gezdi. Güreşlerin yapılacağı yer çok güzel ve geniş bir çayırlıktı. Meydanın etrafı çadırlarla çevrili olup hayvan pazarı ve diğer alışveriş yerleri güreş alanından

ayrıydı. Güreş meydanı o kadar genişti ki 15-20 çift pehlivan aynı anda rahat rahat güreşebilirdi. Bugüne kadar çimeni böyle güzel, bu kadar uzun ve geniş bir güreş meydanını hiçbir yerde görmemişti.

Mümin anlatılmaz duygular içindeydi; sanki o iki alperen, kalkıp Mümin'in karşılayacaklar "Kırkpınar'da güreşmek için bu kadar niçin bekledin? Kırkpınar'a güreşmek hakkını nereden aldın?" Diye soracaklardı. O iki yiğit, savaşa hazırlık için güreşirken şehit olmuşlar, emaneti sahibine teslim ettikleri yere defnedilmişler, sonra da kabirleri başında kırk pınar hayat bulmuştu.

İşte kavuşmuştu Mümin o huzura... Kırkpınar güreşlerinin doğmasına vesile olan iki akıncının, alp erenin mezarları başına gelmişti... güreşlerin yapıldığı çayırın Edirne istikametindeki mezarlarına geldiğinde çok heyecanlıydı.

Mümin, Kırkpınar'a, Ali ile Selim'in türbesi başına gelmeyi niçin bu kadar geciktirmiş, yaşı yirmi altıyı buluncaya kadar niçin beklemişti?

Güreşe başladığında Mümin'in güreşte bir numara olmak, Kırkpınar'da başa güreşmek gibi bir niyeti yoktu. O, güreşe kara sevda derecesinde âşıktı... Yalnızca güreşmeyi düşünüyor, Kırkpınar'da boy göstermeyi aklının ucuna dahi getirmiyordu. Ne zamanki İstanbul'a gitmiş, Ziyaettin Gümüşhanevi hazretleri "Galibiyette mağlubiyeti arayacaksın. Bunun için de hiçbir güreşi kaçırmayacaksın" demiş, daha sonra da Deli Kız, evlenmek için güreşte bir numara olma şartını koşmuş, ancak ondan sonra Mümin, Kırkpınar ve İstanbul'da güreşmeyi düşünür olmuştu.

Mümin, güreşirken vefat edip şehit olan iki alperenin ruhuna fatihalar okudu.

Sarı Hüseyin, kabirlerin başında kendinden geçmiş hâlde duran Mümin'e anlattı; Şehzade Süleyman'ın kırk akıncısına dahil olan iki alp erenin nasıl şehit düştüğünü:

"Alperenler, savaşa hazır olmak için birbirleriyle güleş tutuyorlardı. 38 yiğit, birbirleriyle güreşini ayırdıkları hâlde Ali ile

Selim bir türlü yenişememişlerdi. Biri Ali'ydi. Beden ile gönül gücünü birleştirenlerin piri, alperenlerin önderi Hazret-i Ali'nin ismini taşıyordu, onun yolunda olma çabasındaydı... Diğeri Selim'di, Yavuz Sultan Selim Han'ın ismini emanet olarak omuzlarına yüklemişti.

İkisi de isimlerine uygun hareket ediyorlardı. Şimdi burada güreşlerin yapıldığı yere geldiklerinde yine güreş tuttular. Ve güreşirken her ikisi de isimlerine layık şekilde hareket ettiler; canlarını, emaneti, yüce Allah'a teslim ettiler. Savaşa hazırlık için güreştiklerinden arkadaşları tarafından şehit olarak kabul edildiler ve canlarını teslim ettikleri yere defnedildiler. Bu iki yiğidi toprağın bağrına sakladıktan sonra alperen arkadaşları Dimetoka tarafına yola devam ettiler. Aylar sonra fetihten döndüklerinde Ali ile Selim'in kabirleri başında kırk pınarın hayat bulduğunu gördüler ve buraya 'Kırklar Pınarı' dediler. Sonra burası söylene söylene 'Kırkpınar' olmuş... Daha sonra burada iki yiğidin hatırasına 1361'de Edirne fethedildikten sonra güreşler yapılmaya başladı ve bu şekilde yiğitlerin harman olduğu Kırkpınar güreşleri doğdu. O günden bugüne devam etti. Ancak Osmanlı-Rus Savaşı ve sonrasında 1878, 1879 ve 1880 yıllarında güreşler yapılamadı. Üç yıl Kırkpınar güreşlerinin yapılamaması, Türk milleti için en büyük zül, yüz karası olarak kabul edilmektedir. Bir daha böyle bir durumun yaşanması; Türk oğlunun Rumeli topraklarından atılması anlamına geliyordu."

Mümin, Sarı Hüseyin'in sözleriyle vuruldu:
"Hüseyin Ağam ne dersin? Büle bir şey mümkün mü?"
Sarı Hüseyin üzgün üzgün başını salladı:

"Eğer vatanı elde tutmanın şartlarına riayet etmezsek niçin mümkün olmasın? Kim derdi ki Ruslar, İstanbul kapılarına dayanacak diye? Ama oldu, on dört yıl önce Ruslar, İstanbul kapılarına dayandılar. Tuna ile Edirne, İskeçe, Gümülcine arasındaki Rumeli toprakları elimizden çıktı."

Mümin, Sarı Hüseyin'in sözleriyle on üç yaşında Rodop dağlarında gördüklerini, vatanlarından sürülenlerin perişan

durumlarını hatırladı:

"Doğru sülersin be Hüseyin agam. Yüce Mevlam, o günleri bir daha yaşatmasın. Bize de büle yüz karası günlerin yaşanmaması için gayret, Kırkpınar'ın manasını anlayıp bu manaya uygun çalışma nasip ve ihsan etsin."

Ali ve Selim'in kabirlerini ziyaret ettikten sonra Mümin ve Sarı Hüseyin, bir talikaya binerek Edirne'ye doğru yola koyuldular. Kırkpınar'ı görmekle yüzlerce yıl öncesine giden, Rumeli'yi Türk oğluna vatan kılan alp erenlerin hatıralarıyla dolup taşan Mümin'in heyecanı Edirne'ye doğru yola çıkınca daha da fazlalaştı.

Gönlü ve zihni, Edirne konusunda nice destan ve efsanelerle doluydu. Özellikle de Ebul Hayri Rumi hazretlerinin üç ciltlik "Saltukname" adlı eserinde Edirne ile ilgili yazdıklarını unutamıyordu.

Saltukname'de, Peygamber Efendimizin, Sarı Saltuk hazretlerinin rüyasına girerek "Edrine'yi fethet, orası gaziler diyarıdır, darünnasırdır (yardıma kavuşmuş diyardır), buradan çıkılarak yapılan gazalarda fetih nasip olur" buyurduğunun açıklanması Edirne'ye karşı sevgi ve ilgisini arttırmıştı.

Yine Saltukname'de Edirne'nin çok sağlam yay manasına geldiği, yayın hâkimiyet işareti olduğu, Edirne'ye hakim olanın dünyaya hâkim olacağı, Edrine sözünün zaman içinde Edirne'ye dönüştüğünü okuyunca bu şehre görmeden sevdalanmıştı.

Sarı Hüseyin'in "Edirne'yi fetheden gaziler, bugün Selimiye Camisi'nin bulunduğu yere geldiklerinde 'Ya Rabbi, buraya öyle bir cami inşa edilsin ki benzeri olmasın. Bu beldede kıyamete kadar evliya kulların eksik olmasın, bu diyar dünya durdukça Müslüman ve Türk kalsın' diye dua ederler. Görünen o ki yüce Mevla, gazilerin bu duasını kabul etmiş. Selimiye Camii inşa edildi. Edirne; Kırklar, evliyalar diyarı diye biliniyor. İnşallah kıyamete kadar da Türk ve Müslüman kalır" şeklindeki sözleri Mümin'i iyice kanatlandırdı.

Mümin, Edirne'de en fazla Selimiye Camisi'ni merak ediyordu.

Simovina Köyü'nü geçtikten sonra Edirne'nin kenar mahallesi Karaağaç'a geldiklerinde Mümin, heyecandan yerinde duramaz oldu. Sarı Hüseyin'e "Hüseyin Agam, gözlerimi kapatıyorum. Edirne ve Selimiye Camisi'ni birdenbire görmek istiyorum. Ne olur, bana önce gözlerimi açtırma!" diyerek gözlerini kapadı.

Talikanın her tıkırtısı gönlünde attı, Edirne'yi hayalinde canlandırmaya çalıştı. Yol arkadaşının "İşte şimdi açabilirsin" ikazıyla gözlerini açtı. Gördükleriyle aklı başından gidiyordu, rüyada mıyım diye kendi kendini çimdikledi. Tam karşısında dört minaresi ve kubbesiyle muhteşem Selimiye Camii duruyor ve gülümsüyordu, bir medeniyetin zirvesi olduğunun bilerek... Hemen önünde bir nehir, o nehrin üzerinde bir anlatılmaz güzellikte inci gerdanlık bir köprü vardı. Mümin gibi sakin yaratılışta, heyecan ve coşkusunu belli etmeyen biri, talikadan inmiş, nehir boyunca aşağı yukarı gidiyordu. Sarı Hüseyin, Mümin Pehlivan'a sordu:

"Mümin Pelvan! Nasıl beğendin mi? Bu Meriç nehri, şu köprü Yeni Köprü ve karşında Selimiye, Eski Cami, Üç Şerefeli Cami... İşte Edirne, Murat Hanların, Fatih'in ve Kanuni'nin yadigârı, Sarı Saltuk hatırası..."

"Beğenmek ne kelime be Hüseyin ustam? Âşık oldum aşık..."

"Ne dersin, hemen yolumuz üzerinde Hasan Sezai hazretlerinin türbesi var, kendisi Rumeli'nin en büyük evliyalarındandır. Göçün, vatanından kovulmanın acısını yaşamış bir evliyadır. 1685 yılında Venediklilerin, Mora yarımadasını istila etmesi üzerine yollara düşmüş... önce İstanbul'a oradan da Edirne'ye göç etmiş... Ona uğrayalım mı? Bir diyara gelince ilk önce o yerdeki Allah dostları ziyaret edilmeliymiş."

"Çok iyi olur bre Hüseyin Agam."

Sarı Hüseyin ve Mümin Pehlivan, Bostan Pazarı'ndaki Hasan Sezai hazretlerinin türbesini ziyaret ettiler, o büyük veliyi vesile ederek duada bulundular. Mümin, bir an önce Selimiye Camisi'ni yakından görmek ateşiyle yanıyordu. Ama bu isteği biraz gecikecek gibiydi.

Sarı Hüseyin, kuzeyi işaret etti:

"Mümin Pelvan, Edirne'ye Filibe, Hasköy yolu üzerinden gelenler, bu güzel şehre ulaştıklarında ilk önce Mehtap Hatun'un kabrini ziyaret ederler."

Mümin şaşırdı:
"Mehtap Hatun mu?"
"Evet, Mehtap Hatun!"
"Yani bir hatun kişi?"
"Evet, Mümin Pelvan, bir hatun kişi... Çok mu şaşırdın?"
"Şaşırmadım desem yalan olur. Kimdir bu hatun?"

"Akıncı beylerinden Mihaloğlu Ali Bey'in hanımı, Macar kralının kızı..."

Sarı Hüseyin'in cevabı, Mümin'in şaşkınlığını daha da arttırdı:

"Allah Allah! Macar kralının kızı ha?"

"Evet, Pelvan, kralın kızı... Ali Bey, bir baskında kızı esir eder, kız da Ali Bey'e âşık olur ve Müslüman olduktan sonra da Mehtap Hatun ismini alır ve Ali Bey'le evlenir. İşin en esrarlı yanı da Rumeli'den Edirne'ye gelen güreşseverler, Mehtap Hatun'un kabrini ziyaret etmektedirler. Şu bizim insanımızın müthiş değer yargıları var. Yakıştırmasını çok güzel biliyor."

Mümin'in merakı iyice fazlalaşmıştı:

"Niçin Mehtap Hatun'un kabrini ziyaret ederler?"

"Mehtap Hatun'da Kırkpınar'ın manasını, sahip olunan güzellikleri başkalarına ulaştırmayı, vatan edinmeyi, vatana ve güzellikleri elde tutabilmek için güçlü olmayı görmüşler herhâlde..."

Mehtap Hatun'dan bahsedilince Mümin'in aklına Aslıgül geldi. Aslıgül'ü hatırlayınca da Kırkpınar'a gelenlerin ilk önce Mehtap Hatun'u ziyaret etmelerindeki esrarı anlar gibi oldu. Aslıgül'ün gönlüne girmek, o gönülde kalmak, Kırkpınar'ın temsil ettiği manayla tam iç içeydi... Aslı güllerin gönlünde tutunabilmek Kırkpınar'da baş pehlivan olmaktan çok daha zordu. Aslıgül, aklına

düşünce gönlü alev aldı. Acaba şimdi ne yapıyordu, hangi delilikle meşguldü?

Mümin Pehlivan, Sarı Hüseyin'den istekte bulundu:

"Hüseyin Ağam! Madem öyle dersin, Mehtap Hatun bacımızın kabrini ziyaret edelim. Sen de yolda bize Ali Bey ve Mehtap Hatun'uu anlat!"

Tunca nehri boyunca Mehtap Hatun ve akıncı ailesi Mihaloğullarının çok sayıda kabrinin bulunduğu Gazi Mihal Camisi'ne doğru yürüdüler.

Hem yürüdüler hem de Sarı Hüseyin; akıncıları, Mihaloğullarını ve Mehtap Hatun ile Ali Bey'i anlattı:

"Osmanlı akıncıları için cihat; bir şenlikti, şahadet şerbetini içmek en büyük dilekleriydi. Onlar kanlarını, canlarını hak yoluna feda etmişlerdi. En büyük akınlar Fatih ve Kanuni devirlerinde yapılmıştır. Bu devirde yapılan akınları Avrupalılar hâlâ hafızalarından silememişlerdir. Akıncı beyleri içerisinde en meşhuru Mihaloğlu Alaattin Ali Paşa'dır.

Ali Paşa akıncılarıyla birlikte Tuna'yı kuzeye doğru tam 330 defa geçmiştir. 1435'te dünyaya gelen Ali Paşa iyi bir tahsil görmüştür. Macarca ve Romence dahil çok sayıda Avrupa dilini mükemmel şekilde bilmekte, Türkçe kadar rahat konuşmaktaydı.

Fatih ve II. Bayezid devirlerinde yaptığı akınlarla devlete büyük hizmeti geçmiştir. Fatih devrinde 25 devletle aynı anda tutuşulan harplerde Alaattin Ali Paşa'nın akınları, düşmanları yıldırmış ve muharebe güçlerini büyük ölçüde kırmıştır.

Fatih döneminde 1463'te başlayan savaşlar 16 sene aralıksız devam etmiş ve hepsi de Osmanlı Devleti'nin zaferleriyle neticelenmiştir.

İlk olarak Venedik, 28 Temmuz 1463'te harp açmış fakat Mihaloğlu Ali Bey ve diğer akıncı beylerinin idaresinde Venedik'e yapılan akınlar Venedik'in iktisadi durumunu perişan etmiştir...

Venedik'ten sonra Macaristan'a akınlar yapılmıştır. Bu ülkeye

1461 ve 1466'da yapılan akınları Ali Bey idare etmiştir.

Alaattin Ali Paşa, 1466'daki akında Macaristan Kralı Matthias Corvinus'un kızını esir almıştır. Bu Prenses "Mehtap" adını alarak Müslüman olmuş ve Ali Bey'le evlenmiştir.

Macarların cezalandırılmasına memur edilen Ali Paşa, Tuna'yı geçmiş Varadin'i almış, otuz iki bin esirle dönmüştür...

Alaattin Ali Paşa, Fatih'in vefatından sonra II. Bayezid devrinde de akınlarına devam etmiştir.

Ali Paşa, 1507'de Hakk'ın rahmetine kavuşurken geride beş bahadır evlat bırakmıştır.

Ali Paşa'nın evlatları Gazi Hasan Bey, Gazi Ahmet Bey, Gazi Mehmet Bey, Gazi Hızır Bey ve Gazi Kara Mustafa Beyler, Kanuni'nin saltanatının ilk yıllarında yaşamış ve hepsi de yaptıkları akınlarda şehit düşmüşlerdir."

Vardar Yenicesi'nden sonra Mümin, Edirne'de de vuruldu, akıncıların destansı hayatıyla... Yenice'de Evranos oğullarını tanımış, Edirne'de, Kırkpınar diyarında da Mihaloğullarını...

Mümin ve Sarı Hüseyin, Tunca köprüsünün hemen yanına inşa edilmiş Gazi Mihal Camisi'nin bahçesine defnedilmiş Mehtap Hatun ve Mihaloğullarını ziyaret ettiler, fatihalar okuyarak ayrıldılar ve Selimiye'ye doğru yürüdüler.

Selimiye Camisi'ne yaklaştıkça Mümin'in heyecanı artıyordu. İlk önce İkinci Murat Han'ın yadigârı Üç Şerefeli Cami'ye sonra da Eski Cami'ye ulaştılar. Eski Cami'nin yanından sola döndüklerinde Selimiye Camisi bütün haşmeti ve göz alıcılığıyla karşılarına çıktı. Hedefine atılmaya hazır bir aslan gibiydi. Hiçbir rakibi karşısında heyecanlanmayan Mümin, ayakları titreyerek gözyaşları içinde güney kapısından içeri girdi. Hemen iki rekat tehıyyetül mescit namazını kıldı, duadan sonra gözlerini kubbeye çevirdi. Hayretten aklı başından gidiyordu. Gökyüzü, yedi kat sema cami içine sığmış gibiydi. İkindi sonrası anlatılmaz bir ışık cümbüşü vardı Selimiye Camisi'nin içinde. Sanki cennetten bir köşeydi.

Mümin Pehlivan ve Sarı Hüseyin, cami baş imamını dinleyen ziyaretçilere katıldılar ve gönüllerini, Selimiye'yi anlatan sözlere verdiler:

"Kubbenin çevresinde kırk pencere vardır. Bu kırk pencere hem Kırkpınar'a hem de birliğe, tevhide, hakiki aşka götüren kırklara, kırk evliyaya işarettir. Kubbe ise Türkoğlu'nun binlerce yıllık kızıl elmasına işaret eder. Selimiye Camisi'ndeki her şeyin, temsil ettiği bir manası vardır. Dört minare, dört hak mezhebe; caminin tabandan kubbeye beş kat olarak yapılması İslam'ın beş şartına; yaratılanlarda Yaratanın yüceliğini, birliğini, tekliğini görmeye; caminin süslemelerinde kullanılan 99 çeşit lale de Allahü teâlânın 99 ismine işaret eder."

Baş imam, ziyaretçileri üst kattaki Hünkâr Mahfiline çıkardı. Buradaki eşsiz güzellikte çinilerin arasında Osmanlı'nın kalbine saplanmış bir kara delik vardı. Bir kısım çiniler yerinden sökülmüştü.

Baş imam bu hançer yarasını kimin açtığını açıkladı:

"Buradaki elma süslemeleri de kızıl elmaya, Türkoğlu'nun cihan hâkimiyeti hedefine işaret eder. Ne yazık ki buradaki çinilerin bir kısmı 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nde 13 sene önce Rus generali Skolobef tarafından sökülerek Petesburg'a götürüldü. Bu kara delik bu sebeple burada oluşmuştur. Bu bize; sahip olduğumuz güzellikleri elde tutmak için yeterli derecede güçlü olmaz, çalışmaz, bulunduğumuz zaman okuyamazsak başımıza gelecekleri, yüz karamızı gösteriyor."

Mümin, Selimiye'de gördükleri ve duyduklarıyla tam manasıyla vuruldu. Bu hâli görmektense yer yarılsa da içine girsem diye düşündü. Yerin içine girmek de yüz karalığını örtmezdi. Çare çok çalışmak, üzerine düşeni yapmaktaydı.

* * *

On çift davul zurna sabahın erken saatinde vurmaya başlamıştı. Davul zurnaların cenk havasına kendini kaptıran güreşseverler, Avrupa fatihlerinin torunları, akıncı cetleriyle birlikte Niğbolu

önlerinde harp ettiklerini zan ediyorlardı.

Kalabalık gruplar hâlinde gelen köy ağalarını, bizzat Kırkpınar ağası; boynuna kırmızı bir puşo bağlı çok güzel erkek tay ve davul zurna ile karşılıyordu. Böyle kalabalık gelen davetli gruplarını karşılamak için Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan Selim ve Ali'nin mezarının bulunduğu tepe üzerinde bir gözcü bulunuyordu. O bayrak sallayınca ağanın haberi oluyordu. Yörelerinin pehlivanlarıyla birlikte gelen köy ağaları, yanlarında mutlaka Kırkpınar ağasına hediyelik koç, koyun, sığır, tay gibi hayvan getiriyordu. Hayvan getirmeyen ise ağa çadırındaki postekenin altına karınca kararınca altın para bırakıyordu. Bu şekilde gelen misafirleri doyuran, pehlivanlara ödül veren ağaya yardım edilmiş oluyor, Kırkpınar geleneği de el birliğiyle yaşatılıyordu.

1891 yılının Mayıs ayı, Hıdrellez günlerinin ve Kırkpınar güreşlerinin üçüncü günüydü. Osmanlı orduları mayıs başında,

Bülbüller ötüyor seher vaktidir
Gül bade içelim bahar vaktidir
Hazır olun erler gaza vaktidir
Yürüyelim düşman eline
Çadırlar toplansın tuğlar dikilsin
Tekbir sedaları arşa yükselsin
Tuğlar başa geçsin tekbir çekilsin
Destur saldıralım düşman eline
diyerek sefere çıkarlardı.

Osmanlı ordularının sefere çıktığı mayıs ayı başında, Hıdrellez'de; koç yiğitler, bütün yeryüzünü alperenler için er meydanı bilenler,

Buna er meydanı derler,
Bunda söz olmaz,
Çifte yürekli erler,
Şahin gelir cihane,
Ele, bele, dile ihanet olmaz,
Okurlar fermanı imanım,

narasıyla er meydanı Kırkpınar'a çıkmışlardı... alperenler hatırasını yaşatabilmek, sahip olunan güzellikleri, vatanı, ırzı, namusu düşmana çiğnetmemek için hep güçlü olmak gerektiğini unutturmamak, gönül ve beyinlere kazımak için...

Kırkpınar'ın üçüncü günüydü. Herkes Mümin Hoca'yı konuşuyordu. Mümin, Adalı Halil ile Kırkpınar birinciliği için güreşecekti. Daha önce Kırkpınar'a hiç katılmamış, ismi duyulmamış bir pehlivan gülle gibi düşmüştü er meydanına... Kırkpınar'a bir gelmiş pir gelmiş, ortalığı kasıp kavurmuştu.

Gerçi bir yıl önce duyulmuş ancak kimse inanmamıştı; Mümin'in Selanik'te Adalı'yı yendiği, Edirne'den İstanbul'a, Filibe'den Saraybosna'ya, Üsküp'ten Bağdat'a, İzmir'den Trablus'a bütün Osmanlı mülkünde... Ama herkes, bunu Adalı'nın hastalığına vermişti. Adalı Halil de hasta olduğunu, bu sebepten Mümin'e yenildiğini, onu her zaman rahatça yenebileceğini söylemişti.

İşte şimdi Kırkpınar'da, bir yıl önceki bu güreşin rövanşı yapılacaktı. Mümin, Bursalı Koca Rüstem ve Erenköylü Osman Pehlivanları, Adalı Halil de Filibeli Kara Ahmet ile Koca Yusuf'un çırağı Küçük Yusuf'u yenerek finale gelmişlerdi.

Yağlı güreşin en büyük iki ismi Koca Yusuf ve Hergeleci İbrahim, bu seneki Kırkpınar güreşlerine katılmamışlardı. Kurtdereli Mehmet Pehlivan da başaltına güreşmiş, başaltında birinciliği kazanmıştı. Ve baş güreşlerinde meydan Adalı Halil ile Kavalalı Mümin Hoca'ya kalmıştı.

Kispetini giymiş bekliyordu, cazgırın "Son güleş için başpelvanlar hazır olsun" ünlemesini... Mümin, çok heyecanlıydı. Kırkpınar'ın ilk iki gününde Mümin güreşmemiş, ödülleri diğer pehlivanlar alsın istemişti. Kırkpınar güreşleri üç gün yapılır, ilk iki günde dereceye girenlere ödüller verilirdi. Ancak asıl güreşler üçüncü gün yapılır, bugün yapılan dereceler Kırkpınar derecesi sayılırdı.

Mümin, babası ve ağabeylerini merak ediyordu. Kayınpederi, Yandım Ali Bey ve diğer Kavalalı güreş severlerle birlikte gelmemişlerdi. Kayınpederi Tımrışlı Ahmet Bey, babası Sadık Ağa'nın biraz rahatsızlandığını, ağabeyleriyle birlikte Uzunköprü'de kaldığını söylemişti. Mümin, Kırkpınar'ın ilk iki günü büyük bir heyecan ve ümit içinde beklemiş Kırkpınar'a her yeni kafile geldiğinde bakmıştı, babası ve ağabeyleri geldi mi diye... Ama gelmemişlerdi. Mümin, gelmediklerine hem üzülüyor hem de seviniyordu. Üzülüyordu babasıyla dargınlığı çok uzamıştı; seviniyordu, Adalı'ya yenilirse mağlubiyetine şahit olmazlar diye...

"Selamün aleyküm Mümin Pehlivan."

Mümin "Aleyküm selam" diyerek sese döndü. Selam veren, gözlerinde bal arıları uçuşan, yüzünde nice bir gül açan, bakışı, duruşu, her hâliyle insanı rahatlatan kırk yaşlarında biriydi:

"Oturabilir miyim?"
Mümin, yanında yer açtı:
"Tabii buyurun, şeref verirsiniz. "
Mümin'in yanına, çimenlerin üzerine bağdaş kurdu:

"İsmim Mehmet, Suyolcu Mehmet Pelvan derler. İstanbul'dayım. Başaltında, sizin gibi pelvanların olmadığı yerlerde de başa güleşirim. Güleşlerini seyrettim, çok beğendim. Seninle bir tanışayım istedim."

Mümin tedirgin oldu:

"Mehmet Pelvan! Yakınlığınızı şeref biliriz."

"Güleş tarzınız çok değişik. Rakibinizi cin çarpar gibi çarpıyoruz. Bugüne kadar hiçbir pehlivanda görmediğim şekilde güleşiyorsunuz. Güleşiniz biraz Hergeleci İbrahim andırıyor ama ondan da çok farklı. Sormamda mahzur yoksa bir sualim var."

Övgü dolu sözlerle sıkılan Mümin, hangi sualin geleceğini fark etti ama nasıl hayır desindi:

"Buyrun efendim, ne mahzuru olur ki..."

"Size güleşin bu şeklini öğreten ustanız kim? Çok merak ettim. Gördüğüm kadarıyla ustanız burada değil..."

Mümin'in tahmin ettiği sual gelmişti. Ne cevap versindi? Nasıl

söylesindi, nasıl desindi "Ustam ismini dahi bilmediğim esrarengiz bir şahıs!" diye... Esrarengiz şahıs, kendisinden bahsedilmesini kesin kes yasaklamıştı. Mümin boyun büktü:

"Belli bir hocam yok efendim. Biraz ondan biraz bundan... Daha doğrusu güleşerek ve seyrederek öğrenmeye çalıştım."

Suyolcu Mehmet Pehlivan tam manasıyla şaşırdı:

"Allah! Allah! Akıl almaz şey... Bugüne kadar hiç böyle bir şey duymadım ve görmedim. Yüce Mevlamızın kudretinden sual olunmaz. Demek ki sana da büle bir kabiliyet vermiş. Mümin Pelvan, hiç İstanbul'a gittin mi?"

Mümin, iki gönül yarası güreş ve Aslıgül için Ziyaettin Gümüşhanevi Efendiye yaptığı ziyaretleri hatırladı. Biri dört diğeri üç yıl önce olmak üzere iki defa Ziyaettin Efendi'yi ziyaret etmişti. Aradan geçen bunca zamana rağmen iki gönül yarası da kanamaya devam ediyordu.

"Geldim efendim, iki defa."
"Peki, İstanbul'da hiç güleş tuttun mu?"
"Tutmak kısmet olmadı."
Mehmet Pehlivan üzgün üzgün başını salladı:

"Ya üle mi? Mümin Pelvan, güleşin kalbi İstanbul'da atar. Burada güleş tutmadıkça pelvan kendini güleşmiş saymamalı. İstanbul'da çevrem çok geniştir. Seni İstanbul'a götüreyim, sana yoldaşlık edeyim. Güleşini İstanbullular da görsünler."

Mümin heyecanlandı. Aslıgül'e kavuşabilmesi, güreşte bir numara olması için İstanbul'a gitmesi şarttı. Kalbur üstü pehlivanlarla ancak orada karşılaşabilirdi.

"İstanbul'a ben de gitmek isterim. Kısmetse olur, niçin olmazsın?"

"Gideceksin kardeşim hem de çok yakında."

Suyolcu ile sohbetlerinde araya giren ses Mümin'e tanıdık geldi. Döndü, yanılmamıştı, ses yakındı hem de çok yakın. "Müsaadenle

Mehmet Pehlivan!" özrüyle ayağa fırladı. "Sadık Agam hoş gelmiş, sefalar getirmişsin" diyerek gelenin boynuna sarıldı. Gelen, Mümin'in en çok sevdiği ağabeyi Sadık Pehlivandı. İki kardeş, hasret giderdikten sonra Mümin, Suyolcu ile tanıştırdı. Merak içinde sordu:

"Babam geldi mi?"

Sadık Pehlivan, tam önlerindeki seyircilerin arasını işaret etti:

"Geldi, bak tam karışımızda."

Mümin, ağabeysinin işaret ettiği yere baktı. Babası, elli metre kadar önündeydi ve ona bakıyordu. Tepeden tırnağa titredi, iki defa baba tokadıyla tanışan sağ yanağı yandı ama nasıl? Büyük ağabeyi Mustafa Pehlivan da hemen babasının yanındaydı. Mümin, bakışlarını babasından kurtardı, Sadık Ağabeysine döndü:

"Niçin geciktiniz? Üç gündür gözlerim yollarda kaldı."

"Sorma bre Mümin başımıza gelenleri? Uzunköprü'ye geldiğimizde babam çok şiddetli ishale yakalandı. İki gün tanıdıkların yanında mecburi misafir olduk. İyice güçten kuvvetten düştü. Yerinden kıpırdayacak hâli kalmadı. Ama "Ölsem de Kırkpınar'a gitmeli, Mümin'i er meydanında seyretlemeliyim" diye ısrar edince ağabeyimle ben dört kollu sedye/tezkere yaptık. Trene kadar ve tren sonrası bununla taşıyarak buraya getirdik."

Mümin'in yüreği ağabeyinin anlattıklarıyla yandı, burun direği sızladı. "Hey yüce Rabbim! İşlerinin hikmetinden sual olunmaz. Güleştiğim için evlatlıktan ret eden babam, şimdi ölümü göze alarak güleşimi seyretmeye geldi" diye düşündü, gidip babasının elini öpmek, yıllardır hasret kaldığı baba göğsüne yaslanmak, baba şefkatinde dertlerini unutmak isteğiyle kavruldu. Ama gidemezdi, Kırkpınar baş güreşlerinde birinci olmadıkça "Baba, ben geldim. Hakkını helal et!" diyemezdi.

Sadık Pehlivan, on sekiz yıl öncesini, Mümin'in baba tokadı yediği günü hatırladı, babasını gördükten sonra yüzünün aldığı şekli görünce... Mümin'i kucaklamak için dayanılmaz bir istek duydu ama kendine mâni oldu, sağ omuzundan kuvvetlice tutmakla

yetindi:

"Sona kalmışsın ha Mümin? Duyunca hiç birimiz inanamadık. Babam, çocuklar gibi ağladı."

Bu sırada cazgır "Başta son güleş için Adalı Halil ve Mümin Pelvan hazır olsunlar!" diye seslendi. Mümin "Bismillah" diyerek yerinden doğruldu. Bir tarafında Sadık Ağabeysi diğer tarafında Suyolcu Mehmet Pehlivan olduğu hâlde kazan başına yürüdü. Mümin'in gözükmesiyle seyirciler hareketlendi. Selanik, Kavala ve Serez tarafından gelenler coşkuyla alkışladılar:

"Maşallah deyin Kavala'nın aslanına!"
"Bugün de Adalı'ya dersini ver!"
Mümin'e verilen destek, Edirnelileri kızdırdı:
"Çolak Molla'nın bugün öteki kolu da kırılacak."

"Hasta Adalı'yı yenmek marifet değil. Bugün burnun çimlerin arasından çıkmayacak."

"Molla için sedyeyi hazır edin. Yürüyecek hâli kalmayacak."

Mümin'in taraftarları Edirnelilere cevap verince hava iyice ısındı. Zaptiyeler hemen iki taraf arasına girdiler.

Bu sırada müthiş bir gürültü koptu. 140 kiloluk Adalı Halil tıpkı bir dev gibi salına salına meydana yürüdü. Bu yürüyüşle kimi yüreklere coşku bürüdü:

"Maşallah deyin şu aslana."

"Haydi, göster Aliço'nun çırağı olduğunu; kır Mollanın kollarını!"

Adalı Halil, taraftarlarına elini sallayarak selam verdi. Suyolcu, Mümin Pehlivan'a sordu:

"Sahi Mümin Pelvan! Aliço ile tanışıp elini öptün mü?"

Mümin kızardı, eli ayağına dolaştı. Aliço, efsanevi başpehlivan, Kırkpınar'a bugün gelmiş, görmüş, gelişiyle gönlü pır pır etmişti.

O kadar çok istemesine rağmen gidip tanışamamış, elini öpememişti, çekinmişti... Aliço'nun kendisini aşağılayacak şekilde

konuşmasından... Herkesin çolak koluna, zayıf bedenine, medrese talebesi olmasına dil uzatmasına sabredip aldırmayabilirdi. Ama rüyalarının pehlivanı Aliço'dan gelecek böyle bir şeye dayanamazdı. Bu sebepten Aliço ile tanışmaya cesaret edememişti. Durumu, Suyolcu'ya açıklamaya çalıştı:

"Kendisini Selimiye Camisi'nde gördüm ancak tanışmadım, daha doğrusu cesaret edemedim be Mehmet Pelvan. Ya Aliço da başkaları gibi dış görünüşüme takılıp kalırsa diye?.."

Suyolcu, Mümin'in kolundan tuttu ve çekti:

"Korkma, Aliço, saray terbiyesi almıştır. Gaddar diye şöhret bulmuş ama merttir. En önemlisi de güleş ve pelvandan anlamakta üzerine yoktur. Sabahtan beri burada. Mutlaka senin güleşlerini gördü... bakalım ne diyecek?"

Mümin, Aliço ile yüz yüze gelmeyi pek istemiyordu ama içindeki merak baskın çıktı, Suyolcu'ya uydu. Hakem heyetinin bulunduğu yere doğru yürüdüler. Mümin, büyük bir heyecan içindeydi. Kırkpınar'ın efsanevi pehlivanıyla, yıllarca soyunmadan Kırkpınar'da başı kurtaran Aliço ile Sultan Abdülaziz Han'ın arslanı ile karşı karşıya gelecekti. Aliço, Kırkpınar'ın baş hakemiydi. Hakem heyetinin oturduğu çardağın önüne geldiler. Selam verdiler, Aliço ve beraberindekiler selamı aldılar. Suyolcu, Mümin'i Aliço'nun huzuruna götürdü:

"Koca ustam! Kavalalı Mümin Pelvan, elinizi öpüp duanızı almak diler."

Mümin, mahcup bir şekilde "Öpeyim ustam!" diyerek Aliço'nun eline uzandı. Aliço, dikkatle bakarak elini uzattı. Heyecan içinde elini öptü. El değil, sanki mermer direkti. El bağlayıp karşısında durdu. Aliço, dikkatlice Mümin'e baktı ve kolundan sıktı; Mümin, kolunun koptuğu zannetti... Mümin, Aliço'nun kendine bakan gözlerinde atların şaha kalkışını görür gibi oldu. Atlar yavaşladı, bal arısına dönüştü:

"El öpenlerin çok olsun Mümin. Evlatlarının, torunlarının elini öpmesi için de bir an önce evlenmen lazım. Duyduk ki nişanlın,

evlenmek için meydanlarda tek olmanı şart koşmuş. İşin çok zor. Aradan çıkarman gereken çok pehlivan var... Koca Yusuf, Hergeleci İbrahim... Başaltında fırtına gibi esen Kurtdereli... Velhasıl işin çok zor..."

Mümin, tepeden tırnağa titredi. Koca usta bunu nereden işitmişti? Aliço, içinden geçenleri anlamış gibi gülümsedi:

"Mümin Pelvan! Bu meydanların kulağı ve dili vardır. Gizli bir şey kalmaz. Güleşlerini seyrettim. Yüce Mevlam, nazardan saklasın! Anlatılmaz bir gücün ve güleş zekân var. Yalnız güleşe darılmış gibisin. Güleş dargınlık kabul etmez. Bizim çırağa dikkat et! Çok deli doludur. Selanik'in acısını senden çıkarmak ister. Kavga çıkarabilir. Sakın ona uyma! Hadi Allah yardımcın olsun."

Mümin, tam manasıyla şok olmuş bir vaziyette Aliço'nun yanından ayrıldı. Suyolcu, Mümin'e takıldı:

"Mümin Pelvan, Aliço, güleşmeden seni yendi galiba?"

Mümin, şaşkın hâlde konuştu:

"Doğru sülersin be usta. İnsanlığı, ustalığı, zekasıyla bizi yendi."

"Peki bu nişanlının evlenmek için koştuğu şart ne?"

Mümin, utanarak kısaca anlattı ve hayretini dile getirdi:

"Sorma be usta, en fazla da buna hayret ettim! Yalnızca aile içinde bilinen bir meseleydi. Bugüne kadar dışarı sızmamıştı."

Suyolcu güldü:

"Yerin kulağı var diye boşuna dememişler. Aliço; toprağın, meydanın dilinden iyi anlar. Herhâlde toprak sülemiştir."

Mümin, Suyolcu'nun şakasına "Haklısın" demekten başka cevap veremedi. Ama beyninde kocaman bir soru işareti kaldı.

Suyolcu'dan ayrılan Mümin, yağ kazanı dibine geldi. Adalı Halil, yağlanmaya başlamıştı, selam verdi, selamı aldı, sonrasında Mümin'e sataştı:

"Ne o şefaatçi olsun diye ustama mı gittin?"
Mümin şaşırdı:

"Ne şefaati Halil Pelvan, anlayamadım?"
Adalı güldü:

"Ne şefaati olacak? Güleşte, seni sakatlamamam için... Ama hiç ümitlenme! Ustam bile araya girse intikamımdan kurtulamazsın. İntikamım korkunç olacak!"

Mümin, Adalı'nın ustasını bile çiğnemeyi göze aldırtan duygularına hayret etti, sakin sakin cevap verdi:

"Halil Pelvan! Ustanın elini öptük, duasını ve seninle ilgili birkaç tavsiyesini aldık. Kırkpınar er meydanında güleş yapanın, alperenler hatırasını yaşatanların intikamla ne işi olabilir?"

Mümin'in sakin sakin cevabı Adalı'yı kızdırdı:

"Sağda solda aleyhimde konuşup Adalı'yla on defa karşılaşsak hepsinde yenerim diyormuşsun."

"Halil Pelvan, o nasıl söz? Fitnecilerin işi. Sen koca usta Aliço'nun çırağısın. Ustalıkta, pelvanlıkta muhakkak benden fazlasın. İlkinde ben yendim, bu sefer sen yenersin. Bu iş, kısmet ve çalışma işi."

Adalı Halil, Mümin'in sözleriyle bir defa daha zor duruma düştü... Çok haklı, çok yerinde, bilgece sözlere ne desindi? O da bir şey diyemedi, yalnızca homurdandı ve yağlanmaya başladı.

Mümin ve Adalı Halil, konuşmadan yağlanmaya devam ettiler. Cazgırın "Baş pelvanlar er meydanına!" seslenmesiyle yağlanmayı bitirip çayıra yürüdüler.

Cazgır, pehlivanlara kıbleye karşı el bağlattı. İki pehlivanı yan yana gören seyircilerin tepkisi değişik oldu. 140 kiloluk Adalı'nın yanında 90 kiloluk Mümin çok ufak kalmıştı.

Adalı taraftarları hem seviniyor hem de dalgasını geçiyorlardı:

"Te be bu Molla, hepten de kızan gibi kaldı bizim Adalı'nın yanında."

"A be doğru sülersin! Adalı, kemikleri kırar bu Molla'nın."

Mümin'i destekleyen Kavalalı ve Selanikliler ümitsizliğe düştüler:

"Ya bu bizim Mümin, Adalı'nın yanında çok garip kaldı."

"Haklısın be. Geçen sefer Adalı hakikaten hastaymış herhâlde... Yoksa bu Mümin, bu dev Adalı'yı nasıl yener?"

Cazgır, öğüdüne Adalı Halil'den başladı:
"Hey Edirne'nin Aslanı Adalı Pelvan,
Geçiyor günler, akıyor zaman,
Gücüne kuvvetine güvenme,
Rakibin Mümin Hoca çokça Yaman.
Deme, Aliço'nun çırağıyım,
Er meydanlarının kralıyım,
Ummadığın taş baş yarar,
Büyüklenmek Pelvana zarar."

Tecrübeli cazgır Sadık Hoca, Adalı Halil'e büyüklenme diye nasihatte bulunduktan sonra Mümin'e döndü:

"Hey hem pelvan hem Molla Mümin,
Çok güzeldir güleşin senin,
Düşünme, Adalı değildir dengin,
İyi bil, nefsinle olmalı cengin."

Mümin, cazgırın "... nefsinle olmalı cengin" sözüyle titredi. Evet yıllardır nefsiyle olan cengi devam ediyordu, hâlâ netice alamamış, nefsine galip gelememişti. Cazgır, Mümin'e olan nasihatini sürdürdü:

Deme, çok acı gücüm var,
Rakibin Adalı'dır, meydan ona dar,
El ensesine dikkat et, tırpanından sakın,
Yoksa mağlubiyet olur sana yakın.
İki pehlivana nasihatlerini bitiren cazgır seyircilere döndü:
Allah Allah İllallah!
İki Türk aslanı çıktı meydane,
İkisi de birbirinden merdane,
Altı düştüm diye yerinme,

Üstü çıktım diye sevinme,
Alta düşersen apış,
Üste çıkarsan paça kasnaktan yapış,
Çapraz gireyim deme yan baş atar,
Sarma künde yapma kılçık atar,
Kırımdan gelir Tatar tozu dumana katar,
Hasmın alırsa kündeyi manda olsan yine atar,
Söğüt dalından odun olmaz,
Her yiğitten pehlivan olmaz,
Biri ak biri kara, Hazret-i Hamza çıktı nura,
Ben çıkıyorum aradan, Allah sizleri kayıra.
Allah! Allah! İllallah!
Muhammed-ür-rasülüllah!
Haydi hep birlikte diyelim
Dualarla bu iki aslana maşallah,
Allah derman versin.

Duanın bitmesiyle birlikte iki pehlivan peşreve başladılar. Mümin'in peşrevi çok hareketliydi, bir ok gibi bir o yana bir bu yana uçuyor, hedefe varıyor, gönüller alıyordu. Adalı'nın peşreviyse heybetliceydi. Sanki kocaman bir dağ bir sağına soluna eğile eğile yürüyordu. Her iki pehlivan da Türk oğlunun Türkistan'dan Anadolu'ya, oradan da Avrupa'ya akışının, ok gibi hedefe uçuşun, kartal gibi göklerde süzülüşün, yay gibi gerilmenin, kurt gibi düşmana atılmanın, at gibi şaha kalkmanın canlandırıldığı peşrevi en iyi şekilde yapma gayretindeydiler.

Pehlivanların ayrı ayrı güzelliklerdeki peşrevleri seyircileri coşturdu. Pehlivanlarla birlikte Türkistan'dan kanatlandıklarını, Anadolu'ya konduklarını, buradan aldıkları güçle Avrupa'ya geçtiklerini, Avrupa'yı şenlendirerek Rumelini vatan eylediklerini, sonra da Kırkpınar çayırına döndüklerini hissettiler, göz yaşlarını tutamadılar.

İki pehlivanın peşrevi herkesi çok duygulandırmıştı... ancak biri duygulanmakla kalmamış gözyaşlarına boğulmuştu. Gözyaşları ak sakalının üzerinden inci taneleri gibi düşüyor; o, bu gönül hazinelerini saklama ihtiyacı duymuyor, "Ya Rabbi bana bugünleri gösterdin. Sana sonsuz şükürler olsun. Evladımla helalleşmeyi de

nasip et. Helalleşmeden canımı alma!" diye şükür ve dua ediyordu. Gözyaşlarıyla dualara duran ihtiyar kişi kimdi? Kim olacak, güreştiği için Mümin'i evlatlıktan ret eden, oturduğu yerde iki evladının desteğiyle duran babası Sadık Ağa'ydı...

Mümin'e bakıp bakıp gizli gizli ağlayan biri daha vardı. Bu, Mümin'in kayınpederi Tımrışlı yanındaki bıyıkları yeni çıkan delikanlıydı. Mümin'den bir an olsun gözlerini ayıramıyor, "Ben ne yaptım ben ne yaptım?" diye sayıklıyordu.

Pehlivanlar, peşrevdeki ilk karşı karşıya gelmelerinde tokalaşarak helalleştiler, ikisi de birbirlerinin topuklarına değerek başına götürdüler, böyle yaparak birbirlerine "Sen insanlıkta benden çok ilerisin, pehlivanlıkta da ayağının tozu olamam" dediler.

Peşrevde her birisi nice bin mana taşıyan hareketleri yaptıktan sonra ense bağladılar ve heyecanla beklenen an geldi, güreş başladı.

1891 Kırkpınarı'nın baş pehlivanı belli olacaktı. Ense enseye geldiklerinde Mümin, Adalı Halil'in çok hırslı, Selanik'teki yaptıkları güreşe göre çok daha iyi olduğunu anladı, işi uzatmanın aleyhinde olacağını düşündü. Adalı, Kırkpınar'a çok iyi hazırlanmıştı hem de Aliço'nun çırağıydı. Ustasından kendisiyle ilgili taktiği mutlaka almıştı. Adalı Halil, Mümin Pehlivana "Seni bugün elimden ustam Aliço da kurtaramayacak, elini öpmen bir işe yaramayacak. Kemiklerini kıracağım" dedi. Mümin ne desin bilemedi. Çok nadir kızan, daha doğrusu kendisine yapılan hakaretlere aldırmamaya çalışan Mümin bile dayanamadı, kızdı "Elinden gelen ardına koma!" demesiyle birlikte Mümin ortadan kayboldu, Adalı'nın koca vücudu önünde görünmez oldu. Ne olmuştu da Mümin ortadan kaybolmuştu? Ne olacak, Adalı laf yetiştirmeye çalışırken Mümin, bir yılan gibi kayarak Adalı'nın paçalarına inmişti. Adalı, durumu fark ettiğinden boyunduruk vurmak için çok geçti. Ancak can havliyle kendini yere atmaya fırsat bulabildi.

Mümin, Adalı'nın gösterdiği çevikliğe hayran oldu. İri vücuduna rağmen bu kadar çevikliği nasıl gösterebilmişti?

Güreşin hızlı başlaması taraftarları heyecanlandırdı. Mümin'in

gösterdiği acarlık memleketlilerini coşturdu:

"Aferin Mümin sana. Gösterdin yine ne kadar hızlı olduğunu."

"A be o ne dalıştı üle, az kalsın Adalı'yı götürüyordu."

Adalı taraftarları ise Adalı'nın boyunduruğu yetiştirememesine üzülüyorlardı:

"Te be bu Mümin çok sakar. Az kalsın Adalı'yı yenecekti..."

Kendini cansız yere atan Adalı, ayağa kalkmak için hareketlendi ama Mümin izin vermedi. Bir panter gibi yetişerek Adalı'yı kispetinden tutarak bastırdı. Adalı "Nasıl böyle bir oyuna geldim, nasıl gafil avlandım?" diye kendi kendine yiyordu.

Adalı, Mümin'in ellerini kispetten koparmak için zorladı. Ama muvaffak olamadı. Mümin, sağa sola atarak Adalı'nın ayağa kalkmasına mâni oluyordu. Yerdeki boğuşma bir müddet devam ettikten sonra Adalı, ayağa kalkmak için mücadeleyi bıraktı. Yaklaşık on dakika süren hızlı mücadele iki pehlivanı da soluksuz bırakmıştı. Adalı iyice çimlere yapıştı, Mümin de üzerine abanarak kontrol altına aldı.

Adalı'nın yanında çok küçük kalan Mümin'in rakibini yerinden kaldırmaması herkesi şaşkınlık içine düşürmüştü. Koca Adalı, nasıl olur da Mümin'in altından kalkamazdı? Adalı ile Mümin arasıdaki mücadeleyi herkes heyecan içinde izliyordu. Ama iki kişi vardı ki bunlar gözyaşlarına mâni olamıyordu. Biri Mümin'in babası Sadık Ağa, diğeri de kayınpederi Tımrışlı Ahmet Ağanın yanındaki meçhul delikanlıydı.

Tam manasıyla şaşkındılar Adalı ile Mümin arasındaki Selanik güreşini seyretmeyen Edirneliler... Adalı'nın hâline akıl erdiremiyor, acaba hastalandı mı diye düşünüyorlardı.

Mümin, Adalı'ya sarma vurup tek kle ile çevirmek için harekete geçti. Adalı, ellerini kullanarak fırsat vermedi. Bunun üzerine künde aramaya başladı; Adalı, tor top olup buna da müsaade etmedi. Mümin gerçeği yakaladı... acı kuvveti, Kırkpınar'a çok iyi

hazırlanması sebebiyle Adalı'ya yerde oyun uygulaması çok zordu. Adalı'yı ancak gücünü ve oyununu onun aleyhine kullanarak kendi oyunu, kendi kuvvetiyle yenebilirdi. İki cihanın Efendisi "Savaş hiledir" buyurmuştu. Yağlı güreş de savaşın misalleştirilmesiydi.

Adalı, fırsat buldukça Mümin'in bileklerinde tutarak ileri fırlamaya, Mümin'in altından kurtulmaya teşebbüs ediyordu. Böyle bir teşebbüs esnasında Mümin, bilerek yavaş davrandı ve Adalı Halil ayağa kalktı. Kalkmasıyla birlikte de "Hayda bre Molla" diye narayı patlattı.

Adalı'nın alttan kalkması Edirneli hemşerilerini sevindirdi:
"Bravo Adalı! Göster şu Molla'ya gününü!"
"Adalı kızmışa benzer. İşte şimdi yandı Molla."

Kırkpınar Ağası da sevinenler arasındaydı, sevincini yanındaki Aliço ile paylaşmak istedi:

"Senin çırak iyi kurtuldu be koca Usta?"
Aliço'nun canı sıkkındı:
"Ne kurtulması Ağa, Mümin bıraktı."
Ağa şaşırdı:
"Mümin mi bıraktı? İnsan rakibini altından bırakır mı?"

"Bırakır ağam bırakır. Eğer altta bir şey yapamayacağını anlarsa bırakır. Bu Molla çok zeki... Güleşi aklıyla yapar, bizim çırak gibi hisleriyle değil. Güleşin yükünü Adalı'ya taşıtır. Halil, ne yazık ki bu Molla'yı hiç tanımamış."

Ağa, Aliço'nun anlattıklarıyla şak kündesi yemiş gibi olmuştu. Mümin, Adalı'ya iyi bir ders verilmesi gerektiğine iyice inanmıştı. Baştan "Kemiklerini kıracağım!" demiş, saygısızlık yapmış, şimdi de ikide bir hakaret, aşağılama için "molla" diyordu.

Güreş başlayalı yarım saati geçmişti... Adalı, Mümin'e karşı bir şey yapamadığı gibi zor duruma da düşmüştü. İstediğini yapamamanın verdiği hırsla kendi kendini yiyor, aklı iyice devreden çıkıyordu. Sağlı sollu elenselerle bora oldu esmeye başladı. Elenseler, sarp kayalara çarpan Kara Deniz dalgaları gibi

Mümin'in ensesine doğru yol alıyordu. Mümin, vücut hareketleriyle bunlardan kurtuluyordu. Bu elenseler yerini bulsa Mümin'in ensesinin kopması işten bile değildi; Adalı o kadar hırslı savuruyordu. Adalı taraftarları büyük bir neşe içinde bu elense sağanağını seyrederken; Serez, Kavala ve Selanik'ten gelenler, Mümin için endişeleniyordu. Bu endişelerinde de haksız olmadıkları ortaya çıktı.

Adalı, kollarını Mümin'in koltuk altlarından geçirip sırtında birleştirmiş, çapraz oyunu almış, sürmeye başlamıştı. Hem de öyle sürüyordu ki hızları her an fazlalaşıyordu. Aliço, Adalı ile Mümin arasındaki güreşi çok dikkatle seyrediyordu. Oyunu, Adalı mı aldı yoksa Mümin mi verdi bütün ustalığına rağmen anlayamamıştı. Aliço, bunları düşünürken ortalık karıştı. Aliço, Adalı'nın uçtuğunu gördü. Büyük bir öfkeyle "A benim aptal çırağım, yine düştün Molla'nın oyununa? Sana çaprazı bilerek verdi. Sen sürdükçe o da hızına hız kattı, denetimini kaybettirdi" diye söylendi.

Neler olmuştu da Adalı birdenbire havada uçmuştu? Ne olacak, Aliço'nun söylediği olmuş; Adalı kontrolü kaybettiği anda Mümin yere çökmüştü. Çökünce de olanlar olmuş; Adalı, Mümin'e çarparak uçmuştu. Koca vücudundan beklenilmeyen bir çeviklik göstererek havada dönmüş, göbeğinin yıldız görmesine mâni olarak yenilmekten son anda kurtulmuştu. Bununla da kalmayıp düşmesiyle beraber ayağa fırlamıştı.

Adalı taraftarları, Mümin'in pehlivanlığını kabul etmeye başlamışlardı:

"Te be bu Mümin çok akıllı güleşir."

"Doğru sülersin be. Adalı güleşiyor gibi gözüküyor ama hep zor duruma düşen de o olur."

Gözyaşları içinde güreşi seyreden Sadık Ağa "Ben ne yapmışım Allah'ım ben ne yapmışım? Büle bir evladımı ret etmişim" diyerek kafasını yumrukluyordu. Mümin taraftarları gözlerine inanamıyordu.

Mümin ayağa kalkmasıyla birlikte "Aşk olsun be Halil Pehlvan!" diye nara atarak Adalı'ya doğru yürüdü. Güreş başlayalı beri bu Mümin'in ilk narasıydı. Taraftarları, Mümin Pelvanın keyfi yerine

geldi diye neşelendiler... Adalı'yı tutanlar ise endişelenmeye başladılar. Mümin'deki esrarı bir türlü anlayamamışlar, başarısını çoğu kimse gibi cinlere, boynundaki muskaya bağlar olmuşlardı.

Mümin'in narasını duyan Adalı'nın kızgınlığı daha da arttı. Böyle de nara mı olurdu? Aşk ile güreşin ne ilgisi vardı? Yoksa Aliço, çırağına, güreşin ilahî aşk için Hakk için yapıldığını; kuru güç gösterisi olmadığını anlatmamış mıydı?

İki pehlivan karşı karşıya geldiklerinde Adalı yine en iyi bildiği yola başvurdu. Mümin üzerine elense fırtınası olup çöktü. Elenseleri şimdi çok daha şiddetliydi. Mandaya çekilse onu dahi çökertirdi. Mümin, vücut hareketleriyle elenselerden korunmaya çalışıyordu ama Adalı o kadar kızmıştı ki elenseler art arda geliyordu. Mümin elenselerden kurtulmanın çaresini rakibine yakınlaşmakta buldu. İki pehlivan ense enseye geldiler. Adalı burnundan soluyordu. Mümin'e, "Molla, karı gibi kaçak güleşme, güleşe gir!" diyerek sataştı. Mümin bir şey demedi. Demediği gibi sanki güreşte değilmiş gibi sağa sola bakıyordu. Adalı şaşırdı. Bu Molla deli miydi? Başını döndürmüş, seyircilere bakıyordu.

Adalı'nın güreşin başından beri aradığı fırsat doğmuştu. Şimşek hızıyla Mümin'in paçalarına daldı. Dalmasıyla birlikte iki paçasını da eline geçirdi. İşte Molla şimdi yanmıştı. Adalı, bir pehlivanın iki paçasını birden eline geçirdi mi ona kurtuluş olmazdı... "Bu zaman ustam Aliço olsa yine sırt üstü gitmekten kurtulamaz!" derdi. Adalı, büyük bir sevinç içinde paçalar elinde olduğu hâlde onları hızla çekerek omuzuyla rakibinin bacaklarından yüklenmek istedi ama yüklenemedi. Yüklenmeyi bırak gözleri karardı, nefesi kesildi. Ne yapmıştı? Molla kendisine sihir mi yapmıştı? Mümin Pehlivan, Adalı'ya sihir falan yapmamış, cinleri de yardıma çağırmamıştı. Sol koluyla Adalı'nın boğazını sararak boyunduruk vurmuştu. Adalı'nın gözü o kadar dönmüş, Mümin'i yenme isteğiyle kendinden o kadar geçmişti ki boyunduruk yediğinin dahi farkında değildi. Mümin, boyunduruğu aşağı doğru çekip dizletince Adalı ancak boyunduruğun farkına vardı. Farkında olmasıyla birlikte ilk defa

korkuyu tattı. Bu Molla, cinli olmalıydı... Paçalarına daldığı anda seyircilere doğru bakıyordu. Kendisinin paçalara daldığını nasıl görmüş de boyunduruğu yetiştirmişti hem de anlatılmaz bir hızla? Arkasında da gözleri mi vardı, yoksa söylenildiği gibi hakikaten de cinli miydi? Herkes hayret içindeydi:

"Te be bu Mümin, geriye doğru bakarken boyunduruğu nasıl yetiştirdi?"

"Mümin'in cinli olduğu doğru galiba."

Tabii hiç kimse, Mümin'in sakat sol eliyle rakibinin ne yapağını hissettiğinden haberdar değildi?

Mümin, sakat kolunu rakibinin omuzuna dayadığında rakibinin ne yapmak istediğini sezebiliyordu. Kırık kolu, Mümin'in güreşte en büyük silahıydı.

Adalı, nefesi kesilmesine rağmen paçaları kendine çekip omzuyla Mümin'i bacaklarından itmeye devam etti, sırt üstü devirebilmek için... Yüklendi ama gözleri karardı. Mümin'in bu kadar kuvvetli boyunduruğu nasıl çektiğini bir türlü anlayamıyordu. Anlayamaması da normaldi.

Mümin'in sol bileğindeki şişkinliğin ne işe yaradığını bilmiyordu. Mümin, boyunduruk vururken bu şişkin yeri, rakibinin boğazına dayadığında nefesini kesiyordu.

Mümin, küstahça konuşan Adalı'nın dersini alması için biraz acımasızca davrandı... sıkabildiğince boynunu sıktı. Adalı, gözlerinin karardığını, nefessiz kaldığını hissetti. Paçaları çekmeği ve yüklenmeyi bıraktı. Mümin de boyunduruğu gevşetti.

Bu sırada, Adalı taraftarlarından biri bağırdı:
"Cazgır, görmez misin Adalı'yı boğar."
Buna başkaları da katıldı:
"A be doğru süler."
"Vahşet bu, niçin mâni olmazsın?"

Edirnelilerin bağrışmalarına anında Mümin taraftarları da cevap verdiler:

"A be siz ne utanmaz insansınız? Paçaları bıraksın, Mümin de boyunduruğu çözsün!"

Ortalık bir anda gerildi. Bir kısım Edirneliler, güreşenlere doğru iyice yaklaştılar. Zaptiyeler, ilerlemelerine mâni olamamıştı.

Mümin, Adalı'ya yalvardı:

"Halil Pelvan! Paçaları bırak, boyunduruğu boşaltayım."

Adalı "Molla işine bak" diye homurdandı. Mümin, Adalı'nın "Molla" diyerek kendisini aşağılamasına, pehlivanlığı yakıştıramamasına kızıyordu. "Sen bilirsin" diyerek boyunduruğu sıktı hem de sakat bileğindeki şişkinliği tam Adalı'nın gırtlağı üzerine getirerek... Mümin'in boyunduruğu sıkmasıyla birlikte Adalı da paçaları asıldı asılabildiğince ve omuzlarıyla yüklendi devirmek için. Mümin de daha fazla sıktı. Adalı gözlerinin karardığını hissetti. Mümin "Halil Pehlivan, bırak paçaları, ne olur" dedi. Baktı Adalı'dan bir hareket yok, boyunduruğu biraz daha sıktı. Adalı'nın yüzünün morardığını görünce boyunduruğu gevşetti, cazgıra baktı. Cazgır da Adalı'ya "Halil Pelvan, paçaları bırak, boğulacaksın" diye seslendi. Adalı'dan yine bir hareket gelmeyince cazgır eğildi, Adalı'nın yüzüne baktı, yüzü bembeyaz kesildiğin fark etti. Telaşla Mümin'i ikaz etti:

"Mümin Pelvan! Boyunduruğu boşalt! Adalı bayılmış galiba..." Mümin boyunduruğu boşalttı. "Hey Halil Pelvan kendine gel!" diye şöyle bir itti. Adalı yan düştü. Adalı'nın düştüğünü gören seyircilerden ortalığı inleten bir ses geldi:

"Molla, Adalı'yı öldürdü. Adalı'yı boyundurukta boğdu."
Bu sese, Adalı taraftarlarından destek geldi:
"A be doğru süler. Baksana Adalı yıkılıp kaldı."
"Katil Molla'ya haddini bildirelim."

Adalı'yı tutan Edirneliler, Mümin'e doğru yürüdüler. İlk bağıranın elinde kalın bir sopa vardı.

Beş kişilik zaptiye grubu önlerine çıktı. Onbaşı bağırdı:

"Durun! İlerlemeyin."

Ama gözü dönmüş kalabalık, bir anda zaptiyeleri çember içine

aldılar, müdahale etmelerine fırsat vermeden Mümin'e ulaştılar. Cazgır "Durun ne yapıyorsun? Mümin bir şey yapmadı" diye bağırdı. Mümin, onlarca kişinin üstüne geldiğini görünce şaşırdı kaldı.

Sadık Ağa durumu gördü, oğulları Mustafa ve Sadık'a "Çabuk Mümin'in yardımına koşun!" diye bağırdı, kendi de kalkmaya davrandı ama kalkamadı. İki kardeş, olanca güçleriyle koştular.

Tam bu sırada Tımrışlı Ahmet Ağa'nın yanındaki genç yerinden fırladı, göz açıp kapayıncaya kadar zaptiyelerden en yakınının yanına ulaştı. Ulaşmasıyla birliktede zaptiyenin elindeki mavzeri kaptı. Kapmasıyla da kendini yere attı. Mekanizmayı çalıştırarak namluya mermi verdi. Vermesiyle de Mümin'in kafasını inmek üzere olan kalın sopayı gördü, nişan aldı ve tetiğe bastı. Basmasıyla mavzerin gümbürtüsü Kırkpınar'ı inletti, zorbanın elinde odun parçalandı. Parçalanmasıyla Kırkpınar'da zaman durdu, nefesler tutuldu. Mümin'i dövmek için yürüyenler yürüyemedi, zorba Adalı taraftarları, kendilerine dönmüş mavzeri görünce donmuş gibi kaldılar. Genç bayağı ince sesiyle bağırdı:

"Çekilin bre zorbalar, Mümin'in pelvanın yanından. İkinci kurşun beyninize gelir."

Bu sırada zaptiyeler de geldi, mavzerlerini zorbalara çevirdiler. Onbaşı bağırdı:

"Herkes geri çekilsin. Güreş sahasını boşaltın!"

Adalı'nın başında toplananlardan biri su ile yüzünü yıkadı. Adalı kendine geldi. Sevinçle bağırdılar:

"Adalı'ya bir şey olmamış, yalnızca bayılmış."

"Merak edilecek bir şey yok."

Başının üzerinden mavzer kurşunu geçen Mümin'in yanına ağabeyleri ulaşmıştı. Ağabeylerini yanında gören Mümin sevindi, biraz olsun rahatladı. Merak etti kimdi o, başının üzerinde mavzer kurşunuyla odun parçalayan... Hâlâ elindeki mavzerin namlusundan duman tüten, anlatılmaz bakışlarını kendisine çevirmiş pala bıyıklı gence baktı. Çok tanıdık geldi. Kendisi için

dağları un edeceği birine benzetti. Anlatılmaz şekilde heyecanlandı. Bu erkek kılığındaki kişi o olabilir miydi, mümkün müydü? Biraz dikkat edince tanıdı. Evet oydu, bunu nasıl yapmış, böyle bir şeye nasıl cesaret etmişti? Tam ismini söyleyecekken gencin işaret parmağı " Ne olur bir şeye söyleme!" manasında ağzı hizasına gitti. Mümin, kelimeleri yuttu. Her kelime dom dom kurşunu gibi midesine oturdu. Söyleyecek o kadar çok şeyi vardı ki. Gözlerini yeşil gözlerden alamadı. Yeşil gözlerde, Kırkpınar'ın, cennet bahçelerinin yeşilini, sevdanın en koyusunu, yeşille şekillenmiş hâlini gördü. Uğruna ölünesi yeşil gözler, gözyaşları içinde o kadar çok şey anlatıyordu ki...

Bu sırada onbaşı, gencin başına gelerek mavzeri aldı "Seninle işimiz var. Zaptiye silahıyla izinsiz ateş ettin. Edirne'ye karakola geleceksin" dedi. Mümin hemen müdahale etti:

"Onbaşım, delikanlıyı iyi tanırım. Hayatımı kurtardı. Eğer zamanında müdahale etmeseydi şimdi yerde kanlar içinde yatıyor olacaktım."

Onbaşı ne yapsın bilemedi.

"Mümin Pehlivan doğru söyledi. Genci ben de tanırım. Ona kefilim. Kırkpınar'da kan dökülmesine mâni oldu. Kırkpınar'ı yüzlerce senede silinmeyecek bir yüz karasından kurtardı. Eğer bu kurşun atılmasıydı, Kırkpınar, er meydanı olmaktan çıkardı. Bunun için bu delikanlıya ne kadar teşekkür etsek azdır."

Sese döndüler. Gelen Mümin'in kayınpederi Tımrışlı Ahmet Ağa'ydı. Ahmet Ağa, kendini tanıttı. İsmini duyan herkes kendisini toparladı, tabii ki başta zaptiyeler. Tımrışlı, Osmanlı'nın bütün Avrupa topraklarında efsanevi bir kahramandı. Onbaşı "Efendim, bu genci size teslim ediyorum... istediğimizde bize getirmen şartıyla. Yüzbaşım, şu anda burada yok. Biraz sonra gelecek. Durumu ona arz edeyim" dedi.

Mümin, gencin yanına geldi. Genç, Mümin'in eline doğru atıldı.

Mümin gülümseyerek genci durdurdu "Allah razı olsun. Eline sağlık. Odunu kafama yemekten kurtardın. Bakalım sen, benim elimden nasıl kurtulacaksın?" dedi ve arkasını dönüp cazgırın yanına gitti. Genç şaşkınlıktan bir şey diyemedi, sözler gönlünde

yuvarlandı, Mümin'in karşısında sanki dili tutulmuştu.

Tımrışlı Ahmet Ağa, Mümin'in arkasından baka kalan genci kolundan tutarak çekti "Gel, biz yerimize dönelim. Mümin Pelvan seni tanıdı. Korkma fazla kızmadı. Ben sana sülemiştim Kırkpınar'a gelme diye... Ama dinletemedim. Neyse gelişinde de bir hayır varmış. Yine delilik yaptın ama bu sefer çok işe yaradı, tarihler seni altın harflerle yazsa azdır... Mümin Pehlivan'ın başına bir hâl gelmesine, yeşil Kırkpınar'a kan bulaşmasına engel oldun" dedi.

Gencin yüzü kıpkırmızı olmuş, gözleri dolmuş, ağlamamak için kendini sıkıyordu. Bir şeyler söylemek için çırpındı ama "Ben... Mümin... Niçin..." sözlerinden başka ağzından bir şey çıkmadı, gönlündekileri kelimelere dökemedi. Ama gönlü ferman dinlemedi, dilin söyleyemediklerini gözyaşı hâline getirdi. İnci taneleri göz pınarlarından yanağa süzüldü. Gözyaşlarına boğulan genç daha fazla Tımrışlı'nın yanında kalamadı. Elleriyle yüzünü kapatarak, gece kaldıkları çadıra doğru koştu. Herkes hayret içinde yüzünü kapamış çadıra koşan gence bakıyordu. Kimdi bu genç? Hareket hâlindeyken attığını vurmuş, seyircinin gönlünde taht kurmuştu.

Tımrışlı Ahmet Ağa, uzaklaşan gencin arkasında bakakaldı. Onda, giden gençlik günlerini gördü. "Buyur, Ahmet Ağam. Sizi babamla tanıştırayım."

Seslenen Mümin'in ağabeysi Mustafa Pehlivandı. Tımrışlı "İyi olur" diyerek bedenini Mustafa Pehlivanın, gönlünü ise giden gencin peşine bıraktı.

İki dünürün ilk bir araya gelişleriydi... evlatlarının nikâhlarının kıyılmasından üç yıl sonra tanışmış oldular. Mümin'in kardeşleri ve babası, gence dualar ettiler, kim olduğunu sordular. Ahmet Ağa, köylerinden güreşe çok meraklı bir genç olduğunu söyledi.

Bu sırada Mümin, cazgırın yanına geldi. Cazgır, Aliço'nun "Adalı, Mümin'in boyunduruğu sebebiyle bayıldı; bu, sırtının yere gelmesiyle aynı şey demektir, bunun için de Mümin'i galip ilan et!" dediğini söyledi. Mümin, böyle bir galibiyetin ortalığı iyice

gereceğini ve bu galibiyetinin yıllarca tartışılacağını düşündü:

"Ama ustam! Görmez misin, Adalı'nın taraftarları ayaklanmış. Böyle bir karar ortalığı savaş alanına çevirir. Aliço ustam müsaade etsin. Güleşe kaldığımız yerden devam edelim. Ne olur bunu ustaya ilet!"

Cazgır, Mümin'in sözlerine hak verdi. Aliço'nun yanına gidip onun sözlerini aynen aktardı. Koca Usta, Mümin'in mertliği karşısında duygulandı.

Aliço da Mümin'i haklı buldu. Galip ilan edilmek Mümin'in hakkıydı ama böyle bir galibiyet ortalığı karıştırırdı. Yanındaki hakem heyetine danıştı. Onlar da güreşin devam etmesinin daha iyi olacağını söylediler. Aliço, cazgıra, hakem heyetinin galibiyet kararı verdiğini ancak Mümin'in bunu kabul etmediğini ve bunun üzerine heyetin, güreşin devam etmesini kararlaştırdığını ilan etmesini söyledi. Cazgır, seyircilerin önüne gitti, ellerini kaldırdı, ses kesilince durumu ilan etti:

"Adalı Halil yalnızca bayılmıştır. Şu anda istirahat etmektedir. Aliço ve hakem heyeti 'Adalı, Mümin'in boyunduruğu sebebiyle bayıldı, bu sırtının yere gelmesiyle aynı şey demektir' diyerek Mümin'in galip ilan edilmesini istediler. Ancak Mümin Pelvan böyle bir galibiyeti kabul etmedi. Bunun üzerine Aliço ve hakem heyeti, güreşin devam etmesine karar verdiler. Adalı'nın kendisine gelmesi için güleşe on beş dakika ara verilmiştir."

Cazgırın sözleri, seyirciler arasına şahi güllesi gibi düştü. Mümin'i dövmek için çayıra yürüyen Adalı taraftarları bile Mümin'in hareketi karşısında mahcup oldular:

"Yahu bu Mümin mert pelvanmış..."

"Başkası olsaydı Aliço hazır galipsin demişken güleşe devam etmezdi.

"Etse bile Adalı'nın dinlenmesine fırsat vermezdi."

Suyolcu Mehmet Pehlivan, bir taraftan masaj yapıyor diğer

taraftan da "Şu ana kadarki güleş şeklin çok iyi. Adalı'ya karşı yapılabilecek en akıllı güleşi yaptın. Hocam yok dersin ama seni kim yetiştirmişse güleşin, akıl ve zekâ işi olduğunu sana çok güzel öğretmiş. Aynı tarzda güleşmeye devam... Adalı'yı güç, kuvvetle değil, onun açığını yakalayarak yenebilirsin" diyerek taktik veriyordu.

On beş dakika dolunca cazgır "Baş pelvanlar meydana!" diye bağırdı. Mümin, hemen çayıra çıkarken, kazan başındaki Adalı'da bir hareketlenme olmadı. Bir müddet bekleyen cazgır tekrar seslendi. Adalı'dan yine yerinden kıpırdamadı. Seyirciler tepki gösterdi:

"Te be Adalı, boyunduruk iflahını kesmiş galiba. Yürüyemiyor musun? Pes et de bizi bekletme!"

"Adalı, yatmak için yatak yorgan da ister misin?"

Bu sırada Aliço "Bu bizim çırak hepten de haddini bilmez" diyerek ayağa kalktı. Kırkpınar Ağasının "Siz oturun biz konuşuruz" demesine aldırmadan Adalı'ya doğru yürüdü.

Cazgır'ın "Halil Pelvan'a son çağrıdır. Hemen gelmezse yenik ilan edilecektir" ikazı üzerine Adalı başını kaldırdı. Şöyle bir etrafına baktı. Ustasının kendisine doğru geldiğini görünce hemen kalktı. Hızlı adımlarla cazgırın yanına gitti. Aliço da "Ya sabır" çekerek yerine döndü.

Cazgırın işaretiyle iki pehlivan karşı karşıya geldiler, güreş yeniden başladı. Adalı, güreş tarzını değiştirmiş gibiydi. El enseyle başlamadı. Elense yerine yumruk vuruyor, tırpan yerine tekme sallıyordu. Adalı'nın niyeti belliydi, işi kavgayı döküp güreşin yarım kalmasını istiyordu. Mümin'i yenmekten ümidini kesmiş gibiydi. Mümin, vücudunu sağa sola eğerek yumruklardan kurtulmaya çalışıyordu. Seyirci tepki gösterdi:

"Adalı, kavgada değil güleştesin!"
"Cazgır, kavgayı daha ne kadar seyredeceksin?"
Cazgır, seyircinin haklı tepkileri karşısında güreşi durdurdu:
"Halil Pelvan! Doğru güleş, yoksa mağlup ilan ederim..."

Adalı bir şeyler homurdandı ama ne dediği anlaşılmadı. Ama

bildiğini okumaya, elenseleri yumruk gibi savurmaya devam etti. Aliço'nun yerinden kalktığı görüldü. Kızgın bir hâlde güreşçilerin yanına geldi, güreşi durdurdu ve Adalı'ya bağırdı:

"Halil! Halil! Doğru dürüst güleş! Burası er meydanı, er gibi güreş. Yoksa tekme tokat buradan kovalarım seni."

Adalı, başı yerde "Peki usta" dedi ve yine el ense çekmeye devam etti. Ama önceki gibi yumruk şeklinde değil.

Mümin, Aliço'nun gelmesiyle Adalı'nın dikkatinin dağıldığını fark etti. Fark etmesiyle de dalması bir oldu. O kadar ani dalmıştı ki Adalı boyunduruk yetiştirmeye fırsat bulamadı. Ancak kendini yere atabildi. Yere atmasıyla da kaçmak için hareketlendi ama başaramadı. Mümin, kispet kasnağından yakaladı. Güreşin bir anda karışması seyircileri heyecanlandırdı:

"Bravo Mümin, gösterdin yine ne kadar acar bir pelvan olduğunu."
Adalı taraftarları iyice endişelendiler:
"Te be bu Mümin çok zorlu çıktı. Yenecek galiba Adalı'yı?"
"O kadar da değil."

Sadık Ağa, Mümin'in Adalı'yı tekrar altına alması karşısında çok heyecanlandı, konuşmak istiyor konuşamıyordu. Tımrışlı Ahmet Ağa'nın yanındaki genç de "Yiğidim! Yen Adalı'yı" diye bağırmak istiyor ama yanındakilerden utandığı için bağıramıyordu.

Adalı ile Mümin arasındaki mücadele yerde kıyasıya devam ediyordu. Adalı kalkmak istedikçe Mümin, sağa sola savurarak kalkmasına mâni oluyordu. Mücadele yaklaşık on beş dakika sürdü. Sonunda Mümin'den çok daha kilolu olan ve hareketli güreşen, güreşin başından beri devamlı saldıran, hücum eden Adalı'nın hareketsiz kaldığı görüldü. Oyun vermemek için çayıra iyice yapışarak dinlenmeye koyuldu. Nefes nefese kalmıştı. Herkes hayretler içindeydi. Boğa gibi saldıran Adalı, yayılmış yüz üstü yerde yatıyordu. Mümin bu fırsatı kaçırmadı. Hemen bacaklarıyla Adalı'nın bacaklarını kuşatarak sarma oyununu aldı. Yerdeki mücadele iki pehlivanı da yormuştu. Mümin de bir oyun için

teşebbüse geçmedi, biraz olsun nefeslenmek gayretine düştü.

Mümin, yeteri kadar nefeslendiğine kanaat getirince harekete geçti. Adalı'ya daha fazla dinlenme fırsatı vermemek için sarmayı boşalttı. Yüz üstü yatan Adalı'nın sağına geçti. Sağ eliyle başını bastırdı. Sol elini bacak arasından sokmak için gayretlendi. Seyirciler, Mümin'in ne yapmak istediğini anlamaya çalışıyorlardı.

Adalı, Mümin'in elinin bacak arasından girmemesi, önden kispeti tutmaması için bütün gücüyle karşı koyuyordu. Uzun mücadele sonrası Mümin Pehlivan başardı; burgu gibi olan sol kolunu Adalı'nın bacak arasından geçirdi ve kispetinin önünden, kasnağından yakalamak için harekete geçti.

Adalı, Mümin'in sol bileğini burgu gibi kullanması karşısında çaresiz kaldı. Mümin, Adalı'nın bütün karşı koymasına rağmen sol kolunu bacak arasından sokmağa ve kispet kasnağının önünden yakalamaya muvaffak olmuştu.

Kispet kasnağını yakalamasıyla birlikte Mümin hızlandı... sağ eliyle başını bastırıp sol eliyle yanına doğru çekerek şak kündesini almak için zorlamaya başladı. Adalı, iki elini yere dayayarak ve başını yukarı dikerek karşı koydu. Mümin, bütün uğraşmasına rağmen Adalı'nın başına çok az eğebildi. Başı ve kolları bükülmez demir sütunlar gibiydi. Durum seyircilerin dikkatinden kaçmadı:

"Te be Mümin, herkese rahatlıkla uyguladığı şak kündesini Adalı'ya uygulayamadı."

"Adalı, çok kilolu ve kuvvetli bir pelvan."
Kırkpınar Ağası, yanındaki Aliço'ya sordu:
"Koca usta ne dersin, Mümin şak kündesini alamadı."
Aliço sinirli sinirli konuştu:

"Molla'nın kuvvetle Adalı'yı yenmesi zor. Ancak zekâyla yenebilir. Bu da Molla'da istemediğin kadar var. Bizim çırak ne yazık ki güleşte pek zekâsını kullanmaz. Üstüne üstlük sinirlenir de. Kızmak, aklı baştan alır."

Mümin, şak kündesinde zorlanınca kündeyi boşalttı, Adalı'yı

yere yaydı. Paça kasnak oyununu almak için harekete geçti.

Adalı direniyordu. Ama Mümin, Adalı'nın bütün direnmesine rağmen vazgeçmedi... sağ elinin çelik parmaklarını, Adalı'nın sol paçasından geçirdi, sol koluyla da kasnağını arkadan kuvvetlice tuttu. Adalı'nın, topuk keserek kendisini açık duruma düşürmemesi için bacaklarını mümkün olduğunca açmıştı ve çok dikkatli davranıyordu. Seyirciler heyecan içindeydi. Mümin'in bir oyundan diğerine geçişi, Adalı'ya oyun fırsatı vermeyişi seyredenlere hayal gibi geliyordu. Şaka değil güreş başlayalı üç saat olmuştu. Mümin'in babası Sadık Ağa sevincinden ağlamaktan bitkin düşmüş, rüyada gibi güreşi seyrediyordu. Tımrışlı İsmail Ağa'nın yanındaki gençse, Mümin'le bir bütün olmuş, onunla birlikte güreşiyor, durmadan Mümin için dua ediyor "Ya Rabbi, engelleri kaldır!" diyordu.

Mümin nefeslendi. Adalı'yı şöyle bir teraziledi, dengeledi. Yavaş yavaş beline doğru kaldırmaya başladı. Adalı ise Mümin'in dengesini bozmak, topuk ellemek için çırpınıyordu ama faydasızdı. Mümin, ayaklarını; gerekli uzaklık ve açıklığa çekerek kendini sağlama almıştı. Herkes nefesini tutmuştu:

"Te be bu Mümin, Adalı'yı paça kasnak ile kündelemek ister. Yapabilir mi?"

"Zor be. Adalı Mümin'den çok kilolu. Paça kasnak ile çevirmek çok zor."

Herkes merak içindeydi. Acaba Mümin, Adalı'yı paça kasnak oyunu ile çevirerek atabilecek miydi? Kırkpınar Ağası heyecan içinde Aliço'ya döndü:

"Te be koca usta. Ne dersin Mümin Adalı'yı atabilecek mi?

Adalı'nın zor durumuyla dertlenen Aliço bir of çekti:

"Zor gibi gözükür. Adalı, Mümin'den çok kilolu. Mümin, Adalı'yı kendi oyunu ile yenecek gibi."

Mümin, Adalı'yı çevirerek atmak için kollarını kaldırdı, teraziledi. Belinin zorlandığını hisseti. Adalı'yı atabileceğini ama

neticesinde sakatlanabileceğini anladı. Daha güreşmek zorundaydı; Deli Kız'a kavuşmak, sağ yanağının yanmasından kurtulmak için. Ve... Adalı'yı paça kasnak ile atmaktan vazgeçti. Ama bunu Adalı'ya belli etmedi. Adalı, paça kasnaktan kurtulmak için kendini ileri doğru attığında parmaklarını gevşetti. Halil Pehlivan hızla çimenlerin üzerinde düştü. Düşmesiyle birlikte de davrandı... El ve ayaklarının üzerinde kalmak için hareketlendi... ayağa kalkabilmek için acele ederken korumasız kaldığında olanlar oldu. Mümin, kimsenin nasıl olduğunu anlamadığı şekilde arkadan yetişti. Önce kispet paçasından yakaladı, hemen arkasından kasnağa erişti, tuttu, kaçmasına mâni oldu. Adalı'nın karşı koymasına fırsat vermeden de beline sarılarak iyice kavradı. Mümin'in mengene gibi kollarını belinde hissetmesiyle Adalı'nın aklı başına geldi. Çözmek için kocaman pençeleriyle Mümin'in ellerini yakaladı ama çok geçti. Havalandığını hissetti. Bununla birlikte can havliyle kendini ileri attı ama kurtulamadı. Ellerini kullanarak Mümin'in topuğunu yakalamak, topuk kesme oyununu almak istedi ancak başaramadı. Mümin, koca Adalı'yı beline kadar kaldırmıştı. Herkes hayretler içindeydi:

"A be bu Mümin, Adalı'yı kaldırdı."

"Kaldırmakla kalsa iyi, götürecek gibi... Baksana Adalı bir şey yapamaz!"

Kırkpınar Ağası, Aliço'ya baktı. Aliço, üzgün üzgün "Bu iş bitti, bizim çırak söz dinlemedi, Molla ile bildiği gibi güreşmeye çalıştı ve gitti" diye söylendi.

Adalı, kendisini atmaya çalışıyor atamıyor, topuk ellemek için uğraşıyor ancak başaramıyordu, ayaklarıyla havaya dövmekten başka... Koca Adalı, kucakta bebek gibi çırpınmaktan başka bir şey yapamıyordu. Mümin'e saldıran Adalı taraftarları çok büyük bir şaşkınlık içindeydi. Sesleri çıkmıyordu.

Mümin, çok dikkatli adımlarla Adalı'yı taşımaya başladı. Bir adım derken arkasından ikinci, sonra üçüncü adım... Mümin'le birlikte iki kişi daha yük taşıyordu; yükleri Mümin'in yükünden çok daha ağırdı. Biri babası Sadık Ağaydı, manzarayı görmeye takat getiremeyerek gözlerini yummuş, oğlu Mustafa'ya "Oğlum, Mümin üç adım taşıyabildi mi?" diye soruyordu.

Diğeriyse Tırmışlı Ahmet Ağa'nın yanındaki meçhul gençti. O da

gözlerini yummuş ve heyecandan kıpkırmızı olmuştu.

Mümin, üç adım değil tam on adım taşıyarak Koca Adalı'yı taraftarlarının önüne bıraktı. Ve galibiyet temennasını çaktı. 1891 yılının Kırkpınar baş güreşleri birincisi Mümin Pehlivan olmuştu. Artık o, Kırkpınar efsaneleri arasındaydı.

Mustafa Pehlivan, gözyaşları içinde "Evet baba! Mümin, Adalı'yı kucağında taşıdı hem de üç defa üç adım" dedi. Sadık Ağa, gözlerini açtı, yerde çocuk gibi şaşkın vaziyette oturan Adalı'yı, başında da galibiyet sebebiyle kollarını kaldırmış oğlunu gördü. İhtiyarın gönlü bu kadar sevinci kaldıramadı. Gözleri karardı, Mustafa'nın kolları arasına düştü.

216 Anlamaya Çalışıyorlardı...

Cazgır "Mümin Pelvan, Adalı'yı üç adım taşıyarak yendi... Kırkpınar birincisi, Osmanlı mülkünün en büyük pelvanı oldu" şeklinde güreşin sonucunu ilan etti. Mümin'in aklına hemen imtihan geldi. Bu sefer olsun acaba kazanmış mıydı? Kendini yokladı, Adalı'yı yendiği, Kırkpınar baş pehlivan olduğu için yüreciği sevinçten pır pır atıyordu, sağ eli sağ yanağına gitti, cayır cayır yanıyordu. Hâlâ mağlubiyette galibiyeti bulamamıştı. Sevinçle hüzün birbirine karıştı.

Zaptiyeler hemen Mümin'in etrafını çevirerek saldırıya karşı tedbir aldılar. Fakat Adalı taraftarlarının kıpırdayacak hâlleri kalmamıştı. Mümin, Adalı'yı itiraz götürmez şekilde yenmişti. Bu sırada Suyolcu Mehmet Pehlivan sevinç içinde Mümin'in yanına geldi. "Allah, iki cihanda aziz etsin! Maşallah çok güzel güreş çıkardın" diyerek Mümin'e sarıldı ve tebrik etti. Sadık ve Mustafa pehlivanlar, çok istemelerine rağmen Mümin'in yanına koşamamışlardı. Bayılan babalarını ayıltmaya çalışıyorlardı.

Suyolcu Mehmet Pehlivan, Mümin'in kolundan tuttu:

"Gel Mümin Pelvan! Koca usta Aliço'nun yanına gidelim, elini öpüp hayır duasını alalım."

Mümin, suç işlemiş gibi boyun büktü "Usta öncelikle yapmam

gereken bir iş var" diyerek yere çökmüş, başını ellerini arasına almış Adalı'nın yanına gitti. Gördüğüne inanamadı. Koca Adalı ağlıyordu. Eliyle Adalı'nın omuzuna dokundu:

"Halil Pelvan. Üzülme, bir dahaki sefere sen yenersin!"

Adalı, gözyaşları içinde omuzuna dokunana baktı, Mümin'i görünce bir an yüzü gerildi, bakışları bulutlandı:

"Te be Molla. Nasıl üzülmem? Beni çocuk gibi kucakta taşıyarak yendin. Bir baş pelvan için bundan büyük zillet olur mu? Bundan sonra pelvanım diye ortalıkta nasıl gezerim?"

Mümin, Adalı'ya nasıl cevap versin bilemedi? Hakikaten de kucakta taşınarak yenilmek bir baş pehlivan için çok aşağılayıcı kabul edilirdi. Elini uzattı:

"Üzülme be pelvan! Güleş, zaten nefsimize karşı yaptığımız mücadeleyi canlandırmıyor mu? Asıl pelvanlık, yenilince belli olmaz mı? Tut elimi helalleşelim."

Mümin'in uzattığı eli tuttu, ayağa kalktı, birbirlerinin sırtını sıvazlayarak helalleştiler. Adalı, şaşkın hâlde Mümin'in boynundaki muskayı işaret etti:

"Pelvan! Gücünü boynundaki muskadan ve cinden aldığını söylerler."

Adalı'nın sualiyle Mümin tebessüm etti:

"Halil Pelvan! Gücümüzü, muskanın, içindekilerin ve cinnin Yaradanından alırız, buna şükredebilme endişesiyle yaşarız."

Adalı Halil, Mümin'in sözleriyle vuruldu. "Üzülme be Halil Pelvan! Kısmetse er meydanında tekrar karşılaşırız. Haydi şimdilik hoşça kal!" diyerek uzaklaşan Mümin'in arkasından bakakaldı.

Suyolcu Mehmet, Mümin'in Aliço'nun yanına götürürken Selanik ve çevresinden gelenler, gözyaşları içinde "Bize bu günleri gösterdin ya Allah ne muradın varsa" diye dua ederek Mümin'e dokunmak için çırpınırken Edirneliler şaşkın şaşkın bakıyorlar, Adalı'nın yarısı gibi duran Mümin Pehlivanın bu işi nasıl

başardığını anlamaya çalışıyorlardı.

Mümin, Aliço'nun yanına geldi, "Öpeyim ustam" diyerek eline uzandı. Aliço, elini öpen Mümin'in alnından öptü:

"Allah razı olsun Mümin evladım. Sayende güzel bir güleş seyrettik. Güleş tarzını çok beğendim. Çok akıllıca güleştin. Güleşin hamallığını bizim çırağa yaptırdın, sen ise kuyumcu gibi çalıştın. Gönüle ve göze hoş gelen güreş yaptın. Güleşin yalnızca acı kuvvet, kuru güç gösterisi olmadığını gösterdin. Bundan sonrasını Şumnulu Yusuf Pelvan düşünsün. Allah yolunu, bahtını açık etsin."

Mümin "Allah razı olsun koca ustam"diyerek Aliço'nun yanından ayrıldı. Suyolcu Mehmet Pehlivan, seyircilerin arasına doğru giden Mümin'e sordu:

"Hayır olsun Mümin nereye? Giyinmeyecek misin?"

"Ustam, on sekiz senedir beklediğim bir iş var... şimdi bitmesi gereken. Müsaade edersen tabii."

Suyolcu şaşırdı:

"Tabii Mümin Pelvan tabii, ne demek, buyur."

Mümin, yüzünden terle karışmış yağlar süzüle süzüle seyircilerin önünden yürüdü... yanağında on sesiz yıl önce yediği tokadın sızısı, gönlünde şifa bulmaz hançer yarasıyla... Hem yanağı hem yüreği yanıyordu cayır cayır... Seyircilerin tebrik ve duaları arasında ilerledi. O yürüdükçe seyirciler rüzgâr altındaki buğday tarlası gibi dalgalanıyordu. Görünce endişelendi, hızla koştu:

"Mustafa Ağabey, babama bir şey mi oldu?"

Sadık Ağa'nın başında uğraşan Mustafa ve Sadık pehlivanlar, Mümin'in sesiyle hayat buldular. Mustafa Pehlivan, kucağındaki babasının başını kardeşine bırakarak yerinden fırladı, Mümin'e sarıldı:

"Mümin, kardeşim. Tebrik ederim. Bize sevinçlerin en güzelini yaşattın. Koca Adalı'ya meydanı dar getirdin. Korkma babamın bir şeyi yok. Güleşinin son anına, Adalı'yı kucakta taşımana

dayanamadı, bayıldı. Onu ayıltmaya çalışırız."

Mümin, babasının başına koştu. Tuttuğunu koparan, bağırmasıyla herkesi köşe bucak kaçırtan dev gibi Sadık Ağa bir çocuk kadar kalmıştı. Çok zayıftı, belli belirsiz nefes alıyordu. Babasını ağabeysine bırakan Sadık Pehlivan da kardeşine sarıldı. Mümin "Bugünlere gelmemde en büyük pay senin. Baba tokadını yediğim zaman, bana destek olup tek kollu dövüşçüyü anlatmasaydın, ne medresede okuyabilir, ne de pelvan olabilirdim. Hayata küsüp mecnun bir kişi olup çıkardım herhâlde..." diyerek ağabeysinin göğsüne sığındı; tıpkı on sekiz yıl önce olduğu gibi. Mümin, babasının baş ucuna geldi, çöktü. Sadık Ağa boylu boyunca çayıra yatırılmıştı. Çevredeki seyirciler merak içinde onlara bakıyorlardı. Sadık Ağa'nın tek siyah kıl kalmamış ak sakallı yüzünü elleri arasına aldı, seslendi:

"Baba, benim, Mümin!"

Babası yerine Sadık Pehlivan konuştu:

"Baygın, seni duymaz. Suyla yüzünü, boynunu iyice ovmamız lazım."

Mümin, ağabeyine bir şey demedi. Sadık Ağanın kulağına iyice eğildi, babasına ulaşma gayretindeydi:

"Baba, benim, Mümin."

Sadık Ağa da yine herhangi bir tepki yoktu. Mümin bu sefer başını kalbine yaklaştırdı:

"Baba, benim, Mümin. Kırkpınar baş pehlivanı oldum."

Sadık Ağa kalbe giden seslenişi duymuştu, göz kapakları yavaş yavaş açıldı. Baş uçunda duran Mümin'e baktı, inanamaz gözlerle... Uzun müddet baktı, bakışları bulutlandı, beyaz yüzü kızardı. Mümin'e attığı iki tokadı, onu evlatlıktan ret edişini hatırlamış gibiydi. Gözlerinden iki damla yaş süzüldü.

Sadık Ağa, zorlanarak sağ elini kaldırdı; Mümin'in yüzüne doğru... Ancak gücü yetmedi. Eli düşerken Mümin yakaladı. Damar

damar olmuş eli sağ yanağına götürdü, iki defa baba tokadı yemiş, şu anda da cayır cayır yanan yanağa. Sadık Ağa, uzun uzun zayıf elleriyle Mümin'in sağ yanağını okşadı. Sanki evladı olduğundan emin olmak istiyordu. Sağ yanağın ateşi Sadık Ağa'nın kuru elini ve dudaklarını hareketlendirdi, çok hafif bir sesle konuştu:

"Mümin, sen misin?"
Mümin, heyecan içinde zor konuştu:
"Benim baba."

Mümin'in sesini duyan Sadık Ağa kalkmak için gayretlendi. Mustafa Pehlivan atıldı, babasını kollarından tuttu:

"Baba zorlama kendini, yattığın yerden konuş!"

Sadık Ağa acı acı gülümsedi:

"Bre... bunca senedir konuşmadığım baş pelvan evladım burada... ziyaretime gelmiş, nasıl yatarım... kaldırın beni!"

Üç pehlivan kardeş, bir sandalye bularak babalarının, üzerine oturmasını sağladılar. Sadık Ağa, Mümin'i hemen yanına oturttu. Yüzünü iki elini arasına aldı, titreyen parmaklarını yavaş yavaş gezdirdi, uzun uzun Mümin'in gözlerine baktı:

"Pelvan oğlum, Adalı'yı yendin mi?"

Mümin, büyük bir suç işlemiş gibi kızardı, başına eğdi: "Şey..." diye kekeleyerek cevap veremedi, "Yendim" diyemedi. Onun yerine Mustafa "Yendi baba dedi, hem de koca Adalı'yı çocuk gibi on adım taşıyarak..."

Duyduğuyla bembeyaz yüzüne kan gelen Sadık Ağa, duyulur duyulmaz bir sesle tekrar sordu:

"Kırkpınar baş pelvanı oldun mu?"

Mümin'den yine cevap yoktu, başını eğmiş, boncuk boncuk terliyordu. Bu sefer küçük ağabeyi büyük bir neşe içinde müjdeyi verdi:

"Evet baba, Kırkpınar birincisi oldu. Sen şimdi, Kırkpınar birincisi Mümin Pelvanın babası Sadık Ağasın."

Sadık Ağa gözyaşları içinde Mümin'e sarıldı:

"Beni... Kırkpınar birincisi/baş pelvanı babası yapmakla sevindirdin... Allah da seni cennetine koymakla sevindirsin! Bugünü gördüm ya artık gönül rahatlığıyla ölebilirim. Şeyy..."

Sadık Ağa bir şey daha söylemek istiyordu ama gönlündekini dile getirmekte zorlanıyordu. Mümin, babasının ne söylemek istediğini fark etti, davrandı, babasının damar damar olmuş sağ elini iki eliyle yakaladı, öpüp başına götürdü:

"Baba... Hakkını helal et Hocam! 'Ne zaman baş pelvan birincisi olursun ancak o zaman babandan hak helalliği isteyebilirsin' demişti, bu sebepten daha önce gelemedim, hakkını helal et diyemedim."

Mümin'in sözleriyle koca Sadık Ağa çocuk gibi sesli sesli ağlamaya başladı. Çocukları şaşkınlık içindeydi. Ne yapsın bilemediler. Sadık Ağa sarsıla sarsıla bir müddet ağladıktan sonra mendiliyle gözyaşlarını sildi. Mümin'i elinden tuttu:

"Ben helal ettim evladım. Asıl sen hakkını helal et. Seni evlatlıktan ret ettim. Baş pelvan olduktan sonra bile nefsime yenilip tokatladım!"

Mümin, hayatında ilk olarak babasına çekinmeden sarıldı, yirmi altı yılın acısını, hasretini çıkarabilmek, gönlünü daraltan dertlerini unutabilmek ümidiyle.... Babasını rahatlatmak için takıldı:

"Varsa ben de helal ettim. Tokatladım diye sakın üzülme. Babanın vurduğu yerde gül bitermiş. Bana Molla Pelvan diyorlardı, o tokattan sonra yanağı güllü pelvan demeye başladılar."

Mümin sözlerine Sadık Ağa dahil hepsi güldü.

"Ağalar, muhabbetiniz bol olsun."

Muhabbete döndüler. Gelen Tımrışlı Ahmet Ağa ve esrarengiz gençti. Ahmet Ağa, Sadık Ağanın elini öperek "Ağam, tebrik ederim. Şereflerin en büyüğüne kavuştun."

Sadık Ağa, Ahmet Ağanın sözleriyle dünyalar kendisine verilmiş

gibi sevindi:

"Elhamdü lillah be Ahmet Ağa. Yüce Mevlam bu güzelliği yaşamamı nasip etti ya. Artık rahatça ölebilirim."

Sadık Ağa birden konuyu değiştirdi:

"Gelin kızımız nasıl? Elimizi öpmeye ne zaman gelecek?"

Suallerle Mümin kıpkırmızı, esrarengiz genç bembeyaz kesildi, Ahmet Ağa şaşırdı. Mümin ile babası arasında geçenleri biliyordu. "Her şey olacağına varır, vaki olanda hayır vardır" diye düşündü:

"Uygun görürseniz hemen şimdi öpsün Sadık Ağam."
Şaşırma sırası Sadık Ağadaydı:
"Ahmet Ağa ne dersin, gelin kızımız burada mı?"
Ahmet Ağa gülümsedi, esrarengiz pala bıyıklı gence döndü:
"Kızım, öp bakalım babanın elini!"

Sadık Ağa ve oğulları, donmuş gibiydiler... Mümin'i, kafasına odun yemekten kurtaran pala bıyıklı esrarengiz gence bakıyorlardı. Tımrışlı Ahmet Ağa, kendileriyle dalga mı geçiyordu? Mustafa Pehlivan, babasının kızdığını görünce araya girdi:

"Ahmet Ağa, babam şaka kaldıracak hâlde değil?"
Ahmet Ağa gülümsedi, esrarengiz gence döndü:
"Deli Kızım, kopar hele şu bıyıklarını da gerçek ortaya çıksın!"

Esrarengiz gencin iki eli de bıyıklarına gitti, oradakilerin şaşkın bakışları arasında bıyıklarını çekti. Deli kızın, ayın ondördü gibi yüzü ortaya çıktı. Bıyıklarını kuşağının arasına soktu. "Öpeyim efendim" diyerek Sadık Ağa'nın ellerine sarıldı. Sadık Ağa ne yapacağını şaşırmıştı. Ellerini tutan ellere mâni olmadı, öpmesine izin verdi, duyulur duyulmaz bir sesle mırıldandı:

"Allah!.. Allah!.. El öpenlerin çok olsun kızım. İnşallah evlatların ellerini öper."

Deli Kız, bütün gönlüyle içinden âmin dedi kayınpederinin duasına... Kendi kendine kızdı. Ne vardı o şartı, Mümin'in güreşteki bütün rakiplerini yenme şartını getirecek? Mümin'in kendisini

istemesinin üzerinden tam dört sene geçmişti ama hâlâ evlenememişlerdi. Yüreği ayrılık hasretiyle yanıyordu fakat çare yoktu. Kendi sözüyle vurulmuştu. Sadık Ağa dikkatli dikkatli Aslıgül'e baktı:

"Gelin kızım. Sen değil miydin, bir atışta param parça eden, Mümin'in kafasına inmekte olan odunu?"

Aslıgül, kıpkırmızı kesildi "Bendim" diyemedi. Yalnızca boyun büktü. Onun yerine Mustafa Pehlivan Cevap verdi:

"Evet baba oydu."

Sadık Ağa, Aslıgül'ü zayıf elleriyle tutabildiğince kolundan sıkıca tuttu, yaşlı gözlerle uzun uzun baktı:

"Kızım... gelin kızım... yiğit, attığını vuran, Mümin'imin gönlünü alan kızım. Ben Mümin'i çok üzdüm. Yaptığımın yanlış olduğunu bile bile inat ettim. Nefsime yenildim. Onun gönlünü kırdım, kara sevdalısı güleşten koparmaya çalıştım. Ne olur sen onu üzme!"

* * *

Sekizinci Bölüm

"Efendim, gönlümün efendisi...

Ben ne yaptım? O şartı koşmakla kendimi ateşlere attım. Seni tanıdığım andan bu ana dayanılmaz ateşlerde yandım. Sana bir an önce kavuşmak için her şeyimi vermeye razıyken o şartı nasıl koştum?

Deliliğim mi tuttu yoksa nefsime mi yenildim? Evet, nefsime yenildim. Deli kızdım ya.. başkalarından farklıydım ya... Deli kızı almak o kadar kolay mıydı? Bir bedeli olmalıydı?

Yiğidim!

Ben şartımdan, güreşte tek olman isteğimden vazgeçtim. Sen gönlümde teksin. İstediğin zaman düğün için babamla görüşebilirsin.

Artık dayanacak gücüm kalmadı. Senin, ölümü hiçe sayarak elimi bırakmamanı, benimle birlikte uçuruma düşmeyi göze almanı, kurşunlara rağmen yolundan dönmemeni bir türlü unutamam.

Ne olur, bu ayrılık daha fazla sürmesin? Evlenebilmemiz için ileri sürdüğüm şarttan çok pişmanım.

Babam söyledi, İstanbul'a gidecekmişsin, Koca Yusuf ve diğer pelvanlarla karşılaşmak, güleşte bir numara olmak, benim istediğim şartı yerine getirmek için...

Ne olur beni bırakıp gitme, düğünümüzü yapalım, birlikte gidelim. Yoluna kurban olayım. Bu Aslıgül'ünü daha fazla ayrılık ateşlerinde yakma!

Seni tanıdıktan sonra geçen dört yılı bir bana sor? Daha o akşam, beni isteyip de şart koştuğum akşam hasretin yüreğime bir kor gibi düştü. Daha o zaman pişman oldum ama ok yaydan çıkmıştı bir defa.

Yalvarıyorum, beni bırakıp da İstanbullara gitme! Düğünümüzü yapalım, İstanbul'da ve her yerde senin yanında olmak isterim, ne olur bunu bana çok görme! Beş sene önce bu satırları yazdığımı rüyamda görsem inanmazdım. Atalarımız ne güzel söylemişler; büyük lokma ye ama büyük konuşma diye...

Babamla düğün gününü konuşmak için gelmeni bekliyorum, hem de büyük sabırsızlıkla...

Allah'a emanet olun efendim."

Belki yüzüncü defa okuduğu mektup dokununca ellerini yine yakmış, yangın ellerinden yüreğine, gönlüne vurmuştu. Gözleri, yelkenli geminin kuğu gibi süzüldüğü engin maviliğe kaydı. Gördüğüyle vuruldu. Ufukta Aslıgül vardı, bütün ufku doldurmuştu, gözlerinden yaşlar akıyordu. Gözlerini ovuşturdu. Tekrar baktı, kaybolmuştu. Yüreğine bir hançer saplandı. Kırkpınar birincisi Koca Mümin Pehlivan hayal görmeye başlamıştı ha, hem de gözleri yeşil bir ahunun hayalini.

Yanmıştı, hem de nasıl yanmıştı Aslıgül'ün satırlarıyla. Aslıgül'e cevap yazmıştı:

"Aslıgül'üm!

Son mektubun yaktı ki beni nasıl yaktı. Düğünümüzün bir an önce olmasını ben de çok isterim.

Ama aşmam gereken iki engel var. Biri senin ileri sürdüğün şart, güleşte tek olmam, diğeri nefsimle olan güleşte galip gelmem.

Hadi sen şartından vazgeçtin. Ama nefis denen azgın pelvanla olan güleşim devam ediyor. Ona galip gelmeden evlenmemiz mümkün değil Aslıgül'üm. Senin şartını yerine getirmezsem, ömrümce karşında boynum bükük kalır be gülüm. Nasıl düğün yapalım derim, yârim dediğim, uğruna canımı ortaya koyduğum Aslıgül'ümün isteğini yerine getirmeden?

İçime öyle doğar ki nefis denen pelvanla yaptığım güreşi kazanırsam... senin istediğini de yerine getirmiş olacağım.

İnşallah İstanbul'dan dönüşüm; düğüne, kavuşmamıza olur.

Dualarında unutma!
Senin karşında ölünceye dek mağlup Mümin Hoca...”

Bu mektubu gönderdikten sonra da İstanbul’a doğru yola çıkmıştı, 1893 yılının Eylül ayında...

Üç gündür sonsuz mavilik üzerinde süzülüp duruyorlardı. Mümin, denizi sevememişti. Gök mavi, deniz maviydi. İki mavi arasında kaybolduğunu hissediyor, tuzlu deniz kokusu genzini yakıyordu. Gemiye binmesiyle birlikte toprağı, toprağın yeşil örtüsü çayırları, er meydanını özlemişti.

Anacığı çok ısrar etmişti, yelkenliyle gitmesi için. “Evladım, bugünlerde Rum eşkiyaları iyice azdı. Yollar emniyetli değil... Ne olur gemiyle git” demişti. O da anasını kıramamış, bekle beni İstanbul diyerek denize açılmıştı.

Mümin için son iki yıl, Kırkpınar’da Adalı’yı yendikten sonra çok zor geçmişti. Kırkpınar’ın hemen sonrası rahatsızlığını atamayan babası vefat etmiş. Son nefesinde, gözyaşları içinde Mümin’e “Evladım, ben hakkımı helal ettim. Sen de helal et. Ben senden razıyım. Sayende Adalı Halil Pelvanı yenen, Kırkpınar birincisi olan Pelvan babası oldum. Dünyalık olarak bu bana yeter” demişti.

Mümin, barışmanın güzelliğini yaşayamadan, doya doya koklayamadan, duasını alamadan, yılların hasretini gideremeden babasını kaybetmişti.

Babasının vefatıyla bir müddet çayırlardan uzak kalmıştı. Annesi “Oğlum, yaşın yirmi altıyı aştı, gel düğününü yapalım” diyerek çok ısrarcı olmuştu. Mümin, annesine; hocasının sözlerini, Aslıgül’ün şartını anlatmakta güçlük çekmişti.

Mümin Pehlivan, 1892 ve 93 yılının Kırkpınar güreşlerine ailevi sebeplerle katılamamıştı. 1893’te Kırkpınar sonrası Haziran ayında Kavala’ya bağlı Sarışaban’da yine karşı karşıya gelmişlerdi... yapılan beş saatlik zorlu güreş sonrası Adalı Halil’i üçüncü defa yenmişti.

Suyolcu Mehmet Pehlivan’ın, İstanbul daveti üzerine yol için

hazırlığa başlayınca olanlar olmuş... her isteği için canını seve seve verebileceği annesini karşısında bulmuştu. Annesi "Oğlum, başarıysa başarı... Adalı Halil'i üç defa yendin, Kırkpınar birincisi oldun. Hâlâ neyin peşindesin? Gelin kızım da şartından vazgeçmiş. Neyi ispatlamak istersin? En büyük, en güçlü olduğunu mu? Böyle bir davanın dünya ve ahirette felaketin olacağını benden iyi bilirsin. O zaman bu ısrar niye? Gel düğününü yapalım. Mürüvvetini göreyim. Gelin kızımın da senin de hasretin son bulsun" diyerek karşı çıkmıştı.

Mümin, günlerce annesini razı etmeye uğraşmış. Sonunda annesini ikna etmeyi başarmış... Aslıgül ile evlenmesinin ancak İstanbul'a gitmesiyle mümkün olacağını söyleyerek izin ve dua alabilmiş, yola çıkabilmişti.

İşte şimdi deniz üzerinden İstanbul'a, gönlünün başşehrine ulaşma gayretindeydi. Mümin, güneşin doğuşunu seyretmeyi çok severdi. Nerede olursa olsun sabah namazından sonra güneş bir mızrak boyu yükselmeyince, kuşluk vakti çıkmayınca katiyen yatmazdı.

Mümin bir müddet güneşin doğuşunu seyretti. Sonra davrandı, besmele çekerek kalktı, elindeki çantayla geminin ıssız bir köşesine çekildi. Belinden üstünü soyundu. Gemi içinde bir müddet koştuktan sonra yelken direklerinden birinin önüne geçti. Direğe elense çekmeye başladı. Yağlı güreş nazlıydı. İhmale gelmez, küserdi. İşte bu sebepten hep çalışırdı Mümin her nerede olursa olsun idmanı eksik etmezdi.

"More ne yaparsın? Gemimden ne istersin?"

Gemi kaptanıydı ne yaptığını soran? Mümin, suçüstü yakalanmış gibi kızardı, gülümsemeye çalıştı:

"Ne olsun be Aristo Kaptan. İdman yaparım?"

Kaptan şaşırdı, şöyle bir Mümin'e, sakat sol koluna, zayıf vücuduna baktı, alay eder bir şekilde güldü:

"İdman mı? Ne idmanı vire? Yumurta sepeti kaldırma idmanı mı? Bu sakat kol, bu vücutla ancak yumurta sepeti kaldırabilirsin?"

Mümin'in bütün hücreleri, Rum kaptanın suratına sağlam bir

Osmanlı tokadı atma isteğiyle yandı. Rum'u boğazlamak için dayanılmaz bir istek duydu. "Galibiyette mağlubiyeti arama vazifesini", asıl güreşin nefisle yapılan olduğunu hatırladı. "Ya sabır" diyerek kızgınlığını yenmeye, ateşin üzerine su dökmeye çalıştı. Gülümsemeye çalışarak cevap vermeye çalıştı:

"İyi bildin bre çorbacı? Garip anamın yumurtalarını pazara ben götürürüm de... Ana duası almak için idmana devam ederim."

Mümin'in boyun bükmesi, zayıf hâli kaptanı cesaretlendirdi iyice coşturdu:

"More, benim yumurtaları da taşır mısın?"

Mümin şaşırdı, kaptan ne demek istemişti? Gemide yumurtanın ne işi vardı? Yoksa yükü arasında yumurta mı vardı?

"Anlayamadım kaptan, hangi yumurtadan bahsedersin?"
Kaptan sırıttı, eliyle ön edep yerini gösterdi:
"More, hangi yumurtaları olacak, bunları?"

Mümin, beyninden dom dom kurşunu yemiş gibi sarsıldı. Bu kadarı da fazlaydı. Tamam, nefsine karşı mücadelede kendisine yapılan hakaretleri kabul ediyordu. Ama bir Rum tarafından bu kadar utanmazca yapılan bir hakareti sineye çekemezdi, o bir Müslüman, o bir Türk, o bir Osmanlı'ydı... Allah'a sığınıp Osmanlı tokadını sağ eliyle kaptanın boynunun sol tarafına yapıştırdı.

İri yarı kaptan küçük bir çocuk gibi güverteye düştü. Tokat, Mümin'in kızgınlığını almak yerine daha da arttırmıştı. Bir kaplan gibi atıldı. Yerden kalkmasına fırsat vermeden boğazına sarıldı. "Bre sen ne haddini bilmez adamsın! Bu Avrupalılar sizi çok şımarttı. Gör bakalım yumurta taşımak nasıl olurmuş?" diye bağırdı.

Kaptan, Mümin'in altından kurtulmak için davrandı, beceremedi. Parmaklarındaki korkunç kuvvet karşısında aklı başından gitti. Nefes alamıyordu. Yardım için çevresine baktı, kimseler yoktu. Gözleri yuvasından fırlamış, ölmek üzereydi. Mümin, o kadar kızmıştı ki hareketinin sonucunu düşünecek hâlde değildi.

"Mümin pelvan. Kendine gel! Bırak onu, katil mi olacaksın?"

diyen sesin sahibi Mümin'in omuzlarından kuvvetlice sarstı. Mümin, sesi duyacak hâlde değildi. Bu sefer kaptanın boğazını sıkan ellerinden yakaladı:

"Bre Mümin, kendine gel. Katil olacaksın!"

Ellerinin tutulmasıyla Mümin, rüyadan uyanır gibi kendine geldi. Kaptanın boğazını sıkan ellerine şaşkınlıkla baktı, sonra da ellerini tutana. Tanıdı, kızardı, boyun büktü, mahcup oldu, içinde bulunduğu hâlden, "Ali Bey'im sen misin?" dedi.

Mümin'in ellerinden tutan Yandım Ali Beydi. Ali Bey, Mümin'in ellerini hızla çekti ama yerinden oynatamadı:

"Mümin bırak şunu, öldüreceksin!"

Mümin'in bakışları kaptanın yüzüne kaydı, kıpkırmızı kesilmişti. Sonra da ellerine baktı, mengene gibi sıkıyorlardı. Hemen ellerini çözdü... büyük bir mahcubiyet içindeydi, kaptanın boğazını sıkan ellerine baktı... ne yapacağını bilemedi, en sonunda koltuk altlarına sakladı. Durumu Ali Bey'e nasıl izah etsin bilemiyordu. Ali Bey, Mümin'i İstanbul yolculuğunda yalnız bırakmamıştı. Ali Bey merakla sordu:

"Hayır olsun bre Mümin? Bu herif, seni bu kadar kızdıracak, aklını başından alacak ne yaptı?" Mümin, durumu nasıl anlatsın bilemedi. Yumurta işini nasıl söylerdi? Ali Bey kendisine gülmez miydi? "Efendim, şey..." dedi daha fazla bir şey söyleyemedi. Ali Bey, Mümin'in Rum kaptan yanında konuşamayacağını anladı. Kolundan tuttu, "Mümin Pelvan! Sen şöyle gemi içinde gez. Sinirlerin yatışsın. Ben de şu herifle ilgileneyim" dedi. Ali Bey'in sözleri Mümin'in canına minnetti, "Peki efendim" diyerek yanlarından ayrıldı.

Ali Bey, yeni yeni kendine gelen ve korku içinde Mümin'in arkasından bakan kaptana baktı:

"Bre kaptan! Ağzından lokmasını alsan, yüzüne tokat atsan kızmayacak Mümin pelvanı bu kadar kızdıracak ne yaptın anlat hele?"

Kaptan, Ali Bey'i çok iyi tanıyordu, çok korkmuş, ölümle

tanışmıştı; ağlayarak Ali Bey'in eline sarıldı:

"Allah razı Ali Beyim. Beni ölümden kurtardın!" sözleriyle sevincini belli ettikten sonra Mümin ile arasında geçenleri anlattı. "Yumurta ile ilgili sözlerimi şaka olarak söylemiştim. Bu kadar kızacağını bilemedim. Siz Türkleri anlamak çok zor. Ne zaman neye kızacağınız hiç belli olmaz" diyerek Mümin'i kızdıran söz ve hareketlerine izah, özür getirmeye çalıştı. Ali Bey, gülümseyerek kaptanı omzundan tuttu:

"Bre kaptan. Sen ateşle oynamışsın? Namus konusunda Türkle şaka olur mu? Mümin Pelvan, senin sözlerini pezevenklik olarak anlamış."

Ali Bey'in "Mümin Pelvan" sözleri kaptanın dikkatini çekti:

"Beni öldürmek isteyen mollaya, Mümin Pelvan dedin. Hakikaten de pelvan mıdır?"

Ali Bey güldü:

"Tabii ki pelvan. Hem de ne pelvan. Kırkpınar birincisi. Adalı Halil'i üç defa yendi. Bugüne kadar sırtı hiç yere gelmedi."

Kaptan, şaşkınlıktan küçük dilini yutuyordu. Molla, Mümin ve Çolak, Adalı Halil kelimeleri yan yana gelince kafasında şimşekler çaktı:

"Yoksa... bu... Kavalalı Çolak Mümin Pelvan mı?"

"Evet... Odur..."

Rum Kaptan yerinden fırladı. Elini başına vurmaya başladı. "Ben ne yaptım? Baltayı taşa vurmuşum" diyerek yerinde zıplayıp duruyordu. Çok korkmuştu. Mümin'den yediği Osmanlı tokadını hatırladıkça korkusu artıyordu. Ne yapacağı nasıl hareket edeceğini şaşırmıştı? Denizde, bir geminin içindeydiler. Gemisini bırakıp nereye, nasıl kaçabilirdi? Mümin Pehlivan, kendisini dövmek için gelirse ne yapardı? Nereye kaçardı, kime sığınırdı? Kaptan tam manasıyla paniklemişti.

Yandım Ali Bey sonunda dayanamadı, kaptanı teskinleştirmeye

çalıştı:

"Te be kaptan, sakin ol! Mümin Pehlivan, kin tutmaz, özür dilersin bu iş kapanır."

Ali Bey'in sözleri, Kaptana, bir ümit ışığı oldu. Ali Bey'in, Mümin'in çok yakını olduğu belliydi. Mümin, onun bir sözüyle yanlarından ayrılmıştı. Aradığı kişi oydu, Ali Bey'di. Mümin'in gazabından kendisini ancak o kurtarabilirdi. Yandım Ali Bey'in ellerine sarıldı:

"More Ali Beyim. Ne olur Mümin ile aramı bul! O sözü şaka niyetiyle söylediğimi açıkla! Biz Rum milletini bilirsin. Büle şakaları birbirimize çok yaparız. Ne olur, Mümin Pelvan'ın hışmından beni kurtar. Ne istersen yaparım!"

Rum'un telaşı Ali Bey'i güldürdü:

"Korkma bre kaptan! Mümin kin tutmaz dedim ya... O kendisine karşı yapılan her türlü hakareti kabul eder, nefsine karşı savaşı kazanmak için... Ancak yapılan hakaret, imanına, mukaddes değerlerine dokunursa işte o zaman karşı durulmaz olur."

Ali Bey'in konuşması, kaptanın korkusunu almamıştı:

"Ne olur Ali Bey'im, Mümin Pelvan'a özür dilediğimi süle! Bir daha büle bir şey olmayacak. Bundan sonra Mümin, gemide şeref konuğum, bir dediğini ikinci defa söylemeyecek. Yeter ki sen aramızı bul!"

Ali Bey, kaptanı omzundan tuttu:

"Merak etme kaptan! Aranızı bulmaya çalışacağım. Ama sen yine de ihtiyatlı davran! Bir müddet Mümin'e gözükme! Mümin'in bu kadar kızgın olduğunu hiç görmedim?"

Kaptan "İsa seni kutsasın" diyerek Ali Bey'in iki elini öptü, karşı koymasına fırsat vermeden...

Ali Bey, kaptanın söylediklerini Mümin'e iletti. Mümin de çok kızmasına rağmen Ali Bey, arada olduğu için kaptanı affetti; söylediklerini eşek şakası olarak kabul etti. Kaptan, korka korka

Mümin'e yaklaştı ve söyledikleri için özür diledi. Mümin'in "Tamam kaptan, mesele kapanmıştır. Arada Ali Bey olduktan sonra akan sular durur" sözleriyle birlikte havalara uçtu. Kaşla göz arasında Mümin'in iki elini birden yakaladı. Mümin ne olduğunu anlamadan "İsa seninle olsun" diyerek öptü. Ondan sonraki günlerde Mümin'e nasıl hizmet edeceğini bilemedi. Ancak Mümin'i her gördüğünde eli boynuna; Osmanlı tokadının indiği yere gitti.

İki gün sonra gemi Midilli adasına uğradı. Herkes büyük bir şaşkınlık içindeydi. Çünkü Midilli Adası, geminin rotası üzerinde değildi. Normal rotasından çok çok güneyde, geminin İstanbul'a döneceği Çanakkale Boğazı'ndan çok çok uzaktaydı.

Yolcuların her biri ayrı bir tahmin yapıyordu. Kimisi pusula bozulmuş, kimisi de kaptan ada Rumlarına kaçak silah getirmiş diyordu.

Gemideki Türklerin hepsi, kaptanın böyle bir işin içinde olduğundan zerre kadar şüpheleri yoktu. İsyancı Rumlara silahlar, Rum kaptanlar vasıtasıyla ulaştırılıyordu.

Yunan Devletinin bağımsızlığını kazandığı 1829 yılından beri bu böyleydi... Başta Midilli olmak üzere Ege adalarında ve Osmanlı'nın Avrupa topraklarında yaşayan Rumları silahlandırılıyor, isyana teşvik ediliyordu.

Osmanlı Devletine ait olan Tesalya ve İyon Denizi kıyısındaki Arta limanı, 1878 Berlin Antlaşması uyarınca 1881 yılında Yunanistan'a verilmişti. Bu genişlemeden sonra Yunanistan'ın yeni hedefi Yanya vilayeti ve Girit adasıydı. Bu bölgelerdeki nüfusun yaklaşık üçte ikisini oluşturan Osmanlı Rumları hedefteydi... Yunanistan tarafından Osmanlı Devletine karşı devamlı kışkırtılıyorlardı. Osmanlı Devleti bu isyanları bastırınca Avrupa devletleri, Rumların ezildiğini iddia ederek olaylara müdahale ediyorlardı.

Yandım Ali Bey ve Mümin Pehlivan kaptan köşküne çıktılar. Ama kaptanı bulamadılar. Yardımcısı yelkenlinin dümen teşkilatında ciddi bir arıza olduğunu, bu arızanın da ancak Midilli'de tamir edilebileceğini, kaptanın ustalarla konuşmak üzere

limana çıktığını söyledi.

Söylenenler Yandım Ali Beyi, pek tatmin etmemişti. Ali Bey, defalarca gemiyle Kavala'dan İstanbul'a gitmişti. Arızalanan gemiler, yolu üzerindeki İmroz veya Bozcaada'ya uğrarlardı. Ali Bey, Mümin'e "Bu kaptanın Midilli'ye uğramasında başka bir şey var. İnşallah kötülüğe değildir" dedi.

1462'de fethedilen Midilli, Kaptan-ı Derya Eyaletine bağlı bir sancaktı. En büyük şehri Midilli'ydi. Bu şehre bağlı olarak Yere, Ayasu, Mande, Herse, Kolanya, Pilmar gibi kasabaları vardı.

Mümin, gemiden karaya ayak basınca yollarının uzamasına rağmen Kırkpınar çayırına gelmiş gibi sevindi. Günlerdir deniz üzerinde salıncak gibi salınan yelkenliyle yolculuk etmek başını döndürmüş, içini dışına getirmişti. O pehlivandı. Ayağa toprağı basmalı, topraktan güç almalıydı. Gözü çimeni görmeli, kulağı kuş seslerini, davul sesini işitmeli, burnu, çimen ve toprak kokusunu almalıydı.

Mümin, Eceovalı sipahi Yakup Ağanın oğulları Oruç, İshak, İlyas ve Hızır (Barbaros Hayrettin) reisleri, onların Akdeniz'i Türk gölü hâline getirişini hatırlayınca utandı... Hele Barbaros Hayrettin Paşa'nın; Kanuni Sultan Süleyman'a hediyesi aklına gelince kıpkırmızı kesildi... Koca reis, tabiiyetini kabul etmesinin şükranı olarak Kuzey Afrika'yı vermişti... Bunları hatırlayan Mümin, denizle ilgili düşüncelerinden daha da sıkıldı. Ama elinde değildi, denize saygı duyuyor ama ona bağlanmak istemiyordu. Denizden korkuyordu. Deniz, esrarlı güzellikleri, maceraları, bilinmeyenleri sevenlerin sevdalısıydı. Daha doğrusu denize sevdalanmaktan, ona sevdalanınca çayırdan kopmaktan korkuyordu? Aslıgül'ün sevdasına bir de deniz sevdasını eklemek istemiyordu.

Kaptanın yardımcısı, tamir işini bitirip su ve yiyecek alıp beş saat sonra adadan ayılacaklarını söylemişti. Mümin, Yandım Ali Bey'le Midilli şehrinin Müslüman mezarlığını ziyaret ettiler. Başta Barbaros kardeşlerin babası Yakup Ağa olmak üzere bütün Müslümanlara dualar ettiler, fatihalar hediye ettiler.

Oradan da sancak beyinin makamına gittiler. Sancak beyi, kendilerini büyük bir sevinçle karşıladı. Ali Bey ile çok iyi tanışıyorlardı. Ali Bey, işi sebebiyle sık sık Midilli'ye uğruyordu. Sancak Bey'i bir coştu, bir sevindi ki sormayın gitsin Mümin'in Kırkpınar birincisi Kavalalı Mümin Pehlivan olduğunu öğrenince... Mümin'e nasıl iltifat edeceğini şaşırdı. İltifatı sevmeyen Mümin ise kızardı bozardı, nasıl hareket etsin bilemedi. Ali Bey'e karşı ayıp olmayacağını bilse, hemen Sancak Beyinin yanından ayrılacaktı.

Güreşle, sohbetin muhabbetin koyulaştığı bir anda Sancak Beyinin özel kalem efendisi girdi. Beye bir şeyler söyledi. Bey "Buyursun, gelsin" dedi.

Geleni görünce hem Mümin hem de Ali Bey şaşırdılar. İçeri giren Rum kaptan Aristo'ydu. Rum Kaptan, önce Sancak Beyine selam verdi, bağlılıklarını bildirdi. Mümin'i görmezlikten gelerek Yandım Ali Bey'e döndü:

"Ali Bey'im! En az iki gün daha Midilli'deyiz, Sancak Beyimize misafiriz."

Ali Bey merakla sordu:

"Hayır olsun bre Kaptan? Fırtına mı gelir?"

"More, ağzından yel alsın beyim. İsa'ya şükran, fırtına falan yok da..."

Ali Bey şaşırdı:
"Fırtına yoksa ne var?"
Kaptan suçlu suçlu boynunu büktü:
"Dümendeki arıza çok ciddi çıktı. Tamiri en az iki gün sürer.

Ali Bey, Kaptanı omzundan tuttu "Bunda da bir hayır vardır bre kaptan, üzme kendini!" diyerek teselli etmeye çalıştı.

Kaptan biraz hınzırca gülümsedi:

"Ali Bey'im 'Sizin bunda da bir hayır var' diyerek başınıza gelenler karşınızda Rabbinize sığınmanıza hayranım. Ben de bu arızada bir hayır olduğuna inanırım. Ama Mümin Pelvan da aynı şekilde inanacak mı bilemem?"

Kaptan, manalı bir şekilde Mümin'e bakıyordu. Kaptan'a

kızgınlığı hâlâ geçmemiş olan Mümin yerinden fırlamamak için kendini zor tuttu. Ali Bey ve Sancak Beyinin yanında ayıp olmasın diye lafa karışmadı. Ali Bey de meraklanmıştı:

"Bre kaptan! Mümin Pehlivan medrese hocasıdır. İtikadı hepimizden kuvvetlidir. Dinimizi hepimizden iyi bilir. Bunda da bir hayır vardır diye niçin inanmasın?"

Kaptan, haince sırıttı:

"Bizim Rumlar, Mümin'in Kırkpınar birincisi olduğunu işitince kendisine haber gönderdiler. 'Korkmazsa adadaki iki güreşçimizden biriyle güreş tutsun! Pehlivanlar idman yapmış, biz de güleş seyretmiş oluruz" diyorlar.

Kaptanın sözleri, Mümin'in biraz küllenmiş yarasını acıttı, gemide söylediklerini hatırlattı. Bu kaptan ne utanmaz birisiydi? Bu sefer kendine hâkim olamadı. Sertçe cevap verdi:

"Biz, güleşmeyi en büyük şeref biliriz... Güleşmekten korkmak, bizim için ölüm demektir. Ağzından çıkanı kulağın duysun!"

Kaptan, Mümin'in kızmasıyla pısmamış, tam tersine neşelenmişti:

"Kızma more Mümin Pelvan! Ben, güleşmekten korkmadığınızı bilirim de... Buradakiler bilmez. Bizim adalı Rumlara anlatamadım, senin rakibin kim olursa olsun güleşeceğini. Onlar, senin güreşmekten kaçacağını düşünürler, rakiplerinin kim olduğunu öğrenince?"

Mümin, kaptanın suratına gemidekinden daha şiddetli bir tokat vurmamak için kendini zor tuttu:

"Çorbacı! Sen bizi başkasıyla karıştırırsın. Rakibin kim olduğu önemli değil?"

Kaptan bıyık altından gülümsedi:
"Dünya şampiyonu da olsa önemli değil mi?"
Mümin kızdı:

"Bre çorbacı! Sen beni çıldırtmak mı istersin? Kim olursa olsun

dedik ya...”

Kaptan ellerini ovuşturdu. Güreşten bahsedilmesi sancak beyini de heyecanlandırmıştı. Lafa karıştı:

“Hakikaten de güleşir misin? Bizim ömrümüze ömür katar mısın? Bugüne kadar yaşamadığımız bir güzelliği bize yaşatır mısın?”

Mümin güreş deyince gözlerinin içi gülen, güreşmesi için her türlü fedakârlığa hazır gözüken sancak beyine baktı. Kaptanın darlattığı gönlü genişledi:

“Allah’ın izniyle güleşiriz be beyim. Yeter ki sizin gönlünüz hoş olsun.”

Mümin’in sözleri, oradakilerin hepsini coşturdu. Nedendir bilinmez, en fazla coşan da kaptan oldu. Oturdular, güreşin zamanını, yerini ve şeklini görüştüler. Güreşin ertesi günü Cevizli Çayırda yapılması konusunda hemen anlaştılar.

Ama grekoromen tarzda yapılması meselesine gelince Yandım Ali Bey “Grekoromen olur mu be? Mümin bu güreşi hiç bilmez, bugüne kadar hiç yapmamış. Olursa karakucak olsun. Karakucak, bütün insanlığın Adem Aleyhisselamdan beri, bebeklikten ihtiyarlığa yaptığı güreştir” dedi.

Buna Kaptan “Bizim güreşçiler, grekoromenden başka güreş bilmezler. Yoksa Mümin Pelvan korkuyor mu? Korktuğu için büle bir bahane mi buldu?” diyerek itiraz etti hem de yine Mümin’i korkaklıkla itham etti. Ali Bey, Kaptan’ın niyetini anlamıştı. Mümin’in tahrik edip grekoromen tarzda güreşmeye zorluyordu. Mümin’in, Kaptana doğru atıldığını görünce “Dur Mümin Pelvan, sen bu işe karışma! Bu Rum’un dersini vermek bana düşer” sözleriyle Mümin’i kolundan tuttu, kızgın bir şekilde kaptana döndü:

“Kaptan sen bizimle dalga mı geçersin, bizi hepten saf mı bellersin? Korkmakla itham edip tuzağa düşürmek istersin. İkide bir korkmakla itham etme, yoksa Osmanlı tokadını yersin! Sen ne

utanmaz adamsın be? Hem Mümin'e rakip olarak Olimpiyat şampiyonunu çıkarırsın hem de hiç yapmadığı grekoromen tarzda güleşsin dersin? Olmaz, katiyen olmaz. Çıkarlar, çocuklukta güleştiğimiz gibi serbest, karakucak tarzda birbirleriyle güleşirler. Ama yağlı güleşe varız derseniz buna bir şey demeyiz."

Kaptan sinsi sinsi gülümsedi:

"More Ali Bey'im kızma! Ben yalnız aracıyım. Bizim güleşçiler olursa grekoromen olur, başka türlüsü olmaz diyorlar. Eğer güreş olmazsa Adadaki herkes, Mümin Pelvanın korktuğunu, güleşten kaçtığını düşünecek?"

Ali Bey, Kaptan'a sağlam bir Osmanlı tokadı atmamak için kendini zor tuttu.

Kaptan, tam bir Bizanslıydı. Hayatı diplomatlıkla geçmiş biri gibi konuşuyor, devamlı Mümin'i tahrik ediyordu. Ali Bey "Bu Yunanlı milletiyle işimiz çok zor. Söz silahını çok iyi kullanıyorlar, zayıf tarafımızdan vurmasını çok iyi beceriyorlar" diye düşündü. Ancak düşündüğü şekilde konuşmadı:

"Bre kaptan! Ne diye kaçtı diye düşünsünler? Bu iş aramızda kalacak."

Kaptan, sanki üzgünmüş gibi başını salladı:
"Ne yazık ki aramızda kalamayacak Ali Beyim."
Ali Bey'in tepesi attı:

"Sen ne dersin be? Mümin Pelvan, korktu da güleşmeyi kabul etmedi diye herkese duyurmakla mı tehdit edersin?"

Kaptan, yelkenleri indirir gibi oldu:

"Yok be Ali beyim. Sizi tehdit etmek ne haddime! Adadaki herkes şu anda size büle bir güreş teklif ettiğimden haberdar. Eğer güleş olmazsa Adalılar, Türk korktu diye düşünecekler demek isterim!"

Ali Bey, elinde olmadan güldü:

"Bre kaptan, sen her şeyi tezgâhlamış, elimizi kolumuzu bağlamak için ne gerekirse yapmışsın. Ama oyununa gelmeyeceğim.

Mümin'in grekoromen güleşi yapmasını kabul edemem."

Ali Bey'in sözleri kaptanı pes ettirmedi. Belden aşağı vurmaya devam etti:

"Yani şimdi herkes, Türk güleşten kaçtı mı diyecek?"

Ali Bey'in tepesi tam manasıyla attı, Kaptan ikide bir 'Türk kaçtı diyecekler' şeklinde konuşarak kendilerini Türklük damarıyla vurmak istiyordu. Bu oyuna gelmemeliydi:

"Ne derseniz deyin be... Zaten ne yaparsak yapalım hakikati değil yalanı tercih edersiniz? Son sözüm; grekoromen tarz güleşi kabul edemeyiz!"

Mümin ve Sancak Beyi söze karışmamışlardı. Ada Mutasarrıfı olan Sancak Beyi, güreşin olmasını çok istiyordu, Ali Beye döndü:

"Ali Bey'im, bu işin orta yolunu bulamaz mıydık?"

Mutasarrıfın söze karışması kaptanı tekrar umutlandırmıştı. Ali Bey'in cevabı kısaydı:

"Beyim. Bu iş olmaz! Kaptan, Mümin Pelvan'ı rezil etmek ister..."
Mümin, çok ayıp bir şey yapmışçasına söze karıştı:
"Ali Bey'im, müsaade ederseniz bir sözüm var."

Ali Bey, Mümin'e baktı. Korktuğu başına gelmiş, Rum Kaptan, Mümin'i en hassas yerinden, gönül evinden vurmuştu. Mümin'in "Türk güleşten kaçtı mı diyecekler?" sözünden sonra her şartta güreşi kabul edeceğinden adı gibi emindi. Neticede son söz Mümin'indi, güreşecek olan oydu... Mümin'in söze karışması Rum Kaptanın neşesini yerine getirmişti. Ali Bey'in aklından "Söz vermiyorum" demek geçti. Ama koca Kırkpınar başpehlivan birincisine bunu nasıl derdi? O artık her mecliste söz söyleme hakkına sahipti. İstemeye istemeye konuştu:

"Buyur Mümin Pelvan! Söz de meydan da senin. Mollasın sözün en güzelini, meydanın ne dediğini bilirsin..."

Mümin, Ali Bey'in sözleriyle bir genç kız gibi kızardı. Ali Bey'e, hocası Ziyaettin Efendi'nin "Galibiyette mağlubiyete kavuşmak için

önüne çıkan herkesle güreşmelisin!" sözünü nasıl hatırlatır? Şartlar ne olursa olsun güreşmek mecburiyetinde olduğunu nasıl anlatırdı?

Mümin, yavru kuş gibi çırpındı:

"Estağfirullah Ali Bey'im... Biz kim sözün en güzelini bilmek kim? Pelvanım diyene şartlar ne olursa olsun meydandan kaçmak yakışmaz. Arkamızdan 'Türk kaçtı' diyeceklerse hiç yakışmaz. Grekoromen tarzı da olsa güleşmek isterim. Ama yine de son söz siz büyüklerimin..."

Mümin'in sözleriyle Kaptan'ın yüzünde hainee bir tebessüm doğdu. Ali Bey bunu fark etti ve iki elini yana açtı:

"Sen tamam dedikten sonra bize söz düşmez! Yalnız bilesin. Dümen arızasına pek aklım yatmadı? Bütün bunlar kaptanın bir dümeni gibi. Ne diyelim, Allah hayırlara çevirsin."

Kaptan, Ali Bey'in, dümen dokundurmasına "Olur mu öyle şey Ali Bey? Dümendeki arıza çok ciddi" şeklinde cevap vermeye çalıştı. Ama ne Mümin ne de Yandım Ali Bey inandı... İkisi de kaptanın intikam duygularıyla yandığını iyi biliyorlardı. Sancak Beyi, dümen hikâyesini anlayamadı. Sonra öğrenirim diyerek bir şey demedi. Onu şimdi güreş heyecanı sarmıştı.

Mümin'in grekoromen tarzı güreşi kabul ettikten sonra sıra hakemin kimin olacağına geldi. Kaptan, Rum jimnastik hocasının olmasını istedi. Yandım Ali Bey kabul etmeyince Fransız konsolosluğunun birinci kâtibinde anlaştılar.

Anlaşmaya en fazla sevinen kaptandı. Ellerini ovuşturup duruyor, gözlerinde ışıklar yanıyordu. Ada Mutasarrıfı da çocuklar gibi seviniyordu. Sancak Beyi olduğu adada, Kırkpınar birincisinin güreşecek olması onu tam manasıyla kanatlandırmıştı. Mutasarrıf "Bu akşam benim misafirimsiniz" diyerek Ali Bey ve Mümin'i bırakmadı.

Daha o gün anlaşılmaz bir şekilde güreş haberi, bütün Midilli adasına yayılmıştı. Hem Rum hem de Türkler, büyük bir heyecanla güreş saatinin gelmesini bekliyorlardı.

Ertesi gün, daha sabahtan Cevizli Çayırın etrafı tıklım tıklım dolmuştu. Kalabalığın çok büyük kısmını Rumlar oluşturuyordu. Adada yaşayan Türkler az sayıdaydı. Hemen hemen hepsi çayıra, ermeydanına koşmuşlardı.

Midilli Mutasarrıfı, elindeki bütün zaptiyeleri güreş yerine yerleştirmişti. Rumların işi belli olmazdı; her an bir maraza çıkarabilirlerdi...

Öğle namazından sonra Mümin, Ali Bey ve Mutasarrıf birlikte çayıra geldiler. Onların gelmesiyle çayır dalgalandı. Herkes, Mümin'i görmek için birbirini eziyordu... "Nerede bu Mümin Pelvan?" diye sağa sola bakıyorlardı. Hiç kimse Ali Bey'in yanındaki Mümin Hoca'ya pehlivanlığı yakıştıramıyordu.

Ortalıkta "Mümin Pelvan korkmuş, gelmemiş...", "Camiye çekilmiş, dua ediyormuş. Son anda gelecekmiş" söylentileri dolaşmaya başladı. Rumlar "More, sizin pelvan, gemiyi falan beklemeden yüzerek adadan kaçmış?" diye sataşıyorlardı.

Konuşulanları duyan, halkın merakını gören Ali Bey için için gülüyor, Mümin ise etrafından kimse yokmuş gibi kendi içinde yürüyordu. Onun güreşle ilgili endişesi yoktu. Çıkar güreşirdi, gücü yeterse yener, yenilirse şerefiyle yenilirdi bu da onun için galibiyet demekti. Onun kafasında sadece iki düşünce vardı... Biri; galibiyette mağlubiyete kavuşması, yüzünün yanmasının durması; diğeri de evlenebilmesi için Aslıgül'ün şartını yerine getirebilmesiydi. Bunun için İstanbul yollarına düşmüştü. İstanbul, ümit kapısıydı, dertlerinin gül açılışında çözüleceği güller diyarıydı. Osmanlı Devleti'nin Koca Yusuf, Hergeleci İbrahim, Koca Rüstem, Kurtdereli Mehmet gibi bileği bükülmez pehlivanları oradaydı.

Gerçek pehlivanlık derecesi orada belli olacaktı. Ya Aslıgül'e kavuşmanın şartını yerine getirecek, karşısına çıkan bütün pehlivanları yenecek ya da... Mümin, ikinci ihtimali düşünmek dahi istemiyordu. Karşısına çıkan bütün pehlivanları yenemezse ne yapacaktı? Aslıgül'ün şartımdan vazgeçtim çağrısına uyacak mıydı? Aklı "Olur mu bre, erkek adama yakışır mı yolundan dönmek?" diyor, gönlü ise "Höst bre, Aslıgül şartından vazgeçmişken neyi

ispatlamak peşindesin? Osmanlı'nın en büyük pehlivanı olduğunu göstermek mi istersin? En büyük benim mi sevdasındasın? Hem galibiyette mağlubiyeti ararsın hem de mağlubiyeti kabullenmez, nefsinin elinde oyuncak olursun" şeklinde cevap veriyordu. Mümin de gönlünün bu haklı cevabına cevap veremiyor, yalnızca "Hele bir İstanbul'a gidelim, güleşlerimizi yapalım, Mevla görelim neyler neylerse güzel eyler" demekten başka bir şey diyemiyordu.

Mümin'in işi zor hem de pek çok zordu.

Ali Bey, grekoromen güreşi hakkında Mümin'e bilgi verdi, belden aşağıdan tutmanın, ayakları kullanmanın, tırpan savurmanın kesinlikle yasak olduğunu anlattı. Mümin'in belden aşağı tutmanın yasak olmasını aklı almadı. "Te be belden aşağı tutmadan güleş olur mu? Bu Avrupalılar, erkek erkeğe güleşten niçin korkarlar, yoksa kendilerinden şüpheleri mi var?" diyerek tepkisini dile getirdi. Yandım Ali Bey, bu tarz güreşin Yunan ve Romalı işi olduğunu, onlarda güreşi kölelerin yaptığını anlattı.

Mümin ve beraberindekiler güreş için kurulan büyük çadırın yanına gittiler. Rum Kaptan kalabalık bir grupla birlikte oradaydı. Mümin'i görünce pişkince sırıttı. Yanındaki çok iri yarı, 130 kilo kadar gözüken iki kişiyi Mümin'e tanıttı. Rakipleri Dünya Şampiyonu Hristo ve yine şampiyonalarda derecesi olan Tanaş'tı. İki güreşçi de Mümin'e "Bizimle bu insan kurusu mu güreşecek? Bunun kemiklerini kırarız!" der gibilerden baktılar, alaylı bir şekilde gülümsediler.

Mümin, soyunmak için çadıra girdi. Güreşlerin biraz sonra başlayacağı anons edildi. Herkes Mümin Pehlivanı merak ediyordu. Mümin aralarından geçmiş, pehlivana benzetemedikleri için kimse fark etmemişti.

Mümin, kispete benzer çadır bezinden bir pantolon giymiş olarak çıktı. Mümin'i gören herkes hayretler içindeydi, kimse pehlivana benzetememişti. Kaptan, Mümin'in ilk önce Tanaş ile güreşeceğini söyledi. Ali Bey niçin diye karşı çıkanca, Hristo'nun "Ben dünya şampiyonuyum. Önüme her gelenle güreşemem. Hele Tanaş'ı yenerek güreşçiliğini göstersin" dediğini söyledi.

Mümin, la havle çekti ve "Ya Rabbi! Şu kibirli Rum'un burnunu toprağa sürtmeyi, aslını ona hatırlatmayı nasip et" diye içinden dua ederek Hristo'nun şartını kabul etti.

Tanaş ve Mümin, yanlarında Fransız hakem olduğu hâlde çayırın ortasına yürüdüler. Tanaş, vücuduna tam anlamıyla yapışan bir mayo giymişti. Mümin, utandığından Tanaş'a bakamıyordu. Mayo'nun sıktığı Tanaş'ın edep yerleri iyice belliydi. Mümin'i şimdiden sıkıntı basmıştı. Bununla nasıl güreşecekti? Neresini nasıl tutacaktı? Güreşi kabul etmekle doğru yapmış mıydı? Bu şekilde giyinen birisiyle güreşmesi uygun muydu? Güreşmekten vazgeçse ne olurdu? Tanaş'ı güreş kıyafeti Mümin'in kafasını tam anlamıyla karıştırmıştı.

130 kiloluk dev Tanaş'ın yanında 90 kilo ya çeker ya çekmez Mümin görülünce bir uğultu yükseldi.

Rumlar, çayırın karşı tarafındaki Türklere sataşmaya başladılar:

"More Türkolar! Bula bula güreşçi diye avlu kazığını mı buldunuz? Tanaş bunu çiğ çiğ yer."

"Doğru söylersin. Bu, Tanaş'ın dişinin kovuğunu doldurmaz."

Türkler, büyük bir hayal kırıklığı içindeydiler. Ne ummuş ne bulmuşlardı:

"A be bu Mümin Pelvan çok küçük kaldı Tanaş'ın yanında."
"Üle oldu be. Yenilirse bu Rumlar hepten de tepemize çıkarlar."
Bu arada Türklerden birinin dikkatini Mümin'in kolu çekti:
"Te be bu Mümin'in sol kolu sakat galiba."
Yanındaki dikkatle baktı:

"A be doğru sülersin. Hakikaten de sakat. Desene bugün tam rezil olduk."

Rumlar da Mümin'in sakat kolunun farkına varmışlardı. Neşeleri iyice yerine gelmişti.

Hakem, iki pehlivanı karşı karşıya getirdi. Kaptan, Mümin'in Tanaş'ı yenerse ikinci güreşini Hristo ile yapacağını ve Kırkpınar

birincisi olduğunu açıkladı. Seyirciler arasında büyük bir uğultu yükseldi. Kimse inanamıyordu; 90 kilo civarındaki sakat kollu bir pehlivanın 130 kiloluk devler arasında Kırkpınar'da birinci olduğuna:

"A be bu kaptan bizimle dalga mı geçer? Bu hiç mümkün mü?"

"Bizimle dalga geçerler, yalan sülerler, heyecanımız artsın diye..."

Rumlar gülerek kaptana bağırdılar:
"Kaptan Aristo, daha inandırıcı bir yalan süle."
"Yaptığın işi kıymete bindirmek için büle sülersin değil mi?"

Mümin'in yüreği sancıdı, her yerde olduğu gibi burada da sakat kolu, az kilosu karşısına çıkmış, kimse ona pehlivanlığı yakıştıramamıştı. İlk yakıştıramayan babası değil miydi? Babasını hatırlamak Aslıgül'ü aklına getirdi. Pehlivanlığından tereddüde düşmeyen tek kişi o olmuştu. Gözü, Sancak Beyinin yanında oturan Ali Bey'e gitti. Gönlü genişledi, aklı ısındı... gerçeği hatırladı. Bir de Yandım Ali Bey... O da ilk gördüğü andan itibaren kendisine inanmış ve hep desteklemişti.

Fransız hakem, iki pehlivanı karşı karşıya getirdi. Eliyle kesme işareti yaparak düdüğünü çaldı. Düdüğü çalmasıyla Tanaş, üzerine yürüdü ve Mümin'in kafasını kaptı. Mümin, tam manasıyla gafil avlanmıştı. O düdükle güreşin başlanmasına alışık değildi. Hakem ne yapıyor, ses nereden geldi diye bakarken rakibi başından yakalamıştı.

Daha önce birkaç defa grekoromen güreşi seyreden Ali Bey, Mümin'i ikaz etmiş "Ama Mümin Pehlivan! Grekoromen güreşin en önemli oyunu kafa kol oyunudur. Sakın kafanı kaptırma! Kaptırırsan çok hızlı yere çökerek kafanı kurtar. Eğer başlangıçta kafanı kurtaramazsan mutlaka yenilirsin" demişti.

Tanaş'ın kafasını kaptığını hisseden Mümin, can havliyle yere doğru çökmek istedi ama yapamadı ve kafasını kurtaramadı. Tanaş, boynundan ve sağ kolundan çok sıkı yapışmıştı. Tanaş'ın kafa kol oyununu aldığını gören Rumlar ayağa fırlamıştı:

"Haydi more Tanaş! Bitir şu Türk'ün işini!"

Bir kısım Rumlar da Türklere gülerek bağırıyorlardı:

"More, sizin pelvan hepten de süt kuzusu çıktı. Şüle bir ağız tadıyla güleş seyredemeyeceğiz."

Türkler, ölüm sessizliğindeydi. Zaten Mümin'i pek gözleri tutmamıştı. Ama bu kadar çabuk yenileceğini ummuyorlardı. Artık bu şımarık Rumların alay geçmelerinden adada duramazlardı... Türklerin hemen hemen hepsi Mümin'in yenilişini görmemek için gözlerini kapamıştı.

En çok üzülenlerin başında Midilli Mutasarrıfı geliyordu. Ne ummuş ne bulmuştu? "Keşke bu güreşi organize etmeseydim" diye düşünüyordu. Sultan Abdülhamit Han, Rum-Türk ilişkilerinde çok hassastı. Bir Rum pehlivanının bir Türk pehlivanını hem de Kırkpınar birincisi bir Türk pehlivanı yendiğini işittiğinde hesabını sorardı! Çare bulabilmek, gönlünü rahatlatabilmek ümidiyle Ali Bey'e döndü:

"Ali Bey'im! Mümin çok fena yakalandı. Ne dersin kurtulabilir mi?"

Ali Bey de şaşkındı. Mümin gafil avlanmış, grekoromen güreşinin en yenici oyununa yakalanmış ve kurtulamamıştı. Rakibi ondan çok kiloluydu. Mümin, hiç bilmediği bir dalda güreş yapmaya çalışıyordu. Mümin'in durumu ümitsizdi.

Ali Bey'in gönlü "Kurtulamaz!" demeye elvermedi ama kurtulur da diyemedi, yalnızca "Kurtulması çok zor" cevabını verebildi.

Mümin'in aklı başından gidecek gibi oldu. Adada yaşayan bir avuç Türk'ün, Rumlar karşısında boynunun bükülmesine mi sebep olacaktı? Yenilmek onun umrunda değildi. Güreşti yenilebilirdi. Ama burada durum farklıydı. Karşısındaki güreşçi bir Rum, kendisi de Türk'tü. Adadaki Türkler için bir Türkün Rum'a yenilmesi ölümden daha acıydı. Ali Bey'i dinleyip hiç bilmediği grekoromen tarzı güreşi kabul etmese miydim diye düşündü. Ama iş işten geçmişti. Hemen çare bulmazsa yenilmek, Ada Türklerinin kolunu kanadını kırmak, onları Rumların alaylarıyla baş başa bırakmak

kaçınılmazdı.

Tanaş, kalçasını içeri doğru vererek Mümin'in kafa ve kolundan çekiyordu. Mümin ise karşı konulmaz acı kuvvetiyle direniyordu. Mümin, Tanaş'ın pozisyonunu bozmazsa kesin olarak yenileceğini anladı. Yılların verdiği güreş tecrübesiyle yapabileceği tek hareketin doğrulmak olduğunu anladı. Hemen, sağ koluyla Tanaş'ın belini kuşattı. Daha doğrusu kuşatmaya çalıştı. Tanaş'ın beli o kadar kalındı ki Mümin'in kolu yetişmedi. Beklemeden sol koluyla destek yaptı. Sağlam bir şekilde yakaladı. Yakalamasıyla birlikte "Ya Allah, Bismillah" diyerek doğrulmak için harekete geçti. Mümin'in niyetini anlayan Tanaş, boynunu tutan kolunu daha da sıkıştırdı. Mümin, boğulacak gibi oldu, kulakları uğuldamaya başladı.

Mümin, bu işti bitti demedi. Kulaklarının uğuldamasına, nefesinin kesilir gibi olmasına, belinin dayanılmaz acısına rağmen pes etmedi. Doğrulmak için kendini zorladı. Beli kopacak gibiydi. Beli o kadar acıdı ki vazgeçsem mi diye düşündü? Sakat kalabilir, güreş hayatı bitebilirdi. Ada Türkleri, onlarla alay eden Rumlar aklına geldi. Son bir gayretle doğrulmaya çalıştı.

Kimse gözlerine inanamıyordu! Ortada inanılması çok zor bir manzara vardı. Mümin elif harfi gibi doğrulmuş hâl ile "Hak bir, güç, kuvvet, Allah'ın bir emanetidir bilene" diyordu. Kocaman, iri yarı Tanaş ise tıpkı bir ayı gibi boynuna asılmış, yerden kesilen ayaklarını sallayarak çırpınıp duruyordu.

Rumlar tam manasıyla şaşkınlık içindeydi. Galip gelmesini beklerken Tanaş'ın ayakları yerden kesilmişti. Bağrışmalar üzerine gözlerini açan Türkler ise gördükleri manzara karşısında sevinçten ağlıyorlardı.

Mutasarrıf da ne olduğunu anlayamamıştı, Ali Bey'e sordu:
"Bre Ali Bey'im! Bu ne hâldir?"
Ali Bey de herkes gibi şaşkınlık içindeydi:

"Efendim! Mümin'in yaptığı güreş tarihinde pek rastlanmayan bir şey? Korkunç bir kuvvetin sonucu... Bu hareketin sonucunda ya

beli ya da boynu incinebilir, hatta kırılabilirdi."

Ortada çok acayip bir durum vardı. Tanaş, Mümin'in boynuna asılı kalmış, çırpınıp duruyor, Mümin de silkelenip onu atamıyordu. Hakem de ne yapacağını şaşırmış, düdük çalamıyor, Rumların tepkisinden çekiniyordu.

Türkler bağırmaya bağışladı:

"Bre hakem bozuntusu düdüğünü çalsana! Mümin'in boynuyla bu boz ayıyı İstanbul'a götürmesini mi beklersin?"

Bu sözlere Türkler güldü, Rumlar kızdı. Hakem hâlâ düdüğü çalmaya cesaret edemiyordu. Yandım Ali Bey hışımla yerinde fırladı. Hakeme düdüğünü çalmasını, güreşi yeniden başlatmasını söyledi. Ve hakem düdüğü çaldı ama Tanaş hâlâ Mümin'in boynunu bırakmıyordu... Armut dalından düşmekten korkan ayı gibi. Hakem, Tanaş'ı mayosundan tutup çekti, Mümin'in boynunu bırakmasını söyledi. Uzun ikazlardan sonra ancak bıraktı.

Hakemin düdüğüyle birlikte güreş tekrar başladı. Mümin, Tanaş'a karşı nasıl güreşeceğinin planını yapmıştı. Karşı karşıya geldikleri anda sağ koluyla tersten el enseyi yerleştirdi. Tanaş, yıldırım çarpmış gibi oldu. Koca bir meşe ağacı gibi köklerinden sarsıldı. Tanaş, hemen "faul faul" diyerek hakemin yanına koştu. Hakem, Mümin'e bir daha böyle yaparsa yenik sayılacağı ikazı yaptı. Mümin'in hakeme, bunun faul olmadığını anlatmaya çalıştı ancak Fransız hakemin zayıf Türkçesi sebebiyle başaramadı. Yandım Ali Bey'e işaret etti. Ali Bey de hemen Mümin'in yanına koştu. Mümin, durumu kendisine anlattı. Ali Bey de Fransızca bilmiyordu. Mutasarrıf Beye haber verdiler. Onun tercümanlığıyla hakem ile konuştular. Ali Bey, Mümin'in elensesinin nizami olduğunu, grekoromen güreşte de yasak olmadığını anlattı. Uzun tartışmalar sonucu hakemi ikna ettiler, durumu Tanaş'a da anlattılar. Tanaş'ın morali bozuldu. Durum Rum seyirciye de izah edildi, "Yumruk atmak güreş olur mu?" şeklinde tepki gösterdiler.

Mümin güreş stratejisini çizmişti. Tanaş çok kiloluydu. Ona

grekoromen güreşte ayakta bir şey yapmak çok zordu.

İki güreşçi tekrar karşı karşıya geldiler. Hakemin düdüğüyle güreş tekrar başladı. Mümin'in elenselerinin tadına bakan Tanaş uzak duruyordu. Gözü korkmuştu. Mümin'in üzerine doğru gittikçe o geri geri gidiyordu. Türk seyirciler gözlerine inanamıyordu. İnsan azmanı Tanaş, yanında çocuk gibi kalan Mümin'in karşısında geri geri gidiyordu. Ondan kaçıyordu. Gözyaşları içinde "Ya Rabbi bu günleri de gördük ya ölsek de gam yemeyiz" diyorlardı. Rumlara ise tam manasıyla şaşkındı. Koca Tanaş, yarısı kadar Türk'ün karşısında geri geri nasıl gidiyordu, bir türlü anlayamıyorlar "More Tanaş! Güreşesin. Ayıptır senin yaptığın. Kendini geri geri gitme yarışmasında sanırsın? Nereye gidersin?" şeklinde tepki gösteriyorlardı.

Tanaş, bağırmalara aldırmadan Mümin üzerine geldikçe geri geri gitmeye devam etti. Gide gide seyircilerin yanına geldiler, gidecek yer kalmadı. Bunun üzerine hakem Tanaş'ı ikaz etti. İki pehlivanı tekrar çayırın ortasında karşı karşıya getirdi. Mümin, sanki güreşte değilmiş gibi seyircilere bakıyordu. Tanaş, Mümin'in kendisiyle meşgul olmadığını görünce "Aradığım fırsat çıktı" diyerek kafa kol oyununu almak için harekete geçti, Mümin'e yaklaştı. Yaklaşmasıyla birlikte olanlar oldu. Ters bir elense yemesiyle kökünden sökülen koca bir ağaç gibi sarsıldı. Ama bu kez ilkinde olduğu gibi sarsılmakla kalmadı, çimeni öptü! Rum-Türk bütün seyirciler şaşkınlık içindeydi. Nasıl yapmıştı da Mümin, koca Tanaş'ı yere devirmişti? Nasıl olacak, Mümin, Tanaş'ın güreşe girmeye niyeti olmadığını anlayınca "Harp hiledir" hükmünce hileye başvurmuş. Seyircilere bakarken yarım göz ile de Tanaş'ı gözlemişti. Üzerine gelince de ters elenseyi yerleştirmişti, armut ağacını silkeler gibi... Rumlar, faul faul diyerek çayıra fırlamak istediler. Ancak zaptiyeler mâni oldu.

Tanaş'ın yere düşmesiyle Mümin bir panter gibi atıldı. Tanaş'ı zapt etti. Tanaş, faul faul diyerek hakeme bakıyordu. Hakemden devam işaretini alınca yerden kalkmak için harekete geçti.

Mümin'in göbeği üzerinden birleşmiş ellerini çözmek için parmaklarını yakaladı. Çok rahat bir şekilde iki elini birbirinden ayırıp ayağa kalkabileceğini düşünüyordu. Ama düşündüğü gibi olmadı. Bırakın ellerini birbirinden ayırmayı Mümin'in bir parmağını dahi yerinden oynatamadı. İki el demir mengene gibi birbirine kenetlenmiş santim oynamıyordu. Aklı başından gidecek gibiydi, Mümin'in parmak ve bileklerindeki korkunç güç karşısında. Mümin'in senelerce bal mumu yoğurarak parmaklarını nasıl güçlendirdiğinden habersiz Tanaş'ın şaşkınlığı gayet normaldi.

Mümin'in ellerini çözemeyeceğini anlayan Tanaş, ayağa kalkmaya teşebbüs etti. O, ayağa kalkmak için zorladıkça Mümin, sağa sola atarak mâni oluyordu. Bu şekildeki mücadele on dakika kadar devam etti. Sonunda çok iri yarı olan Tanaş, hareketsiz kaldı, yorulmuş ve Mümin'in beklediği fırsat doğmuştu.

Tanaş'ın hareketsiz kalmasıyla birlikte Mümin, onu iyice yere yaydı. Sol tarafına geçti. Tanaş'ın bütün karşı koyma çabasına rağmen sağ kolunu, Tanaş'ın sol koltuk altından geçirerek elini ensesine getirdi, kle oyununu aldı. Ve yüklenmeye başladı.

Herkes hayretten dilini yutmak üzereydi.

Tanaş'ın yarısı kadar olan Mümin, rakibini altında zapt etmiş, zapt etmekle kalmayıp kle oyunu almış, çevirmek için zorlamaya başlamıştı. Rumlar "Bu Tanaş hasta mı oldu yoksa?" diye birbirlerine sormaya başlamıştı. Kendilerini rüyada sanan Türkler ise gözyaşları içinde dua ediyorlardı Mümin'in galip gelmesi için...

Mümin yükleniyor, Tanaş dönmemek için direniyordu. Tanaş dönmemek için çırpındıkça ayakları havayı dövüyordu. Bu ise Türkleri, Atina'yı geri almışlar gibi sevindiriyor, Rumlarıysa kaybetmişler gibi üzüyordu. Yerdeki mücadele beş dakika sürdü. Zaten yorgun olan Tanaş iyice kıpırdayamaz hâle geldi. Ve Mümin'in son bir yüklenmesiyle sırtı çayırın çimeniyle buluştu. Mümin, hakeme baktı. Ondan tamam işaretini alınca ayağa kalktı. Galibiyet selamıyla seyircileri selamladı. Hakem, Mümin'in sağ elini kaldırdı. Kaldırmasıyla birlikte ortalık yıkıldı. Türk seyirciler bir çığ gibi çayıra aktılar, zaptiyelerin mâni olmasına fırsat vermeden Mümin'e ulaştılar. İlk gelen, gözyaşları içinde "Allah ne muradın

varsa versin. Allah razı olsun, bize bu günleri gösterdin" diyerek öpmek için Mümin'in ellerine sarıldı. Mümin şaşırdı, ellerini kaçırmaya çalışırken ikinci geldi, sonra üçüncü, gelen yüklendi ve sonunda Tanaş'ın deviremediği pehlivan yere devrildi. Seyircilerin altında kaldı.

Durumu fark eden Yandım Ali Bey fırladı. Zaptiyelerin yanına geldi. "Çabuk Mümin'i seyircilerin arasından kurtarın!" diyerek onların önünde Mümin'in yanına koştu. "Bre pelvan severken öldüreceksiniz!" diyerek güçlü kollarıyla ilk yakaladığını kenara attı. Zaptiyeler de aynı işi yaptı. Ama seyirciler atmakla bitecek gibi değildi. Durumu fark eden Ali Bey'in eli ayağı buz kesti. Ne yapacağını şaşırdı. Şu Allah'ın işine bak? Bir pehlivan sevilirken ölecekti. Gözü zaptiyenin silahına giden Ali Bey, martini tüfeğini kaptı. Kapmasıyla birlikte mekanizmayı çalıştırdı, namlunun ağzına mermiyi sürdü ve tetiği çekti. Çekmesiyle birlikte martini silahının sesi çayıra şahi topu gibi düştü. Mümin'i altına alan seyirciler de irkilerek sesin geldiği yere baktılar. Ve kendilerine "Bre Mümin Pelvanı severken öldürecek misiniz? Kalkın üzerinden" diye bağıran Ali Bey'i gördüler. Görmeleriyle birlikte de hatalarını anladılar. Biz ne yaptık, büle bir görgüsüzlüğü nasıl ettik düşüncesiyle başlarını eğdiler, boynu bükük vaziyette Mümin'in üzerinden kalktılar ve çayırı terk ettiler. Ve son Türk seyircisi, üzerinden kalkınca çok ilginç bir manzarayla karşılaşıldı. On altı senelik güreş geçmişinde sırtı hiç yere gelmeyen Mümin, sırtüstü yerde yatıyordu! Sevgiye yenik düşmüştü... Sevgiye kim yenilmezdi ki?

Tanaş da gözleri yerinden fırlamış bir vaziyette Mümin'i seyrediyordu. Gözleri yerinden fırlayan, gördüklerine inanamayan yalnızca Tanaş değildi. Rum seyirciler de cin görmüş gibi çarpılmış, konuşamıyorlardı.

Yandım Ali Bey telaş içinde, nefessizlikten mos mor olmuş Mümin'e elini uzattı:

"Geçmiş olsun Mümin Pelvan. Biz böyle bir milletiz işte! Severken öldürürüz sevdiğimizi, uğruna can vereceğimizi..."

Mümin, Ali Bey'in elini yakaladı, zorlukla doğruldu:

"Allah razı olsun Ali Bey'im! Biraz daha geç kalsaydınız altta nefessizlikten boğulacaktım."

Mümin'in hâline bakan Ali Bey güldü:

"Tanaş, seni yere bile düşüremedi. Ama seyircimiz sırtını yere getirdi, su götürmez şekilde yendi."

Ali Bey'in sözlerine Mümin tebessüm etti:

"Haklısın Ali Bey'im! Tam manasıyla yenildim. Adalı Halil karşısındaki güleşlerimde dahi bu kadar zorlanmamıştım. Bizim seyircimiz hakikaten de çok güçlüymüş. Alkışın, övülmenin, hayran olunmanın kişi için ne kadar tehlikeli olduğu bir daha meydana çıktı!"

Mümin, merak içinde sağ elini sağ yanağına götürdü, cayır cayır yanıyordu. Gönlüne baktı, galibiyet sevinciyle oynuyordu. Yine galibiyette mağlubiyeti bulamamıştı!

Mümin'i seyircilerin arasından kurtardılar ve hemen çadıra götürdüler. Ali Bey, bizzat kendisi ilgilenerek yaptığı masajla Mümin'in rahatlamasını, nefeslenmesini sağladı.

Hristo, yanına gelen Tanaş'ı fırçaladı:

"More ayıp sana! Yarın kadar güreşçiye yenildin! Rezil ettin bizi. Ne oldu sana, hastalandın mı yoksa?"

"Hastalandın mı yoksa sözü?" Tanaş için can simidi oldu:

"Aynen tahmin ettiğin gibi oldu bre Hristo. Güreş başladıktan biraz sonra, midem guruldamaya, bağırsaklarım bağırmaya başladı. Yediğim et dokunda herhâlde?"

Hristo, tahminin doğru çıkmasının verdiği kendini beğenmişlikle konuştu:

"Ben, insanın ayakta duruşundan ne olduğunu anlarım. Merak etme o Türko'ya haddini bildireceğim. Kemiklerini kıracağım onun!"

Hristo ile Tanaş arasındaki konuşma, anlatılmaz bir hızla Rumların arasında yayıldı ve moralleri yerine geldi. "Demek ki Tanaş hastalanmıştı. Zaten başka türlü de olmasına imkân yoktu. Hasta olmasaydı Türk'ü perişan ederdi. Türk'ün eti budu neydi ki?.." şeklinde düşünerek rahatlayan Rumların kesilen sesleri tekrar yükseldi. Türklere "Fazla sevinmeyin, Tanaş yenildi diye, o hastaymış... Hristo sizin güleşçinin kemiklerini kıracak" diye sataşmaya başladılar. Hristo ve Tanaş arasındaki konuşma, Türkler arasında da yayılmış, onları endişeye sevk etmişti. Türkler de Mümin'in galibiyetini şüpheyle karşılamışlar, Tanaş karşısındaki bu kadar kolay galibiyetini anlayamamışlardı. Tanaş'ın hastalığı sebebiyle Mümin'in galip geldiğine hemen inandılar. Kolları kanatları kırıldı. Hristo'nun "Onun kemiklerini kıracağım" sözleri iyice gözlerini korkuttu. Bir kısmı, boyunlarını büküp coşkuları sönmüş bir hâlde çayırı terk etti... Mümin'in Hristo'ya mağlubiyetine, ümitlerinin sönüşüne şahit olmamak için...

On beş dakika kadar dinlendikten sonra Mümin ikinci güreş için ortaya çıktı. Rumlar "Hristo senin kemiklerini kıracak" diyerek sataştılar. Türkler ise alkışlamaya bile cesaret edemediler, yalnız sessizce dua ettiler.

Dünya şampiyonu Hristo, Rumlara gülücükler dağıtıp "Merak etmeyin Tanaş'ın intikamını çok acı şekilde alacağım. Türk'ün buradan cenazesi çıkacak!" sözleriyle çayıra yürüdü, Rumları iyice rahatlattı, Türklerin endişesini fazlalaştırdı.

İki güreşçi, hakemin yanında karşı karşıya geldiler. Mümin, Hristo'nun yanında çocuk gibi kalmıştı. Bu durumu gören Türk seyircilerin ufacık kalan ümit ışığı da söndü, Rumların neşesi iyice yerine geldi. Hristo, hain hain gülümseyerek Mümin'e bakıyordu.

Hakemin düdüğüyle birlikte güreş başladı. Hristo, kendini hiç kollamadan Mümin'in üzerine yürüdü. Niyeti, Mümin'i göğsünden tutmak ve mengene gibi kollarıyla sıkarak hakem müdahale edinceye kadar kaburga kemiklerini birbirine geçirmek ve kırmaktı. Mümin'e yaklaştığı anda ortalık bir anda karıştı. Ne olduğunu anlamak için gözlerini iyice açanlar gördüklerine inanamadılar. Nasıl inansınlar ki? Hristo yerde yatıyordu, Mümin de üzerindeydi.

Ne olmuştu? Ne olacak... Hristo gayet serbest bir şekilde Mümin'in üzerine gelince olanlar olmuş. Mümin, ters bir elenseyle

dev gibi Hristo'yu yere düşürmüş, düşürmekle de kalmamış, kaplan gibi üzerine çullanarak yerde zapt etmişti.

Hem Türkler hem de Rumlar birbirlerine "Te be çimdikleyin beni rüyada mıyım?" diyorlardı. Ancak gördükleri rüya değildi. Türklerin dili tutulmuş, konuşamıyor, bağıramıyor, sevinçlerini belli edemiyorlar, şaşkın gözlerle çayıra bakıyorlardı.

Midilli Mutasarrıf da tam bir şaşkınlık içindeydi. Ali Bey'e sordu:

"Ali Bey'im neler oluyor? Bu Mümin Pelvan ne yapıyor?"

Ali Bey, kendinden emin gülümsedi:

"Ne olacak, Rumların dünya şampiyonu da yeniliyor. Mümin, şımarık Rum'a dersini veriyor."

Mutasarrıf duyduklarına inanamadı:
"Şaka mı dersin Ali Bey'im? Bu mümkün mü?"
"Şaka değil beyim. İyi seyret de neler olduğunu gör!"

Hristo, ilk şaşkınlığı geçince aynı Tanaş gibi kalkmak için hareket geçti. Mümin, sağa sola savurarak kalkmasına mâni oluyordu. Yerdeki mücadele on beş kadar sürdü. Hristo ayağa kalkamadı. Zorlu mücadele, kilolu ve idmansız olan Hristo'yu adam akıllı yormuştu. Karnı demirci körüğü gibi hızlı bir şekilde inip kalkıyordu.

Rumlar bembeyaz kesilmişti. Bu Hristo böyle ne yapıyordu, yerde bir oyun mu uygulayacaktı, yoksa o da mı hastalanmıştı? Türkler ise yavaş yavaş Mümin'in zorlu bir pehlivan olduğunu kabul etmeğe başlamışlar, gözyaşları içinde "A be ne de olsa Kırkpınar birincisi. Kırkpınar'da boyla posla birinci olunmaz. Adalı Halil'i de yenmiş" diyerek Mümin'in hakkını teslim ediyorlardı.

Mümin, Hristo'nun yorulduğunu anlayınca soluna geçti. Bütün karşı koymasına rağmen sağ elini koltuk altından geçirmeye muvaffak oldu, tek kle oyununu aldı ve yüklendi. Hristo dönmemek için direndi. Ama tazyik çok kuvvetliydi. Yerdeki mücadele on dakika kadar sürdü. Kıyasıya süren bu mücadele

sonrası zaten yorgun olan Hristo iyice bitkin düştü. Mümin'in son bir yüklenmesiyle döndü, sırtı yere geldi. Mümin, hakeme baktı. Tamam işaretini alınca Hristo'yu bıraktı ve ayağa kalktı. Hakem, sağ kolunu kaldırarak galibiyetini ilan etti. Bu ilan, herkesi tam manasıyla şok etti. En fazla şok olan ise Rum kaptan Aristo idi. Yediği tokadın acısını çıkarmak için kurduğu bütün dümenler boşa çıkmış, güvendiği dağlara kar yağmıştı. Rumlar felç olmuş gibiydi. Ayakta zor duruyorlardı. Tanaş'tan sonra çok güvendikleri Dünya Şampiyonu Hristo da yenilmişti. Türkler de şaşkınlıktan bağıramıyorlar, sevinçten sesleri çıkmıyordu.

Ali Bey yerinden fırladı. Zaptiyeleri yanına alarak Mümin'in etrafını kuşattı. Onu kucakladı "Allah razı olsun Mümin Pelvan! Burada da yüzümüzü ak eyledin. Sen ne büyük pelvanmışsın. Daha önce hiç yapmadığın grekoromen güreşle bir dünya şampiyonunu yendin" diyerek Mümin'i tebrik etti. Mümin kızardı, bir şeyler söyledi, ne söylediği anlaşılmadı. Onun derdi başkaydı. Büyük bir heyecanla sağ elini sağ yanağına götürdü. "İnşallah artık yanmıyordur" ümidiyle. Eli yanağına değdi, bir volkan gibi kaynıyor, değdiği yeri yakıyordu. Gönlüne baktı, galibiyet sevinciyle göbek atıyordu. Galibiyette mağlubiyeti yine yakalayamamış, nefsiyle olan güreşi yine kaybetmiş, gönlüne hakiki sevgiyi yerleştirememişti.

Ali Bey, Türk seyircilerin Mümin'e yaklaşmasını mani olarak onu çadıra götürdü. Rum seyirciler, Tanaş ve Hristo'ya küfür ederek "Bizi sattınız, Türklere rezil ettiniz. Bu adada artık nasıl gezeriz? Bu adayı terk etmekten başka çaremiz kalmadı" diye bağırarak çayırı terk ediyorlardı.

Türkler ise birbirlerini sarılmış "Bugünleri gördük ya, iki Rum'un yarıları kadar bir Türk pelvana yenildiklerine şahit olduk ya bu bize yeter. Dünyada bizim için bundan büyük sevinç olur mu?" şeklinde feryat ederek ağlaşıyorlar, Mümin'e sarılmak için çadırın kapısında bekleşiyorlardı.

Ali Bey çadırdan çıktı. Arkasından Mümin de çıkacak diye kalabalık dalgalandı. Ancak Mümin çıkmamıştı. Sevinçten ayakları yere basmayan Türkler, çadır kapısına hücum ettiler. Fakat zaptiyeler çadırdan içeri girmelerine müsaade etmedi.

Biraz sonra Mutasarrıfla birlikte Ali Bey çadırın önüne geldi. Mutasarrıf, akşama konağında yemek verileceğini, yemekte Mümin'in de bulunacağını ve herkesin davetli olduğunu söyledi. Söyledi de kalabalık ancak bundan sonra dağıldı.

* * *

Bu, İstanbul'a üçüncü gelişiydi. İstanbul'a karadan Edirne üzerinden gelmek, ilk önce Edirnekapı'daki Valide Sultan Camisi'ni iki minaresiyle görmek çok güzeldi. Ama Marmara Denizi'nden İstanbul'a kavuşmak bir başka güzeldi, anlatılmazdı. İlk önce adalar, sonra Sarayburnu, Topkapı Sarayı, Sultan Ahmet Camii ve Ayasofya... Bu güzellik dil ile ifade edilebilir, kalemle yazılabilir miydi?

İstanbul'a bir de Boğaz'dan ulaşmayı, onunla şereflenmeyi düşününce aklı başından gidecek gibi oldu. Bir gün mutlaka ecdadın "Bir taşına bütün acem mülkü feda dediği" yeryüzü incisine Karadeniz ve Boğazlar üzerinden gelmeye niyetlendi.

Kaptan Aristo, gemiyi Haliç'te Yemişçi İskelesi'ne yanaştırdı. Ali Bey ve Mümin, eşyalarını topladılar. Tam çıkacakları sırasında Mümin, Ali Bey'den birkaç dakikalığına müsaade istedi. Ali Bey, elinde olmayarak nereye gideceğini merak etti ama ayıp olmasın diye sormadı. Mümin'in kaptan köşküne doğru gittiğini görünce endişelendi. Midilli güreşleri sebebiyle Kaptana hesap sormasından korktu. Fark ettirmeden Mümin'in takip eti.

Mümin, kaptan köşküne girdi. Geminin iskeleye bağlanmasıyla ilgili talimat veren Kaptana "Kolay gelsin Kaptan" dedi.

Sese dönen Kaptan, karşısında Mümin Pehlivanı görünce şaşırdı. Eli, hemen boynunun sol tarafına, Mümin'in Osmanlı tokadını yapıştırdığı yere gitti. Korkuyla karışık telaşla konuştu:

"Sağ olasın... more... Mümin Pelvan, Buyurasın... Gemiyi yanaştırmaya uğraşırız."

Kaptanın korkuyla bakan gözlerini, boynunun sol tarafına giden elini gören Mümin'in yüreği sancıdı:

"Bre Kaptan, ödeşmek için geldim."

Kaptanın korkusu ve şaşkınlığı arttı. "Mümin Pehlivanın kızgınlığı geçmemiş, Midilli'nin hesabını da soracak" diye düşündü:

"Ödeşmek mi? Ne olur Mümin Pehlivan aramızda geçenleri unutalım. Bir hata yaptım. Midilli'deki güreşlerini, yenilişini görmek için tertip ettim. Ne olur kusuruma bakma. Ne istersen yapmaya razıyım."

Midilli güreşleriyle ilgili söyledikleri Mümin'i kızdırır gibi oldu. Ama kendine hâkim oldu. Buraya hesap sormaya değil hesap bitirmeye gelmişti, gülümsemeye gayret etti:

"Beni yanlış anladın bre kaptan! Midilli güreşlerini tertip etmen iyi oldu. Bizim gariban Türkler, güreş seyretmiş, ben de idman yapmış oldum. Ben başka şey için geldim."

Kaptan, Mümin'in sözleriyle iyice dengeden çıktı:

"Başka şey için mi? İnanın ki aleyhinizde başka bir çalışmam olmadı."

Kaptanın sözleri Mümin'i bu sefer hakikaten, içten gelerek güldürdü. Bu Rumlar nasıl insanlardı, entrikadan başta şey düşünmezler miydi?

"Kaptan hesap sormaya değil hesap vermeye geldim. Hakkını helal et! Anlayıp dinlemeden sana vurduk. Sizde yumurta şakalaşması varmış. Senden hakkını helal etmenden başka bir şey istemem. Etmen için de ne gerekirse yapmaya hazırım."

Kaptan, Mümin'in sözleriyle ondan ikinci bir Osmanlı tokadı yemiş gibi oldu. Şu Osmanlı Türkleri nasıl insandı? Hakaret etmiş, intikam almak için onları tâ Midilli'ye sürüklemişti... Şimdi gelmiş hak helalliği istiyor, hem de "Ne gerekirse yapmaya hazırım" diyordu. Mümin'den bir an önce kurtulmak için hemen "Hakkımı helal ettim" diyecekken aklına bir şey geldi:

"Mümin Pelvan. Tokadın izi hâlâ boynumda durur. Hakkımı helal ederim ama bir şartla!"

Kaptan'ın oynaya oynaya hakkını helal edeceğini bekleyen

Mümin şaşırdı. Şu Rumlar ne kadar da fırsatçı insanlardı, kendileri için doğan hiçbir şansı kaçırmıyorlardı. Bir defa söz ağzından çıkmış "Hakkını helal etmen için ne gerekirse yapmaya hazırım" demişti. Mecburdu şartı ne olursa olsun kabul edecekti; eğer inancı müsaade ederse ve isterse bütün malını mülkünü verirdi. Nice gönül yükünün üzerine bir de bunu ekleyemezdi, boyun büktü:

"Tamam kaptan! Şartın, inancıma aykırı değilse ne dersen kabul..."

Merakla Mümin'in cevabını bekleyen Kaptanın şaşkınlığı hayrete döndü. Bu nasıl insandı, şartını ne diye öğrenmeden kabul demişti? Yüreğinin ısındığını, gönlünün Mümin'e doğru kaydığını hissetti. Bu Türk'ün yanında biraz daha dururşa Türk olacak, onun dinine girecekti.

Bir an önce ondan kurtulmalıydı, hemen cevap verdi:

"Korkma bre Mümin Pelvan, anlamadım sanma! 'Bu Rum, fırsatı yakalamışken kaçırmaz. Ya köle olmamı ya da binlerce altın ister' diye düşünürsün? Ama merak etme! İnsanlıktan uzaklaştıksa hepten de eşek olmadık ya..."

Mümin hemen estağfirullah dedi.

Kaptan güldü:

"Öyle öyle... Rum olup da bir Türk karşısında başka türlü düşünmeye imkân mı var? Hem güleşine hem de insanlığına hayran oldum be Mümin Pelvan. Tek şartım, İstanbul'daki güleşlerinden beni haberdar etmen. Bizim bu limanda yazıhanemiz var. Oraya haber bırakırsın. Eğer İstanbul'da olursam iki elim kanda da olsa gelip güleşlerini seyretmek isterim."

Kaptanın son sözleri, hayatında pek az coşan, hep durgun su gibi akan, kaptandan ağır bir şart bekleyen Mümin'i bile coşturdu, eliyle Kaptanın omzuna vurdu:

"Tamam bre kaptan. Şartını kabul ettim. Sen de hakkını helal ettin mi?"

Korkusu giden, gönlü kanatlanan kaptan da coşkuyla mukabele etti:

“Ettim more Mümin Pelvan. Yerden göğe kadar helal ettim. Sen de helal et.”

“Helal olsun kaptan...”

Uzaktan, Mümin ile kaptanın konuşmasını izleyen Ali Bey hayretler içindeydi. İçeride neler olmuştu da birbirine düşman iki kişi coşkuyla konuşuyorlardı. Mümin’in kaptanın yanından ayrıldığını gören Ali Bey hemen eski yerine döndü. Ali Bey’in yanına gelen Mümin’in yüzünde gülücükler açıyordu. Ali Bey, sual yakışık almaz diye düşünmesine, kendini çok zorlamasına rağmen merakını yenemedi:

“Hayır olsun Mümin Pelvan. İçeride neler oldu? Yüzünde güller açar. Seni bu kadar çok kızdıran kaptanın yanından gülerek çıkmak... rüyamda görsem inanmaz, hayırdır inşallah derdim.”

Mümin “Sorma bre Ali beyim...” diyerek neşe içinde yaşadıklarını anlattı.

* * *

“Demek öyle Mümin Pehlivan, hayırlısı olsun! Yüce Mevlam maksadına kavuştursun. İnşallah bu gelişinde engelleri aşar, Aslıgül kızımızla düğün yapmaya hak kazanırsın. Yalnız benim de bir isteğim var. “

Mümin, Ziyaettin Efendi’nin sözüyle şaşırdı. İlk defa ondan “Bir isteğim var!” sözünü işitmişti. Mümin, İstanbul’a gelir gelmez Fatih Medresesine yerleştikten sonra hocasına koşmuş, İstanbul’a geliş sebebini anlatmıştı. Hocasının sormasıyla da gemide ve Midilli’de başından geçenleri anlatmıştı. Ve hocası şimdi bir isteğim var diyordu. Mümin’in dili damağına dolaştı:

“Hocam... ne demek... isteğiniz başım gözüm üzere, benim için en büyük şeref... İsteğinizi, hayatımın gayesi bilirim. “

Ziyaettin Efendi hafifçe güldü:

“O kadar da değil evladım. Yalnızca ufak bir dilek... Eğer Koca Yusuf ile güreşirsen...Ve ben de hayatta olursam beni de haberdar et! O güreşi seyretmek isterim. İçime öyle doğar ki o güreş, yüz

yıllar boyu söylenecek. Tarihe şahitlik etmek dilerim... Anlaştık mı evladım? Haber vereceksin değil mi?"

Mümin, duyduklarıyla şok oldu. Rüyasında işitse inanamayacağı sözlerdi... Koca Yusuf'la güreşmek ve hocasının kendisini seyrediyor olması. Hocasının "Eğer hayatta olursam" sözü Mümin'i şaşırttı, hocası niçin böyle demişti acaba?

Şu dünyanın işleri ne garipti. Osmanlı'yı yıkmak için fırsat kollayan bir Rum'la gönüller yapmak için çırpınan bir Hakk dostu aynı şeyi istiyorlardı; güreşini seyretmek... Buna sevinmeli mi yoksa yüküm dayanılmaz oldu deyip üzülmeli miydi?

* * *

Dokuzuncu Bölüm (1. kısım)

"Selamün aleyküm ağalar!"
"Aleyküm selam hoş gelmişsin, buyur otur."
"Allah razı olsun. Muhabbetiniz koyu olsun."
Geleni gören biri hareketlendi, hemen ayağa kalktı ve sarıldı:

"Ooo Mümin Pelvan! Sen ha? Hoş geldin? Seni İstanbul'da görmek ne güzel. İstanbul şenlenecek desene."

Gelişiyle sevineni, şenleneni gören Mümin Pehlivanın da gönlü genişledi:

"Hoş bulduk Rüstem Pelvan. Şöyle bir İstanbul'a uğrayayım dedim."

Rüstem Pehlivan'ın "Mümin Pelvan" sözü kahveyi dalgalandırdı:
"Mümin Pelvan mı dedin Rüstem Pelvan? Hangi Mümin Pelvan?"
Rüstem Pelvan güldü:

"Te be hangi Mümin Pelvan olacak? Kavalalı Mümin Pelvan. Kırkpınar birincisi. Adalı'ya meydanları dar getiren mütevazi yiğit."

"Kavalalı Mümin Pelvan" sözleriyle kahve fırtınaya tutulmuş gibi sallandı:

"Kavalalı Mümin Pelvan ha?"

"Güreşleri destan gibi anlatılan Mümin Pelvan öyle mi? Elhamdü lillah dünya gözüyle seni görmek nasip oldu."

"Demek Mümin Pelvan bu ha? Çok da cüssesizmiş... Bu cüsseyle Adalı Halil'le nasıl baş etmiş?"

Kaçıncı defadır aynı şeyleri yaşıyordu? Her zaman olduğu gibi Mümin yine pehlivana benzetilememişti.

Mümin, insan arasına karışmayı pek sevmezdi; kahveye ise öldürseler çıkmazdı ama dayanamamıştı. Güreşten, güreşçilerden

haber almak için "Beşiktaş Akaretler'deki pehlivanlar kahvesine uğrayayım!" demişti kimsenin tanımadığı sade bir vatandaş gibi... Ama olmamıştı işte. Tanıdık biri çıkmıştı; hem de Kırkpınar'da güreştiği Kuru Rüstem Pehlivan...

Mümin, kesseler artık duramazdı; tanındığı, kurbanlık koyun gibi seyredildiği bu kahvede. Mümin Pehlivan "Haydi ağalar bana müsaade, size hayırlı günler, hayırlı işler" diyerek kapıya doğru yürüdü. Daha doğrusu yürümek istedi ama yürüyemedi. Başta Rüstem Pehlivan olmak üzere bütün kahve "Bir kahvemizi içmeden bir yere gidemezsin" diye ayağa fırlamış, gitmesine izin vermemişlerdi.

Mümin kahveye girdiğine bin pişman olmuştu ancak iş işten geçmişti. İstanbul'a gelince Suyolcu Mehmet Pehlivana uğramış... onunla yaptığı konuşma sonrası karar vermişlerdi; Fatih Camisi'ni doğu ve batı yönünde kuşatan sahn-ı seman medreselerinde kalmasına. Medrese Baş Müderrisi, Mümin Pehlivan'la tanışınca "Medresemizde kalman bizim için en büyük şereftir. Medreseden senin gibi bir pehlivanın çıkması iftiharımızdır" demişti. Mümin, Baş Müderrissin sözlerine hem şaşırmış hem de sevinmişti.

Fatih Medresesinde kalmaya başlayan Mümin çok heyecanlıydı. Bir an aklından çıkmıyordu; bu medreseleri inşa eden Fatih Sultan Mehmet'in bu hakkı nasıl kazandığı, ancak imtihanı kazandıktan sonra medresede bir oda sahibi olabildiği...

Kimse görmediği zaman medresenin taşlarını tek tek okşuyordu. Bu medreseden yetişenler, üç kıtaya yayılan Osmanlı mülküne adalet, barış getirmişler, ilmin öncüsü olmuşlar, insanların ebedî saadeti için gecesini gündüzüne katmışlardı.

Mümin medresede kalmaya başladıktan sonra iki vazifesine de sıkı sıkıya sarılmıştı. Hem medresedeki derslere devam ediyor hem de güreş çalışmasını bir an olsun ihmal etmiyordu.

En ufak bir fırsat bulunca çayıra koşmuştu, hocası Suyolcu Mehmet Pehlivan ile birlikte. Kırkpınar başpehlivanıyım demeyip hocasından yeni yeni şeyler öğrenmeye gayret ediyordu. Fırsat buldukça da İstanbul'u geziyor, İstanbul'u görmeye,anlamaya

çalışıyordu. Hocası Ziyaettin Efendi "Evladım, İstanbul'u anlamak, Osmanlı'yı anlamaktır. Osmanlı'yı anlamak, yaradılış gayemizi anlamaktır" demişti. Gezip gördükçe, anladıkça İstanbul'a hayranlığı artıyordu.

Günler bu minval üzere devam ederken hocası, Mümin'i yalnız bırakmış, ailevi acil bir iş için Edirne'ye gitmişti. Mümin'e giderken sıkı sıkıya tembih etmişti "Sakın ben burada yok iken güleş tutma! Burası İstanbul. Buradaki güleşler sizin memleketteki ve Kırkpınar'daki güleşlere benzemez" diye... Tembih etmekle kalmamış, Mümin'den "Tamam hocam güleşmeyeceğim" sözünü almıştı.

Mümin, hocası olmayınca güreş yapamamış, ancak buna çok sıkılmıştı. Hiç olmazsa güreş haberleri alayım diyerek Beşiktaş Akaretler'deki güreşçiler kahvesine gelmişti. İstanbul'da pehlivan ve güreşseverlerin devam ettiği üç kahve vardı. Biri Mümin'in geldiği Akaretler'deki güreşçiler kahvesi, diğerleriyse Çemberlitaş'taki Murtaza'nın kahvesi ve Tavuk Pazarı'ndaki kahveydi.

Mümin, kimseye tanınmadan kahvede oturmak, güreş haberleri almak istemişti ama olmamıştı. Daha oturmadan, selam vermesiyle birlikte kim olduğu açığa çıkmıştı... Çıkmakla kalmamış, kahvehaneden ayrılmayı da başaramamıştı.

Mümin, çaresiz ve tanınmanın doğurduğu mahcubiyetle Rüstem Pehlivanın yanına oturdu. Kahveler geldi, muhabbet ve sohbet koyulaştı. Sohbetin konusu tabii ki güreşti... Osmanlı mülkünde iki erkek bir araya geldiğinde ne konuşurdu? Elbette ki güreş... Hele hele pehlivanlar kahvehanesinde güreşten başka hiçbir şey konuşul muydu?

Mümin, idam mangasının karşısındaki mahkûm gibiydi. Her an ateş emrini ve sonrası kurşunların göğsüne gelmesini bekliyordu. Fazla beklemesine lüzum kalmadı. İhtiyar, ak sakallı, nur yüzlü bir amca masum masum gönderdi ilk kurşunu:

"Mümin evladım. İdmanın yerinde mi?"
Mümin, duyulur duyulmaz bir sesle cevap verdi:

"Şükür Rabbime, yerindedir efendim."

İhtiyar amca, idmanı yerinde olan kendi öz oğlu, kendi pehlivanıymış gibi sevindi. Gülümsemesi, bütün kahveye yayıldı:

"Maşallah evladım maşallah. Çok iyi... Te be Mümin Pelvan. Güleş mevsimi bitmek üzere. Ne dersin, bize mevsimin son güleşini seyrettirir misin?"

Kurşun tam hedefini bulmuş, Mümin'i tam yüreğinden vurmuştu. Ne desin, nasıl cevap versindi? O da güreşmeyi çok istiyordu, İstanbul'a güreşmek için gelmişti. Ama hocasına verdiği söz vardı. "Hocama o burada olmayınca güleşmeyeceğime dair söz verdim" nasıl desindi? Mümin kızardı, terledi, sözler ağzında yuvarlandı:

"Şeyy... Efendim... Güleşmeyi ben de çok isterdim ama mümkün değil."

Kahvedeki herkes şaşırdı. İhtiyar amca, annesinden ayrı düşmüş bir çocuk gibi titreyen sesle konuştu, dokunsalar ağlayacak gibiydi:

"Hayır olsun be evladım. Seni güleşmekten alıkoyan nedir? Eğer söylemende sakınca yoksa söyle! Yardımcı olalım. Ne olur bu ihtiyar amcanı kış öncesi son bir defa güleş seyretmekten alıkoyma! Özellikle senin güleşini seyretmeyi çok isterim. Methini çok işittik. Ne olur he de. Bu kışı ya çıkarırım ya çıkaramam... Bir ayağım çukurda. Ölürsem senin güleşini seyretmiş olarak öleyim. Bu ihtiyar amcanı kırma!"

Mümin, güreş için hasret dolu gözlerle boyun büküp yalvaran ak sakallı ihtiyar amcaya baktı. Gözleri pır pırlardaydı. Bir kelime daha söylese gözyaşları ak sakalı üzerine akacaktı. Mümin'in yüreği yandı. Bu ihtiyar amcanın gönlü olması için canını vermeye hazırdı. Ama hocasına verdiği söz vardı, ölür de sözünden dönemezdi. "Hocam güleşmeme izin vermedi" de diyemezdi. Güleş geleneğinde kimse kimsenin güleşmesini yasaklayamazdı. Böyle bir şeyi kimse kabul edemezdi. Ama olmuştu işte bir defa; hocasına söz vermişti, o gelmeyince güreşmeyeceğine dair... İçinde bulunduğu şartları izah

etmeye çalıştı:

"Efendim. Güleşmeyi ben de çok isterim. İstanbul'a güleşmek için geldim. Ancak şu anda güleşmem mümkün değil. Önümüzdeki günlerde istediğiniz yerde istediğiniz kişiyle güleşmeye hazırım. Ama şimdi açıklayamadığım bir sebepten güleşemem. Ne olur kusura bakmayın!"

"Ne o Molla, İstanbul'da güleşmekten korkuyor musun?"

Pehlivanlar kahvesine gülle düşmüş gibi oldu? Pehlivanlar kahvesinde bu söylenir "Güleşmekten korkuyor musun?" denir miydi? Mümin, Rüstem Pehlivanın müdahale etmesine fırsat vermeden elinde olmadan yerinden fırladı. Kendisine hakaret maksadıyla molla denilmiş, güreşmekten korkmakla itham edilmişti.

Tam yürekleri hançerleyenin üzerine yürümek üzereyken "Mümin Pelvan ölür de güleşten kaçmaz. Sözünü bil de konuş!" sözüyle ve sözün sahibini görmesiyle olduğu yerde kaldı. Hakka, hakikate uçan sözleri ok hızında gönderen ustası Suyolcu Mehmet Pehlivandı.

Mehmet Pehlivan; Mümin'in, söz atanın üzerine yürüme niyetinde olduğunu fark edince yanına geldi ve omuzundan tuttu:

"Sakin ol Mümin Pelvan! Senin güleşmekten korkmadığını herkes bilir."

Mehmet Pehlivan kahvedekilere döndü:

"Ağalar! Mümin, güleşemem dedi! Çünkü ben güleşmesini yasakladım... Hatta güleşmesin diye kispetini sakladım."

Mehmet Pehlivan'ın sözleri ikinci bir gülle gibi kahveye düştü. Güleşmesini niçin yasaklamıştı? Mehmet Pehlivan merak ateşini söndürdü:

"Bir müddettir İstanbul'da değildim. Mümin'in benim yokluğumda İstanbul'da güleşmesini istemedim. Bu sebepten Mümin güleşemem dedi. Niçin istemediğime gelince; İstanbul'un yabancısı, istenilmeyen durumlarla karşılaşmasın diye düşündüm."

Soyulcu, kahvedekilere manalı manalı baktı:

"Güleş isterseniz üle mi?"

Mehmet Pehlivan'ın "Güleş isterseniz öyle mi?" sözüne bütün kahve bayrama kavuşmuş çocuklar gibi sevinerek başlarını salladılar ve "he" dediler.

Mehmet Pehlivanın son sözleriyle gerginlik dağıldı, kahveler tazelendi. Sohbet tekrar koyulaştı. Kahvenin dumanı tüterken Mümin ile Rüstem Pehlivanın üç gün sonra cuma günü güreşmeleri karara bağlandı. Güreş, Beşiktaş'taki Hacı Hüseyin Bağı denilen çayırda yapılacak, baş hakem Suyolcu Mehmet Pehlivan olacaktı. Rüstem Pehlivan dahil kimsenin aklına en ufak bir şüphe gelmemişti; Suyolcu'nun Mümin'in ustası olması sebebiyle... adil hakemlik yapar mı diye...

* * *

Cuma namazı sonrası tıklım tıklım dolmuştu Hacı Hüseyin Bağı Çayırı... İğne atsan yere düşmezdi. Ekim ayının son günleriydi. Akasyaların, çınar ağaçlarının yaprakları sararmış, dökülmeye başlamış, bağ bozumu hemen hemen bitmek üzereydi. Havalar serinlemiş, sobalar sabahları yanmaya başlamıştı.

Kavalalı Mümin ile Koca Rüstem'in güreş haberi yıldırım olmuş, İstanbul'un tam ortasına düşmüş... bütün gönüller yanardağ gibi kaynamaya başlamıştı. İstanbullular bu ateşle cuma namazını en yakın camide kılmışlar, imam selam verir vermez hemen çayıra koşmuşlardı. Hatta bazıları, bir araya gelip çayırda cemaat yaparak cuma namazını burada kılmışlardı; çayırda yer kapabilmek, mevsimin son güreşini kaçırmamak için... Oyun değildi bu... Güreşleri masal gibi anlatılan Mümin Pehlivan, Kırkpınar birincisi İstanbul'da ilk güreşini yapacaktı. Göreceklerdi güreşlerini nasıl kazandığını... Söylenildiği gibi hakikaten cinli miydi, cinlerin yardımıyla mı güreşlerini kazanıyordu? Yoksa bazılarının söylediği gibi çok kuvvetli, çok usta ve çok mu zekiydi?

Tıklım tıklım çayırı dolduranlar büyük bir merak içindeydi.

Herkes Mümin Pehlivanı görmek istiyordu. Bu arada seyircileri meşgul etmek için küçük boylarda güreşler devam ediyordu. Ancak kimsenin bunlarla ilgilendiği yoktu. Herkesin gözü Mümin Pehlivanın gelmesinin beklendiği ufuktaydı. Gönüllerine bir güneş gibi doğmasını bekliyorlardı. Cazgırın "Başpehlivanlar güleşmek için çayıra!" ünlemesiyle heyecan dayanılmaz oldu. Birden ortalık hareketlendi:

"İşte Mümin Pehlivan! Kazan başına geliyor."
"A be nerede göremedim."
"Te be şu yağ kazanının yanındaki."
"Şu cılız, sol kolu askıda gibi duran mı?"

"Evet o! Sol kolu bileğinden kırılmış, sonra da yanlış kaynamış, oynamaz hâle gelmiş!"

Mümin Pehlivanı görenler çok şaşırmışlardı:

"A be meşhur Mümin Pelvan bu ha? Te be bu vücutla dev gibi Adalı'yı nasıl yenmiş, hem de üç defa?"

"Cinli derler. Molla ya... Cinlerden yardım alırmış. Boynundaki muskayla cinlere hükmedermiş."

Mümin'i gören İstanbullular tam bir hayal kırıklığına uğramışlardı. Adalı Halil'i üç defa tartışmasız şekilde yenen 1891'de Kırkpınar'da birincisi olan pehlivanı başka şekilde düşünüyorlardı. Karışlarında en az 120 kiloluk bir pehlivan bekliyorlardı. 1,80 boylarında, 90 kilo ağırlığında, çolak kollu bir pehlivan görünce tam manasıyla hayal kırıklığı yaşamışlardı. Onlar, pehlivanlığın kilo ile olmadığını; kuvvet, bilgi, cesaret, ustalık ve gönül işi olduğunu biliyorlardı ama buna rağmen iri yarı pehlivan görmek istiyorlardı. Mümin ilk defa İstanbul'da er meydanına çıkıyordu. Seyircilerin tepkisini duyan Mümin aldırmadı. Her yerde aynı şeyle karşılaşıyordu, yine de yüreğinin sancımasına mâni olamadı. Mümin, ayakları çayırın çimenine basınca çimenin örttüğü toprağı hissedince bir hoş oldu. Özlemişti çimen kokusunu ve toprağı... Topraktan ayaklarına, oradan da bütün bedenine, hücre hücre anlayamadığı bir güç aktı. Toprağı temiz kılan Rabbine şükretti.

Kazan başına vardı. Rüstem Pehlivan daha önce gelmişti. Selam verdi. Rüstem Pehlivan gülerek Mümin'in selamını aldı:

"Eee Mümin Pelvan. Kaderde iki yıl sonra yine karşılaşmak varmış. Biz ihtiyarladık, sen ise ustalığının ve güreş çağının en ideal yaşındasın. Bugün yine meydanı bize dar getirecek gibisin."

Mümin bir genç kız gibi kızardı:

"O nasıl söz ustam? Siz, güreş çağınızın zirvesindesiniz. Asıl bizim işimiz zor bugün."

Rüstem Pehlivan, Mümin'den beş yaş büyüktü. Şumnu Sancağına bağlı Osman Pazarı kazasının Karacaat köyünde doğmuştu 1860 yılında... 93 Harbi diye söylenen 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi sırasında göç ederek ailesiyle birlikte Bursa'nın Mahmudiye köyüne yerleşmişti. Yenişehirli Ethem Bey, kendisine sahip çıkmıştı. Ağırlığı 100-105 kilo, boyu da 1,85 kadardı. Mümin, onun yanında oldukça ufak gözüküyordu. Rüstem Pehlivan, Hergeleci İbrahim tipindeydi, ince görünüşlü ve ince yüzlü olması sebebiyle "Kuru Rüstem" diye anılırdı... Bursalı olması nedeniyle Bursalı Rüstem diye de bilinirdi.

Cazgır, iki pehlivana; kıbleye karşı el bağlattı... Duasını yaptı "Kavak gibi değil buğday başağı gibi olun! Güç kuvvet, zekâ mal gibi nimetler arttıkça bunlara nasıl şükrederim endişesiyle başlarınız eğilsin, uykularınız kaçsın" diyerek nice nasihatlerde bulundu. Kuvvet ve ustalıkla gurura kapılmamalarını öğütledi; güreşin alperenler yadigârı olduğunu unutmamalarını söyledi. Türk ordusunun Allah Allah sesleri arasında düşmana saldırdığı gibi o da iki pehlivanı; Allah Allah sesleri ve İki Cihanın Efendisine salavatlar getirerek er meydanına saldı.

Her iki pehlivan da Ergenekon'dan çıkışı gösteren Asena gibi atıldılar, küheylan gibi şahlandılar. Ok gibi hedefe kavuştular. Kartal gibi süzüldüler. Hem Mümin Pehlivan hem de Rüstem Pehlivan ikisi de çok güzel, göz ve gönül alıcı peşrev çıkarıyorlardı. Bulundukları zaman ve mekânla bütünleşmişler, onlarla birlikte

canlı cansız her şey harekete geçmiş; birlikte atılıyorlar, birlikte şahlanıyorlar, birlikte kartal gibi ufukları gözlüyorlardı. Bu anlatılmaz manzara karşısında seyirciler gözyaşlarını tutamadı. Onlar da Türkistan'dan Anadolu'ya oradan da Avrupa'ya vatan edinmek, geldikleri diyarları şenlendirmek için aktılar.

Peşrev bitti, iki pehlivan birbirlerinin sırtlarını sıvazlayarak helalleştiler ve güreş başladı. Mümin şöyle bir yokladı. Rüstem pehlivanı çok formda gördü. O, bugüne kadar karşılaştığı pehlivanlardan, Adalı Halil'den sonra en zorlu olanıydı. Daha ilk defa ense enseye gelmeleriyle birlikte ortalık karıştı.

Herkes merakla ne oluyor diye bakarken Rüstem Pehlivan, beklemediği bir şekilde dalmış ve Mümin'in sağ paçasını ele geçirmişti. Mümin, rakibinin gösterdiği acarlığa ve hıza hayran oldu, ne kadar da hızlıydı. Ama zaman rakibini takdirle vakit geçirilecek zaman değildi, zamana hâkim olmazsa gidiş mağlubiyete olabilirdi. Mümin Pehlivan, rakibinin paçasını ele geçirdiği sağ ayağını kuvvetlice yere bastı. Tersten sağ ayağının üzerinde döndü.

Başta Rüstem pehlivan olmak üzere herkes gözlerini ovuşturuyor, kimse gördüğüne inanamıyordu. İnanamamakta da haklıydılar. Bugüne kadar sahalarda görülmeyen bir şey yapılmıştı Mümin Pehlivan tarafından...

Mümin Pehlivan en zor şeyi yapmış, sağ ayağı üzerinde tersten tam üçyüzaltmış derece dönerek bir anda Rüstem Pehlivanın arkasına geçmiş... Geçmekle de kalmamış, belinden sağlam bir şekilde kavramıştı.

Rüstem Pehlivan, Mümin'in yaptığı oyun karşısında küçük dilini yutuyordu. Yalnızca o değil seyirciler de şaşkınlıktan ayağa fırlamıştı... Kimse de Mümin'in ne yaptığını anlayamamıştı.

Herkes birbirine, Mümin'in nasıl üste geçtiğini soruyordu.

Yağlı güreşin gelmiş geçmiş en oyuncu pehlivanı Hergeleci İbrahim, yanındaki Suyolcu'ya takıldı:

"Te be Mehmet! Çırağını nasıl yetiştirmişsin üle? Bugüne kadar büle bir oyun görmedim."

Suyolcu boyun büktü:

"Yok be İbrahim Pelvan. Bana hazır geldi. Ona oyun olarak öğretecek hiçbir şeyim yok. Yalnızca güleş tecrübelerimi anlatırım. Belli başlı bir hocasının olmadığını süler. Büle bir güleşi nereden, nasıl öğrenmiş anlamış değilim."

Koca Yusuf ile güreşinde berabere kalan ve ona çok zor anlar yaşatan Hergeleci İbrahim, duyduklarına inanamadı:

"Te be, bunun hocası Hızır mıdır yoksa?"

Suyolcu güldü:

"Hızır olup olmadığını bilemem. Ama bu Mümin pelvan tekin biri değil. Hızır ile mi yoksa kırklarla mı teması var anlamış değilim. Hocası belli olmayan bir pehlivan güleşi bu kadar iyi nasıl bilir, çözebilmiş değilim?"

Belinin, Mümin tarafından sıkıca yakalandığını ve ayaklarının yerden kesilmek üzere olduğunu fark eden Rüstem Pehlivan telaşlandı. Tam manasıyla cin çarpmışa döndü. Bir anda işler nasıl da tersine dönmüştü. Eğer bir çare bulmazsa Mümin Pehlivan ayaklarını yerden kesecek, üç adım kucakta taşıyarak bir çocuk gibi yenecekti. Bu bir pehlivan için en ağır yenilgiydi. Mümin'in kollarından kurtulmak için bileklerini yakaladı ama çözmek ne mümkün. Parmakları tam bir mengene gibiydi, santim oynamıyordu. Ne yapacaktı? Ayakları yerden kesilmeye başladı, yeniliyor muydu?

Ustaların ustası Hergeleci İbrahim, büyük bir şaşkınlık ve hayranlık içinde iki pehlivan arasındaki mücadeleyi seyrediyordu. Hergeleci İbrahim, Mümin Pehlivandan yalnızca üç yaş büyüktü. Koca Yusuf'tan ise üç yaş küçüktü. Henüz otuz bir yaşında olmasına rağmen artık çok nadir olarak güreşiyordu. Bütün vaktini çıraklarını yetiştirmeye vermişti. Çırakları içinde de en fazla Kara Ahmet'in üzerinde duruyordu. Sakatlandığı için çok sık güreşmediği söyleniyordu. Kendisi, Koca Yusuf'un hemşerisi sayılırdı. Koca Yusuf'un şehri Şumnu'ya komşu Razgırad'ın Ezerce

köyündendi.

Hergeleci İbrahim bütün dikkatini vermiş, Mümin'in güreş tarzını, hangi ustanın çırağı olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Bütün uğraşmasına rağmen Mümin'in birbirine kenetlenmiş parmaklarını açamayan, kollarından kurtulamayan Rüstem Pehlivan, çaresizlik içindeydi. Ayakları yerden kesilmişti. Tam bu sırada çayır kenarında bir bağrışma oldu. Mümin de elinde olmayarak o tarafa doğru baktı. Bunu fırsat bilen Rüstem Pehlivan can havliyle kendini ileri doğru fırlattı. Evet, olan olmuş, Rüstem Pehlivan, Mümin'le birlikte yere düşmüş, kucakta taşınarak yenilmekten kurtulmuştu. Yenilmekten kurtulmuştu ama Mümin'in elinden kurtulamamıştı. Mümin, bir kaplan gibi Rüstem'in üzerine abandı. Onu yerde zapt etti. Ve zapt etmesiyle birlikte hemen yumruk yaptığı elini aşağıdan yukarı midesine bastırarak kemaneye geçti. Rüstem Pehlivan çok sağlam bir pehlivandı. Kemane ile onu biraz olsun yumuşatmak düşüncesindeydi. Seyirciden "Mümin Hoca, güleş yap, ne ararsın kemanede?" ikazı gelince seyirciye hak vererek kemaneden hemen vazgeçti. Kemane oyunu yenici bir oyun değildi, rakibinin gücünü azaltmaya yarardı. Mümin bugüne kadar kemane oyununu yalnızca Adalı Halil karşısında uygulamıştı. Rakibi işi çirkefliğe dökmedikçe kemane oyununa baş vurmazdı. Bu sefer gaflete düşmüştü.

Kemaneyi bıraktı. Rüstem Pehlivanı yerde güzelce yaydı, sonra bacaklarını bacakları arasından geçirerek sarma oyununu aldı. Hasmını yere iyice yapıştırdıktan ve kıpırdayamaz hâle getirdikten sonra, künde almak için harekete geçti. Rüstem Pehlivan, elini tutarak mâni olmaya çalıştı. Ama başaramadı. Mümin'in parmaklarında korkunç bir kuvvet vardı.

Mümin, sakat sol elini Rüstem'in bacakları arasından geçirmek için hareketlendi. Rüstem Pehlivan, iki bacağını birbirine iyice yapıştırdı. Yerde kıyasıya bir mücadele yaşanıyordu. Sonunda Mümin, kolunu bacak arasından geçirerek rakibinin kispetini önden, kasnağından yakalamaya muvaffak oldu. Sağ elini de

Rüstem Pehlivanın ensesine dayadı. Niyeti anlaşılmıştı. Şak kündesini uygulamak istiyordu. Bileğinden kaynadığı için bükülmez olan sol koluyla Rüstem'i kispetinin önünden kendisine doğru çekti. Sağ eliyle de ensesinden aşağı doğru bastırdı. Rüstem Pehlivan'ın bedeni yavaş yavaş dikilmeye başlamıştı. Herkes büyük bir heyecan içindeydi. Rüstem Pehlivan yeniliyor muydu? Rüstem Pehlivan can havliyle davrandı. İleri fırlamaya çalıştı başaramadı. Mümin'in topuğunu eline geçirmek için kolunu uzattı yakalayamadı. Mümin ayaklarını iyice yana açmıştı. Herkes tam Rüstem Pehlivan gidiyor derken ustalığını gösterdi. Bacaklarıyla Mümin'in sağ bacağını kıstırdı, bu şekilde Mümin'in şak kündesine atmasının önüne geçti. Bununla da kalmadı. Vücudunu iyice öne doğru eğdi, kolunu geriyi uzattı ve Mümin'in sağ topuğunu yakaladı. Mümin, Rüstem Pehlivanın gösterdiği acarlığa hayran oldu..

Mümin, Rüstem Pehlivan'ın topuğunu kuvvetlice çekip kendisini düşürmesine mâni olmak için sağ ayağını yana doğru iyice açtı ve şak kündesi oyununu bıraktı; Rüstem'i öne doğru fırlattı, kaçmasına fırsat vermeden tekrar üzerine abandı. Bu abanma sırasında Mümin'in bir an dikkatini dağıtır gibi oldu. Bu anda Rüstem'in aradığı fırsat doğdu. Mümin'in altında bedenini iyice onun bedenine yasladı, sağ kolunu tutarak her iki kalçasıyla birlikte Mümin'in yukarı doğru fırlattı, kılçık oyununu uyguladı. Mümin, havalandığını hissettiği anda can havliyle döndü, göbeği açılmadan yere düştü. Hayatında ilk defa böyle dört dörtlük bir kılçık oyununa düşmüştü. Rüstem Pehlivan da kaçmasına fırsat vermeden bir kaplan gibi Mümin'in üzerine kondu. Mümin, Rüstem Pehlivanın gösterdiği acarlığa hayran oldu. Fark ettirmeden nasıl da kılçık oyununu almıştı. İki pehlivanın on dakikalık zaman içinde arka arkaya gösterdiği oyanlar seyircilerin aklı başından almıştı:

"Cimdikle beni rüya mı görürüm?"
"Yıllardır böyle bir güreş seyretmemiştim."
Hergeleci İbrahim yanındaki Suyolcu'ya döndü:

"A be Suyolcu, bu Mollanın ne zaman ne yapacağı belli olmaz. Hem çok kuvvetli, hem çok usta. Bütün bunlara bir de zekâsını ekle... Bizim Yusuf ve Kurtdereli'nin işi zor!"

Mümin daha toparlanma fırsatı bulamadan Rüstem harekete geçti. Rakibinin karşı koymasına fırsat vermeden sağ elini bacak arasından sokup kispetinin ön tarafından, kasnağından yakaladı. Mümin, Rüstem Pehlivana bir kez daha hayran oldu. Nasıl da hızlı güreşiyordu. Hayatında en zevk alarak yaptığı güreşti. Güç ve kaba kuvvet yerine ustalık ve zekâ konuşuyor, mertçesine güreş yapılıyordu. Hemen davrandı ve bunun da karşılığını gördü. Rüstem, şak kündesine doldurmak çabasındayken topuğunu yakaladı. Demir gibi pençesiyle yanına doğru çekti. Rüstem de sırt üstü gitmemek için şak kündesine bıraktı. Bırakmasıyla birlikte olanlar oldu. Mümin, sağ ayağının üzerine basarak Rüstem'in üzerine çıktı. Güreşteki pozisyonlar o kadar çabuk değişiyordu ki seyirciler takipte zorlanıyorlardı:

"Maşallah deyin şu yiğitlere. Güleş dediğin büle olur."
İhtiyarlar gözyaşları içinde güreşi seyretmeye çalışıyorlardı:
"Bu güreşi seyrettim ya. Bu kış ölsem de gözlerim açık gitmez."
"Te be kendimi Mohaç Meydanında akıncılarla birlikte hissettim."

Mümin, üste çıkar çıkmaz Rüstem Pehlivan'ı iyice yere yaydı, bacaklarını bacak arasından geçirerek sarmayı sağlam şekilde vurdu. Rüstem Pehlivanda fazla bir hareket yoktu. Az da olsa yorulmuştu. Ne de olsa Mümin'le arasında tam tamamına on bir yaş fark vardı. Mümin, rakibinin nefesinin fazlalaştığını anlayınca ona dinlenme fırsatı vermemek için çalışmaya başladı. Sağ ve sol kollarını Rüstem'in koltuk altlarından geçirerek kurt kapanı oyununu almak için zorladı. Rüstem karşı koydu. Ama Mümin kurt kapanını almaya muvaffak oldu. Ve kurt kapanında zorladı, yüzünü çimenlere bastırdı. Rüstem çok kuvvetli bir pehlivandı, iyice yumuşaması gerekirdi. Seyircinin "Mümin Pehlivan, kurt kapanında daha ne kadar tutacaksın?" tepkisi üzerine kurt kapanını boşalttı. Boşaltmasıyla birlikte Rüstem Pehlivan ayağa fırladı. Ama gidemedi. Mümin Pehlivan sağlam bir şekilde kispetinden yakalamıştı. Mümin, Rüstem Pehlivanı yanına çekti, mengene gibi kollarıyla belinden sağlam bir şekilde yakaladı. Rüstem, Mümin'i çenesinden tutarak dönmek istedi. Dönemedi... Kolunu, Mümin'in koluyla kendi vücudu arasına sokmak istedi yapamadı, eğileyim dedi eğilemedi. Rakibi, eğilmez bükülmez mermer gibiydi.

Rüstem Pehlivan, ayaklarının yerden kesildiğini hissetti. Çocuklar gibi kucakta taşınarak mı yenilecekti. Kurtulmak için kendini öne doğru attı ama beceremedi. Mümin'in kollarında anlatılmaz bir kuvvet vardı. Çırpınmayı bıraktı, kaderine razı oldu. Mümin'in kispetine vurdu. Bu "pes ettim, güreşi sana bıraktım!" demekti.

Mümin, Rüstem Pehlivanı yere bıraktı. Merak içindeydi. Acaba kavuşmuş muydu galibiyette mağlubiyete? Sağ eli sağ yanağına gitti, cayır cayır yanıyordu; gönlüne baktı, neşeden oynuyordu.

Gözü seyirciler arasına gidince gözlerine inanamadı. Rum kaptan Aristo seyircilerin içindeydi, yerinde zıplayarak kendisine el sallıyordu. Söz verdiği şekilde Rum kaptanın dediği yere haber bırakmıştı. Demek ki haberi almış ve güreşine yetişmişti.

Şu insanların hâli ne garipti? Bir Rum'un, hem de ihtilalci bir Rum'un galibiyetiyle sevineceğini, yerinde zıplayacağını rüyasında görseydi inanmazdı. Ama olmuştu işte...

* * *

Mümin, Rüstem Pehlivanı yendikten sonra gelen haber üzerine acele memleketine döndü. Onun, Rüstem Pehlivan ile yaptığı güreşle vurulan İstanbullu güreşseverler; memleketine dönmesinden sonra ikinci bir darbeyle kendilerinden geçtiler.

İstanbul yeni bir fırtınaya tutulmuş sarsılıyordu! Bu fırtına Rumeli'de başlamış, Akdeniz'i aşmış tâ Cezayir'i vurmuştu. Cezayir'de hızını alamamış İstanbul'a ulaşmıştı. Mümin'in acele memleketine dönmesinden sonra Kara Sait diye bir pehlivan meydanlara çıkmış ortalığı kasıp kavurmuştu. İstanbul'un meşhur, usta pehlivanları birbiri ardına ya yeniliyor ya da sakatlanıyordu.

Kara Sait; zamanın birincisi, en kuvvetli ve acımasız pehlivanı Adalı Halil'i, şiir gibi güreşen Koca Rüstem'i yenmiş, güreşin piri Hergeleci İbrahim'i sakatlamıştı. İstanbullu güreşseverler ne yapacaklarını şaşırmıştı.

Koca Yusuf memleketindeydi. Gönderilen bütün haberlere rağmen gelmemişti. Güreşseverler, çok istemesine rağmen henüz yirmi bir yaşındaki Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ı, Kara Sait'in

karşısına çıkarmağa cesaret edememişlerdi.

İstanbullu güreşseverler tam manasıyla şaşkındılar. Kara Sait, birdenbire ortaya çıkmış, kasırga olup ortalığı altüst etmişti. Aliço'nun çırağı, kuvvet ve kiloda, pehlivanlıkta hemen hemen Koca Yusuf'a eş olan Adalı Halil'i yenmişti. Bununla da kalmamış; ustalıkta, güreş oyunlarında gelmiş geçmiş en büyük pehlivanlardan Hergeleci İbrahim'i sakatlamış, aylarca güreşemeyecek hâle getirmişti.

Kurtdereli Mehmet Pehlivan aslanlar gibi kükreyerek "Bırakın beni! Ben o gaddarın kemiklerini kırarım!" diyordu. Ama çok gençti, güreş tecrübesi azdı. Gençliğin verdiği ataklık ve cesaretle sonrasını düşünmeden saldırıyordu. Kara Sait, bu hâlinden faydalanıp onu sakatlayıp güreş hayatını bitirebilirdi. Bu sebeple Kurtdereli'nin Kara Sait'in karşısın çıkmasına müsaade etmiyorlardı. Müsaade etmiyorlardı ama Kara Sait ve onu himayesine alan Hidiv Halim Paşa "Nerede bu İstanbul'un baş pehlivanları?" diyerek dalga geçiyorlardı.

İstanbul halkı, öteden beri Osmanlı'ya isyan ederek Mısır'a sahip olan Kavalalı Mehmet Ali Paşa ve onun soyundan gelen ve kendilerine hidiv denilen Mısır valilerini sevmezdi. Bu hidivler, Osmanlı Paşaları ile Kahire'de İstanbul'la rekabet hâlindeydi.

Pehlivanının İstanbul pehlivanlarını yenmesi; Hidiv'i, bütün dünya kendisine verilmiş gibi sevindirmişti... Çalımından yanına varılmıyor, gördüğü paşalara "Bunlar mı sizin baş pehlivanlarınız?" diyordu.

Kara Sait, nasıl olmuş da birdenbire ortaya çıkmıştı. Aslen Deliormanlıydı. Korkunç gücü, deli ormanlı olmasından geliyordu. Deli ormanın havası ve suyuyla karşı durulmaz bir kuvvete kavuşmuştu. 150 kiloya yakındı. Tam bir insan azmanıydı. Rengi esmer olduğu için Kara Sait diye anılıyordu.

Bir arkadaşı vasıtasıyla gemilerde çalışmaya başlamış, acı kuvveti onu bir anda gözde hâline getirmişti. Gemilerde tayfalar, tıpkı kara

askerleri gibi boş zamanlarında güreş tutarlardı. Çünkü güreş, en iyi savaşa hazırlık vasıtasıydı.

Kara Sait, gemide önüne geleni devirince karaya çıktığı limanlarda da kendine rakip aramaya başlamıştı. Cezayir'e çıktığında burada da güreşler tutmuş ve esmer rengi sebebiyle halkın sevgisini kazanmış, Cezayirliler, Kara Sait'i kendi pehlivanları gibi benimsemişlerdi. Cezayirliler güreşe çok meraklıydılar. Cezayirli zenginler hemen Kara Sait'e sahip çıkmışlar, onu desteklemişlerdi. Çok kısa bir zamanda Cezayir'in başpehlivanlığına yükselmiş, burada yenmedik pehlivan bırakmamıştı.

Ona, asıl büyük pehlivanların İstanbul'da olduğu söylenmişti. Cezayir'de rakip bulamayınca İstanbul'a gitmek istemiş, onu himaye eden zenginler destek verince İstanbul yollarına düşmüştü. Gemi kaptanına da Kara Sait'e sahip çıkması, İstanbul'da güvenilir birine teslim etmesi için sıkı sıkıya tembihlenmişti.

Kaptan, gemideki birkaç tecrübeyle Sait'in hakikaten de çok zorlu bir pehlivan olduğunu anlayınca onu İstanbul'da yaşayan Hidiv Halim Paşa ile tanıştırdı. Paşa ile pehlivan tam da birbirini bulmuşlardı... Paşa, İstanbul paşalarına; Kara Sait de İstanbul pehlivanlarına kim olduğunu göstermek istiyordu.

Kara Sait, İstanbul'a geldikten sonra tam bir kara bela gibi İstanbullu pehlivanların ve güreşseverlerin üzerine çöktü. Onun, güreş geleneği, yiğitlik, mertlik, güreşin temsil ettiği değerler gibi bir derdi yoktu. Yalnız tek şeyi düşünüyordu; her ne pahasına olursa olsun galip gelmek, güreşte tek olduğunu göstermek... Paşasının "Önüne kim çıkarsa çıksın yen! Her ne pahasına olursa olsun yen, kır sakatla ama mutlaka yen, sonra benden ne istersen iste! Görsünler Hidiv Halim Paşa'nın pehlivanı nasıl olurmuş?" sözleri onu tam bir canavar hâline getirmişti. Güreşe başladığında insanlıktan çıkıyor, tek amacı parçalamak olan yırtıcı, vahşi hayvan oluyordu...

Kara Sait üç ay içinde ortalığı altüst etmiş, karşısına çıkan

pehlivanları ya yenmiş ya da sakatlayarak göndermişti. Başta Adalı Halil olmak üzere en usta, en kuvvetli pehlivanlar bile karşısında tutunamamıştı.

İstanbullu güreşseverler kara kara düşünüyorlardı. Koca Yusuf'a bir türlü ulaşamıyorlardı. Mümin ise köyünde az bir işi kaldığını, yakın zamanda dönmeye çalışacağını söylemişti ama hâlâ İstanbul'a gelememişti.

Hidiv ve Sait'in konuşmaları, sınırı, paşa ve pehlivanları hedef almayı çoktan aşmış; padişahla, Osmanlıyla rekabet, ona meydan okur hâle gelmişti! Mısır'da, Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın soyundan gelenler Hidiv olmaya başladıktan sonra şartlar değişmiş, Kahire ile İstanbul arasında rekabet başlamış, Mısır Hidivleri, kendilerini Mısır'ın sultanı gibi görmeye başlamışlardı.

Halim Paşa, sağda solda konuşmalarıyla Padişaha dahi dokunduruyor "Nerede sizin pehlivanlarınız? Şu Osmanlı mülkünde aslanıma çıkaracağınız pehlivan yok mu?" diye konuşuyordu.

Ve bu konuşmalar bırakın İstanbul'u, dünyanın her yerindeki konuşmalardan haberdar olanın kulağına gitmişti.

* * *

Heyecandan yerinde duramıyordu, beklenmesi en zor yerde beklerken... Müslümanların halifesi, Osmanlı mülkünün sultanı, yeryüzünde Allahü teâlânın adaletini yerine getirici, bütün mazlumların sığınağı, muhtaçların yardımcısı kendisiyle görüşmek istemişti. İkinci Abdülhamit Han'ın onunla ne işi olabilirdi?

Niçin istemişti? Düşünüyor düşünüyor, bir türlü bulamıyordu... Haber kendisine Zigoş köyündeki çiftliklerinde ulaşmıştı. Rüstem Pehlivanla güreştikten sonra gelen haber üzerine Suyolcu Mehmet Pehlivan ile görüşerek hemen memleketine dönmüştü. En büyük ağabeyi Mustafa'nın hasta olduğu haberi gelmişti.

Sirkeci'den trene binmiş, tren yolunun bittiği yerde iki atın çektiği talikayı kiralayarak en hızlı şekilde köye ulaşmıştı. Elli yaşına henüz ulaşmış en büyük ağabeyini ölüm yatağında, annesini

de başında ağlar bulmuştu.

Annesi, Mümin'i görür görmez gözyaşları içinde "Oğlum!" diyerek boynuna sarılmış, ölüm yatağındaki oğlunun acısını pehlivan oğlunun göğsünde unutmak istemişti.

Mümin'in geldiğini gören Mustafa Pehlivan'ın yüzü aydınlanmış, zor kaldırdığı sağ eliyle onu yanına çağırmış. "Geldin mi Mümin? Sen gelmeden... senden helallik alamadan öleceğim diye çok korktum... Ne olur hakkını helal et!.. Küçüklüğünde sana sahip çıkamadım... İçindeki güleş sevgisini bilemedim... Destek olamadım... Pelvanlık yolunu kapamaya çalıştım. Ne olur hakkını helal et!" demişti.

Mümin'in gözyaşları içinde "Helal ettim ağam. Bunun lafı mı olur? Yerden göğe helal ettim" sözüyle birlikte yüzü aydınlanmış bir şekilde kelimeyi şahadet getirmiş, gülümseyerek sevdiklerine elveda demişti. Sanki ölmek için Mümin'i beklemişti.

Mümin, ağabeyinin ölümüyle perişan, evlat acısıyla yüreği parçalanmış, ciğerleri kebap olmuş annesini teselli telaşındayken haber gelmişti.

Mümin ne yapacağını şaşırmıştı. Bir tarafta kendisini İstanbul'a çağıran Padişah, diğer tarafta acılı annesi, kardeşleri ve yakınları...

Her zaman olduğu gibi imdadına yine annesi koşmuş "Evladım! Padişah'ın emrini yerine getirmelisin. Değil bir kardeşin ailenin tamamı ölse bile yine gitmelisin. Onun isteğini, iki cihanın efendisi Peygamber Efendimizin emri bilmelisin. Halife! Padişah duası almayı, iki dünyada saadetin olduğuna tereddütsüz inanmalısın. Merak etme seni bekleyeceğim. Aslıgül kızımla düğününü yapmadan bu anan ölmez inşallah" demişti.

Nereden, kimden, ne zaman, nasıl öğrenmiş, gönlüne yerleştirmişti? sözleriyle annesi, Mümin'i bir daha kendisine hayran bırakmıştı. Tahsili, Kur'ân-ı Kerim'i yüzünden okumaktan ve küçüklüğünde mahalle hocasının önünde birkaç sene diz çökmekten öteye geçmeyen bu ananın akıl almaz gönül zenginliği

neredendi? Osmanlı anasında bu anlayış, hayata bu gönül gözüyle bakış, İslamiyet'in en ince meselelerine bu doğru yaklaşış nereden geliyordu? Nesilden nesle geçen, binlerce senede oluşan irfan dedikleri bu muydu?

Mümin, memleketine kadar gelmişken Tımrış'a da uğramak niyetindeydi. Annesine, Ahmet Ağayı görmek istediğini söyleyince annesi gülerek "Evladım Ahmet Ağayı mı yoksa kızını mı görmek istersin?" diye takılmış, Mümin'in yüzünü kıpkırmızı eylemişti.

Padişah emri gelince Tımrış'a uğrayamamış, Aslıgül'ünü/Deli Kızı görememiş, hasretini bir nebze olsun dindirememişti. Gümülcine'den geçerken gözü ve gönlü Rodop Dağlarında, Aslıgül'ünün yaşadığı diyarlarda olarak yüreği yana yana o taraflara baka baka geçmişti. Hasret artık dayanılmaz olmuştu. Dile kolay, Aslıgül'le birbirine bağlanalı tam beş sene olmuştu. Ama yapacak başka şey yoktu... Osmanlı mülkünde, önüne çıkan bütün pehlivanları yenmekten başka.

İşte şimdi Padişah kapısında çağrılmayı bekliyordu. Ve niçin çağrıldığını da bilmiyordu. Kapı açıldı. Bembeyaz sakalı, nur yüzü, göğsünde nişanları, mareşal üniformasıyla Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa çıktı. Sesi, bakışı, tebessümü ve her hâliyle Mümin'i kendisine çekti, çağırdı:

"Mümin, pehlivan evladım. Hele gel. Padişah Efendimiz sizi bekler."

Mümin, heyecanla yerinden kalktı. Mümin'in hâlini fark eden Osman Paşa gülümsedi:

"Heyecanlanma evladım! Padişah efendimizi baban bil."

Osman Paşa'nın "Padişah efendimizi baban bil!" sözü Mümin'i gülümsetti. Babası çok sert yapıda bir kimseydi... Kırkpınar'da baş pehlivan birincisi olduktan sonra bile babasının yanına çıkmaktan çekinmiş, onunla konuşmak kendisini heyecanlandırmıştı. Padişah'ı babası bilirse bu korkusunun, heyecanının artmasına sebep olurdu. Bu düşünce Mümin'i gülümsetmiş, gülümseme de heyecanını alıp götürmüştü.

İçeri girdi, gözlerini yerden kaldırmadan devam etti. Masadan birinin kalktığını gördü. Elleri öpmek için eğildi. Çok zarif bir hareketle eller öpülmesine müsaade etmedi. İki el omuzlarından tuttu. Sanki dünyanın yükü omuzlarına binmişti. "Mümin evladım, hoş geldin. Hakkını helal et seni buralara kadar yorduk. Allahü teâlâ sabır versin. Ağabeyini kaybetmişsin. Acın hafiflemeden seni buralara çağırdık?" diyen sesle gözlerini yerden kaldırdı. İçinde nice bin arının bal yaptığı bal rengi çiçeklere karışmış gözler gördü. Yalnızca "Estağfirullah efendim, ne zahmeti, huzurunuza kabul edilmek için bizim için en büyük şeref" diyebildi. İki el, "Hele otur evladım! Sen otur da biz de rahatlayalım. Rahatça konuşalım" diyerek onu bir sandalyeye oturttu. Kendisi de masanın arkasına geçti. Mümin tam manasıyla çarpılmıştı.

Gayet mütevazı bir odada oturan ve sade giyinmiş sultana, Müslümanların halifesine gönlünün ısındığını babasında hissetmediği baba sıcaklığını onda bulduğunu fark etti. Bir sabah rüzgârı esintisinde bir ses geldi:

"Evladım seni yorduk. Haddini bilmez bir Mısır Paşası, nerede Osmanlı'nın pehlivanı der, şahsımıza göndermede bulunur oldu. Sırf şahsımızla ilgili olsaydı aldırmazdık. Ama Osmanlı'yı hedef alarak konuşurlar. Kara Sait'e karşı güreşmeni isteriz. Başka pehlivan da çıkarabilirdik. Ama senin hem kilonun azlığı hem de medrese hocası olman onlara en güzel cevap olacak. Ne dersin güreşir, bizi galibiyetinle sevindirir misin?"

Mümin, Padişah'ın sözleri karşısında şaşırdı. Demek ki güreş için çağrılmıştı. Dili tutuldu, güçlükle "Emriniz başım üzere. Dualarınızla güveninize layık olabilmeyi en büyük şeref bilirim efendim" diyebildi. Mümin'in cevabıyla Padişah'ın yüzünün aydınlandığı, üzerinden büyük bir yük kalkmış gibi rahatladığı görüldü:

"Allah iki cihanda aziz etsin. İnşallah tez zamanda Aslıgül kızımızla düğününü yapmak kısmet olur. Aslıgül kızımız düğün için bütün rakiplerini yenmek şartı koştu ha? Pehlivana da ancak böyle bir şart koşulur."

Mümin tam manasıyla vuruldu. Padişah, Aslıgül'ü biliyordu, onun evlenmek için ileri sürdüğü şarttan haberdardı.

Padişahın haberdar olduğu yalnızca bunlar değildi. İdman yaptığı su dolu küpten, kendisine güreş öğreten esrarengiz şahıstan, güreştiği için babasının evlatlıktan ret etmesinden, güreşi bırakıp çare diye yollara düşmesinden ve yaptığı bütün güreşlerden haberdardı. Mümin'in aklı başından gidecek gibi oldu. Padişah bütün bunlardan nasıl haberdar olabilirdi? Mümin şaşırmakta haklıydı. Çünkü ona kimse; Osmanlı'ya padişahlık yapmanın, dünyanın en zor işi olduğunu, Osmanlı Padişahının; Tuna'dan Fırat'a her canlının başına gelenden mesul bulunduğunu anlatmamıştı.

Padişah sordu Mümin anlattı, çok sevdiği ağabeyiyle dertleşir gibi... Güreşlerini, yediği baba tokatlarını, yüzünün yanmasını, Aslıgül ile tanışmasını...

Mümin, ağabeyi Mustafa'nın ölümden sonra ikinci bir ölüm haberiyle sarsılmıştı. Duasını almak, son bir defa görmek kısmet olmamıştı. Kara Sait ile güreşmesine ferman çıkınca "Gönülleri aydınlatan, dertleri alıp götüren yüzünü göreyim, duasını alayım" diye gelmişti ama görememişti. Duasını alamamıştı ama vefat haberini almış, aldığı haber ciğerini yakmış, gönlünü kül eylemişti.

Hocası Gümüşhaneli Ziyaeddin Efendi; yolunun aydınlatıcısı, gönül ışığı, kendisi Zigoş'tayken vefat etmişti. Şimdi bunaldığında kimlere gidecekti "çare, imdat efendim" diyerek?

Haberi alır almaz, Nur-u Osmaniye'deki medreseden fırlamış, kendini bilmez vaziyette Süleymaniye Camisi bahçesine koşmuş. Hocasının toprakla karışık mis kokan taze kabrinin üzerine kapanmış, ağlamış... ağlamıştı.

Hocasının vefatıyla yıkılmış olan Mümin, hâlâ Abdülhamit Han ile görüşmesinin etkisini üzerinden atamamıştı aradan geçen on güne rağmen... Üç saate yakın Padişah'ın yanında kalmıştı. Ayrılırken Padişah kehribar bir tespih hediye etmişti "Çektikçe bizi hatırlar, dua edersin inşallah. Şu dünyada duaya en fazla muhtaç kişi benim" diyerek...

Her şey çok çabuk gelişmişti. Sait Halim Paşa, Suyolcu Mehmet Pehlivan'ı Yeniköy'deki yalısına davet etmişti güreş zamanını ve yerine kararlaştırmak üzere... Çetin pazarlıklar sonucu güreşin Kasım'ın üçüncü cuması Beşiktaş'taki Hacı Hüseyin Bağı'nda yapılması konusunda anlaşılmıştı.

Bu güreş haberi bir anda İstanbul semalarında binlerce şahi top gibi patlamıştı. Herkes Kara Sait ile Mümin Pehlivan arasında yapılacak güreşi konuşmuştu. Güreşi sınırlı sayıda seyirci izleyebiliyordu. Herkes güreşi izlemek isteyince zaptiyeler yerleştirilmiş, ancak davetli olanlar ve İstanbul'un kalburüstü kişileri kabul edilmişti.

Mümin üşüyordu. Havalar iyice serinlemiş, güreş mevsimi geçmişti. Bu güreşi Padişah istediğinden, hava şartlarına falan bakılmayıp güreş tertip edilmişti. Daha önce Kara Sait Pehlivanı hiç görmemişti. "Nasıl olduğu, neye benzediği bana ne, ben çıkar güleşimi yaparım" diye düşünmesine rağmen merak etmekten kendini alamıyordu. Bu güreş onun için de bambaşka bir mana kazanmıştı. Bu güreşi, Padişah'ın hatırı, Osmanlı'nın şerefi ve Aslıgül'ü için kazanmak mecburiyetindeydi.

Birden çayır hareketlendi. Mümin... baktı. Kara Sait ayağında kispetiyle ortaya çıkmıştı. Yağlanmak için kazan başına geliyordu... Tam bir insan azmanıydı. Adalı Halil'den daha iriydi. İki metreye yakın boyu vardı. Selam vermeden, hiçbir şey demeden yağlanmaya başladı. Mümin, Kara Sait'in gülmeyen yüzüne baktı. Yüzünde intikam, kendini beğenme gibi duyguların izi vardı... Bu duygularla iyice kararmış, yırtıcı bir kaplan gibi bakıyordu. Mümin, sessizce yağlanmasına devam etti. Cazgırın "Pelvanlar güleş için meydana!" seslenmesiyle besmeleyle güreş yapılacak çayıra sağ adımıyla ayak bastı ve "Ya Rabbi, bu çayırı er meydanı bilmeyi, er meydanının gereğini yapabilmeyi, padişah efendimizin yüzünü ak edebilmeyi, onu sevindirmeyi nasip et" dualarıyla cazgırın yanına doğru yürüdü. Mümin, yeryüzünü; ebedî güzelliklerin kazanılacağı er meydanı bilir... buna da en büyük işaret olarak toprağın üzerinde namaz kılınmasını ve toprakla teyemmüm abdesti alınmasını gösterir... "Yüce Mevlamız, bizim için toprağı hem temiz hem de temizleyici kılmış" diye düşünürdü. Mümkün olduğu kadar namazını toprak üzerinde kılmaya, alnını toprak üzerine secdeye getirmeye çalışırdı. Biraz sonra salına salına "Benden büyük pehlivan yoktur" havalarında Kara Sait geldi.

Cazgır, iki pehlivana dua için el bağlattığında büyük fark ortaya çıktı. Mümin, Kara Sait'in yanında çocuk gibi kalmıştı. Boy olarak en az 10 cm, kilo olarak da 50 kilo fark vardı.

İki pehlivanı yan yana görünce Türk seyircilerin ümidi alevlenmeden söndü.

Sait Halim Paşa, yanındaki Suyolcu Mehmet Pehlivan'a sordu:

"Mehmet Pelvan! Mümin, Sait'in yanında çok garip kaldı. Ne

dersin, benim pehlivana ne kadar dayanabilir?"

Suyolcu la havle çekti. Bir insan bu kadar da kendini nasıl beğenir, nezaketten bu kadar uzak nasıl olabilirdi?

"Efendim, Mümin'in ne kadar dayanacağını bilemem ama Sait Pelvan'ın Mümin'e çok fazla dayanamayacağını iyi bilirim. Sait Pelvan, Mümin'in güleşine ayak uyduramaz, çok çabuk yenilir."

Halim Paşa kızdı:

"Sen benimle dalga mı geçersin Mehmet Pehlivan? Mümin, Sait'in nasıl yener? Yanında çocuk gibi kalır."

"Estağfirullah efendim. Sizinle dalga geçmek ne haddime. Ben iki pelvanı da yakından tanırım. Güleş, yalnızca kilo ve kuvvetle yapılmaz. Mümin, Sait Pelvan gibi kilolu, güçlü kuvvetli çok kişiyi yendi."

Paşa, Mümin'e cevap vermedi. Tam bu sırada üç kişi seyircilerin arasına katıldı. Seyirciler, onları görünce tanımamalarına rağmen yer açtılar, ellerinde olmadan saygı gösterdiler. Her hâlleriyle saygı uyandırıyorlardı. İçlerinde hafif kamburu çıkmış olana, yanındaki iki kişi aşırı derece saygı gösteriyordu. Seyircilerden bir kısmı, esrarengiz kişinin Abdülhamit Han'a çok benzediğini söylediler. Ama diğerleri "Deli misiniz siz, böyle bir şeyi rüyamızda görsek inanmayız" diyerek tepki gösterdiler.

Cazgır kısa bir dua ile pehlivanları er meydanına saldı. Mümin, Türk oğlunun Türkistan'dan Anadolu'ya akışını, dünya görüşünü, hayata bakışını temsil eden peşrevi her şeyiyle yapmaya çalışırken Sait şöyle bir çırpındı. Sonra elleri belinde Mümin'in peşrevi bitirmesini beklemeye başladı. Bu yaptığı hem rakibine hem seyircilere hem de güreş geleneğine karşı terbiyesizlikti. Mümin de peşrevini fazla uzatmadı ve Kara Sait ile ense enseye gelerek güreşi başlattı. Mümin'in aklı hâlâ Abdülhamit Han ile görüşmesiyle meşguldü. Rüyada gibiydi, görüşmeye bir türlü inanamıyordu. Doyasıya yaşayamadığı baba sevgisini onda bulmuştu. Güreşin başlamasıyla birlikte hiç beklenmeyen bir şey oldu. Kara Sait, iri

vücudundan beklenmeyen bir çeviklikle Mümin'in beline sarıldı. Mümin gafil yakalanmıştı. Kara Sait'ten böyle bir hareket beklemiyordu. Güreşte bir anlık bile gaflete yer olmadığını, aklını ve bedenini tamamen güreşe vermesi gerektiğini unutmuştu. Kara Sait, ellerini Mümin'in sırtında birleştirerek kaz kanadı oyununu almak için harekete geçti.

Mümin taraftarlarının kırıntı gibi olan son ümitleri de söndü:
"A be bu Mümin, Sait'e çok hafif gelecek gibi."
"Öyle gözükür gibi. Baksana daha güleşin başında yenilecek."

Mümin harekete geçti, kaz kanadı oyununu almasına mâni olmak için sağ kolunu yukarıdan Sait'in kollarıyla bedeni arasına sokmak için... Rakibinin bütün karşı koymasına rağmen başardı. Ve kolunu dışarı doğru hareket ettirerek kaz kanadı alma çabasını boşa çıkardı.

Sait, Mümin'in korkunç kuvvetinin farkına varır gibi oldu. O, Mümin'i hemen yenmek istiyordu, hem de kollarını kırarak, güreş hayatını bitirerek, sakat kolla karşısına çıkmak cesareti gösterdiği için... Bunu kendisine karşı yapılmış bir hakaret olarak görüyordu. İyice kızmıştı. O kızgınlıkla çift dalmak için eğildi, Mümin'in başka tarafa baktığını görmüştü. Tam paçaları yakaladığım dediği anda Mümin, geri çekilerek ve koluyla karşı koyarak paçalara ulaşmasına mâni oldu. Şaşırdı, rakibinin arkasında da mı gözleri vardı?

İstediğini yapamayınca esmer olan yüzü iyice karardı. "Molla" diye küçük gördüğü rakibine çok acı bir ders vermek için taktik değiştirdi. Hemen yenmekten vazgeçti. İlk önce adamakıllı ezecekti. Ve sağlı sollu elenseleri savurmaya, bunlara tırpanları ilave etmeye başladı. Mümin'in Sait'in almak istediği oyunlardan çok kolaylıkla kurtulmasına şaşıran seyirciler, elense ve tırpanları görünce Mümin'e acımaya başladılar.

Sait adamakıllı kızmış, elense ve tırpanlardan başka bir şey düşünmüyordu. Mümin, vücut hareketleriyle bunlardan rahatlıkla kurtuluyordu. Bu da Sait'i iyice çıldırtıyordu. Çıldırması da kontrolsüz hareket etmesine sebep oluyordu. Güreşte kontrolsüz hücumun sonu felaket, kendi oyununa düşmek demekti.

Sait, büyük bir hırsla tırpan için sağ ayağını savurdu. Savurmasıyla birlikte kendini yerde buldu hem de kaba etleri üzerine... Başta Sait olmak üzere herkes hayretler içindeydi. Ne olmuştu da Sait yere düşmüştü?

Tırpan için sağ ayağını kontrolsüz bir şekilde savurduğu anda Mümin, Sait'in yere basan sol ayağına karşı tırpanı yerleştirmişti.

Mümin'in taraftarlarının gözyaşları içinde sesi çıkmaya "Allah razı olsun Mümin Pelvan. Bize bugünleri gösterdin ya" diye dua etmeye başlamışlardı. Pehlivanının, Mümin'i hemen, hem de ezerek sakatlayarak yenmesine bekleyen Halim Paşa huzursuzca yerinde kıpırdanmaya başlamıştı. Ne olmuştu, yoksa pehlivanı hastalanmış mıydı? Paşa'nın, Mümin'in ustalığı, pehlivanlığıyla bu işi başaracağı hiç aklına gelmiyordu?

Sait büyük bir kızgınlıkla yerinden kalktı. Elinden gelse Mümin'in çiğ çiğ yiyecekti. Bu molla parçası kim oluyordu da kendisini bu hâllere düşürüyordu? İçinde bulunduğu durumu dikkatsiz güreşmesine, rakibini çok hafife almasına bağladı. Yine korkunç bir kasırga olup esmeye, acımasızca balyoz gibi elenseleri savurmaya başladı. Bunlar elense değil tam manasıyla yumruktu. Bir tanesi ensesini bulsa Mümin'in işi tamamdı, mutlaka sakatlanırdı. Mümin, büyük bir ustalıkla bunlardan kurtuluyordu.

Sait, bir ara Mümin'in yine başka tarafa baktığını gördü. Aradığı fırsat doğmuştu. Şimşek gibi daldı.

Sait'in şimşek gibi dalışını gören seyirciler bu sefer Mümin'in işi tamam deyip gözlerini kapattılar, sırtüstü yere gidişini görmemek için... Bir müddet sonra merakla gözlerini açtıklarında şaşkınlıktan akılları başından gidiyordu. Aklı başından giden yalnızca seyirci değildi. Kara Sait de dom dom kurşunuyla vurulmuş gibiydi.

Mümin ne zaman nasıl davranmıştı? Sol kolunu Sait'in boynu altından ne zaman geçirmiş, boyunduruk oyununu ne zaman almıştı hem de arkaya doğru bakarken? Sait, güreş hayatında ilk olarak korkuyu tattı. Bu molla hakikaten cinli miydi yoksa? Ona "Mollaya karşı dikkatli güreş, arkasında da gözleri var gibi güreşir, çok korkunç kuvveti var. Bunları da cinli olmasıyla açıklıyorlar"

dediklerinde gülmüş "Her tarafı cinli olsa ne yazar? Onu cinleriyle birlikte yenerim" demişti. Ama şimdi Mümin'in cinli olduğuna tam manasıyla inanmıştı. Arkada da gözleri vardı, korkunç bir kuvvete sahipti. Bunlar da ancak cinli olmakla izah edilebilirdi.

Kimse Mümin'in sakat kolunun özelliğinden haberdar değildi. Kolunu, rakibinin bedenine dayadığında karşısındakinin ne yapacağını hissettiğini bilmiyordu. Mümin, bu özelliğini mecbur olmadıkça kullanmazdı. Ne zaman ki rakibi kibirlenir, kendisine hakaret eder, nefsini ilah edinir, işte bu zaman bu özelliğini başvururdu.

Sait, Mümin cinli diye korkmuştu ama kendini beğenmesi devam ediyor "Ben cinli falan anlamam! Bir yüklendim mi on tane cinden destek alsa yine onun sırtını yere yapıştırım" diye düşünüyordu.

Bütün gücüyle yüklendi sağ omzuyla, sıkıca yakaladığı iki paçayı çekebildiğince kendine çekti, boyunduruğa rağmen sırt üstü yıkabilmek için. Yüklendi ama yüklenmesiyle gözleri karardı, nefesi kesildi. Mümin'in vurduğu boyunduruk mengene gibi sıkmıştı boynunu. Bu nasıl boyunduruktu? Kara Sait, hayatında böyle bir boyunduruk yememişti.

Mümin "Sait Pelvan, paçaları bırak, boyunduruğu boşaltayım!" dedi. Sait Pehlivan bir şeyler homurdandı ama ne dediğini anlayamadı. Ama bir şeyi iyi anladı; Sait, iki paçayı birden çekmeye devam ediyordu. Kendisinin yarısı kadar bir pehlivanın boyunduruğu karşısında paçaları bırakmayı gururuna yedirememişti. Daha doğrusu paşasının tepkisinden çekinmişti.

Mümin, günah benden gitti diyerek boyunduruğu kendine doğru çekti. Çekmesiyle de Sait boğulacağını zanetti, bayılmak üzereyken paçaları bıraktı. Mümin boyunduruğu gevşetti ama tamamen boşaltmadı. Sait'in yüzünü bir müddet çimlerde sürttü, toprağı koklattı, aslını hatırlasın, topraktan gelip tekrar toprak olacağını bir daha unutmasın, daha fazla kibirlenmesin diye...

Mümin'in bu hareketine kimse itiraz etmedi. Kara Sait,

davranışlarıyla böyle bir cezayı fazlasıyla hak etmişti. Sait'i bıraktı, burnunun yeteri kadar toprak kokusunu aldığını kanaat getirmişti. Başta Sait olmak üzere herkes hayretler içindeydi. Mümin boyunduruğu boşaltmış sonrasında oyun almamıştı. Şaşkın şaşkın kendisine bakan yüzü daha da kararmış Kara Sait'e "Sait Pehlivan! Su içip yüzünü yıkayabilirsin" dedi.

Sait, suratına müthiş bir tokat yemiş gibi oldu. "Git işine be, sen kimsin de bana acıyorsun?" diye kızgınlıkla cevap verdi. Ancak kızgınlık gerçeği değiştirmiyordu, çok yorulmuş nefes nefese kalmıştı. Yüzünü yıkamak bahanesiyle biraz olsun dinlenebilirdi. Yüzü gözü toprak ve çimen içinde homurdanarak kalktı ve kazan başına doğru yürüdü. Güreşseverler gördüklerine bir anlam vermeye çalışıyorlardı:

"Te be bu Mümin ne yapmak ister? Sait'i bu hâle getirmişken niçin işini bitirmez? Nefeslenmesine niçin izin verir?"

"Neden olacak? İnsanlık ve pelvanlık dersi verir."

Halim Paşa, Nil boyundaki çiftliklerini kaybetmiş gibiydi. Yanındaki Suyolcuya bir şeyler söylemek istedi söyleyemedi. Sanki dili tutulmuştu. Gördüklerine inanamıyordu. Acaba pehlivanı hastalanmış mıydı?

Kara Sait'in yüzünü yıkama ve su içme işi uzayınca seyirciden tepki geldi.

Halim Paşa'ya hoş görünmek için Sait'in dinlenmesine ses çıkarmayan cazgır, seyircinin tepkisiyle harekete geçti. "Sait Pelvan, er meydanına!.." diye seslendi. Sait Pehlivan homurdanarak yağını tazeledi ve ortaya doğru yürüdü. Bu arada Mümin de yağını tazelemişti.

İki pehlivan karşı karşıya geldiler ve güreş tekrar ayakta başladı. Mümin'e, yiyecek gibi bakan arslan gibi kükreyen Sait Pehlivan gitmişti. Şimdi korkuyla bakıyor; gözlerini, Mümin'in boynundaki muskadan ayıramıyordu. Onun, gücünü cinlerden ve boynundaki muskadan aldığına iyice inanmıştı. Mümin, Sait'in kendisinden uzak durması karşısında hücuma geçti. Sağlı sollu elenseler çekiyor, Sait ise geri geri gidiyordu.

Ortada inanılması çok zor bir durum vardı. Dev gibi Sait Pehlivan geri geri gidiyor, onun yanında çocuk gibi kalan Mümin Pehlivansa kovalıyordu. Bu durum Mümin'i tutan seyirciyi coşturmuştu:

"Sait Pelvan geri geri yürüme! Talimi mi yaparsın?"

Kaça kaça seyircilerin yanına gelince Sait Pehlivan mecburen durdu. Mümin'in aradığı fırsat doğdu. Kollarını, Sait'in koltuk altlarından geçirip sırtında birleştirerek çapraz oyununu aldı. Manda iriliğindeki Sait'i sürmeye başladı. Sait direnmek istedi ama başaramadı. Mümin'de anlatılmaz bir kuvvet vardı. Cinli olduğuna iyice inandı. Bir taraftan Sait'i sürerken diğer taraftan da ayağını onun ayakları arkasına yerleştirerek çengel oyununu almaya çalışıyordu. Mümin ayağını salladıkça Sait zıplıyordu. Ortada çok komik bir durum vardı. Sait, sek sek oynayan çocuklar gibi zıplayıp duruyordu. Sonunda Mümin, ayağına basmaya mufavvak oldu. Sait tökezledi. Mümin de sağa savurarak yere indirdi. Hem de nerede, tam Halim Paşa'nın önünde? Bilerek Sait'i buraya sevk etmişti. O, Sait'ten çok koruyucusu Sait Halim Paşa'ya ders vermek istiyordu. O kimdi de kendisini Osmanlı padişahıyla kıyaslıyor, Abdülhamit Han'a dil uzatıyordu? Mümin, Sait'i yere indirmesiyle birlikte kaplan gibi uçarak üzerine kondu ve zapt etti.

Güreş seyredenler, birbirine "Beni cimdikle! Rüyada olmadığımı söyle!" diyorlardı. Yaşadıkları ve gördükleri ancak rüyada görülecek şeylerdi.

Mümin, rakibini alta almasıyla birlikte kemane oyununu uygulamaya başladı. Bir gülle gibi şişmiş sol bileğini aşağıdan yukarı midesi üzerinde bastırarak gezdirmeye başladı. Sait, bütün yediklerinin ağzına geldiğini hissetti. Dayanılmaz acı içindeydi. Danalar gibi böğürüyordu. Sait'in yeteri kadar dersini aldığına kanaat getirdikten sonra kemaneyi bıraktı. Kollarını Sait'in koltuk altından geçirerek ensesinde kilitledi, ayaklarıyla da onun ayaklarını sararak kurt kapanı ve sarma oyununu aldı. Ensesinden çimene doğru bastırdı, yüzünü toprağa sürttü. Sait, çocuklar gibi inliyordu. Zamanı gelmişti... "Benim ben, benden başka güçlü

kuvvetli yoktur" diyenin haddini bilme zamanı... gücün, zekânın, malın, mülkün Yüce Mevla'nın bir emaneti olduğunu, bunları ebedî güzellikler için kullanmak gerektiğini bilmeyenin dersini alma zamanı...

Mümin, çift sarmayı çözmeden sağ elini boyundan çekti. Sakat sol eli Sait'in boynunda kaldı, böylelikle tek kle oyununu almış oldu. Sait'in sağ bacağını iki bacağıyla iyice sardı ve rakibinin solundan bacak ve sol kolunu kullanarak soldan sağa doğru yüklenmeye başladı. Sait, dönmemek için direniyordu. Karşı koydu. Ama fazla sürmedi. Önce zehir bir boyunduruk yemiş, arkasından kemanede midesi ağzına gelmiş, sonra da üstüne üstlük kurt kapanı oyunuyla yüzü yerlerde sürünmüştü. Bütün bunlardan sonra dayanacak hâli kalmamıştı. Bütün bunları görmelerine rağmen seyirciler tereddüt içindeydi. Mümin, koca devi çevirebilir miydi?

Hiç kimse gözlerine inanamıyordu. Dev gibi Sait, yarısı kadar Mümin karşısında mahkûm güreşmiş, şimdi de sol omuzu yavaş yavaş dönüyordu. Sait Pehlivan son bir gayretle direnmeye çalıştı ama faydasızdı. Gücü iyice tükenmişti. Mümin, Sait Pehlivan tam kendini bırakacakken yüklenmeyi bırakıyordu. O da ümitlenerek tekrar direnmeye başlıyordu. Bunu birkaç defa tekrar ederek Sait'i iyice bitirdi. Cezasını yeteri kadar aldığına kanaat getirdikten sonra şöyle biraz yüklendi. Ve... Dev gibi Sait'in sol omuzu da toprağa yapıştı, aslının toprak olduğunu, yine toprağa döneceğini ve sahip olduğu üstünlüklerin, gücün, zekânın, malın, mülkün hesabını vereceğini hatırladı.

Toprağa yapışan yalnızca Sait'in sol omuzu değildi, onunla birlikte Sait Halim Paşanın da hem omuzu hem gururu hem de kibri toprağa karışmıştı.

Sait Halim Paşa hariç herkes büyük bir sevinç içindeydi. Coşkuyla zıplamak, Mümin'e koşmak istiyorlardı. Ama Halim Paşadan, onun gazabından çekindikleri için yapamıyorlardı.

"Yaşa Mümin Pelvan!" diye bir ses geldi. Bakışlar sesin geldiği yereydi... Güreş yerine nasıl girdiği belli olmayan "Deli Halil"di. Kendi hâlinde bir mecnundu. Paşa kıpkırmızı oldu. Tam yakalayın

şu densizi diyecekken adamlarından biri onun deli olduğunu söyledi. Bu sırada ikinci bir ses gürledi "Ellerin dert görmesin Mümin Pehlivan" diye... Gönüller ve bakışlar hislerine tercüman olan sese döndüler.

Ses, esrarengiz üç kişinin bulunduğu yerden gelmişti. Halim Paşa, tam kim bu densiz diye bağırıyordu ki... bakışları her hâliyle diğerlerinden farklı olarak ortadaki kişinin bakışlarıyla karşılaştı. Yüzü çok tanıdık geldi. Acaba o muydu? Ya oysa endişesiyle bir şey demeye cesaret edemedi. Yanındaki yaverine "Şu Sait yanıma gelsin ve bu rezaletin hesabını versin!" diye bağırdı.

Mümin elini uzattı, cin görmüş gibi şaşkın şaşkın kendisine bakan Sait'e kalkması için... Sait, uzatılan eli tutmadı. Homurdanarak kalktı. Helalleşmek için Mümin'le kucaklaşmadan, mertliğin gereğini yerine getirmeden çadıra doğru yürüdü. Ama yürüyüşüne devam edemedi. Yaver gelerek efendisinin kendisini beklediğini söyledi. Süt dökmüş kedi gibi Halim Paşa'nın yanına doğru sürüklendi. Cazgır sonucu ilan etti. Halim Paşa'dan izin alarak kalkan ve Mümin'in yanına giden Suyolcu Mehmet Pehlivan büyük bir sevinç içinde can yoldaşını tebrik etti:

"Aferin Mümin Pelvan! Çok akıllıca bir güreş çıkardın. Güreşin hamallığını ona yaptırdın."

Mümin kızarıp bozardı, yalnızca "Sizin sayenizde ustam" diyebildi. Büyük bir merak ve heyecan içinde sağ eli sağ yanağına gitti, cayır cayır yanıyordu. Gönlünü yokladı, davul zurnayla düğün yapıyordu. İmtihanı yine kazanamamış, gerçek pehlivanlığa, galibiyette mağlubiyete kavuşamamıştı.

Kara Sait, hırsından ağlayarak Sait Halim Paşa'nın yanına geldi. Ne diyecek, yenilgisini nasıl izah edecekti? "Rakibim cinliymiş, boynunda muskası var. Cin ve muska sebebiyle beni yendi." dediğinde Paşası yüzüne tükürmez miydi?

Paşa'nın yanına gelince elini öpmek için eğildi, Paşa "Sen el öpmeyi hak etmedin. Ne oldu da yenildin?.. Yoksa hasta mıydın?" diyerek elini öptürmedi. Yoksa hasta mıydın sözü can kurtaran simidi oldu. Gözyaşları içinde konuştu:

"Evet efendim. Üç gündür aşırı derecede ishaldim."
Paşa biraz rahatlar gibi oldu, kızgın kızgın sordu:
"İshaldin de niçin söylemedin? Bizi burada rezil ettin?"

Kara Sait, sahibine hoş gözükmek için ayaklarına sürtünerek dolaşan kedi gibiydi:

"Efendim, güreş günü kararlaştırılmıştı. Mollayı hasta hasta da çok rahat yenerim diye düşünmüştüm. Ama beklediğimden daha kuvvetli ve usta çıktı."

Yerinden kalkan Halim Paşa "Bir an önce iyileş ve kendine iyi bak! En yakın zamanda Molla ile tekrar karşılaşacak ve bu pisliği, yüzüme sürdüğün bu karayı temizleyeceksin" dedi ve kimseye Allah'a ısmarladık demeden uzaklaştı. Sait, arkasından bakakaldı. Korktuğu olmamış, hastalık bahanesiyle fırtınayı ucuz atlatmıştı.

Mümin, çadırında Suyolcu Mehmet Pehlivan'ın yardımıyla giyindi, Paşa'nın ortaya koyduğu elli altını fakirlere dağıtması için ustasına verdi ve sonra seyircilerin hayran bakışları arasında yürüdü, kendilerini götürecek faytona doğru... Boynu bükük, yine galibiyette mağlubiyete kavuşamamaktan dolayı gönlü ağlar bir hâlde...

Tam faytona binecekleri sırada çok kibar birisi geldi "Şurada, çok yakında sizi görmek için bekleyen biri var. Gelebilir misiniz?" dedi. Mümin, bakışlarında çiçekler açan, ufak bir isteği için her türlü fedakârlığa katlanılacak kimseye döndü.

Onu en fazla sıkan şey; galibiyeti sonrası birileriyle görüşmek, birileri tarafından tebrik edilmekti... ne yapacağını, nasıl konuşacağını şaşırır, ellerini nereye koysun bilemezdi. Boyun büktü:

"Efendi, ne olur kusura bakmayın. Kimseyle konuşacak hâlde değilim... Bir an önce hamama gidip yıkanmak isterim. Ne olur yanlış anlamayın! Adres verin, daha sonra gelip bir kahvenizi içerim."

Meçhul şahıs tebessüm etti:

"Sizi çağıran dostluğunuzun hakkı için çağırır."

Mümin şaşırdı, dostluk hakkı ha... Dostluk için can verilirdi. "Peki" dedi ve meçhul şahsın arkasına takıldı. Suyolcu, onların çok geriden takip etti; iki dostun arasına girmemek için... Yüz metre kadar ileride biraz süslüce bir fayton vardı. Meçhul şahıs, Mümin'den kapalı faytona girmesini rica etti. Mümin, bir an tereddüt etmeden içeri adımını attı. Değil mi ki dost adına çağrılmıştı, başına ne gelirse gelsin katlanırdı. İçeride iki beyefendi oturuyordu, selam verdi, onu dostluk adına davet edeni merak etti, şöyle bir baktı, hangi dostummuş diye, biri biraz tanıdık geldi ama çıkaramadı. Selamı alındı, her hâliyle diğer kişinin amiri olduğu belli, karşısına oturmasını işaret etti. Yüzlerine bakmadan gösterilen yere oturdu. Bekliyordu, niçin çağrıldığının söylenmesini. Fazla beklemedi:

"Evladım, yorgun yorgun seni buraya kadar getirdik. Hakkını helal et! Bizim senin ayağına gitmemiz lazımdı. Ama tanınmaktan çekindik."

Mümin, merakla konuşana baktı. Tepeden tırnağa titredi. İnanılmaz ama oydu, Osmanlı mülkünün padişahı, Müslümanların halifesi Abdülhamit Han'dı. Abdülhamit Han'ın "Haddini bilmezlere haddini bildirdin. Yüzümüzü ak eylediğin gibi yüce Mevlam da iki cihanda yüzünü ak etsin! Çok güzel güreştin. Beni o kadar memnun ettin ki anlatamam" sözleriyle dünyalar kendisine verilmiş gibi sevindi.

Abdülhamit Han yelek cebine davrandı. Altın süslemeli, incilerle bezenmiş saatini çıkardı, kösteğini çözdü, Mümin'e uzattı:

"Pehlivan evladım. Sana layık değil ama bugünün hatırasına şu küçük hediyeyi kabul et!"

Mümin, uzatılan saate baktı kaldı. Ne desin ne yapsın bilemedi. Sanki dili tutulmuştu. Yanında oturan beyaz sakallı kişinin sağ bacağını hafif sıkmasıyla kendine geldi. Uyaranı tanıdı, Gazi Osman Paşa'ydı, bir baba şefkatiyle kendisine gülümsüyor, bakışlarıyla yapması gerekeni hatırlatıyordu. "Allah razı olsun, Allah saltanatınızı bereketli kılsın" sözleri ve titreyen elle saati sağ avucuna aldı, sanki koru avuçlamış gibiydi. Abdülhamit Han, Mümin'in sağ omuzundan tuttu ve hafifçe sıktı:

"Mümin Pehlivan! Kısmet olur da Şumnulu Yusuf ile güreşirseniz seyredeceğim inşallah."

Mümin, yalnızca "Şeref verirseniz efendim" diyebildi.

Abdülhamit Han'ın "Evladım bu görüşme ve söylediklerimiz aramızda kalsın. Dünyanın bin bir hâli var, zarar görmeni istemem" tembihiyle pehlivanlık yükünün daha da ağırlaştığını fark etti.

* * *

Sait'le güreşinden bir hafta sonraydı. Sait Halim Paşa'dan haber geldi, konağına davet ediyordu.

Mümin, hâlâ Abdülhamit Han ile görüşmesinin tesiri altındaydı. Koca Osmanlı Hükümdarı, Müslümanların halifesi gizlice gelmiş, güreşini seyretmiş, kendisine saatini hediye etmişti. Hocası Suyolcu Mehmet Pehlivana dahi bu saatten bahsetmemişti. Bunun Abdülhamit Han ile kendi arasında çok özel bir sır olarak kalmasını arzulamıştı.

Mümin, davete gitmek istemedi. Suyolcu'nun ısrarıyla birlikte gittiler. Paşa çok iyi karşıladı. Pehlivanı Kara Sait'in, güreş gününden beri devamlı ağladığını, yeni bir güreş istediğini söyleyerek Mümin'den cuma günü İzmit'te yapılacak düğün güreşine gelmesini rica etti.

Mümin güreşten kaçamazdı, ustasına baktı. Onun kabul et işaretiyle peki dedi. Peki demesiyle koca Paşanın bir kanatlanıp uçmadığı kaldı. Mümin'e nasıl iltifat edeceğini şaşırdı. Zorla Mümin'in cebine bir kese sıkıştırdı. Konaktan çıktıktan sonra Mümin keseye baktı. İçinde çil çil altınlar vardı. Altınların kaç tane olduğunu merak etmeden keseyi "Muhtaçlara verelim" diyerek Suyolcu Mehmet Pehlivana teslim etti.

Mümin, bir hafta sonra İzmit'teki düğün güreşinde Kara Sait'le ikinci defa karşı karşıya geldi. Bir saatlik güreşten sonra Kara Sait'i iyice yorarak ters kepçe ile çevirerek yendi. Sait çıldırdı, Mümin'in üzerine yürüdü. Araya zaptiyeler girdiler ve büyük bir rezalet çıkmasını önlediler. Mümin sağ yanağını yokladı, yanmaya devam ediyordu.

* * *

Talikanın her tak takı Mümin'i bir diyardan alıp başka bir diyara götürüyordu. Sait'i iki defa yenmesi destan gibi İstanbul'da söylenip durmuş, İstanbul'u aşmış, bütün Osmanlı mülkünde efsaneleşmişti. İstanbul'da gezemez olmuştu. Kışın bastırmasıyla birlikte Suyolcu'dan müsaade istemiş, memleketi Zigoş'a dönmüştü. Kış geçtikten sonra köy sıkmaya başlamış, bahara çıkan tayların çayırı özlediği gibi o da çimen kokusunu özlemişti. Özlediği biri daha vardı ama gidememişti hasretini bir nebze olsun gidermek için... Nikâhlısı olmasına rağmen düğün yapmadan görmeyi mertliğe sığdıramamıştı. Yalnızca mektup yazmış, hasretini dile getirmişti. Aslıgül'e kavuşma isteği artık dayanılmaz hâle gelmişti. Dile kolay; Deli kız Aslıgül'ün sevdasıyla yanmaya başlayalı hemen hemen yedi yıl olmuştu. Aslıgül'le tanıştığı ilk günü bir türlü unutamıyordu. Kurşunlarla nasıl da uğurlamıştı onu...

Çok istemesine rağmen annesinin rahatsızlığı sebebiyle 1894 Kırkpınar'ına katılamamıştı. Koca Yusuf birinci, Adalı Halil ikinci olmuştu.

İşte şimdi yolu, bu haziran gününde Kurtdereli Mehmet Pehlivana doğruydu. Hereke'deki bir düğün güreşine gidiyordu. Kurtdereli Mehmet Pehlivanın bu güreşe geleceği söylenmişti. Mümin, Kurtdereli Mehmet'i çok merak ediyordu. Adalı Halil ile berabere kaldığına, Katrancı Mehmet'i yendiğine göre çok zorlu bir pehlivan olmalıydı.

Bildiği tek şey vardı; Kurtdereli Mehmet Pehlivan, Aslıgül'e ulaşan yolda aşması gereken bir engeldi. Mehmet Pehlivan 22 yaşlarında olmalıydı... Kendisinden yedi yaş daha küçüktü. Yaşı otuza merdiven dayamıştı. Ve hâlâ evlenememişti. Garip annesi "Evladım bırak şu inadı! Aslıgül kızım da hemen düğün ister. Gel bütün rakiplerini yenme iddiandan vazgeç! Aslıgül gelinim bu şarttan vazgeçti. Düğününüzü yapalım, ölürsem gözlerim açık gideceğim. Torunlarımı kucaklamak isterim" diyordu.

Düşününce annesini hak veriyordu. Düğün için bütün

rakiplerini yenmeyi beklemekle nefsine mi uyuyordu acaba? Gönlü "Aslıgül böyle bir şartı koştu. Gönlünün sultanının şartını yerine getirmeden nasıl düğünümüzü yapalım dersin?" derken, aklıysa "Aslıgül bu şartından vazgeçti. Sen, bütün rakiplerini yenmeden evlenmeyi gururuna yediremezsin? Güreşte en büyük olduğunu ispatlamak istersin" cevabını veriyordu... Bu cevaba bütün gönlüyle itiraz ediyordu ama açıkçası itirazında canını acıtan bir şey vardı ancak bunun ne olduğunu anlayamıyordu. Tereddütler içindeydi.

Arabacının "Geldik Mümin Pelvan" sözüyle içindeki korkunç, kıran kırana güreşten kurtuldu.

Faytondan indi. İnmesiyle birlikte "Hoş geldin, sefalar getirdin" nidaları kendisini karşıladı. Mümin, "Sefalar getirdin" sözünü çok severdi. Sefa, gönül şenliği, gönül huzuruydu. Gönül huzuruna da ancak hakiki imanı, hakiki sevgiliyi bulanlar, nefsinin esaretinden kurtulanlar, haddini bilenler, gerçek insanlığa ulaşanlar kavuşabilirdi. Geleni sefa sahibi bilmek ne güzel bir incelikti. Güzel düşünenler, güzeli bekleyenler, güzele kavuşurlardı.

Çok kibar biri Mümin'e ezile büzüle sordu:

"Efendi, Kavalalı Mümin Pehlivanı bekliyorduk ama acaba bilginiz var mı?"

Mümin'in yüreği sancıdı. Onu yine pehlivana benzetememişlerdi. Hafifçe güldü:

"Efendi, ne kadar pelvanım bilemem ama. Kavalalı Mümin benim?"

Kibar şahıs, kırmızı biber gibi kızardı "Efendim hakkınızı helal edin. Biz daha..." dedi ama sözünün sonunu getiremedi. Mümin Pehlivan "Siz daha iri yarı birini bekliyordunuz. Baş pelvan dediğin en az yüz on kilo çekmeli değil mi?" diyerek sözü tamamladı. Kibar şahıs, Mümin'in elini sıkıca yakaladı:

"Hakkını helal et Mümin Pelvan! Bilemedik... Biz de pelvanlığı kiloda, boyda görenlerden olduk. Pelvanlığın kilo ile değil gönül, yürek, bilek, zekâ ve akıl işi olduğunu unuttuk."

Mümin'i büyükçe bir çadıra doğru götürürken "Hereke Halı

Fabrikası Müdürü Arif Bey'im! Fabrikamızda çalışan çok sevdiğimiz bir gencin düğünü var. Kimsesi yok. Gelin babası, düğünde sizin güleşmenizi istedi, bu şartla kızını verdi. Sizi bu sebeple davet ettik. İstedik ki evladımız kabul ettiğimiz damat düğününde garipliğini hissetmesin! Gönlü kırılmasın... Böyle düşündük ama sizi pelvana benzetemeyerek baltayı taşa vurduk, sizin gönlünüzü kırdık. Ne olur hakkınızı helal edin" diyerek kendisini tanıttı, derdini anlatmaya çalıştı.

Mümin'in gönlü, Arif Bey'e doğru aktı:

"Arif Bey'im, ne hakkı? Üzülmeyin, varsa hakım helal ettim. Merak etmeyin. Gittiğim her yerde benzer durumla karşılaşırım."

Mümin'in sözleriyle Arif Bey'in gönlü rahatladı, tebessümü yüzünden gönlüne yayıldı:

"Allah razı olsun Mümin Pelvan! Yalnızca bilek ve yürekte değil, gönül işlerinde de pelvan olduğunu gösterdin. Gel, Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ın yanına gidelim. O da seni merak eder. 'Kimmiş bu Mümin Pelvan? Adalı'yı ve Kara Sait'i yenmiş, görelim bakalım nasıl bir devmiş?' der durur."

Arif Bey, Mümin'i büyük bir çadıra doğru götürdü. Düğün yeri tam bir panayır yeri gibiydi. Güreş seyretmeye gelenler, Arif Bey'in kolundakinin kim olduğunu anlamaya çalışıyorlar, "Mümin Pelvanmış" diye cevap verenlere "Git işine be, bunu ben bile yenerim!" diyerek tepki gösteriyorlardı. Bu tepkileri duyan Mümin, gülümsemekten kendini alamıyordu.

Mümin ve Arif Bey selam vererek çadıra girdiler. İçeride oturan palabıyıklı biri "Aleyküm selam" diyerek ayağa kalktı. Mümin, kocaman bir dağın yerinden kalktığını zannetti. Kurtdereli Mehmet Pehlivan bu olmalıydı. En az 120 kilo vardı. Boyu da iki metreye yakındı. Mümin, Kurtdereli Mehmet Pehlivanın sevecen, içinde hiçbir kötülük olmayan bakışlarını yakaladı. Bakışlarda hiçbir kötülük yoktu ama beden, çayıra yeni çıkmış bir tayın deliliğindeydi. Kendine güveni tamdı, bütün bedeni "Güreş benim işim. Önüme geleni un ufak ederim" diyordu.

Arif Bey, iki pehlivanı birbirine tanıttı. Arif Bey'in "Kavalalı Mümin Pelvan" sözüyle Kurtdereli'nin ağzından elinde olmadan

"Bu mu?" sözü çıktı. Çıkmasıyla birlikte kıpkırmızı oldu. Hemen "Seni tanımaktan çok memnun oldum. Ben de Adalı Halil ve Kara Sait'i yenen pelvanı merak eder dururdum. Yüce Mevlam, sizi tanımayı nasip etti. İnşallah güreşmekle de şereflendirir" diyerek durumu kurtarmaya çalıştı.

Başkasının pehlivanlığıyla ilgili sözlerine gülüp geçen Mümin, Kurtdereli'nin sözleriyle vuruldu. Dostun gülü, düşmanın taşından, mermisinden çok daha yaralayıcıydı. Mümin "Gösteririm ben sana kim olduğumu? Bugüne kadar karşımda kimse duramadı, berabere bile kalan olmadı" şeklinde düşündü. Düşünmesiyle birlikte de titredi, ne yapmıştı? "Benim" demiş "Gösterim sana kim olduğumu" düşüncesiyle büyüklenmişti. Güreş hayatında ilk defa böyle düşünmüştü. Nasıl böyle bir hataya düşmüştü? Mümin'deki değişikliği gören Kurtdereli "Hayır olsun Mümin, bir şey mi oldu?" dedi.

Mümin gülümsemeye çalıştı ve Kurtdereli'nin elini hafifçe sıktı:

"Yok yok, bir şey yok... O şeref bize ait Mehmet Pehlivan. Ben de seni çok merak ederdim. Senin gibi hayal kırıklığına uğramadım. Maşallah seni, beklediğimden daha baba yiğit buldum. Benim gibi kavrulmuş, ufak tefek değilmişsin."

Kurtdereli, Mümin Pehlivan'ın hafifçe dokunduran sözleriyle telaşlandı:

"Mümin Pelvan! Pelvanlığın kalıpta, kiloda değil yürekte, bilekte ve gönülde olduğunu dost düşman herkese gösterdin. Biz, kalıbı aşamamışız ki sözümüz sizi yaraladı?"

Mümin, Kurtdereli Mehmet'in yalnız kuvvette değil sözde de pehlivan oluğunu anladı; gönlünün genişlediğini, az sonra çayırda rakibi olacak yiğide doğru aktığını hissetti:

"Hakkını helal et Mehmet Pelvan, hemen alındık! Ama ne yaparsın elimde değil, dostun attığı gül yaprağı da olsa etkiler insanı."

Arif Bey, iki pehlivanın sözleriyle yumruk yemiş gibi sersemlemişti. O, pehlivanları yalnız çayırda konuşur sanıyordu. İki

pehlivanı da omuzlarından tuttu:

"Maşallah, güreş, er meydanından önce söz meydanında başladı. Kuvvetinizi er meydanına saklayın! Haydi bakalım, kahvelerimizi içelim. Güleşin başlamasına fazla zaman kalmadı."

Kahveler geldi, muhabbet koyulaştı, Hereke'den İstanbul'a oradan da Edirne'ye Kırkpınar'a ulaştı. Aliço'dan Koca Yusuf'a, Hergeleci İbrahim'den Adalı Halil'e devam etti. Arif Bey, Mümin'le ilk karşılaşmasında kırdığı gönlü tamir etmenin endişesinde tekrar tekrar niçin güreşi tertiplediklerini anlatmaya çalışıyordu.

Mümin, Arif Bey'in gönlünü tamir etme çabasıyla duygulandı; kız babasının kızı verme şartını her dinleyişinde de gülmekten kendisini alıkoyamadı. Bizim milletimiz böyleydi işte... Onlar için Kurtdereli ile Mümin Hoca'nın güreşi, Birinci Murad Han'ın Kosova'da Haçlılarla savaşması, Sultan Alparslan'ın Malazgirt'te Bizanslılara haddini bildirmesi, Anadolu'ya Türk oğluna kapıları açması gibi bir şeydi... Mümin, Kurtdereli ile güreşmesi teklifini severek kabul etmişti. Önünde o zamanın birinci sınıf pehlivanlarından Kurtdereli Mehmet, Koca Yusuf ve Hergeleci İbrahim Pehlivan kalmıştı. Aslıgül'e ulaşması için bu üç engeli aşmalıydı. Hergeleci İbrahim'in güreşi bıraktığı söylenmişti. Geriye kala kala Koca Yusuf ve Kurtdereli Mehmet Pehlivan kalmıştı. Adalı Halil, Bursalı Rüstem ve Kara Sait'i yenmişti.

Kahveler içildikten sonra Pehlivanlar, bellerine kadar soyunduktan sonra üzerlerine yere kadar uzanan beyaz gömleği giydiler. Bu beyaz gömlek, Sultan Alparslan'ın Malazgirt Savaşı öncesi "Kefenliğim sırtımdadır. Ölürsem beni bununla gömünüz!" diyerek giydiği şehitlik elbisesini temsil ediyordu. Güreş, barışta savaşa hazırlık olduğu için güreşirken ölenler şehit kabul ediliyordu. Kırkpınar'ın doğmasına vesile olan alperenlerden Ali ile Selim güreşirken şehit olmuşlar, toprağa emanet edildikleri yerde kırk pınar fışkırmış, Edirne'nin fethinden sonra burada onların hatırasına güreşler yapılmaya başlanmış ve bu şekilde Kırkpınar doğmuştu.

Pehlivanların er meydanına çıkmasıyla birlikte ortalık, olgunlaşmış buğday tarlasına kuvvetli bir rüzgâr vurmuş gibi dalgalandı.

Herkes büyük bir heyecan içinde Kurtdereli'yi alkışlıyor, Mümin Pehlivan karşısındaysa şaşkınlıklarını belli ediyorlardı:

"Te be Maşallah deyin şu Kurtdereli'ye!"

"Tam bir aslan parçası, ona kim karşı durabilir?"

"Bu Mümin Pelvan da çok ufak tefekmiş. Bu hâliyle Adalı'yı, Kara Sait'i nasıl yenmiş?"

"A be cinliymiş. Cinler yardım edermiş."

"Yok yok, gücünü boynundaki muskadan alırmış. Rakiplerini okuyup üfler, güçlerini tüketirmiş."

Tepkiler gayet normaldi. Mümin Pehlivan hakikaten de Kurtdereli'nin yanında pek ufak kalmıştı. Bir tarafta iki metreye yakın boyu, 120 kiloyu geçen ağırlığı, ileri doğru fırlamış göğsüyle Kurtdereli Mehmet Pehlivan... Diğer tarafta 1,80 uzunluğunda, 90 kilo kadar ağırlıktaki Mümin Pehlivan...

Kurtdereli, Osmanlı'ya bağlı Bulgaristan Prensliğinin Tırnova iline bağlı Selvi kazasının Bukurova Köyü'ndendi... 1872 yılında doğmuştu... Osmanlı'nın Avrupa'daki köklerini parçalayan 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi'nde ailesiyle birlikte ata yadigârı toprakları terk etmek zorunda kalmış, Balıkesir'in Kurtdere köyüne yerleşmişti.

İlk adımını atmasıyla birlikte güreşe başlamıştı. Ağabeysiyle alt alta üst üste boğuşarak büyümüştü. On bir on iki yaşlarında ağabeysiyle düğün güreşlerine katılmaya başlamıştı. İkisi de güreşlere gidince işler ortada kalmış, bunun sonucu da babadan yenilen dayak olmuştu. Ağabeyi bir gün "Mehmet kardeşim, bu büle olmayacak. İkimiz de güreşe gidince işler ortada kalıyor, babam da haklı olarak kızıyor. Gel güreşelim. Yenen güreşe devam etsin. Yenilen de işleri yapsın" dedi.

İki kardeş, tarla içinde bütün varlıklarıyla güreşe tutuştular. Neleri varsa ortaya koydular. O güne kadar böyle içten, bu kadar

gayretle yapılan başka güreş olmamıştır. Çünkü kaybedenin, rüya ve hayallerini dolduran güreş hayatı bitecekti. Bir saate yakın alt alta üst üste her hücreleriyle ayrı ayrı güreştiler. Güreşi Mehmet kazandı. Ağabeyi gözyaşları içinde kardeşini alnından öperek tebrik etti. Sağlam çarığını ona verdi. Bu dünyanın en cansiperane güreşinin ödülü sağlam çarıktı. Her ikisinin de çarıklarının birer tanesi delikti.

Mehmet, bu güreşten sonra daha fazla güreş kovalamaya başladı ama babasından gizli gizli... Babası güreşmesini istemiyordu. İzinsiz gittiği bir güreşte babası tarafından yakalanan Mehmet, üç gün yayan yürütülerek köyüne getirildi. Güreşmesi yasak edildi, evlendirildi. Anasının güreş sevgisi babasının inadını yendi. Böylelikle tekrar çayırlara; er meydanlarına döndü... Yirmi yaşındayken meşhur başpehlivanlardan Katrancı Mehmet ile karşılaştı. Daha çok tecrübesizdi. Katrancı tarafından ağır bir şekilde cezalandırıldı. İyice ezildi. Güreş sonrası kan kusuyordu. Yarı ölü hâlde köyüne getirildi. Bir yıl anasının ve eşinin olağanüstü ilgisiyle bakıldı. Annesi, bir yıl sonra oğluyla güreş tutarak onu denedi "Tamam oğlum! Şimdi Katrancı'dan intikamını alabilirsin" dedi. Ana izni ve duasıyla Katrancı'nın peşine düştü. Bir ay kadar önce 3 Mayıs'ta Manyas'ın Mürvetler (Boğazpınar) köyünde karşı karşıya geldiler. Kurtdereli, Katrancı'yı acı bir şekilde yenerek intikamını aldı.

En deli çağında bulunan Kurtdereli şimdi de Mümin Hoca'nın karşısına çıkmıştı. Yağlanmak üzere kazan dibine gelen Mümin Pehlivanı inceliyor; Adalı Halil ve Kara Sait'i birden fazla zorlanmadan nasıl yendiğini anlamağa çalışıyordu? Yanında çocuk gibi kalan Mümin'e baktıkça o da cinli olduğuna inanmaya başladı.

Beyaz gömlekleri çıkardılar. Birbirlerine yardım ederek yağlanmaya başladılar. Mehmet, yağlanmasına yardım için avuç içini Mümin'in sırtına sürdüğünde anladı onun ne kadar sağlam bir vücuda sahip olduğunu. Dökme demir gibiydi.

Cazgır çağırdığında er meydanına ercesine güreşmek niyetiyle ayak bastılar. Cazgırın önünde birbirlerinin sağ ellerini sağ elle sol ellerini sol elle tutarak el bağladılar. El bağlamakla er meydanında

alperenlerin hatırasını yaşatmaya, mertçe güreş tutmaya söz vermiş oldular.

Mümin, Kurtdereli'nin yanında az buçuk değil bayağı ufak kalmıştı. Kurtdereli her şeyiyle tam bir erkek güzeliydi; çok yakışıklı ve heybetliydi. Mümin'in kara yağız yüzü de tam bir yiğit yüzüydü... Mertliği, insanlığı, yüzünden ve kartal bakışlarından anlaşılıyordu. Ama vücutça Kurtdereli'nin yanında çok garip kalmıştı.

Mümin'i ilk defa soyunmuş vaziyette gören seyirciler şaşkınlık içindeydi.

Cazgır, pehlivanlara, mertliği, yiğitliği, gücün kuvvetin mesuliyet demek olduğunu anlatan duasına başladı:

"Allah Allah illallah.
Erler çıktı meydane,
Biri birinden merdane.
Biri ak biri kara,
Mevlam her birine kuvvet vere,
Kırklar, yediler seyranıdır.
Nice koç yiğitler bu meydandan geçti,
Acı tatlı suyun içip göçtü.
Atlar gibi tepişelim,
Arslanlar gibi kapışalım,
Ya Muhammed, ya Ali,
Pehlivanların piri Hazret-i Hamza-yı veli,
Dellal çıksın aradan,
Hepsine kuvvet versin Yaradan."
Cazgır, Mümin Hoca'ya döndü:

"Hey Kavalalı Molla Mümin

Düşünme yoktur dengim,
Olmalı nefsinle cengin,
Nefsinden başka rakip arama."
Sonra da Kurtdereli'ye nasihat etti:
Hey breh Kurtdereli Mehmet,
Sözlerime dikkat et,

Aldanmayasın Mümin'in cüssesine,
Olursun sonra sırtüstü yatan ceset.

Cazgır her iki pehlivana; mertlik, yiğitlik, güreşle ilgili nasihatlerde bulunduktan sonra:

"Vur sarmayı kündeden at,
Getir Hazret-i Muhammed Mustafa'ya salavat,
Allah Allah, İllallah, Muhammedün resulullah,
Dualarla şu yiğitlere diyelim maşallah"

diyerek pehlivanları, Türk ordularının Allah Allah sesleriyle düşman üzerine akması gibi er meydanına, er kişinin nefsi, şeytan ve çevresiyle mücadelesinin simgeleştirildiği çayıra saldı.

İki pehlivan, Türk oğlunun Türkistan'dan Anadolu'ya, Anadolu'dan Avrupa'ya vatan edinmek için akışının, dünya görüşünün canlandırıldığı, başlı başına bir destan olan peşreve başladılar. Yay olup gerildiler, ok olup hedefe uçtular, kurt gibi atıldılar, kartal gibi süzüldüler, at gibi şahlandılar.

Delikanlılığın zirvesinde Kurtdereli'nin peşrevini seyretmeye doyum olmuyordu. Sanki kanatlanmış, ayakları yere basmıyordu. Mümin'in ağırbaşlı peşrevinde de ayrı bir güzellik vardı. Sakat sol kolu bile o peşreve bambaşka bir güzellikle katıyor, peşrevin uyumu içinde fark edilmiyordu.

Ak sakallı seyirciler, nur beyazı sakallarından inci tanesi gibi gözyaşları süzüle süzüle ağlıyorlardı; böyle bir güzelliği nasip ettiği için Yüce Mevla'ya şükrederek. Mümin bir taraftan peşrev çıkarırken diğer taraftan da yan gözle Kurtdereli Mehmet'e bakıyordu. Gönlünün ona doğru aktığını hissetti. Tam bir deli taydı. Güreş, her şeyiyle ona yakışıyordu. Boyuyla posuyla, duruşuyla, peşreviyle ben bir baş pehlivanım diyordu.

İki yiğit çayırın ayrı ayrı yönlerine gidiyorlar, sonra dönerek birbirlerine doğru geliyorlar, karşılaştıklarında peşrevin nice bin güzellik taşıyan hareketlerini gösteriyorlardı.

Yürüdüler hayatın akışını göstererek... Sonunda karşı karşıya

geldiler. Ense bağladılar, birbirlerinden güç buldular. Ve güreş başladı, iki yiğit çıkmıştı meydane, her ikisi de birbirinden merdane...

Mümin birden sarsıldı. Ense bağlamasıyla birlikte Kurtdereli ilk elenseyi yerleştirmişti. Bugüne kadar yediği en zorlu elenseydi. Adalı Halil'in şahi toplarını andıran elenselerinden hiç de aşağı değildi.

Yediği ilk elenseden sonra gariptir, Kurtdereli'ye gönlünün daha da ısındığını hissetti. Fırsatını bulduğunda Kurtdereli'ye ilk elensesini çekti. Kurtdereli, Mümin'in elensesinin hiç de yenilir yutulur bir elense olmadığını anladı. O cılız gibi gözüken kollarda korkunç bir kuvvet vardı.

Fırsat buldukça birbirlerine elense çekiyorlar, güreş tarzlarını ve pehlivanlıklarını anlamaya çalışıyorlardı. Tecrübeli pehlivanlar, güreşin başında hemen güreşe girmezler, ilk önce rakibini tanımak için gayret ederlerdi.

Seyirciler de büyük bir heyecan vardı, özellikle de Kurtdereli'yi tutanlarda... Hemen hücuma geçip Mümin'i yenmesini bekliyorlardı:

"A be Kurtdereli ne bekler, şu bir avuçluk Molla'yı yenmek için?"

"Te be neyi bekleyecek? Güleşin gereğini yapar. Rakibini anlamaya çalışır. Karşısındaki çelik çomak oynayan bir çocuk değil, Adalı'yı üç defa yenmiş bir pelvan."

Mümin, hiç beklemediği bir anda Kurtdereli'den çok esaslı bir tırpan yedi, sendeledi. Gafil avlanmıştı. Kendini bir türlü güreşe veremiyordu. Aklı, hâlâ Kurtdereli'ye içinden söylediği "Ben sana gösteririm kim olduğumu?" sözlerindeydi. Bu sözler kement olmuş, aklını bağlamış, gönlünü mengene içine almıştı. Sıkıyor, sıkıyor, Mümin'i güreşemez hâle getiriyordu.

İşte Mümin bu düşünceler içinde bocalarken Kurtdereli'nin sağ ayağıyla savurduğu zehir gibi tırpan gelmişti. Tırpan sanki bacağını koparmıştı. Tırpanın doğurduğu acıyla dikkati dağıldı, bu gafleti ikinci darbe takip etti. Gözlerinin karardığını hissetti. Kurtdereli,

Mümin'in boğazını sağ koluyla kuşatmış, tek boyunduruk almıştı. Mümin, Kurtdereli'nin acarlığı, çabukluğu karşısında şaşırmıştı. Bugüne kadar güreştiği pehlivanların hiçbirine benzemiyordu. Hem çok kuvvetli hem de çok zekiydi, ne zaman ne yapacağı belli olmuyordu. Boyunduruk aklını başına getirir gibi oldu. Sağ eliyle Kurtdereli'nin çenesini tuttu. Burgu gibi olan sol elini içeri soktu, boynuyla Kurtdereli'nin kolu arasına... Şaşırma sırası Kurtdereli'deydi. Bugüne kadar böyle bir şeyle karşılaşmamıştı! Tek boyunduruğa bu şekilde karşı koymak görülmüş şey değildi. Mümin Hoca bunu nasıl başarmıştı? Kurtdereli şaşırmakta haklıydı. Çünkü Mümin'in bükülmeyen sol bileğinin ne işlere yaradığını bilmiyordu.

Mümin başını bütün kuvvetiyle kaldırdı, sol kolunu da var gücüyle dışarı doğru itti. Nefesi kesilir gibi oldu ama dayandı. Kurtdereli'nin hayretten aklı başından gidiyordu. Bu nasıl acı kuvvetti? Boyunduruğu vuran kolu yerinden oynatılmıştı. Karşı koymaya çalıştı. Mümin, kulaklarının uğuldamasına aldırmadı. Başını kaldırdı, kolunu dışarı doğru çekti.

Kurtdereli'nin kolu Mümin'in boynundan koptu, bütün karşı koymasına rağmen... Mümin başını kaldırmakla kalmadı, kolu ve bedeniyle Kurtdereli'yi savurdu.

Herkes büyük bir şaşkınlık içindeydi. Kurtdereli'nin demir mengene olan boyunduruğu sökülmüş, dev gibi pehlivan kocaman bir çınar gibi savrulmuştu.

Kurtdereli rüyada gibiydi. Bu nasıl şeydi? Mümin'de ne vardı? Boyunduruktan kurtulmuş, 120 kiloluk bedenini savurmuştu, hem de pamuk yastık atar gibi.

Gözleri dehşet içinde Mümin'in boynuna, orada garip garip uzanan muskaya kaydı. Söylenenler doğru muydu? Mümin Pehlivan cinli miydi? Gücünü boynundaki muskadan mı alıyordu?

Şaşkınlıktan dilini yutan yalnızca Kurtdereli değildi. Seyirciler de hayalet görmüş gibiydi:

"Te be gördüklerim doğru mu, yoksa rüyada mıyım? Hem boyunduruktan kurtuldu hem de kafasıyla dev gibi Kurtdereli'yi fırlattı bir bohça gibi..."

“A be rüyada falan değilsin. Gördüklerin hayal değil. Bu Mümin hakikaten de cinli galiba? Bir insan cin yardımı olmadan büle bir şeyi başaramaz. Başıyla bir devi fırlatamaz!”

“Doğru dersin, gücünü boynundaki muskadan aldığı sülenir.”

Seyirciler ve Kurtdereli’yi daha çok şeyler bekliyordu. Mümin Pehlivan, savrulan rakibinin peşini bırakmamış, sağ ayağını kullanmış, sol ayağına basarak çengeli yetiştirmişti. Koca Kurtdereli ne olduğunu anlamadan çınar gibi yere düştü. Düşmesiyle davrandı, kalkmak, yakalanmamak için. Ama kalkamadı; bir demir pençe kispet kasnağının arkasından yakaladı. Koca devin kalkmasına müsaade etmedi.

Kurtdereli’nin şaşkınlığı büyüdü. Bu nasıl kuvvetti ki kendisini yere çakılmış gibi zapt etmişti? Mümin zapt etmekle kalmadı. Kurtdereli’yi yanına çekti, kollarıyla sardı, sağ bacağıyla köstekleyerek yere indirdi.

Tehlikenin büyüklüğünü fark eden Kurtdereli, oyun vermemek için sıkı bir şekilde yere yapıştı, âdeta toprakta kayboldu.

Seyirciler nefes almaktan korkarak güreşi seyrediyorlardı, güreşin sihri bozulur endişesiyle... Özellikle gelin babasının neşesine diyecek yoktu. Böyle bir güreşin yapılmasına vesile olduğu için çok sevinçliydi. “Bu güzellik dünya nimeti olarak bana yeter” diyordu.

Mümin bacaklarını, rakibinin bacakları arasına sokarak sarma oyununu aldı, Mehmet’i yerde zapt etti. Kurtdereli karşısında güreş şeklini tayinde zorlanıyordu. Kurtdereli hem çok zeki hem de çok kuvvetliydi. Ne zaman ne yapacağı belli olmuyordu. İlk olarak bir güreşte bu kadar zorlanıyordu. Sağ kolunu Kurtdereli’nin sol kolu altından geçirip boynunu bularak boyunduruk almaya çalıştı başaramadı. Kurtdereli’nin kollarında ve pençelerinde anlatılmaz bir kuvvet vardı. Paça kasnak almak için harekete geçti. Sakat olan eliyle kispet kasnağının arkasından tuttu. Mümin bu elini manivela gibi kullanıyordu. İki defa bileğinden kırılıp kaynadığı için bükülmüyordu. Bükülmediği için de dayanıklılığı kat kat artmıştı.

Mümin, nişanlısı Aslıgül'ü bu eliyle kurtarmıştı. Şimdi Kurtdereli'yi sakat eliyle yerden kesmeyi düşünüyordu.

Sağ eliyle Kurtdereli'nin sağ paçasını yakalamak için harekete geçti. Mecburen sarmayı boşalttı. Boşaltmasıyla birlikte de Mümin dahil kimsenin beklemediği bir şey gerçekleşti. Kurtdereli ok gibi yerinden fırladı ve Mümin'in elinden kurtuldu. Mümin, arkasından bakakaldı. Kurtdereli bunu nasıl başarmış, yılan gibi elleri arasından nasıl kaymıştı?

Kurtdereli ayağa kalkmasıyla birlikte şaşkın şaşkın kendisine bakan Mümin'e doğru döndü narayı patlattı:

"Haydi bre Mümin Pelvan!"

Mümin de yerinden kalktı, Kurtdereli'nin neşesi onu da neşelendirmişti:

"Maşallah bre Kurtdereli, aşk olsun sana."

İki pehlivanın karşılıklı naraları seyircileri de coşturdu. Gözyaşları içinde alkışladılar,dua ve böyle bir güreş seyretmek sebebiyle şükür ettiler:

"Te be maşallah deyin şu koç yiğitlere..."

"Maşallah, bre maşallah. Böyle bir güleş seyrettim ya gözlerim açık gitmez."

"Te be Mümin, aşkolsun dedi. Daha önce büle nara duymadım."

"A be duymazsın tabii. Hayat denen mücadelenin ilahî aşk için olduğunu unuttuk, bugünkü durumlara düşdük!"

Seyirciler, Mümin'in Kurtdereli'nin yanında çok küçük ve cılız kalan vücudundan beklenmeyen güreşiyle tam manasıyla vurulmuşlardı. Ama hâlâ sakat koluyla bu şekilde nasıl güreştiğini anlamamışlardı? Güreşteki başarısını kimi boynundaki muskaya kimisi de cinlerinden yardım almasına bağlıyordu. Kimsenin aklına çok çalışmasıyla bu başarıyı yakaladığı gelmiyordu.

Kurtdereli'nin elenseleri şimşek gibi çakmaya başladı, iki pehlivan ayağa kalkıp karşı karşıya geldiklerinde. Mümin, elense

fırtınasından kurtulmak için bir sağa bir sola eğiliyordu. Bütün dikkatini bu fırtınadan korunmaya vermişti. Güreşte rakibinin bir hareketine odaklanmak çok tehlikeliydi. Bazen saldırı hiç beklenmeyen taraftan gelebilirdi. Her yönü kontrol etmek, her an her türlü atağı beklemek hep tetikte olmak yağlı güreşin birinci şartıydı. Bunu en iyi bilenlerden biri de Mümin'di. Ancak Mümin, bugün pek rahat değildi. Aklı hâlâ Kurtdereli için düşündüğü "Ben sana gösteririm kim olduğumu?" sözlerindeydi.

Dikkatini toplayamamanın bedelinin ne olduğunu ilk olarak öğrendi, güreşe başlamasından tam on dört sene sonra...

Yalnızca Kurtdereli'nin bir panter gibi daldığını gördü. Görmesiyle birlikte boyunduruk vurmak için davrandı. Ama geç kalmıştı. Paçaları rakibinin demir pençelerine geçmişti.

Geçmekle de kalmamış Kurtdereli'nin çok güçlü omuzları, sırtüstü devirmek üzere bacaklarına doğru uçuyordu. Yapılabilecek tek şeyi yaptı... Can havliyle kendini yere attı, yüz üstü olarak. Yere düşmesiyle birlikte kalkmak için davrandı. Ama başaramadı. Kurtdereli kispet kasnağından sağlam yakalamıştı. Hemen toparlandı, Kurtdereli'ye yerde oyun vermemek için...

Kurtdereli hemen ayaklarıyla sarmayı vurdu. Oyun almak için harekete geçti. Önce paça kasnak oyununu almayı denedi. Mümin'in paçasına sağ elinin parmaklarını geçirdi. Sol eliyle de kispetinin bel kısmının arkasından, kasnağından yakaladığında bir demir pençenin sol ayak bileğini yakaladığını fark etti. Demir pençe, karşı konulmaz bir güçle çekiyordu. Tehlike büyüktü. Paça kasnağı bırakmazsa olanlar olacak sırt üstü gidecekti. Kurtdereli, mecburen paça kasnağı bıraktı. Mümin'deki anlatılmaz güç ve güreş zekâsı, Kurtdereli'nin aklını başından almıştı. Sakat kolu, cılız vücuduyla pehlivana benzetemediği "Molladan pehlivan mı olur?" dediği Mümin Hoca, her hareketiyle Kurtdereli'yi midesine yumruk yemiş gibi yapıyordu.

Kurtdereli yeni bir oyun almak için çabalıyor, Mümin Pehlivan ise ona bu fırsatı vermiyordu. Hereke çayırı, bugüne kadar şahit olmadığı bir mücadeleyle şenlenmiş, seyredenlerin gönüllerinde

nice bin yiğitlik, mertlik gülleri açmıştı.

Seyirciler kendilerinden geçmiş, gözyaşları ve her iki pehlivana dualarla güreşi seyrediyorlardı. Kimsede konuşacak hâl kalmamıştı. Konuşurlarsa uyanacaklarından, güzel rüyayı görmekten mahrum kalacaklarından korkuyorlardı.

Koca çayırda öyle bir sessizlik vardı ki yalnızca sineklerin kanat ve iki pehlivanın vücut sesleri duyuluyordu.

Kurtdereli, yerde Mümin'e oyun uygulayamayacağını anlamıştı. Mümin hem çok kuvvetli hem de çok zekiydi, güreşi bütün incelikleriyle biliyordu. Hocası kimse ona güreşi çok iyi öğretmişti. Güreşin yükünü rakibine çektiriyordu. Kurtdereli yorulmaya başladığını hissetti. Mümin'i ezmeden, kuvvetini tüketmeden oyun almak imkânsız gibiydi.

Kurtdereli bugüne kadar yaptığı güreşlerde böyle bir şeye başvurmamış, rakibini ezmek yolunu seçmemişti. Tek bir güreş, Katrancı ile yaptığı intikam güreşi hariç... Şimdi Mümin'i ezmek için harekete geçip geçmemekte tereddüt içindeydi. Rakibini ezmek de yağlı güreş kuralları içinde olmak şartıyla güreşin bir parçasıydı. Arnavutoğlu Ali Pehlivan, Koca Yusuf gibi pehlivanlar böyle bir şeye hayatlarında hiç başvurmamışlardı. Kurtdereli gençti, kanı kaynıyor, Adalı'yı üç defa yenen Mümin Pehlivanı yenme isteğiyle yanıyordu.

Kurtdereli, Mümin'i iyice yere yaydı. Sağ yumruğunu Mümin'in midesi üzerinde bastırarak gezdirmeye, kemane oyununu uygulamaya başladı. Başladı ama devam edemedi. Demir bir mengene bileğini yakalamış hareket ettirmiyordu. Bileğinin çekildiğini, vücudunun Mümin'in vücuduna iyice yaslandığını hissetti. Daha ne oluyor demeden Mümin'in üzerinden uçtuğunu hissetti. Can havliyle o iri vücudundan beklenmeyen bir çeviklikle havada döndü. Çayıra yan üstü düştü. Yüreği ağzına gelmişti. Yenilmiş miydi? Gözü cazgıra gitti. Cazgır elini kaldırmıştı. Beynine kaynar sular dökülmüş gibi oldu. Demek yenilmiş, göbeği yıldız görmüştü ha? O ne, cazgır devam işareti vermişti... Bütün dünyalar

kendisine verilmiş gibi sevindi. Yenilmemişti. Aklı başına gelir gibi oldu. Bu Mümin nasıl bir pehlivandı? Boyunduruktan sonra kemaneden de kurtulmuştu. Kemaneden kurtulmakla kalmamış, kalçalarını ve vücudunu kullanarak kılçık oyununu uygulamış, kendisini fırlatıp atmıştı.

Kurtdereli yere düşmesiyle birlikte Mümin'e yakalanmamak için davrandı ama kaçamadı. Mümin bir kaplan gibi üzerine çökmüştü.

Seyirciler gözlerine inanamıyordu. Bunlar nasıl pehlivanlardı, durmadan oyundan oyuna geçiyorlardı?

Mümin, kasnağından yakaladığı Kurtdereli'yi yanına çekti. Çekmesiyle birlikte bacaklarıyla sarmayı vurdu. Mümin, Kurtdereli'ye oyun uygulamanın zorluğunu farkındaydı. Çok kuvvetli ve kiloluydu. Kündeyle atmak imkânsız gibiydi. Yapılacak şey, tek boyunduruk ve benzeri oyunla yerde çevirmekti. Ama bunun için Kurtdereli'nin yorulması, güçten kuvvetten düşmesi gerekliydi.

Mümin hiç istememesine rağmen kemane oyununu uygulamak için harekete geçti. Mecburdu, Aslıgül'üne kavuşması için Kurtdereli engelini aşmalıydı. Mümin sakat sol bileğini kullanarak kemane çekmeye, Kurtdereli'nin midesindekileri ağzına getirmeye başladı. Mümin, bir taraftan kemane çekiyor diğer taraftan da "Bre yabancı Pelvan! Sonunda kemane denen oyuna sen de başvuracak bu hâllere düşecektin ha? Nerede kaldı senin pelvanlığın?" düşüncesiyle kendi kendini yiyordu. Aklı "Ne yapayım? Aslıgül'e kavuşmak, galibiyette mağlubiyeti bulmak için Kurtdereli'yi yenmeğe mecburum. Kemane de güreş kuralları içinde" diyordu. Ama gönlü bu cevabı beğenmiyor "Vah sana, galibiyeti kaba kuvvette arar hâle geldin ha?" diyerek Mümin'in esmer yüzünü kıpkırmızı hâle getiriyordu. Mümin'in kemane çekmesi seyircileri kızdırdı:

"Mümin Pelvan, doğru güleş! Kemaneden başka oyun bulamadın mı?"

"Nerede kaldı senin Mollalığın? Kurtdereli'nin güleş hayatını bitirmek mi istersin?"

Seyircinin tepkisi Mümin'in gönlünü iyice daralttı. Zaten suçluluk duygusu içindeydi kemane oyununu uygulamaktan... Daha fazla dayanamadı "Aşk olsun bre Mehmet Pehlivan!" diye naralanarak kemane oyununu bıraktı, ayağa fırladı. Kurtdereli şaşkınlık içinde Mümin'e bakıyordu. Ne olmuştu da Mümin kendini bırakmıştı?

Mümin'in hareketi seyirciyi coşturdu:
"Aferin Mümin Pelvan! Gösterdin ne kadar mert olduğunu..."
"Bileğin gibi yüreğin de güçlüymüş."

Seyirciler, Mümin'in aşk olsun diye naralanmasını anlayamamışlar, ne manaya geldiğini soruyorlardı. Unutulmuştu, Türk oğlunun her işini ilahî aşkla yaptığı... Unutulduğu için de yaşanmıştı... 1877-78 yılında yapılan Osmanlı-Rus Savaşı'nda Türk tarihinin en korkunç, en yüz kızartıcı bozgunu!

Kurtdereli Mehmet Pehlivan yerinden kalktı. O da "Maşallah bre Mümin Pelvan" diye gök gürültüsüne benzer narasını patlattı. Mümin'le tekrar ense bağladı. İki pehlivan ayakta birbirlerini yoklamaya başladıklarında Arif Bey'in, cazgırın yanına geldiği ve onunla konuştuğu görüldü. Daha sonra ikisi birlikte güreşçilerin yanına geldiler. Cazgır "Pelvanlar, güleşi bırakın!" diye seslendi. İki pehlivan şaşkınlıkla cazgıra baktılar. Mümin boyun eğdi bir şey demedi ama Kurtdereli gençliğin verdiği heyecanla tepki vermekte gecikmedi:

"Hayır olsun ustam! Güleşimizle sizi sıktık mı?"

Cazgır telaşla konuştu:

"Ne sıkılması Mehmet Pelvan... Hayatımda bugünkü gibi bir

güreş seyretmedim. Yalnız Arif Bey'in ve düğün sahiplerinin bir ricası var."

Söze Arif Bey girdi:

"Pelvanlar! Allah razı olsun. Bugün bize pelvanlığın en güzelini, güleşin gönüller alanını beş saate yakın güleşerek gösterdiniz. Böyle bir güreşi seyretmekle bizi şereflendirdiniz. Beş saat bize beş dakika gibi geldi, vaktin nasıl geçtiğini anlamadık. Gönlümüz bu güleşin sabaha kadar devam etmesini ister. Ancak bu bir düğün güleşidir. Geç oldu, misafirler evlerine dönecek. Eğer uygun görürseniz güleşinizi berabere ayırmak isteriz."

Güreşe dalarak dünyayı unutan Mümin ve Kurtdereli, Arif Bey'in sözleriyle ortalığın kararmak, güneşin batmak üzere olduğunu gördüler. İkindi namazını kılmak için verilen on dakikalık ara hariç devamlı güreşmişlerdi. Şöyle bir kendilerini yokladılar. İyice yorulmuşlardı. Kolay değil beş saattir güreşiyorlardı. Kurtdereli, Mümin Pehlivan'a baktı:

"Eğer Mümin Pelvan kabul ederse ben seve seve beraberliğe razı olurum. Böyle bir pelvanla berabere kalmak şerefi bana yeter. Son söz onundur, şu anda güleşte üstün olan odur, hem benden daha yaşlı hem de daha ustadır. O ne derse o olur."

Kurtdereli'nin mertçe sözleri, Mümin'i çok duygulandırdı. Kurtdereli'yi kucakladı:

"Mehmet Pelvan benden genç. Daha nefesli. Güleşimiz devam ederse mutlaka galip gelir. Eğer o beraberliğe razıysa ben de severek razı olurum."

İki pehlivanın sözleri, Arif Bey'i çok duygulandırdı, gözyaşları içinde her ikisini de tebrik etti:

"Allah razı olsun pelvanlar. Bize bugün hayatımızın en güzel gününü yaşattınız. En güzel düğün hediyesini verdiniz. Bu akşam misafirimizsiniz. Bir yere gidemezsiniz."

Cazgır, çayır içindeki konuşmayı merak eden, ne olduğunu anlamağa çalışan seyircilere durumu ilan etti:

"Vaktin geç olması sebebiyle Mümin Pelvan'la Kurtdereli Mehmet Pelvan arasındaki güleş, hakem heyetinin kararıyla berabere sonuçlandırılmıştır. Ödül iki pelvan arasında taksim edilecektir."

Cazgırın sözleriyle seyirciler rüyadan uyandılar. Beş saatin nasıl geçtiğini anlamamışlar, karanlığın bastığını fark etmemişlerdi. Gözyaşları içinde pehlivanlara dua ederek çayırı, er meydanını terk etmeye başladılar. Bazısı da iki pehlivanı kucaklamak için çayıra doğru koşturuyordu.

Kurtdereli Mehmet Pehlivanı, yerden kaldırarak helalleşen Mümin Pehlivan, seyircilere yakalanmamak için soyunma çadırına doğru yürüdü. Elinin sağ yanağına gitmesine mâni olamadı. Sağ eli yanağına gidince aklı başından gidecek gibi oldu. Her güreşinden sonra cayır cayır yanan yanağı şimdi belli belirsiz sıcaktı. Yoksa, galibiyette mağlubiyeti bulmuş muydu? Ama galip gelmemişti, bu nasıl olurdu?

Elini yanağına bastırdı, iyice emin olmak için... yanıyordu ama çok hafif, o galibiyette mağlubiyeti arıyordu. Yoksa beraberlikte de mağlubiyeti tatmış mıydı? Tekrar bastırdı yanıyordu ama hafif. Demek ki mağlubiyeti tatmaya yaklaşmıştı. Bu ne işti? Aslıgül'üne kavuşmak, gönül darlığından kurtulmak için galip gelmek ama galibiyette mağlubiyeti tatmak zorundaydı.

Mümin'in kafası karma karışıktı. On dört yıllık güreş hayatında ilk defa berabere kalmış, berabere kalmanın acı lezzetini ilk defa tatmıştı. Bir taraftan giyiniyor bir taraftan da "Ben sana gösteririm diye düşünür, kendini beğenirsin ha? Aldın mı boyunun ölçüsünü. Kurtdereli denen kocaman bir kayaya tosladın!" diye söyleniyor, Aslıgül'den ebedî olarak ayrılmış gibi yüreği sızlıyor, gönlü feryat ediyordu. Artık dayanacak hâli kalmamıştı. Gönlü, beyni ve her hücresi "Aslıgül" diyordu. Kolay değil gönlünün Aslıgül ateşiyle yanmaya başlamasından bu yana tamı tamamına kocaman yedi sene geçmişti. Geçen her sene, her ay, her gün, her saat hasretini daha da arttırmıştı. Kendisini her görüşünde "Oğlum... Ne olur hem kendine hem de Aslıgül kızıma hem de bana yazık etme! Evlenmek

için bütün pelvanları yenme iddiandan vazgeç! Aslıgül kızımız da 'rakiplerini yenme' şartından vazgeçti, o da düğün istiyor. Ne olur artık düğünü yapalım. Yoksa gözlerim açık gidecek" diyerek ağlayan annesi gözünün önüne geldi.

Annesi haklı mıydı? Yaptığı inat mıydı? Güreşte tek, en üstün olduğunu gösterme gayreti miydi? Nefsinin esiri mi olmuştu? Mümin'in aklı karmakarışıktı. Annesi sözlerinde haksız diyemiyordu. Ama hak da veremiyordu. Uğruna sahip olduğu her şeyi vereceği, hiçbir fedakârlıktan kaçınmayacağı sevdiceğinin şartıydı, onun istediğiydi, bütün rakiplerini yenmesi... "Düğün ancak bundan sonra olur." demişti. Bu şartı yerine getirmeden nasıl huzuruna çıkar, düğünü yapalım derdi?

Mümin, eli sağ yanağında, dalgın bir vaziyette çadırdan çıktığında cazgırla karşılaştı. Cazgır "Mümin Pelvan. Bu ödülün yarısı... Diğer yarısını Mehmet Pelvana verdik" diyerek molla hırkasının sağ cebine oldukça ağır bir kese koydu. Telaşla keseyi cebinden çıkardı. Keseye değen eli cayır cayır yanmaya başlamıştı. Altınları cazgıra uzattı:

"Ustam, bu altınları lütfen damat efendiye verin! Bizim kendisine küçük bir düğün hediyemiz olsun."

Cazgır, şaşkınlık içinde kendisine uzatılan altın kesesini aldı. Bu ne biçim insandı? Kesenin içinde kaç altın var diye bakmadan hediye etmişti elli altını, elli kuruş verir gibi... Bakakaldı... omuzlarını kısmış, boynunu bükmüş, çok büyük bir suç işlemiş gibi uzaklaşan Mümin Pehlivanın arkasından...

* * *

Yelkenli sallanıyor, sallandıkça Mümin'in düşüncelerini bir sağa bir sola savuruyordu. Gönlü, Aslıgül'den anasına, anasından Sultan Abdülhamit Han'a, oradan Kurtdereli Mehmet Pehlivan'a gidip gidip geliyordu. Kurtdereli'ye berabere kalması; üç kıtaya yayılan Osmanlı sınırları içinde Oğuz Kağan, Sarı Saltuk, Battal Gazi Destanları gibi bir anda yayılmış, her yerde konuşulur olmuştu. Mümin, güreş haberlerinin bu kadar hızlı yayılmasındaki sırrı bir türlü çözememişti. Ak sakallı ihtiyarlar "Güreş haberlerini Hızır

Aleyhisselam ulaştırıyor" demişlerdi. Hakikaten de o mu yayıyordu? Hızır Aleyhisselam güreşlerle ilgilenir miydi? Niçin ilgilenmesindi? Güreşimiz, kişinin nefsine, şeytana ve çevresine karşı yaptığı mücadeleyi temsil etmiyor muydu? Kırkpınar, Rumeli'yi vatan yapan, gerçek insan, gönül ile bileği, yüreği kaynaştıran alp erenlerin hatırası değil miydi? Mümin, Hızır ile birlikte kendisine kırk defa gözüken, kırk oyun ve kırk ders veren meçhul kişiyi hatırladı. Kırkıncı dersten sonra bir daha onu görmemişti. O meçhul şahıs kimdi?

Son görüşmelerinde "Bütün iyilikleri, güzellikleri, gücünü, kuvvetini, zekânı; Allahü teâlânın ihsanı görmelisin... Bu şekilde söz verdiğim kırk oyunu anlatmış oldum. Bütün bu öğrettiklerimin bir bedeli var, unutmadın değil mi?" demişti.

Meçhul şahıs "bedel" demişti? Her şeyin bedeli var diye konuşmuştu. Acaba bedel neydi?

Esrarengiz şahıs "Güleşin yalnızca yapılışı, oyunlarıyla ilgili kısmını öğrenmeyi istemiştin, öğrettim... güleşin ne için yapıldığını, güleşten maksadın ne olduğunu merak etmemiştin. Güleşten aldığın ödülleri, gariplere verdin, çok dua aldın. Bu dualar sebebiyle aklını ve gönlünü, güleşin esaretinden kurtarmak, güleşin maksat değil vasıta olduğuna göstermek isterim, başarabilirsem... Sana öğretmek istediğim hakiki kırkıncı oyun da bu" diye konuşmuş, sonra o korkunç gerçek ortaya çıkmış, akşam namazını kılmadığını aklına dahi getirmediği, güreşin ilahı olduğu acı hakikatiyle yüzyüze gelmiş... Hakiki kırkıncı dersi çok fena almış, "Yandım" diyerek yollara düşmüş, üç sene diyardan diyara koşturup durmuştu... tâ ki Gümüşhaneli Ziyaettin Efendiyle karşılaşıncaya kadar... İşte şimdi, o mübarek şahsın işaretiyle nefsinin esaretinden kurtulmak, hakiki kul olmak için galibiyette mağlubiyeti arıyordu.

Bir anda bütün dünyası karardı. "Ben kimim bil bakalım?" diyen ellerin sahibi iki gözünü birden kapatmıştı. Açmak için iki eli yakaladı. Zorladı ama ne mümkün. Anlatılmaz büyüklükteki ellerin sahibi neşe içinde "Kim olduğumu bilmeden açmam!" diyordu. Mümin tanımıştı. İki metre on santimetrelik boyu, 160 kilo ağırlığıyla tam bir dev olan Filiz Nurullah ağabeyiydi. Filiz Nurullah dev bir çocuktu. Şakalarıyla ortalığı kırıp geçiriyor, bulunduğu yere

bin bir çiçek açmış baharı getiriyordu. Mümin "Bu neşeli sesin, bin bir çiçek açan gönlün, bu kocaman ellerin sahibi Filiz Ağam'dan başka kim olabilir?" diye cevap verince gönlü ve gözleri tekrar ışığa kavuştu. Işığa kavuşan yalnızca Mümin'in gözleri değildi. Gönülden dökülenler Filiz Nurullah'ın çok hoşuna gitmişti:

"Te be Mümin Pelvan! Sen çok yaşayasın emi. Neşeme neşe kattın. Hayır olsun. Seni buralardan alıp götüren dalga hangi dalga? Aslıgül yengemiz mi?"

Aslıgül sözüyle Mümin kıpkırmızı kesildi... Kekeleyerek cevap vermeye, işi şakaya vurmaya çalıştı:

"Doğru sülersin be Filiz Ağam! Gönlümüzün duvarlarına çarpan dalga, güllerin en yakıcısı... Pelvan falan dinlemeyip yakar, kavurur bizi."

Mümin'in şaka ile söylediği sözler, Filiz gibi tepeden tırnağa neşe olan kişiyi bile durgunlaştırdı:

"Te be Mümin Pelvan işin çok zor. Aslıgül ablamız sana çok zor bir şart ileri sürmüş. Beni sayma, önünde Kurtdereli, ağam Koca Yusuf gibi aşılmaz iki dağ var. Allah kolaylık versin."

Filiz'in sözleriyle vuruldu. Demek ki Aslıgül'ün şartını biliyordu. Bilen yalnızca Filiz miydi? Mümin ile Aslıgül'ün hikâyesi Osmanlı'nın hâkim olduğu üç kıtada söylenir olmuş, haklarında Türküler yakılmıştı.

Mümin; Adalı Halil, Filiz Nurullah ile birlikte Yalova'daki düğün güreşine gidiyordu. İstanbul'dan bindikleri yelkenli onları Yalova'ya iyice yaklaştırmıştı. İki Tellili Şükrü, Bulgaryalı Celal, Bulgurlulu Ethem Pehlivanlar da yelkenlideydi. Onlar başaltında güreşecekti.

Kurtdereli'nin de geleceği söylenmişti. Ama İstanbul'da yelkenliye binenler arasında yoktu. Mümin "İnşallah karayoluyla Yalova'ya gelir" diye dua ediyordu. Kendisine bile itiraf etmekten çekinse bile Kurtdereli'yle berabere kalmak gönlünü yaralamıştı. Aslıgül'e giden yolda mutlaka aşılması gereken çok büyük bir dağdı Kurtdereli... Kulağına, Kurtdereli'nin sağda solda "Molla geçen

güleşte elimden kurtuldu ama Yalova'da kurtulamayacak" şeklinde konuştuğu gelmişti. Gülüp geçmiş, bu tarz sözlerin yanında konuşulmasına müsaade etmemişti. Kurtdereli deli doluydu ama çok mert bir pehlivandı.

Adalı Halil, yelkenliye binerken şöyle bir selam vermiş bir daha Mümin ile yan yana gelmemeye özel gayret göstermişti. Mümin de fazla üzerinde durmamıştı. Filiz Nurullah hemen duruma el koyup şakalarıyla ortalığı yumuşatmıştı. Mümin, gönlünün Filiz'e daha da ısındığını hissetti. Filiz gibi gönüllerde filizlenen insanlara her zaman, her yerde ihtiyaç vardı.

Aslıgül'den Kurtdereli'ye düşünceler içinde kaybolan Mümin kendine gelir gibi oldu. Can yoldaşı Suyolcu Mehmet Pehlivan "Geldik Mümin Pelvan" diyordu. Mümin, mahcup bir şekilde Soyulcu'ya baktı:

"Sağ ol ustam! Sen de olmasan... ne nereye geldiğimizi ne de nereye gideceğimizi bileceğiz? Gözümüz, kulağımız, gönül ışığımız oldunuz. Hakkınızı ne yapsam ödeyemem."

Soyulcu, kardeşten öte sevdiği Mümin'i omuzundan tuttu:

"Biz kim gönül ışığınız olmak kim? Senin gibi bir insana, bir pelvana, yol arkadaşı olmak benim için en büyük şeref. Seninle geçen her dakikada gönül zenginliğimin arttığını hissederim."

Yelkenli Yalova iskelesine yanaştı. Mümin karaya ayak bastığı anda bütün tedirginliğinin gittiğini fark etti. Nedense denize bir türlü ısınamamıştı. Onu toprak çekiyordu. Toprakta aslını, bütün kâinatı görüyordu. "Toprağa sevda derecesinde bağlı olmak herhâlde güleşçi olmamdan kaynaklanıyor" diye düşünüyordu. Toprağın yeşil giysisi çayır çimen üzerinde nice zorlu güreşler yapmış ama sırtı yere gelmemişti. "Bire Mümin Pelvan! Sırtım yere gelmedi diye kibirlenme! Sırtının yere gelmemesine çare mi var? En büyük başpehlivan ölümdür, sonra da hastalıktır. Bu ikisi karşısında hangi pelvan durabilmiş ki sen durabilesin? Sahip olduğun iman, güç, mal, zekâ gibi nimetlerin hesabını nasıl vereceksin? Buğday başağı gibi ol buğday başağı gibi. Nimet arttıkça boynun bükülsün" diyerek kendini sık sık hesaba çekiyordu.

Karaya ayak basmasıyla birlikte "Hoş gelmişsin bre Mümin Pelvan!" narasıyla irkildi. Baktı, kollarını açmış, gül yüzünde güller açarak gelen Kurtdereli'yi gördü.

Kurtdereli "Hay Mümin Pelvan. Geldin ha? Gelemeyeceksin diye çok korktum" diyerek coşkuyla Mümin'i kucakladı. Mümin kemiklerinin birbirine geçtiğini hissetti. Kurtdereli "Geldin ha?" diyerek Mümin'i sıkıp duruyordu. Mümin "Bre Kurtdereli! Hele kemiklerimi birbirine geçirmeyi bırak! Yoksa niyetin beni çayıra çıkmadan sakatlamak, ondan sonra da 'Mümin, benden korktuğu için çayıra çıkmadı!' demek mi?" şeklinde Kurtdereli'ye takıldı. Mümin'in sözleriyle Kurtdereli sıkmayı bıraktı, mahcup bir şekilde boyun büktü:

"Yok be Mümin pelvan! Sen bu kadar şeyden sakatlanır mısın? Geldiğine çok sevindim de..."

"Ne o korkup gelmeyeceğimi mi zannettin?"

"Yok be Mümin pelvan üle değil... dünyanın bin bir türlü hâli var. Başına bir hâl gelir de gelemezsin diye korkmuştum... Seninle yaptığımız güleşin tadı hâlâ damağımda bire... İsterim ki bu sefer güleşimizi ayıralım."

Kurtdereli'nin samimi, içten sözleri üzüntüsünü alıp götürmüştü, güldü:

"Bakarım beni yenmek için sabırsızlanırsın."

Kurtdereli içinden geldiği gibi güldü:

"Doğru sülersin be Mümin! Hakikaketen de seni bir an önce yenmek için çok sabırsızlanırım ama... Başaracağımdan şüpheliyim. Geçen güleşimizde nasıl cin gibi çarptığına kaç defa şahit oldum. Anlaşılmaz bir güreş tarzın, akıl almaz bir gücün var."

Kurtdereli'nin riyasız, içten gelen sözleri Mümin'in içini ısıttı:

"Güleş tarzımı öğrendin, bu sefer yenersin artık."

Adalı Halil yanlarına yaklaşmadı. Mümin, Kurtdereli Mehmet ve diğer pehlivanlar, neşe içinde kendilerine bekleyen faytonlara bindiler.

Düğün sahibinin Yalova'ya yakın çiftliğine geldiklerinde zaman öğleyi bulmuştu. Çift sahibi Kafkaslı Ahmet Ağa, pehlivanlara nasıl hizmet edeceğini bilemiyor, onlara en güzel şekilde hizmet etmek için çırpınıyordu.

Böyle bir şeref kime nasip olmuştu? Düğününe zamanın en büyük dört pehlivanı gelmişti. Adalı Halil, Kurtdereli Mehmet Pehlivan, Filiz Nurullah ve Mümin Hoca güreş tutacaklardı. Bu inanılmaz bir şeydi. Bir de Koca Yusuf gelseydi şenlik, yiğitler bayramı tam olacaktı.

Öğle namazında sonra geldiler hemen çiftliğin yanındaki çayıra... Pehlivanların görünmesiyle ortalık dalgalandı, çok kuvvetli poyraz vurmuş Karadeniz gibi...

Herkes rüyada gibiydi. Pehlivanları birbirlerine gösteriyorlar, tanıyanlar büyük bir gururla "Bu Adalı, bu Kurtdereli, bu dev gibi olan Filiz Nurullah" diye bilgi veriyorlardı. Her yerde olduğu gibi burada da kimsenin gözü Mümin Pehlivanı tutmamış, ona baş pehlivanlığı yakıştıramamıştı.

Nihayet büyük bir heyecanla beklenen an geldi. Osmanlı diyarının en gözde dört başpehlivanı cazgırın önünde dizildiler. Hakem heyetinin işaretiyle cazgır eşlendirmeyi yaptı, Kurtdereli ile Mümin Hoca, Filiz Nurullah ile de Adalı Halil Pehlivan tutacaktı. Bu eşleşmeye kimse itiraz etmedi. Mümin Hoca, Adalı Halil'i daha önce üç defa yenmiş, bir an önceki güreşte Kurtdereli ile berabere kalmıştı.

Cazgır, dört pehlivana kıbleye karşı el bağlattı, hem bedenlerini hem de gönüllerini kıbleye, Hakka hakikate dönmesi için... Güreşlerinin, kuru kavga, güç gösterisi olmadığının bilinmesi, sahip olunan güzelliklerin savunulması gayesiyle maddi manevi güçlü olmak için yapıldığının unutulmaması amacıyla duasını yaptı. Pehlivanlara nasihatlerde bulundu.

Allah Allah nidalarıyla er meydanına saldı ve Türk oğlunun Türkistan'dan Anadolu'ya oradan da Avrupa'ya akışını, dünya görüşünü canlandıran peşrev başladı. Dört yiğit, kartalın kanat çırpmasını, kurdun hedefe atılmasını, okun yeni ufuklara uçmasını,

kır atın şahlanmasını andırır şekilde çırpınmaya başladılar... Bu esnada gözler sağ baştaki en tecrübeli pehlivan Filiz Nurullah'taydı. Ondan işaret gelince üç adım geri, daha sonra üç adım ileri yürüdüler ve sağ dizleri üzerine çöktüler.

Pehlivanların üç adım geri gitmesi; Hak, adalet, aşk karşısında boynumuz kıldan ince; üç adım ileri gitmek de hedefimiz, amacımız; şehitlik, Hakkın rızası, insanların duası manasınaydı.

Daha sonra da pehlivanlar sağ ellerini toprağa dokundurduktan sonra üç defa dizlerine, dudaklarına ve başlarına götürdüler. Bu "Ey pehlivan, gücün ve ustalığınla mağrur olma! Topraktan geldin yine toprak olacaksın, sahip bulunduğun nimetlerin hesabını vereceksin, gücün, ustalığın, malın, rütben, sende emanettir, sana ihsandır, bunlar mesuliyet demektir. Sahip olduğun bu üstünlükleri hak yolunda kullanıp kullanmadığının hesabını vereceksin" anlamındaydı.

Pehlivanlar peşrevlerine devam ettiler. Kurtdereli tam bir küheylan gibiydil... atılıyor, şahlanıyor, sanki ayakları yere değmiyor, kanatlanmış uçuyordu.

Mümin'in peşrevi, cılız vücudu, sakat koluyla Kurtdereli'nin yanında biraz zayıf kalıyordu. Ama onun peşrevinde de başka bir güzellik vardı.

Peşrev bittikten, birbirleriyle helalleştikten sonra pehlivanlar ense enseye geldiler ve güreş başladı. Alperenlerin hatırasını yaşatanların doyumsuz peşrevini seyreden seyirciler gözyaşları içinde alkışladılar, dua ettiler.

Kurtdereli Mehmet Pehlivan, ense enseye gelmeleriyle birlikte "Hayda bre Mümin Pelvan" diyerek narasını patlattı ve sağlı sollu elenselerle bora olup esmeye, sağanak olup yağmaya başladı. Mümin de "Aşk olsun be Mehmet Pelvan" narasıyla Kurtdereli'ye karşılık verdi. Mümin'in aşk olsun diye naralanması seyircileri şaşırttı.

Mümin, Kurtdereli'nin güreş tarzına bayılıyordu. Neşe içinde güreşmesine hayrandı. Mandayı devirecek kuvvetteki

elenselerinden, zarif vücut hareketleriyle sıyrılıyor, ilk hızının geçmesini bekliyordu.

Kurtdereli önceki güreşe nazaran biraz daha çekingen güreşiyordu. İlk güreşlerinde Mümin'in umulmadık anda nasıl beklenmeyen hareketler yaptığını görmüştü. "Sanki arkasında da gözü var" diyordu. Mümin'in ters elenselerine yakalanmamak için elenselerini uzaktan çekiyor, tırpanlarını dikkatlice savuruyordu.

Mümin ise elense ve tırpan için Kurtdereli'ye yaklaşmak zorundaydı. Kolları Kurtdereli'nin kollarından daha kısaydı. Diri, yorulmamış bir Kurtdereli'yi yenmenin imkânsız gibi olduğunu anlamıştı. Ne yapıp yapıp onu yormalı, bunaltmalıydı. Aslıgül'üne kavuşmak için Kurtdereli denen büyük dağı aşmak zorundaydı.

Bu sebepten Kurtdereli'nin burnunun dibine sokuluyor, önceki güreşinin tersine elense ve tırpanları birbiri arkasına patlatıyordu.

Mümin'in ilk güreştekinden çok farklı güreşmesi, elense çekip tırpan savurması Kurtdereli'yi şaşırtmıştı. Hasmının bir anlık şaşkınlığından faydalanan Mümin tersten bir elense çekti. Bu elenseyi de tırpanla tamamlayınca dev gibi Kurtdereli bir çınar gibi yere devrildi.

Kimse gözlerine inanamıyordu. Elense ve tırpanla Kurtdereli gibi bir pehlivanı yere düşürmek pek görülmüş şey değildi. Kurtdereli de şaşkınlar arasındaydı. O ne elenseydi öyle? Sanki boynu kopmuştu. Kurtdereli de Mümin'in cinli olduğuna inanmaya başlamıştı. Hayatında ilk olarak korkuyu tadar gibi oldu.

Yere düşmesiyle birlikte kalkmak, yakalanmamak için fırladı ama kaçamadı. Mümin bir panter gibi uçmuş ve yerde yakalamıştı.

Kurtdereli pes etmedi. Yerden kalkabilmek için belini saran Mümin'in bileklerine yapıştı. Pençelerini birbirinden ayırmak için çalıştı. Fakat ne mümkün, Mümin'in parmakları sanki demirle birbirine bağlanmıştı. Kurtdereli pençelerden kurtulamayınca bu sefer kendini iyice yere yaydı, yeni bir oyun vermemek için... Mümin, ayaklarını rakibinin ayakları arasından geçirerek sarmayı

aldı. Kurtdereli'nin üzerine iyice yüklendi. Kurt kapanı oyununu almak için harekete geçti. Kurtdereli'yle arasında müthiş bir mücadele başladı. Kurtdereli, kollarını olabildiğince sıkmıştı; Mümin'in ellerini koltuk altlarından geçirip ensesinde birleştirmemesi, kurt kapanı oyununu almaması için...

Mümin, kollarını koltuk altlarından geçirmek için gayret ediyor, Kurtdereli karşı koyuyordu. Sonunda kazanan Mümin oldu. Bileğinden sakat sol elini Kurtdereli'nin koltuk altından geçirmeyi başardı. Mümin'in bu eli burgu gibiydi. Kurtdereli, etinin bıçakla kesildiği hissine kapılmıştı. Mümin, sağ kolunu da koltuk altından geçirmek için hareketlendi. Kurtdereli, kolunu âdeta bedenine yapıştırdı. Ama bu da fayda etmedi. Mümin, anlaşılmaz bir şekilde sağ kolunu sağ koltuk altından geçirdi ve Kurtdereli'nin ensesinde sol eline kavuşturdu. Böylelikle kurt kapanı oyununu almış oldu.

Seyirciler nefeslerini tutmuş, er meydanlarının iki yiğidi arasındaki akıl almaz mücadeleyi izliyorlardı. Kurtdereli, Mümin'in kurt kapanı oyununu nasıl aldığını bir türlü anlayamamıştı. Kendi acı kuvvetine çok güvenir "Pençelerim demir olsa parçalar" diye düşünürdü. O çok güvendiği pençeleri, Mümin'in acı kuvveti karşısında çaresiz kalmıştı.

Mümin, boynundan aşağı doğru bastırdı. Karşı koymak istedi ama yapamadı Koca Kurtdereli... Bütün direnmesine rağmen başı çimene doğru eğildi önce alnı değdi, sonra da burnu... Yavaş yavaş vücudu da toprağa yaklaşmağa başladı. Tepeden tırnağa titredi. Bir tekerlik gibi olduğu yerde dönecek miydi?

Mümin; çevirmek, ezmek için yükleniyor; Kurtdereli direniyordu. Bu tarz güreşmek Mümin'in yapısına tersti. O, her zaman rakibini ezmeden, oyunla yenmeyi tercih eder; güreşini, bir genç kızın gül oyası gibi ilmek ilmek süslemesini severdi. Ama şimdi durum farklıydı. Kurtdereli, Aslıgül'e giden yolda mutlaka aşması gereken çok büyük bir dağdı. Hem çok kuvvetli, çok kilolu, hem de çok zekiydi; Mümin'in akılları baştan alan oyunlarına gelmiyordu.

Kurtdereli'yi yenmek için onu yormaktan, güçten, kuvvetten

düşürmekten başka çare görmüyordu. Hayatında ilk olarak bir güreşçiye kurt kapanı oyununu vurmuştu. Bu vuruş da tam anlamıyla gönlüne oturmuştu. Aklı ve gönlü rahat değildi, demir mengeneler arasında sıkışıp kalmıştı. Pehlivan, güreş esnasında aklını, gücünü, kuvvetini, zekâsını güreşe vermeli, aklı başka şeyle meşgul olmamalıydı.

Kurt kapanı oyunuyla Kurtdereli'yi çevirmek için öne doğru yüklendi. Yüklenmesiyle beraber alttan karşı konulmaz bir gücün kendisini ittiğini ve havalandığını hissetti. Kurt kapanındaki ellerini çözmez, oyunu almayı bırakmazsa göbeğinin yıldız göreceğini anladı. Ellerini çözdü, çözmesiyle birlikte can havliyle havada döndü, yere düştü. Düşmesiyle birlikte kalkmak için davrandı. Ama kalkamadı. Kurtdereli, bir kaplan gibi üzerine çöreklenmişti. Kurtdereli hakeme baktı "Ustam yeniş olmadı mı?" diye sordu.

Mümin'in yüreği cız etti "Acaba göbeğim yıldız gördü mü?" endişesiyle... Yattığı yerden kurbanlık koyun gibi cazgırın ağzından çıkacak tek bir söze bakıyordu.

Cazgır "Pelvanlar, güleşe devam yeniş olmadı" dedi. Cazgırın sözü Mümin'in yanan yüreğine serin sular serpti, Kurtdereli'yi kızdırdı. "Gösteririm ben sana kurtkapanı nasıl vurulurmuş?" diyerek Mümin'in üzerine iyice abandı. Bacaklarıyla sarma vurmak için harekete geçti. Cazgırın güreşi devam ettirmesi, Kurtdereli taraftarlarının hoşuna gitmemişti, tepki gösterdiler:

"A be usta! Daha nasıl yeniş olacak? Göbek, gündüz vakti ancak bu kadar yıldız görür."

"Doğru sülersin be. Daha nasıl yenilecek? Yenilmesi için gökteki yıldızları saymasını bekler?"

Yenildi diyenlere itirazlar yükseldi:

"Ayıp olur bre. Karışmayın cazgırın işine?"

"Pelvanların hemen dibinde olan cazgırdan daha iyi mi göreceksiniz?"

Mümin'in yüreği ağzına gelmişti. Az daha yeniliyordu. Neler

olmuştu da Mümin havalanmış sonra da çayıra düşmüştü? Ne olacak? Mümin'in aklı kurtkapanı oyunuyla meşgul olup dikkati dağılmışken Kurtdereli yapacağını yapmış, fark ettirmeden kılçık oyununu almıştı. Vücudunu top gibi toplayıp Mümin'in vücuduna iyice yapıştırmış, sonra da müthiş bir kalça hareketiyle rakibini yukarı fırlatmıştı.

Mümin ile Kurtdereli arasındaki güreş kıran kırana devam ederken Adali Halil ile Filiz Nurullah'ın güreşleri güreş olmaktan çıkmıştı. İkisi de kilolu olup oyun yerine elenseyi tercih ettiklerinden güreşleri itiş kakışa dönmüştü.

Mümin, Kurtdereli'nin sarma vurma girişimlerine karşı koyduktan sonra elleriyle onun ellerini yakaladı. Sağ eliyle Kurtdereli'nin sağ elini sıkıca çimene bastırdı. Ve hızlıca sağ eli üzerinde döndü. Bir anda işler tersine dönmüş, Kurtdereli alta düşmüş, Mümin üste çıkmıştı.

Çayırdakiler, nefes almaktan çekinerek bu müthiş mücadeleyi seyrediyorlardı. Mümin'in üste çıkmasıyla birlikte Kurtdereli Mehmet Pehlivan bir dev gibi silkelendi. Rakibinin beline sarılmasına meydan vermeden "Maşallah bre Mümin Pelvan" diyerek naralandı, herkesin hayret bakışları arasında ayağa fırladı.

Kurtdereli, iki üç adım kaçtıktan sonra Mümin'e döndü elini kispetine vurarak "Haydi bre Mümin Pelvan" diye çırpındı. Kurtdereli'nin akıl almaz bir şekilde altından kurtulması, Mümin'i neşelendirmişti. O da "Aşk olsun bre Mehmet Pelvan" diye naralanarak Kurtdereli'nin karşısına geçti.

İki pehlivanın birbiri ardından gösterdiği oyunlar seyircileri coşturmuş, gözyaşlarına boğmuştu:

"Maşallah deyin şu aslanlara be!"

"A be güleşlerini takipte zorlanırız. Ne kadar hızlı güleşirler."

Bu arada bazı seyirciler güreşlerini itiş kakışa çeviren Adalı Halil ve Filiz Nurullah'a seslendiler:

"Adalı Halil! Filiz Nurullah! Mümin'le Mehmet'in güleşine bakın da güleş öğrenin!"

Bu seslenişe Adalı Halil homurdandı, ne dediği anlaşılmadı... Filiz ise gülerek her zamanki şakacı hâliyle "Te be karşımda pelvan yok ki azman bir manda boğazı var. Buna nasıl oyun yapayım?" şeklinde cevap verdi.

İki pehlivan karşı karşıya geldiklerinde Kurtdereli güreş şeklini değiştirdi. Mümin'in kendisine kurtkapanı oyunu uygulamasına kızmıştı. Şiddetli elense ve tırpanlarla Mümin'e saldırdı. Mümin, sağa sola eğilerek zarif vücut hareketleriyle Kurtdereli'nin Osmanlı tokadını andıran elenselerinden korunmaya çalışıyordu.

Kurtdereli iyice aşka gelerek çok sert bir elense çekip bunu tırpanla tamamladığında olanlar oldu... Bir anda kaba etleri üzerinde kendini yerde buldu. Başta Kurtdereli olmak üzere kimse gözlerine inanamıyordu. Ne olmuştu da Kurtdereli bir anda kendini yerde bulmuştu? Ne olacak, Kurtdereli boşa elense çekip dengesini kaybettiğinde ve sonrasında tırpan için sağ ayağını kaldırdığı anda Mümin'in aradığı fırsat doğmuştu. Kurtdereli'nin tırpanı savurduğu taraftan yaklaşmış, ters elenseyi çekmiş, bunu yerdeki ayağına çok sağlam bir tırpanla tamamlamıştı. Tamamlamasıyla beraber de dayanaksız kalan Kurtdereli'nin koca vücudu devrilmişti.

Kurtdereli, yere düşmesiyle birlikte ayağa kalkmak için davrandı ama kalkamadı. Mümin Pehlivan bir panter gibi atladı ve kispet kasnağının arkasından yakaladı. Kurtdereli, sağ kolunu hızla salladı, Mümin'in kispeti tutan elini koparmak için başaramadı...

Mümin hasmını kispetinden çekti, Kurtdereli direndi. Fakat bu fayda vermedi. Karşı konulmaz kuvvetiyle asıldı sonra da iki koluyla Kurtdereli'nin beline sarıldı.

Beline sarılmasıyla birlikte Kurtdereli kendini yere attı; belinden kaldırılıp taşınmamak için... Seyirciler nefes almaktan korkarak güreşi izliyorlardı. Onlarca yıldır böyle bir güreş izleyemeyenler, bundan sonra da izlemenin mümkün olmayacağını biliyorlar, güreşin bir anını dahi kaçırmak istemiyorlardı.

Kurtdereli, Mümin'in beline sarılmasına mâni olmak için âdeta toprağa yapışmış, Mümin'in nasıl olup da kendisini elense ve tırpanla düşürdüğünü anlamaya çalışıyordu. Mümin, Kurtdereli'nin

üzerine abandı. Ayaklarını, rakibinin ayakları arasından geçirerek sarmayı vurdu.

Mümin "Kurtdereli'yi yenmenin tek yolu var; onu iyice yormalı, bu şekilde dikkatini dağıtmalı, kendi oyunuyla yenmeli" diye düşünüyordu.

Hiç istememesine rağmen kemane oyununa baş vurdu. Galibiyette mağlubiyete bulması, Aslıgül'e kavuşması için Kurtdereli denilen aşılmaz dağı aşmak zorundaydı. Ayaklarıyla Kurtdereli'yi hareket edemez hâle getirdi. Sonra sakat sol bileğini bastırarak gezdirmeye başladı, Kurtdereli'nin midesinden yukarı doğru. Kurtdereli, yediklerinin ağzına geldiğini zannetti. Mümin, sol bileğindeki şişkinliği mide üzerine getirerek anlatılmaz tesirde kemane çekiyordu. Kurtdereli kusacak gibi oldu. Bağırsakları dökülecek gibiydi. Mümin, içi kan ağlayarak kemane çekiyor "Bre Mümin, sen de galip gelmek için kemane gibi bir oyuna baş vuracak mıydın?" düşüncesiyle kendi kendini yiyordu ama kemaneden başka bir çare de bulamıyordu. Kurtdereli, Mümin'in sağ bileğini yakaladı, şiddetli bir şekilde sağa doğru çekti, vücudundan ayırıp ayağa kalkabilmek için... Ama başaramadı...

Mümin'in kemane çekmesi on dakika kadar sürdü. Seyirci, kemane de ısrar etmesine tepki gösterdi:

"Bre Mümin, nerede kaldığı senin pelvanlığın? Rakibini kemanede tutmak sana yakışır mı?"

"Senin de gözünü galip gelme hırsı mı kapladı?"

Mümin, seyircilere hak veriyor, seyircilerin her sözü hançer gibi yüreğine saplanıyordu. Kurtdereli hızlı hızlı solumaya başlamıştı. Kurtdereli gibi çok okkalı, çok zeki, çok oyuncu bir pehlivanı yerde yenmek, künde atmak zordu. Mümin, rakibinin hem yorulduğunu hem de kızdığını fark etti. Bunun üzerine oyunu boşalttı. "Aşk olsun bre Mehmet Pelvan" diyerek ayağa kalktı. Başta Kurtdereli olmak üzere herkes şaşırmıştı; Mümin'in rakibini bırakarak ayağa kalkmasına, yerde yenmek için çalışmamasına.

"Maşallah bre Mümin Pelvan" diyerek ayağa fırlayan Kurtdereli

kızmıştı; Mümin'in kendiliğinden oyunu boşaltması, ayağa kalkmasına müsaade etmesi, ona aşağılanma gibi gelmişti.

"Gösteririmim ben sana Molla, kemane çekmek neymiş?" içlenmesiyle sağlı sollu elenselerle Mümin'in üzerine doğru yürüdü. Bora gibi esmeye, elense ve tırpanları birbiri ardına patlatmaya başladı. Herkes rüyada gibiydi. Bu nasıl güreşti böyle? Üç saat boyunca pehlivanlar bir an bile durmamışlar, oyundan oyuna geçmişlerdi. Mümin, elense ve tırpanlardan korunma derdindeyken hiç beklemediğiyle karşı karşıya kaldı? Kurtdereli yine acarlığını göstermiş, yapacağını yapmış, kollarını Mümin'in koltuk altından geçirip sırtında birleştirerek çapraz oyununu almıştı. Almakla da kalmayıp dağlardan boşanan bir sel gibi Mümin'i sürüklemeye başlamıştı. Mümin'in aklı başına gelir gibi oldu... Kurtdereli'nin oyunuyla onu yenmek için çapraza yardım etmek istedi. Ancak bunu tehlikeli gördü... Çünkü Kurtdereli çapraz oyununu çok sağlam almış, Mümin de buna karşı gereken tedbiri yerine getirememişti. Mümin durmak, Kurtdereli sürüp götürmek için gayret etti, her iki pehlivan da niyetlerini gerçekleştirmek için direndi.

Herkes hayretler içinde Kurtdereli'nin çaprazının yavaşladığını, bir müddet sonra tamamen durduğunu gördü. Akıl almaz işti direnmesi... Kurtdereli'nin korkunç kuvvetine karşı koyması sebebiyle Mümin'in ayak topukları toprağın içine girmişti.

Bugüne kadar çayırlarda yaşanmayan bir şey yaşanıyordu. İki taraflı acı kuvvet karşısında toprağın bağrı deliniyordu. Mümin'deki kuvvet nasıl bir kuvvetti ki kendisinden çok çok iri Kurtdereli'ye karşı koymuş, çaprazını durdurmuştu? Mümin, bununla da kalmadı. Kurtdereli'nin bütün karşı koymasına rağmen sol elini, Kurtdereli'nin sağ koluyla vücudu arasına sokmayı başardı. Kurtdereli gözlerine inanamıyordu. Böyle bir şey nasıl olurdu? Mümin sakat sol elini bir burgu gibi kullanmıştı. Sakat sol kolu, Mümin'in en büyük silahı olmuştu. Söyleyenler "Hak şerleri hayır eyler/Zannetme ki gayreyler/Arif anı seyreyler/Mevla görelim

neyler/neylerse güzel eyler" diye ne güzel söylemişlerdi. Şer gibi gözüken Mümin'in sol kolunun kırılması ne güzelliklere vesile olmuştu. Güreşlerini bu sol kolu ile kazanmış, gönlünün sultanı Aslıgül'ü bu bileğinden kaynamış sol koluyla kurtarmış, onun gönlünü bu sol kol vasıtasıyla kazanmıştı.

Mümin, Kurtdereli'nin sağ koluyla vücudu arasına soktuğu sol kolunu yukarı doğru kaldırdı. Kurtdereli, durumunun tehlikeye girdiğini görünce çapraz oyununu boşalttı "Maşallah bre Mümin Pehlivan" narasıyla karşısına geçti. Mümin yağının kuruduğunu gördü, kolay değil temmuz sıcağında üç saattir güreşiyorlardı. Kurtdereli'nin de yağı kurumuştu ama o farkında değildi. Kurtdereli'ye "Mehmet Pelvan, yağımızı tazeleyip su içelim mi?" dedi. Bu teklif Kurtdereli'nin de canına minnetti. Çünkü Mümin'e nazaran daha fazla yorulmuş, Mümin, fark ettirmeden güreşin yükünü ona çektirmişti. "Hay hay Mümin Pelvan" diyerek kazan başına yürüdü. Mümin de onu takip etti. İki pehlivan kazan başında birbirlerinin yağlarını tazelemesine yardım ettiler. Sanki az önce ölesiye birbirleriyle güreş eden onlar değildi? İki yiğidin bu mertçe, kardeşçe davranışı seyircileri gözyaşlarına boğdu.

Yağlarını tazeleyip suyunu içtikten sonra tekrar çayıra, er meydanına döndüler. Dönmeleriyle birlikte Kurtdereli yine tayfun kesilip esmeye, bora olup sarsmaya başladı. Kazan başında kazan başının gereğini, ermeydanında er meydanının gereğini yapıyordu. Sağlı sollu elenselerden sonra, Kurtdereli tekrar çapraz aldı. Kendini o kadar güreşe kaptırmış, Mümin'i bir an önce yenme isteğiyle o kadar dolmuştu ki çaprazı kolayca aldığının da farkında değildi. Mümin'i büyük bir hızla sürmeye başladı. Sürdükçe hızı arttı. Mümin'i büyük bir hızla, karşı durulması imkânsız bir poyraz gibi sürüyordu hem de seyircilerin arasına. Seyirciler sağa sola kaçıştı. Tam seyircilerin ve hakem heyetinin önüne geldiğinde ortalık karıştı. Kurtdereli kocaman vücuduyla havalandı, tam hakem heyetinin önüne düştü hem de sırt üstü olarak... Herkes dilini yutmuş, çıt çıkmıyordu.

Kurtdereli, bembeyaz kesilmiş bir yüzle yerde sırt üstü yatıyor; yattığı yerden çok büyük bir suç işlemiş gibi kendisine bakan

Mümin'i seyrediyor, bakışıyla "A be Mümin, ne yaptın bana büle, nasıl kıydın gençliğimin baharında bana, tam yeniyorum dediğimde beni nasıl yendin?" diyordu.

Kurtdereli o kadar şaşırmıştı ki yerden kalkmak dahi aklına gelmiyordu. Sanki cin tarafından çarpılmıştı. Mümin başı yerde, Kurtdereli'nin yanına gitti. "Hakkını helal et, seni üzdük" diyerek elini uzattı.

Kurtdereli'nin bembeyaz yüzüne yavaş yavaş kan gelmeye başlamıştı, yüzü kırmızıya dönüyordu. Hiçbir şey demeden elini uzattı. Mümin, Kurtdereli'yi yerden kaldırdı. İki pehlivan birbirlerinin sırtlarını sıvazlayarak helalleştiler. Bu sırada cazgır, Mümin'in galip geldiğini ilan etti. Mümin boynunu bükmüş, çok büyük suç işlemiş gibi çadıra doğru yürüyor, Kurtdereli şaşkın şaşkın arkasından bakıyordu. Sonra ne olduysa oldu; Kurtdereli, Mümin'e doğru koşmaya başladı. Herkes korku içindeydi. Kurtdereli, yenilgiyi kabullenemeyerek Mümin'e saldıracak mıydı?

Kurtdereli hem koşuyor hem de belli belirsiz bir sesle "Mümin Pelvan" diye sesleniyordu. Sesi çıkmıyordu; üzüntüden mi yoksa kızgınlığından mı belli değildi. Mümin ayak seslerine döndü, kendisine doğru koşan Kurtdereli'yi gördü. Tedirgin oldu. Kurtdereli kendisine saldırır mıydı? Böyle bir şey yapar mıydı? Yaparsa nasıl davranmalıydı? Ona karşılık vermeli miydi? Kurtdereli'ye karşılık verilir miydi? Verilmezdi, ona el kalkmazdı. Ne olurdu baba tokadından sonra bir defa da pehlivan tokadı yese.

Mümin boynunu büktü ve "Buyur Mehmet Pelvan!" diyerek çayırda rakibi, şimdi can kardeşi olan Kurtdereli'yi beklemeye başladı. Kurtdereli geldi, gözyaşları ve herkesin hayret dolu bakışları içinde "Hakkımı helal ettim bre Mümin, yerden göğe helal olsun. Bizden çok pehlivansın" diyerek Mümin'in boynuna sarıldı. Kurtdereli'nin kendisine saldıracağını zanneden Mümin, bu sözlerle iyice vuruldu. Yalnızca "Estağfirullah Mehmet Pelvan! Biz senin ayağının tozu dahi olamayız" diyebildi. Böyle bir pehlivanı yenmekten dolayı gönlü sancıdı, yüreğine baktı galibiyetle düğün

yapıyordu. Merakla sağ eli sağ yanağına gitti. Hayal kırıklığına uğradı, yanağı cayır cayır yanıyordu. Demek ki hâlâ galibiyette mağlubiyete kavuşamamıştı.

Onuncu Bölüm

* * *

Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ı yendikten sonra hakkında nice bin söylenti çıkmış, Osmanlı mülkünden efsane gibi söylenir olmuştu Mümin... Onu görenler "Koca Kurtdereli'yi bu mu yendi?" diye hayret ediyor... bazısı gücünü cinlerden aldığını söylerken bazısı da galibiyetlerini boynundaki muskaya bağlıyordu. Güreşi bilenlerin, pehlivandan anlayanların "O güreşlerini, korkunç güreş zekâsı, acı kuvveti, bükülmez sol bileği ve ölümüne çalışmasıyla kazanıyor" açıklamalarına kimse aldırmıyor, Mümin için nice efsaneler doğuyor, güreşi Hızır Aleyhisselamdan öğrendiği söyleniyordu.

İnsanlar arasına karışmayı fazla sevmeyen Mümin, Kurtdereli'yle güreşi sonrası hepten de insanlardan kaçar olmuştu. Issız köşelerde idmanına devam ediyor, gönlündeki Aslıgül yangınını söndürmeye çalışıyordu. Ama başaramıyor, söndürmek istedikçe yangın daha da alevleniyordu.

Gelen hiçbir güreş teklifini geri çevirmiyordu. Aslıgül'e kavuşması ve galibiyette mağlubiyet ulaşması için güreşe devam etmesi, önemli önemsiz demeden hiçbir güreşi reddetmemesi gerekiyordu. Galibiyette mağlubiyet, en önemsiz gördüğü bir güreşle gelebilirdi.

Söylediği yanık Rumeli türküleriyle gönüllerde taht kuran, Erenköylü Tamburacı Osman'la iki defa karşı karşıya geldi. Daha doğrusu Osman'ın babası Mümin'e oğlu adına meydan okudu. Bir bardak suyuna güreş için karar kıldılar. Tophane Nazırı Kâmil Bey'in çocukları için yaptığı sünnet düğünü araya girince iddia kızıştı. Kamil Bey, ortaya 250 altın, başkaları da 60 altın koymuştu. Güreşi Mümin kazandı. İtiraz edilince ikinci güreşi de kabul etti ve

bunu da kazandı.

Daha sonra Bursa'nın Missi köyünde 150 kiloluk Mihaliçli İbrahim Pehlivan'la güreşti. İbrahim Pehlivan, sağda solda "Bu Mollacık, sakat koluyla 90 kiloluk vücuduyla Adalı Halil ve Kurtdereli Mehmet Pehlivanı nasıl yenmiş, bu işte bir bit yeniği var? Ben Molla'ya dünyanın kaç bucak olduğunu gösteririm" diye sağda solda konuşunca olanlar oldu.

Bursa'nın Missi Köyü'nde yapılan düğün güreşinde iki pehlivan karşı karşıya geldiler. Mümin çok güzel peşrev çıkardı. Halk, bunu beğenip alkışlayınca İbrahim Pehlivan; pehlivanlığa, mertliğe, güreş geleneğine yakışmayan bir şey yaptı. Peşrev çıkaran Mümin Pehlivan'ı kispetinden yakalayarak "Bırak şimdi peşrevi meşrevi, oynaşmayı? Gel de göstereyim sana dünyanın kaç bucak olduğunu" dedi. Yaptığı büyük terbiyesizlikti.

Mümin, peşreve oynaş denmesine müthiş kızdı. Peşrevi yarım bıraktı. Rakibiyle ense enseye geldiği anda daldı, iki paçasını birden yakaladı, yakalamasıyla birlikte yüklendi ve sırtüstü düşürerek yendi. Güreş başlayalı daha bir dakika olmamıştı.

Herkes şaşkındı. İbrahim "Güreş başlamadan daldı" diye itiraz etti. Mümin itirazı kabul etti. Güreş tekrar başladı. Başlamasıyla birlikte Mümin yine daldı. İki paçayı kaptı. İbrahim Pehlivan bu sefer sırtüstü gitmedi, kendini yere atmayı başardı. Güreşten anlayanlar "Mümin, kendisini yere atmasına müsaade etti" dediler. Mümin hemen yerde bastırdı. Önce İbrahim Pehlivan'ın karşı koymasına rağmen iki kolunu koltuk altlarından geçirip ellerini ensesinde birleştirerek kurt kapanı oyununu aldı. Koca İbrahim Pehlivanın yüzünü çayıra sürttürerek onu danalar gibi bağırttı. Daha sonra şişkin sol bileğini hasmının midesi üzerinden aşağıdan yukarı bastırarak gezdirdi, kemane oyununu aldı.

Yeteri kadar ceza verdiğine inandığında da şak kündesini aramaya başladı. İbrahim Pehlivanın bütün karşı koyma çabasına rağmen sol kolunu bacak arasından geçirdi, kispet kasnağını önden yakaladı. Sağ eliyle de hasmının başını ensesinden aşağı doğru

bastırdı. Herkesin hayret dolu bakışları arasında inanılmaz bir şey gerçekleşiyordu. Dev gibi İbrahim Pehlivan yüzüstü havaya dikilmeye başlamıştı.

Karşı koyma çabaları netice vermedi. Mümin sağ eliyle ensesini bastırdı, sol eliyle kispet kasnağından çekti ve Koca İbrahim Pehlivanı kazık gibi baş aşağı dikti. Bir müddet böyle bekletti; haddini bilmesi, bir daha büyük konuşmaması için... Herkesin iyice gördüğüne kanaat getirdikten sonra hızla çekti, sırtüstü yere devrildi. Göbeği, bırakın yıldızı galaksileri bile görmüştü! Sırtüstü yere serilen İbrahim Pehlivan, o kadar yorulmuştu ki yerinden kıpırdayamıyordu. Göbeği, okyanus dalgaları gibi inip kalkıyordu. Herkes şaşkınlık içinde Mümin'e bakıyordu. Bu nasıl pehlivandı, cin gibi rakibini çarpmıştı. Yoksa hakikaten cinli miydi?

Mümin, cazgıra baktı. Ondan tamam işaretini alınca ayağa kalktı. Galibiyet temennasını çaktı, seyircileri selamladı. Sağ eli, iradesi dışında sağ yanağına gitti. Cayır cayır yanıyordu. Gönlü galibiyet türküleri söylüyordu. Hâlâ galibiyette mağlubiyete ulaşamamıştı. Daha aşılacak çok dağ vardı.

* * *

Mümin, Mihalçıklı İbrahim Pehlivan ile güreştikten sonra İstanbul'a dönmüştü. İstanbul'a dönüşü rüyalara olmuştu. Rüyaları hep Koca Yusuf ile doluydu. Osmanlı mülkündeki baş pehlivanlardan güreşmediği yalnızca o kalmıştı. Aslıgül'ü ile arasında yalnızca Koca Yusuf vardı. Eğer onu da yenerse Aslıgül'ün aradığı şart gerçekleşmiş, güreşte Osmanlı Devleti'nde tekliğe, zirveye ulaşmış olacaktı.

Rüyalarında Koca Yusuf vardı. Kocamandı... bir dağ gibiydi. Aşmak istiyor aşamıyordu. Tırmanmaya başlıyor, tırmanıyor, bin bir güçlükle zirveye yaklaşıyor, tam tırmandım derken büyük bir hızla düşüyor; yere vurdum, parçalandım diye feryat ederken uyanıyordu.

Mümin, Koca Yusuf'la daha hiç karşı karşıya gelmemiş, onunla tanışmamıştı. Koca Yusuf'u çok merak ediyordu.

1894 yılının Ağustos ayı başında, birisini düşünerek uykuları kaçan, uykularında kâbuslar gören yalnızca Mümin Pehlivan değildi.

Daha hayattayken efsanelere konu olmuş Koca Yusuf da Mümin'le dolu rüyalar görüyor, rüyasında kan ter içinde güreş yapıyor, o kadar gayret etmesine rağmen Mümin'i bir türlü yenemiyordu.

Rüyalarında güreşçiler gören yalnızca Mümin'le Koca Yusuf değildi. İstanbul'a çok uzak bir diyarda, Rodopların eteklerinde bir güzelin de uykuları rüyalara oluyor; rüyasında sevdiği pehlivanın, gönlünün sultanının; Mümin Pehlivan'ın çok zor rakiplerle güreştiğini, sakatlandığını görüyor, korkuyla uyanıyordu. Uyanınca "Ya Rabbi, sevdiceğimi bana kavuştur, onu bana bağışla!" diye dua ediyordu.

Boğaz sırtında, Yıldız Sarayı'nda biri daha rüyalarında nice pehlivanla güreşiyor; kimi yeniyor, kimi yeniliyor, kan ter içinde uyanıyor, uyanınca yenilmemenin çarelerini arıyordu. Onun yenilmesi bir milletin yenilmesi demekti, onun yenilmeye hakkı yoktu. O da, Kavalalı Mümin Pehlivan'la Şumnulu Koca Yusuf arasında yapılacak güreşi çok merak ediyordu. Yaverine sıkı sıkı tembihlemiş "Yusuf ile Mümin arasında yapılacak güreşten muhakkak haberim olsun" demişti.

Herkesten önce herkesten çok Yusuf merak etmişti, Mümin Hoca'nın yaptığı güreşleri... Onun güreşlerini çok yakından takip etmişti. Karşı karşıya gelecekleri günü merakla bekliyor, bu yolda bir gün mutlaka karşı karşıya kalacaklarını biliyordu. Mümin'in Adalı'yı üç defa hem de kısa zamanda yenmesi Yusuf'u çok şaşırtmıştı. Aliço'nun çırağı Adalı, Koca Yusuf'u çok zorlamıştı. Onu iki güreşte yenmiş, iki güreşleri yarıda kalmış, bir güreşleri de berabere bitmişti. Molla ise Adalı'ya çok büyük bir üstünlük sağlamıştı.

Yusuf, Mümin Hoca hakkında çok şeyler duymuş, onun cinlerden yardım aldığı, boynundaki muska sayesinde güreşleri kazandığı söylentilerine yalnızca gülmüştü. Nişanlısının, Mümin

Pehlivan'la evlenmek için güreşte tek olması şartını koştuğunu duyunca bir hoş olmuş, kendisinin Gül çehre ile evlenmesini, boğa ile güreşini hatırlamıştı.

Mümin Pehlivan, bugüne kadar karşılaştığı bütün pehlivanları yenmişti. Zamanın meşhur pehlivanlarından karşılaşmadığı bir kendisi kalmıştı... Mümin'in nişanlısıyla arasında tek engel kendisiydi. Yusuf karma karışık duygular içindeydi. Onunla karşılaştığında ne yapacaktı? Yenmek için elinden geleni yapacak mıydı yoksa nişanlısına kavuşması için yardımcı mı olacaktı? Yardımcı olması, sıkı tutmaması pehlivanlık geleneğine sığar mıydı?

Yusuf'u güreş hayatında en fazla zorlayan Hergeleci İbrahim olmuş, onunla bir defa güreşmiş ve berabere kalmıştı. Hiçbir pehlivan karşısında Hergeleci karşısında zorlandığı kadar zorlanmamıştı. İşittiği kadarıyla Mümin Hoca, boyu posu ve güreş tarzıyla Hergeleci İbrahim'e benziyordu.

Mümin Hoca, Yusuf'u huzursuz ediyordu. Bu korku değildi, pehlivanlıkta kendini zorlayacak bir rakibin varlığının getirdiği tedirginlik ve heyecandı. Onunla karşılaşmayı çok istiyordu. Efsane olmuş, çok usta biriyle güreşmenin verdiği sonsuz zevki, güzelliği yaşamak istiyordu. Yenmek yenilmek umurunda değildi. Asıl olan böyle biriyle kıran kırana güreşmek, böyle bir güreşin zevkine varmaktı. Fakat Mümin'in nişanlısına kavuşması için kendisini yenmek zorunda olması bir türlü aklından çıkmıyordu.

Mümin Hoca'nın İstanbul'da fırtına gibi estiği, yenmedik pehlivan bırakmadığı 1894'ün bir Ağustos gününde Yusuf'un yolu da İstanbul'a düşmüştü.

Yusuf'un yolu İstanbul'a düştüğü an Mümin'in gönlü pır pır etmeye başladı. Birisinin yüreğine yüreğine yürüdüğünü hissetti. Bu yürüyüş hayatında iki defa olmuştu... İlki Aslıgül ile karşılaşmazdan önceydi. İlkinde gönlünün Sultanıyla karşılaşmıştı; şimdi kiminle karşılaşacaktı?

Yusuf'un İstanbul'da olduğunu haberi güreş severleri, Fatih Sultan Mehmet Han mezarından kalkmış gibi sevindirdi. Güreş

severler, hemen devreye girdiler.

Mümin, Fatih Camisi'nin bitişiğindeki medrese odasında, içindeki ayak seslerinin kime işaret ettiğiyle meşguldü. Bu anda içeri ustası Suyolcu Mehmet Pehlivan girdi. Yüzünde gülücükler açan Suyolcu selamdan sonra "Müjdemi isterim Mümin Pehlivan" diye neşeyle konuştu. Merak içinde bekleyen Mümin Pehlivana, Koca Yusuf'un İstanbul'da bulunduğu ve kendisine Koca Yusuf'la güreş teklif edildiği haberini verdi.

Mümin bir anda el ve ayaklarının buz kestiğini hissetti. Bu hayatında ilk defa tattığı bir duyguydu. Demek ki ayak sesleri, Koca Yusuf'un gelişini haber veriyormuş, nihayet beklenen an gelmişti.

Yusuf, Mümin Hoca ile güreş teklifine "Mümin Pelvan nasıl isterse üle olsun" dedi. Bunun üzerine büyük karşılaşma için bir gün belirlendi.

Ağustos'un ilk cumasında Rami'deki güreş meydanı mahşer meydanı gibiydi. Koca Yusuf ile Mümin Hoca'nın güreş yapacağı bütün Osmanlı mülkünde duyulmuş, güreşi seyretmek için çok uzak mesafelerden, Cezayir'den, Şumnu'dan, Köstence ve Babadağ'dan gelenler olmuştu; onca yolu, onca masrafı göze alarak... Bu fedakârlığa katlananlar "Böyle bir güreş yüz yılda bir olur. Bütün malımızı mülkümüzü bunun için harcasak yine az! Biz güreş için gelenlerden gördükleriniz, ya görmedikleriniz, onlardan haberiniz var mı?" diyorlardı. Görülmeyenler kimdi? Hızır mı melekler mi, kırklar yediler, yoksa cinler miydi?

1894'ün İstanbul'unda cuma günleri! Rami'de sık sık güreşler tertiplenirdi. Başhakem köşesinde Aliço vardı. Mümin, kurbanlık koyun gibi Aliço'nun yanına gitti selam verdi. Aliço, Mümin'i hemen tanımıştı.

"Ooo Mümin Pelvan hoş gelmişsin... Hadi bakalım kolay gelsin, bugün ak koyun kara koyun belli olacak. Senden Yusuf'u yenmeni beklerim. Beni mahcup etme!" diye takıldı. Mümin "Estağfirullah koca ustam, biz kim Yusuf Pelvan'ı yenmek kim?" diyerek Aliço'nun

elini öptü.

Mümin'den biraz sonra Yusuf, Aliço'nun yanına geldi, elini öptü. Aliço "Bre Yusuf seni iyi gördüm, Mümin Hoca buralarda yenmedik pelvan bırakmadı. Bizim çırağı üç defa su götürmez şekilde yendi. Şu Hoca'ya haddini bildiresin" dedi. Yusuf "Haddini bildirmek bizim ne haddimize, elimizden geleni yapacağız inşallah" şeklinde cevap verdi.

Beklenen an geldi, cazgır seslendi:

"Başpelvanlar hazır olsun!"

Cazgırın sesiyle Rami'den Arşa, Kırkpınar sevdalıları hazır oldu. Yusuf, kendisine ayrılan çadırda giyindikten sonra yağ kazanının başına geldi yağlanmaya başladı. Selam verildi, selamı aldı, gelen uzun boylu, ince yapılı, 90 kilo ya var ya yok sakallı biriydi. Kendinden dört beş yaş genç gözüküyordu. Sol koluna dikkat etti, çolaktı. Mümin Hoca bu olmalıydı:

"Hoş geldin Mümin Pelvan."

İlk defa gördüğü ve bir ağabey gibi sevdiği, kanının ısındığı Yusuf'a bakan Mümin Pehlivan, hoş geldin sözüyle daldığı hayal âleminden çayıra döndü.

Yusuf'un Mümin Pelvan diye hitap etmesi, Mümin Hoca'yı sevindirmişti, birine pehlivan diye hitap etmek, ona en yüksek insanlık rütbesini vermek, onu alperenlerin mirasçısı kabul etmek demekti. Bazıları, Mümin Hoca'ya; Molla Mümin, Çolak Mümin diye hitap ederlerdi, sanki sözleriyle hocadan da güreşçi mi olurmuş demek isterlerdi? Bu da Mümin Pehlivan'ı çok üzer ve kızdırırdı. Gülümsedi:

"Hoş bulduk bre koca usta! Bu çolak hâlimle sana karşı güleşe çıktım diye kızmazsın herhâlde..."

Yusuf, Mümin'in çolak koluna bakışını yakaladığını zannetti; üzüldü, kızardı:

"Kızmak ne demek Mümin Pelvan, seninle güreşmek benim için

şereftir. Pelvanlığın kolda değil gönülde, yürekte olduğunu en iyi sen bilirsin. Bugüne kadar karşına çıkanları yenmiş, zamanımızın bir tanesi olduğunu ispatlamışsın."

"Estagfirullah koca ustam. Zamanımızın bir tanesi sizsiniz, biz sizin yolunuzda yürümeye çalışırız."

Yusuf, Mümin Pehlivan'ın tevazuu, alçak gönüllülüğü karşısında gülümsedi:

"Te be Mümin Pelvan... işler süleđiğin gibi değil. Benim çok zor yendiğim, bir defa da berabere kaldığım Adalıyı üç defa yenmişsin... bana öyle gelir ki bugün bana zamanımızın bir tanesinin kim olduğunu gösterecek gibisin. Ne yapalım, kısmet bugüneymiş."

Mümin'in gönlü Koca Yusuf'a ısınıvermişti... sanki senelerdir tanışıyorlarmış, beraber büyümüşler gibiydi. Koca Yusuf da Mümin'i çok sevmiş; cılız vücudu, sakat koluyla er meydanını nice devlere nasıl dar getirmiş anlamaya çalışıyordu. Sohbetleri, cazgırın "Başpelvanlar çayıra!" seslenmesiyle sona erdi, son olarak birbirlerinin yağlanmasını kontrol ettiler ve meydanın ortasında bekleyen cazgırın yanına geldiler, kıbleye karşı el bağlayıp durdular; güreşlerinin Hakk için, er meydanının da savaş meydanı olduğunu hatırlattılar.

Rami çayırlığı tıklım tıklım dolmuştu. Seyirciler anlatılmaz bir heyecan içindeydi. Sanki Alpaslan'ın Malazgirt ovasında Bizanslılarla savaşını seyredeceklerdi. Her iki pehlivanı da çılgınca alkışladılar. Mümin'in daha önceki güreşlerini görmeyenler hayal kırıklığı içindeydiler. Yanındakilere "Te be bu Molla, bu vücut, bu okkayla Adalı'yı, Kara Sait'i, Kurtdereli'yi nasıl yenmiş? Yusuf, buncağızı çiğ çiğ yer!" diyorlardı. Mümin'in güreşini seyredenlerse "Görünüşü sizi aldatmasın, çok kuvvetli ve çok zeki" diyerek cevap veriyorlardı.

Cazgır, tezahüratların yatışmasını bekledikten sonra duasına başladı:

Besmeleyle çıkın meydana,

Uymayın hiçbir vakit kör şeytana,
Bu dünya kalmamıştır Hazret-i Süleyman'a,
Size de kalmaz pehlivanlarım.
Hani Ali? Hani Veli?
Hazret-i Hamza'dır pelvanların piri.
Bu pelvanlık dediğin bir garip aşk,
Onlara layık değil harmanla orak,
Aç gözünü pelvanım, kendine eş seçmeye bak,
Zira hasmın galiptir galip,
Her zaman eşini alta getirmeye talip.
Alta geldim diye yerinmeyin,
Üste çıktım diye sevinmeyin,
Hasmınız karınca dahi olsa,
Ondan aşağı tutun kendinizi pelvanlarım.
Cazgır, Mümin'e hitap etti:
Ey Mümin Pelvan,
Karalarlı Yusuf pelvanda var hakiki güleş,
Şimdiye dek çıkmadı ona bir eş,
Hasmını görünce meydanda olur ateş,
Odur er meydanında batmayan güneş.
Yusuf'a seslendi:
Ey bre Koca Yusuf,
Sakın deme var mı benim gibi,
Bir yel eser savurur harman gibi,
Karşındaki Mümin Pelvan, hem Molla,
Rakibini cin gibi çarpar, kendini kolla!
Ey pelvanlar, gözler sizdedir bugün,
Güleşiniz olsun gönüllere düğün,
Vurun sarmayı kündeyle atın,
Duanıza, Peygamber Efendimize salavat katın.
Alta düşersen apış,
Üste çıkarsan paça kasnaktan yapış,
Vur sarmayı kündeden at,
Getir Hazret-i Muhammed Mustafa'ya salavat.
Allah Allah, İllallah.
Muhammedün resulullah.
Şu iki yiğide hep birlikte diyelim maşallah,
Haydi Allah derman versin,
Alperenler size el versin.

Duanın bitmesiyle birlikte Türk oğlunun Türkistan'dan Anadolu'ya, oradan da Avrupa'ya akışını; insanlık, adalet anlayışını temsil eden peşreve başladılar.

Yusuf dev bir kartal gibi kanat çırparak, at gibi şahlanarak peşrev çıkarırken; sol kolu bileğinden ters kaynamış Mümin Hoca'nın yaptığı peşrev biraz garip kalıyordu. Bunu fark eden Yusuf da, Mümin Pehlivan daha fazla sıkılmasın diye peşrevi kısa kesti. Birbirlerinin sırtlarını sıvazladıktan, helalleştikten sonra iki pehlivan ense enseye geldi ve güreş başladı. Mümin büyük bir heyecan içindeydi. İşte günlerdir rüyalarına giren, aşılması çok zor yüce dağ ile karşı karşıyaydı. Aslıgül'e kavuşması için bu yüce dağı aşmak zorundaydı. Aşabilecek miydi yoksa rüyadaki gibi tam zirveye ulaştım dediği anda büyük bir hızla aşağı doğru yuvarlanacak mıydı?

Yusuf, Mümin'e karşı nasıl güreş yapsın bilemedi? Çolak kolu sebebiyle acıdı. Sonra da "Sana ne oluyor da çolak kolunu hakir görürsün? Yüce Rabbimin her işinde bin bir hikmet var. Mümin'in en büyük kozu çolak kolu derler. Sen kendine bak!" diye düşünerek kendi kendine kızdı. Bu çolak kolla, Adalı Halil gibi kendisini en fazla zorlayan bir pehlivanı hem de üç defa nasıl yendiğini bir türlü anlayamıyordu?

Yusuf, hafif hafif el enselerle Mümin'i yoklamaya başladı. Yusuf, Mümin pehlivanın da tıpkı Hergeleci İbrahim gibi vücut hareketleriyle el enseleri boşa çıkardığını fark etti.

Bir şey daha dikkatini çekti. Mümin Hoca, çolak kolunu omuzuna dayıyor, bundan sonra sağa sola bakıyordu. Hoca'nın başka bir yere baktığını fark ettiği zaman yıldırım gibi paçalara indi. İnmesiyle beraber de Mümin boyunduruğu yetiştirdi. Yusuf, şaşırdı, paçalara indiği zaman bu hoca başka yere bakmıyor muydu? Nasıl görmüştü de boyunduruğu yetiştirmişti? Yüklenmesiyle birlikte nefesi kesildi, Mümin Hoca'nın kırık bileğindeki şişlik, boğazına gülle gibi dayanmıştı. Yine de yüklendi, yüklenmesiyle birlikte nefesinin kesildiğini, gözlerinin karardığını hissetti. Bu sırada Mümin Hoca "Yusuf ustam, gel inat etme, paçaları bırak!" dedi.

Daha önce rakiplerine söylediğini şimdi, Mümin Pehlivan ona söylüyordu. Bu sözler nefsine zor geldi. Mümin Hoca'nın kollarındaki korkunç gücü fark etmişti, paçaları bırakmaması onun aleyhine olacaktı. Bu gerçeğe rağmen paçaları çekti, omuzuyla

yüklendi Koca Yusuf, devirebilir miyim ümidiyle...

Ama yüklenmesiyle birlikte kulakları uğuldamaya başladı, nefesi tamamen kesilmişti. Mümin, huzursuzdu. Koca Yusuf gibi bir yiğide karşı, onun bilmediği özelliklerini kullanmaktan... Mümin sakat kolunu rakibinin vücuduna dayadığında onun ne yapacağını hissediyordu. Her zamanki alışkanlıkla geriye bakmış; Koca Yusuf, paçalarına dalınca da yüreği yana yana boyunduruğu yetiştirmişti. Hatta bir ara boyunduruğu boşaltıp sırtüstü yenilmeyi de düşünmüştü. Yapamadı... Kavuşmak için kalan ömrünü vermeye hazır olduğu Aslıgül'ü vardı. Gönlü gül yârine kavuşabilmesi için Koca Yusuf denen aşılmaz dağı aşmak zorundaydı.

Kulakları zonklayan, gözleri kararan, nefesi kesilen Yusuf çare bulamadı, Mümin'in korkunç boyunduruğundan kurtulmak için paçaları bıraktı, Mümin Hoca de hemen boyunduruğu boşalttı. Pehlivanlar ayağa kalktı, güreş ayakta başladı.

Ancak Yusuf ayakta zor duruyordu, Mümin'in vurmuş olduğu boyunduruk hakikaten de korkunçtu. Mandayı deviren efsanevi Aliço'ya meydanı dar getiren Yusuf gibi bir pehlivanın iflahını kesmiş, onu ayakta zor durur hâle getirmişti?

Mümin, çektiği boyunduruğun ne yaptığının farkında değildi... boyunduruğu yiyen o değildi, kimse de ona, boyunduruklarının rakiplerini ne hâle getirdiğini anlatmamıştı. Anlatsaydılar; mutlaka boyunduruk sonrası rakiplerine nefeslenme, suya gitme izni verirdi.

Ense enseye gelir gelmez Mümin Pehlivan, birden ellerini koltuk altlarından geçirip sırtında birleştirerek çapraz aldı... Yusuf nasıl olduğunu anlamamıştı... Bu Mümin Pehlivan'ın, Hergeleci İbrahim'den geri kalır tarafı yoktu... Ne zaman ne yapacağı anlaşılmıyordu. Şaşkınlığı geçer geçmez şöyle bir direndi... Mümin'in sürmek için zorladığını görünce, o da hızlandı, bir taraftan da sağ elle rakibinin beline sarılıp kalçasını hareket ettirerek savurdu, yanbaş oyununu uyguladı.

Mümin Pehlivan inanılmaz bir çeviklik göstererek diz üstü

düştü ve Yusuf yetişmeden ayağa kalktı.

Yusuf coştu; Mümin'in boyunduruğu yetiştirmesi, arkasından da yanbaş oyunundan kurtulması, neşesini yerine getirmişti, gök gürler gibi nara attı:

"Hayda bre Mümin Pelvan! Maşallah!"
Mümin Pehlivan da karşılık verdi:
"Maşallah bre koca usta!"

Yusuf; geçen yarım saat içindeki güreşte, Mümin'in daha önceki rakiplerinin anlayamadığı bir şeyin farkına varmış; sol koluyla hissettiğini anlamıştı...

Tekrar ayağa kalktıklarında Mümin'in sol kolunu vücuduna dayamasına izin vermedi, ikidir aynı oyuna düşmüştü, üçüncüsüne düşmek istemiyordu... Mümin, Koca Yusuf'un sol kolunun ne işe yaradığını fark ettiğini hissetmişti. Buna sevindi. Zaten Koca Yusuf gibi bir mertlik abidesine karşı bu özelliğini kullanmak istemiyordu.

Yusuf, karşı karşıya gelir gelmez yırtıcı kaplan gibi atıldı. Yediği yanbaş oyunu sebebiyle şaşkınlıktan daha kurtulamamış olan Mümin Hoca'ya yüklendi, toparlanmasına fırsat vermedi, iki kolunu koltuk altlarından geçirip sırtında kilitledi, çift çapraz oyununu aldı, çaprazı tam manasıyla doldurup sürmeye başladı.

Mümin, Yusuf'un kolları arasında âdeta kaybolmuştu. Yusuf, bir taraftan sürerken diğer taraftan da çengeli yetiştirmeye ve sırtüstü yenmeye çalışıyordu. O telaş içinde Mümin'in hiç karşı koymadığını bilerek daha fazla hızlandığını fark etmemişti. Ne yapsa çengeli yetiştirerek topuk kemiğinden köstekleyemiyor ve hızla giderken ayak da değiştiremiyordu.

Mümin yine yapacağını yaptı, cinliğini gösterdi; birden Yusuf'un kolları arasından sıyrılarak yere çöküverdi. Yusuf, tehlikeyi sezer sezmez o iri vücuduna rağmen büyük bir çeviklik göstererek kendini, önüne çökmüş Mümin'in üzerinden yüz üstü yere attı, son anda sırtüstü gitmekten kurtuldu. Mümin'in yetişmesine meydan bırakmayıp emekleyerek hemen doğruldu.

Oyunu öyle hazırlamıştı ki Koca Yusuf'un yerinde kim olursa olsun Mümin Pehlivan'a çarpar, takla atar, sırtüstü yere serilirdi. Seyircilerin dili tutulmuştu, bu nasıl güreşti böyle? Oyunlar peş peşe yapılıyor, yürekler ağza geliyordu, gözyaşları içinde bağrıştılar:

"Maşallah deyin şu iki yiğide."

"Analar neler doğurmuş be."

Mümin'i gözü tutmayanlar, ona pehlivanlığı yakıştıramayanlar şaşkınlıktan dillerini yutmuşlardı.

Güreşi organize eden Kâğıthaneli Halil Ağa, Başhakem Aliço'ya döndü:

"Bre Koca ustam! Güleşin gidişini nasıl görürsün?"

Er meydanını herkese dar getirdiği bir zamanda Koca Yusuf ile yaptığı son güreşi hatırlayan Aliço derin bir iç geçirdi:

"Koca Yusuf'un işi bugün çok zor. Mümin, güreşin yükünü ona çektirir, çok akıllı güleşir."

Halil Ağa, 26 yıl Kırkpınar'da başpehlivan olmuş Aliço'nun sözleriyle şaşırdı ve onun hiç beklemediği bir suali gönderdi:

"Koca Ustam! Ne dersin, bu Mümin Hoca ile güleşseydin ne olurdu?"

Aliço, bir yerine iğne batırılmış gibi huzursuz oldu. Bu da sorulur mu gibilerden kızgınca baktı. Sonra da meraklandı, bugüne kadar hiç düşünmemişti. Hakikaten karşılaşsaydı ne olurdu? Şöyle bir kendisini ve ikinci seferdir güreşini seyrettiği Mümin Hoca'yı tarttı gönül ve akıl terazisinde... Kendisinin kuvvet ve okka yönü ağır basıyordu ama Mümin'de de anlatamadığı, zekâdan çok öte isimlendiremediği bir hâl vardı ki kuvvet ve okkayı etkisiz, hatta rakibinin aleyhine kılıyordu. Defalarca tartmasına rağmen kefelerden birinin ağır geldiğini göremedi... Bir ara Mümin Hoca'nın kefesinin hafif ağır çektiğini hisseder gibi oldu. Düşünceli bir hâlde cevapladı:

"Çok zor bir sualle aklımızı ve gönlümüzü karıştırdın bire Halil

Ağa! Yenerdim diyemem. Ama ikimiz aynı yaşta olduğumuz gençlik günlerimizde karşılaşsaydık Mümin Pelvan herhâlde beni yenerdi."

Aliço'nun söyledikleri Halil Ağanın aklını başında aldı, inanamadı:

"Şaka mı dersin Koca Ustam?"

Aliço kızgın bir hâlde söylendi:

"Hiç şaka yapar hâlim var mı? Hem sorarsın hem de söylediklerimize inanmazsın. Tövbe... tövbe..."

Eli ayağı buz kesen Halil Ağa bir şey diyemedi, o da gönlünü ve yönünü, yüzlerce yılda bir defa görülebilecek güreşe çevirdi.

Koca Yusuf hırslanmış, hocalarının "Hırs, kızgınlık, aşırı sevinç, insanın aklını örter, aklı örtülen de sonra üzüleceği işler yapar" sözü aklından çıkmıştı. Yusuf'un el enseleri yağmur gibi yağmaya başladı. Mümin'i el enseyle sindirmek istiyordu. On dakikalık el ense fırtınasından sonra kendisini boşu boşuna yorduğunu fark etti. Bununla birlikte de taktik değiştirdi.

Çapraza alınan Mümin Pehlivan'ın nasıl tehlikeli olduğunu az önce yaşamıştı. Ama hırslanmıştı, Mümin Hoca'yı tekrar çapraza aldı ve fırtına gibi sürmeye başladı. Yusuf bu sefer Mümin Pehlivan'ın çökmesine, kılçık ve yanbaş atmasına karşı tedbirliydi. Mümin Hoca bütün bu oyunları yapamayınca çengelle sırt üstü gitmemek için can havliyle kendini yana attı.

Yusuf da onunla birlikte yere düşmemek için çaprazı boşalttı. Mümin Hoca yerden doğrulamadan Yusuf yetişti ve çullandı. Hemen sarma almaya, ayaklarıyla ayaklarını içten sararak zapt etmeye çalıştı ama Mümin iyice toplanarak bu fırsatı vermedi. Bunun üzerine yere yaymak için üzerine tam manasıyla abandı. Mümin pehlivan bu fırsatı kaçırmadı, kalça hareketi yaparak kılçık oyunu uyguladı. Yusuf'u yan tarafa düşürdü, hemen davranıp altta zapt etti. Bir anda işler ters dönmüş, alttaki üste çıkmıştı. Güreşin iyice hareketlendiğini gören davulcular son güçleriyle vurmaya, zurnalar da cenk havasını çalmaya başlamıştı.

Seyirciler rüyada gibiydi. Pehlivanlar oyundan oyuna geçtikte onlar da sanki Osman Gazi, Yıldırım Beyazıt, Fatih Sultan Mehmet ve Kanuni ile birlikte seferden sefere gidiyorlar, zaferden zafere koşuyorlardı.

Mümin bir saniye bile kaybetmedi, hemen bel kündesi almak için harekete geçti; kollarıyla Yusuf'u belinden kavrayıp kündeyi doldurdu. Yusuf dahil kimse bel kündesiyle kaldırıp atacağına ihtimal vermiyordu. Yusuf, Mümin Pehlivan'dan çok daha ağırdı; aynı zamanda Mümin Hoca çolaktı... Ama bilemedikleri bir şey vardı, Mümin Hoca'nın sol kolu bileğinden kıvrılmıyor, bu bileğini bir şey kaldırırken manivela, kaldır ağaç gibi kullanıyordu. Bileğinin kıvrılmaması görünüşte noksanlıktı ama onun bu noksanlığı, farklılığı kimsenin bilmediği kuvvetiydi.

Yusuf topuk kesmek, Mümin'in topuğunu kavramak için çalıştı ancak başaramadı. Mümin çok çabuk davranmıştı. İnanılır gibi değildi ama Yusuf gibi bir pehlivanı kündeyi almasıyla beraber hemen yerden kesmişti. Bu sebeple Yusuf topuğu yakalayamamıştı. Aliço dahil herkes nefesini tutmuştu. Aliço yanında oturan Suyolcu Mehmet Pehlivan'a döndü:

"Te be senin Hoca çok zorluymuş, Yusuf'u götürür."

"Yok be ustam, Yusuf gibi birisini kündeyle atmak, sonra da çevirmek kolay mı?"

Aliço kızdı:

"A be daha nesi kalmış, Yusuf gider işte, benden daha iyisini mi bileceksin?"

Suyolcu, Aliço'yu daha fazla kızdırmaktan çekinerek boyun eğdi:

"Estağfirullah ustam."

Mümin, Yusuf'u kaldırdı, Aliço hariç kimse ummuyordu ama yerden iyice kesti, şöyle bir tarttı, Yusuf'un kolları havayı dövüyordu. Herkes büyük heyecan içindeydi. Aliço'nun 26 yıllık Kırkpınar saltanatına son veren, bugüne kadar bir defa olsun sırtı yere gelmeyen Koca Yusuf yeniliyor muydu?

Herkes gibi Mümin de heyecanlanmıştı. Koca bir dağı kucaklamış gibiydi. Aşılmaz denen Koca Yusuf denen dağı aşabilecek, rüyası tersine çıkacak mıydı?

Mümin, Yusuf'u kaldırmıştı ama beli, kasıkları dayanılmaz şekilde sancıyordu. Künde atmak için yukarı doğru kaldırmaya devam ettikçe belinin ve kasıklarının sancısı daha fazlalaşıyordu. Mümin ne yapsın bilemedi. Koca Yusuf gibi ağır bir pehlivanı kündeyle atmak, künde atan pehlivan için çok tehlikeliydi. Sancılar bu tehlikeyi haber veriyordu.

Nasıl davransın bilemedi. Kündeye atsa bir sıkıntı atmasa bin sıkıntı. Belinin ve kasıklarının acısıyla gözlerini yumdu, yummasıyla da Aslıgül'ü gördü. Kendisine gülümsüyordu. Sevdiceğini görmesiyle birlikte kararını verdi bedeli ne olursa olsun kündeyi atacaktı. Hasretlisine kavuşması için başka çaresi yoktu. Koca Yusuf'u bir daha bu duruma düşürmesi imkânsızdı. Aslıgül'üne kavuşması için de Koca Yusuf denen zirveyi aşmalıydı...

Mümin, bedeli ne olursa olsun kündeyi atmağa karar verdiğinde Yusuf rüyada gibiydi. Çocuklarının anası Gülçehre'yi görmüştü gönül aynasında... Gördüğüne inanamamıştı, Gülçehre gülüyordu. Yusuf'un yüreği sancıdı, o gülüşteki esrarı bilememekten, mağlubiyete giden geri dönülmez hâli görmekten...

Ve... Mümin Pehlivan kimsenin beklemediği hareketi yaptı ve "Ya Allah" deyip Aslıgül'e kavuşmayı ümit ederek Yusuf'u savurdu; tıpkı koca bir dağı yerinden koparır gibi... bedenindeki dayanılmaz acıya aldırmadan... Ağır vücudu, tam çevirmesine engel olmuştu. Kündeyi atmasıyla beraber Mümin'in kasıklarına dayanılmaz bir ağrı girdi. Yusuf, can havliyle göbeğinin yıldız görmemesi için havada yüzüstü dönmeye çalıştı.

Ve yere sol omuzu üzerine düştü. Düşmesiyle beraber davul zurnalar kesildi. Yusuf doğruldu, kıpkırmızı kesilmişti, boynunu bükmüş mahcup bir şekilde kendine bakan Mümin Pehlivan'a sordu:

"Te be Mümin, bu davullar niçin sustu, göbeğim açıldı mı,

yenildim mi?"

Mümin Hoca suçlu suçlu cevap verdi:

"Yok be Yusuf ustam, benim gördüğüm kadarıyla göbeğin açılmadı, çok ağır olduğun için seni tam çeviremedim, Allah için sen de havada iyi döndün, omuz üzerine düştün."

"Güleş bitti pelvanlar, hadi helalleşin."

İki pehlivan sese döndüler, konuşan koca usta, efsanevi pehlivan Aliço'ydu. Ne zaman yerinden kalkmış, ne zaman yanlarına ulaşmış anlayamadılar. Aliço, Mümin'in Yusuf'u kündeyle atmasıyla birlikte ayağa fırlamış ve meydana koşmuştu. Yusuf tam manasıyla şaşkındı... Mümin pehlivan yenilmedin derken Aliço güreş bitti diye söylüyordu. İyice emin olmak için sordu:

"Koca ustam, yenildim mi?"

Aliço güldü:

"Te be Yusuf! Bu Mollacık, şu çolak kolu ve bu kilosuyla bu kadar yapabilir... senin gibi bir devi ancak bu kadar yenebilir."

Mümin fena bozuldu. Onu en fazla kızdıran şey çolak olduğunun yüzüne karşı söylenmesiydi. Aliço ise çolak olduğunu söylemekle kalmamış "Bu Mollacık seni ancak bu kadar yenebilir" diyerek aşağılamıştı. Sertçe konuştu:

"Koca ustam, ben iyice gördüm! Yusuf yenilmedi, biz güleşimize devam ederiz."

Mümin Pehlivan, Yusuf'un ensesine yapıştı, Yusuf ise ne yapsın bilemedi? Başhakem Aliço'ya baktı. Mümin Pehlivan'ın kararına itiraz etmesi, Aliço'yu müthiş kızdırmıştı; kel başı kıpkırmızı kesilmiş, ağzının iki yanından sarkan bıyıkları dikilmişti.

Aliço, iki pehlivanı kollarından sertçe tutarak ayırdı ve Mümin Pehlivan'a bağırdı:

"Bre Molla, haddini bil! İşimi bana sen mi öğreteceksin? Daha dünkü pelvansınız be. Ne çabuk pelvan oldunuz da bana itiraz edersin? Güleş bitti. Şu haddini bilmeze bak. Koca Yusuf gibi birini

yendim diye sevinip bayram yapması ve elimi öpmesi gerekirken kararıma itiraz eder! Hadi Molla, elimden kaza çıkmadan meydanı terk edesin!"

Aliço kızgın bir şekilde Yusuf ve Mümin Pehlivan'ın yanından ayrıldı. Cazgır, Mümin Pehlivan'ın kündeyle galip geldiğini ilan etti. Mümin Pehlivan çok bozulmuş Yusuf ise tam manasıyla donmuştu. Mümin, Yusuf'u göğsünden tutarak hafifçe kaldırdı, helalleşti ve Yusuf'un kulağına fısıldadı:

"Yusuf Ağam! Bu şekilde bir galibiyeti kabul edemem! Giyindikten sonra buluşalım. Kaldığın yeri sülersin. Haber gönderirim, inşallah en yakın zamanda karşılaşır, güleşimizi ayırırız."

Mümin'in mertliği, Yusuf'u çok duygulandırdı:

"Mümin Pelvan, dünya ahiret kardeşimsin. Tekrar karşılaşmasak bile hiç mühim değil, senin gibi bir pelvana yenilmek benim için şereftir, benim için galibiyetlerin en güzelidir."

Yusuf'un sözleri, Mümin Pehlivan'ı gönlünden vurdu. Bir şey diyemedi, gözünden gönlüne akan yaşları göstermemek için döndü, yürüdü. Daha doğrusu yürümeye çalıştı, yürümekte zorlanıyordu. Mümin Pehlivan'a ne olmuştu? Böyle bir galibiyetin yüküyle mi sendelemişti?

Yusuf, Mümin Pehlivan'ın arkasından bakakaldı. Az önce kendisine zor anlar yaşatan yiğit zorlanarak yürüyordu. Yusuf nasıl davranacağını bilemedi. Resmen mağlup ilan edilmişti. Şimdi mağlup bir pehlivandı. Mağlubiyeti tatmıştı. Mağlubiyet çok acıydı, nefsi feryat ediyordu. Aliço niçin böyle davranmıştı, acaba nefsinin kırılması, hiçbir pehlivanın yenilmez olmadığını göstermek için mi?

Çadıra giyinmek için giden Mümin ağlıyordu. Bütün seyirciler hayret içindeydi. Galip ilan edilmesine rağmen suçluymuş gibi boyun büküp giden Mümin'e bakıyorlar, olan biteni anlamaya çalışıyorlardı:

"Te be bu Aliço, bu Molla'yı galip ilan etmedi mi?

"Etti."

"Peki üleyse bu Molla'nın hâli ne büle? Süt dökmüş kedi gibi boynunu bükmüş gider."

"A be bana sorarsın ben de anlamış değilim."

Şaşkınlık o kadar büyüktü ki kimsenin aklına, Mümin'i alkışlamak gelmiyordu... Ustası Suyolcu Mehmet Pehlivan da ne yapacağını şaşırmıştı. Mümin, yaşayan bir efsaneyi yenmişti ama sevinemiyorlardı. Ne yapsın bilemedi. Mümin'in yanına yaklaşılacak gibi değildi.

Mümin zor yürüyordu, her adım atışında kasıkları hançer saplanmış gibi sancıyordu. Gözyaşları içinde çadıra girdi. Yusuf'un kıpkırmızı bir yüzle düştüğü yerden kendisine bakması, boyun bükmüş bir hâlde "Yenildim mi Mümin Pelvan?" diye sorması bir türlü aklından çıkmıyordu.

Mümin de şaşkındı, ilk defa böyle bir şey başına geliyordu. Hiçbir güreş sonrası böyle olmamıştı.

Evet hiçbir güreş sonrası böyle olmamıştı. Her galibiyetten sonra sevinmiş, gönlü kanatlanmıştı. Şimdiyse, evet... şimdiyse... ağlıyordu. Yoksa... yoksa... kavuşmuş muydu? Galibiyette mağlubiyete ulaşmış mıydı?

Sağ eli sağ yanağına gitti, gönlünden göz pınarlarına oradan da yüzüne akan gözyaşlarıyla ıslanmış sağ yanağına... Gitmesiyle birlikte de titredi. İnanılmazdı... Yanmıyordu. Her galibiyetten sonra cayır cayır yanan sağ yanağı şimdi yanmıyordu. İnanamadı, sağ elini bastırarak gezdirdi sağ yanağında... evet yanmıyordu. Gönlüne baktı, üzgündü! Niçin üzgündü, galip gelmekten, daha sonra galip sayılmaktan?.. Mümin ne yapsın bilemedi. Galibiyette mağlubiyete kavuşmuş, nefsinin esiri olmaktan kurtulmuş muydu? Son engeli Koca Yusuf denen aşılmaz dağı aşmış mıydı, Aslıgül'üne kavuşmak için?

Mümin aştım diyemiyor, aklı ve gönlü "Hakkıyla, itirazsız şekilde galip geldin" cevabını veremiyordu. Gerçi Aliço "Galip geldin" demişti ama sonra da "Bu Mollacık, şu çolak kolu ve bu

kilosuyla senin gibi bir devi ancak bu kadar yenebilir" diye de ilave etmişti. Galibiyette mağlubiyeti tatmış mıydı? Yanağı yanmıyordu ama... Galibiyette mağlubiyeti tattığı için mi? Yoksa... Mümin, sualinin devamını getirmekten korkuyordu. Yoksa... ortada bir galibiyet olmadığı için mi yanmamıştı?

Mümin'in beyni çatlayacak gibi zonkluyor "Te be Koca usta Aliço... Ne yaptın büle. Zaten ağır olan gönül yükümü iyice ağırlaştırdın, beni çıkmaz sokakların içine bıraktın. Ben şimdi ne yapacağım? Nasıl bileceğim; Aslıgül'üme kavuşmak için Koca Yusuf'u denilen aşılmaz dağı aşıp aşmadığımı, galibiyette mağlubiyete ulaşıp ulaşmadığımı?" düşüncesiyle ağlıyor, ağlıyordu...

* * *

Hekim, üzgün üzgün başını salladı:
"Evet, Mümin pelvan, tahmin ettiğim gibi.."
Mümin sabırsızlandı:
"Hekim efendi, açıkça söyle! Neyi tahmin etmiştin?"

Hekim bildiğini, anladığını söylemekte zorlanıyordu ama söylemeliydi:

"Fıtık olmuşsun Mümin Pelvan, kasık fıtığı..."

Mümin şaşırdı, Kavala yöresinde, birine çok kızdığında veya canı sıkıldığında "Fıtık oldum, adam beni fıtık etti" derlerdi. Hekimin fıtıkla ne söylemek istediğini anlayamadı:

"Hekim efendi, nasıl yani?"

"Anlatmaya çalışayım. Karın içinde yer alan organların, genellikle de bağırsakların, karın duvarındaki bir açıklıktan kasıklara doğru dışarı çıkmasına kasık fıtığı denir. Sende de kasık fıtığı var. Çok ağır bir şey kaldırmış, kaldırmakla kalmamış, bunu atmaya çalışmışsın."

Mümin'in kulakları uğuldamaya beyninde şimşekler çakmaya başladı. Demek ki buymuş, Koca Yusuf'u kündelemek için kaldırdığında duyduğu sancının sebebi? Bundan sonra ne olacaktı? Sevdiğinden ayrılacak mıydı? Boyun büktü, duyulur duyulmaz bir sesle sordu:

"Peki güleşebilecek miyim?"

Hekim, idam edilip edilmeyeceğini soran mahkûm gibi boyun bükmüş, bakışlarıyla "Ne olur güleşecemiyeceksin deme!" diyen Mümin Pehlivan'a baktı:

"Yani... Mümin Pelvan... Kesin bir şey diyemem. Bu hâlde güreşmen çok zor. Güreşip güreşemeyeceğine sen karar vereceksin, tabii güreşmek için çayıra çıktıktan, rakibinle güreşe başladıktan sonra... Şimdi ne desek yanlış olur."

Mümin, ayak bağlarının çözüldüğünü hissetti... Düşmemek için gözyaşlarını içine akıtan ustası Suyolcu Mehmet Pehlivana tutundu. Gözyaşları, ömrünü verdiği kara sevdalısı içindi...

* * *

Ateşler içinde yanıyordu. Beyninde sanki yüzlerce kazan kaynıyordu. Ne yapsın, nasıl hareket etsin bilemiyordu? Koca Yusuf ile güreşinden sonra sağ yanağı yanmamış, onu yendiği için sevinmemiş, tam tersi ağlamıştı. Bu; galibiyette mağlubiyete kavuştuğuna, nefsini mağlup ettiğine işaret miydi? Aslıgül'ün aradığı şart yerine gelmiş, Osmanlı'nın birinci pehlivanı olmuş muydu?

Bütün bu suallere hem gönlü hem de aklı aynı cevabı veriyor "Sağ yanağının yanmaması gayet normal. Galip gelmedin ki... Üzülmen de normal. Aliço'nun galip gelmediğin hâlde galip ilan etmesine üzülüyorsun. Aslıgül'e kavuşman için Yusuf'la tekrar güleşmen ve onu yenmen lazım" diyorlardı.

Mümin tam manasıyla vurulmuştu. O da Yusuf ile tekrar güreşmeyi çok istiyordu. Ama nasıl güreşecekti? Bırak güreşmeyi yürümekte zorlanıyordu. Hafif eğildiğinde kasıkları, hançer saplanmış gibi sancıyordu. Hekimin söylediği doğruydu, kasık fıtığı olmuştu. Kasık fıtığı olanınsa güreşmesi imkânsızdı. Mümin, güreş hayatının bittiğini hissediyordu ama bunu kendisine bile itiraf etmekten korkuyordu. Güreş hayatı biterse galibiyette mağlubiyeti nasıl tadacak, Aslıgül'e "İstediğin şartı yerine getirdim. Osmanlı'nın

birinci pehlivanı oldum. Seninle aynı yastığa baş koymayı hak ettim" nasıl diyecekti?

Bu hâliyle Yusuf'la nasıl güreşecekti? Güreşirse onu nasıl yenecekti? Yürümekte zorlanıyordu.

İstanbul'da günlerce, Koca Yusuf ile Mümin Hoca arasındaki güreş konuşuldu. Güreşi seyredenler, Mümin Pehlivan'ın Yusuf'u açık düşüremediğini; Aliço'nun Yusuf'tan intikam almak için mağlup ettiğini söylüyorlardı.

Mümin'in ateşler içinde yandığı günlerde Yusuf pek ortalıklarda gözükmedi. İstanbul'a inmedi. 93 Harbi'nde Lofça'dan İstanbul'a göç eden İbrahim Pehlivan ve oğlu Said Beşir'in Eyüp'teki evinde kaldı. Çok karışık duygular içindeydi. Aliço'nun kendisini yenik ilan etmesi nefsine çok ağır gelmiş, kabullenmekte zorlanmıştı.

Rami güreşinden bir hafta sonra beklediği haber geldi. Mümin Pehlivan, cuma günü ikindi namazı sonrası Ihlamur'da Hacı Hüseyin Bağı'nda güreşmek üzere haber göndermişti.

Yusuf, yanına İbrahim Pehlivan ve oğlu Said Beşir'i alarak bir talikaya bindi. İkindi sonrası Hacı Hüseyin Bağı'nda hazır oldu. Mümin Pehlivan ve ustası Suyolcu Mehmet Pehlivan daha önce gelmişlerdi. Nereden haber almışlarsa tanımadıkları on beş kadar kişi de güreş seyretmeye gelmişti.

Bunların arasında her hâlleriyle saygı uyandıran, kendilerine çok tanıdık gelen iki kişi vardı. Mümin, acaba onlar mı? diye düşünmüş, düşünmesiyle birlikte de titremişti. Bu düşünceyi aklından çıkardı, böyle bir şey mümkün müydü? Gelir miydi? Nereden haber alacaktı? Haber alsa bile onca işi arasında gelir miydi?

Mümin Pehlivan, Koca Yusuf'un kendisini nasıl yendiğini görmeleri, sonra tartışma olmaması için seyirci olmasını istemiş ancak Yusuf Pehlivan kabul etmemişti. Gelen beş on kişi nereden haber almışlarsa almışlar öyle gelmişlerdi.

Hacı Hüseyin çayırı, içinde çeşmesi olan çok hoş bir meydandı, Kırkpınar'ı hatırlatıyordu. İstanbul pehlivanları genelde güreş

çalışmalarını burada yaparlardı. Taraflar selamlaştılar, özellikle de Yusuf ile Mümin Pehlivan'ın muhabbeti çabucak koyulaştı, birbirlerine rakip değil de en can dost gibiydiler. Kispetlerini giyip yağlandıktan sonra el bağladılar. Yusuf'un bir şey dikkatini çekti; Mümin Pehlivan yürürken zorlanıyordu, Yusuf sorduğunda "Önemli bir şey yok" dedi.

Suyolcu Mehmet Pehlivan hem cazgırlık hem de hakemlik yapıyordu. Mümin Pehlivan, peşrev çıkarırken de aksıyordu. Ense enseye geldiklerinde Yusuf şöyle bir el ense çekti, Mümin'in yüzünün acıyla gölgelendiğini gördü. Bacaklarına dalar gibi yaptı, Mümin Pehlivan eğilemedi. Bunun üzerine Yusuf, güreşi bıraktı. "Bu böyle olmaz Mümin Pehlivan! Zaman gerçekleri konuşma zamanı" diyerek Mümin Pehlivan ve Suyolcu Mehmet Pehlivan'ı ellerinden tuttu, diğerlerinin olduğu yere götürüp Suyolcu Mehmet Pehlivan'a sordu:

"Mehmet Pelvan, anlat bakalım! Mümin'e ne oldu? Ona sorsam söylemez."

Mehmet boynunu büktü, Mümin'e baktı, onun kıpkırmızı kesildiğini, sakın anlatma manasında başını salladığını gördü; bu sefer Mümin'i dinlemeyecekti, hakikat meydana çıkmalıydı ve gerçeği açıkladı:

"Yusuf Pelvan, sana künde atarken Mümin Pelvan sakatlandı. Kasıkları çıktı. Sırf senin hatırın için buraya güleşmeye, daha doğrusu sana yenilmeye geldi, bana da sıkı sıkı tembihledi, bir şey sülememem için. Ama sen fark ettin. Büyük ihtimalle Mümin'in güleş hayatı bitti."

Mümin'e bakan, gözlerinde pırpırlanan gözyaşlarını gören Yusuf endişeyle sordu:

"Mehmet Pelvan, durum o kadar ciddi mi?"
Mehmet Pehlivan üzgün üzgün başını salladı:
"Ciddi Yusuf Pelvan hem de çok ciddi."

Yusuf, onun gibi sert, duygularını gizleyen bir kimseden beklenmeyen bir şeyi yaptı ve Mümin'in boynuna sarıldı

"Kardeşim benim" diye sarsıla sarsıla ağlamaya başladı. Çünkü bir pehlivan için güreşememenin ne demek olduğunu en iyi o bilirdi. Orada hazır bulunanlar da yüzyılda bir gelen iki yiğit, mert pehlivanın omuz omuza ağlamasına dayanamadılar, onlar da gözyaşlarını serbest bıraktılar.

* * *

Mümin yarı deli gibiydi. Ne yapsın bilemiyordu. Aslıgül'ün yanına nasıl gider "Artık evlenelim" nasıl derdi? Güreş hayatı kesin olarak bitmişti. Daha sonra birkaç hekimle görüşmüş, hepsi aynı şeyi söylemişler "Bundan sonra güreş yapman imkânsız" demişlerdi. Fatih Camisi'nin hemen yanındaki medresede kalıyor, odasından çıkmıyor, kimseyle görüşmüyordu, ustası Suyolcu Mehmet Pehlivan'la bile...

Koca Yusuf'la Hacı Hüseyin çayırında karşı karşıya gelişlerinden bir hafta sonra perşembe günü ikindi sonrasıydı. Baş Müderrisin kendisini çağırdığını söylediler. Müderrisin yanına girince şaşırdı.

Padişahın yaveri olduğunu söyleyen bir subay; Mümin'e, mabeyin müşiri Gazi Osman Paşa'nın kendisini çağırdığını söyledi. Gazi Osman Paşa denilince, baba hasretiyle Mümin'in yüreği yandı. Babasında göremediği, bulamadığı sevgiyi efsanevi paşada bulmuştu. Hemen yola koyuldular. Merak içindeydi. Acaba Gazi Osman Paşa, kendisini niçin görmek istiyordu. Beyni zonklarcasına düşünmesine rağmen bir türlü bulamıyordu. Güreş için olabilir miydi? En akla yatkın ihtimal güreşti. Başka ne için çağıracaktı? Bir daha güreşemeyeceği aklına gelince gözlerine yaş bürüdü.

Gazi Osman Paşa, yıllarca görmediği evladını kavuşmuş gibi Mümin'i karşıladı. "Gel bre Mümin evladım. Özlemişim seni" diyerek kucakladı. Mümin, hasret kaldığı baba kokusuyla bir anda dertlerinden uzaklaşır gibi oldu.

Paşanın "Evladım, Padişah efendimiz seni görmek ister" sözüyle bir an uzaklaşır gibi olan dertleri yine gönlüne ve beynine hücum ettiler.

Paşanın ezile büzüle "Evladım, önce hamama gidecek, sonra

Padişah efendimizin hediyesi elbiseleri giyecek sonra huzura çıkacaksın" sözleriyle daha fazla tedirgin oldu, üzüldü. Bu âdet yeni mi çıkmıştı? Daha önce padişahın huzuruna çıkanlardan bunlar istenmiyordu.

Paşa, duygularını anlamışçasına konuştu:

"Yanlış anlama oğlum! Padişah efendimiz hasta... Çok zayıf düştü. Hekimler, yanına kimseyi yaklaştırmıyorlar. Hatta aile efradı ile bile görüştürmüyorlar. Efendimiz seninle görüşmekte çok ısrar edince böyle bir çare buldular. Efendimize fazla yaklaşmayacak, ona karşı nefes alıp vermeyeceksin. Hekimlerin isteği böyle."

Şaşkınlığı iyice arttı. Ne olmuştu? Padişah bu kadar hastayken kendisini niçin görmek istiyordu?

Yaver tarafından hamama götürüldü. İyice yıkandı. Sonra o güne kadar görmediği güzel elbiseler giydirildi. Cepkeni, yeleği, poturu, kuşağı en nadide kumaşlardandı. Gümüş köstekli saat dahi unutulmamıştı. Mümin, elbiselerin kendisini sıktığını hissetti. Terlemeye başlamıştı. Ama yapacak şey yoktu, emir yüksek yerdendi. Bu kıymetli elbiselerin, padişahın rahatsızlığıyla ilgisini anlayamadı?

Giyindikten sonra Osman Paşa'nın yanına döndüler. Paşa "Evladım, efendimiz seni bekliyor. Dediğim gibi el öpmek için yanına yaklaşma! Gösterdiği sandalyeye otur" dedi.

Mümin açılan kapıdan girdi. Ayakları titriyordu. Bakışlarını kaldırdı. Padişah, onun girmesiyle büyük masanın arkasındaki koltuğundan doğruldu, Mümin'in selamını aldı. Bir metre kadar uzağındaki sandalyeyi işaret etti:

"Hoş geldin evladım. Şöyle otur."

Mümin, gözleri yerde, gösterilen sandalyeye oturdu. Ateşin üzerine oturmuş gibiydi.

Osmanlı'nın Padişahı, gariplerin koruyucusu, mazlumların yardımcısı, müminlerin halifesi tane tane konuştu:

"Evladım seni yorduk. Hakkını helal et!"

Mümin "Estağfirullah efendim. Bizim ne hakkımız olur" diyerek hasta hâlinde kendisini kabul eden, buna rağmen seni yorduk diye hak helalliği isteyen Padişah'a baktı. Bal rengi, içinde binlerce bal arısının uçuştuğu gözleri gördü. Görmesiyle birlikte de heyecanı tedirginliği gitti, rahatladı. Padişah gülen gözlerle konuştu:

"Evladım! Akşam rüyamda hocam Ziyaettin Gümüşhanevi hazretlerini gördüm. Seni görmemi istedi. Hocamın isteğini en büyük emir bildim."

Mümin, Padişah'ın sözleriyle göğsüne hançer saplanmış gibi irkildi. Padişah, hocam demiş, sizi görmemi istedi diye ilave etmişti.

"Aslıgül kızımız ile düğünü ne zaman yapıyorsun?"

Mümin, sualle bir daha sarsıldı. Ne desin nasıl cevap versin, Padişah'a derdini nasıl anlatsındı? Anlatmak mecburiyetindeydi:

"Efendim, nişanlımın; Osmanlı'nın birinci Pelvanı olmam şartı vardı. Önümde daha Koca Yusuf Pelvan var."

Padişah, Mümin'in ezile büzüle verdiği cevaba gülümsedi:
"Pehlivan. Aliço seni galip ilan etmişti öyle değil mi?"
Mümin boyun büktü:
"Evet efendim ama..."
"Aması ne evladım?.."
"Şeyyy... Yusuf pelvanın göbeği tam açılmadı, yenilmedi..."
"Bunu sen mi söylersin yoksa başkaları mı?"

Mümin kızardı, terlemeye başladı "Efendim ben sülerim... iyice fark ettim, Yusuf Pelvan çok kilolu olduğu için kündeyi tam atamadım" dedi. Padişah'ın sesi biraz sertleşir gibi oldu:

"Mümin Pehlivan! Galibiyet ile mağlubiyet çizgileri birbirine çok yakındır. Hakemlerin işi bu çizgiyi ayırmaktır. Aliço Pehlivan yendin dediyse yendiğini kabul etmelisin. Bundan sonra fikir yürütmen, nefsine tâbi olmandır. Aliço'nun söylediği "Yusuf Pelvan ancak bu kadar yenilir" sözünde çok ince mana var. Yusuf Pehlivan gibi bir pehlivanın göbeği tam olarak açılıp yenilmesini nasıl beklersin? Bunu beklemek ona en büyük hakaret değil mi? Yusuf Pehlivanlar ancak bu kadar yenilir.

Peki sağ yanağın yanması durmadı mı? Güreşten sonra üzüntüden ağlamadın mı? Hocamız Ziyaettin Efendi, bunların galibiyette mağlubiyeti tatmak olduğunu söylemedi mi?"

Mümin'in hayretten aklı başından gidiyordu. Padişah bunları nereden biliyordu? "Efendim, galip gelmeyince tabii ki yanağım yanmaz, gönlüm bayram yapmaz" diyemedi. Bir şey söylemedi. Abdülhamit Han devam etti:

"Aslıgül ile düğününü yapacaksın. Baş hakem Aliço galipsin demişse galipsin. Kendi aklınca yorum yaparak hayatı hem kendine hem de sevdiklerine zehir etme! Ziyaettin Efendi'nin niçin seni görmemi istediğini sanırsın? Anlaştık değil mi? Düğünü yapacaksın. Zaten nikâhınız kıyılmış, Hakk nazarında eşindir o... Hem anneni hem de eşini daha fazla üzme! İlla aklımın dediği şekilde pehlivanlıkta bir numara olacağım diyerek nefsine tâbi olma! Galibiyette mağlubiyeti bulmuşken tekrar kaybetme!.."

Padişahın sözlerinden sonra Mümin'in kalbi sevinçle pır pır etmeye başladı. Yüzü aydınlandı. Ama gözlerinde hâlâ soru işaretleri vardı.

Mümin'in zihni soru işaretleriyle meşgul, beyni fokur fokur kaynıyorken yeni bir soru geldi:

"Hacı Hüseyin çayırında Yusuf Pehlivan'la niçin güreşmediniz? Güreşi niçin yarım bıraktınız?"

Mümin Pehlivan, Padişahın sözleriyle bir daha vuruldu, bu güreşten de haberi vardı? Haberi bırak seyretmişti herhâlde; evet, oydu... Çok tanıdık gelen iki kişiden biri Abdülhamit Han'dı. Cevap vermeye çalıştı:

"Efendim. Koca Yusuf ile ilk güreşimizde kasık fıtığı olmuşum. Bu sebepten ikinci güleşimizi yapamadık."

Padişah üzüntülü konuştu:

"Güreş hayatın bitti mi?"

Mümin ağlamaklıydı, Padişahın huzurunda bunu itiraf etmek

zorunda mıydı?

"Evet efendim."
Ve asıl kurşun geldi:
"Bedeli ödedin öyle mi?"

Eli ayağı buz kesti; Padişah'ın "Bedeli ödedin öyle mi?" sözüyle... "Bedel mi?.. Bedel mi?.." demekten başka bir şey söyleyemedi. Padişah, meçhul şahsın bedelden bahsettiğini nereden biliyordu? Geçen görüşmelerinde Padişah'a bedelden bahsetmemişti. Mümin'in şaşkınlığı Abdülhamit Han'ı gülümsetti:

"Evladım şaşırmakta haklısın. Sakın ola keramet gösterdiğimizi zannetme! Rahmetli üstadımız Ziyaettin Efendi bahsetti. Sana güreş oyunlarını öğreten meçhul şahsın "Bedeli, güleşte zirveye çıktığın zaman öğreneceksin ve dönüşü olmayacak" dediğini söyledi. "Mümin bir yaralı kuştur, ondan yardımını esirgemeyesin! Yarasının iyileşmesine, saadet tepesine varmasını sağlayasın" vasiyetinde bulunmuştu. Bunun için seni buraya yorduk. Meçhul şahsın sözleri, Yusuf Pehlivan karşısında galip geldiğini gösterir."

Son anında kendisini düşünen hocasının hasretiyle yüreği yanan Mümin, Padişah karşısında olduğunu unuttu, elinde olmadan tepki gösterdi:

"Anlayamadım... Bu nasıl olur?"

Mümin, sözler ağzından çıkmasıyla birlikte kıpkırmızı kesildi, eli ayağı birbirine dolaştı. Padişah'a sual sormuş "anlayamadım!" demişti. Mümin'in rahatsızlığını fark eden Padişah seslice güldü:

"Telaşlanma Mümin Pehlivan! Burada padişah yok. Abi-kardeş gibi konuşuruz. Gelelim nasıl olduğuna? Meçhul şahıs 'Bedeli, güleşte zirveye çıktığın zaman öğreneceksin ve dönüşü olmayacak' demişti değil mi?

"Evet efendim."

"Güreş hayatın bitti değil mi?"

Mümin'in yüreğine zehirli bir hançer saplanmış gibi oldu. İşte

Padişah da aynı şeyi söylemişti. Padişah'ın huzurunda ağlamamak için kendini zor tuttu:

"Evet efendim."

Padişah tane tane konuştu, her sözü beynine ve gönlüne saplandı:

"Güreşte zirveye çıktın, yani Koca Yusuf'u yendin ve bedelin ne olduğunu öğrendin. Bedel; en çok sevdiğin, onsuz yaşayamam dediğin güreşten kopman... Öyle değil mi?"

Mümin konuşamadı. Sanki dili tutuldu, anlamakta güçlük çekiyordu. Koca Osmanlı Padişahı, bunca işi arasında kendisiyle meşgul oluyor kendisini, karşı konulmaz deliller ve sağlam mantıkla ikna etmeye çalışıyordu. Delille delillerin üzerine oturduğu mantık çok sağlamdı. Padişah, Mümin'den cevap gelmeyince sualini tekrarladı:

"Öyle değil mi Mümin Pehlivan?"
307 Meçhul kişi kimdi?
Mümin boyun eğdi, bütün hücreleri ve gönlüyle cevap verdi:
"Evet efendim!"

"Evet" demesiyle olanlar oldu. Mümin gönlünün genişlediğini, bütün üzüntü ve endişesinin gittiğini fark etti, gönlü aydınlandı, yüzünde gülücükler çiçek açtı. Mümin'deki değişikliği gören Abdülhamit Han'ın gönlü de çiçeklendi:

"Hah şöyle be Mümin Pehlivan! Aliço gibi bir pehlivan galipsin demiş. Yanağının yanması durmuş, Koca Yusuf'u yenildiğinde çok üzülmüşsün. Sonra da bedeli ödemişsin. Bütün bunlar, galibiyette mağlubiyete kavuştuğuna, güreşte zirveye ulaştığına ve Aslıgül kızımızla evlenmeyi hak ettiğini gösterir. Aklınla yorum yaparak hem kendini hem sevenleri üzme! Aslıgül kızımızla düğünü hemen yapıyorsun değil mi?"

Mümin her hücresiyle "Siz nasıl isterseniz efendim" dedi. Hayatının en içten, en gönülden gelen evetini söylemişti...

Abdülhamit Han, yelek cebinden küçük bir kese çıkardı ve Mümin'e uzattı:

"Biz hemen düğün yapılmasını isteriz. Evladım, bu beşibiryerde altını gelin kızımız Aslıgül'e düğün hediyemiz olsun. Şu Yıldız Sarayı denen yaldızlı kafeste bir ağabeyin olduğunu hiçbir zaman unutma!.. Padişahlık ve halifelik yükü, zayıf omuzlarına binmiş şu garibe dualarını eksik etme!"

* * *

Padişahın huzurundan, kanatlanarak bütün gönül yükünü atarak çıkmıştı. Ayakları yere basmıyordu. Hemen o gece Kavala'ya doğru yola çıkmak niyetindeydi. Daha fazla bekleyecek hâli kalmamıştı. Mümkün olan en kısa zamanda Aslıgül'üne kavuşmak istiyordu. Aklı, "Annen de düğünün bir an önce yapılmasını istiyor. Anne duasını almak lazım!" diyordu. Bu düşünceye gönlü kahkahalarla gülüp "Hadi hadi, anne isteğinin arkasına saklanma! Aslıgül'e kavuşmayı her şeyden çok istediğini artık itiraf et!" diyordu. Bu sözlere Mümin sonunda boyun bükmüş "Tamam, Aslıgül'e kavuşmayı her şeyden çok istiyorum. Bunu itiraf ediyorum. İtiraf etmekten de çok sevinçliyim. Bu kadar sene beklediğim yetmedi mi?" cevabını vermişti.

Mümin'in hâlini gören Gazi Osman Paşa tebessüm etmiş. "Mümin evladım! Padişah efendimizin son bir isteği var. Sözünü kıramayacağı bir kişi var. O, Padişah efendimizden; sizi bu gece misafir etmek istediğini söylemiş. Efendimiz de hayır diyememiş." diyerek Padişahın son isteğini söylemişti. Çok şaşırmasına, Aslıgül'üne kavuşmak için bir an önce Kavala yoluna çıkmak istemesine rağmen Mümin, hayır diyememiş, boyun büküp peki demişti. Yıldız Sarayı'ndaki akşam yemeği, arkasından kılınan yastı namazından sonra da yola çıkmıştı.

İşte şimdi Fatih Camisi'ne çok yakın bir evin merdivenlerini çıkıyordu, Padişahın yaveriyle birlikte... Meçhul kişiye misafir olmak, tanışmak için. Mümin büyük bir merak içindeydi. Kendisiyle tanışmak ve misafir etmek isteyen kimdi? Gazi Osman Paşa söylememişti kim olduğunu, o da soramamıştı. Acaba güreşe

çok meraklı bir kişi miydi? Mümin Pehlivan'ı başka kim görmek isterdi? Osmanlı'da güreşe kara sevdalı, Koca Yusuf'u yenen pehlivanı misafir etmek için her şeyini vermeye hazır güreş delisi çoktu!

Mümin'in gönlü, karşı konulmaz bir güç tarafından Kavala'ya oradan da sevdiceğinin bulunduğu Rodop Dağlarına çekiliyor... bir an önce kanatlanıp gitme ateşiyle yanıyor... gönlünün sultanına doğru uçmak için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Mümin "Ya sabır ya sabır" diyerek bahçe içindeki çok sevimli köşkün merdivenlerini çıkıyordu.

Merdivenleri aştılar. Kapıya ulaştılar. Yaver hafifçe kapıya vurdu. Kapıyı, yüzü belli olmayan biri açtı. "Buyurun efendim" diyerek onları içeri aldı. Ayakkabılarını çıkardılar. Üst katın merdivenlerini tırmanmaya başladılar. Mümin'in sıkıntısı fazlalaştı. Zaten kendisine giydirilen çok süslü elbiseler içinde bir türlü rahat edememişti. Bütün bunların üstüne, daha önce tanımadığı birine misafir olmak yükü binmişti.

Mümin'in, çok tatlı döşenmiş alt ve üst katı, ahşap işçiliğin en güzeliyle bezenmiş tavanları gördüğü yoktu. O, yalnızca üst katta kendisini bekleyen, Aslıgül'üne giden yolu bir gün için kesen meçhul şahıs veya şahısları merak ediyordu.

Mümin'e, her biri bir dağ gibi gelen merdiven basamakları bitmişti. Yaver, bin bir gül deseniyle süslenmiş bin bir renkteki bir kapı önünde durdu. Kapıyı hafifçe çaldı. İçeriden bir cevap beklemeden kapıyı açtı. Mümin'e "Buyur Mümin Pehlivan, seni beklerler" diyerek kuvvetli ışık gelen içerisini işaret etti. Mümin şaşırmıştı; yaverin girin cevabını beklememesine, yoksa gelmişti de o mu duymamıştı. "Teşekkür ederim" diyerek içeri adımını attı. Bilinmeze attığı adımıyla birlikte nice dua gönlüne yürüdü, içeride üzücü bir durumla karşılaşmamak için...

İçeri girmesiyle birlikte Mümin dom dom kurşunuyla vurulmuş gibi oldu. Girdiği yerde cennet bahçelerine benzeyen bir örtüyle örtülmüş bir karyola vardı. Tam bu anda, kapının kapanma sesini duydu. Elinde olmadan sağ tarafından kapıya doğru döndü.

Dönmesiyle birlikte de eli ayağı buz kesti. Karşısında yüzü, al bir duvakla örtülmüş bir gelin vardı. Aklına hemen cinli bir odaya girdiği düşüncesi geldi. Can havli ve büyük bir korkuyla "La havle..." söyledi. Telaşla eli yelek cebine gitti. Gitmesiyle de parmakları Padişahın hediyesi beşibiryerde altına dokundu. Dokunmasıyla da gönlüne Aslıgül doğdu. Öğleden beri yaşadıkları yerli yerine oturur gibi oldu. Acaba tahmin ettiği gibi miydi? Çekinerek sordu:

"Aslıgül sen misin?"

Al duvağın altından "Benim" cevabını bekledi. Gelmedi, gönlü dualarda biraz daha bekledi, yine gelmedi. Korkusu büyüdü, dayanılmaz oldu. Yoksa hakikaten cinli bir odaya mı girmişti. La havle söyleyerek kapıya yürüdü. Ama devam edemedi. Kelebeğin uçuşunda, sabah rüzgârının esişinde gelen "Aslıgül'ünü bırakıp nereye gidersin yiğidim?"sözüyle ayakları yürümez oldu.

Aslıgül'ü, İstanbul'a gelmiş, alduvak altında kendisine sesleniyor, onu bekliyordu. İnanılması ne kadar zordu. Gönlü kanatlandı, Abdülhamit Han'ı hatırladı. Bütün bunlar onun hediyesiydi; Kara Sait'i yendiği için... Bu nasıl vefakârlık, kıymet bilirlikti? Rüyada gibi döndü. Uğruna nice bin Mümin feda sevdiceğinin yüzünü örten al duvağa uzandı. Ama yakalayamadı.

Al duvak altından gelen "Yiğidim yüz görümlülüğüm yok mu?" sesiyle elleri uzanamaz oldu. Padişahın "Gelin kızımıza düğün hediyemiz" olsun diyerek verdiği beşibiryerde altınını hatırladı.

Eli titreyerek yeleğinin ön cebindeki keseyi, kesenin içinden beşibiryerdeyi çıkardı. Ama tutamadı. Altın düştü; Aslıgül'ün ayakları dibine yuvarlandı. Deste pehlivanına yenilmiş baş pehlivan gibi utandı. Kıpkırmızı bir yüzle eğilmek istedi ama eğilemedi. Al duvak altından bir el çıktı bir kuğu süzülüşünde. Mümin Pehlivan'a beşibiryerdeyi uzattı. Mümin'in aklı almıyordu. Aslıgül ne zaman eğilmiş, ne zaman beşibiryerdeye ulaşmış ve kendine uzatmıştı?

Kendisi, gelmiş geçmiş pehlivanlar içinde paçalara en hızlı dalmakla tanınıyordu. Ama işte Aslıgül, kendisinden önce davranmıştı. Elleri titreyerek beşibiryerdeyi aldı. Sevdiceğinin boynuna takmak için davrandı. Yapamadı. Çünkü altının ipi yoktu.

Şaşkın bir hâlde bakarken al duvak altından el tekrar uzandı. Altının kulbunu işaret etti. Kulpa bakan Mümin, çatal iğneyi gördü. Bütün bunların Abdülhamit Han'ın işi, gönül zenginliği oluğunu daha iyi anladı. İslam'ın beş şartına ve evliliğin beş altın kuralı sabır, tevekkül, kanaat, gıybet etmeme ve kusuru her zaman kendinde görmeye işaret eden beşibiryerdeyi gelinlik üzerinden göğse iğneledi. Ve sual eyledi; idama mahkum olmuş mahkûmun son bir ümitle af bekleyen sesiyle:

"Yüz görümlülüğü olarak bu beşibiryerdeyi kabul edip gül yüzünü görmeye izin verdin mi?"

"Verdim efendim."

"Verdim" sözüyle sanki Rodop dağlarındaki bütün güller dillenmiş, oda baştan başa al ve beyaz güllerle donanmıştı. Titreyen ellerle al duvağı çözdü, bakışları hep yerdeydi; yeşil duvak çözülüp boynuna bağlanmadıkça gelinin yüzüne bakılmazdı. Eşinin, bütün kadınların namusunu korumakla yükümlü olduğuna, al bayrağa ve şehitliğe işaret eden al duvağı boynuna bağlaması için Aslıgül'üne verdi.

Al duvağı boynuna bağlayan eller anlatılmaz güzellikteydi, kınalıydı; kadının yuvası, namusu, kocası, çocukları, ebedî güzellikler için kurban olmasını işaret eden kınayla süslenmişti. Al duvağın boynuna bağlanmasıyla bütün bacıların namus yükünün omuzlarına yüklendiğini hissetti. İnanılmazdı ama al duvak boynunu sıkıyordu; sanki vazifelerini hatırlatıyordu... Yeşil duvağı çözme isteğiyle yandı. Gözleri yerde olarak çözdü... Gelinin, eşi, yuvası, çocukları için her türlü fedakârlığa katlanmasına, iffeti ve namusunu muhafaza için şehitliği göze almasına işaret eden yeşil duvağı, yedi yıldır gözlerinin yeşiline hasret olduğu eşinin, Aslıgül'ünün boynuna bağladı.

Dayanılmaz bir istekle aynı yastığa baş koyacağı hayat arkadaşına baktı. Yalnızca kendisine gülümseyen yeşil gözlere... Rodopların karlı dağlarına rengini vermiş, içlerinde bin bir çiçek açan ahu gözleri gördü. O gözlerde kayboldu. Mağlubiyetlerin en güzelini yaşadı.

Bedeli ödemiş... galibiyette mağlubiyete kavuşmuştu...